הארץ

3.90 שקלים, יום ראשון ו' בתשרי התשנ"ה, 11 בספטמבר 1994 VOL76/22837 SEPTEMBER 11 1994

מבצע מיוחד
WORD רק 654 ₪
איון – ספק הפתרונות המורשה של מיקרוסופט
טל': 03-5751415, פקס להזמנות: 03-5752649
Microsoft AUTHORIZED SOLUTION PROVIDER
EYRON

אסד בנאום בפרלמנט: סוריה תכבד את דרישות השלום שעליהן יוסכם במו"מ

בכיר במשה"ח: עד סוף החודש תיתכן פגישה בין פרס לא־שרע; אלפים השתתפו בעצרת בגולן נגד הנסיגה

מאת גיא בכור, אלוף בן, ירח טל, גדעון אלון וסוכנויות

נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, רמז אתמול בנאום חגיגי שנשא במושב הפתיחה של הפרלמנט הסורי, כי יהיה מוכן לשאת בדרישות השלום מסוריה כקיום יחסים נורמליים עם ישראל, במידה שאר תה לא הגדיר. "סוריה מבינה את תהליך השלום, ואת חשיבות השלום הכולל את הנסיגה המלאה, כמו כן היא מבינה שלשלום (יש את) דרישותיו האובייקטיביות, שאינן חיצוניות, והיא תכבד את דרישות השלום האובייקטיביות שיוסכם עליהן", אמר אסד.

בנאום זהיר ומחושב, חזור וחסר חידושים, שנשא אסד לרגל פתיחת דיוני המושב השישי של הפרלמנט הסורי מאז עלייתו לשלטון בשנת 70', אמר: "אנו הצגנו (לאמריקאים) את גישתנו ואת רעיונותינו לגבי תהליך השלום, והצד הישראלי הגיש את רעיונותיו ואת גישתו לתהליך, בניסיון לגבש את צורת ההסכם. (אך) עד עתה לא הושגה שום התקדמות בעלת משמעות בתהליך השלום".

ראו עמוד 4א

נשיא סוריה לא שלל אפשרות להשיג הסכם שלום בעתיד, כאשר אמר בסוף הנאום המושקע: "למרות הקשיים ולמרות אי ההתקדמות, שעודה קיימת, יש מידה של תקווה שיושג שלום. אנו נפעל לפתוח את התקווה הזו, כדי שתגדל, ותהפוך לעובדה של ממש, אך רק על בסיס העקרונות הצודקים והכוללים שהדגשנו מאז ההתחלה. איננו מסתירים את העקרונות האלה מפני איש".

במשך הנאום שב אסד וקבע כי רצונה של סוריה בשלום הוא כנה. "זאת חזרנו ואמרנו לאמריקאים. אנו מתכוונים למה שאנו אומרים, אנו דבקים במה שאנו מתכוונים אליו, אך זאת אנו עושים רק אם הדבר יפעל למען האינטרסים של ארצנו. לעולם לא נסכים לדבר שהוא לטובת האחרים, ולא למען האינטרס הסורי. אנו באמת רוצים בשלום, אבל נילחם בכל מי שינסה להפוך את השלום לאינטרס מונופוליסטי שלו".

בנאומו תקף אסד לראשונה בפומבי את ההסכמים של הפלשתינאים וירדן עם ישראל. "רצינו שהצדדים הערביים ינהלו את המשא ומתן באופן מאוחד וחזק, אך הופתענו משני ההסכמים, הישראלי־פלשתיני והישראלי־ירדני. לא היינו רוצים להתערב על מה שהפלשתינאים והירדנים הגיעו אליו (עם ישראל), אבל המציאות מבהירה בצורה ברורה את הנזקים הגדולים שהביא הפיצול לעניין הערבי". אסד הוסיף: "לא אכנס לפרטים (בעניין זה) כדי שהדבר לא ייהפך להתבצצות בינינו לבין האחרים, ערבים או זרים. הוויכוחים שלנו עם הזרים רבים ונמשכים, ועמדותינו בוויכוחים אלה ידועות".

גורמי הערכה בכירים בישראל אמרו אמש כי יש חשיבות רבה לכך שאסד אמר את הדברים בפעם הראשונה בנאום בפרלמנט, שבו הסביר באופן ברור את שני חלקי המשוואה — דרישתו לקבל את רמת הגולן כולה, שעליה לא יתפשר, והבטחתו לתת את המחיר הנדרש ממנו.

מקור בכיר במשרד החוץ אמר אמש, כי בחודש הקרוב ייעשה מאמץ מדיני ניכר לקיום פגישה בין שרי החוץ של ישראל וסוריה. הוא העריך כי פגישה בין שמעון פרס לפארוק א־שרע תיתכן בעצרת האו"ם שתתקיים בסוף החודש.

ראש הממשלה, יצחק רבין, אמר שיתייחס לנאום אסד רק לאחר שיעיין בתוכנו. מקורות בלשכת ראש הממשלה אמרו לאחר הנאום כי "כל התבטאות של אסד בזכות שלום היא חיובית ומתקבלת בברכה, גם אם לא היתה מפורטת ולא מספיקה".

שר החוץ, שמעון פרס, אמר כי "הנאום היה חיובי בהשוואה לדברים שאמר אסד בעבר, אבל לא מספיק לגבי מה שדרוש לעתיד. בנאום אין התייחסות למו"מ חשאי בדרג מדיני, אלא רק אסטרטגיה של שלום, מה שכבר ידענו קודם. ועדיין הוא מביע עקשנות על כל סנטימטר, ולכן צריך להמשיך במו"מ".

סגן שר החוץ, יוסי ביילין, אמר אמש כי דבריו של אסד מעידים על היענות לתביעה ישראלית עתיקת יומין לנהל דיפלומטיה פומבית. הוא הדגיש כי הוא רואה בדבריו של אסד "נדבך נוסף לביטויים שהושמעו השבוע מצד מנהיגי ישראל וסוריה, להכנת העמים לשלום ולמחיר הטריטוריאלי".

שר הבריאות, ח"כ אפרים סנה, אמר כי "נאומו של נשיא סוריה מבשר על משא ומתן נוקשה וממושך בין ישראל לסוריה, משא ומתן שבו תצטרך ישראל לעמוד על האינטרסים הביטחוניים החיוניים שלה".

בעקבות ההתפתחויות האחרונות בערוץ הישראלי־סורי דרשה אתמול סיעת הליכוד לזמן בדחיפות את ראש הממשלה לישיבה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, כדי לדון בתוכניות הממשלה לנסיגה מרמת הגולן.

אלפים רבים מתושבי רמת הגולן הגיעו אמש לעצרת, הראשונה מתוך שורה ארוכה של מחאות שמתכננים תושבי הגולן נגד כוונת הממשלה לסגת מהרמה. קהלני השמיע נאום התקיף ביותר נגד ראש הממשלה. "לא כל אחד שמשמיע את קולו הופך למסית. אני עומד כאן לפניך לא כפרופסור, אלא כאחד שאתה הגשת לו את המדינה על מגש הכסף. דור שבא אחריך נילחם קשה לשמור על מגש הכסף, ואנחנו מלאי צלקות וקבלות על שעשינו למען המדינה. אל לך למנוע מאיתנו לומר את אשר על ליבנו. נאבק בדרך הדמוקרטית באפשרות של ירידה מכל הגולן".

תצלום: רויטרס
חיילי צבא האיטי, בחולצות שעליהן סיסמת "אי התערבות", מצדיעים בפתח מפקדת הצבא, לאחר מצעד בפורט־או־פרינס

רבין יביא לאישור הממשלה הצעה לשגר שוטרים ישראלים להאיטי

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה, יצחק רבין, יביא היום לאישור הממשלה הצעה לשיגור כוח קטן של שוטרים ישראלים להאיטי, במסגרת כוח השיטור הבינלאומי שיופעל שם כדי לפקח על החזרת הסדר לאחר הפלישה האמריקאית והדחת הכת הצבאית השלטת.

לפני ישיבת הממשלה יתקיים דיון בלשכתו של רבין, בהשתתפות שר החוץ, שמעון פרס, שר המשטרה, משה שחל וסגן שר החוץ, יוסי ביילין. בדיון זה יגבשו את התשובה הישראלית הרשמית לפנייה האמריקאית לשיגור כוח להאיטי. סיכום הדיון יועלה לאישור הממשלה.

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, שוחח ביום חמישי האחרון בטלפון עם רבין, הסביר לו את מטרות הפעולה האמריקאית בהאיטי, וביקש כי ישראל תיטול חלק בכוח הבינלאומי, שייקרא IPMF – "כוח פיקוח משטרתי בינלאומי". מקורות בוואשינגטון אמרו כי רבין הגיב בחיוב לבקשה.

שר המשטרה גיבש בסוף השבוע הצעה לשגר להאיטי 15–25 אנשי משטרה, רובם שוטרים בשירות פעיל וחלקם שוטרים לשעבר. שחל הנחה את מפכ"ל המשטרה, רב ניצב אסף חפץ, לאתר במשטרת ישראל שוטרים דוברי צרפתית, השפה המדוברת בהאיטי. השוטרים לא יורשו לבאת להאיטי, וההשתתפות בכוח תהיה בהתנדבות.

שחל אמר אתמול כי "יש בזה תועלת אנושית. הכוח יוכל לתרום לשמירה על רכוש וחיי אדם במסגרת פעולת משטרה עם מודעות לזכויות האדם. זהו כוח שיפעל מול אזרחים, ועליו להיות כוח פיקוח, ולא כוח שיטור".

ביום ששי נפגש שחל עם הממונה על שגרירות ארה"ב בתל־אביב, כדי לקבל פרטים על הבקשה האמריקאית.

(סוף בעמוד 10א)

השר שחל: מעצר אנשי הימין מנע ברגע האחרון פיגוע מתוכנן בערבים

"זו ירידה לרמת אנשי החמאס והג'יהאד: יש להם אותם עקרונות"

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

"מעצר האחים קהלני מנע ברגע האחרון פעולה מתוכננת לפגיעה בערבים באזור ירושלים. עצרנו אותם על סף הפיגוע". כך אמר אתמול שר המשטרה משה שחל בראיון ל"הארץ". יצוין כי בפרשת ההתארגנות הלא חוקית של גורמים קיצוניים מהימין עצורים בין היתר האחים איתן ויהודה קהלני, תושבי קרית ארבע.

ראו עמודים 2א–3א

שר המשטרה אמר, בהתייחסו לחשדות נגד העצורים, כי "זו ירידה ליצרים הנמוכים ביותר והחייתיים ביותר. זו ירידה לרמת אנשי החמאס והג'יהאד האיסלאמי. אלה אותם עקרונות – אתה רוצה אנשים חפים מפשע ללא הבחנה".

שחל אמר כי מבצעי הפיגועים בפלשתינאים "יוצרים מעגל דמים שבו אנשים חפים מפשע הולכים לשלם מחיר כבד". לדבריו, "יש לדעת שמעשים כאלה יוצרים מעגל של אלימות, נקמה ופיגועים, וכי עקב מעשים כאלה נפגעו חפים מפשע". שחל אמר כי "יש חוט מקשר בין הטבח במערת המכפלה להרג יהודים שהיה בעקבות כך".

חברי הממשלה ישמעו הבוקר דיווח מפורט על מעצר הקיצונים מהימין ועל ההתפתחויות בחקירה. עד כה נעצרו ששה חשודים בפרשה, ביניהם סגן אורן אדרי. אחד מהחשודים, אברהם סיבי,

(המשך בעמוד 10א)

הושג הסכם בין ארה"ב וקובה ל"הגירה בטוחה וחוקית" בין שתי המדינות

בקובה מקווים כי ההסכם עם ארה"ב יוביל להבנות נוספות עם הממשל

מאת יוסף אלגזי
שליח "הארץ" לקובה

הוואנה (מיוחד ל"הארץ"). ההסכם אליו הגיעו ממשלות ארה"ב וקובה בעניין הבטחת התנאים ל"הגירה בטוחה, חוקית ומסודרת בין שתי המדינות", התקבל בקובה בסיפוק רב, הן אצל השלטונות והן אצל האוכלוסייה.

אלה ואלה מקווים שההסכם, המוגדר כ"צעד חיובי ראשון", יוביל להבנות נוספות בין ארה"ב וקובה, הנמצאות זה 34 שנים בעימות חריף. בקובה מקווים שהמדינות ינהלו שיחות בעניין המצור האמריקאי עליה, מצור המכביד מאוד על קובה, הנמצאת במשבר כלכלי המוגדר "קטסטרופלי".

הידיעה על ההסכם הצפוי פורסמה ביום ששי בצהריים. ל"הארץ" נמסר כי "פידל קסטרו הוא שהכריע לטובת ההסכם, המוגדר הסכם של פשרות". מלת המפתח היא "פשרות", השאיפה היא ל"עוד הסכמים של פשרות".

שתי המדינות הבהירו כי יש להן אינטרס משותף למנוע הגירה מקובה, המסכנת חיי בני אדם. ארה"ב התחייבה למנוע כניסתם של מהגרים לא־חוקיים לתחומה: אלה שייתפסו בים יוחזרו לקובה. מנגד התחייבו השלטונות הקובניים לנקוט צעדים יעילים כדי למנוע יציאה לא חוקית מחופי קובה.

ההסכם שחתמו ארה"ב וקובה ב־84' קיבל אישור מחדש – ארה"ב תספק בשנה הקרובה לפחות 20 אלף אשרות הגירה לקובנים. בנוסף תפשיר 6,000 בקשות לאשרות, שנמצאות בטיפול.

המהגרים הקובנים המצויים בבסיס האמריקאי גואנטנמו יתבקשו לשוב לקובה, שם יהיו רשאים להגיש בקשות לאשרות כניסה. ספק אם מהגרים אלה, שמספרם נאמד ב־19 אלף, יסכימו לשוב. על כך הגיבו דוברים קובנים רשמיים: "זו אינה הבעיה שלנו, זו בעיה שארה"ב תצטרך לפתור".

ראש המשלחת הקובנית, ריקרדו אלרקון, הגדיר את ההסכם כחיובי. הוא הביע צער על כך שלמשלחת האמריקאית לא היתה סמכות לדון בעניינים נוספים, כמו המצור האמריקאי על קובה. שתי המשלחות ייפגשו תוך 45 ימים כדי לבדוק את אופן יישום ההסכם.

שלמה שמיר מוסיף: מייקל סקול, ראש המשלחת האמריקאית לשיחות, העריך כי כתוצאה מההסכם יונפקו בשנה הקרובה בין 24 ל־26 אלף אשרות כניסה לקובנים. אשתקד הונפקו אשרות כניסה ל־2,700 קובנים.

בכירים בממשל אמרו כי ההסכם אינו מבטיח הקלות ל־30 אלף הפליטים הקובנים העצורים במתקני הצי האמריקאי. לדבריהם, הפליטים יוכלו לבחור בין שיבה לקובה לבין המשך שהות במתקני המעצר לתקופה בלתי מוגבלת. במקביל יוכלו להגיש בקשות למקלט במדינות שונות.

ה"ניו יורק טיימס" דיווח אתמול כי הנוסח המאופק והצנוע של ההסכם משקף את היחסים המעורערים בין ארה"ב וקובה. בכירים בממשל סירבו לתאר את ההסכם, שאינו כולל אף לא רמז בדבר נכונות אמריקאית לדון בביטול האמברגו הכלכלי נגד קובה, כ"הישג מרשים" לממשל.

לדברי פיטר טארנוף, תת שר החוץ האמריקאי, ההסכם אינו מתייחס ליחסים הכלליים בין שתי המדינות. דיון במכלול היחסים, אמר, מותנה בסימנים שיורו שקובה מוכנה להתחיל בשינוי אופי משטרה ובמעבר לדמוקרטיה.

עם זאת, אתמול העריכו פרשנים, שכפי שהראה הקובנים קיבלו הבטחה חשאית, כי בעתיד הקרוב, לאחר שפידל קסטרו, נשיא קובה, יוכיח כי עמד בסעיפי ההסכם ובלם את יציאת הפליטים מארצו, תהיה ארה"ב מוכנה לדון בשיפור היחסים בין שתי המדינות.

בן־יאיר ממליץ לחשוד בהטרדה מינית להשעות עצמו מהוועדה למינוי שופטים

מאת גדעון אלון

היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, ממליץ כי עו"ד שמעון בן־יעקב, חבר בוועדה לבחירת שופטים מטעם לשכת עורכי הדין, ישעה עצמו מתפקיד זה בגלל חקירה משטרתית המתנהלת נגדו בחשד להטרדה מינית.

בן־יאיר מציין בחוות דעתו, כי לוועדה לבחירת שופטים אין סמכות להשעות את בן־יעקב. רק למועצה הארצית של לשכת עורכי הדין, הגוף שאותו מייצג בן־יעקב בוועדה, יש סמכות להשעותו. מקור משפטי בכיר העריך אמש, כי העניין יועלה היום לדיון בישיבת הוועדה לבחירת שופטים, למרות שאיננו נכלל בסדר היום.

עו"ד שמעון בן־יעקב חשוד בהטרדה מינית של עובדת בלשכת עורכי הדין. הוא מכחיש את האשמות נגדו. אמש הוא אמר, כי למיטב ידיעתו עניינו לא יועלה היום בישיבת הוועדה. הוא סירב לומר אם בכוונתו להשעות את עצמו.

משבר בכנס התורמות בפאריס. פרס וערפאת ייפגשו באוסלו בניסיון לפתור המחלוקת

מאת אלוף בן וניצן הורוביץ

שר החוץ, שמעון פרס, ויו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, ייפגשו מחרתיים באוסלו בניסיון לפתור את המשבר שגרם להפסקת דיוני ועידת התורמות בפאריס בסוף השבוע. המשבר התעורר בעקבות דרישת הפלשתינאים, שכספי התורמות יועברו גם למימון פרויקטים במזרח ירושלים.

ראו עמודים 5א, 6א

לאחר התמוטטות המו"מ בפאריס נערכו מגעים בלתי־פורמליים בין שתי המשלחות וכן עם נציגים זרים, והכל הביעו את עמדתם כי המאמץ הכלכלי חייב להימשך. בסיום המגעים, למרות האווירה הקשה שהשתררה, הגישו שני ראשי המשלחות את המחויבות להמשיך בתהליך המדיני ולגבות אותו בתהליך הכלכלי. "אני מקווה שכולם למדו את הלקח מנוכחות זה", אמר ראש משלחת ישראל לדיוני התורמות, מנכ"ל משרד החוץ אורי סביר. "אסור להעמיס על התורמות נושאים פוליטיים שאינם שייכים לכאן, ואני לי טוב שזה קרה כי זה ילמד שצריך להתרכז בעיקר".

סביר אמר כי ישראל לא תשתתף בדיונים, כל עוד לא יובהר שלפורום התורמות אין מנדט לעסוק בפיתוחה הכלכלי של ירושלים.

המשבר גרם לעיכוב בהעברת הסמכויות לפלשתינאים בגדה המערבית, שהיתה מותנית בגיוס מימון מהמדינות התורמות.

לאחר פיזור הוועידה, התקיים ביום שישי מפגש בין משלחות ישראל, אש"ף, ארה"ב, נורווגיה והבנק העולמי, בהשתתפות מתאם הסיוע של האו"ם לממשל העצמי, טריה לארסן. בישיבה הוחלט לקבל את הצעת שר החוץ הנורווגי, ולקיים באוסלו התייעצות מיוחדת של התורמות.

גורמי מל"ן מוסרת: שר האוצר אברהם שוחט יקיים מחר פגישה בעזה עם יו"ר אש"ף יאסר ערפאת. בפגישה יידון יישום ההסכם הכלכלי שנחתם בין ישראל ואש"ף בפאריס בחודש מארס.

בפגישה ישתתפו גם מוחמד נשאשיבי, האחראי על תיק האוצר ברשות הפלשתינית, והממונה על תקציבים באוצר, דוד ברודט.

המדענית הראשית של משרד החינוך:

"אין אבסורד גדול מהגנה על בחינות הבגרות בטענה שהן מייצגות רוח ותרבות"

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

המדענית הראשית של משרד החינוך, פרופ' פנינה נשר, תוקפת בחריפות אנשי רוח וספרות שביקרו את משרד החינוך בעניין בחינת הבגרות בספרות. אגודת הסופרים ואנשי הרוח, ביניהם ס. יזהר ופרופ' גרשון שקד, תקפו בשבועות האחרונים את שר החינוך, אמנון רובינשטיין, על כוונתו, כביכול, לבטל את חובת בחינת הבגרות בספרות.

השר רובינשטיין טען כמה פעמים כי "לא קיימת שום הצעה לבטל את מקצוע הספרות כמקצוע חובה לבחינות הבגרות".

לדברי פרופ' נשר, "בשורה של רשימות פובליציסטיות בעיתונות היומית יצאו לאחרונה הסופרים למתקפה על משרד החינוך ולהגנה על בחינות הבגרות. על מה מגינים הסופרים? אם קיים חלק אנטי־תרבותי ואנטי־חינוכי בלימודי בית הספר, הרי הוא מתמקד בסיום בית הספר, בו נערכות בחינות הבגרות. לקראת מועד זה מצטייד כל תלמיד בחשבונאות נקודתית ומסכם לעצמו מאזן כדאיות, איך ניתן לעבור סף זה. בשלב הבא הוא משנן – לא חס וחלילה יצירות ספרות מעמיקות, אלא דפי תקצירים בלוויים מידע וספקי בחינות משנים קודמות.

"עם מטען תרבותי זה של ספרות דלה ניצב התלמיד לגורלו, חרד ומתוח, ומנסה לשפוך לדפי מחברת הבחינה את הגיגיה, שאינם אלא תמצית נפוחה ורדודה של התקצירים שקרא. והנה, על טכס אנטי־תרבותי זה נחלצו כל אנשי התרבות והסופרים המוכרים מעם להגן, וביניהם ס. יזהר, היודע זה שנים את חלקו של בית הספר בהמאסת הספרות, ונתן יונתן, שיודע מניסיונו כמחנך בקיבוץ, שניתן ללמד ספרות ללא בחינות. הגדילה מכולם – אגודת הסופרים, שערכה כנס חירום בנידון", אומרת נשר.

נשר הוסיפה כי "במקום לפתוח בפני התלמיד אפיקים שיהוו בסיס לעולמו הרוחני כבוגר, מורה בית

(סוף בעמוד 10א)

מחמוד עבאס: אני שב למולדת אחרי 50 שנות גלות

(עמוד 6א)

בגליון זה 32 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0290	+0.17%
שחור	3.05	—
סל יציג	3.3691	-0.02%

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות אל פסק ON-LINE
גמאטרוניק
טל': 02-821777

ליצחק רבין

המשך בדרכך האמיצה
המשך להוביל את השיירה
ואל תשים לב לנביחות הכלבים.

לאלי גולדשמידט

אתה נציג מחוז הבחירה שלי בפריימריס
בחרתי בך בשמחה מתוך אמונה בכשרונותיך
לא תארתי לי שאתה תהיה מראשי
המטרפדים של מהלכי השלום **הכולל**
כל הדברים הטובים שאתה עושה בכנסת למען
התנועה הקיבוצית - מתגמדים מול טיפת דם אחת
של חייל אחד בלבנון, ומאבדים את ערכם
מול דמעה אחת של אם דואגת

אנא חזור בך.

אבי ירדני
קבוצת כנרת

(מודעה זו מומנה באופן פרטי ע"י החתום עליה).

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מזג האוויר

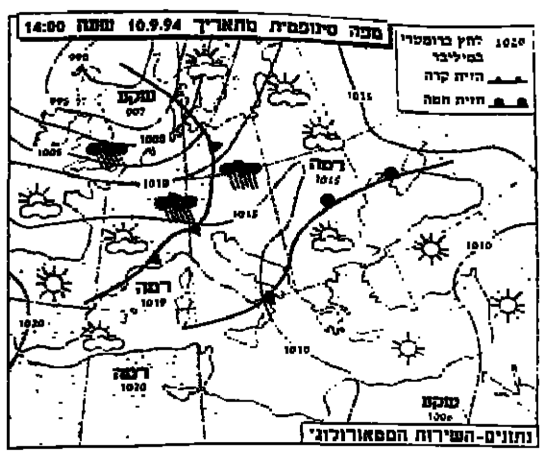

עלייה בטמפרטורות

היום יהיה מעונן חלקית עד בהיר, עם עלייה קלה בטמפרטורות. הים יהיה נוח עד גלי. גובה הגלים: מ־50 עד 80 ס"מ. טמפרטורת המים: 29 מעלות. רוח מערבית עד צפון־מערבית קלה עד מתונה תנשב במהירות של 20 קמ"ש, וישררו תנאים גרועים לדאייה.

תיאור המפה הסינופטית: אפיק עונתי חלש בשכבות הנמוכות, עם רכס חלש בשכבות העליונות מעל מזרח הים־התיכון, גורם להתחממות מעל אזורנו. אפיק מעל מערב אירופה וצפונה גורם לעננות מרובה ולגשמים באותם אזורים. חזית חלשה מעל מרכז אירופה גורמת שם לגשמים בודדים.

התחזית להיום

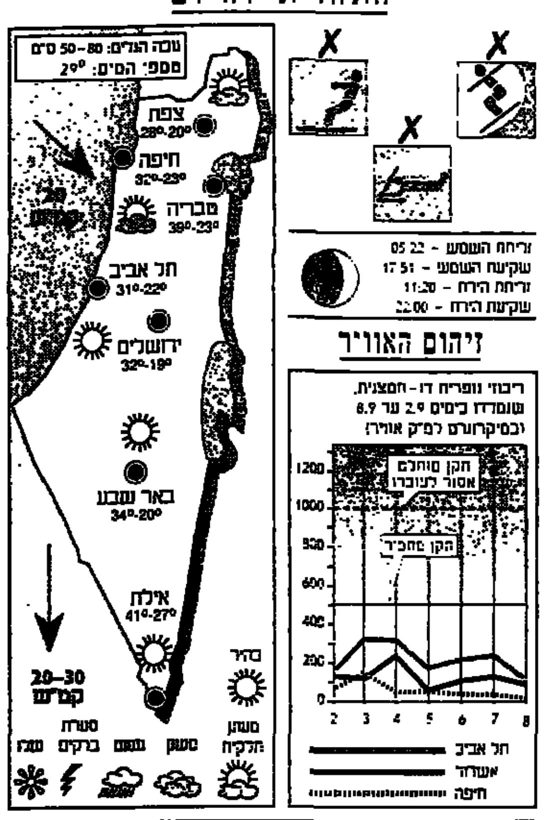

עומס החום

התחזית להיום	בוקר 7–12	צהריים 12–16	ערב 16–20	לילה 20–7
אזור תל אביב	בינוני	בינוני	בינוני	קל
אזור חיפה	בינוני	בינוני	בינוני	קל
אזור ירושלים	קל	בינוני	בינוני	קל
אזור הגליל	בינוני	כבד	כבד	קל
אזור [illegible]	בינוני	בינוני	בינוני	בינוני
צפון הנגב (באר שבע)	קל	בינוני	בינוני	קל
אזור אילת	בינוני	כבד	כבד	בינוני

הטמפרטורות בעולם

התחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	21	29	בהיר
אמסטרדם	10	15	גשם
אתונה	25	32	בהיר
בודפשט	10	20	מעונן חלקית
[illegible]	*14	*26	בהיר*
בוקרשט	13	26	מעונן חלקית
בריסל	12	16	גשם
ברלין	13	16	גשם
[illegible]	13	20	מעונן חלקית
[illegible]	6	19	מעונן חלקית
[illegible]	10	16	מעונן חלקית
[illegible]	6	22	מעונן חלקית
לונדון	6	15	מעונן חלקית
ליסבון	18	22	נאה
מדריד	15	26	מעונן חלקית
מוסקבה	10	16	גשם
ניו יורק	15	25	מעונן חלקית
[illegible]	*11	*16	מעונן*
פאריס	10	18	מעונן חלקית
פראג	5	15	גשם
פרנקפורט	13	15	גשם
ציריך	12	20	גשם
[illegible]	12	20	גשם
[illegible]	27	36	בהיר
רומא	10	15	גשם

חקירת עצורי הימין הקיצוני

בית המשפט המחוזי בחיפה דחה את ערעורו של אדרי על המשך מעצרו

פרקליטו של סגן אורן אדרי: "מרשי עונה והושפל. אין בסיס לחשדות נגדו"

מאת גבי זהר ושלמה דרור

בית המשפט המחוזי בחיפה דחה ביום ששי את ערעורו של סגן אורן אדרי על המשך מעצרו. אדרי, שנעצר לפני תשעה ימים, חשוד כי העביר נשק צה"ל לפעילי ימין קיצוני מקרית ארבע, החשודים בהתארגנות בלתי חוקית ובתכנון פיגועים בערבים. לאחר דיון ארוך פסק השופט סלים ג'ובראן כי "לנוכח חומר החקירה וגל המעצרים שבוצע בפרשה, וכן נימוק נוסף שלא ניתן לפרסמו, יש להיעתר לבקשת המשטרה ויש הצדקה להמשיך להחזיק את אדרי במעצר".

מחר יובא אדרי בפני בית המשפט. פרקליטו, עו"ד ציון אמיר, אמר כי הוא צופה שהמשטרה תגיש בקשה נוספת להארכת מעצרו.

אדרי הגיע לבית המשפט בבגדים אזרחיים, ונראה מותש. במשך הדיון פרץ בבכי. בני משפחתו וכמה עשרות חברים נשאו שלטים וקראו קריאות גנאי קשות נגד ממשלת ישראל והמשטרה. המפגינים פרצו לבית המשפט, והמשטרה נאלצה לפנותם.

נציגי המשטרה ומערכת הביטחון ביקשו לקיים את הדיון בדלתיים סגורות, אולם השופט ג'ובראן קיבל את עמדת עו"ד אמיר, ודחה את הבקשה. עו"ד אמיר תקף את שירותי הביטחון והמשטרה, וטען כי אין שום ראיות הקושרות את אדרי להתארגנות בלתי חוקית בה חשודים תושבי קרית ארבע שנעצרו. "מעצרו של אורן הוא דייג במים עכורים, ואין כל בסיס לחשדות נגדו. מעולם לא תמך בפעילות טרור, ואף גינה בפומבי את הטבח במערת המכפלה. לדעתי אין ראיות הקושרות את אורן לאספקת חומרי לחימה לחשודים האחרים. אם מבקשים להפוך אותו לבן ערובה, זה פסול", אמר אמיר.

מקקים ועכברים

אמיר תיאר את תנאי מעצרו של אדרי, ואת החקירה שעבר. לדבריו, בשלושת ימי המעצר הראשונים נכלא אדרי במתקן השב"כ בבית המעצר במגרש הרוסים. הוא נכלא בתא שגודלו מטר וחצי על שני מטרים, וגובהו שני מטרים. בתא לא היו חלונות, והאור בו נותר דולק במשך כל זמן המעצר. במרכזו התא היה חור לעשיית צרכים. אמיר טען כי התא הצחין, וכי שרצו בו מקקים ועכברים, שאף נשכו את אדרי.

לדברי הפרקליט, לא אכל אדרי במשך שלושה ימים, כיוון שבקשתו לקבל אוכל כשר נענתה בשלילה מצד הסוהרים. הוא טען כי אדרי הפחית חמישה ק"ג ממשקלו, והקיא דם. במשך החקירה נחבל אדרי באצבעו, אולם בקשותיו לטיפול רפואי לא נענו.

"אורן עבר עינויי נפש קשים מאד, השפלות האיומים, הבטחות שווא ותחבולות לא חוקיות", אמר עו"ד אמיר. לדבריו, במשך החקירה הניחו החוקרים שק על ראשו של אדרי, הטיחו את ראשו בקיר ובעטו בחזהו. כמו כן, טען כי אדרי ספג איומים וקללות. לדבריו, אמרו לו החוקרים כי: "אתה החרא של המדינה", וכי: "אתם אנשי הכיפות הסרוגות הפורנוגרפיה של היהדות ואין לכם מונופול על היהדות".

"איני יודע איזה אדם נורמלי היה מסוגל להחזיק מעמד נוכח האיומים וההשפלות והלחץ הפיסי מהסוג הזה. חשבתי שדברים כאלה פסו מהארץ ואין כאן שיטות של הסקוריטטה והשטאזי", אמר הפרקליט. "לאור הדברים הללו הוריתי למרשי לשמור על זכות השתיקה ולא לשתף עוד פעולה עם חוקריו".

נציג המשטרה, סנ"צ אברהם דוידוביץ', סירב להתייחס לטענות פרקליטו של אדרי, בטענה כי אין זה המקום המתאים לכך. "מדובר כאן בבשר אינטליגנטי היודע מה קורה סביבו" אמר נציג המשטרה, "החקירה היא יעילה ולטענות על תנאי מעצרו אין אחיזה במציאות. חומר החקירה הסודי שהוגש לשופט מלמד על הצורך בהמשך המעצר כדי לאפשר למשטרה ולרשויות הביטחון להמשיך בחקירה בהתחשב בחומרת החשדות, ואופי החקירה ואופיים של העצורים".

השופט הורה לאפשר לאדרי לפגוש רופא. כמו כן הורה לדאוג שהעציר יקבל אוכל כשר ויותר לו להתפלל.

עוול נורא

"אני חף מפשע, נגרם לי עוול נורא. המשיכו להאבק עבורי", אמר אדרי לבני משפחתו, אותם פגש לראשונה מאז מעצרו. אביו, יצחק אדרי, אמר כי נגרם עוול לקצין מוכשר ואדם בעל ערכים. "אנחנו נפעל נגד כל הגורמים שהביאו למעצרו של הבן שלנו וגרמו לו לשהות בתנאי מעצר וחקירה נוראיים כאלה", אמר. אימו של אדרי, תרצה, אמרה כי: "זהו עלבון למדינת ישראל הקוראת לעצמה מדינת חוק להתנהג בצורה כזאת לבן שלי".

שיחת היום / עם אלברט בן־אבו

על האפשרות שחיילים ישראלים ישתתפו בכוח שיטור בהאיטי

הכל תלוי במטרות הכוח שיתפרס שם

האם על ישראל להיענות בחיוב לפניית נשיא ארה"ב ולשגר חיילים ישראלים לכוח שיטור שיוצב בהאיטי לאחר פלישת כוחות אמריקאים לאי?

צריך מאוד להיזהר בעניין זה. הכל צריך להיגזר מניסוח מטרות הכוח הזה. אם יוגדר ויודגש כי הכוח נועד למילוי משימות הומניטאריות בלבד כמו סיוע אזרחי לאוכלוסיה במצוקה שחייתה תחת שלטון דיכוי רודני, הרי לדעתי צריך וחשוב שנענה לפנייה. זכינו לנקודות חיוביות רבות בדעת הקהל העולמית בזכות הסיוע ההומניטארי שהושטנו לפליטים ברואנדה וגם על מעורבותנו בניסיון להשכנת שלום בבוסניה חלק מאוד לקלקל דימוי חשוב זה שנקשר בנו.

עד כמה שאני מבין מדובר בכוח בינלאומי בחסות ארה"ב שאולי יידרש להשליט סדר בדיעבד לאחר פלישת כוחות הצבא האמריקאים. האם אנחנו חסרים בעיות משלנו שאנו צריכים לסבך את אנשינו באזור כה מרוחק שאין לו כל נגיעה לישראל ואולי גם להיחשב כמי שמסייעים למבצע כיבוש צבאי?

אתה מדבר במושגים של עולם ישן שאינו קיים היום, במושגים שהיו מתאימים לתקופת המלחמה הקרה. היום אנו חיים בעידן שבו העולם כולו אינו אלא כפר כלכלי־גלובאלי שכל מה שקורה ולו גם בפינה נידחת אחת בעולם עלול לפגוע בכלכלה העולמית כולה ופגיעה בכלכלה העולמית מערערת את היציבות הבינלאומית. לכן מה שקורה בהאיטי יכול בהחלט להשפיע גם עלינו ומכאן שבהחלט יש לנו כחברה בקהילה הבינלאומית אינטרס שגם באזור מרוחק זה כביכול תישמר היציבות. יש פה עוד עניין שאסור לשכוח אותו, בהאיטי סובלת האוכלוסיה מדיכוי ומפגיעה חמורה בזכויות האדם בידי משטר רודני והאינטרס של העולם הדמוקרטי החופשי הוא שהדיכוי הזה ייפסק והתושבים יזכו לדמוקרטיה. יש פה את ההיבט ההומאני עליו דיברתי, אבל אני לא מציע שישראל תשלח כוחות להילחם בהאיטי אלא שתשתלב בכוח בינלאומי שנועד למטרות הומניות לסייע למדינה אחרי הפלישה האמריקאית – שמן הסתם תביא לנפילת המשטר הרודני באי – להשתקם ולספק לאוכלוסיה את כל צרכיה. לדעתי מן הראוי שהכוח יהיה בחסות האו"ם.

> בן־אבו שירת עד לאחרונה כנציג ישראל בכוח השלום הבינלאומי של האו"ם בבוסניה

אם להקיש מהניסיון של כוח האו"ם בבוסניה שבו השתתפת, אי אפשר לצפות להישגים גדולים מכוח כזה?

זה נכון שבבוסניה כוח השלום של האו"ם נכשל בהשגת מטרתו, שכן הכוח נטל על עצמו להיות כוח משכין שלום באזור מאוד בעייתי ומסוכסך. הרבה יותר קל לכוח שנועד לשמור על שלום שהושג בין צדדים. הייתי מגדיר את הכוח הבינלאומי שיופעל בהאיטי לאחר הפלת המשטר הרודני שם ככוח מסוג שמירת השלום.

ישראל קשורה כל השנים בתודעה הבינלאומית למלחמות, מה היתה ההתייחסות אליך כנציג ישראלי ראשון בכוח של האו"ם שבא להשכין שלום באזור הנתון במלחמה קשה?

היו שהתייחסו אלי במידה מסוימת כמו אל עוף מוזר, אבל עד מהרה למדו להעריך את הניסיון הצבאי שיש לנו כישראלים, מצד אחד וגם את הניסיון שכבר הספקנו לצבור בתחום המשא ומתן המדיני להשגת שלום, מצד שני. הניסיון הצבאי חשוב גם במשימות של כוח להשכנת שלום, שכן נדרשת התמצאות טובה בניווט וארגון כוחות.

מאת ירח טל

אורן אדרי (במרכז) מוקף שוטרים, מובל לבית המשפט המחוזי בחיפה. "אני חף מפשע, נגרם לי עוול נורא", אמר לבני משפחתו

הוארך מעצרם של אנשי הימין הקיצוני החשודים בהתארגנות בלתי חוקית

מאת גבי זהר

בית משפט השלום בחיפה הורה ביום ששי על הארכת מעצרם של אלישיב קלר ועידו אלבא – שני אנשי הימין הקיצוני מקרית ארבע החשודים בהתארגנות בלתי חוקית במטרה לבצע פעילות נגד ערבים. השופט רפאל הרסונסקי האריך את מעצרו של קלר בעשרה ימים ואת מעצרו של אלבא בתשעה ימים.

קלר ואלבא חשודים כי עברו על סעיף 2 לפקודה נגד מעשי טרור – פעילות בארגון טרוריסטי, וכן בביצוע עבירות בנשק וקשירת קשר לבצע פשע. בבקשת הארכת המעצר נאמר כי השניים קשרו, יחד עם אחרים, להתארגן בקבוצה שתכליתה לבצע פיגועים נגד ערבים. לצורך כך, טענה המשטרה, פעלה הקבוצה שלא כדין במטרה להשיג אמצעי לחימה, ותכננה פיגועים שונים.

כאשר יצאו שני החשודים מאולם המשפט קרא קלר לכמה עשרות מתב"ים שבאו לעודד אותו "מדינת משטרה". אלה השיבו בקריאות עידוד לשני העצורים, וקריאות גנאי לעבר השוטרים וממשלת ישראל.

דלתיים סגורות

הדיון בהארכת המעצר התקיים בדלתיים סגורות ולפרקליטם של השניים, עו"ד נפתלי ורצברגר, לא הותר להיות נוכח בו.

עו"ד ורצברגר אמר כי "קשה לקבל מבחינה דמוקרטית משפט חשוב כזה שבו אין מתירים לפרקליט החשודים להיות נוכח בו. אני אשקול לעתור לבג"ץ כדי שיורה לאפשר לי להפגש עם מרשי".

יו"ר ועדת החוקה וח"כים מהימין מטיחים ביקורת על "הפרת זכויות האזרח בפרשת העצורים מהימין". ח"כ זנדברג:

"תיאור מעצרו של אדרי מזכיר חקירות של הק־ג־ב"

מאת גדעון אלון, משה ריינפלד ועתים

ח"כ אליעזר זנדברג מסיעת צומת תובע מוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת לקיים דיון דחוף בתנאי המעצר של קצין צה"ל, סגן אורן אדרי. סניגורו של אדרי אמר שלשום בבית המשפט המחוזי בחיפה כי אדרי "עונה והושפל כאשר היה בבית המעצר קישון". לדברי ח"כ זנדברג, תיאור תנאי המעצר והתנאים בו, כפי שעלו מהטיעונים שהובאו בפני השופט סלים ג'ובראן, מזכיר חקירות במשטרים טוטאליטריים שעברו מהעולם, שהופעלו בזמנו "על ידי הק.ג.ב, השטאזי והסקוריטטה. הכנסת חייבת לברר אם יש אמת בטענת החשוד כי הוא נכלא בתנאי מעצר מחפירים שכאלה", אמר ח"כ זנדברג. הוא הודיע כי בכוונתו לבקר בבית המעצר ולעמוד מקרוב על תנאי המעצר במקום.

יו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ח"כ דדי צוקר (מרצ), הביע באוזני היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן יאיר ובכירים בפרקליטות המדינה ביקורת חריפה ביותר לנוכח הפגיעה בזכויות העצירים החשודים בהתארגנות לא חוקית ובפגיעה בפלשתינאים בשטחים.

צוקר אמר לבכירים כי הנזק שעלול להיגרם לשלטון החוק כתוצאה מכך גדול מהנזק שייגרם לחקירה אם לא יאפשרו לנאשמים להיפגש עם עורכי דינם, אם מקום מעצרם לא ייוודע ואם ייפגעו זכויות אחרות שלהם.

צוקר הביע בפני הגורמים המשפטיים ביקורת על כך שהשב"כ ממשיך לפעול ללא פיקוח משפטי נאות של הדרגים המשפטיים, החייבים לדבריו להיות מעורבים באישור פעולות חריגות דוגמת אלה שננקטו נגד העצירים.

בן יאיר וגורמים בפרקליטות הבטיחו לצוקר לבדוק את תלונותיו. צוקר אמר אמש כי הוא עשוי לכנס עוד השבוע את ועדת החוקה, חוק ומשפט כדי לדון בפרשת המעצרים של אנשי הימין.

ח"כ רן נחמן (ליכוד) יוזם הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית, שתורכב ותפעל במסגרת ועדת המשנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת לענייני השירותים החשאיים, כדי לבדוק את אופן הטיפול של השב"כ והמשטרה בפרשת החקירות נגד העצירים מקרית ארבע.

ראש מועצת קרית ארבע, צבי קצובר, קיבל בליל שבת היתר מיוחד מרבני ההתנחלות לשוחח בטלפון עם ח"כ נחמן, כדי שיפעל לטובת העצירים. קצובר סיפר לנחמן כי הקצין אורן אדרי עונה בזמן חקירתו בכלא.

לדברי קצובר, בגלל הלחץ שהופעל עליו בחקירה הודה אדרי במעשים שלא ביצע. ח"כ נחמן טוען כי בחקירתם של אנשי הימין בוצעו עבירות על החוק תוך רמיסת חוק יסוד: זכויות האדם. הוא דורש דו"ח לבדיקה על נוהלי החקירה של השב"כ.

מנהיג המפד"ל ח"כ זבולון המר תובע כי חברי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת או ועדת משנה לענייני השירותים החשאיים יבקרו לאלתר במתקני השב"כ ובתנאי הבידוד בהם כלואים העצורים החשודים, כדי לבחון את תנאי מעצרם וחקירתם. לדברי המר, מהפרטים שנחשפו עד כה באשר לנסיבות ותנאי מעצרו של סגן אדרי עולה תמונה קשה ביותר שחייבת לזעזע את אמות הסיפים.

לדברי המר, מסכת ההשפלות והסבל הבלתי אנושי שעברו אדרי ובני משפחתו מעלה חשד כבד אודות חוקיות החקירה וגביית העדויות, ומציבה סימני שאלה קשים לגבי שימוש לרעה של כוחות הביטחון בסמכויותיהם. המר אמר כי קצה הקרחון שכבר נחשף על התעללות הפיסית והנפשית בסגן אדרי, עוד בטרם הוגש נגדו כתב אישום, מחייב בדיקה דקדקנית, הן בדרגים המקצועיים והן בדרגים הפוליטי והציבורי, כדי למנוע סטייה מסוכנת מעקרונות דמוקרטיים בסיסיים.

מנכ"ל האגודה לזכויות האזרח, עבנוס גיל, דורש ממפכ"ל המשטרה, רב ניצב אסף חפץ, לאפשר לעצורי הימין להיפגש עם עורכי דינם. במכתב דחוף ששלח מנכ"ל האגודה אל המפכ"ל נאמר כי קיים חשש כבד שהמשטרה ניצלה במקרים רבים לרעה את סמכותה הצריכה לבקש צווים המונעים מעורכי דין להיפגש עם חשודים בביצוע עבירות ביטחוניות, כדי ליצור עליהם לחץ בעת החקירה. הפעלת לחץ על עציר באמצעות הליך בלתי הוגן פסולה לחלוטין, נאמר במכתב.

לדיאנה (אחדות) וחררדו לייבנר
ברכות לבביות להולדת הבת
הארץ

לרבקה וחנן ג'ינו
מזל טוב להולדת הבת
הארץ

סל 30 אחוז, זוז!
עד 13 בספטמבר בלבד
תוכל לקבל עד 30% הנחה בעת רכישת כרטיס מנוי שנתי למשחקי מכבי עלית ת"א בכדורסל ו/או מכבי ויזה ת"א בכדורגל.
* מנוי למשחקי הכדורסל ניתן לרכוש במשרד המכירות של מחלקת הכדורסל רח' בן יהודה 108, ת"א טל: 03-5272112
* מנוי למשחקי הכדורגל ניתן לרכוש ב"יהדרון השרון", רח' אבן גבירול 69, ת"א טל: 03-5279955
* שי מיוחד לרוכשים מנוי לכדורסל או לכדורגל בכרטיס "ויזה"-בלון פוטנס באורך 1.40 מ'
עלית VISA כ.א.ל VISA

האחים קהלני נחקרים בחשד לביצוע ותכנון מעשי רצח

מאת נדב שרגאי

בדיווח שנמסר אתמול לתושבי קרית ארבע, עולה כי שני חשודים מקרב הקבוצה שנעצרה עד כה בפרשה הם האחים איתן ויהודיע קהלני. גורמי הביטחון חוקרים את השניים בחשד למעורבות בביצוע מעשי רצח בעבר, ותוכניות לבצע מעשי רצח בעתיד. בקרית ארבע מעריכים כי בימים הקרובים צפויים מעצרים נוספים.

פרקליטיהם של האחים קהלני, ח"כ עו"ד רנד מגע ועו"ד שלמה רבלסקי, אמרו כי לא נמסר להם באופן רשמי על מהות החשדות המיוחסים לקהלניים.

עו"ד רבלסקי מסר כי בכוונתו לעתור לבג"ץ בנוסף לעתירתו של עו"ד מגע, בבקשה לחייב את המדינה להתיר לשניים להיפגש עם עורכי דינם.

משפחת קהלני מיוחסת לחב"ד.

תושבי קרית ארבע סיפרו כי משפחת קהלני הגיעה לישוב עוד ב־1969, והתגוררה עם קבוצת הראשונים בבית הממשל הצבאי. להורים, סקייה ואילנה, שבעה ילדים. האב כיהן כרב בקרית המכפלה, ופרש מסיבות בריאות. בעבר הוצא נגדו צו איסור כניסה למערה, לאחר שהיה מעורב בתקריות עם ערבים במקום.

גם נגד איתן קהלני, בן 28, הוצא בעבר צו איסור כניסה למערה. איתן השלים שירות צבאי סדיר בגולני. עם שחרורו לבד חצי יום בכולל בקרית ארבע, ועסק בעבודות מזדמנות.

נעצר וזוכה

האח הצעיר יהודיע, בן 23, נעצר בעבר יחד עם נועם פדרמן בחשד להצתה, אולם זוכה. יהודיע למד בבית הספר היסודי בקרית ארבע, אך לא השלים את לימודי התיכון. את שירותו בצה"ל לא השלים בגלל בעיות פרופיל.

אתמול בערב התכנסו מועצת קרית ארבע וועד הישוב היהודי בחברון, כדי לגבש עמדה ביחס למעצרים ולפרסם הודעה בענין.

ארוחה משפחתית בצ'יקן קיצ'ן גם בשבת
מבחר מנות ראשונות – פיתה של הבית + עוף שלם (קלוי יהצי) – צ'יפס – סלט + קנקן שתיה
סה"כ 69 ש"ח בלבד
כשר • TAKE AWAY
CHICKEN KITCHEN
צ'יקן קיצ'ן

אתמול בטלוויזיה / דני רבינוביץ

הקסם נעלם

אורחים יקרים, ערוץ 1 20:15; רשות השידור, ערוץ 2 21:00.

הסדרה המעניינת בת שמונה הסרטים שביים אודי גולדשטיין בשנה החולפת, שעסקה בדמויות ומקומות ברחבי הארץ, הסתיימה בליל שבת בקולאז' מסכם. "אורחים יקרים" היה אמור, על פי הפרסומים המוקדמים, לזמן את הדמויות מן הסרטים השונים ל"טריטוריית זמן אחת". המטרה – שה"מפגש" יביא איזה שלם גדול יותר מסכום החלקים. זה, לצערי, לא התרחש. מה שראינו היה "לקראת שידור" ארוך שבא דווקא בסוף הסדרה, מין קטלוג שלוקח את הפריטים שהוא מציג יותר מדי ברצינות.

לגולדשטיין עין טובה. תמונת הצבר הארצישראלי המוטל מת על אם הדרך, המתאגרף הערבי קופץ בחבל מול הים בעכו, ילד הטבע יותם מהגולן המתנה אהבים בקול בוכים עם עוף דורס, גיורא וייד הבלתי מנוצח – כל אלו הן דמויות חזקות שיכולות לעמוד בפני עצמן. אלא שבלי קו סיפור קוהרנטי או אמירה ברורה שתצליח להראות משהו שלא ראינו לבדנו, חבל על זמן העריכה: הקסם נעלם. מהצפייה בליל שבת ניתן היה להתרשם ש"סיפור צהוב" על מכבי תל-אביב מבטיח, ש"נסיך הרוק" צפוף בקלישאות מוכרות, ש"מסולה סיסי" הוא גלריה של אקוסטיקה מקצה צפון, ש"שיכון ד' באר-שבע" חזק אך לא מספיק פוליטי. בקיצור, דברים אותם חשוב לדעת לפני שהסדרה עולה לשידור, לא כשהיא יורדת. "אורחים יקרים" החליש את הסדרה אותה סיכם ולא חיזק אותה.

"רשות השידור" עם דודו טופז הציגה, בלי להתכוון, אשה עם נוכחות טלוויזיונית יוצאת מגדר הרגיל. עינת זוהר הגיעה לתוכנית על תקן מתמודדת למשחק זיווג שגרתי – היכרות, בחירה חצי עיוורת בבן זוג, וכיוצא באלו ריגושים נושאי פרסים. אבל מהר מאוד התברר שהפעם עלתה פנינה ברשת. חדות המחשבה ומהירות התגובה של זוהר, האינטליגנציה הטבעית שלה, העמידה האסרטיבית על דעתה, ובעיקר הישירות וחוסר העניין שלה למצוא חן או לרצות מישהו בבית או באולפן, היו כובשים. לו אני מפיק תכנית בטלוויזיה הייתי מתנפל מיד על הטלפון ומציע לה את תפקיד המנחה, ההצלחה מובטחת. יש רק לקוות שאבי, השוביניסט הפדאנט שהסתתר במשקפיים עגולים והמועמד שבו בחרה זוהר להיכרות מעמיקה יותר בסוף השעשועון, ייעלם מחייה כמה שיותר מהר. הוא יכול רק להפריע.

חקירת עצורי הימין הקיצוני

אלישיב קלר בפתח בית משפט השלום בחיפה. הדיון בהארכת מעצרו התקיים בדלתיים סגורות, ללא נוכחות פרקליטו

בידי המשטרה ראיות-לכאורה לכך שחלק מעצורי הימין היו מעורבים ברצח 4 פלשתינאים

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

אנשי הימין הקיצוני החשודים בהתארגנות לא חוקית, שנעצרו בשבועיים האחרונים על ידי שירות הביטחון הכללי ומשטרת ישראל נחקרים בעניין כמה פיגועים נגד ערבים.

בידי החוקרים ראיות לכאורה לכך שלפחות בשני מקרים היו מעורבים חברי החוליה ברצח פלשתינאים.

בספטמבר '92 נרצחו באזור הכפר תרקומיא שבנפת חברון שלושה פועלים פלשתינאים ששבו מעבודתם בבית שמש. שניים מהנרצחים הם אחים – סעידי ומחמוד עבד אל הדי פאספאסה – והשלישי הוא בן דודם, אשווק מחמוד פאספאסה.

ביום הרצח דווח כי השלושה נסעו במכוניתם מסוג פז'ו 504 לכיוון ביתם בתרקומיא. על פי עדויות, מצפון לתרקומיא, לא הרחק מהכפר בית אולא, חסמה את דרכם מכונית מסוג פורד קורטינה בצבע אפור בעלת לוחית רישוי ישראלית, ממנה ירדו אלמונים, ירו לעבר נוסעי מכונית הפז'ו והרגו אותם.

פועלים פלשתינאים שנסעו אחר המכונית הישראלית תיארו את המקרה כטבח. הם סיפרו כי ראו את מכונית הרוצחים נוסעת במהירות רבה מצפון לכיוון ישראל.

מקורות פלשתיניים טענו אז כי שני ילדים, בני שבע ושמונה, שהיו עדים לרצח, סיפרו כי במכונית הישראלית היו שלושה אנשים.

חקירת הרצח התנהלה במישור המודיעיני, וכן נערכה חקירה גלויה של שירות הביטחון הכללי ושל המשטרה.

שר המשטרה משה שחל הבטיח אז כי יעשה הכל כדי ללכוד את הרוצחים. על פי החשד, העצורים אחראים לרצח השלושה בתרקומיא.

ב-1 ביולי '94 נמצאה גופתו של נהג המונית עזור אבו סנינה, תושב מזרח ירושלים, אב לארבעה שהתפרנס מהסעת פועלים פלשתינאים במכוניתו. חקירת הרצח העלתה כי אבו סנינה נורה בחזהו מטווח קצר בנשק אוטומטי מסוג גליל או אם-16. עדי ראייה טענו אז כי ראו מתנחל נוסע ממקום הרצח.

שעתיים לאחר הרצח קיבל על עצמו ארגון חרב דוד, שאנשיו מזוהים עם אנשי "כך", את האחריות לרצח.

על פי עדויות, אלמונים שירדו ממכונית בעלת לוחית רישוי ישראלית ירו לעבר 3 פלשתינאים באזור תרקומיא והרגו אותם. פלשתינאים תיארו את שקרה כטבח

בהודעת הארגון נאמר כי "אנחנו לוקחים על עצמנו את האחריות לחיסול הערבי כחלק מן המאבק נגד הסכם השלום ובואו של רב המרצחים יאסר ערפאת לירושלים".

המשטרה ושירות הביטחון הכללי חושדים כי חברי החוליה העצורים אחראים גם לרצח זה.

ארגון חרב דוד קיבל על עצמו כמה פעמים אחריות למעשי רצח. בשנה שעברה הושלך רימון לשוק הקצבים בירושלים. כמה דקות לפני שהרימון הושלך התקבלה במערכת "הארץ" הודעה על הכוונה להשליך את הרימון. עקב כך עלה החשד כי ארגון ימני קיצוני ביצע את הפיגוע.

בארבע השנים האחרונות הוגשו למשטרה ולצה"ל 60 תלונות של פלשתינאים הטוענים כי נפגעו על ידי יהודים. התלונות כוללות שלושה מקרי רצח וכן מקרי פגיעה ברכוש.

בדצמבר '93 התפרעו מתנחלים בחברון וירו לכל עבר. אחד מהם הרג את טלל אל בכרי, תושב חברון. מתנחל נעצר כחשוד ברצח.

ב-30 במארס '94 נרצח וזהיל מוסאל, בן 18 מדיר אשרף שבנפת שכם. פלשתינאים טענו כי מוסאל נורה למוות על ידי מתנחל. דובר צה"ל טען אז כי באזור הרצח לא פעל כוח צה"ל, והמשטרה פתחה בחקירת נסיבות הרצח.

ב-9 בדצמבר '93 נעצרו שני תושבי ההתנחלות שילה בחשד למעורבות ברצח חאמיס מחמוד אבו עזר בכפר מצפון לרמאללה. נעצרו החשודים בפרשה, אך לא היו מספיק ראיות נגדם.

במארס '88 נורה למוות תושב הכפר תורמוסעיא, נג'ח חג'ה, בן 17, כאשר צעד על הכביש הראשי בכפר. תושבי הכפר טענו כי מתנחלים ירו בו.

מקורות משטרתיים מסרו כי רק מעט מתוך 60 התלונות שהגישו פלשתינאים נגד יהודים פוענחו, וכי לפחות ב-50 מקרים התיקים עדיין לא סגורים.

לדברי מקורות ביטחוניים, העצורים מהימין אינם קשורים לתנועת "כך". לדבריהם, חברי החוליה מוגדרים כקיצוניים ביותר, אך הם פעלו כגוף נפרד, ולא ברור האם הם שייכים לארגון חרב דוד.

ארגון חרב דוד מצהיר בגלוי על רצח ערבים, ואף פרסם על כך כרוזים.

ארגון קיצוני אחר, שלא זוהה עד כה, הוא ארגון "דיכוי הבוגדים", שפרסם בעבר הנחיות לצד בור כדי לטשטש ראיות מפלילות לאחר ירי.

לדברי גורמים ביטחוניים, מדובר בקבוצות שוליות שפעלו בסוד רב.

זוג מקרית ארבע חשוד בירי ופציעת תושב חלחול

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

בעל ואשה תושבי קרית ארבע נחקרים על ידי משטרת ירושלים בחשד כי ירו ופצעו קשה ערבי מחלחול. בעת שנסעו השניים בחלחול ירו לעבר רכבם של השניים אבנים, והבעל ירה לעבר קבוצת מיידי האבנים. כתוצאה מהירי נפצע באורח קשה עד אנוש אחד מאנשי הכפר. השניים המשיכו בנסיעתם מבלי לדווח על הירי. כוחות צה"ל ומשטרה הקימו מחסומים באזור, ועצרו את המכונית החשודה ובה בני הזוג. השניים הודו בירי, וטענו כי מדובר בהגנה עצמית.

משטרת ישראל עצרה במזרח ירושלים שלושה פלשתינאים שיצאו מהגדה המערבית ללא אישורי יציאה. השלושה טענו כי הם שומרי ראשו של ראש שירותי הביטחון הפלשתיני בגדה, ג'יבריל ראג'וב. הם נלקחו לחקירה. כמו כן עצרה המשטרה שוטר פלשתיני שנתפס כשהוא נוסע באיזור מזרח ירושלים ללא אישור. הוא עבר במעבר הבטחות, אולם סמה מרדנו.

שני רובי "גליל" שנגנבו מבסיס צאלים לפני כמה שבועות נתגלו שלשום בידי שני מבוקשים לשעבר ברצועת עזה. כלי הנשק שייכים לקבוצה של כ-20 רובי "גליל" שנגנבו מהבסיס הצבאי. הם נמצאו בידי מבוקשים לשעבר ממשפחת סמהאדנה, בעת המגבה של תושבים באיזור הפיגוע בצומת מורג. שני כלי הנשק נלקחו על ידי צה"ל. חקירת גניבת הנשק נמשכת.

ירי בחאן יונס

אש נורתה אתמול לעבר תצפית צה"ל באזור חאן יונס, לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. כמו כן דווח על שני בקבוקי תבערה שנזרקו אתמול אחר הצהרים לעבר תחנת המשטרה שבמרכז העיר רמאללה, לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. שוטרי משמר הגבול שהיו במקום הגיבו בירי באוויר, כוחות צה"ל פתחו בסריקה.

כמו כן דווח על כמה מקרים של ידוי אבנים ברמאללה, בשכם ובחברון. באזור רמאללה נפצעו שני פלשתינאים.

בכביש שועפט אירעה אתמול תאונת דרכים בין משאית ערבית לרכב פרטי, נהג הרכב הפרטי נהרג. המשטרה פתחה בחקירה.

צה"ל וכוחות הביטחון נמצאים בכוננות בגדה המערבית וכן באזור רצועת עזה וגוש קטיף, מחשש לפיגועים מצד החמאס והג'יהאד האיסלאמי. ברצועה הופץ כרוז של הג'יהאד האיסלאמי הקורא להמשיך בפיגועים נגד ישראל.

המשטרה תפתח בחקירה נגד איש ימין קיצוני שאיים על צבי קצובר

רביב. "פגיעה פיסית"

מאת שלמה דרור

משטרת מרחב יהודה תפתח בחקירה נגד אבישי רביב, מנהיג תנועת אי"ל. רביב אמר בסוף השבוע שעבר כי תנועתו מתכוונת להעניש את צבי קצובר, ראש המועצה המקומית קרית ארבע, מפני שלטענתו הוא היה שותף למעצרי אנשי הימין הקיצוני בהתנחלות.

רביב אמר כי תנועתו מתכוונת לפגוע בקצובר, "כולל פגיעה פיסית בו ובמשפחתו". תנועת אי"ל שייכת לתנועת "כך" ונחשבת לארגון הנוער שלה.

מפקד מרחב יהודה, נצ"מ משה מרוזו, אמר כי דבריו של רביב מהווים איום, וכי המשטרה תפתח בחקירה בעניין. מפקד המרחב אמר כי הוא מתייחס לאיומים אלה במלוא הרצינות.

"שחר תגיד לאביב שימסור לשירה שיש לה טלפון"...

קחו מרכזיה ביתית

כל ערב אותו סיפור. אתם חוזרים מהעבודה גמורים, מתים לקצת פינוק. במקום זה, אתם עונים לחצי מיליון טלפונים של הילדים. מה זה עונים, אתם גם רצים הלוך ושוב במדרגות, ומוציאים את הגרון בצעקות עד שמישהו מואיל בטובו לענות.

הסיוט הזה יכול להסתיים כבר היום: "אלקטיס" מציעה לכם את **פמילי-פון**, מרכזיה ביתית בעלת 2 קווי חוץ ו-8 שלוחות פנים, שתפתור בצורה המקיפה והזולה ביותר את צרכי התקשורת הביתית שלכם. **שקט בבית: פמילי-פון** מאפשרת העברת שיחות בין כל חלקי הבית ומשמשת כאינטרקום פנימי - לא צריך לצעוק כדי לקרוא לבני הבית. **שלוחה לכולם:** לכל חדר שלוחה אישית - הילדים יקבלו את שיחות הטלפון שלהם לחדר ללא טרחה נוספת! **חיסכון במכשירי טלפון:** גם אם יש לכם שני קווים, מכשיר אחד בכל חדר יספיק. **פמילי-פון** מאפשרת גם את פתיחת דלת הכניסה מכל שלוחה. מחיר: "אלקטיס" מציעה את איכות החיים של הפמילי-פון במחיר היכרות מיוחד, מחיר שמתחרה אפילו במערכות אינטרקום בסיסיות! לפרטים נוספים התקשרו עכשיו לאלקטיס, 03-5760536 או למשווקים המובחרים.

(אישור משרד התקשורת מס. 7-9132-0-801)

פמילי-פון
המרכזיה המשפחתית הראשונה שלך

אלקטיס
תקשורת ומיחשוב לעסקים מובילים

חנאן עשראווי: תנאי המעצר והחקירה בכלא עזה השתפרו מאוד

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

"תנאי המעצר והחקירה בכלא עזה, כמו גם ההקפדה על ההליכים החוקיים הנדרשים בהארכת מעצר, השתפרו מאוד מאז הגישה הנציבות הפלשתינית לזכויות האזרח את מסקנות בדיקתה וביקורה בכלא ב-12 ביולי". כך אמרה אתמול ד"ר חנאן עשראווי, העומדת בראש הנציבות.

עשראווי משתתפת בכינוס בינלאומי של משפטנים המתמחים בזכויות האדם, המתקיים בעזה. את הכינוס יזם "מרכז עזה לחוק ולמשפט". לדברי עשראווי, "המצב אינו כה גרוע כפי שמספרים, אם כי כמובן היו חריגות שעליהן התרענו".

לדברי עשראווי, "לאחר ביקורי הראשון בכלא עזה, ב-12 ביולי, הגשתי לרשויות הביטחון כ-20 המלצות. בביקורי השני בכלא עזה, ביום ראשון שעבר, שמחתי לגלות שרוב המלצותי אומצו".

בשני הביקורים ראיינה עשראווי עשרות עצורים, כמה חוקרים, כמה מראשי המודיעין המשטרה והסוהרים בבית המעצר. בפגישות עם העצורים לא נכח אף איש ביטחון. "ביולי כל העצורים העידו שהוכו. ביום ראשון שעבר דיווחו העצירים שלא רק שלא נגעו בהם, אלא הם גם לא סבלו מהשפלות", אמרה.

בין העצורים שאיתם נפגשה גם ארבעה מתנגדי החזית הדמוקרטית, שאף הם דיווחו על יחס הוגן כלפיהם. עם זאת, לדברי חברי החזית הדמוקרטית, שניים מחבריהם שנעצרו ביום שלישי שעבר הוכו קשות.

לדברי עשראווי, מעצר למשך 48 שעות אינו דורש צו, ועתה מקפידים על הארכת מעצר למשך יותר מ-48 שעות רק בצו שופט.

כ-60 משפטנים – 30 מחו"ל, 30 מעזה והגדה ושניים מישראל – משתתפים בכינוס הבינלאומי, שנושאו "פיתוח המכניזם להגנת זכויות האדם של הפלשתינאים לאור השינוי בנסיבות".

לקבלת הפנים, שהתקיימה שלשום בערב, הוזמנו גם כמה נציגים בכירים של הרשות הפלשתינית, אך אף אחד מהם לא נכח במקום. דיוני הכנס עצמו סגורים לקהל. מנחי הדיונים הם ד"ר חיידר עבד אל-שאפי ותומאס המרברג משוודיה.

פרופ' ריצ'רד פאלק, מומחה למשפט בינלאומי המשתתף בכינוס, אמר אתמול כי "בהסכמי אוסלו וקהיר, עזה והגדה המערבית הפכו משטח כבוש לשטח במחלוקת'. שינוי זה משווה לנסיגה הישראלית המתוכננת אופי בעייתי יותר, ומאפשר שימורן של זכויות יתר מסוימות, במיוחד בכל הקשור לביטחון ולפיתוח כלכלי".

לדברי פאלק, "הוויכוחים שקדמו לחתימה על ההסכמים אישרו כי הקלפים נמצאים בידיה של ישראל, ומלמדים כי הקצב ואיכות היישום של ההסכמים תלויים כמעט לחלוטין ברצונה של ממשלת ישראל. יתרון ישראלי זה מודגש על ידי כישלונו של אש"ף לעבור בצורה קלה ליחסים דמוקרטיים יותר עם הפלשתינאים שנמצאים בתחום השיפוט של הרשות הפלשתינית. התפתחות זו מבליטה את המסר – שלא נצפה מראש – של תהליך השלום: מעמדם החוקי הפגיע של הפלשתינאים החותרים לכיבוד זכויות האדם".

هكذا من الأصل

סיעת העבודה עשויה להחליט על הטלת משמעת סיעתית בהצבעות על שריון חוק רמת הגולן

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

סיעת העבודה בכנסת תתכנס מחר לישיבה מיוחדת עם ראש הממשלה, יצחק רבין, בלשכתו שבמשרד ראש הממשלה, לדיון על ההתפתחויות במשא ומתן עם סוריה. בישיבה צפויה להתקבל החלטה על הטלת משמעת סיעתית, לפיה יהיו מנועים חברי הסיעה מלהעלות הצעות חוק פרטיות לשריון חוק הגולן או לדרישת רוב מיוחס במשאל עם על נסיגה מהגולן, או לתמוך בהצעות חוק כאלה שתעלה האופוזיציה.

"זכות וטו"

שלשום אמר רבין למזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ נסים זווילי, עמו נועד לקראת כינוס הסיעה, כי אינו מעלה על דעתו אפשרות שחברי סיעה יפרו את החלטות הסיעה, ויתנו לאופוזיציה זכות וטו על תהליך השלום. זווילי מתכוון לכנס מיד אחרי חג סוכות את מרכז מפלגת העבודה לדיון מיוחד בנושא המו"מ עם סוריה, לפי בקשה של 100 מחברי המרכז.

זווילי אמר אתמול כי "אימוץ עמדתם של קהלני וחבריו בעניין שריון חוק הגולן הרוב המיוחס במשאל עם, משמעותו העברת השליטה על התהליך המדיני לידי הימין, ולמעשה העברת השלטון לליכוד". זווילי הוסיף, כי "סיפאת, במשא ומתן עם סוריה עלול להביא להידרדרות מסוכנת בתהליכים עם ירדן והפלשתינאים. הסכם שלום מלא עם סוריה הוא נושא מפתח, שבלעדיו קשה וכמעט בלתי אפשרי ליצור מצב פוליטי חדש במזרח התיכון".

זווילי, שבשעתו שימש כיו"ר המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית, אמר כי הוא מבין היטב את חששות המתיישבים בגולן לנוכח אי הוודאות בפניה הם ניצבים. הוא הודיע כי יפעל לפגישה הדדית עם המתיישבים לשם הידברות "אמיתית וכנה" עמם, כדי להקטין עד כמה שניתן את החרדות והמתחים שהם כיום מנת חלקם של התושבים.

ח"כ אביגדור קהלני, העומד בראש קבוצת הח"כים בעבודה שיזמה הצעת חוק לשריון חוק הגולן, הודיע ליו"ר סיעת העבודה, ח"כ אלי דיין, כי לא יכבד משמעת סיעתית בעניין זה, ויצביע על פי מצפונו. ח"כ קהלני פנה בסוף השבוע אל ח"כ אלי דיין, וביקש ממנו לפעול למניעת הטלת משמעת סיעתית בנושא הגולן. "אנו נבחרי ציבור המחויבים לציבור. אני אפעל בכל דרך דמוקרטית לסכל אפשרות של נסיגה מוחלטת מהגולן. אני מקווה שרבין, יחד איתנו, ימשיך במאבק נגד נסיגה, כפי שהתחייב כלפי בוחריו. אתמוך במשאל עם רק בתנאי שיהיה ברוב מיוחס של 65%".

"ההליך הרגיל מספיק"

גם ח"כ גדליה גל, יו"ר ועדת הכספים, החבר ב"קבוצת קהלני", פנה ליו"ר סיעת העבודה בדרישה שלא תוטל משמעת סיעתית. ח"כ גל אמר כי "בכנסת יש הליך חקיקה נבון, לפיו הצעת החוק מובאת לקריאה טרומית 45 יום לאחר שהונחה על שולחן הכנסת, כדי לאפשר שיקול דעת נוסף ושכנוע הדדי". הוא אמר כי יש להסתפק בהליך זה, ולא להטיל משמעת סיעתית.

"אין להיחפז ולא לדחוק", אמר. "עדיף לתת להליך למצות עצמו ולהגיע להבנות מאשר לדחוק הברים להתחפר בעמדות ולהיכנס לתסבוכת, שאחר כך יהיה קשה להיחלץ ממנה".

קבוצת התומכים מקרב חברי העבודה בהצעת החוק שיזם קהלני הצטמצמה משבעה לששה, לאחר שביום ששי הודיע ח"כ אלי גולדשמידט שהוא מסיר את תמיכתו בהצעת החוק. בסיור ביישובי הגולן שקיים עם סגן שר החינוך, ח"כ מיכה גולדמן, אמר גולדשמידט כי הביע תמיכה ביוזמת החקיקה הזו לפני כעשרה ימים, "כאשר השמועות דיברו על כך שרבין כבר ויתר לסורים על כל רמת הגולן, אולם הדברים שאמר רבין בישיבת הממשלה ביום חמישי שינו את כל התמונה".

"הבהרתו של רבין מספקת"

ח"כ גולדשמידט אמר כי הבהרתו של רבין, "לפיה מדובר בשלב הראשון בנסיגה מועטית תוך התחייבות לעשות ככל האפשר כדי למנוע פגיעה ביישובים, מספקת אותי". הוא הוסיף: "לדעתי, בעקבות הבהרה זו אין מקום להעלות כעת את הצעת החוק". גולדשמידט ציין כי "יש לאפשר לרבין ולממשלה לנהל המו"מ ללא מגבלות של חקיקה כובלת".

ח"כ גולדשמידט ביטל אמש גם את השתתפותו בעצרת החירום שזימן ועד יישובי הגולן, והודיע כי לא יטול חלק בפעולות שיזום הוועד כמחאה על דבריו של יו"ר הוועד, אלי מלכה, לפיהם מטרת הוועד היא להפיל את הממשלה.

שלשום פורסם כי השר שמעון שטרית עומד מאחורי יוזמת החקיקה של קהלני וחבריו, וכי יחד עם עו"ד אלי ברקוביץ, ממקורבי רבין, ניסח את הצעת החוק. ראש הממשלה הביע כעס רב על מעורבותו של שטרית בניסוח הצעת החוק, ונודע כי הוא מתכוון לדרוש ממנו הבהרות בעניין זה.

ח"כ חגי מירום, מראשי האגף היוני בעבודה, תקף בחריפות את השר שטרית, ואמר כי "שר הפועל בניגוד לעמדת הממשלה ומנסה לסכלה לא יכול להמשיך ולכהן בתפקידו".

הוא הוסיף: "תמוה שהשר שטרית, שהוא איש משפט, אינו מבין את תוצאות מעשיו, המהוות חתירה נגד הממשלה שבה הוא מכהן. אם השר שטרית אינו שלם עם מדיניות הממשלה עליו להסיק את המסקנות ולהתפטר מהממשלה, כפי שעשה בשעתו אריאל שרון שהתפטר מממשלת הליכוד כשלא הסכים עם מהלכיה".

שטרית אמר אתמול כי "הרעיונות הגלומים בהצעת החוק לשריון חוק הגולן אינם חדשים. על פי התפיסה החוקתית והדמוקרטית הראויה אני תומך ברעיון שהחלטות בדבר ויתור על ריבונות חייבות להתקבל במשאל עם או בכנסת, על יסוד הסכמה רחבה הנתמכת ברוב מיוחד ולא על חודו של קול, או ברוב מקרי קטן ומצומצם". שטרית הוסיף, כי הנושא עלה בהתייעצויות שהתקיימו בהשתתפותו, "כחלק מסדרה ארוכה של נושאים המעסיקים את הזרם המרכזי בעבודה". הוא הדגיש, כי "כל שנעשה במסגרת ההתייעצויות, השיחות והכנסים, נעשה במסגרת המקובל במדינה דמוקרטית". עם זאת הבהיר כי יכבד כל הכרעה דמוקרטית שתתקבל במפלגה.

בקרב חברי המפלגה היונים התעוררו חילוקי דעות בשאלת הטלתה של משמעת סיעתית. ח"כ אברהם בורג הודיע בסוף השבוע כי למרות שהוא שולל שלילה מוחלטת חקיקה לשריון חוק הגולן, הוא מתנגד להטלת משמעת סיעתית. לעומתו מחייב ח"כ חגי מירום הטלת משמעת סיעתית. מירום אמר כי "זהו נושא קלאסי להטלת משמעת סיעתית, כי מדובר במהלך מדיני קרדינאלי, ולא ייתכן שחברי מפלגתו של ראש הממשלה יחברו לימין ויסכלו את תהליך השלום".

הוא הדגיש כי אף יציע שראש הממשלה יכריז על ההצבעה על החוק כהצבעת אמון בממשלה. "ואז אם יהיה חבר כנסת שיפר את המשמעת הסיעתית ויצביע בניגוד להחלטת הסיעה – הדבר יחשב כהצבעת אי אמון שלו בממשלה ויחייב את הוצאתו אל מחוץ לשורות המפלגה".

ח"כ קהלני אמר אמש כי הוא מקווה מאוד שראש הממשלה לא יכריז על ההצבעה על הצעת החוק כעל הצבעת אמון בממשלה, שכן אם יעשה כן "הדבר יצור בעיה לראש הממשלה ולי".

קריאות נגד קהלני

העובדה שקהלני הסכים לעמוד בראש מבצע "עוז 94" של ועד יישובי הגולן, שאחד מראשיו, אלי מלכה, הודיע כי מטרת המבצע היא בין השאר להפיל את הממשלה, מעוררת תסיסה בעבודה, במסגרתה נשמעו בין היתר קריאות להרחיק את קהלני משורות המפלגה. קהלני הביע הסתייגות מהצהרתו של מלכה, ואמר כי לא היתה על דעתו ולא על דעת חברי מטה המאבק.

עם זאת אמר קהלני, כי הוא אינו רואה סתירה בין מאבקו למען הגולן לבין חברותו במפלגת העבודה. לדבריו, "שמירה על הגולן מתחייבת ממצע מפלגת העבודה, ומי שגורס נסיגה מהגולן פועל בניגוד למצע, יש להרחיק אותו מהמפלגה". קהלני הדגיש כי אין בכוונתו לפרוש מיוזמתו מהמפלגה.

יו"ר סיעת מרצ בכנסת, ח"כ רן כהן, יכנס את הסיעה מחרתיים, עם פתיחת מושב הכנסת, כדי לגבש את עמדת מרצ לגבי המשך המו"מ עם סוריה ועומק הנסיגה בגולן.

במרצ הביעו אתמול התנגדות חריפה להתארגנות של הנצים בעבודה, במטרה לטרפד את השלום עם סוריה. המהלכים של נצי העבודה עלולים, לדעת מרצ, "לגרום לנזק בלתי הפיך בהשלמת השלום עם הפלשתינאים ועם ירדן, ולגרום לסכנת מלחמה חדשה במזרח התיכון".

כהן אמר שלשום כי הוא מודאג מאוד מתוצאה נוספת של התארגנות הנצים בעבודה: העלאת המחיר של הצטרפות ש"ס לקואליציה, "מחיר שגם כך לא ניתן לעיכול". הוא קרא לראש הממשלה "להטיל את מלוא כובד משקלו כדי למנוע מקבוצת הנצים בעבודה מלפורר את הקואליציה".

"האינטרס העליון"

יו"ר סיעת מפ"ם, חנן ארז, אמר אתמול כי "האינטרס העליון של ישראל בגולן הוא האינטרס הביטחוני, במניעת הפיכתה לקרש קפיצה לתוקפנות נגד ישראל בכלל ונגד הגליל במיוחד. לפיכך, אם אמנם תתחייב סוריה לשלום מלא עם ישראל ולסידורי ביטחון קפדניים, המותנים במרחב ובזמן, תכיר ישראל בריבונותה של סוריה על רמת הגולן".

ההכרה בריבונות, אמר ארז, "אינה נוגעת בזכות ישראלית, שעל היקפה ומשך הזמן שלה יוחלט במהלך המו"מ על הסכם השלום".

בורג יוזם תיקון במצע העבודה כדי לאפשר נסיגה מלאה מהגולן

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

חברי "השמינייה" – קבוצת הח"כים היונים ממפלגת העבודה בראשות ח"כ חיים רמון – מתכוונת ליזום תיקונים במצע מפלגת העבודה, שיכללו הכרה בזכות הפלשתינאים להקים מדינה עצמאית לצדה של ישראל.

ח"כ אברהם בורג, החבר בקבוצה, ניסח מסמך מפורט, הכולל את ההצעות לתיקונים, "שנועדו להתאים את מצע מפלגת העבודה למציאות המשתנה". המסמך הוגש לחברי הקבוצה, בה חבר גם סגן שר החוץ, יוסי ביילין, ונדון בראשונה בשבוע שעבר, בכינוס הראשון של "השמינייה" מאז פרישתם של רמון וחבריו.

אוטונומיה מוניציפאלית

בין היתר כלולה במסמך הצעה למחיקת הסעיפים ממצע המפלגה המגבילים או מונעים מממשלה בראשות העבודה להחליט על נסיגה מכל הגולן, בקעת הירדן וצפון ים המלח תמורת הסכמי שלום מלאים. כן מוצע במסמך להעניק אוטונומיה מוניציפאלית לתושבים הערביים במזרח ירושלים על ידי הנהגת תוכנית הרובעים המוניציפאליים העצמאיים, שגובשה על ידי חוג משוב בעבודה, בראשות ביילין, יעל דיין ואברהם בורג.

בדיון הראשוני על המסמך התגלעו חילוקי דעות בין חברי השמינייה על כמה מההצעות. הסכמה מוחלטת הושגה רק לגבי הסעיף הנוגע למדינה הפלשתינית.

ח"כ חגי מירום, בין היתר, הביע התנגדות להעלות עתה את הדרישה לשינויים במצע המפלגה בסעיפים הנוגעים לרמת הגולן, בקעת הירדן וצפון ים המלח. "אולי לא יהיה כלל צורך בכך, שכן עד לכינוס הוועידה הבאה, האמורה להתקיים בראשית 96', אולי יושלמו כבר ההסכמים המדיניים, ואולי כבר נהיה אחרי משאל עם בנושא הגולן", אמר מירום. עם זאת הבהיר כי הוא תומך בפשרה טריטוריאלית משמעותית בגולן תמורת הסכם שלום מלא.

"חזרה לגבולות 67"

"מסמך בורג" עורר זעם רב בקרב האגף הנצי בעבודה. ח"כ עמנואל זיסמן אמר כי "קודם שבכ־קשים להכניס שינויים במצע יש לבחור את חברי הוועידה ומוסדות המוסמכים להחליט על שינוי המצע".

ח"כ יורם לס אמר כי "פורשי העבודה והחברים בעבודה מתכוונים להחזיר את ישראל לגבולות 67' ולנטוש את העמדה המסורתית של פשרה באזורים צפופי אוכלוסיה ערבית, עם עמידה איתנה באזורים החיוניים לביטחון המדינה".

גורמים מה"שמינייה" העריכו כי כשם שחוג משוב היוני היה זה שהעלה לראשונה את ההצעה למחוק את הסעיף ששלל הכרה באש"ף, כך תהיה השמינייה הפעם החלוץ לפני המחנה, וההצעות שתציע לשינויים הנוספים המתחייבים לדעת חבריה במצע – ובכלל זה הכרה בזכות הפלשתינאים למדינה עצמאית ונכונות לנסיגה מהגולן תמורת שלום מלא – יזכו לרוב בוועידה.

יו"ר סיעת הליכוד, ח"כ משה קצב, אמר כי "בהצעות הכלולות ב'מסמך בורג' מאמצים חברי העבודה את מצע רק"ח, המדבר בזכות הקמת מדינה פלשתינית שבירתה ירושלים". ח"כ אליהו בן־אלישר, מרכז הליכוד בוועדת החוץ והביטחון, אמר כי צריך להתייחס ברצינות להצעות של ביילין וחבריו, "שכן הוכח כבר בעבר כי כל ההצעות שביילין העלה אומצו על ידי מפלגת העבודה". הוא הוסיף כי ידוע לו שחלק מההצעות המועלות ב"מסמך בורג" גובשו כבר בפורומים ממשלתיים.

"סכנה לקרע במפלגה"

ראשי חוג דור ההמשך בעבודה התכנסו אתמול לדיון על ההתפתחויות במפלגה. בפגישה השתתפו בין היתר סגן שר החינוך, מיכה גולדמן; יו"ר סיעת העבודה בכנסת, ח"כ אלי דיין; סגן יו"ר הכנסת, ח"כ סלאח טריף; יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית כרמיאל, עדי אלדר וחברי הכנסת יורם לס ושלמה בוחבוט.

המשתתפים תקפו בחריפות את "מסמך בורג", כמו גם את יוזמת החקיקה של קהלני וחבריו. גזבר המפלגה, משה כהן, אמר אחרי הישיבה כי ראשי חוג דור ההמשך תמימי דעים ש"[illegible] מימין ומשמאל בתוך מפלגת העבודה עלולים להביא לקרע עמוק במפלגה ולהוליך לפילוג". הוא הוסיף כי "יש מספיק מרחב תמרון בתוך המצע הנוכחי של מפלגת העבודה, המאפשר לראש הממשלה להוביל את תהליך השלום בדרך בה הוא מתנהל כעת".

התושבים ברמת הגולן עורכים הכנות לקראת העצרת נגד הנסיגה מהגולן שהתקיימה אמש בקצרין

העיתון "אל־מוחרר" מפרסם את תוכן השיחה בין נשיאי מצרים וסוריה, שנערכה לפני 3 שבועות

אסד למובארק: "סוריה לא מוכנה לוויתורים. נשיג את מבוקשנו, או שנחפש דרך אחרת"

(ע"מ). העיתון "אל־מוחרר" היוצא לאור בפאריס פירסם בסוף השבוע את תוכן שיחתם של נשיא מצרים, חוסני מובארק, ונשיא סוריה, חאפז אל־אסד, בפגישתם האחרונה, לפני כשלושה שבועות. להלן תוכן השיחה:

מובארק: "אני מקווה שסיורו של מזכיר המדינה, וורן כריסטופר, יביא למימוש השאיפות הסוריות ביחס לשלום".

אסד: "אני בטוח שגם אתה, מובארק, עקבת עימנו אחרי ההתפתחויות הקשורות לשלום, ואיני מסתיר מפניך את העובדה שכריסטופר אמר לי כי הוא הגיע לאזור במיוחד במטרה לקרב את העמדות שלנו ושל הישראלים.

"כריסטופר העביר לי מסר מקלינטון, בו הוא הביע התעניינות רבה בעדרך שלנו, ומסר כי הוא רוצה להיפגש עמי תוך פרק זמן קצר. קלינטון הביע תקווה שהמפגש לא יהיה דו־צדדי, אלא יכלול גם את רבין. נראה לי כי כריסטופר היה מודע לדברים אלה, מפני שהוא אמר לי כי ארצו מעוניינת בכליון עיניים למפגש זה. תשובתי היתה כי הוא מתחיל מסוף העניין, ועוקף את הנושא והמבוא שלו וקופץ ישר לתוצאות".

מובארק: "האמריקאים עומדים על כך שיש לקדם את מתכונת המו"מ הישיר".

אסד: "זהו עניינם. אני מקווה שהדבר יושג, אולם במסגרת קבילה ומחייבת מוגדרת.

כריסטופר לא הביא עמו רעיונות מוגדרים והוא אמר לי כי ברצונו לפתח את מתכונת הרעיונות הקודמים. הוא אמר לי כי יש להגיע להסכמה בינינו על טיפול חדש, ברוח עקרונות היסוד של הרעיונות שהועברו בסיורו הקודם. אני אמרתי לו כי הבעיה אינה העלאת רעיונות חדשים או טיפול ברעיונות ישנים, אלא השאלה האם יש חדש בנוגע למתכונת תהליך השלום ועקרונות היסוד שלו, בכל הקשור למחלוקת על הדברים שהוסכמו בוועידת מדריד.

"שאלתי אותו מהם הפרטים לגביהם מעוניינים האמריקאים לנהל דיון, ולפני שהשיב אמרתי כי לדעתנו הפרטים כוללים שלוש סוגיות. הסוגיה הראשונה היא נסיגה מלאה וסופית. אמרתי כי הנסיגה אינה צריכה להיות רק מכל הגולן, אלא יש גם לקחת בחשבון את דרום לבנון. כריסטופר ביקש ממני לעזוב בשלב זה את סוגיית לבנון, שתידון בשלב מאוחר יותר".

"הסוגיה השנייה היא סידורי הביטחון. אני אמרתי לכריסטופר כי סידורים אלו צריכים לכלול את סוריה ולבנון. הסוגיה השלישית היא פרטי תהליך השלום. במסגרת סוגיית הנסיגה אמרתי לכריסטופר כי לוח הזמנים צריך להיות לשביעות רצוננו, ואין לכפות אותו עלינו. אין היגיון בהצעה ללוח זמנים של שמונה עד עשר שנים, ויש לנמק את מסכת השיקולים הנוגעת לבניית האמון.

"אמרתי כי ברצוני לקבוע את סדר העדיפויות הבא: א) פרטי הדיון בהיבט הפוליטי הכלכלי של תהליך השלום. ב) דיון בצעדים לנרמול היחסים. ג) דיון בסידורי הביטחון. ד) רעיון הנסיגה.

"הדגשתי באוזניו של כריסטופר כי הם מנסים להפוך את היוצרות בתחום המושגים. איני מבין כיצד ניתן להציב את הנסיגה בשלב האחרון, כאשר היא מהווה את הבסיס לבעיה.

"כריסטופר השיב כי שר החוץ של ישראל הבהיר על כך, ואני אמרתי כי אין חדש בהצהרת פרס משום שהישראלים מדברים על נסיגה מעת לעת, ורבין עצמו אמר כי הוא מוכן לנסיגה. אולם, שאלתי, מהם צעדי נסיגה זו, ומהי מתכונתה ואופן יישומה. אמרתי לכריסטופר כי זהו הדבר החדש שאני רוצה לשמוע מהישראלים".

מובארק: "ככל הידוע לי יש הצעה לפתוח את מתכונת המו"מ הישיר".

אסד: "נכון. נושא זה גם הוא הועלה לדיון. כריסטופר רוצה שנתחיל בתקופה הקרובה בהעלאת דרג השיחות לדרג של שרי החוץ של סוריה וישראל, והוא תרם ביצירת ערוץ חשאי לשיחות, בנוסף לערוץ הפומבי, חוזר גם עמדת הישראלים".

מובארק: "מדוע לא תנסה זאת?"

אסד: "איני רוצה לחקות את זולתי, ואפילו אם הדבר הניב תוצאות. האמריקאים נלהבים מהרעיון הזה, אולם לפני שאני מסכים לו, יש להגיע להסכמה על הבסיס המהותי. אנו חולקים על הישראלים באופן מוחלט בנושא זה. האחרים מוכנים לעשות יותר מכך ולכן הם הסכימו למו"מ חשאי עם ישראל. באשר לנו, הרי שאיננו מוכנים לכך. או שנשיג את מלוא זכויותינו, או שנחפש דרך אחרת".

בגולן הוכרז על פתיחת מבצע 'עוז 94', שיכלול "הפגנות המוניות ושביתת רעב"

מאת גבי זהר

ביישובי רמת הגולן נפתח אמש השלב הראשון של מבצע "עוז 94", שמטרתו למנוע נסיגה מרמת הגולן ולסכל חתימה על הסכם שלום עם סוריה תמורת ויתור על הגולן ופינוי היישובים בו.

"מטה 'עוז 94' החל אתמול בפעילות ציבורית נרחבת, שמטרתה לעורר את הציבור בישראל ואת חברי הכנסת לפעול נגד הכוונה להחזיר את יישובי הגולן", אמרו מארגני המבצע. במסגרת זו מתכננים אנשי הגולן לפעול להקדמת הבחירות, שבהן הם רואים את נקודת המבחן העיקרית לשאלת הגולן.

אמש אירגן מטה המבצע – עליו נמנים אנשי ועד יישובי הגולן, שבו יש נציג לכל אחד מיישובי רמת הגולן כולל קיבוצי השומר הצעיר נטור וגשור, וחברים נוספים שהתגייסו כדי לסייע בפעילות הציבורית נגד הנסיגה מהגולן – עצרת בקצרין. לעצרת הוזמנו כל תושבי הגולן ורק שני אורחים שאינם תושבים – ח"כ אביגדור קהלני ותא"ל (מיל') עוזי קרן, חבר קיבוץ עין גב והיחיד מחוץ ליישובי הגולן החבר בוועד היישובים.

בעצרת שמעו מאות ממתיישבי הגולן על "התוכנית לעצירת מכירת החיסול של הגולן". בעצרת הוקרן לראשונה הסרט "לא זזים מהגולן", שהופק על ידי ועד המתיישבים, המתאר התמודדות של המתיישבים עם כוונות הנסיגה של הממשלה.

יו"ר ועד יישובי רמת הגולן, אלי מלכה, חזר והבטיח כי כל הפעולות של הוועד יתקיימו במסגרת החוק. "אנחנו פועלים יחד עם חברי הכנסת של העבודה. אין לנו כוונה להפיל את הממשלה.

מלכה: יחד עם העבודה

יש לנו מטרה לשמור על הגולן ולמנוע מצב של ויתור על חבל ארץ זה", אמר.

המארגנים הודיעו על תוכניתם לקיים הפגנות בצמתים, לארגן שביתת רעב במבצר גמלא, ולהגביר פעולות הסברתיות לקראת עריכתו של משאל העם. עיקר הפעילות תתקיים בחול המועד סוכות.

במסגרת המאבק הוצבו בשני אתרים בגולן – תצפית קונייטרה ומצפה אופיר – תחנות אוטובוסיות, בהן יוכלו המבקרים לשמוע הסבר מפורט על האזור הנשקף מהתצפית ועל חשיבותו לישראל.

חברי מושב נווה־אטיב ניתקו בימים האחרונים מגע עם ועד יישובי רמת הגולן, והם מתכננים צעדי מחאה חריפים יותר. אתמול אמרו חברי המושב כי "נגמר שלב כפפות המשי, ועתה צריך לפעול בתקיפות".

יהודה הראל, חבר קיבוץ מרום הגולן ומהפעילים המרכזיים נגד הנסיגה, אמר אתמול: "אנחנו לא נחסום אף כביש, לא נדליק צמיגים ולא נקים התנחלויות בלתי חוקיות או ערי אוהלים. נקשה צעדים חריפים פחות מאלה שעשו עובדי התעשייה האווירית". הוא הדגיש כי "המערכה הציבורית תתבצע על פי החוק והכללים הדמוקרטיים".

הראל הוסיף: "אנו ערים לחשש בציבור כי נפגע בכללי הדמוקרטיה, אבל אין חשש שכך יהיה. אנו רוצים להביא לשינוי בעמדתם של הציבור, חברי הכנסת והאנשים בישראל, כדי שאלה ישפיעו על יצחק רבין לשנות את עמדתו. אנחנו מוצאים עידוד בעובדה שרבין שינה את עמדתו בנושאים שונים בשנתיים האחרונות, וננסה להביא לשינוי בעמדתו כלפי הגולן ב־180 מעלות".

"להפעיל את הרוב"

לדבריו, "להפעיל את הרוב במדינה זו דמוקרטיה, וכך נפעל, בתקווה להוציא את חברי הכנסת מהארון. בלי הציבור הרחב לא יהיה אפשר להזיז את חברי הכנסת – וזו כוונת הפעילות שלנו. אנו יוצאים מהנחה ברורה שרוב הציבור בישראל תומך בעמדה שלנו ומתנגד להחזיר את הגולן. ההחלטה לצאת למאבק ציבורי היתה בעתוי נכון במדינתנו. החלטנו שעכשיו זהו שלב חדש במאבק על עתיד הגולן".

הראל הוסיף כי "כל התהליך עם הסורים דומה לצוללת המשייטת מתחת למים, ואין יודעים באיזה מקום היא נמצאת ומתי תגיח. לכן צריך להוריד פצצות עומק כדי לאלץ את הצוללת לעלות מעל לפני המים. זו תכליתו של המאבק הציבורי שבו התחלנו".

כמה מאות אנשים מהקיבוצים והמושבים ברמת הגולן, מתוך 12 אלף תושבי הרמה, התגייסו עד כה לפעילות של הפגנות והסברה. ביישובים מורגשת בימים האחרונים התעוררות, ורצון להגביר את פעילות המחאה.

מיכל רייקין מהמושב קדמת צבי אמרה אתמול, כי "השנה החדשה החלה ברעידת אדמה לתושבי הגולן". היא הדגישה "עברנו בשנתיים האחרונות תהליך שבו הפכנו מהתיישבות ביטחונית להתיישבות שבה הביטחון הוא בעל ערך מועט בלבד. רבין הבטיח לפני הבחירות כי מי שיעז לרדת מהגולן יפקיר את ביטחון המדינה, והנה עתה אנו כבר לא נחשבים כמגינה ביטחונית".

היא הוסיפה כי "נושא הזמן שבו מציעים את תהליך הנסיגה אינו משמעותי עבורנו. אנו נאבקים על הבית שלנו. אני רוצה להמשיך לגור כאן, להתן את הבית שלי בחצר ביתי, והזמן שיארך הנסיגה אינו משחק תפקיד".

בעלה של רייקין, אילן, אמר כי "לא צריך לדבר במונחים של [illegible], כפי שהציע ח"כ משה פלד מצומת, אבל צריך לחשוב שאין תהליך להתיישבות. בנקים לא יוכלו להחליף את היישובים. אף אחד לא צריך להיות שפן לתהליך השלום, וצריך להביא בחשבון אם [illegible] ההתיישבות בגולן גם אחרי חתימת הסכם שלום עם סוריה, אלא על ידי הכנת [illegible] של ישראלים מהרמה".

"שינוי ערכי"

מיכל רייקין ציינה כי "יש אדישות בציבור כלפי רמת הגולן כי המדינה עוברת שינוי ערכי. אנחנו מאמינים שההתיישבות ברמת הגולן היא הציונות המובהקת ביותר בתקופה האחרונה של מדינת ישראל. הדברים אלה [illegible] של את הציונות הזאת. שנתיים אנחנו [illegible] ההחלטות במדינת ישראל לבחירת שהמאבק שלנו הוא במבוי סתום".

לנדאו יגיש לכנסת הצעת חוק לשריון חוק הגולן

"בשל הלחץ שמפעילה העבודה על קהלני"

מאת ירח טל
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

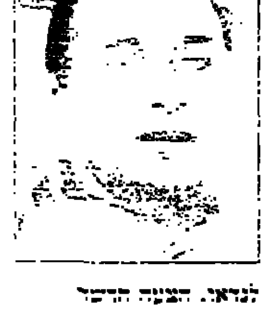

לנדאו: הצעה חדשה

יו"ר לשכת הליכוד, ח"כ עוזי לנדאו, הודיע כי יעלה מחרים להצבעה בכנסת את הצעת החוק שלו לשריון חוק הגולן, הזהה בנוסחה להצעת החוק של ח"כ אביגדור קהלני (עבודה).

"לחץ בולשוויקי"

"החלטתי להעלות את הצעתי לנוכח הלחץ הבולשוויקי שסיעת העבודה מפעילה על קהלני וחבריו", אמר שלשום לנדאו. הוא הוסיף: "כבאי, כשח"כ יצחק לוי מהמפד"ל ואני העלינו את הצעת החוק לשריון חוק הגולן, חזרו בהם ברגע האחרון קהלני וחבריו לשדולת הגולן בעבודה מתמיכתם בחוק, והצביעו נגדה בעקבות הלחץ הכבד שהופעל עליהם בסיעתם. בסיבה זו נפלה הצעת החוק".

לנדאו אמר כי הוא אינו מעריך שהפעם יוכלו קהלני וחבריו ללחץ, ויעלו את הצעת החוק כשלהם, ולכן החליט להגיש את הצעת החוק שהוא יזם.

בליכוד ציינו כי באותו שלא מדובר בהצעת החוק שהעלו לנדאו ולוי לפני ארבעה חודשים אלא בהצעת חוק חדשה. לא חלה הוראת תקנון הכנסת המחייבת להמתין חצי שנה עד להעלאתה במליאה. לכן יוכל לנדאו להגיש את הצעת החוק שלו על שולחן הכנסת ביום פתיחת מושב החורף.

בניגוד להצעת החוק של קהלני, הצעת החוק שיזם לנדאו אינה מתייחסת כלל לסוגיה של משאל עם לגבי נסיגה מהגולן. עם זאת, שתי הצעות החוק קובעות כי ביטול חוק הגולן יוכל להיעשות רק ברוב של 70 חברי כנסת שיצביעו לה.

"נגד חלוקת ירושלים"

יו"ר ועדת הפנים, ח"כ [illegible] (ליכוד), אמר אתמול כי "כדי לסכל את התוכנית לחלוקת ירושלים והפיכתה לבירת המדינה הפלשתינית, העולה במסמך בורג", יעלה עם פתיחת מושב הכנסת הצעת חוק להרחבת השטח המוניציפאלי של ירושלים ולמניעת כל מוסדות אש"ף הפועלים בעיר.

ח"כ אליהו בן־אלישר (ליכוד) הודיע כי יעלה הצעת חוק משלו, לפיה תוחל ריבונות ישראלית על היקף ישובי הגולן, בבקעת הירדן וצפון ים המלח.

ASIA CENTRE CATHAY PACIFIC
FAR EAST BUSINESS-CENTRE
SPECIAL COMMUNICATION SERVICE
FOR EXPORTERS, IMPORTERS / MANUFACTURERS
For the CATHAY PACIFIC Passengers only שירות

★ Information, addresses and business contacts in Hong kong and China are available from our office.

אסיה סנטר מפעילה שרות מיוחד לקשרים עסקיים
בהונג קונג, סין, טיוואן, יפן וקוריאה
ליבואנים/יצואנים/סוחרים/תעשיינים

למעוניינים יוצעו שמות של חברות, מפעלים וספקים:
-כתובות -מספרי טלפון ופקס
-תאריכי ירידים, כנסים וארועים בכל ענפי המסחר.

בלעדי לטסים בקתאיי פסיפיק
ללא תמורה 100 כרטיסי בקור מסחרים מודפסים
באחת מן השפות:
סינית, יפנית, תאית או קוריאנית לפי הצורך.

מועדון מרקו פולו
חברות במועדון מרקו פולו לנוסעים מתמידים
של קתאיי פסיפיק-זכויות מיוחדות.

COMPUTER ON LINE קשר ישיר
עם 50 משרדים במזרח הרחוק

Canton Fair
15-31 oct. 94
from 2189$
incl. Flights
and hotels

★לכל בקשת מידע יש לצרף דמי קדימה על סך 100 ש"ח + מע"מ על חשבון רכישת כרטיס טיסה בקתאיי פסיפיק. הסכום יוחזר למשלם בעת הוצאת כרטיס טיסה לאחד מיעדי קתאיי באמצעות כל סוכני הנסיעות.

פרטים והזמנות אצל כל סוכני הנסיעות
המארגנים אסיה סנטר:
בן יהודה 43, ת"א. טל. 5228444, 03-5247715
פקס. 5231241, 03-5271370

CATHAY PACIFIC

מחלוקת על פרויקטים במזרח־ירושלים גרמה לפיצוץ ועידת המדינות התורמות בפאריס

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). ועי־דת המדינות התורמות, שהיתה אמורה להחליט במהלך הכינוס בפאריס על העברת סכומי סיוע גדולים לממשל העצמי הפלשתי־ני ולאשר את תוכניות התקציב והפיתוח של הרשות הפלשתינית, ננעלה שלשום עוד בטרם הוחלה.

הוועידה שכל הצדדים ייחסו לה חשיבות רבה מאוד, פוצצה בשל מחלוקת פוליטית: הכללת מזרח ירושלים בחוברת הפרויק־טים שהגישו הפלשתינאים לתו־רמים התורמות. "באנו לכאן עם כוונה מלאה - אנחנו והפלשתינ־אים - כדי לפתור כמה מן הנוש־אים הבוערים של סיוע התורמות לאוטונומיה, אולם גילינו שה־משלחת הפלשתינית כללה בספר הפרויקטים שלה כמה פרויקטים הנוגעים לפיתוח ירושלים", אמר מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, עם סיום המגעים שלא עלו יפה. במשך יומיים קיימו שתי המשל־חות מו"מ במטה הבנק העולמי בפאריס, תוך כדי התייעצות שוט־פת עם גורמים בירושלים ובעזה, אך לשווא.

משמעות הכישלון בפאריס עלולה להיות דחייה ביישום הה־סכמה המוקדמת, אשר לוח הזמנים שלה היה מבוסס על אישור התוכ־ניות בוועידת התורמות. האלוף דני רוטשילד אישר כי ללא העב־רת המימון הדרוש, לא יועברו הס־מכויות. רוטשילד ושעת היו אמורים להיפגש שלושה ימים לא־חר הוועידה כדי לסכם סופית את לוח הזמנים, וכעת עלול לחול עי־כוב. "בתחום המעשי אין לפלש־תינאים אפשרות לקבל על עצמם את האחריות להפעיל את חמש הסמכויות בלי שיש להם כסף לכך, כי המדובר בחיי אדם ובנוש־אים רגישים", אמר האלוף רוטשי־לד.

ביום ה' בלילה נדמה היה שהו־שג הסכם פשרה ואף הוסכם על נוסח לפיו ישגר היו"ר הנורווגי של הוועידה מכתב לכל הנציגים, ובו ידגיש כי תחומי העיסוק של הפורום נוגעים רק בתחומים של הצהרת העקרונות. מכיוון שנושא ירושלים הוא עניין פוליטי שהוש־אר לדיון על הסדר הקבע, לא יעסקו בו המדינות התורמות. כא־מור, הנוסח זה סוכמה על־ידי אורי סביר ונביל שעת, ראש המשלחת הפלשתינית וזכתה גם בהסכמתה של נורווגיה.

אולם למחרת היום התנגדו הפ־לשתינאים מסיכום זה – ככל הנר־אה בהוראת יאסר ערפאת או פארוק קדומי ששהה בפאריס והנחה את המשלחת הפלשתינית באורח שוטף. לאחר ששעת הפ־תיע את הנציגים הישראלים והד־רים ואמר כי אינו יכול לקבל את העמדה הנורווגית, ניסחו הצדדים מסמך נוסף, הקובע כי כל נושא שאינו מקובל על שני הצדדים לא יידון בפורום, כאשר הכוונה היתה שנושא הפיתוח של ירושלים לא יידון בוועידת התורמות, אלא על־ידי הצדדים עצמם בנפרד.

ישראל הודיעה לקבל נוסח פשרה זה, ולדברי מקור ישראלי בכיר הרושם היה כי גם המשלחת הפלשתינית מקבלת זאת, אולם פעם נוספת קיבל שעת הוראות אחרות, ומשום כך התנגדה ישראל לקיים את ישיבת המליאה בה הו־גש הוועדת הפלשתינית. מייד לאחר מכן, הודיע היו"ר הנורווגי על נעילת הוועידה בלא שנדונו כלל הנושאים והכספים הבוערים, שהיו המטרה המרכזית והיחידה של הפורום.

סביר: גול עצמי

סביר מתח ביקורת חריפה על אש"ף: "זו היתה טעות מצד הפ־לשתינאים להעלות כאן בכלל את נושא ירושלים, כי יש נושאים דחופים הרבה יותר". סביר אף אמר כי כל הפרשה היתה בבחינת "גול עצמי" מבחינת הפלשתינ־אים. "למרבה הצער מצאנו את עצמנו דנים במשך שעות רבות בנושא שלא היה שייך לכאן, במ־קום לדון בצרכים הדחופים כל כך של האוטונומיה, במיוחד שיכלנו להגיע את ההסכם על מימון הה־סכמה המוקדמת, על סיוע כספי מיידי למשטרה הפלשתינית, על תקציב ההוצאות השוטפות, ופי־תוח פרויקטים כלכליים", אמר סביר.

ראש המשלחת הפלשתינית, נביל שעת, כינס מסיבת עיתונ־אים לאחר כישלון השיחות והביע תסכול ואכזבה על כך שלא נדונו העניינים הכלכליים.

שעת טען כי ישראל דרשה שהפלשתינאים לא יכללו בהצעת התקציב שלהם לשנה הקרובה, תקציב של העברת סמכויות מל־אה בגדה המערבית מ־1 בינואר. שעת טען כי הצהרת העקרונות קובעת כי עד ה־13 ביולי יהיה הסכם ביניים שיוביל להסמכה מו־קדמת מלאה בגדה.

לדבריו, עד כה הושגה הסכמה חלקית בלבד, ולכן לקחו בחשבון דחייה של חצי שנה והעריכו כי בפרק הזמן הזה יושג הסכם על הסמכה מלאה. משום כך כללו בתקציב של ינואר הלאה עלויות של הסמכה מלאה. לדבריו, עניין זה קבוע במדויק בהצהרת העקרו־נות וסוכם עם ישראל. "ישראל סירבה אפילו לכלול איזכור לכך שאפשרות של הסמכה מלאה תתרחש בינואר וההוצאות יכללו בתקציב השנה הבאה", אמר שעת. "כל הנציגים היו במסדרון אבל ישראל סירבה לפתוח בדיון בטרם נסכים להוציא מהתקציב את הס־עיפים הנוגעים להסמכה המלאה החל מינואר".

שעת הקדיש חלק ניכר מדבריו לבעיית ירושלים, שהיתה סלע המחלוקת העיקרי. "זהו עניין פש־וט מאוד, אבל מוזר", אמר שעת בהתרגשות. "הישראלים השתתפו בהכנת תוכנית ההשקעות שלנו, וידעו שהיו שם תוכניות להשקעה בשיפוצים של בתי ספר והרחבת בתי חולים בירושלים. התכניות הללו מסתכמות לכל היותר בא־רבעה מיליון דולר, אבל הישרא־לים התעקשו שנוציא אותן מהתקציב".

"בכל שזה לא יאומן ובסתירה להצהרת העקרונות, ניסינו להבין מה הבעיה האמיתית. הרי מאז 1967 יש תרומות למוסדות במזרח ירושלים, ועכשיו אחרי הצהרת העקרונות הישראלים טוענים שה־זכרת ירושלים פוגעת במו"מ הסו־פי".

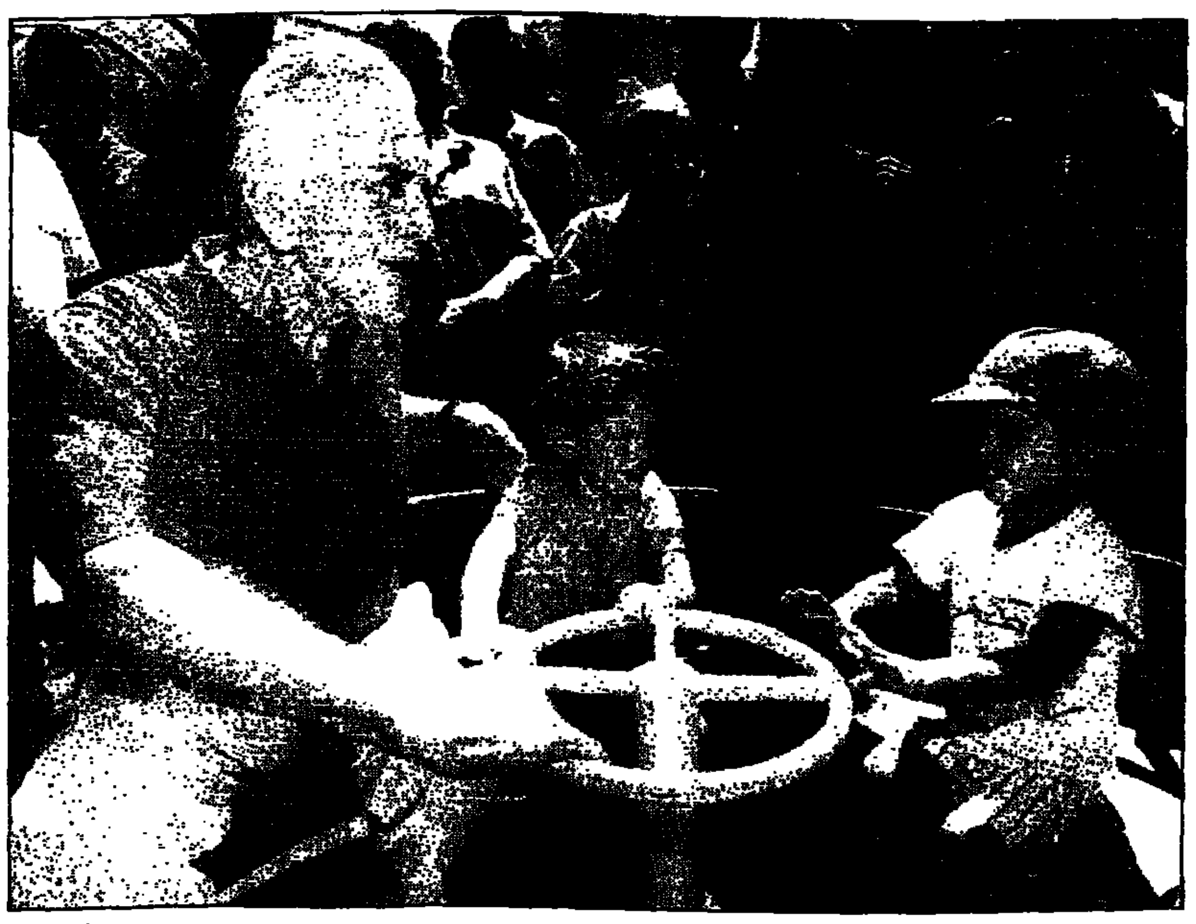

תצלום: דוד מזרחי
שחקן הקולנוע היהודי־אמריקאי, קירק דאגלס, חנך שלשום גן משחקים בשכונת ארנונה בירושלים, שהוקם באמצעות כספים שתרם. דאגלס תרם גם כספים להקמת גן דומה במזרח העיר – ברובע המוסלמי של ירושלים העתיקה

הרשות הפלשתינית: פיצוץ שיחות פאריס תואם את מדיניות ישראל

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

הרשות הפלשתינית החליטה אתמול בישיבתה השבועית על מינוי ראש הרשות את חסן טהבוב, תושב ירושלים וראש המועצה המוסלמית העליו־נה בירושלים, לעמוד בראש משרד הדתות הפ־לשתיני והוקף.

בנוגע לקיום הבחירות אמר ד"ר זכריא אל ארא, העומד בראש משרד השיכון כי קיומן מחייב לפי ההסכמים את פריסתם מחדש של הכוחות הישראליים בגדה ופריסתם של כוחות המשטרה הפלשתינית. בתשובה לשאלה אמר אל ארא שה־דיון ביחסים עם ארגוני האופוזיציה אינו קשור לבחירות, אלא נושא בעל חשיבות בפני עצמו. שיתוף הפעולה בכל שטחי החיים, אמר, בלי קשר לעמדות הפוליטיות, יסייע לרווחת התושבים ורפ־חית מסבלם.

משתתפי ישיבת הרשות הפלשתינית גם דנו בפיצוץ השיחות בפאריס, וסמיר רושה, האחראי על משרד העבודה, אמר שהדבר "תואם את המדי־ניות הישראלית לעכב את העברת הסמכויות בג־דה".

לישיבה הוזמנו שני חברי הכנסת של מד"ע, עבד אל והאב דראושה וטאלב אלסאנע. הם דנו עם חברי הרשות בשיתוף פעולה חברתי וכלכלי שבין הפלשתינאים אזרחי ישראל לתושבי המ־משל העצמי. לדברי דראושה הוא התבקש להע־לות בדיונים בפני ממשלת ישראל שני נושאים שלדעת הפלשתינאים "מהווים הפרת הסכם מצד הישראלים": מניעת כניסתם של פלשתינאים לשטחי הממשל העצמי ואי־שחרורם של האסירים הפלשתינאים.

בישיבה אתמול כבר השתתף טהבוב, המיועד לעמוד בראש משרד הדתות. טהבוב נחשב פרו־ירדני, ועל מינויו הוחלט לאחר שמועמדו הקודם של יאסר ערפאת, שייח סעיד בילאל משכם, (הנחשב מקורב לחמאס) דחה את ההצעה לעמוד בראש המשרד.

40 שוחררו

כארבעים פעילי הג'יהאד האיסלאמי שנעצרו במשך השבוע בידי כוחות הביטחון הפלשתינאים שוחררו בסוף השבוע. הבכיר מהם הוא השייח עבדאללה אישאמי.

במעצר נשארו עוד כעשרה איש (לא מטעם המשטרה ולא מקורות של הג'יהאד האיסלאמי יכלו לתת מספרים מדויקים).

מקור בג'יהאד האיסלאמי הכחיש אתמול מכל וכל את השמועה כאילו ארגונו הפיץ כרוז הקורא "לחסל" עיתונאים ישראלים המסתובבים ברצו־עה. "אין שום כרוז כזה. עזה היא שכונה עיתונ־אים ישראלים הגיעו לרצועה בימים האחרונים ולא אונה להם כל רע. ידיעה זו", אמר איש הג'יהאד האיסלאמי, "נועדה רק לגרום בלבול ולהסית".

עם זאת, לפני כעשרה ימים נצבעה על אחד הקירות בעזה סיסמה החתומה בשם הג'יהאד הה־קוראת לפגוע בעיתונאי ישראלי.

הפלשתינאים הודיעו כי הם פותחים ברישום בוחרים למרות סירוב ישראל

מאת אודי ניר

עימות מסתמן בין ממשלת ישראל לבין הרשות הפלשתינית בשאלת ההכנות לבחירות בשט־חים, בעקבות סירובה של ישראל להתיר לרשות הפלשתינית לפ־תוח משרדים לרישום הבוחרים בשטחים.

הממונה על הבחירות מטעם הרשות הפלשתינית, סאיב עריק־את, הודיע שלשום כי לפי הוראתו של יאסר ערפאת, הוא מתכוון לפ־תוח היום באורח חד־צדדי, בלא תיאום עם ישראל, 11 משרדים לרישום הבוחרים, מהם 9 בגדה המערבית ובמזרח־ירושלים.

עריקאת הדגיש כי עקב סירובה של ישראל למסור לידי הפלש־תינאים את ספרי מרשם האוכלו־סין, נאלצת הרשות הפלשתינית לקיים רישום בוחרים באופן עצמ־אי, והיא אינה מתכוונת להשהות זאת, משום שבידה זמן קצר לני־הול ההכנות לבחירות. בישיבה שקיים יו"ר הרשות הפלשתינית ערפאת עם חברי הוועדה הממונה על ההכנות לבחירות בסוף השבוע שעבר, הוחלט כי מועד הבחירות יהיה ה־15 בדצמבר השנה.

בסיום הפגישה עם ערפאת, שהתקיימה ביום רביעי שעבר, האשימו חברי הוועדה את ישראל כי היא נוהגת סחבת בשאלת מועד קיומן של הבחירות, משום שהיא מעכבת את נסיגת כוחותיה ממר־כזי האוכלוסיה בגדה המערבית, תנאי לעריכת הבחירות, כמוסכם בין שני הצדדים.

יו"ר הוועדה עריקאת אמר בסוף השבוע שעבר, כי היאיל וישראל מסרבת למסור לפלש־תינאים את ספרי מרשם האוכלו־סין שבידי המינהל האזרחי בגדה המערבית; היאיל והיא לא מתירה לפלשתינאים לעשות סקר אוכלו־סין, ואינה מגיבה על תוכנית הב־חירות שעריקאת מסר לידי מתאם הפעולות בשטחים, דני רוטשילד – אין לפלשתינים ברירה אלא להתחיל ברישום בוחרים באורח חד־צדדי.

בלשכתו של מתאם הפעולות נמסר, כי ישראל לא תתיר לפלש־תינאים לפתוח משרדים כאלה או לבצע פעולות הכנה אחרות לבחי־רות, כל עוד לא פתחו ישראל והפלשתינאים במשא ומתן רשמי על סוגיית הבחירות. "לא נאפשר את זה, בשטחים שבשליטתנו", אמרה אתמול הדוברת בלשכת המתאם, סרן תאני ישורון. היא מסרה כי ב־16 באוגוסט מסר עריקאת לידי רוטשילד את תכ־נית הבחירות שהכינה הוועדה שבראשותו, אך המסמך "לא מקו־בל על דעתו" של רוטשילד.

הדוברת מסרה כי מתאם פעו־לות הממשלה בשטחים "מסר בהקדם לעריקאת את תגובתו למסמך, אך הוא לא יתיר לבצע פעולות הכנה לבחירות, כל עוד לא יתחיל המו"מ הרשמי בין ישר־אל לפלשתינאים על הליכי הבחי־רות. תחילתו של משא ומתן כזה, אמרה הדוברת, תלוי ב'החלטה מדינית' בדרג ממשלתי, החלטה כזו עדיין לא התקבלה.

הן לישראל והן לרשות הפלש־תינית יש אינטרס להשעות את מועד קיום הבחירות, אך לכל אחד מהצדדים נוח להאשים את זולתו באחריות לדחיית החזרות תשנות במועד. גורמים במערכת הביטחון ובמערכת הפוליטית בישראל אומרים כי לרשות הפלשתינית, ובפרט ליאסר ערפאת, יש אינטרס להשהות את קיום הבחירות, משום שהם חוששים מהמשבר הציבורי הכ־רוך בבחירות ובהכנות להן.

הגורמים הישראליים מסכימים כי גם הם חוששים מהעדר יציבות כזה.

הג'יהאד האיסלאמי: ערפאת – כלי משחק בידי ישראל

מאת אודי ניר

בהצהרה מאיימת שהשמיע ברבת עמון, אמר מנהיג תנועת ה"ג'יהאד האיסלאמי", ד"ר פתחי שקאקי, כי יאסר ערפאת "יישא באחריות אישית מלאה" אם לא ישחרר לאלתר את אנשי התנועה העצורים בעזה. שקאקי, שגורש מהרצועה בתחילת האינתיפאדה, מסר את הדברים שלשום לעיתון הערבי "אל־חיאת" היוצא לאור בבריטניה. שקאקי אמר כי מסע המעצרים נגד פעילי הארגון שלו, שבמהלכו נעצרו כ־70 איש (רבים מהם שוחררו בינתיים) היה "פשע".

האיסלאמית (חמאס) בירדן, אברהים רושה. הוא הביע סולידא־ריות עם ארגון "הג'יהאד האיסלאמי" העמית ואיים כי יאסר ערפאת "משחק באש". השבועון המזרח־ירושלמי "אל־ביאדר אל־סיאסי" פרסם אתמול ראיון רחב ידיעה עם מנכ"ל הג'יהאד האיסלאמי בירדן, ד"ר פתחי שקאקי. בראיון תוקף שקאקי בחרי־פות רבה את יאסר ערפאת, ומכנה אותו "כלי משחק בידי הכיבוש" הישראלי. לדברי שקאקי, אין דיאלוג בין אנשי ארגונו לבין חברי הרשות הפלשתינית.

ארגונו של ד"ר שקאקי הוא אחד משני ארגוני האופוזיציה הפלשתיניים היחידים המיוצגים בשטחים, המצרימים להלוסין את רשות הממשל הפלשתינית. הארגון האחר הוא החזית הדמו־קרטית לשחרור פלשתין, ארגונו של נאיף חוואתמה. זולת שני הארגונים האלה, מקיימים כל הפלגים הפלשתיניים האחרים המיוצגים בשטחים דיאלוג או אף שיתוף־פעולה עם הרשות הפלשתינית, שארגון פתח הוא הגוף הדומיננטי בה. באחרונה חלה התקרבות בין הרשות הפלשתינית לבין ההנהגה של תנועת ההתנגדות האיסלאמית ("חמאס") בשטחים. ראשי חמאס קראו לפתיחת דיאלוג בין כל הפלגים הפלשתיניים, ובכלל זה מו"מ עם הרשות הפלשתינית, והרשות קיבלה את הקריאה בברכה.

ראש הרשות, יאסר ערפאת, ביקר בסוף השבוע שעבר באוני־ברסיטה האיסלאמית של עזה, אחד המעוזים של התנועה האיסלא־מית בשטחים, ו גם העניק רשיון לאחד מראשי חמאס ברצועה להוציא לאור עיתון שישקף את עמדות התנועה האיסלאמית. בהנהגה המדינית של תנועת חמאס בשטחים מסתמנת בתוך כך מגמה פרגמאטית.

בעוד ההנהגה בירדן משמיעה הצהרות הזדהות עם ה"ג'יהאד האיסלאמי", הודיעה הנהגת חמאס בגדה המערבית וברצועה בסוף השבוע שעבר על כוונתה להקים בקרוב מפלגה פוליטית שתאחד את כל מרכיבי התנועה האיסלאמית. ההודעה על הכוונה להקים מפלגה כזו הושמעה לראשונה בכנס של התנועה האיסלאמית באוניברסיטת ביר־זית שליד רמאללה בשבוע שעבר.

ניסאן סאני
היפנית הטובה בקבוצתה
במחיר הטוב בישראל

עכשיו 72,500 ש"ח

ניסאן סאני SLXi האוטומטית, המפוארת, עם איבזור מלא

כל מי שעולה לסאני SLXi המפוארת, מתאהב בה באופן אוטומטי ולא רוצה להפרד ממנה. יחד עם המחיר החדש באמת קשה לעמוד בפיתוי. מי היה מעלה על דעתו שמכונית ברמה כל כך גבוהה תעלה רק 72,500 ש"ח. סע על זה ותרוויח קילומטרים של יתרונות ואיבזור מלא: ◆ מנוע 1600 ◆ 16 שסתומים ◆ מעל 100 כ"ס ◆ הגה כח מתכוונן ◆ מזגן מקורי ◆ חלונות חשמליים ◆ מראות חשמליים ◆ נעילה מרכזית ◆ אופציה ל ABS ◆ טיפולים כל 15,000 ק"מ.

3 שנים אחריות או 100,000 ק"מ

המחירים כפופים למחירון מס' - 407 94' כוללים מע"מ. ולא כוללים מס בולים ואגרת רישוי.

אולמות תצוגה ראשיים: תל־אביב, רח' יד חרוצים 12 (כניסה מרח' ריב"ל). 03-6392111. חיפה, שד' ההסתדרות 161 (ליד צומת וולקן). 04-418294. ירושלים, "חיים לוי", רח' רכבים 15 תלפיות. 02-786633 חדרה, "חיים בורקין" תחנת דלק פז, צומת חדרה. 06-337699 נתניה, "ניסידן", רח' פנקס 20, 09-614464. פתח תקווה, "המוסך מרכז ניסים את ישראל בע"מ, רח' אלכסנדר ינאי 18, טל 03-9312508/9347262 הרצליה, "א.ד. סוכנויות רכב", רח' סוקולוב 86, 09-583047 נצרת, "אליאס ב זהר בע"מ", בניין מנורמה. 06-571305. קרית גת, "אוטו נת", רחי סיוון 20, 07-811534. אשדוד, "צמרת", איזור התעשיה הצפוני. 08-521713. אשקלון, "אלבי את מנשה", אזור תעשייה צפוני, 07-750757 באר שבע, "עמיתל ניסאן", רח' המסגר 9, עמק שרה, 07-280526 חיפה. "סוכנות ניסאן רכב חיפה בע"מ", רח' אלנבי 9, 04-644779. רחובות. "ראובן ומשה בע"מ", א התעשיה, דרך יבנה, 08-362002/5. טבריה "א.ד. אוטוסטרט בע"מ". א תעשיה, 06-790483 ראשל"צ, "ינכסים בע"מ", רח' הרצל 28, טל: 03-9674487

פסיפיק יבואני מכוניות בע"מ. מקבוצת קרסו.
NISSAN

אשראי עד 70% בריבית הנוחה ביותר, ללא ערבים.

هكذا من الأصل

מחמוד עבאס: אני שב למולדת אחרי 50 שנות גלות

מאת אורי נר

ראש המחלקה לקשרים בינל־אומיים באש"ף, מחמוד עבאס, הנ־חשב בעיני רבים לאיש השני בחשיבותו באירגון ולבעל הסיכו־יים הטובים ביותר לרשת את יאסר ערפאת בראשות האירגון, בא שלשום לשטחים, לראשונה, וסי־רב לומר אם יצטרף לרשות הפ־לשתינית.

עבאס (המכונה אבו־מאזן) אמר כי הוא בא לביקור של שבועיים בשטחים ובישראל, כ"אדם פרטי". אולם מקורבים לתנועת פתח בג־דה המערבית אמרו כי אישים בשטחים כבר הפעילו לחץ על עבאס להצטרף בתפקיד ראשי לרשות הממשל הפלשתינית, והעריכו כי גם יאסר ערפאת יב־קש זאת מעבאס, חרף המתיחות האישית השוררת בין השניים.

עבאס השיב בהרחבה לשאלות עיתונאים ביריחו, אחרי שחצה את גשר אלנבי, ומיהר לצאת לארוחת צהריים בבית ידיד ברמאללה, ומשם לעזה.

בדבריו הקצרים לעיתונאים אחרי שחצה את הירדן אמר עבאס: "תחושותי היום הן העזות ביותר שחשתי בחיי. אני חוזר לאדמת המולדת אחרי גלות שנמשכה כמ־עט חצי מאה. אני כעת אזרח פלשתינאי, אחרי שהייתי תקופה ממושכת כל כך כפליט פלשתינ־אי". כאשר נשאל על דעתו לגבי הסכם האוטונומיה, ציין אבו־מאזן כי נדרש אומץ רב כדי להביא את התהליך לסיומו.

ביחד עם אבו־מאזן, הצו שלש־תם את גשר אלנבי לירדן נסיף עוואד, מוכ"ל חזית השיחרור הערבית (אירגון פרו־עיראקי הנכ־לל באש"ף), המזמר עבד אל־דומר אן, שהיה הרוכב הרשמי של אש"ף.

בראיון לשבועון המזרח־ירושל־מי "אל־ביאדר אל־סיאסי", שהת־פרסם בשבוע שעבר, אמר אבו־מאזן: "אמרתי שהחלטות רבות (מהחלטות הרשות) אינן מר־שימות אותי, וכפרט החלטות הנוגעות להזיוויות הכלל או למינ־ויים פרוטוקטיוויים, או לפעולות בתחום הכלכלה של אישים שרמת המיומנות שלהם מפוקפקת".

אבו־מאזן, יליד צפת (1935) אמור לבקר בבית משפחתו בעיר בעת שהותו בארץ.

(ע). נציגי מפלגות הימין בצ־פת, שנפגשו בסניף הליכוד בעיר, ששימש בעבר כביתו של אבו־מא־זן, החליטו לשבש את הביקור אם אכן ייצא לפועל.

ראש העיר צפת לשעבר, זאב פרל, אמר כי "הרוצח לא ייכנס לעיר וכדאי שיימנע מלהתגרות בנו".

צילום: דוד מזרחי

מחמוד עבאס (במרכז), הנחשב למספר 2 באש"ף, לאחר שחצה את גשר אלנבי.

קלינטון ורבין יופיעו יחד בטלוויזיה לציון יום השנה להסכם שנחתם עם אש"ף

מאת עקיבא אלדר ושלמה שמיר

נשיא ארה"ב ביל קלינטון וראש הממשלה יצחק רבין יציינו מחר בהופעה טלוויזיונית משותפת, את יום השנה לחתימת הסכם העקרונות בין ישראל לאש"ף. הנשיא ידבר מהבית הלבן וראש הממשלה – מירושלים אל 60 קהילות יהודיות ברחבי ארה"ב. ראשי הארגונים היהודים יפנו שאלות אל שני האישים ויספרו להם על פעילות הקהילות למען תהליך השלום בשנה האחרונה ועל תוכניותיהם לעתיד.

לקראת האירוע פירסמה ועידת הנשיאים של הארגונים היהו־דים תוכנית מיוחדת המפרטת שורה ארוכה של פעילויות בתחום ההסברה והחינוך שהתקיימו אשתקד במוסדות היהודים, בתי הספר ובתי הכנסת. בתום ויכוח ממושך סביב נוסח מודעת תמיכה בתהליך השלום, תפורסם מודעת ברכה גדולה בעיתונים החשו־בים.

מחר יבריף סגן הנשיא אל גור בבית הלבן על 9 פרויקטים ראשונים בעזה ויריחו של חמישה אנשי עסקים אמריקאים ממוצא ערבי וארבעה יהודים אמריקאים. גור העניק לפני שנה את חסותו ליוזמה המכונה "בונים למען השלום" בראשות חבר הקונגרס לשעבר מל לוין וג'ים זוגבי, מראשי השדולה הפרו־ערבית בוואשינגטון. הפרויקטים רוכזו על ידי עמותה זו, במטרה להגביר את מעורבות הקהילה היהודית והערבית בארה"ב ותוך מאמץ לגייס את תמיכת הציבור הישראלי והפלשתינאי בהסכם בין העמים. אנשי העסקים ישקיעו בענפי התיירות והטכסטיל.

ביום שלישי ידבר סגן שר החוץ יוסי ביילין ושר התכנון של הרשות הפלשתינית נביל שעת, באירוע הגיגי מטעם ידידי שלום עכשיו בארה"ב והארגון יוצאי ארצות ערב. ביילין ייפגש בוואשינגטון עם עמיתו האמריקאי, סטרוב טאלבוט ויעדכנו על מצב תהליך השלום.

ארגוני ימין ותומכי המתנחלים יציינו את ה־13 בספטמבר בתפילת יזכור ציבורית, שיקיימו בשדרה החמישית בניו־יורק לזכר קרבנות הטרור מאז ההסכם.

פוחתה תמיכת יהודי ארה"ב

מסקר דעת קהל, שנערך על פי הזמנת הוועד היהודי־האמריקאי, עולה כי 32% מהנשאלים שוללים נסיגה ישראלית מרמת הגולן בתמורה להסכם שלום עם סוריה. 27% אמרו כי הם מצדדים בנסיגה מחלק של הרמה ו־27% הביעו דעתם בעד נסיגה מ"משהו מהרמה". רק 7% תמכו בנסיגה מרוב השטח ברמת הגולן ו־3% מכל הרמה.

מהסקר עולה עוד כי 66% תומכים בהסכם האוטונומיה עם אש"ף לעומת 75% שתמכו בהסכם זה בספטמבר אשתקד.

65% השיבו בשלילה לשאלה, "האם אפשר לסמוך על אש"ף כי יכבד את ההסכם וכי אכן ינטוש את הטרור". רק 18% השיבו בחיוב ו־17% אמרו כי לא גיבשו דעה בשאלה זאת.

הסקר נערך על ידי "מארקט פקטס" בוואשינגטון והשתתפו בו 1000 יהודים שרואיינו בטלפון בין 11 ל־18 באוגוסט.

קלינטון נפגש עם 100 בני נוער ערבים ויהודים ממחנה "זרעים של שלום"

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). כ־100 בני נוער ערבים ויהודים, שבילו את הקיץ במחנה "זרעים של שלום", התקבלו שלשום בבו־קר לשיחה עם נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, במדשאת הבית הלבן.

קלינטון כינה את הצעירים "שגרירי שלום", ואמר להם: "אני מקווה כי כשתהיו בגילי, יהיו בע־יותיו של המזרח־התיכון כבר נחלת העבר, ותוכלו ליהנות מאחווה, הרמוניה ושגשוג באזור בו אנשים פועלים ביחד".

נער מצרי בן 14, שדיבר בשם הקבוצה, אמר כי "הילדים של היום הם מנהיגי המחר, אשר יובילו את ארצם לקראת שלום במישור העולמי".

הנער הוסיף, כי "יוזמי השלום בין האנשים החשובים יותר מהסכ־מי השלום על הנייר, אשר עליהם חותמות הממשלות".

המחנה "זרעים של שלום" הוא פרי יוזמתם של העיתונאי ג'ון וו־לק ופעילים יהודים וערבים בארה"ב. הוא מתקיים זו השנה השנייה, ומטרתו להפגיש בני עש־רה מהמזרח התיכון לשיחות ופ־עילויות לשם קידום רעיון הדו־קיום ושיתוף הפעולה בין הע־מים.

השנה משתתפים במחנה בנוסף לפלשתינאים וישראלים גם בני נוער ממרוקו, מצרים וירדן. כל המשתתפים במחנה השנה הם בני 12 עד 14.

אשתקד הציג קלינטון את קבו־צת הנערים והנערות כ"חלוצות הדורות" בפני באי טקס החתימה על הסכם העקרונות בין ישראל לאש"ף במדשאת הבית הלבן. גם השנה זכה המפעל לסיקור תק־שורתי נרחב.

צילום: איפי

יאסר ערפאת בעט את בעיטת הפתיחה במשחק הכדורגל שנערך ביום שישי בין נבחרת שבאב ג'בליה לנבחרת הכדורגל של קטאר. המשחק נפתח בשירת ההמנונים הלאומיים ובהחלפת. ג'בליה ניצחה בתוצאה 1:4. נבחרת קטאר הגיעה לרצועת עזה דרך גשר אלנבי ביום חמישי בלילה וישראל מנעה את כניסתם של שלושה משחקני הנבחרת, שהם אזרחים עיראקים (עמירה הס)

המשטרה הפלשתינית מנעה מההזית הדמוקרטית לקיים כינוס פומבי בעזה

המשטרה: ההזית לא ביקשה אישור לכנס, כנדרש בתקנות

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

המשטרה הפלשתינית לא התי־רה לחזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין לקיים מושב פומבי שהיה אמור לפתוח את ועידתה, שהתקי־ימה שלשום בעזה. כוחות משטרה גדולים סגרו את הרחובות סביב בניין ימק"א שבמרכז העיר, שם היה אמור להתקיים מושב הפתי־חה, ומנעו כניסת מכוניות.

למושב הפתיחה של הוועידה התכונו נואמים אורחים מטעם אר־גוני אופוזיציה נוספים – החזית העממית, הג'יהאד האיסלאמי וה־חמאס. בחזית הבניין עמדו כ־40 בני אדם, שעמדו להשתתף במו־שב.

למארגני הוועידה הוסבר כי לא ביקשו מהמשטרה אישור לקיום המושב הפתוח. בקצין במשטרה מסר שההוראה "ניתנה בגבוה". לדברי ד"ר עבד אל־לטיף אל־האג', מנהלה בבית החולים אהלי ומאנשי החזית הדמוקרטית, ארגו־נו לא ביקש אישור למושב הפתי־חה משום שבאש היה ידוע כי מספר המשתתפים יהיה קטן ביו־תר, וכי הישיבה עצמה תתקיים באולם סגור. לדבריו, לפני כעש־רה ימים החזית הדמוקרטית בי־קשה – וקיבלה – רישיון למסיבה גדולה שקיימה לכבוד ארבעה בתבריה, ששבו מחו"ל.

עוד סיפר כי ביום חמישי בח־צות התקשר אליו ראש המשטרה האזורית, ראזי אל־ג'יבלי, ובמסר שהאזור סביב ימק"א יוכרז "אזור צבאי סגור". לדבר ג'יבלי, הוד־את המשטרה בעניין אסיפות ציבוריות והפגנות הובהרו לנציגי כל הארגונים הפוליטיים. לטענת אל־האג', החזית הדמוקרטית לא נכחה בפגישה שבה ניתנו הוראות המשטרה.

את המושב הסגור של הוועידה קיימו חברי החזית הדמוקרטית במקום אחר. במושב זה נבחרו צי־רים לוועידה של כל סניפי החזית, במדינות שונות.

לדעת אל האג' זוהי "החלטה פוליטית, שהיא חלק מהניסיון ללחוץ עלינו לשנות את יחסנו להסכם אוסלו. כמו כן היא באה לבחון את תגובת האופוזיציה לצעדים בעין אלה של השלטון. ההוראות לישראל שההסכם ביר־שם בבדיוק".

לפי הסכם קהיר, המשטרה הפ־לשתינית – המחויבת בקשת איש־ור לקיום אסיפות והפגנות – פועלת במסגרת התקנות הבריט־יות לשעת חירום, שנאכפו בתק־ופת השלטון המצרי והוחלו מחדש בתקופת השלטון הישראלי.

בשנה האחרונה כמעט ולא טר־חו ארגונים שונים לבקש אישורים לכינוסים ציבוריים – לא מהמינהל האזרחי הישראלי, ולאחר העברת הסמכויות, גם לא מהמשטרה הפ־לשתינית.

לפני כחודש קיימו צעירי החז־ית העממית שתי הפגנות – נגד ראש עיריית עזה, עון אל־שווא, ונ־גד חבר המועצה, תאלר עבד אל־שאפי. הפגנות אלו הכעיסו בבי־חוד את ראשי המשטרה הפלשתי־נית, ונציגי הארגונים השונים זומנו לפגישה בה הובהרו להם הכללים והצווים לשעת חירום. לפיהם יש לכנס אסיפות ולקרוא להפגנות.

638-20-20 לוח העיר מי שלא זוכר - לא מוכר!

עיריית תל־אביב־יפו מגישה:
בברכת ראש העיר רוני מילוא

הארץ
עיתון אחד טוב בול כל הצהוב

קרן תל אביב לפיתוח

מוסיקה דה קאמרה

ווקאלית קאמרית בתל-אביב
הוה"מ סוכות 20-22 בספטמבר 94

יום ג' 20.9.94

"רביעיית סקאמפה" (עטורת פרסים ויגמור הול, אנגליה)
רביעייה לכלי קשת מאת: היידן, סמטנה ובטהובן.
(אולם סוזן דלל)

"פניני הרומנטיקה" - פרנץ שוברט: "מסע החורף"
הנריך המברגר - בריטון, אולגה בולוקין - פסנתר
(אולם ירון ירושלמי)

"בארוק וסקסופון"
בנור וסהייבר ורביעיית מיתרים
(אולם ענבל)

"באך בכנסיית עמנואל"
"התזמורת הישראלית וחברותיה" אבנר בירון - מנצח, מיכאל קוגל - ויולה, אלכסנדר גודין - עוגב: "בעיקר י.ס. באך"
(כנסיית עמנואל)

ג. רוסיני: "מיסה קטנה הגיגית"
מקהלה "ג'אונה מוסיקה" (ליטא) עם סולנים
(אולם סוזן דלל)

"מוסיקה קאמרית צעירה"
"סולני תל־אביב" דניאל גורטלר - פסנתר, איתי שפירא - כינור, צבי פלסר - צלו. ברהמס - שלישיה בסי מנור, ברוך - שלישיה בדו מינור.
(אולם ירון ירושלמי)

"שירת מקהלה שירת קהל"
"אנסמבל המאה" מנצח - מיכה שטרן הקהל מוזמן להצטרף לשירת המקהלה
(אולם ענבל)

יום ד' 21.9.94

חן צימבליסטה בארבעים כלי הקשה.
(אולם סוזן דלל)

"פניני הרומנטיקה"
ערב ליד עם ת. המברגר - בריטון, א. בולוקין - פסנתר
שומן - "אהבת המשורר" ושירים מאת ברהמס, בטהובן, וולף.
(אולם ירון ירושלמי)

"מוסיקה קאמרית צעירה"
סוזן קרנגל - חליל, אינה יוסט - צלו, חוזה לואיס גלרדו - פסנתר
קראמב (שירת הלוויתן), פולדי ועוד.
(אולם ענבל)

"באך בכנסיית עמנואל"
"הקאמרטה קמרטה רמת-השרון" - גדה ויצמן - כינור.
אלכסנדר גודין - עוגב, שרון בצלי - חליל: "בעיקר י.ס. באך"
(כנסיית עמנואל)

"רביעיית סקאמפה" (עטורת פרסים ויגמור הול, אנגליה)
רביעייה לכלי קשת מאת היידן, סמטנה ובטהובן
(אולם סוזן דלל)

"שירת מקהלה שירת קהל"
"מקהלת העטרות" מנצחת - מאיה שביט הקהל מוזמן להצטרף לשירת המקהלה.
(אולם ענבל)

יום ה' 22.9.94

מקהלת "ג'אונה מוסיקה" (ליטא)
תכנית א-קפלה: י.ס.באך, מנדלסון, ברוקנר וליגטי.
(אולם סוזן דלל)

"פניני רומנטיקה"
יוהנס ברהמס: "וואלסים שירי אהבה" וריאציות ודואטים לפסנתר עם הפנתרים:
יונתן זק ואיזה פרידלנד, הזמרים: לילי טונה, סוזנה פורצקי, עמנואל ברנה ורמי סוחר.
(אולם ירון ירושלמי)

"לשיר יחדיו"
עם מקהלות ילדים המצטיינות, "אנקור יהושע", "בת קול", "ילי־דוך"
(אולם ענבל)

"י.ס. באך בכנסיית עמנואל"
רסיטל לעוגב עם דיטריך לאונפלדס (ליטא) יצירות מאת י.ס. באך
(כנסיית עמנואל)

חוזה לואיס גלרדו (ארגנטינה)
רסיטל לפסנתר: סקרלטי, שומן, רחמנינוב, פרוקופייב.
(אולם סוזן דלל)

"מוסיקה קאמרית צעירה"
מרסלו ארליך - חליל, ראובן סרוסי - גיטרה
דה פאיה, וילה לובוס, סטרווינסקי, וטיבלה ותרגום הלעגי
(אולם ענבל)

רשות השידור · סטודיו מאי דר

בכל ערב מופעי חוצות ומופע מרכזי בשעה 21:30 ברחבת מרכז סוזן דלל. הכניסה חפשית.

"התזמורת הסימפונית ת"א" - ערב אופראי ◆ "הסווינגל סינגרס"(באדיבות הסימפוניטה הישראלית ב"ש) ◆ מופע מרכזי מחו"ל (בתוכנית של מוסיקה ווקאלית קייצית)

מבצע בלעדי לקוראי הארץ
10% הנחה על קניית כרטיס אחד
תלוש זה תקף בקופת מרכז סוזן דלל ובכנסיית עמנואל

הכינו כרטיסים מראש! קניית כרטיסים באמצעות כרטיסי אשראי בטל: 03-5105656 (רב קווי) ובמכירה רגילה בקופת מרכז סוזן דלל. למופעים בכנסיית עמנואל ניתן לרכוש כרטיסים גם בערב המופע, בכנסיה.

מרכז סוזן דלל, נוה צדק ◆ הפקה: אגף התרבות, המחלקה למופעים

מתחקיר התקפת החיזבאללה עולה: כוח צה"ל הופתע מהירי הראשוני של טילי הסאגר

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

מקורות בחטיבת הצנחנים: צריך לספק תשובות הולמות לטילי הסאגר. עם זאת, עולה מהתחקיר כי הכוח פעל כנדרש והשיב אש תוך דקות לפאתי הכפר מג'דל סלים. מירי כוח צה"ל נהרג איש חיזבאללה ועמיתו נפצע

מתחקיר צה"ל בעניין התקפת פעילי החיזבאללה על כוח הצנחנים ביום חמישי האחרון, עולה כי כוח צה"ל – צנחנים ושריון – הופתע מהירי הראשוני של טילי הסאגר.

בצה"ל מרגישים כי קשה מאד להתמודד עם הירי הראשוני של טילי הסאגר, הדומה לירי קטיושות. ביום חמישי שוגרו לעבר הכוח יותר מ-15 טילי סאגר מטווח של 3 קילומטרים כשעד הירי היה מדויק. כתוצאה מהירי נפגעו שני כלים משוריינים של צה"ל. על אחד מהם ישב בעמדת תצפית סמ"ר אוהד נסים אשר ספג פגיעה ישירה מטיל סאגר ונהרג.

מקור בחטיבת הצנחנים הודה כי קשה מאד להתמודד מול טילי הסאגר. בחטיבת הצנחנים אומרים כי איום בטילי סאגר אינו בה שכיח, אבל בכל זאת יש לספק תשובות הולמות לירי מטווחים ארוכים. עם זאת, אמר מפקד הגדוד סא"ל נועם כי החיילים פעלו כפי שנדרש מהם.

כוח הצנחנים, אשר הותקף על ידי החיזבאללה, נמצא חודשים וחצי בקו. מדובר בחיילים מאומנים ותיקים המנוסים בפעילות ביטחון שוטף והתמודדות עם מחבלים. חיילי צנחנים אלה איבדו מתחילת השנה ששה חיילים, ביניהם גם קצין – סגן שי בלומשטיין. סגן בלומשטיין נהרג בהתקפת מחבלים ביולי. למרות האבידות שספגו, מבצעים החיילים את פעילות הביטחון השוטף ברמה גבוהה. בעקבות התקפת החיזבאללה ביום חמישי הם לא קיבלו עד כה כל הנחיות מיוחדות.

מיד לאחר התקפת החיזבאללה השיב הכוח המשולב באש לעבר מקורות הירי. צה"ל ירה לעבר פאתי הכפר מג'דל סלים ממנו שוגרו טילי הסאגר. בצה"ל מעריכים כי מהירי הארטילרי של הצנחנים והשריון נהרג אחד מהמחבלים ועמיתו נפצע. ארגון החיזבאללה הודה כי אכן אחד מאנשיו נהרג ואחר נפצע כתוצאה מירי צה"ל.

מפקד חטיבת הצנחנים, אל"מ י' ביקר בגדוד שהותקף ושמע פרטים על התקרית. החיילים עצמם ביקשו להמשיך בפעילות כרגיל. עם זאת, התחושה בקרבם קשה גם נוכח האבידה שספגו וגם עקב העובדה שלא יכלו לפגוע במחבלים בגזרה יעילה מכוח לחימה כזו. אולם, בסופו של דבר, אמרו חיילי הגדוד כי הם נחושים בדעתם להמשיך ולהגן על יושבי הצפון. בשלב זה, אין כל כוונה להפסיק להעסיק את הגדוד בפעילות ביטחון שוטף.

בדרום לבנון נמשכת הכוננות מחשש להמשך הפיגועים מצד החיזבאללה. בסוף השבוע דווח על מספר תקריות בדרום לבנון. מספר פצצות מרגמה נורו בגזרה המרכזית לעבר מוצבים של צה"ל וצד"ל, תוך כדי ירי מנשק קל. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. לכוחות צה"ל הוזהרו לגלות ערנות בתוך רצועת הביטחון מחשש להנחת מכוניות תופת.

סמ"ר אוהד נסים

הותקף סיור צד"ל

(ע). סיור של צד"ל הותקף בשבת בבוקר באיזור העיירה ג'זין, לאחר שנורו לעברו ירויות מנשק קל ומנשק מסוג אר.פי.ג'י. לא היו נפגעים. במקרה אחר, גילה סיור של צד"ל באיזור ריחן מספר מוקשים שהוטמנו בדרך עפר. המוקשים פורקו מבלי שנגרם כל נזק.

אחת הבעיות שצה"ל מתמודד איתן בדרום לבנון היא חוסר האפשרות לירות לתוך פאתי הכפרים שמהם פועלים המחבלים, בגלל האוכלוסיה המקומית. כן יש לקחת בחשבון את מיקום עמדות האו"ם, עוד עובדה שאנשי החיזבאללה לוקחים בחשבון. בעיות אלה עלו לצה"ל באבידות כבדות, שכן המחבלים יורים מטווחים ארוכים ובורחים לתוך הכפרים.

דניאל אביב מוסיף: סמ"ר אוהד נסים (20) הובא בסוף השבוע לקבורה בחלקה הצבאית בבית העלמין באשדוד בטקס צבאי מלא. ליוו את נסים בדרכו האחרונה מאות מתושבי העיר, בני משפחה וחברים. ספדו לסמ"ר נסים אלוף פיקוד הצפון, ראש עיריית אשדוד, רבה הראשי של העיר ומפקד הישיבה. סמ"ר נסים נולד באשדוד. הוא למד בבית הספר היסודי "רעים" ובתיכון מקיף ד'. לפני שנתיים התגייס לצנחנים ושירת כלוחם קרבי. הוא רצה ללמוד משפטים עם סיום שירותו הצבאי.

בעלבק (סי"צ) שר התרבות של לבנון, מישל עדה, האשים בשבת את ישראל בשוד ארכיאולוגי בימי הכיבוש בדרום לבנון ובבקעה הלבנונית, בין השנים 1982 ו-1985. "כוחות הכיבוש הישראלי פתחו במסע של שוד באתרים הארכיאולוגים בהם החלה לחפור ממשלת לבנון, בעיקר באזור צור וקמת אל-לוז", אמר השר לעיתונאים.

לדברי עדה "בשיתוף עם גורמי פשע מקומיים, הצליחו הישראלים להוציא מהמדינה אוצר ארכיאולוגי שערכו נאמד במיליוני דולרים. כעת ננסה, בעזרת האינטרפול, להשיב לעצמנו מה שנגנב".

ארה"ב תשחרר את רוסיה מחובת הדיווח על מדיניות ההגירה שלה

הקהילה היהודית הביעה תמיכה בהחלטת הממשל

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוושינגטון

ארה"ב תשחרר את רוסיה מהחובה, לפי הוראת תיקון ג'קסון־ווניק, לדווח לקונגרס על התנהגותה בעניין הגירה חופשית כתנאי ליחסים הכלכליים עמה.

התיקון, שהתקבל לפני 20 שנה כחלק מהלחצים שהופעלו על בריה"מ לשעבר לפתוח את שעריה להגירת יהודים, נחשב לעמוד התווך במאבק לפתיחת שעריה בכלל, הוא שריד אחרון לחקיקת המלחמה הקרה.

תנאי להגדרה כמדינת סחר מועדפת

התיקון התנה את הגדרתן של מדינות שאינן מקיימות כלכלת שוק כמדינות סחר מועדפות בארה"ב, במדיניות הגירה חופשית לבני מיעוטים אתניים ודתיים.

מקורות אמריקאים וישראלים בוושינגטון אמרו ל"הארץ" כי נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, החליט לבשר על ההחלטה לנשיא רוסיה, בוריס ילצין, בפגישתם בסוף החודש, לאחר שקיבל את תמיכתה של הקהילה היהודית האיגוד הארגונים היהודיים בירושלים.

ארגון יהודי אחד בלבד, הנחשב לקיצוני ביותר לעניין יהדות בריה"מ לשעבר, הודיע כי יפעל נגד השינוי. שאר הארגונים, וכן גופים ישראליים, הודיעו לממשל האמריקאי כי הם שבעי רצון מההחלטה.

קלינטון אמור לפרסם בימים הקרובים צו נשיאותי, שיקבע כי רוסיה ממלאת את הוראות התיקון ולפיכך יש לשחררה מחובת הדיווח על התנהגותה בעניין. אם הקונגרס לא יסתייג, ייכנס הצו לתוקפו בתוך 30–60 יום.

עם זאת, תצטרך המחלקה לזכויות אדם במחלקת המדינה לדווח לקונגרס על מקרים בהן יפרו שלטונות רוסיה את עיקרון ההגירה החופשית. כן תגיש מחלקת המדינה חוות דעת חצי שנתית על התנהגות רוסיה. בכך יהפוך הליך הדיווח לעניין פנימי בין הרשויות האמריקאיות.

שלב ביניים

פקידים בוושינגטון מעריכים כי השינוי במנגנון הדיווח אינו אלא שלב ביניים לקראת ביטול מוחלט של המעקב אחרי מדיניות ההגירה של רוסיה, בדומה לדרך בה נהגה ארה"ב כלפי הונגריה וצ'כיה, לאחר הפיכתן לכלכלות שוק.

עוד אמרו פקידי הממשל כי ההחלטה שלא לשחרר בינתיים את רוסיה לחלוטין מעול התיקון מקורה בחשש מפני מהפך בשלטונה, מהפך שיחזיר את רוסיה לעידן של כלכלה שאינה כלכלת שוק ומדיניות הגירה סגורה.

גם אוקראינה והמדינות הבלטיות

בשנים האחרונות חזרה ומצאה רוסיה בפני ארה"ב על המשך הכללתה בהוראות תיקון ג'קסון־ווניק, וטענה כי היא רואה בכך צעד מפלה, ופגיעה במעמדה במעצמה.

בוושינגטון מעריכים כי בעקבות רוסיה יוצאו גם אוקראינה והמדינות הבלטיות מהוראות התיקון.

מחלקת ילדים בביה"ח שיבא פונתה בגלל שריפה במטבחון

מאת משה טובאל

מחלקת הילדים בבית החולים ע"ש שיבא, בתל השומר, פונתה בערב שישי בגלל שריפה שפרצה במטבחון המחלקה.

סיד שנשכח על הכיריים במגרם להתלקחות האש. אחד מהורי הילדים המאושפזים כיבה את האש באמצעות מטף כיבוי והצוות הרפואי פינה את הילדים למחלקה סמוכה.

שתי מכוניות כיבוי, בפיקוד של מפקד כיבוי אש רמת גן, אהרון גורדיה, הגיעו למקום. הכבאים איווררו את חדרי המחלקה מהעשן השחור שהדר לתוכם והחלו לחקור את נסיבות הדליקה.

דובר נציבות הכבאים, נתן רדגן, אמר אתמול ל"הארץ": "אם יתברר כי אחד העובדים התרשל יומלץ להעמידו לדין. אם יתברר כי מדובר באחד ההורים ששכח את הסיר את הכיריים, יומלץ לאסור על ההורים להשתמש בכיריים במחלקות בית החולים".

לפני כשנה הגיש נציב כבאות ראשי, רב טפסר שלמה כהן, לחודה בינמשרדית דו"ח על מצב הבטיחות בבתי החולים בכל הקשור למניעת שריפות. בעקבות הדו"ח צויידו כל מחלקות בתי החולים בארץ באמצעים לכיבוי אש.

התאחדות התעשיינים בישראל

המרכז הישראלי לניהול
בית הספר למנהלים

המכללה למנהלי מפעלים קטנים ובינוניים

מודיעה על פתיחת המחזור החמישי של קורס הניהול

המועצה למפעלים קטנים ובינוניים מודיעה על פתיחת קורס לניהול, במכללה למנהלי מפעלים קטנים ובינוניים. מחזור ד' הסתיים לא מכבר, בהצלחה מרובה. תוכנית הלימודים נפרשת על פני 132 שעות לימוד, וכוללת 5 פרקים: שיווק ומכירות, ניהול פיננסי ושיקולי מס, מיומנויות ניהול, הכרת הסביבה התומכת בתעשיה וכלי הסיוע לתעשיה, לימודי השלמה. הנושאים נלמדים תוך שימת דגש על ההיבט המעשי של המפעל הקטן החותר להצלחה ושיפור מתמיד.

הלימודים יתקיימו בימי שישי בשלושה מוקדים:
(מותנה במספר המשתתפים)
תל־אביב- תחילה ב- 7.10.94
חיפה- תחילה ב- 14.10.94
ירושלים- תחילה ב- 21.10.94
סיום הלימודים בחודש אפריל 1995

שכר הלימוד מסובסד באופן משמעותי:
- 2,400 ש"ח לחברי התאחדות התעשיינים.
- 3,100 ש"ח לאחרים.
המחירים כוללים מע"מ.

ההרשמה למחזור זה תיסגר 5 ימים לפני פתיחת הקורס (במקביל, תמשך ההרשמה למחזורים הבאים.)

לפרטים והרשמה נא לפנות לטלפונים: 03-5198807
03-5198763

או למלא הספח המצורף ולשולחו להתאחדות התעשיינים.

לכבוד
המועצה למפעלים קטנים ובינוניים, התאחדות התעשיינים
פקס. 03-5103060

☑ הנני מעוניין לקבל פרטים וטפסי הרשמה למחזור ה' של המכללה למנהלי מפעלים קטנים ובינוניים.

שם המשתתף ________ שם המפעל/ החברה ________
תפקיד ________ טל. ________ פקס. ________
שם מלא ________ ________
חתימה וחותמת מקום העבודה

גב חזק לעסק בנק הפועלים

פרופ' דניאל בר־טל מאוניברסיטת תל אביב:

"נספח לחוזר של מינהל החינוך הדתי מתייחס לשואה מפרספקטיווה צרה"

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

פרופ' דניאל בר־טל מבית הספר לחינוך באוניברסיטת תל אביב, מגדיר את דבריו של מפקח החינוך, יחיאל שרמן, שפורסמו בחוזר האחרון שפירסם מינהל החינוך הדתי על משלחות תלמידים לפולין כבעלי תפיסה אתנוצנטרית צרה, "בעת שלשואה יש משמעויות רחבות הרבה יותר".

החוזר שפורסם לקראת פתיחת שנת הלימודים, ממליץ לבתי הספר הממלכתיים־דתיים לשלוח משלחות תלמידים לפולין. בסוף חוזר המינהל פורסמו דבריו של יחיאל שרמן, אחד ממפקחי החינוך הממלכתי־דתי, שהשתתף ב"מצעד החיים" האחרון שנערך בפולין. שרמן כותב, כי "גאווה יהודית שורשית מתולפת בתחושת חידלון וחוסר אונים, יען מפנה מקומו לתרון, עוצמה לעלבון, שנאה לנקמה, ושוב עולה על כולם הגאווה והשירה של 'עם ישראל חי ; חי ; חי'".

בחוזר נכתב, כי "גולת הכותרת של חוויית המסע לפולין היה מצעד החיים. האמן לי, הקורא, כשאומר שאין מלים לתאר את עוצמת החוויה כש־700 תלמידינו בכחול לבן מצטרפים אל כ־5,000 בני נוער מן הגולה ויחדיו הם מרעימים ברגלי כחול לבן ובעיניים יוקדות וגאות, עיניים רושפות ומלאות חיות של 'צברים' הצועדים זקוף האיתן מאושוויץ לבירקנאו, דורכים על ארץ ספוגת דם, שכל כולה בית קברות, צועדים את מצעד החיים של נוער עברי ממדינת ישראל".

בהמשך מתאר שרמן את הטקס שנערך במחנה ההשמדה בירקנאו.

"בטקס מרשים מתרחש מחזה האבסורד הסוריאליסטי כשהמצבה עומדת כתפאורה מוצעת אל מול הקרמטוריום המפוצץ, ואנו נזכרים בפיוטים כמו 'נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמיים, בשר חסידיך לחיות ארץ'... היינו חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו' (תהילים), והלב מתמלא זעם ומושגים כמו 'שואה', 'ציא הרגריה', 'השמדה', 'קדושים' מתחילים לקבל את מימד העומק האמיתי. ואז הנוקים מרמקולים לשמשע 'אל מלא רחמים', אנו נמתפים ושרים בקול רוטט 'אני מאמין באמונה שלמה'... ולבסוף מיישרים את הגב, זוקפים את הראש ושרים בגאווה את שירת 'התקווה'".

פרופ' בר־טל אומר, כי "דברים אלה הם ביטוי לפרספקטיווה צרה ואתנוצנטרית, בעוד שבמדיניות הרשמית של משרד החינוך יש כוונה להאיר את השואה כפרספקטיווה רחבה יותר, באלמנטים הומאניים ואוניברסאליים".

פרופ' בר־טל היה מעורב בשנה האחרונה בשינוי חלק מיעדי נסיעות התלמידים לפולין. השינויים קיבלו ביטוי בחוזר מיוחד שפרסם אגף החברה והנוער במשרד החינוך לפני כמה שבועות, ובו נכתב, כי אחת ממטרות הנסיעה לפולין היא "להכיר ולהבין את מורכבות יחסי יהודים ופולנים לאורך ההיסטוריה המשותפת של שני העמים, על הצדדים החיוביים והשליליים שלהם, ולהבין את תולדות יהודי פולין ומורשתם, גם על רקע ההיסטוריה והתרבות הפולנית".

כ־100,000 ש' לאיש לח"י שזכה בתביעת לשון הרע

(ע). בית המשפט המחוזי בתל אביב חייב את דבורה שפילמן, אלמנתו של אנשל שפילמן, לשלם למשה סבוראי איש הלח"י פיצויים בסך 10,000 שקל והוצאות משפט בסך 95,262 שקל בתוספת ריבית והצמדה.

בית המשפט קיבל את תביעת לשון הרע שהגיש סבוראי נגד אנשל שפילמן. התביעה הוגשה בגלל דברים שאמר שפילמן, לפיהם סבוראי גרם לגילוי מקום מחבואו של יאיר שטרן והתנהגותו בבלא סיכנה את הקשר עם המחתרת.

השופט ד"ר אליהו וינוגרד קבע, כי העובדה שחלק מדברי הנתבע היו מוזור של פרסומים קודמים, לא מנחה שיקול רציני להפחתת גובה הפיצויים.

השופט הוסיף, כי שפילמן אמר על סבוראי דברים קשים שלא היו מידיעתו האישית ומבלי שטרח לברר את נכונותם, ואולם הוא לא פעל מתוך כוונת זדון, אלא אמר דברים ששמע, כנראה, מפי אחרים והאמין בנכונותם.

השופט דחה את גרסת בא כוח הנתבע, עו"ד שלמה ליבליך, על זדון ורדיפה מכוונת והשמצה בכל מחיר מצד שפילמן כלפי סבוראי.

השופט קבע, כי סבוראי השיג את מטרתו לנקות את שמו מהשמצותיו של שפילמן ומהדאשמה ברשלנות שגרמה לגילוי של שטרן, כבר בשלב א' בפסק הדין, לפיו שטרן נרצח לפני שסבוראי מסר את כתובתו.

השופט אמר, כי מאחר שפסק הדין מנקה את שמו של סבוראי ומאחר שהנזק שנגרם לו בפועל על ידי הפרסום לא היה משמעותי, ומשום שלא הוכח כי שפילמן פעל בזדון מתוך כוונה לפגוע בסבוראי, אין מקום לפסוק פיצויים בסכום גבוה.

2 נהרגו ו־7 נפצעו בתאונות

בין ההרוגים – פעוטה

מאת גבי זהר, אמנון יוסף ושלמה דרור

שניים נהרגו ושבעה נפצעו אתמול בתאונות דרכים. מצבם של שניים מהפצועים – קשה.

פעוטה בת שנתיים וחצי, ועאד מוסא, מהכפר דיר אל־אסאד בגליל המערבי נהרגה בתאונת דרכים שהיתה בכפר ביום שישי. קרוב משפחה דרס למוות את התינוקת ששיחקה ליד ביתה. המשטרה עצרה את הנהג הפוגע.

מוחמד חוסיני (38) תושב עטרות שבצפון ירושלים, נהרג אתמול כאשר משאית פגעה במכוניתו. התאונה אירעה בכביש שועפט. משאית מסוג וולוו יצאה מאחת הסימטאות ופגעה במכונית הטרספורטר, בה נהג חוסיני. כתוצאה מהחבטה, נהרג חוסיני במקום. נהג המשאית נפצע באורח קל עד בינוני.

בשתי תאונות דרכים שאירעו בסוף השבוע בנגב נפצעו שלושה בני אדם, שניים מהם קשה.

בתאונה חזיתית שאירעה ביום שישי בכביש דימונה באר־שבע, בין משאית לבין רכב מסחרי, נפצעו שני הנהגים. כתוצאה מהתאונה, התהפכה המשאית על הכביש וחסמה את התנועה לזמן ממושך. נהג הרכב המסחרי נפצע באורח קשה. נהג המשאית נפצע באורח בינוני.

בתאונה אחרת שאירעה בשדרות ירושלים בבאר־שבע נפצע קשה רוכב אופנוע שהתנגש ברכב פרטי שנסע מולו. הפצוע הועבר לבית החולים סורוקה.

בתאונה שאירעה בכפר קרע באזור לערון נפצעו באורח קל עד בינוני שלושה אנשים. מכונית צבאית התנגשה חזיתית בדופן של מכונית אזרחית. כתוצאה מכך נפצעו נוסעי שתי המכוניות. הם פונו לבית החולים אסף הרופא.

החברה להגנת הטבע נגד הרחבת בית שמש: "פגיעה בשטחים פתוחים"

המועצה לתכנון ובנייה תדון בהתנגדות

מאת צפריר רינת

ועדת המשנה להתנגדויות של המועצה הארצית לתכנון ובנייה תדון היום בהתנגדויות של החברה להגנת הטבע לשינויים בתוכנית המתאר של מחוז ירושלים. שינויים אלה יביאו להרחבה ניכרת של העיר בית שמש. הוועדה תדון גם בהתנגדויות של עיריית בית שמש, רשות שמורות הטבע והקרן הקיימת. על־פי תוכנית המתאר המתוקנת, אמורה העיר בית שמש להתרחב דרומה לכיוון עמק האלה, והיא תגדל מעיר בת יותר מ־20 אלף תושבים לעיר בת 120 אלף תושבים.

החברה להגנת הטבע טוענת, כי יש להרחיב את בית שמש בשלב זה עד לנחל ירמות, הנמצא צפונית לעמק האלה. הרחבה נוספת של העיר לכיוון עמק האלה תצמצם לטענת החברה את השטחים הפתוחים באזור העמק ובמורדות הרי יהודה, ותפגע בערכי טבע ונוף. החברה גם מתנגדת לשינוי הייעוד של אדמות באזור בית ג'מאל. אדמות אלה נחשבו כשטח פתוח המיועד לשימור, אולם ייעודן שונה בלחץ יזמים פרטיים, וכעת הן מיועדות לבנייה. אנשי החברה אף תובעים להכין תוכנית בינוי לעיר המורחבת.

על פי הבדיקות שעשו אנשי החברה להגנת הטבע, יש עתודות קרקע שבהן אפשר להקים יחידות דיור, ללא צורך בהרחבת העיר בית שמש. מנהלת סניף החברה להגנת הטבע בירושלים, ציפי רוז, ציינה שהתוכניות להרחבת בית שמש הן למעשה הקמה של עיר חדשה שתצטרף לעיר חדשה נוספת, מודיעין. הקמת ערים אלה תגביר במידה רבה את הלחץ על השטחים הפתוחים. התוכניות להרחבת בית שמש מתייחסות לבעיית השטחים הפתוחים, אולם על־פי תוכנית זו יהיו שטחים אלה בתוך העיר. אנשי החברה להגנת הטבע טוענים, כי יש לבנות עיר צפופה יותר ולהשאיר את השטחים הפתוחים מחוץ לעיר.

אדריכל מחוז ירושלים במשרד השיכון, אריה כהן, אומר כי המשרד מכין תוכניות להקמת מערך ביוב ליחידות הדיור הנדרשות שיוקמו בבית שמש. לדבריו, לא יוקמו דירות לפני שמערכת הביוב תהיה מוכנה.

כהן הוסיף, כי משרד השיכון מסתייג מההתנגדות של החברה להגנת הטבע לתוכנית הבנייה מדרום לנחל ירמות בגלל ההשלכות שיהיו לקבלת התנגדות זו על התפתחותה של בית שמש. לדבריו, מסכים המשרד כי רצף ההתפתחות של בית שמש יהיה מצפון לכיוון נחל ירמות, אך מעוניין לתכנן גם בניית שטחים מדרום לנחל, שבהם ייעשה שימוש כאשר בית שמש תוסיף להתפתח. לדברי כהן, תאפשר הרחבתה של בית שמש למשרד השיכון להתגבר לבנייה בשטחים פתוחים ביישובים אחרים במחוז ירושלים.

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

טבלת הליגה הלאומית

	מש'	נצ'	תיק'	הפ'	שערים	יחס	נק'
1. בני יהודה	2	2	–	–	2–6	+4	6
2. מכבי פתח תקוה	2	1	1	–	4–6	+2	4
3. מכבי חיפה	2	1	1	–	3–5	+2	4
4. הפועל תל אביב	2	1	1	–	4–5	+1	4
5. הפועל באר שבע	2	1	1	–	2–3	+1	4
–. הפועל פתח תקוה	2	1	1	–	2–3	+1	4
7. עירוני אשדוד	2	1	1	–	1–2	+1	4
8. הפועל חיפה	2	1	–	1	4–5	+1	3
9. עירוני ראשון לציון	2	1	–	1	4–4	0	3
10. הפועל בית שאן	2	1	–	1	3–3	0	3
11. מכבי תל אביב	2	1	–	1	2–2	0	3
12. מכבי הרצליה	2	–	1	1	6–4	–2	1
13. בית"ר ירושלים	2	–	1	1	5–3	–2	1
14. מכבי נתניה	2	–	–	2	7–4	–3	0
15. צפרירים חולון	2	–	–	2	6–3	–3	0
16. בית"ר תל אביב	2	–	–	2	5–2	–3	0

במחזור הבא

עירוני אשדוד – בית"ר תל אביב
מכבי נתניה – הפועל באר שבע
מכבי חיפה – מכבי תל אביב
הפועל פתח תקוה – מכבי פ"ת
צפרירים חולון – מכבי הרצליה
הפועל תל אביב – הפועל בית שאן
בני יהודה – הפועל חיפה
ראשון לציון – בית"ר ירושלים

מלך השערים

1. אייל בגלייבטר (מכבי פ"ת) 3
–. קונסטנטין מרקו (חולון) 3
–. מייקל יפה (בני יהודה) 3
4. ו. מלניקוב (הפועל חיפה) 2
–. עוז אליה (מכבי נתניה) 2
–. ניסים אביטן (באר שבע) 2

איציק זוהר נכנס, כבש שער והיה המצטיין במשחק (3–3)

מאת עודד רון

אנטוורפן, קבוצתו של איציק זוהר, סיימה את משחק הבית נגד גנט בתיקו 3–3. איציק זוהר כבש שער והיה המצטיין בשדה. זוהר נכנס למשחק בדקה ה־31, כשהקבוצה היתה בפיגור 0–1, והפיח רוח חיים במרכז השדה של אנטוורפן. בדקה ה־37 החל זוהר מהלך שבסופו הוכשל שחקן אנטוורפן ברחבה. זוהר בעט את כדור ה־11 פנימה והשווה ל־1–1.

בהמשך שלטה אנטוורפן וכבשה עוד שני שערים, הובילה 3–1, אך בסיום, גם בגלל טעות של שוער אנטוורפן, הגשם שירד, ספגה הקבוצה שני שערים בדקות 86 ו־90.

איציק זוהר אמר אמש: "הרגל שלי עדיין לא מאה אחוז, ולכן עוד איני יכול לשחק 90 דקות. אני מאוד שמח שכבשתי מיד אחרי שנכנסתי לשחק ושישיניתי את מהלך המשחק. זה מהווה פיצוי טוב לתקופה שישבתי על הספסל".

מאמן אנטוורפן אמר בטלוויזיה המקומית: "זה שיחקו אגרסיווי הזרזינו מהלך בגלל המשחק נגד ניוקאסל, ובכל שספגנו שני שערים בסיום". זוהר אמר על המשחק נגד ניוקאסל בגביע אופ"א מחרתיים: "זו הגרלה קשה מאוד, אבל זה חלק מהמשחק. אני מקווה להראות טוב גם בגרם ומאמין שבבית, לעיני הקהל המקומי, אפשר לנצח".

אנטוורפן שלישית בטבלה, עם 5 נקודות מ־4 מחזורים. סטאנדרד ליאז' ממשיכה לשמור על מאזן מושלם אחרי ניצחון 3–0 בשארלרואה. יתר התוצאות: סט. טרוידן – מולנבק 2–4; אנדרלכט – ליארסה 2–4; בווהן – לומל 0–2; סירינג – אקרן 1–1; מכלן – אוסטנד 1–4.

בקורת קשה על היו"ר דדש

מאת רוני דיאן

אוהדי בית"ר ירושלים קיבלו בצורה קשה את התבוסה הביתית 3–1 לבני יהודה. הם קיללו וגידפו את היו"ר משה דדש והאשימוהו במצב המקצועי אליו נקלעה הקבוצה.

במידה שלבקוביץ' ימשיך לנקוט בשיטותיו הדיפלומטיות על חשבון שיקולים מקצועיים ויותר את שלושת החלוצים בהרכב, ברור שהוא צפוי לביקורות, במידה שבית"ר תמשיך להיראות כפי שנראתה אתמול.

אייזנברג וגצקו יצטרפו לבית"ר ת"א

בית"ר תל אביב, שנוצחה אתמול בפעם השנייה בליגה הלאומית, תחזק עצמה השבוע בשני שחקנים. היא תצרף לשורותיה את חלוץ בני יהודה, משה אייזנברג, שלא מוצא מקום בהרכב של המאמן נסים בכר ויושאל לעונה אחת לבית"ר.

ראשי בית"ר מקווים לסכם כבר היום עם החלוץ האוקראיני של מכבי חיפה, איוואן גצקו, בדבר השאלה לעונה אחת.

בחזרה ל־1954

טלוויזיה / רון קופמן

65 דקות. זה פרק הזמן שנדרש למנחי התוכנית "הדקה ה־91", כדי לספק את תוצאות המחזור ה־2 בליגה הלאומית בכדורגל. מדוע? לא ידוע. אבל זאת לא היתה המעידה היחידה אמש בתוכנית השנייה העונה.

אפשר לסבול קשיים ותקלות בהפקה, אבל אסור להשלים עם מציאות, בה שדר המשחק של מכבי הרצליה והפועל פתח תקוה, קורא לשחקן ואלרי בדיר, כאשר שמו בישראל הוא וואליד בדיר, וזה לא הבדל קטן.

ומה יהיה עם טבלת הליגה הלאומית? במחזור הראשון, היא לא הופיעה כלל. במחזור השני הופיע רק החלק העליון של הטבלה. כמה קבוצות לדעת ההפקה יש בליגה הלאומית, או שרק הצמרת מעניינת אותם.

חוץ מזה ריחמתי על בני גינצבורג, שוער הנבחרת הלאומית ועירוני אשדוד. בוני הוא לבטח השוער הטוב בין המראיינים והמראיין הטוב בין השוערים, אבל אסור, פשוט אסור, היה לו להתבזות עם הגימיק המבזה של השחלת הכדור, גימיק שחוק שהבא לערוץ 2 מהערוץ הגרמני.

יורם ארבל דאג שבוני לא יהיה היחיד שיעורר רחמים. שלושה משחקים הוטל על ארבל לשדר בתוכנית אחת. מצוקת שדרים, כנראה. נקווה שזה לא יהפוך להרגל. גם את השאלות לניר קלינגר, היה צריך לשאול מישהו אחר. שאלה פותחת כמו "כיצד אתם מתארגנים למשחק עם וורדר ברמן" תתאימה ליומן הזכור לטוב "חדשות הספורט" בשנתו הראשונה (1954). הבעיה היא שיורם פשוט לבד בעניין. אורלי יניב היא אולי דמות נעימה על המסך, אבל לא יותר. אורלי ויורם הם לא הצמד המתאים לתת לצופים פרשנות מה בדיוק קרה לנבחרת הדגים של הפועל חיפה, שהושפלה על ידי השאריות שנותרו בהפועל תל אביב, למרות השוער באקו.

ככלל חסר בתוכנית הארוכה והמייגעת, איש מקצוע שיסביר, פשוט יסביר, מה קורה. האם התיקו של מכבי חיפה ברמת גן זה הצלחה או כשלון? האם מכבי תל אביב מוכנה למשחק עם וורדר ברמן? האם בית"ר ירושלים שוב הולכת להיות אכזבת העונה? זה אמור להיות הערך המוסף של מגאזין טלוויזיה, לתת לצופים זוית לחשוב עליה. הדקה ה־91 נוהלה כשלטון ורדף. לצלם משחקים ברמה שהוקרנו אמש, מסוגל כל תלמיד תיכון במצלמת וידאו. אבל להסביר זה כבר סיפור אחר.

ועוד שאלה באנאליות: ערוץ 2 ישדר מחרתיים את משחקה של מכבי תל אביב עם וורדר ברמן. המאמן של ברמן ישב אתמול באיצטדיון ברמת גן. יכול להיות שאף אחד לא היה מעוניין לשמוע מפיו תשובה לשאלה אחת או שתיים?

היתה אתמול עוד תוכנית ספורט בערוץ 2, "בעיטת פתיחה" שמה. מי בעט שם ומי פתח בדיוק. רמת התוכנית הזכירה לי את ילדותי עם מגאזין הנוער "מהר יותר, גבוה יותר, חזק יותר", ששודרה אמנם בשחור לבן, אך לא להאמין, היא היתה בצבעונית יותר מגיבוב השטויות והעיתונות הנבוכה שהופגנה אתמול בבעיטת הפתיחה של ערוץ 2.

שפיגל מרוצה, הוא יודע למה

מכבי פתח תקוה – מכבי חיפה 1–1 (1–1)

תצלום: עדי סרז

החיפאי אייל ברקוביץ', כובש שער הבזק, פורץ בקלות את הגנת מכבי פתח תקוה

מאת צבי קוטמן

מכבי חיפה, עדיין בלתי מנוצחת מאז הפסדה ב־24 באפריל אשתקד, שמרה על הרישג המופלא (44 משחקים), אבל שיאה כמעט נשבר אתמול בידי מכבי פ"ת.

ה־1–1 לא השכיח את תאבונן של שתי הקבוצות, אלא שהאלופה צריכה אולי להיות מרוצה מהנקודה, אם תשבן, מה שכל שחקניה יודעים, שהחזקת כדור ויתרון בהתקפות, עדיין לא עושים ניצחון, במיוחד כאשר הפתח תקוואים עקצו את הגנתה פעמים רבות.

הניצחון החיפאי השני ברציפות ריחף באיצטדיון, כבר בדקה השנייה, כאשר אייל ברקוביץ' התעלל במגיני פ"ת, פרץ, כידרר באין בולם, משך מעט שמאלה ובעט מ־16 מ' שטוח וחזק לרשת.

זו היתה הוכחה ראשונה שהגנת פ"ת כבדה ולא שקטה, כשאינה צפופה. בהמשך הוכיחה לנו שהיא המערך החלש בקבוצה סבלנית, מכבית, יוזמת ומובילת כדור. כאילו לא מפחדת משום קבוצה. חיפה לא ניצלה את איטיות המגינים, משתי סיבות: סירבול ליד הרחבה ואי דיוק רב במסירות כפולות. פגימה המגינים והקשרים שאינם מהצדדים הגבויים, כמעט באין מפריע, שגו בהגבהת כדורים מול שני בלמים גבוהים, שרק ציפו לכדורים אוריים, או שלא מיהרו למסור לרגל.

הגנת חיפה לא היתה ראויה אתמול ללמד את מגיני הירידה, איך נמלטים משגיאות, איך אוטמים שטחים קטנים מול המסירות הכפולות הקצרות של פ"ת, שהביאו לשער המשווה של טל בנין בדקה ה־37 (קיבל כדור עורפי, בצבת של שני מגינים, השתחרר, הסתובב במקום וירה מייד לפינה). כי אילו היה לפ"ת עוד חלוץ, או קשר כובש, היתה מכבירה מרוץ כבשה חמישיה בתנופה.

חיפה הוכיחה, כי זלצבורג עשתה לה בכל זאת שירות טוב, כאשר הכשירה אותה, פיסית, לליגה (לא להיפך, לצערה). זה גם על זה צריכה חיפה לדבר ניכר בדקות הסיום, כאשר הכושר הגופני העדיף שלה, מול אחרית מתגיים של כמה פתח תקוואים, יכול היה להביא לה ניצחון. אבל, כל הפעילות של הסמל החיפאי, הקישור, נרדנה לכשלונות חוזרים מול הגנה נסגרת ונפתחת. ברקוביץ' לא ארגן תקיפות מחוץ, רביבו היה מאופק, גם חזן, ורק קבראורוב נע הרבה, העתיק כדורים גם לצדדים, למגינים הפורצים, אבל כל ההקשתות ותסינות הזרידה בין מגינים לחומים לא סיכנו כל כך, גם מפני שהולצמן (החמצה לא נסבלת מול מלול: 17), עדיין אינו מהיר, וגם המחליפים קורדש וגרייב.

באימון הראשון השבוע. היה למנהל שפיגל על מה לנזוף בשחקניו, אילו לא התמיכו פיטוסי, בנין ושאחוב הזדמנויות יוצאות מן הכלל, אחרי שבותר המרוב הלא מתואם של קתנצו חורי – ומנצחים. והזדמנויות באו, עם חלוץ מהיר אחד (בניה), אבל עם קישור יזום ותוקף, שאתמול ניסו, קצת מוקדם, ביציעים להשוותו עם זה של חיפה, לפרות הגבדלים המהותיים, לאו דווקא התועלתיים.

בגלייבטר, גיא יצחק, פיטוסי ואפילו שאחוב המסתובל, יצרו מערך מבריק שמזכה לכדורים מן העורף, כדי לבוא במסירות מהירות קדימה, להגות ממשיכות של בניה לצדדים (חרדי לידה), ולהגיע לעמדות ניצחון מפתיע. רק לא כדור, איך שחקנים מחזיקי הכדור, לא רואים את התבור הנמען בעמדת גבול ברוחה – ומוסרים ומרימים את הרגל של הקוח. אלפיבית.

צריך להיות שאחוב כדי לקבל כדור מול רפי כהן, לאתר בשקט פינה להבקעה ולמצוא דווקא את גופו של השוער. כך פיטוסי, כך בניה. אבל הוא לפחות יכול להציג קבלה רצינית: שער נהדר שחילק את הנקודות. יותר מזה פ"ת זכתה גם בסימפטיה רבה ובנקודות זכות ביציעי רמת גן, על משחקה היפה והמסודר. גם בגלל זה ראו אוהדי מכבי ת"א, כי חיפה עדיין לא חיפה של האר ליפות. בינתיים.

● מכבי פ"ת: מלול 6, צור 5, רבינוביץ' 6, צופין 6, אבוקסיס 6, שאבו 5, שאחוב 5, פיטוסי 6, גיא יצחק 6 (בסון), בגלייבטר 7, בניה 6 (אסי בן שמעון). המאמן: יהושע פייגנבוים.

● מכבי חיפה: רפי כהן 6, בלבול 6, קונייבנס 5, אלון חרזי 6, גלאם 6, רוני לוי 5, חזן 6, קבראורוב 6, ברקוביץ' 6, רביבו 5 (גרייב), הולצמן 5 (קורדש). המנהל המקצועי: גיורא שפיגל.

שפט ראדי סוהיל, 13 אלף צופים, ברמת גן.

מי מפחד מהרכש של שפירא

הפועל תל אביב – הפועל חיפה 3–2 (1–1)

מאת דרור מרשלקוביץ

בהפועל חיפה קיוו שהשנה הכל יהיה שונה מבעבר, הודות למסע הרכש הגדול שעשה רובי שפירא, אבל אחרי ההפסד הבכירתי, נגד הפועל תל אביב, התברר לה שרק עם הסיסמה שמציגה הנהלת הקבוצה, "הפועל חיפה החדשה", אי אפשר להצליח. שמות נוצצים כמו עטר, בנין, טלקר ואחרים מסוגלים להרבה יותר ממה שהציגו אתמול.

להפועל ת"א לא ניבאו סיכות לפני העונה, אבל כפי שהציג של משה סיני שיחקו אתמול, יש לאוהדיהם הרבה סיבות לאופטימיות.

המחצית הראשונה היתה חלשה ועד שער היתרון שכבשה הפועל ת"א, היה המשחק משעמם. דקה 33: שגיב אליהו מסר ליעקב שורץ והוא בעט מתוך הרחבה שטוח ופנימה, 1–0.

כעבור 4 דקות ראה ראובן עטר ממחצית המגרש את בנין ברחבה, שלח לו מסירה מדוייקת ובנין באחת הפעולות הבודדות המוצלחות שלו במשחק, עבר את השוער והגה לרשת, 1–1.

לאחר ההפסקה נחשפה הבעיה העיקרית של חיפה – ההגנה. כל שחקני ההגנה, חוץ מאהרוני, לא מתפקדים כלל ובעיקר הבלם האחורי פוטבלי.

שחקני ת"א היו נבונים מספיק כדי לנצל חולשה זו. דקה 51: אופיר הגביה כדור קרן ושגיב אליהו נגח מצויין פנימה, 2–1.

בדקה ה־58 ניצלה חיפה טעות של השוער באקו כדי להשוות פעם נוספת. טלקר הגביה מימין וזועבי נגח מ־10 מטרים לקורה ופנימה, 2–2.

בדקות האחרונות, כשאוהדי חיפה קיוו להשלמת המהפך, שוב הצליחה ת"א לכבוש. דקה 83: מוסקל פרץ מצויין מימין, עבר את עוז כהן ומזווית קשה בעט לפינה הרחוקה, 3–2.

שפט יהושע לויה, 4,000 צופים, בקרית אליעזר.

● הפועל ת"א: באקו 4, אזולאי 5, שרעבי 6, לוקאשיק 5, אמסלם 6, בלאס 5, אופיר 6 (תמר אליהו), נימר 5 (בדעמי), מוסקל 6, שורץ 6, שגיב אליהו 6. המאמן: משה סיני.

● הפועל חיפה: אסייג 4, אהרוני 5, פוטבלי 4, חלפון 4, מליכין 4 (כהן), בנין 5, טלקר 5, קאשלוק 4, עטר 5, זועבי 5, מליניקוב 4. המאמן: דרור קשטן.

הסכנה של ברמן: שיעמום ממכבי ת"א

מכבי תל אביב – מכבי נתניה 1–2 (1–2)

מאת צחי ברזילי

הסכנה היחידה הצפוייה לוורדר ברמן, אם ללמוד משהו ממה שנראה אמש באיצטדיון רמת גן, היא שמכבי תל אביב תשעמם אותה למוות.

תל אביב שיחקה רע מאד. למזלה, מול יריבה שקולה בחולשתה ומוכרת, ממשחק פתיחת העונה בגביע הטוטו. שער פתיחה מרהיב של יודי שוקנוב, בשניה ה־40 למשחק בבעיטה רבת־עוצמה מפינת רחבת ה־16 אל בין חיבורי הקורות של בלרב המנומנם, ושער נוסף די מקרי מרגלי קלינגר (42), איפשרו למכבי תל אביב לקצור ניצחון בכורה העונה, תוך כדי התגברות על שער שיוויון ומגני מכאיב של נתניה, שנבע משגיאה גסה של הבלם האחורי גדי ברומר. ברומר נכבע לדימטרי אמבויה, והתתיר אותו לבדו, וחופשי להרשית בקלות מול אוברוב (21).

חוץ משני השערים, לא יצרה תל אביב שום מצב הבקעה. אלון מזרחי, בהופעת בכורה בהרכב הפותח, לא קיבל שום כדור שהעמיד אותו במצב האהוב עליו – עם הפנים לשער היריבה.

מבחינת כדורי הרוחב, נראה שצפויה למזרחי אספקה סדירה, בעיקר בזכות יודי שוקנוב, שמצליח, בזכות מהירותו, להקדים את המגינים היריבים על קו הרוחב, ולמסור רוחבית לכיוון המרכז. אתמול, שוקנוב לקה מעט בדיוק, ומזרחי עדיין חורק במקצת, כך ששיתוף הפעולה ביניהם לא הסתיים בהצלחה מיוחדת.

מבחינת כדורי העומק, נראה שישנה בעיה אמיתית במכבי תל אביב. אבי נימני, שמוצב במרכז השדה לאחר עזיבתו של איציק זוהר, לא הצליח להפיק מסירת עומק אחת שתמצא את מזרחי. אם נימני לא יצליח להסתגל למיקומו החדש בקישור, הדורש יותר ריכוז ואחריות, ופחות להטוטים שנועדו להוציא מגן יבני משלוותו, נכונו לאלון מזרחי ימים קשים של געגועים לאייל ברקוביץ'.

למרות השלושה התל אביבית, שהתעצמה במחצית השנייה, כבד נע המאמן אברהם גרנט בכסף דקות רבות, מלעשות שינויים בספסלו המגוון. עקב נוכחותו של מאמן ורדר ברמן, אוטו ריהגאל, ביציע המכובדים של איצטדיון רמת גן, יתכן שמדובר בניהול משחק לא מוטעה מצידו של גרנט, אלא מטעה. הקלף הזר, ויקטור בלקין, נותר על הספסל. ומכבי תזדקק למהירותו מול הדריבה הגרמנית.

בנתניה, לא ברור מדוע עיכב המאמן ויקו הדר את שיתוף הפעולה הפורה בין שקודרין לפיליפצ'וק, עד לדקה ה־65 ורק אז נכנס פיליפצ'וק, וקשה לראות איך יתגברו על הואקום ההרסני במרכז ההגנה (ספגה כבר שבעה שערים), שנוצר עם עזיבתו של פיטר קרגיל.

● מכבי תל אביב: אוברוב 5, אבי כהן 5, גדי ברומר 5, שלח 5, הלל 5, שוהם 5, אלון ברומר 5, קלינגר 5, נימני 5 (דריקס), שוקנוב 6, מזרחי 5 (סבילייה). המאמן: אברהם גרנט.

● מכבי נתניה: בלרב 5, ואנו 5, דוכב 5, טהא 5, בוארון 5, רדפיץ' 5, דהן 4 (עארף), אליה 5 (פיליפצ'וק), בראל 5, אבבריה 6, שקודרין 5. המאמן: ויקו הדר.

שפט עמית קליין, 13 אלף צופים, ברמת גן.

תצלום: עדי סרז

ניר קלינגר, לאחר שכבש את השער השני לזכות מכבי ת"א

מאמן וורדר ברמן, אוטו ריהגאל, ביציע הכבוד בר"ג

"שוקנוב מצויין, נמני טוב אבל יש לו רגעים מתים"

מאת יהושע שגיא

אוטו ריהגאל, מאמן וורדר ברמן, עקב אתמול באיצטדיון רמת גן אחרי מכבי תל אביב, שתארח את קבוצתו מהמחזור בגביע אירופה למחזיקות. אתמול היו מחקי גביע בגרמניה. ברמן הודחה בסיבוב הראשון על ידי קבוצה היובבים והיתה חופשית.

סיפר ריהגאל: "הגעתי בצהריים לישראל ואני שמח שיצאתי מיד לאיצטדיון ברמת גן. החום היה בלתי נסבל. באתי בגשם ו־10 מעלות בברמן, לטמפרטורה של 32 מעלות ברמת גן. זה כיבשן לוהט שיקשה באוד על שחקני כול מכבי ת"א.

"מכבי חיפה לא השאירה עלי רושם טוב. לשחקניה מכבי גבוהה, אבל הכיבוע איטי. במשחק הראשון ברמת גן היה קל לראות כי השחקנים של הקבוצה העשירית ובי הקבוצה העונה. זה שבלם לעיני: כבעם לא היה שיפוט במשחק ראש.

"מכבי תל אביב פתחה בקצב מהיר, הבקיעה שער כבר בפתיחה, אבל היה ברור לי שהקצב הזה, בלחות ובחום הזה, מוכרח להיות זמני. וכך היה".

ריהגאל ישב לצידו של עמנואל ספר ושוחח איתו בהתלהבות על המתרחש במגרש. הוא אמר לספר: "מרגע ראשון צדו את עיני יורי שוקנוב ואבי נמני. את שוקנוב אני מכיר מהעונה שעברה, שיחקנו נגד דינמו מינסק (1–1 בחוץ, ניצחנו 5–2 בבית). הוא היה מצויין. זה שחקן מהיר. נע על כל המגרש, חזק מאוד. גם אבי נמני מצא חן בעיני, אבל לנמני יש רגעים מתים". אחרי הביקורת סירב להתייחס בפני העיתונאים על שחקנים בודדים.

לעיתונאים הישראלים אמר ריהגאל: "באופן כללי לא עניינו אותי השחקנים של מכבי כפרטים. לא הבאתי לעצמי רישומים במשחק של מכבי ת"א, כיוון שכל מה שרציתי הוא לראות כיצד מתפרסים השחקנים על הדשא, מה שיטת המשחק של מכבי תל אביב. את זה אני יודע עכשיו בבירור. הקבוצה השאירה עלי רושם טוב מאד. יש לה משחק מודרני. כולם יודעים מה זה קבוצה אזורית. אני בטוח שיהיה לנו משחק קשה נגד מכבי ת"א.

"מה הסיכויים? אני מעולם לא דיברתי לפני משחק. ברור לי שלמכבי ת"א תהיה מוטיבציה גבוהה מאוד, ואסור לנו לשכוח שאנחנו משחקים נגד קבוצה שהנבחרת שלה ניצחה את פורטוגל ואת צרפת. זה מוכיח שיש בישראל כדורגל מודרני".

לשכונה אח"מים משלה

בני יהודה – בית"ר ירושלים 1–3 (1–2)

מאת דב ביאל

בירושלים ובשכונת התקוה זוכרים עדיין את התבוסה של בית"ר ירושלים 8–2 מסיום העונה שעברה. אמנם אתמול זה לא היה הפסד משפיל, אך היתה בכל זאת הרגשה של הפסד צורב, מתנצח, של הירושלמים.

הרבה אח"מים היו אתמול באיצטדיון סדי, ביניהם שר האוצר אברהם שוחט, ראש העיריה אהוד אולמרט ועוד כמה חברי כנסת. אולם מבחינת שכונת התקוה האח"מים המרכזיים היו ניר שיטרית ומייקל יפה, שהובילו את קבוצתם כבר בפתיחה מתוקנת ומפתיעה ליתרון של שני שערים. הראשון כבר בדקה ה־1, כאשר ניר שיטרית התרומם לכדור עונשין של סהר מזרחי ומקרוב נגח לרשת. השער השני הובקע בדקה ה־12, לאחר שוואסילי מוקאן חלף, ולא בפעם היחידה על פני אופיר שמואלי, הגביה למרכז הרחבה ומייקל יפה בעט במוזייק תוך ניצול הסטנותו של גיורא אנטמן כדי לקבוע 2–0.

ההתקפות הירושלמיות (עם שלושה חלוצים) היו חסרות תיחכום ואיטיות, לעומת הצירתיות והמהירות שאפיינה את בני יהודה (עם שני חלוצים). הפרצות של בית"ר במרכז המגרש, גרמה לכדורגלני בני יהודה למצוא עצמם לא פעם בעימותים מול גיורא אנטמן. גם השיפור במשחקה של בית"ר ירושלים לא היה משמעותי.

שער מצמצם של ואלדימיר גרשנייב (דקה 42) בבעיטת עונשין מ־20 מטרים, בעת ששטראובר היה עסוק בסידור החומה, הפיח תקוה בקרב הירושלמים.

במחצית השניה ידעה הגנת בני יהודה על שערה, יצאה להתקפות מתפרצות שהביכו את הגנת ירושלים החדירה, תיצלה את החולשה הירושלמית כדי לכבוש שער נוסף (83) מרגלי סרגיי גרסימץ.

● בני יהודה: שטראובר 6, שטן 5, מזרחי 5, שיטרית 6, אוחיון 5, איזמירלי 5, י. לוי 5, ס. מזרחי 7, מוקאן 6 (אוטמיא), יפה 7, מסובי 6 (גרסימץ). המאמן: ניסים בכר.

● בית"ר ירושלים: אנטמן 4, אלהרר 4 (רייכמן), טרסיאק 4, בנארד 5, שמואלי 3 (א. מזרחי 4), דרורי 4, גרשנייב 4, אזולאי 5, חרזי 5, מליקה 4, אוחנה 4. המנהל המקצועי: אמציה לבקוביץ'.

שפט יוסף בנישתי, 8,500 צופים, באיצטדיון סדי.

ההיסטוריה נרשמה בטבריה

הפועל בית שאן – צפרירים חולון 2–3 (1–1)

מאת עובדיה אביהו

הפועל בית שאן השיגה אתמול ניצחון ראשון בליגה הלאומית, בתצוגת כדורגל מצויינת בניצוחו של הקשר שמעון דנן. היא ניצלה הגנה פרוצה ושוער חלש של חולון כדי לכבוש שלישיה.

בדקה ה־22 נכבש השער הראשון של בית שאן על ידי הקפטן שמעון ביטון, שניצל מסירה מצויינת מניני עשור והחזק מקרוב פנימה. חולון השוותה בדקה ה־34: השוער מאיר כהן הכשיל את מרקו ברדוביץ', וקונסטנטין מרקו השווה בבעיטת 11.

בדקה ה־67 בעט קלאודיו קהימי כדור עונשין מ־30 מ' לפינה הימנית, 2–1 לבית שאן. חולון השוותה אחרי 20 שניות, ושוב על ידי מרקו בבעיטת 11, אחרי הכשלה של סירדי.

בית שאן לא ויתרה והבקיעה שער ניצחון, שש דקות לסיום, כאשר שמעון דנן בעט בגבו אל השער, פנימה.

● בית שאן: כהן 5, אבי דנן 6, ביטון 6, תאחד 6, עשור 5, אליהו 6, קהימי 6, שמעון דנן 7, הוד 5 (בן גודי), אלבז 5 (אלמוג חזן), אגבריה 5. המאמן: אלישע לוי.

● צפרירים חולון: לידקוב 4, דוד הרשליקוביץ' 5, אבי פרץ 6, כהן 5, דוד פרץ 6, פס 6, זיתוני 5, בן ברוך 4 (סוכי 5), אבוקסיס 6, סירדי 5, מרקו 6 (מאיה). המאמן: רמי לוי.

שפט חיים יעקב, 1,200 צופים, בטבריה.

הגנת אשדוד עמדה במשימה

הפועל באר שבע – הפועל אשדוד 1–1 (1–0)

מאת יואל סלע

פתיחה מצויינת של באר שבע, לא סייעה להשגת ניצחון בגלל שלא ידעה לפרוץ את מערך ההגנה הצפוף של עירוני אשדוד, שהתבססה על התקפות מתפרצות. אשדוד באה לחלץ נקודה והצליחה במשימתה, למרות שליטה לכאורה של באר שבע שלא השתמשה נכון באגפיה.

אשדוד הבקיעה ראשונה, לאחר שדודי הכשיל ברחבה את עביד תורגמן. רף חפיף דייק מ־11 מטראת כדור ה־11, 1–0 לאשדוד בדקה 43.

בפתיחת המחצית השניה לחצה באר שבע עם גדי חוות שתקף בכיוונו של ניסים אביטן ששולב בדקה ה־54. בדקה ה־72 הובקע שער השיוויון. סתיו אלימלך מסר לחוות שפרץ מימין, חלף על פני שני מגינים, הגביה לרחבת ה־5 ואביטן נגח פנימה.

● הפועל באר שבע: רחמים 6, חוות 6, דודי 5, אילת 6, ברוך דוד 5 (וקנין), אביגדור 5, אלימלך 5, קלפטנו 5, מורדו 6, מגרון 4 (אביטן 5), גוסייב 5. מאמן: ויטלי סאווצ'נקו.

● עירוני אשדוד: גינצבורג 7, אלמוסלינו 6, מקריצקי 6, בוזגלו 6, רביבו 5 (ווינר), הים 5, סלפניקרב 6, סויסה 5, חפיף 5 (גלילי), תומפסון 5, תורג'מן 6. מאמן: זאב זלצר.

שפט יצחק בן יצחק, 3,500 צופים, בבאר שבע.

בכורה לשיקווה וסוויסה

עירוני ראשל"צ – בית"ר תל אביב 1–3 (0–2)

מאת שרון מישל

ראשון לציון זכתה בניצחון בכורה, בזכות משחק מסודר. בשערה בלט שביט אלימלך המצויין, הקישור בהנהגת ירנצ'וק היה יעיל וסוויסה ושיקווה הפגינו ניידות.

ירנצ'וק העלה את ראשל"צ ליתרון בדקה ה־10, כאשר בעט כדור חזק ושטוח מ־12 לרשת. בעידוד הקהל המשיכה ראשל"צ לתקוף והבקיעה שער שני בדקה ה־32 על ידי שיקווה, שגילגל מקרוב לרשת אחרי התמסאות של סויסה.

המחצית השניה נפתחה בלחץ בית"רי. בדקה ה־48 צ'יקו טאהין דאנייב כשבעט מ־16 מטרים לחיבורי הקורה. בית"ר המשיכה ללחוץ, עד ששחקני ראשל"צ התחלתו מחדש על מרכז השדה. פליקס חלפה, שנכנס במהלך המשחק, לאחר שלא שיחק חצי שנה בגלל פציעה, הוסיף הרבה בפריצות מהאגף הימני. בדקה ה־90 טעה סוני לוי בהרחקת כדור. סויסה השתלט על הכדור, עבר את קורנפיין וכבש מקרוב.

● עירוני ראשל"צ: אלימלך 7, ברציאנו 5, בלחוב 6, גניש 6, אלברט 5, עזרן 5, דגאי 5, רמיזוב 5 (חלפה 6), ירנצ'וק 7, שיקווה 6 (חפר 5), סוויסה 6. המאמן: אלי כהן.

● בית"ר ת"א: קורנפיין 5, סוני לוי 4, שינאלוב 5, דוידה עזר 5, בוזגלו 4 (זהבי 5), פרץ 4, אברהבי 4, שוויג 4, דנאייב 6 (רובה), סנדרוי 4, אברג'יל 5. המאמן: אברהם ברצ'נסקי.

שפט באדר לוי, 1,000, בהרצליה.

דניאל קם מהספסל והשווה

מכבי הרצליה – הפועל פתח תקוה 2–2 (2–1)

מאת אבירי ינאי

הפועל פ"ת, שהיתה בעבודה נהוגה לפני השריקה, בגלל הסרובם של אסרה, פישיס ושפל הפצועים, לא היתה רהגיה בלגנה. הרצליה בהרכבה החזק ביותר נזקקה לשילובם של הנביד דניאל ואיתי מרדכי במהלך המחצית השניה, כדי להציל נקודה ליגה.

המארחים, שיזמו בפתיחה, סיכנו לראשונה את השער של פוקס בבעיטה של ביטון. בדקה ה־22 פרץ שמעון ביטון לאורך קו הרוחב וסיים במסירת רוחב לעבר משה אבסלם שהביע בבעיטה אלכסונית שכוחה לרשת, 1–0.

פ"ת, שהתבססה על שמירה אזורית במחצית הגרשה, החלה להוביל התקפות, בביוחד על ידי אדורם קייסי שעלה שוב ושוב לעזרת ההתקף. בדקה ה־33 הקשיה קייסי כדור לרחבה והוחרר נגה באין מפריע לרשת, 1–1.

לא חלפו תשע דקות, כאשר ואליד באדיר ניצל את חוסר ערנותם של שחקני ההגנה וכבש. במחצית זו נתגלתה הגנת הרצליה בערוניה וכל הקשתה לרחבה הסתיימה בבעט בשער.

חמש דקות לאחר ההפסקה כבו הזרקורים והמשחק הופסק ל־15 דקות. עם חידוש המשחק הכניס המאמן נוסכן את הנביד דניאל ואיתי מרדכי, שנגלו לו בקשר שורית רבע שעה לסיום. מרדכי הירק כדור במשחק ידיע, מסר לנביד דניאל שפרץ לרחבה ומ־20 מטר בעט שטוח וחזק פנימה.

● מכבי הרצליה: קבינוב 4, ביטון 5, פולוקארוב 5, ישראל כהן 5, עזרן 5, יניב כהן 5, אלבקיים 5 (דניאל), אוחנה 5 (מרדכי), הא דר לינגר 5, אבסלם 6, מזרחי 5. המאמן: אלי גוטמן.

● הפועל פ"ת: פוקס 5, ישראל כהן 5, קרגיל 6, טרלוב 4, קייסי 6, קודשווילי 5, יוסי לוי 6 (קופל), בדיר 5, אברבנל 6, באיה 5, בוזחר 5 (בישיס). המנהל המקצועי: גיא לוי.

שפט רחבים שאשו, 3,500 צופים, בהרצליה.

ספורט

ברוק שמיני באליפות העולם

היה לשחיין הישראלי הראשון בהיסטוריה שעולה לגמר באליפות העולם. במוקדמות הוא קיזז שתי עשיריות שניה משיאו כשקבע 22.85 שניות ב־50 חתירה. שיא ישראלי גם לאלכסייב – 2:15.47 ד' ב־200 חזה

סוף שבוע מוצלח מאוד היה לשני השחיינים הישראלים שהשתתפו באליפות העולם ברומא. יואב ברוק עלה לגמר ב־50 מ' חתירה, תוך כשהוא משפר את השיא הישראלי בשתי עשיריות השנייה, מ־23.05 שנ' ל־22.85 שנ'. הישגו של ברוק הוא חסר תקדים בשחייה הישראלית.

ברוק סיים במוקדמות ל־50 מ' חתירה במקום הראשון במקצה השביעי ובמקום החמישי בין כל 66 המתחרים בזמן 22.85 שנ'. בגמר סיים ברוק במקום השמיני והאחרון בזמן של 22.94 שנ'.

ואדים אלכסייב פיספס אמנם בשתי מאיות השנייה את העליה לגמר א' ב־200 מ' חזה, אך התנחם בשבירת השיא הישראלי ב־1.12 שנ', מ־2:16.59 רק ל־2:15.47 דק'. ואדים אלכסייב שיפר פעמיים את שיאו הישראלי. במוקדמות הוא סיים במקום החמישי במקצה החמישי ותשיעי מבין כל המשתתפים בזמן של 2:16.04 דק', שיפור של 55 מאיות השנייה לשיאו הישראלי מלפני חודשיים. בגמר ב' סיים אלכסייב במקום השני (העשירי באליפות) כשהוא משפר את שיאו ב־17 מאיות שנייה נוספות.

שני הישראלים השיגו בכך את המינימום לאולימפיאדת אטלנטה 96'. אלכסייב יתחרה באטלנטה גם ב־100 מ' חזה.

הסיניות קבעו אתמול שני שיאי עולם במשחה השליחים 4X100. הוא צ'יאנג קבעה שיא ב־100 גב בשלב הראשון של המשחה (1:00.16 דקה, שיפור של 51 מאיות השניה לשיא של קריסטינה אגרסוי) ובסוף המשחה התברר כי הרביעייה קבעה 4:01.67 דקות, שיפור של 87 מאיות לשיא שקבעו האמריקאיות בברצלונה.

ג'אנט אוהאנס, פעמיים אלופה אולימפית, שמרה על תואריה ב־800 מטר אחרי שניצחה בזמן של 8:29.94 דקות, תשע מאיות לפני האוסטרלית היילי לואיס. בארד זכתה ברוק בגם בת ה־14 מארה"ב. מרטין לופז זוברו הספרדי זכה ב־100 חזה כשהוא מנשל את האלוף גף ראוס מארה"ב, שהגיע שני, אחרי שהוביל ב־80 המטרים הראשונים. ב־50 מטר ניצח אלכסנדר פופוב בזמן של 22.17 שניות, לפני האמריקאי גארי הול (22.44).

לו בין, בעלת מדליית כסף ב־100 ו־200 חופשי, זכתה בזהב ב־200 מעורב אישי, זמנה היה 2:12.34 דקות. דניס פנקראטוב זכה ב־200 פרפר בזמן של 1:56.54 דקות.

קירן פרקינס וסמנתה ריילי הפכו את יום שישי ליום אוסטרליה באליפות העולם ברומא כשקבעו שני שיאי עולם. פרקינס שבר את השיא ב־400 מטר חופשי ביותר משניה וקבע 3:43.80 דקות. זה השיא העולמי השלישי של פרקינס ב־16 יום. פרקינס שלט במשחה מתחילתו וניפץ את השיא של יבגני סאדובי ב־1.20 שניות. האלוף היוצא, יורג הופמן מגרמניה סיים רק שישי.

ריילי בת ה־21 זכתה בזהב השני שלה, הפעם ב־100 חזה ולא רק הצליחה לנצח את יריבותיה הסיניות אלא אף קבעה שיא עולמי של 1:07.69 דקה, שיפור של 22 מאיות השניה לשיא של המזרח גרמניה סילקה הורנר שנקבע באליפות אירופה ב־1987.

נורברט רוזה ההונגרי חיקה את הדאבל של ריילי כשניצח גם ב־200 מטר חזה, אחרי שזכה ביום שני ב־100. זמנו היה 2:12.81 דקות, שש מאיות השניה לפני האמריקאי אריק ונדרליק. הסיניות אמנם הסתפקו במדליות כסף וארד במשחה של ריילי, אך זכו בשני המקומות הראשונים ב־100 מטר פרפר על ידי ליו לימין (זהב) וקו יון.

ניצחונות חוץ לעולות מקרית שמונה ולוד במחזור ה־1 בליגה הארצית

הפועל אשקלון והפועל ר"ג שלא הורשו לשתף את שחקניהם הבכירים בגלל בעיות תקציב, ספגו רביעיות מהכח רמת גן והפועל חדרה

מאת משה הרינגעש

אחת העולות לארצית הפועל קרית שמונה הולילה את הפתעת המחזור הראשון. היא ניצחה בחוץ 0–1 את שמשון תל אביב שכמעט עלתה לליגה הלאומית בעונה שעברה (נכנעה אחרי מפגש כפול להפועל חיפה במאבק העליה).

עולה אחרת, הפועל לוד, ניצחה בחוץ 0–2 את מכבי קרית גת שעלתה גם כן. שתי קבוצות שלא הורשו לשחק עם שחקני הרכב ראשון בגלל מגבלות הרשות לבקרה תקציבית, הובסו וספגו רביעיות. הפועל רמת גן בחדרה (1–4) והפועל אשקלון באיצטדיון וינטר בידי הכח (0–4).

במחזור הראשון הובקעו 26 שערים, הרוקק המישה שוקנים, שלושה במשחק בין נס ציונה למכבי יפו – היחיד שהסתיים ללא שערים. גם שלושת המשחקים האחרים הסתיימו בתיקו.

קרית שמונה – שמשון תל אביב 1–0 (0–0)

השער: רונן אהרוני (65). המצטיין: לירון בסיס.

העולה מקרית שמונה היתה מסוכנת יותר לעומת תולשה של המארחים. פעמיים נמנע יתרון לקרית שמונה אחרי שהכדור פגע במשקוף, לפני שער הניצחון בדקה ה־65. בסיס היתל בשני שמשונים, מסר בינהם לאהרוני (נכנס בדקה ה־54) שהבקיע בבעיטה שטוחה. שפט ג'אסן סולטן, 300 צופים, באיצטדיון גאגן ביפו.

פנחס ויטל

ס.ב. נס ציונה – מכבי יפו 0–0

המצטיין: אריאל רוטמן.

למרות שהמשחק היה הגנן הוציא השופט 14 פעמים את הכרטיס הצהוב ו־3 פעמים את הכרטיס האדום. הוא הרחיק שניים מיפו בגלל צהוב שני, בדקה ה־50 את מחמוד גיראל וכעבור 5 דקות את תמיר נצר. לשיאו הגיע בדקה ה־65 כאשר הרחיק את צפא עבוד מנס ציונה בגלל שהמשיך כדור לרשת לאחר שריקת שופט לנבדל. למרות כל הצהובים וההרחקות לא היתה תוספת זמן.

שפט שמואל נחמיאס, 1,000 צופים, בנס ציונה.

עמי הרמן

מכבי יבנה – הפועל ירושלים 2–2 (1–2)

השערים ליבנה: דוד בר בלימה (45), אודין דנציגר (54). לירושלים: אייל אברהמי (32), גלעד לוי (38). המצטיין: שלדמי בנמו.

במחצית הראשונה שלטו הירושלמים והיו קרובים לשערים נוספים. השער של בר כליפא בדקה ה־45 שינה את יחסי הכוחות. יבנה הצליחה להשוות והיתה קרובה לניצחון. בדקה ה־50 בעט מירו בן שמעון כדור עונשין מ־11 חלש לידיים של השוער האורח.

שפט משה אטיאס, 350 צופים, ביבנה.

יצחק פרי

טבלת הליגה הארצית

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הכח רמת גן	1	0–4	3
2.	הפועל חדרה	1	1–4	3
3.	הפועל לוד	1	0–2	3
4.	קרית שמונה	1	0–1	3
5.	הפועל כפר סבא	1	3–3	1
–.	הפועל אשדוד	1	3–3	1
7.	הפועל טייבה	1	2–2	1
–.	הפועל בת ים	1	2–2	1
–.	הפועל ים	1	2–2	1
–.	מכבי יבנה	1	2–2	1
11.	מכבי יפו	1	0–0	1
–.	נס ציונה	1	0–0	1
13.	שמשון ת"א	1	1–0	0
14.	קרית גת	1	2–0	0
15.	הפועל רמת גן	1	4–1	0
16.	הפועל אשקלון	1	4–0	0

מלך השערים

1. ניסים נגרי (הפועל חדרה) 3
–. יוסי גורדנה (הפועל בת ים) 2
–. האלרי קורלנצ'וק (כפר סבא) 2

משחקי המחזור הבא

מכבי יפו – הפועל טייבה
הפועל ים – הפועל בת ים
הפועל אשקלון – מכבי יבנה
הפועל לוד – הכח רמת גן
קרית שמונה – קרית גת
הפועל רמת גן – שמשון ת"א
הפועל כפר סבא – הפועל חדרה
נס ציונה – הפועל אשדוד

הכח רמת גן – הפועל אשקלון 4–0 (1–0)

השערים: ויאצ'סלאב סוקריטסוב (6), יצחק מזרחי (54), מיכאיל יוקהומי (56), רועי גיא (65). המצטיין: מיכאיל יוקהומי.

הכח רמת גן פתחה בסערה את העונה אחרי ניצחון מרשים 4–0 על האשקלונים שהרכבם כלל בעיקר שחקני נוער בגלל המגבלה שהטילה הרשות לבקרת תקציבים. האורחים החזיקו מעמד במחצית הראשונה כשירדו להפסקה עם פיגור 1–0. במחצית השניה הבקיעה הכח 3 שערים בפרק זמן של 11 דקות.

שפט דוד מלכה ב', 1,000 צופים, באיצטדיון וינטר ברמת גן.

יוסף הכם

הפועל לוד – מכבי קרית גת 2–0 (1–0)

השערים: אושיר רגב (40), אריה רגב (80). המצטיין: ג'ורגיו מקרודה.

מפגש העולות הסתיים דווקא בניצחון של הקבוצה המארחת. ללודאים היתה עדיפות במחצית הראשונה בה הוליכו 1–0. במחצית השניה לחצו שחקני קרית גת אך האורחים הבקיעו פעם נוספת בתקופה מתפרצת.

שפט אבי פרינץ, 1,300 צופים, בקרית גת.

הפועל אשדוד – הפועל כפר סבא 3–3 (1–1)

המבקיעים לאשדוד: עוזן קורבי (21), גוציה אבו קצוצבה (50), בני יצחקוב (64, מ־11 מ'). לכפר סבא: ואלרי קורלנצ'וק (78, 90), דוד סמולנר (28). המצטיין: גוציה אבו קצוצבה.

כפר סבא ניצלה מהפסד לא מעט בגלל מחדלים של שחקני אשדוד. בדקה ה־70 החמיץ קורבי בעיטת עונשין מ־11 מ' (שוער כפר סבא הדף). האורחים השוו רק בדקה ה־90 אך לאשדוד לא מגיעות מחמאות ולו מפני שמהדקה ה־60 שיחקו עם 10 שחקנים אחרי שגבי אלגרבלי הורחק בגלל הכשלה מאחור.

שפט סאבי אלנקווה, 1,500 צופים, באשדוד.

יוסי אהאבן

הפועל חדרה – הפועל רמת גן 4–1 (1–1)

השערים לחדרה: ניסים נגרי (48, 54, 56), אולג שוסטקוב (31). לרמת גן: אבי פלטשר (34 מ־11). המצטיין: ניסים נגרי.

חדרה לא התקשתה מול רמת גן ששבה לליגה הארצית אך לא הורשתה לשתף את שחקניה הבכירים בגלל בעיות תקציב. ניסים נגרי הוא הראשון העונה שהבקיע שלושה שערים.

שפט אקרם זועבי, 700 צופים, בחדרה.

הפועל בת ים – הפועל טייבה 2–2 (0–2)

השערים לבת ים: יוסי גורדנה (65, 78). לטייבה: דניאל דרמיפרסקי (1), עבדול קדר ראמא (20). המצטיין: יוסי גורדנה.

האורחים מטייבה הפתיעו ביתרון 2–0 כבר בדקה ה־20 אך עד לסיום המשחק הצליחו הבת ימים להיחלץ מהפיגור ולהשוות. זאת למרות שבדקה ה־85 הורחק שחקנם דוד גורדנה בגלל צהוב שני.

שפט אייל צור, 1,500 צופים, בבת ים.

ישראל – בלגיה בטניס
גביע דייויס, 23–25.9.94, רמת השרון
בואו לעודד אותנו!

בעיטה חופשית

ניוקאסל השוותה את שיאה מ־1908: 5 ניצחונות ב־5 המחזורים הראשונים

גברה 4–2 על צ'לסי. ליוורפול איכזבה מול ווסטהאם החלשה: רק 0–0

תצלום: אי־פי

שוער קובנטרי סטיב אוגריזוביץ', מונע מבהודגלן קיו.פי.אר. גרי פרים להבקיע בתיקו 2–2

מאת גיורא גודמן

לונדון (מיוחד לספורט הארץ). חמישה משחקים, חמישה נצחונות. בפעם האחרונה שניוקאסל פתחה כך את העונה, ב־1908, היא זכתה בתואר האליפות. אתמול, בניצחון רב־שערים נוסף, 4–2 על צ'לסי, ניוקאסל הוכיחה שאם היא לא נחשבת עדיין המועמדת העיקרית לאליפות, היא ללא ספק הלהיט הגדול של פתיחת העונה.

לעומת האלופה מנצ'סטר יונייטד שמתבססת על הגנה חזקה, הקסם של קאנטונה והפריצות המהירות באגפים, ניוקאסל מציגה את משחק המסירות הקבוצתי שבתיחמן יצירתי מרתק הוא כדורגל המוערכים האנגלי בשיאו. זהו הכדורגל של ליוורפול בימיה הגדולים בעבר, אשר גרמה שקווין קיגן העתיק בשלמותו מאנפילד לסט. ג'יימס פארק.

תוסיפו לכך את יכולתו הנפלאה של מכונת השערים אנדי קול (כבש אתמול פעמיים בדקות 8, 66) את יכולת הכידרור והכיבוש של רואל פוקס (כבש בדקה 21) ואת חוכמת המשחק של רוברט לי (שער יפהפה בדקה 53) – וברור למה כשפיטר בירדסלי הפצוע יחזור להרכב, ניוקאסל תהיה קשה לעצירה. צ'לסי, שזהו הפסדה הראשון העונה, הישוותה בעקשנות פעמיים (פיקק 15, פרלונג (27) אולם איבדה בהמשך את הקפטן דניס וייז שהורחק (72).

גם נוטינגהם פורסט שניצחה את שפילד וונסדיי 1–4 מציגה בשבועות אלה, בהשראת בריין רוי, כדורגל מעולה. קינגסלי בלאק הוליך אותה ליתרון בדקה 34, שלאחר מכן הגדיל בבעיטת יעף מרשימה (51). גרהאם הייד צימצם לונסדיי (56) לפני שסטיב יאוורס פידס הותיק כבש בבעיטת 11 (63) ובריאן רוי, שפגע לפני כן במשקוף, חתם את התוצאה (84).

אלן שירר כבש צמד נוסף תוך כמה ימים בניצחון של בלקבורן על אוורטון 0–3. החלוץ בעל התאבון שאינו יודע גבולות הבקיע מקפה הרחבה בדקה 17 ושוב סף בבעיטת 11 בדקה ה־60. בין לבין, ג'ייסון ווילקוקס הבקיע בדקה ה־43. זו היתה בכורה אומללה לרכש המליונים הניגרי של אוורטון דניאל אמוקאצ'י שבקושי נגע בכדור במהלך המשחק.

אחרי פתיחה מוצלחת שכללה שלושה ניצחונות רצופים, ליוורפול איכזבה אתמול כשסיימה בתיקו אפס בבית מול ווסטהאם החלשה. האורחים מלונדון, למרות ששיחקו מהדקה ה־54 בעשרה שחקנים אחרי ששוני קוטי הורחק, הצליחו להגן על שערם. להוציא בעיטת לקורה של רובי פאולר וג'ון בארנס, ליוורפול היתה רחוקה מלהרשים.

ערב פתיחת מסע ההגנה שלה על גביע אירופה למחזיקות, ארסנל סובלת מבצורת שערים חמורה. התותחנים שסיימו בתיקו אפס בנוריץ' לא כבשו מאז מחזור הפתיחה של העונה.

התוצאות האחרות: אסטון וילה 2 (סטאנטון 15, סאונדרס 85) – איפסוויץ' 0; מנצ'סטר סיטי 1 (וולש 18) – קריסטל פאלס 1 (ודי 31); קווינס פארק ריינג'רס 2 (פנרייס 35, 37) – קובנטרי 2 (קוק 27, דבלין 84); ווימבלדון 2 (הרפר 29, הוליס, עצמי, 45) – לסטר 1 (לואי 25); ויני ג'ונס מווימבלדון ולואי הורחקו.

מנצ'סטר יונייטד תתארח היום אצל יריבתה המושבעת לידס. פול אינס ומרק יוז ישחקו למרות שהם סובלים מפציעות.

טבלת הליגה האנגלית

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	ניוקאסל	5	5–19	15
2.	נוטינגהאם	5	3–9	13
3.	בלקבורן	5	1–11	11
4.	ליוורפול	4	1–11	10
5.	מנ. יונייטד	4	1–7	10
6.	צ'לסי	4	6–10	9
7.	טוטנהאם	4	6–9	9
8.	אסטון וילה	5	4–7	9
9.	מנ. סיטי	5	7–8	7
10.	לידס	4	4–5	7
11.	נוריץ'	5	2–1	6
12.	ארסנל	5	4–3	5
13.	ק.פ.ר	5	9–7	5
14.	ווימבלדון	5	7–4	5
15.	שפילד וו.	5	11–7	4
16.	איפסוויץ'	5	8–4	4
17.	ק. פאלאס	5	10–4	3
18.	סאותהמפטון	4	9–3	2
19.	ווסטהאם	5	7–1	2
20.	קובנטרי	5	12–3	2
21.	לסטר	5	10–3	1
22.	אוורטון	5	13–4	1

● סקוטלנד: פיל אודונל, הרכש החדש של סלטיק כבש צמד בניצחון 1–2 בחוץ נגד פארטיק. שאר התוצאות: דנדי יונייטד – מאדרוול 1–1; היברניאן – אברדין 2–2; קילמרנוק – פאלקירק 1–1. היום: ריינג'רס – הארטס.

מדליית כסף לענבר בטוניסיה

הגולש עמית ענבר זכה אמש במדליית הכסף בתחרות בטוניסיה, התחרות הראשונה בגלשנים בה השתתפו גולשים מישראל.

בדירוג האחרון, אתמול, סיים ענבר במקום השני, כשהוא מפגר בהפרש זעיר אחרי המנצח מגרמניה. היה זה חידוש מעניין, כאשר גולשים מישראל השתתפו לראשונה בתחרות בטוניסיה כישראלים לכל דבר.

הגולש השני אמיר לדינסקי סיים במקום האחרון.

אפריקה מובילה בתחרות גביע העולם באתלטיקה

לונדון (רויטר). לינפורד כריסטי (100 מטר) ומרלין אוטי (200 מטר) הוכיחו כי הגיל אינו משחק אצלם תפקיד. הם ניצחו בגביע העולם שנערך בלונדון. כריסטי ניצח בפעם השלישית ברציפות בגביע העולם כשקבע 10.21 שניות. הוקדים את אולאפולה אדייניקו נציג אפריקה בארבע מאיות שניה. אוטי ניצלה רוח גבית של 1.7 מטרים בשניה וניצחה בזמן של 22.23 שניות, לפני אירנה פריווארלובה וקאתי פרימן.

אלנה מאייר מדרום אפריקה עשתה היסטוריה וניצחה ב־10,000 מטר והיתה לספורטאית הדרום אפריקאית הראשונה שזוכה בתחרות בינלאומית מאז שבו הדרום אפריקאים לתחרויות. זמנה, 30:52.51 דקות, היה הטוב ביותר השנה ושיפור של 19 שניות לשיאה האפריקאי. אחר כך ניצח בריט בקפיצה לגובה עם הישג של 5.90 מטר.

הניצחון של בריט עזר לאפריקה להוביל אחרי יומיים (מתוך שלושה) של תחרויות הגברים עם 86 נקודות, 16 נקודות לפני שאר אמריקה. בריטניה, שניצחונה היחיד היה ב־4X100, מדורגת שלישית עם 66 נקודות יחד עם אירופה שגם לה 66 נקודות. אחר כך מדורגים ארה"ב (63 נקודות), אסיה (58) גרמניה (54.5) ואוקיניה (36).

בין הנשים מובילה אירופה עם 79 נקודות לפני אמריקה (75) וגרמניה (56).

המוליכה נאנט הובילה 3–0 במרטיג אבל סיימה רק 3–3

פאריס (רויטר). נאנט ממשיכה להוביל את הטבלה בצרפת למרות ששמטה יתרון 3–0 במשחק חוץ במרטיג וסיימה בתיקו 3–3. שער של אודק וצמד של לוקו, העניקו לנאנט יתרון של שלושה שערים בדקה ה־53, אבל שלושה שערים תוך 18 דקות (66 עד 84) חילקו את הנקודות. ליון התקרבה עד כדי נקודה מנאנט אחרי ניצחון חוץ 1–4 בליל.

פאריס סן ז'רמן ממשיכה לחשוש ולהוכיח כי הפתיחה הגרועה שלה היתה מקרית. אתמול היא ניצחה את מץ 0–3 משערים של קלוטר, ריקארדו וראי. אוסר הביסה את קן 1–5 בחוץ. כבר אחרי 29 דקות היתה התוצאה 1–4. סט. אטיין ממשיכה להרשים ולהיצמד לצמרת. אתמול ניצחה הקבוצה 0–4 את סושו כשרונאלד וולפארט כובש צמד ומעלה את מאזנו לשישה שערים.

התוצאות האחרות: רן – קאן 3–1; בורדו – לנס 1–2; לה האוור – מונאקו 1–0; ניס – באסטיה 2–1; מונפלייה – שטרסבורג 1–1.

הצמרת (מחזור 8): נאנט 18, ליון 17, קאן 16, סט. אטיין 15, לנס 15, סן ז'רמן 14.

בליגה השניה הפסידה מארסיי 1–2 לרד סטאר וירדה למקום השני בטבלה.

● ספרד. ריאל מדריד – לוגרוניים 0–2; ברצלונה – ראסינג סאנטאנדר 1–2; טנריף – אתלטיקו מדריד 0–1; לה קורוניה – גיחון 1–2; סלטה – אתלטיקו בילבאו 1–1.

● הולנד. הארנחיון – מאסטריכט 0–4; ספרטה רוטרדם – טוונטה אנסחדה 3–4; דורדרכט – ר.ק.סי 1–0.

● פורטוגל. בנפיקה – סטובאל 1–0; אסטורלה אמאדורה – ספורטינג 0–2; בלננסש – בואוויסטה 3–1; מאריטימו – יוניאאו ליירה 2–0.

גביע גרמני: פרנקפורט הודחה בידי וולפסבורג מליגה שניה

בגרמניה התקיים אתמול מחזור גביע. וולפסבורג מהליגה השניה הדיחה את פרנקפורט בבעיטות הכרעה מ־11 מטר 3–4 אחרי 0–0 בתום המועד החוקי. מינכן 1860 הדיחה את לוורקוזן בבעיטות הכרעה 1–4, אחרי 1–1 בתום 120 דקות. פורטונה קלן ניצחה את בר כוס 1–2 לאחר הארכה.

שאלקה 04 ניצחה את המבורג 2–3. שאר התוצאות: דינאמו דרזדן – באייר אורדינגן 1–0; אולם – שטוטגרט 0–1; טניס בורוסיה ברלין – סט. פאולי 3–4; קיקרס שטוטגרט – סלמור 0–4.

מילאן בקאליארי במחזור 2 באיטליה

המחזור השני בליגה האיטלקית ייערך היום. האלופה מילאן, ללא דראן סאוויסוביץ', המצוין ברשימת הפצועים המתארכת של הקבוצה, תשחק היום במשחק חוץ בקאליארי. מילאן תחסר גם את מרסל דסאיי, פאולו מלדיני, סטפנו אראניו ומאסימו אורלנדו.

יובנטוס, לא רוברטו באג'ו, תארח את בארי. שאר המשחקים: קרמונזה – נאפולי; פוג'יה – ברשיה; גנואה – פיורנטינה; אינטר – רומא; לאציו – טורינו; פאדובה – פארמה; רג'יאנה – סמפדוריה.

פופסקו בטוטנהאם

איינדהובן (רויטר). ג'ארג'י פופסקו, מגן נבחרת רומניה ופ.ס.וו איינדהובן, התם ביום שישי בחוזה עם טוטנהאם. טוטנהאם שילמה לאיינדהובן חמישה מיליון דולר עבור פופסקו בן ה־26.

סאנצ'ז–האלופה הספרדיה הראשונה ב־108 שנות אליפות ארה"ב בטניס

התאוששה מהפסד 6–1 במערכה הראשונה נגד גראף וניצחה 6–7, 6–4

תצלום: אי־פי

ארנצ'ה סאנצ'ז־ויקאריו, הטניסאית ספרדיה הראשונה שהוכתרה כאלופת ארה"ב ב־108 שנות הטורניר

ניו יורק (רויטר, אי־פי). אראנצ'ה סאנצ'ז־ויקאריו התאוששה מתבוסה 6–1 במערכה הראשונה וזכתה באליפות ארה"ב הפתוחה אחרי ניצחון 1–6, 7–6 (7–4), 6–4 על שטפי גראף, האלופה היוצאת והמדורגת מספר 1.

סאנצ'ז, המדורגת שניה, הצליחה לשבור שלוש פעמים את ההגשה של גראף במערכה המכרעת וגראף השיבה בשתי שבירות. המשחק נמשך שעתיים ושבע דקות ובסופו הועשר חשבון הבנק של סאנצ'ז ב־550 אלף דולר.

לסאנצ'ז זהו תואר גראנד סלאם שני השנה, אחרי רולאן גארוס, ותואר גראנד סלאם שלישי בסך הכל (היא זכתה גם ברולאן גארוס ב־1989). סאנצ'ז היא הספרדיה הראשונה שזוכה בתואר ב־108 שנות הטורניר. גראף, שלא הפסידה מערכה עד הגמר, אמרה: "הגיע לסאנצ'ז לזכות, היא פשוט שיחקה הרבה יותר טוב בשתי המערכות האחרונות".

בחצי הגמר ניצחה גראף את המדורגת שביעית, יאנה נובוטנה, 6–3, 7–5. נובוטנה עשתה לגראף חיים קשים והמערכה השניה נמשכה 67 דקות, 12 דקות יותר מכל משחק של גראף עד לשלב זה. אראנצ'ה סאנצ'ז גברה במשחק מרתק על המדורגת שמינית, גבריאלה סבאטיני, 6–1, 7–6 (8–6).

שטיך עלה לגמר

מיכאל שטיך, המדורג רביעי, עלה אתמול לגמר אליפות ארה"ב הפתוחה שיתקיים היום. שטיך, אלוף ווימבלדון לפני שלוש שנים, ניצח את קרל נובאצ'ק הצ'כי (56 בעולם) 7–5, 6–3, 7–6 (7–4) וישחק בגמר נגד המנצח בחצי הגמר השני בין אנדרה אגאסי והמדורג תשיעי טוד מרטין.

המשחק הסתיים לאחר סגירת הגיליון.

שטיך ניצח ברבע הגמר, ביום שישי לפנות בוקר, את יונאס בירקמן משוודיה 6–4, 6–4, 6–7, 6–4.

52 נקודות למייקל ג'ורדן במשחק צדקה שאירגן פיפן

שיקאגו (רויטר). מייקל ג'ורדן חזר לשחק כדורסל למשחק אחד, כאשר השתתף במשחק צדקה שאירגן סקוטי פיפן. ג'ורדן, בקבוצה הלבנה, קלע 52 נקודות, הבריק והוליך את קבוצתו לניצחון 187–150 על הקבוצה האדומה בה שיחק פיפן. ג'ורדן קלע 24 מתוך 26 נסיונות מהשדה. אנפרני הארדוויי מאורלנדו קלע 42 נקודות לקבוצה של ג'ורדן ואילו פיפן הוביל את האדומים עם 24 נקודות.

בקבוצה הלבנה שיחקו גם גארי פייטון מסיאטל, ג'ון סטארקס וצ'ארלס אוקלי מהניקס והוגן מאקסוול מיוסטון. בין האדומים היו גם ב.ג'יי. ארמסטרונג וטוני קוקץ משיקאגו, רון הארפר, ניק אנדרסון מאורלנדו, אריק מורדוך ממילווקי ואנטוני דיווס מאינדיאנה.

גליל החליטה להשהות החלפת זלנבאבה

מאת אלי פרוסי

ראשי הפועל גליל עליון החליטו להשהות את החלפתו של הזר הסרבי אנדריי זלנבאבה, שישחק הערב מול הפועל חולון. בסוף השבוע נחת פט דורהאם (27, 2.02) שנבחן, אולם בגליל החליטו שאין מה למהר. עקב ההדחה בגביע, משחקה הבא של גליל במסגרת המקומית יהיה עם מכבי ת"א בעוד שבועיים, וראשי הקבוצה החליטו לבחון את דורהאם בקפרנות, בשבוע הקרוב.

● מולי קצורין מאמן מכבי ת"א ייצא ביום רביעי לשוויץ, כדי לראות את משחק הגומלין בין בלינזונה, אלופת שוויץ לקוסקה הלסינקי, בסיבוב הראשון באליפות אירופה לקבוצות. במשחק הראשון בפינלנד ניצחה בלינזונה 86–74.

קצורין התייחס להפסד מכבי תל אביב לאולימפיאקוס פיראוס (86–74), במשחק הפרידה מלאון מרסר: "צריך לקחת כל דבר בפרופורציות הנכונות. ראשית, שלטנו במשחק עד החילופים שערכנו, בינתיים שיתפנו את מייק מיצ'ל ווילי סימס. אולימפיאקוס קבוצה טובה מאיתנו ופוטנציאלית היא מועמדת לזכות בגביע אירופה. אם המשחק היה במסגרת רשמית היינו מבצעים דברים אחרים שלא ביצענו. סיכומים כדאי לעשות אחרי פרק זמן ארוך גדול".

● שלמה גלזם יירשם היום באיגוד הכדורסל במקומו של אורי פיליפס בהפועל חולון, למרות שהמאמן מאיר קמינסקי רצה שפיליפס ישחק היום בגליל עקב הזמן הקצר שג'ונס נימצא עם הקבוצה.

● בהפועל תל אביב זועמים על הנהלת מכבי תל אביב שהזמינה למשחק הפרידה ללוואן מרסר את אברהם פלדה לברך בשם הפועל תל אביב. "פלדה כבר כמה שנים לא בהפועל ולא היה מקום להזמין אותו כנציג הפועל", נאמר מטעם הנהלת הפועל תל אביב.

● הפועל גליל עליון תתמודד כנראה בסיבוב השני של גביע קוראץ' אם תעפיל אליו נגד מיקום קופר מסלובניה, לאחר שזו הביסה במשחק הראשון באלבניה את דינאמו טיראנה 92–64.

● קבוצת הנשים של אליצור חולון תתמודד כנראה בסיבוב השני של גביע האלופות נגד צסק"א מוסקווה, לאחר שזו הביסה במשחק הראשון בשוודיה את ארוד ויקה 84–61.

אלכסיס ניצח את דאנקלי בגביע האיטלקי

מאת אלי פרוסי

הסיבוב הראשון בגביע האיטלקי בכדורסל זימן עימות מעניין בין שני שחקני מכבי ת"א אשתקד: רג'יו קלאבריה עם הזר אלכסיס מול טרפאני (קבוצתו לפני שנתיים של אלכסיס) מהליגה השניה עם ספנסר דאנקלי. התקנון החדש באיטליה, שלפיו קבוצות הליגה השניה משחקות עם זר אחד, היה מכריע בעימות הכפול שבו ניצחה קבוצתו של אלכסיס ללא בעיות.

במשחק הראשון בטרפאני הביסה קלאבריה 87–63 את המארחת. אלכסיס היה מצויין וקלע 28 נקודות. דאנקלי לא פיגר הרבה אחריו וקלע 21 נקודות. בגומלין שהיה פורמאלי הביסה קלאבריה 101–68 את טרפאני. אלכסיס קלע 16 ודאנקלי לא הושיע את קבוצתו ב־12 הנקודות שקלע.

בעקיפין היתה לאלכסיס השפעה על מעמדו של דאנקלי. התבוסות של טרפאני גרמו לקבוצה להחליף את דאנקלי אחרי שני משחקים ברוברט תורנטון. דאנקלי יחפש עכשיו קבוצה אחרת.

השבוע בכדורסל

יום ראשון

● ליגה לאומית, מחזור 3 (שעה ראשית, 20.30): גליל עליון – הפועל חולון (18.00). שופטים: שלום הילצר, ג'וזף עלימיג, בני הרצליה – הפועל ת"א (אסא קמינר, ירון זריף), הפועל גבעתיים – מכבי ר"ג (דוד דגן, מיכאל סלע), הפועל אילת – מכבי ירושלים (ראובן רדובניק, עמי גליק), הפועל ירושלים – הפועל חיפה (משה ביטון, סבי בכרג), מכבי ת"א – הפועל גבת (שי שטרייקס, עידו ברגמן).

יום שני

● ליגה לאומית, מחזור 3: בית"ר ר"ג – מכבי ראשל"צ.

● ליגה לנשים, מחזור 3: מכבי רמת חן – א.ס. הפועל רמת השרון.

יום שלישי

● אליפות אירופה לקבוצות, סיבוב ראשון, גומלין: הפועל ת"א – גולדרוף (אוסטריה), 75–86 לת"א במשחק הראשון.

● גביע קוראץ', סיבוב ראשון, גומלין: גליל עליון – אכילס ניקוסיה (קפריסין), 76–89 לגליל במשחק הראשון.

● לאומית נשים, מחזור 3.

● לאומית ב', מחזור 1.

هكذا من الأصل

לפחות פעם בשנה אתם נזכרים
שיש צורך לטפל בענין.
במצבות שלייבשטיין (1940)
מחלקה לשיפוץ וחידוש מצבות יקיריכם
טל: 03-6476177

המומים וכואבים אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו האהוב

אבנר דודזון ז"ל

יליד ראשון־לציון
איש אמיץ, אוהב האדמה

הלוויה תצא היום, יום א', ו' בתשרי תשנ"ה,
11 בספטמבר 1994, בשעה 12:00,
מחצר בית המנוח – רח' הכרמל 10 ראשל"צ,
לבית העלמין הישן – ראשל"צ (שער 3).
יושבים שבעה בבית המנוח – רח' הכרמל 10 ראשל"צ.

אבלים:
אשתו: לאה דודזון
בתו וחתנה: רחק'ה ואלדד גיסין
בנו וכלתו: מנה ודותי דודזון
בתו וחתנה: יעל ויגאל קולודנר
הנכדים והנינים: ארז, מיכל ודניאל גיסין
גיא, עינת, בר ועומר גיסין
איתי גיסין
תומר ואוולין דודזון
דוד דודזון, רועי דודזון
אלי קולודנר, קרן קולודנר
בועז קולודנר, יואב קולודנר

על מותו של אחינו ודודנו היקר

אבנר דודזון ז"ל

בן ראשון לציון
מפקד בהגנה ובצה"ל, חקלאי למופת

אבלים:
אחיו וגיסתו אבישי, עשהאל ושושנה
משפחת דודזון על כל ענפיה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

בטי לוסטיג

הלוויה תתקיים מחר, יום שני 12.9.94
בבית העלמין בגדרה
לפרטים על המועד המדויק נא להתקשר בטלפונים:
04-4255215 ,08-465743

המשפחה

פסטיבל ישראל, ירושלים

משתתף בצער המשפחה
עם מותו של

אביטל מוסינזון

מנכ"ל פסטיבל ישראל בעבר

קואופרטיב "דן"
משתתף בצער החבר
טומי שורץ והמשפחה
על מות **האב** ז"ל

קואופרטיב "דן"
אבל על מות חברו הגימלאי
יוסף צוער ז"ל
ומשתתף בצער החבר
ישראל צוער והמשפחה

לשכת המסחר ישראל־אירלנד

אבלה על פטירתו של
נשיא הלשכה

מרדכי בן־ארי ז"ל

ומשתתפת בצער המשפחה

אמא וסבתא האהובה והיקרה שלנו

מרים החנוכי ז"ל

איננה

הלויה התקיימה ביום שישי,
ד' תשרי, תשנ"ה 9.9.94.

אבלים:
בנה וכלתה: אריה וניצה החנוכי
נכדיה: דניאל ושלי החנוכי
איתן ואלינור החנוכי
יעל ומאיה החנוכי

השבעה בבית המנוחה רח' גורדון 13 תל־אביב

במלאת שנה לפטירת יקירנו

משה מאיר ז"ל

נעלה לקברו ביום שלישי, ח' בתשרי תשנ"ה,
13.9.1994, בשעה 15.30
בבית העלמין בפרדס־חנה

המשפחה

נתייחד עם זכרו של יקירנו

מוקי פולקמן ז"ל

ביום שלישי, 13.9.94 בשעה 16:30 בבית העלמין
רמת השרון, בכוכבת מורשה

המשפחה

יקירתנו ואהובתנו

אסתר חפיף

נפטרה בשיבה טובה

הלויה תתקיים היום יום ראשון ו' תשרי תשנ"ה 11.9.94 בשעה 14.45
בבית העלמין בחולון. נפגשים ליד השער הראשי החדש.
יושבים שבעה בבית הבן רח' אח"ד 35 רמת השרון.

אבלים:
בנה וכלתה: עזרא וסופי חפיף
בנה וכלתה: ד"ר רנה ואמיליה חפיף
בתה וחתנה: יולנד ושעיה קטן
אחיותיה, נכדיה, ניניה
וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
יקירנו הטוב באדם

ארנסט קיסינגר
ז"ל

הלויה תתקיים היום, יום ראשון, ו' תשרי תשנ"ה 11.9.94, בשעה 14:30,
בבית העלמין הירקון (כביש חוצה שומרון)

אבלים:
רעייתו: אודה
בניו: ד"ר גד ודורון קינר
כלותיו: אהובה ובת
נכדיו: אור, נעם, מתן
אוהד, סתיו, סיון
וכל בני המשפחה

נא להמנע מביקורי תנחומים

יקירנו

זאב שריג

איננו

הלויה תתקיים היום (יום א', ו' תשרי 11.9.94) בשעה 15.00
בבית הקברות בהרצליה (רח' פנסקר)

אבלים: אשתו: שולמית (מיקי)
בנותיו וחתניה: ענת ומשה ציגל
תמר ולואיס דה־מאיז
אפרת ותמי בן יצחק
ונכדיו: רז, ניר, טל, עופר, שרון
יעל, רון, מרב, דניאל וגל

אבלים במותו של

תנחום גריזים

משתתפים בצער

הרעיה, הילדים והנכדים

משרד המדע והאמנויות

ביום ראשון י"ג תשרי תשנ"ה 18.9.94
תמלא שנה מאז לכתו לבלי שוב של יקירנו

יצחק גונן ז"ל

בשעה 15:00 עליה לקבר ומשם התכנסות
בבית המשפחה

משפחת גונן
באר־שבע

במלאת תשע שנים למות יקירנו

סמל עמרי חי ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום ג', ח' תשרי תשנ"ה,
13.9.94, בשעה 14:00, בבית הקברות הצבאי
בהר־הרצל, ירושלים

המשפחה

חבר משמר הנגב חשוד במעורבות בשוד של גזבר הקיבוץ בבאר־שבע

4,000 שקל נשדדו מתיק הגזבר

מאת אמנון יפה

משטרת באר־שבע עצרה שני צעירים, החשודים בשוד מזוין בחניון בנק הפועלים בעיר. השוד אירע ביום חמישי בבוקר. לבנק הפועלים בבאר־שבע הגיע גזבר קיבוץ משמר הנגב, דוד לוי, כדי להפקיד כספים. בעת שהחנה את מכוניתו בחניון התת קרקעי של הבנק, התנפל עליו צעיר רעול פנים, שהיה מצויד באקדח ובמקל, הפילו ארצה, והכה בראשו. הוא הוציא מתוך המכונית תיק ובו 4,000 שקל במזומן, צ'קים ומסמכים שונים, ונמלט מהמקום.

כוחות משטרה הוזעקו למקום, ופתחו במצוד אחר השודד. בעקבות חקירה, הגיעו שוטרים של משטרת באר־שבע ביום חמישי בלילה לביתו של גיל מרטינובסקי, בן 25, מקיבוץ משמר הנגב, ועצרו אותו. לאחר חקירתו, נעצר חשוד נוסף, אביעד שטרית, בן 19, מבאר־שבע.

שלשום הובאו שני החשודים לבית משפט השלום בבאר־שבע, לשם הארכת מעצרם. נציג המשטרה טען בפני השופט עודד אליגון, כי השניים הודו במעשים המיוחסים להם. לדבריו, מרטינובסקי חשוד בהעברת מידע על תנועתו של הגזבר לשטרית ומסירת אקדח לידיו. שטרית חשוד בביצוע השוד. השופט האריך את מעצרם של שני החשודים ב־10 ימים.

מערכת הביטחון מתכננת לשפר את תמונת הקרב של מטוסי חיל האוויר

מפעלי תע"א מתחרים זה מול זה על הפרויקט

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

משרד הביטחון זימן נציגים מתעשיות ביטחוניות לדיון שיתקיים השבוע על הצעות לביצוע פרויקט רחב היקף שתכליתו לשפר את תמונת הקרב של מטוסי חיל האוויר. מדובר בגירסה ישראלית לפרויקט דומה הנערך בארה"ב, אשר מיועד לספק תמונת קרב כוללת למשתתפים בו.

הפרויקט הישראלי ישים דגש על מתן תיאור מלא של זירת הלחימה למבנים של מטוסי קרב היוצאים למשימות מגוונות. במערכת הביטחון מייחסים חשיבות מבצעית רבה לפרויקט משום שהוא יגדיל את כושר ההישרדות של המטוסים היוצאים לביצוע משימות בעומק שטח האויב. המערכת תספק באמצעות צג המותקן בתאי הטייס שבמטוסי הכוח תמונה משותפת, אשר באמצעותה יידע כל מטוס את מיקומו היחסי לשאר הכוח ואת מיקומם הכולל במרחב, וכן מידע על מיקום מטרות האויב הרלוונטיים בזירת הפעולה.

בשלב זה מסתמנות שלוש קבוצות אשר עשויות להתמודד על הפרויקט: בי.די.אר יחד עם מפעל מלם של התעשייה האווירית; מפעל להב של התעשייה האווירית יחד עם חברת הבת של תע"א, אלתא; הצעה שלישית של החברות תדיראן ורפא"ל, המבוססת על הרחבה ושיפור של מערכת תיזוד קרבות אוויר מתוצרת רפא"ל, שזכתה לפני שבועיים במכרז של משרד הביטחון לאספקת המערכות.

בתחילת השנה נמסר כי בי.די.אר ומפעל להב ערכו תבניות הדגמה נפרדות לחיל האוויר בהן הוצגו היתרונות הטמונים במערכת לשיפור תמונת הקרב. נראה כי חיל האוויר החליט לצאת ברכישת הצטיידות, אם כי בשלב זה טרם ידוע מה היקף התקציב שיוקצה לפרויקט.

משרד הבריאות בודק הקמת בי"ח בקריות, שיהיה מסונף לרמב"ם

מאת גבי זהר

בחודשים האחרונים בודקים משרד הבריאות, הנהלת בית החולים רמב"ם בחיפה וראשי הקריות אפשרות להקים בית חולים בקריית מוצקין.

מדובר בשטח של כמה עשרות דונמים בקריה, עליו מתוכנן לקום בית חולים נוסף לאזור חיפה. מנהל ביה"ח רמב"ם, פרופ' משה רווח, מצדד בתוכנית ואומר כי יש הצדקה להקמת בית חולים לאוכלוסיית האזור, המונה כ־20 אלף בני אדם.

המודל לפיו עשוי לקום בית החולים הוא הדסה שבירושלים, שיש לו שני מרכזים – בעין כרם ובהר הצופים. במקרה זה יהיה קשר בית החולים הנוסף לרמב"ם.

שר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, שביקר בשבוע שעבר בקריות, אמר כי התוכנית אינה מעשית מסיבות כלכליות, אבל הבטיח לבדוק אפשרויות להקמת חדר מיון קדמי בקריות, שיופעל 24 שעות ביממה ויטפל במקרים דחופים.

תושבי הקריות מתלוננים כי בגלל עומס התנועה הרב במפרץ חיפה קשה להגיע לבית החולים בחיפה, ולכן הקמת מרכז נוסף בקריות מתבקשת ומוצדקת.

בן 16 נפצע בעת הכנת מטעני חבלה בפנימייה בפתח־תקווה

(ע). נער בן 16 נפצע אתמול בעת הכנת מטעני חבלה מאולתרים בפנימייה בפתח־תקווה. הוא נותח, ואושפז במחלקה האורטופדית בבית החולים בילינסון. מצבו מוגדר כבינוני.

מחקירת המשטרה התברר, כי הנער מגלה עניין רב באמצעי חבלה, וכי למד רבות על כך מספר שקיבל מחבריו. לדבריו, הוא התכוון, מתוך סקרנות, לפוצץ את מטעני החבלה באזור המערות במבשרת ירושלים, מקום מגוריו.

כוח משטרה בפיקודו של מפקד התחנה בפתח־תקווה, סנ"צ חיים כהן, הגיע לבית הספר שבו לומד הנער בתנאי פנימייה. התברר כי הנער הכין ארבעה מטעני חבלה מאולתרים מצינור נחושת באורך של 20 ס"מ, שאותו מילא באבק שריפה של גפרורים. תוך כדי טיפול באחד המטענים אירע פיצוץ בחדרו, רסיסים חדרו לגופו, והוא נפגע קשות בכף ידו, בכף רגלו, ובשוק. הוא נותח בכף ידו בבית החולים.

בן 15 משדרות נעדר זה שלושה ימים

(ע). איגור בריטמן, בן 15 משדרות, נעדר מביתו מיום חמישי בבוקר. בריטמן הגיע לביתו לחופשת ראש השנה מפנימיית "עין כרם" שליד ירושלים, בה הוא לומד.

ביום שלישי חגג עם חבריו את יום הולדתו בביתו בשדרות. "איגור היה במצב רוח גמור", אמר אביו, "לא היתה לו שום בעיה. הוא היה שמח בחג, קיבל הרבה מתנות ביום ההולדת שלו, והיה לו סכום כסף גדול שקיבל במתנה. למחרת ארז את החפצים שלו ונסע לפנימייה".

בריטמן היה אמור לנסוע לצומת קסטינה ומשם לעלות לאוטובוס לירושלים. משנוכחה אם הבית בפנימייה כי לא הגיע, התקשרה לביתו והודיעה על כך. בשעות אחר הצהריים הודיע האב למשטרה על היעדרות בנו. אתמול אמר כי "אני מקווה מאוד שאיגור יימצא אצל אחד מחבריו. אני פוחד שקרה לו משהו".

משטרת שדרות פתחה בסריקות אחר הנער. ממשטרת כרחוב לכיש נמסר כי לא מוציאים מכלל אפשרות שהרקע להיעדרות הוא פלילי או לאומני.

רבין יביא

(סוף מעמוד 1א)

התברר שהאמריקאים עצמם משגרים רק 50 איש לכוח המשטרה בהאיטי, בנימוק שאין בארה"ב משטרה כלל־ארצית, שממנה אפשר לגייס כוחות.

הממונה האמריקאי אמר לשחל כי כוח השיטור יופעל לאחר פלישת הכוח הלוחם, ותפקידיו יהיו הדרכה ופיקוח. לדבריו, הממשל האמריקאי עדיין מגבש את תוכנית ההפעלה של הכוח, הנמצאת בשלבים ראשוניים בלבד. שר המשטרה ביקש לכלול במנדט של הכוח גם שמירה על זכויות האדם. הוא ביקש לדעת, אם השוטרים יצוידו בנשק, מי יפקד על הכוח הבינלאומי ומה יהיה היקפו.

ארה"ב פנתה לישראל לפני יותר מחודש וחצי בצינורות דיפלומטיים, וביקשה שיגור כוחות חיל רגלים וסיוע לוגיסטי של צה"ל להאיטי, במסגרת כוח פיקוח בינלאומי. ישראל דחתה אז את הבקשה לשגר חיילים והציעה לשלוח במקומם משקיפים אזרחיים וסיוע רפואי והומניטרי.

עקיבא אלדר מוסר: למרות שבסוף השבוע רווח בוושינגטון הרושם כי הכנות מבצעיות לפלישה, ציטטו העיתונים האמריקאים בכירים בפנטגון שאמרו כי עדיין מדובר בתהליך של "עשיית שרירים", ולא בפלישה עצמה. בבית הלבן מקווים שאיומי הפלישה ישכנעו את הכת הצבאית להסתלק מהשלטון בלא קרב.

לדברי אותם מקורות, חושש קלינטון כי אבידות שייגרמו לחיילים אמריקאים בהאיטי יזיקו למועמדים הדמוקרטים בבחירות לשני בתי הקונגרס.

על מנת לצמצם ככל האפשר את מימדי האבידות, הוכפל מספר חיילי כוח הפלישה מ־10,000 ל־20,000 חיילים. כוח הצבא והמשטרה של האיטי אינו מונה יותר מ־7000 לוחמים, שעיקר ציודם הוא נשק קל.

אתמול נמסר רשמית כי נושאת המטוסים "אייזנהאואר" תיערך השבוע ליד חופי האיטי. סיפונה יפונה ממטוסי קרב לטובת מסוקים להובלת כוחות צבא וציוד לאי.

(ע"י). כ־800 נחתים אמריקאים מתאמנים בפורטו ריקו במסגרת ההכנות לפינוי אפשרי של אזרחים מהאיטי. כך מסרה ביום השישי אליזבת ג'ונס, דוברת בסיס הצי בפורטו ריקו. ג'ונס אמרה כי החיילים מתאמנים בבסיס למבצע שלא בהכרח יידרש לחימה, וכי אינם מתרגלים טכניקות לחימה. האימונים החלו ביום רביעי.

השר שחל

(סוף מעמוד 1א)

שוחרר שלשום ממעצר. נודע כי אודי לא נחשד בביצוע פיגועים, אלא בסיוע להתארגנות.

מקורות במשטרה מסרו כי אודי הוא דמות שולית בפרשה. לדבריהם, החשודים העיקריים הם האחים איתן ויהודיע קהלני ועידו אלבא, תושבי קרית ארבע.

סגן אודי נלקח אתמול לבית חולים, לאחר שהתלונן כי הוא חש ברע. בבדיקות שנערכו לו נמצא כי מצבו טוב, והוא הוחזר לבית המעצר קישון בחיפה. שלשום דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הערר שהגיש עורך דינו של אודי, ציון אמיר, על המשך מעצרו.

בימים הקרובים צפוי כי ייעצרו אנשים נוספים בחשד שהם קשורים לארגון הקיצוני.

בידי גורמי הביטחון והמשטרה ראיות לכאורה על פיהן קשורים חלק מהעצורים לפחות לשני מקרי רצח של פלסטינאים.

שר המשטרה שחל אמר אתמול כי חקירת העצורים נמצאת בעיצומה. לדבריו, "אודי הוא לא השחקן המרכזי בפרשה. יש לנו תמונה ברורה על הבנה של הדליה הזו, מה שהם תכננו לבצע, ותוכניותיהם בעבר". לדבריו, יעבור זמן מה עד שיוגשו כתבי אישום בפרשה. "מקרים כאלה לא קלים לפענוח, אבל יש התקדמות בחקירה וצפויים מעצרים נוספים. עם זאת, האנשים המרכזיים נמצאים בידינו", אמר שר המשטרה.

חמישה חשודים בהתארגנות לא חוקית נמצאים במעצר – סגן אורן אודי, אלישיב קלה, עידו אלבא, איתן קהלני ואחיו יהודיע. חקירת גורמי הביטחון מתמקדת בעיקר בשלושה מקרים של רצח פלסטינאים, בהם חשודים כמה מחברי הקבוצה. כן נערכת חקירה באשר לכלי הנשק בהם הסתייעו על פי החשד העצורים.

בכיר במשטרת ישראל דחה אתמול את הטענות בדבר תנאי המעצר הקשים של החשודים. לדבריו, החקירה מתנהלת על פי החוק, אך החוקרים נתקלים בקשיים שכן החשודים לא משתפים איתם פעולה.

"אין אבסורד"

(סוף מעמוד 1א)

הספר בכישלון הדרות, הדריה פועל מכוח השוט. האם לא צדק ס. יזהר בכתבו שמה שלא נבחנים עליו בבחינות היוקרתיות ביותר – לא לומדים? האם על כך רוצים הסופרים להגן? על בית ספר שאין בו עניין בספרות כספרות, ואין ערך לרוח כשאינה מתורגמת למערכת ניקוד דקדקנית, ושאין מה ללמוד בספרות – אלא את אותה תוכנית מחייבת שבמשרד החינוך מצא לנכון לכללה בבחינה? ואין כבר טעם אישי ובחירה אישית של התלמיד ברצונו ליהנות מספרות טובה, ואין למורה הכלל ספרות מה לומר על יצירות שהוא מתבונן בהן, כביכול שאין הן כלולות בתוכנית המחייבת.

לטענת פרופ' נשר, "ניתן היה להבין את עבודת הסופרים ובני הספרות האחרים, לו נאבקו על ביטול כל בחינות הבגרות. אפשר להבין עמדה האומרת כי הספרות יוצאה נפסדת בתוך מערכת הלחצים הקיימת, ולכן הבה ניפטר מן הצרה הזולה של בחינות הבגרות וניתן לרוח ולתרבות לפרוח. אבל להגן על בחינות הבגרות בבייגות רוח ותרבות – אין אבסורד גדול מזה".

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "שהם"
[illegible]
בכבוד רב
דב שיש
יו"ר הועדה המקומית

קשר־לישיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
מספר אחד לכל העיתונים
קשר־לישיר
הפקת המודעות

דיזנגוף 118 (מול כסית)
03-5239952 03-5246363
24 שעות
קבלת מודעה דחופה
לבעלי כרטיסי אשראי ב־3 תשלומים
תל־אביב 03-5601001
חיפה 04-670666
ירושלים 02-256335

פרסום מודעות אבל ר"ם
עד חצות
השרות שלנו ללא תוספת מחיר
03-5605591 ,5605731 ובערב 03-5032969

קבלת מודעות אבל
-03-
5755555

הארץ
קבלת מודעות אבל
סניף ת"א טל' 03-5121212 פקס 03-6815859 עד חצות
סניף חיפה טל' 04-623166 פקס 04-670715 עד 16:00
סניף ירושלים טל' 02-254245 פקס 02-254249 עד 22:00

קבלת מודעות
177-022-3000
חיוג חינם עד חצות

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
03-5661111
ובחיוג חינם
177-022-1516

מודפון
03-38 38 38

חדשות חוץ

131 נספו בהתרסקות מטוס יו"אס־איר ליד פיטסבורג

שמונה נהרגו בהתרסקות מטוס ליד מוסקווה

(ע'ה, ע'צ ו־ר"ע). מטוס בואינג 737 של חברת יו"אס־איר התרסק ליד נמל התעופה הבינלאומי של פיטסבורג בששי לפנות בוקר. בגו־ף המטוס היו 127 נוסעים וחמישה אנשי צוות. אנשי הצוות הרפואי, שבדקו את השברים לא מצאו אף ניצול. המטוס היה בדרכו משיקגו דרך פיטסבורג לווסט פאלם ביץ' שבפלורידה.

פטריק בייל, סגן מנהל התעו־פה בנמל התעופה פיטסבורג אמר, כי הנמל איבד קשר מכ"ם עם המ־טוס בעת שהיה בגובה של 6,000 רגל, במרחק של 11 ק"מ מערבית לנמל התעופה. בייל אמר, כי המ־טוס התרסק בשטח מיוער סלעי שקשה לגישה וצוותי החילוץ לא יכלו לצאת למטוס עד הבוקר.

אנשי מינהל התעופה הפדרלי, המנהלים את מבצע החילוץ, הוד־יעו את האף־בי־איי, כדי שאנשיו יקחו טביעות אצבעות מן הקורב־נות לצרכי זיהוי. הגופות הועברו זמנית למבנה סגור.

המועצה הלאומית לבטיחות בתחבורה שלחה צוות של 16 מומ־חים מוואשינגטון כדי לבדוק את נסיבות ההתרסקות.

סגן נשיא חברת התעופה יו־אס־אייר, ד"ר ב שיפלי, אמר כי לא נמצאו במטוס סימנים סכניים שעשויים היו להביא לתאונה הק־טלנית, ובעת ההתרסקות תנאי מזג האוויר היו טובים.

היתה זו התאונה הקטלנית החמישית במטוסי חברת יו־אס־אייר בחמש השנים האחרונות, ובשלוש מהן היו מעורבים מטוסי בואינג 737. כך מסרה רשת סי־אן־אן. מחברת בואינג בסיאטל נמסר כי המטוס, שנמסר לחברה באוקטובר 87', היה מדגם בואינג 737-300, המסיע 128–149 נוס־עים.

"המטוס הפופולרי ביותר"

"מטוס מדגם זה הוא מטוס הנוסעים הפופולרי ביותר שפותח אי־פעם. יותר מ־2,600 מטוסים מדגם 737 הוכנסו לשירות חברות התעופה בעולם מאז שהראשון הופעל ב־67'", כך אמר דובר בו־אינג, סטיב תיס.

שמונה אנשי צוות של מטוס נוסעים מדגם טופולב־134 ניספו ביום ששי בהתרסקות המטוס ליד מוסקווה.

מטוס הטופולב־134 היה בטי־סת ניסוי והוא התנגש במטוס אחר. כך הודיע המשרד למצבי חי־רום של רוסיה.

המשרד מסר, כי המטוס טס לצידו של מטוס צבאי כשהשניים התנגשו זה בזה. טייס הטופולב־134 איבד את השליטה על המטוס וזה התרסק ליד העיר יגורייבסקי, דרומית מזרחית למוסקווה. המ־טוס השני, מפציץ מדגם טופולב־122, המשיך בדרכו ונחת בשלום בשדה התעופה יוקובסקי, כ־40 ק"מ דרומית למוסקווה. טרם נוד־עו הסיבות לאסון.

הטופולב־134 הוא מטוס סילון דו־מנועי לטווח בינוני שיכול לה־טיס כ־80 נוסעים. הוא נחשב למ־טוס מדגם מיושן, אך נמצא עדיין בשימוש ברבים מהקווים הפנימי־ים בבריה"מ לשעבר.

ארה"ב וצפון קוריאה החלו לדון בפיונגיאנג בפתיחה הדדית של נציגויות דיפלומטיות

סיאול (איי־פי). משלחת אמריק־אית רשמית ראשונה הגיעה אתמ־מול לבירת צפון קוריאה, פיונגיאנג, והחלה בדיונים על פתיחת נציגויות דיפלומטיות בש־תי המדינות – צעד חשוב לקראת נירמול היחסים ביניהן.

המשלחת האמריקאית, בראש־ות לין פסקו, מנהלת בפיונגיאנג שיחות טכניות על הדרכים שבהן יכולות ארה"ב וצפון קוריאה לפ־תוח משרדי קישור זו בבירתה של זו. לארה"ב מעולם לא היו קשרים דיפלומטיים עם צפון קוריאה, מאז שהוקמה כמדינה קומוניסטית ב־1948. פתיחת הנציגויות הרשמי־ות תהיה צעד מרכזי לקראת הכרה הדדית של שתי המדינות זו בזו.

המשלחת האמריקאית הגיעה לפיונגיאנג אתמול, והחלה כבר אתמול בערב בסבב שיחות ראשון עם נציגים צפון קוריאנים, מסרה סוכנות הידיעות הרשמית של צפון קוריאה בדיווח קצר.

דיונים טכניים בברלין

מחלקת המדינה האמריקאית טוענת, כי אין כל חשיבות סמלית לעובדה שפקידי ארה"ב הם שנס־עו לפיונגיאנג לשיחות, ולא להי־פך, אולם דובר המחלקה, מייק מקקארי, הודה בשבוע שעבר כי ייתכן שהצפון קוריאנים מייחסים לעובדה זו חשיבות סמלית.

פקידים אמריקאים טוענים, כי לא תושג נורמליזציה ביחסים בין שתי המדינות עד שהצפון קוריא־נים ירשו לפקחים בינלאומיים לבדוק את אתריה הגרעיניים החשודים כדי להפיג את החשדות, כי היא מפתחת בחשאי כלי נשק גר־עיניים. אולם נציגים דרום קוריא־נים מאמינים, כי משרדי הקישור ייפתחו בכל מקרה עד לסוף השנה הנוכחית, משום שהם יפתחו ערוץ תקשורת שעשוי לסייע בפתרון הבעיה הגרעינית.

השיחות בפיונגיאנג, שיימשכו עד יום שלישי, יתרכזו בנושאים טכניים כמו משלוחי הדואר ושרו־תים טלפוניים. סבב שיחות טכני בנושאים גרעיניים נפתח אתמול במקביל בברלין.

מנהיג המשלחת הצפון קוריא־נית לשיחות בברלין, קים ג'ונג־או, אמר ביום חמישי, כי המומחים הטכניים ידונו בשאלה כיצד יכול המערב לסייע לצפון קוריאה לב־נות כורים גרעיניים המופעלים על מים קלים, ואמורים להחליף את הכורים המיושנים שברשותה, המופעלים באמצעות גרפיט. הכו־רים המודרניים המופעלים באמצ־עות מים קלים הם בטוחים יותר ומייצרים פחות פלוטוניום, שיכול לשמש לייצור כלי נשק גרעיניים.

שר ההגנה האמריקאי, וויליאם פרי, שעזב את ברלין שלשום לא־חר שהשתתף בטקסי הפרידה של כוחות בעלות הברית מגרמניה, אמר כי "ארה"ב רוצה שחצי האי הקוריאני יהיה נקי מנשק גרעיני. אין לנו שום כוונה להתפשר".

המשלחת האמריקאית לשיחות בברלין צפויה גם לשאול את נצי־גי צפון קוריאה לגבי גורלם של כ־8,000 מוטות אורניום שהוצאו מהכור הגרעיני ביונגביון, ולהציע ייעוץ טכני לגבי הדרכים להאטת התאכלות המוטות. מוטות האור־ניום הללו גרמו למשבר בינלאו־מי, משום שצפון קוריאה סירבה לאפשר למשקיפים זרים לפקח על הוצאתם מהכור. בתהליך תדלוקם עשויים המוטות להפיק כמות פלוטוניום שתספיק לייצור חמש פצצות אטומיות, אומרים מומחים.

צפון קוריאה הודיעה, כי אם לא יושג בקרוב הסכם לספק לה כו־רים חדשים, היא תתדלק את המו־טות ותחזיר אותם לכור, משום שהיא זקוקה להם לייצור חשמל לחורף. פיונגיאנג הוסיפה, כי לעולם לא תתיר לפקחי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית של האו"ם לבדוק את שני האת־רים הגרעיניים החשודים, שלטע־נתה נמצאים בבסיסים צבאיים סגורים. הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית מאמינה, כי את־רים אלה הם אתרי פסולת גרעי־נית, וטוענת כי בדיקת הפסולת תוכל לקבוע אם צפון קוריאה ניס־תה לייצר כלי נשק גרעיניים.

"אין הכרח לערוך ביקורות מיידיות"

ארה"ב טוענת, כי פיונגיאנג לא תקבל את הכורים החדשים שהיא מבקשת אם לא תרשה ביקו־רות בינלאומיות. אולם תת מזכיר המדינה האמריקאי העומד בראש המשלחת האמריקאית לשיחות ברלין עם צפון קוריאה, רוברט גאלוצ'י, אמר שלשום כי הביקו־רות המיוחדות יכולות להתבצע גם לאחר שיושג הסכם עם פיונ־גיאנג. "אין הכרח שהביקורות יתבצעו באופן מיידי", אמר, ורמז כי הן יכולות להתבצע גם חודשים או שנים לאחר השגת הסכם.

הסי־איי־אי מאמין, כי לצפון קוריאה יש כבר עתה מספיק פלו־טוניום מתדלוקים קודמים של כו־רים כדי לייצר לפחות פצצת אטום אחת.

סין הגישה לארה"ב מחאה רשמית על החלטתה להעלות דרג יחסיה עם טייוואן

בייג'ין (איי־פי). ממשלת סין הגישה אתמול מחאה רשמית לארה"ב על החלטתה להעלות את דרג יחסיה עם טייוואן, והזהירה מתוצאות חמורות אפשריות של צעד זה.

שגריר ארה"ב בסין, סטייפלטון רוי, זומן למשרד החוץ הסיני לפגישה עם סגן שר החוץ, ליו האקיו, דיווחה סוכנות הידיעות הרשמית שינחואה. "אנו מב־קשים שממשלת ארה"ב תתקן את פעולתה המוטעית בנושא טייוואן, ותמנע נזק חמור ליחסים בינינו", אמר ליו. בוואשינגטון הודיעה מחלקת המדינה, כי אין לה כל תגובה מיידית למחאה הסינית.

ארה"ב העלתה מוקדם יותר השבוע את דרג יחסיה עם ממשלת טייוואן, בעקבות הכרה בחשיבותה הכ־לכלית הגוברת. אם כי ארה"ב לא הכירה רשמית בממשלה הלאומנית של טייוואן, פקיד אמריקאי ביקר ביום חמישי במשרדו של נשיא טייוואן, לי טנג־הוי, בפעם הראשונה.

בייג'ין הגיבה על צעד זה בזעם, והאשימה את וואשינגטון ב"הערמת קשיים חדשים ומכשולים ביח־סים הדו־צדדיים בין ארה"ב לבין סין".

הן הקומוניסטים בבייג'ין והן הלאומנים בטייוואן טוענים, כי הם השליטים הלגיטימיים של סין כולה. הקומוניסטים הביסו את הלאומנים במלחמת אזרחים עקובה מדם והשתלטו על אזורי סין העממית, והל־אומנים נסוגו לאי טייוואן. כאשר ארה"ב ניתקה את יחסיה עם הלאומנים ופיתחה קשרים רשמיים עם ממשלת סין העממית, דרשה בייג'ין שוואשינגטון תקיים קשרים תרבותיים ומסחריים בלבד עם טייפה, ותימנע מקיום קשרים רשמיים עימה.

אתמול אמר ליו, כי הצעד שבו נקטה ארה"ב, למרות מחאות סיניות חוזרות ונשנות, לא "יתרום לשלום וליציבות באזור ובעולם כולו".

לדברי ליו, נושא טייוואן הוא "מכשול רציני בנירמול היחסים בין סין לבין ארה"ב, שהאפיל מל־כתחילה על היחסים הדו־צדדיים בין שתי המדינות". הוא הזכיר לרוי, כי סין עדיין זועמת על החלטתה של ארה"ב מ־1992 למכור מטוסי קרב מדגם אף־16 לטייוואן, ואמר כי הנושא "עדיין אינו סגור". יצוין, כי גם לאחר אותה תקרית הגיבה סין בהצהרות נזע־מות והזהירה מפני הידרדרות ביחסים בין סין לבין ארה"ב, אך לא נקטה צעדי גמול ממשיים.

נשיא סין חתם בפאריס על הסכמים כלכליים בהיקף של 2.5 מיליארד ד'

פאריס (איי־פי). סין וצרפת חתמו אתמול על הסכ־מים בהיקף 13.3 מיליארד פרנק צרפתי (2.5 מיליאר־ד דולר), המעידים על התחממות היחסים בין שתי המדינות. על החוזים נמסר אתמול – היום השני לביקורו הממלכתי של נשיא סין, ג'יאנג זמין, בצרפת – בהודעה משותפת של פקידים סינים ושל משרד התעשייה הצרפתי.

התובעים במשפטו של סימפסון החליטו לא לבקש להטיל עליו עונש מוות

"ההחלטה לא נבעה מלחץ ציבורי"

לוס אנג'לס (רויטר). התובעים במשפטו של כוכב הפוטבול האמ־ריקאי או־ג'יי סימפסון הודיעו שלשום, כי לא יבקשו להטיל עליו עונש מוות. סימפסון מואשם בר־צח גרושתו, ניקול בראון סימפסון, וידידה, רונלד גולדמן ב־12 ביו־ני. בחוקי קליפורניה נחשב רצח כפול ל"נסיבה מיוחדת", המאפש־רת לתובעים לבקש מחבר המושב־עים להטיל על הנאשם עונש מוות.

בהודעה חשובה, השופכת אור על האסטרטגיה שתנקוט התביעה במשפטו של סימפסון, הודיע שלשום התובע המחוזי, גיל גארס־טי, כי משרדו יבקש להטיל על סימפסון מאסר עולם ללא אפש־רות לשחרור מוקדם, אם יורשע ברצח גרושתו וידידה. במכתב ששלח לצוות ההגנה של סימפסון, ציין גארסטי כי ההחלטה התקבלה לאחר "שנשקלו כל הראיות המק־לות והמחמירות".

סימפסון כופר באשמת הרצח הכפול. בחירת חבר המושבעים במשפטו אמורה להתחיל ב־26 בספטמבר.

"הליגה האורבנית" הביעה תמיכה בהחלטת התביעה

משרד התובע המחוזי סירב לפ־רט את הסיבות שהובילו להחלט־תו שלא לבקש הטלת עונש מוות על סימפסון, אך טען כי דעת הק־הל ולחץ ציבורי לא מילאו תפקיד בקבלת החלטה זו.

מאז מעצרו של סימפסון ב־17 ביוני, הפכה שאלת עונש המוות לאחד ההיבטים הטעונים ביותר, מבחינה פוליטית, בפרשה. כמה מנהיגים שחורים הביעו חשש, כי סימפסון, שנחשב לגיבור תרבות שחור, לא יזכה למשפט צודק, ודחקו בגארסטי שלא לבקש להט־יל עליו עונש מוות.

ראש יחידת "הליגה האורבנית" בלוס אנג'לס, ג'ון מאק, הביע את־מול את תמיכתו בהחלטת התבי־עה, ואמר כי כבר עתה מצויים שחורים רבים מדי בתאי הנידונים למוות בבתי הכלא בארה"ב. "אי־נו צריכים שם שחור נוסף", ציין.

סימפסון. מאסר עולם

עוד לפני הודעת התביעה הע־ריכו רוב המומחים לענייני משפט, כי הסיכוי שיוטל על סימפסון עונש מוות קלוש ביותר. הם ציינו כי גם כך יהיה לתביעה קשה מאוד לשכנע 12 מושבעים להרשיע פה אחד את סימפסון, שעד לאחרונה היה אחד הספורטאים הנערצים ביותר בארה"ב. לטענתם, יש סי־כוי גדול יותר שהמושבעים ירשי־עו את סימפסון אם לא תהיה צפויה לו סכנה של עונש מוות.

את ההחלטה קיבלה ועדה של שמונה תובעים

את ההחלטה שלא לבקש הטלת עונש מוות על סימפסון קיבלה ועדה שהורכבה משמונה תובעים, בראשות סגן התובע המחוזי, פרנק סונדסטדט, שחתימתו צורפה למכ־תב אשר גארסטי שלח לצוות ההגנה. בצעד יוצא דופן, השתתף גם גארסטי עצמו בתהליך קבלת ההחלטה.

צלום: איי־פי

מלך מרוקו, חסן ה־2, השיא השבוע את בתו, הנסיכה לאלה חסנה. לכבוד המאורע, הזמין המלך לארמון המלכותי בפז 200 כלות מרוקאיות, כדי שיקיימו את טקסי הכלולות שלהן במשך שלושת הימים בהם חגגה בתו את נישואיה (בתמונה שלוש מתוך 200 הכלות מובלות לארמון)

מבוי סתום בוועידת האו"ם לענייני אוכלוסין שדנה בקהיר בסוגיית איחוד משפחות מהגרים

קהיר (רויטר). ועידת האו"ם לענייני אוכלוסין לא הצליחה אתמול להגיע להסכמה בשאלה אם למהגרים ישנה "זכות מוחל־טת" להתאחד עם בני משפחותיהם במדינתם החדשה.

קבוצת עבודה, שהוקמה כדי לפתור את הויכוח בעניין זה, חז־רה עם נוסח שלא כלל "זכות לאי־חוד משפחות", וגרמה לסערה בקרב מדינות אסיאתיות, דרום אמריקאיות ואפריקאיות רבות.

יו"ר הוועדה המנסחת המרכזית של הוועידה, פרד סאיי, השעה את הישיבה מבלי שהושגה הסכמה בנושא, לאחר שכ־30 מדינות הת־נגדו לנוסח שהציעה קבוצת הע־בודה. "אני משעה את אישור המסמך הזה", אמר סאיי בסיום הפגישה. הוועידה תכנס שוב ריש־מית מחר, אך פגישות בלתי רש־מיות בנושא יתקיימו היום, הוסיף.

העימות מציב את קהיר, ארה"ב ומדינות נוספות הקולטות מהג־רים מול מדינות כמו תוניסיה, אלג'יריה, בנגלדש ומדינות אמ־ריקה הלטינית, שבאופן מסורתי יוצאים מהן מהגרים רבים למדי־נות המפותחות יותר. המדינות העשירות, רובן צפוניות, מודאגות מהאפשרות שמהגרים ינסו להשתמש בניסוח שתקבע הוועי־דה כדי להביא למדינותיהם את קרוביהם הרחוקים, בהסתמכם על עיקרון איחוד המשפחות.

"הוועידה – קבר המוני לעולם השלישי"

המדינות המתנגדות טענו את־מול, כי הנוסח החדש שהציעה קבוצת העבודה מפר באופן בוטה את זכות האדם הבסיסית למשפ־חה. הנוסח המקורי, שאושר בניו יורק באפריל, השאיר את הביטוי "הזכות לאיחוד משפחות" בסוגרי־ים – כאות לכך שהנושא נמצא עדיין בדיון. קבוצת העבודה הצי־אה את כל הפסקה המקורית שעס־קה באיחוד משפחות והכניסה פס־קה אחרת במקומה.

בגדאד (רויטר). עיתון עיראקי כינה אתמול את ועידת האו"ם לענייני אוכלוסין "קבר המוני לעולם השלישי", וטען שמטרת הוועידה היא להבטיח את המשך שלטונם של הלבנים.

"גידול האוכלוסייה בעולם השלישי – אסיה, אפריקה ואמרי־קה הלטינית – מהווה את הסכנה הגדולה ביותר למנהיגות הגזע הלבן", נכתב במאמר מערכת בע־מוד הראשון של העיתון הממשל־תי "אל־ג'מהוריה".

"ארה"ב ובעלות בריתה חושש־ות כי שיעור ילודה גבוה יוביל לכך שהגזעים הצבעוניים ישלטו בעולם והלבנים יפסידו את שלטו־נם", נכתב בעיתון.

עיראק מחרימה את הוועידה.

בון (רויטר). ממשלת גרמניה ביקשה שלשום הבהרות לגבי דב־רים מעוררי מחלוקת שיוחסו לפ־רופסורית המשתתפת בוועידת האו"ם במסגרת המשלחת הגרמ־נית. שרלוט הון, ראש המכון הפד־ראלי הממשלתי לחקר אוכלוסייה, צוטטה על ידי עיתון גרמני כאומ־רת: "האם מומלץ שאנשים חולים יולידו ילדים? האם זהו דבר טוב?". הון הכחישה כי דבריה, שנ־אמרו בראיון לעיתון השמאלני "טאגסצייטונג", הם גזעניים, או־לם משרד הפנים אמר כי הון התב־קשה "לתת למשרד מייד הסבר רשמי לדבריה".

העיתון פירסם בשבוע שעבר קטעים מראיון שבו מצוטטת הון כמקוננת על העובדה שנושאים מסויימים הפכו לטאבו למדענים מודרניים. כאשר נשאלה למה היא מתכוונת בדברים אלה, אמרה: "למשל, אדם אינו יכול לומר היום שהאינטליגנציה של אפריקאים נמוכה משל אחרים. אפילו במילה 'גזע' לא ניתן להשתמש יותר".

500 פצועים בהפגנה נגד הממשלה בבירת בנגלדש

דאקה, בנגלדש (איי־פי). בהתנ־גשויות אלימות בין קבוצת האופו־זיציה המרכזית בבנגלדש לבין המשטרה נפצעו אתמול יותר מ־500 מפגינים ונעצרו יותר מ־200, מסר מנהיג של האופוזיציה.

כעשרות אלפים מפגינים הת־אספו סביב לבניין הממשלה המר־כזי בדאקה וניסו לפרוץ את המחסומים המשטרתיים שהוקמו מסביבו. המחאה אתמול היתה חלק ממבצע שאותו מכנה האופו־זיציה "מצור דאקה", שמטרתו לא־לץ את ממשלת בנגלדש להתפטר, למנות ממשלת מעבר ולהורות על קיום בחירות מוקד־מות שנתיים לפני המתוכנן.

מפלגות האופוזיציה טוענות, כי ממשלת בנגלדש היא בלתי יעילה ומושחתת, וכי היא זייפה את תוצאות בחירות המשנה שה־תקיימו בחודש מארס האחרון. ראש הממשלה, חאלידה זיה, מכ־חישה את כל האשמות נגד ממשלתה.

רבים מבין המפגינים שהתאס־פו אתמול בדאקה זרקו אבנים לע־בר השוטרים, וכמה מהם פוצצו פצצות תוצרת בית. המשטרה הגי־בה בירי של כדורי גומי וגז מד־מיע. יותר מ־200 בני אדם נעצרו בהפגנה, מסר שייך חאסינה, מנ־היג "ליגת עוואמי", קבוצת האו־פוזיציה המרכזית בבנגלדש.

משטרת בנגלדש סירבה לאשר את הידיעות על מספר הפצועים והעצורים או למסור פרטים כלש־הם על ההתנגשויות האלימות.

האופוזיציה בבנגלדש קראה אתמול לשביתה בת שלושה ימים, החל מהיום, במאמץ להגביר את מאבקה נגד הממשלה.

צרפת תאסור על מוסלמיות לבוא לבית הספר עם כיסוי ראש מסורתי

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). שר החינוך הצרפתי פרנסואה ביירו ניצב פעם נוספת במרכזה של סערה ציבורית בצרפת לאחר שהכריז, כי לא יותר לתלמידות מוסלמיות לבוא לבית הספר עם כיסוי הראש המסורתי. בעבר ניסה ביירו לאפשר מימון ממלכתי לבתי ספר פרטיים, ומיליונים יצאו לר־חובות בהפגנות מחאה על הפגיעה במורשת הר־פובליקאית" ובעקרון השוויון בחינוך.

כוונת ביירו הפעם, מתמקדת כמובן, בבתי הס־פר הממלכתיים הדבקים בגישה החילונית של מערכת החינוך ברפובליקה הצרפתית. החילוניות של מערכת החינוך בצרפת וההקפדה על הפרדה מוחלטת של הדת, על סממניה החיצוניים, היא מאבני היסוד של החברה הצרפתית המודרנית ונחשבת לסוגייה רגישה ביותר. בתי הספר הם ממלכתיים ולא אמורה להיות בהם דריסת רגל לאנשי דת, חומר לימוד דתי, וסמלים דתיים כגון צלבים. נושא כיסוי הראש האיסלאמי מעורר זה מספר שנים ויכוח עז בצרפת, על רקע הגידול המשמעותי באוכלוסיה המוסלמית במדינה.

ביירו העביר עם תחילת שנת הלימודים הור־אות חד־משמעיות למנהלי בתי הספר למנוע את כניסתן של תלמידות עם כיסויי ראש. השר הב־היר, כי יש לכבד את תרבותו ורצונו של כל אדם, ואנשים רשאים להתלבש כרצונם, אולם העקרון הרפובליקאי של הפרדת הדת מהמדינה, מחייב מניעת פרטי לבוש דתיים בבתי הספר. על־פי עיקרון זה יש לאסור גם חבישת כיפה בבתי הספר הממלכתיים. יש לציין כי בצרפת פועלים בתי ספר דתיים פרטיים ובהם הלבוש הוא דתי. עם זאת בתי ספר אלה גובים שכר לימוד, דבר המ־קשה על אוכלוסיית המהגרים העניה.

תגובות חיוביות בימין ובשמאל

בדרך כלל התגובה להחלטת השר היא חיובית. בימין ובשמאל הביעו תמיכה בהמשך ההקפדה על הפרדת הדת מבתי הספר, דווקא על רקע המספר הרב של המהגרים בני דתות שונות. "איש אינו מנסה לפגוע בזכות להאמין או לקיים מצוות דתיות כלשהן, אלא הכוונה היא לשמור על בית הספר מכל השפעה חיצונית המכוונת למחשבתם של התלמידים", אמר איש חינוך בכיר.

מנגד טוענים גורמים בקהילה המוסלמית, כי יש לאפשר לנערות לחבוש את המטפחת משום שמדובר בכיבוד עולמן התרבותי והנוהג. לטענ־תם אין בכך משום ביצוע פולחן דתי בבית הספר, אלא שמירה על קוד מסויים של הופעה כמקובל בבית ובקהילה.

הודעות בעניין
תכנון ובנייה

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי רמת גן

הודעה בדבר הכנת שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב החליטה על הכנת שנוי תכנית מתאר מקומית מספר רג/1065 המהווה שינוי לתכניות הבאות: שינוי לתכנית מתאר רג/340 ג' על כל תיקוניה השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב רמת גן צומת הרחובות אסף ורחובות הנהר גוש 6206 חלקות 20, השינויים המוצעים: א. שינוי ייעוד מאזור מגורים ב' לאזור מגורים מיוחד. סה"כ שטח רצפות עיקרי למגורים ומסחר 954.9 מ"ר מתוכם 132 מ"ר מסחר (בקומת קרקע) ו־ 143.6 מ"ר (משרדים בקומת מרתף). ב. שיפוץ ושיקום הבנין בעקבות מלחמת המפרץ.

שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב

עירית חיפה" משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3 חיפה טלפון מס' 04־356807

הודעה עפ"י סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: קדושים סאסו חלי לאשר בנין מגורים בן 6 יח"ד ברחוב טרית 51 ודיה גוש 11189 חלקה 39 (מגרש 2057). הבקשה כרוכה במתן ההקלות הבאות: 1. עודף שטח בניה מעל למותר. 2. חריגת פינתיות במרווחים צדדי ואחורי. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורשוי על הבניה כתיק בנין, שמספרו בר 746/94/000 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: יום ב'־ה' 8.00־11.30 יום ד' 17.00־15.00 המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

ד"ר י. חט
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי שווקים שגב עירוני עכו

התאריך: 28/08/94
הודעה לסעיף 2 ב' (3) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) התש"ל 1970 אני החתום מטה מוגלר אחמד ראן ת.ז. 5947944 מספר כבול מס' בקשה: 940032 מודיע בזאת כי אני מבקש לבנות מגורים קומת עמודים + תוספת סלון ומקלט בקומת קרקע. בגוש 18604 חלקה 5 כפר כבול כל מי שטוען לזכות במקרקעין הנ"ל ומתנגד לבקשתי יודיע בכתב על התנגדותו בתוך 30 יום ממועד פרסום הודעה זו. כתב ההתנגדות ישלח למשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי ת.ד. 3220 עכו 24314.

בכבוד רב,
פלק קחל
מהנדס העיר

עירית צפת הועדה המקומית לתכנון ולבניה צפת רח' ירושלים 7 צפת, ת"ד 1006 טלפון 930961/4 (06)

הודעה לפי סעיף 145 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה (1965) ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה צפת, הוגשה על ידי אורי מילוסלבסקי בקשה לשמוש חורג בגוש 13698 חלקה 354 שכונת נוה אורנים כנען ב' בצפת שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין משא הבקשה ג/102 ג/8511 בהפקדה. השמוש החורג: הבקשה מתייחסת לשטח שנמצא בהליכי שינוי של תכנית מפורטת נקודתית מס' 8511 בקשה חינה לשינוי יעוד שטח ממלונאות למגורים שינוי לת.ב.ע ג/102 הבקשה אושרה בועדת תכנון מקומית צפת והומלצה לועדה המחוזית. ניתן לעיין בבקשה, ללא כל תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות המעונין להגיש התנגדות ימסרנה לועדה, במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

ישי סימון
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה צפת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה

התאריך: 08/09/94
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה־חדרה בקשה למתן הקלה על חלקה מס': 304 בגוש: 10037 ברחוב: תרצה דהיינו: תוספת של 6% בנה נוספים לשטח הרצפה הכולל, הקלה לדירה נוספת בשיעור של 10% לפי תיקון תקנה 1 לתקנות התכנון והבניה (סטיה ניכרת מתכנית). כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה – חדרה, רחוב הלל יפה, את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדויקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
תיק: 1332 בקשה: 940671

נחמיה להב
ראש העיר יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עלית, בקשה להקלה בתיק מס' 129/94 מוגש ע"י סלאמה קאסם מישוב ריינה גוש 17512 חלקה 31/2 מהות ההקלה באחוזי + הקלה בקו בניה את ההתנגדות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית הנ"ל רח' כרמל 5/20 נצרת עלית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ג'אק לארדו
יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הגליל המזרחי" ת.ד. 453 טבריה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה־1965 ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה לתוספת מגורים בגוש 16632 חלקה 63 בטורעאן (הארי מאהר) על בניה בהתאם לקו הבנין בו בנו חב המבנים באותו רחוב. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

סעיד ע.חקי יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי קרית גת

הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 9/35/104/03". המהווה שינוי לתכניות הבאות: 18/104/03/9 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: קרית גת מגרש 2006 נאשים: 14 עיקרי הוראות התכנית: שינוי בזכויות בניה וקוי בנין באיזור תעשיה במגרש מספר 2006 הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 42100 התשנ"ד עמוד 3155 בתאריך 28/04/94. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית הדרום וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה קרית גת וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

עירית הרצליה חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה, הוגשה על ידי אסולין יהודה בקשה המתייחסת לקרקע ברחובות בילו הרצליה. גוש 6546 חלקה 682 מגרש 1 ומהווה הקלה לגבי המותר באיזור האמור בו מבוקשות ההקלות הבאות: הקלה באחוזי בניה־ 6% באחוזי בניה הקלה בקומות־ 2.5% בגין קומה רביעית חלקית נוספת. כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית ברחוב בן גוריון 2 בנין לב העיר, הרצליה, חדר 12 בימים א, ג, ה 9.00־12.00 וביום ב 16.00־18.00 כל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה להקלה הנ"ל רשאי להגיש התנגדות מנומקת ובכתב למשרדי הועדה המקומית תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

מרחב תכנון מקומי שומרון

נמסרת בזאת הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הוגשה בקשה ע"ש הובר מנחם על חלקה 269 בגוש 11321 בזכרון־יעקב שבאישורה יש משום הקלה לענין מס' קומות: 3 קומות במקום 2 קומות התנגדות מנומקת בכתב, אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לועדה המקומית השומרון (ת.ד. 58, זכרון יעקב 30950)

איתמר בר־עוד
יו"ר הועדה המקומית השומרון

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון בגוש: 6415 חלקה: 660 ברחוב: הטבק 24 המסווגת כאזור מגורים ב בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה/קוי בניה בבית מגורים הכולל 5 יחידות דיור ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־ 11% כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

אפרים חירם
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה

התאריך: 08/09/94
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה־חדרה בקשה למתן הקלה על חלקה מס': 481 בגוש: 10570 ברחוב: הרב ניסים דהיינו: הקלה עבור 2 קומות נוספות מעל המותר. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה. את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדויקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
תיק: 6309 בקשה: 940047

נחמיה להב
ראש העיר יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עלית, בקשה להקלה בתיק מס' 37/94 מוגש ע"י מועצה מקומית משהד בישוב משהד גוש שטח בנוי ש.ב. מהות ההקלה הקלה בקו בניה את ההתנגדות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית הנ"ל רחוב כרמל 20/5 נצרת עלית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ג'אק לארדו
יו"ר הועדה

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי תמר־רמת נגב־ערבה

הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה תמר־רמת נגב ערבה מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר 22/101/02/10", המהווה שינוי לתכניות הבאות: 101/02/10 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: ראש נחל חווארים גושים 39023, עיקרי הוראות התכנית: יצירת מסגרת תכנונית להקמת אתר תיירותי שהוא בסיס ליציאת טיולים רגלים וסטטוסים לאתר, וקביעת הנחיות בניה לכל. כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום רחוב התשאים ת.ד. 68 באר־שבע 84100 טל: 2964144־07 העתק ההתנגדות יומצא למשרדי הועדה המקומית, תמר רמת נגב ערבה המו"א תמר מה זהר סדום 86910 טל: 584181־07 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

שלום דנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי הרצליה

הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, בדבר אשור תכנית, המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר הר/1795", המהווה שינוי לתכניות הבאות: שנוי לתכנית מתאר מס' הר/253 א' השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: הרצליה רחובות: הנשיא יצחק, גלי צרה בן אליעזר. גוש 6668 חלקות 1010, 1011, 1012, 1049 עיקרי הוראות התכנית: א. שיפוץ ותוספת לבנין מלון ולידור הקיים בשטח התכנית. ב. שינוי יעוד משטח מגורים א' מגבל למגרש מיוחד לבית אבות, בית גיל זהב כולל מחלקה סיעודית בבנין בגובה 4 קומות ומרתף שסה"כ אחוזי הבניה יהיו 125% שהינם 8023 מ"ר. ג. קביעת שטח להרחבת רחוב בן אליעזר. ד. קביעת לוח שטחים (קרקע) למצב הקיים ולמצב המוצע. ה. קביעת הוראות בדבר זכויות בניה. ו. קביעת הוראות בדבר איחוד חלקות בהסכמת הבעלים. ז. קביעת הוראות בדבר מתן היתרי בניה. ח. קביעת מועד לביצוע התכנית. ט. קביעת הוראות בדבר רישום שטחים. י. קביעת הוראות פיתוח ותשתית. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 3847 תשנ"א עמוד 1329 בתאריך 21/02/91. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית תל־אביב וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הרצליה וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חדשות חוץ

שוטרים קרואטים חולפים אתמול על פני כרזה של האפיפיור, לפני הגיעו לזאגרב
תצלום: איי־פי

שרי החוץ של האיחוד האירופי אישרו תוכנית להקלת הסנקציות על בלגראד

האפיפיור יוחנן פאולוס השני הגיע לביקור בזאגרב, בירת קרואטיה

באסין, גרמניה (רויטר). שרי החוץ של האיחוד האירופי אישרו אתמול עקרונית תוכנית להקלת הסנקציות על הרפובליקה היוגוסלווית החדשה (סרביה ומונטנגרו), בתנאי שבלגראד תתיר למשקיפים זרים לפקח על האמברגו שהטילה על הסרבים בבוסניה.

לדברי דיפלומטים שנפגשו באי הבאלטי יוסדום, השרים תמכו בתוכנית להקלת הסנקציות שגובשה בשבוע שעבר על ידי "קבוצת הקשר", המבקשת לשים קץ למלחמה בבוסניה. קבוצת הקשר – המורכבת מארה"ב, רוסיה, גרמניה, צרפת ובריטניה – תסכם את הפרטים הסופיים לפריסת כ־135 משקיפים בפגישתה ביום שלישי הבא, הוסיפו הדיפלומטים.

שר החוץ הגרמני, קלאוס קינקל, שאירח את הפגישה באי הקרוב לפולין, אמר כי הקהילה הבינלאומית ממתינה לאות מבלגראד לפני הקלת הסנקציות נגד יוגוסלוויה. לדברי הדיפלומטים, משמעות דבריו של קינקל היא שהחלטה סופית בדבר הקלת הסנקציות תתקבל רק לאחר שמשקיפים בינלאומיים יאשרו שהאמברגו שהטיל נשיא סרביה, סלובודאן מילושביץ', על הסרבים הבוסנים בחודש שעבר אכן מתקיים. האמברגו הוטל לאחר שהסרבים־הבוסנים דחו את תוכנית השלום שהציעה קבוצת הקשר.

זאגרב, קרואטיה (איי־פי ורויטר). האפיפיור יוחנן פאולוס השני הגיע אתמול לביקור בזאגרב, בירת קרואטיה. בשל החשש לניסיונות פגיעה באפיפיור, שלחה ממשלת קרואטיה שני מטוסי מיג־21 מתוצרת סובייטית, שליוו את מטוסו של האפיפיור עד לנחיתתו בנמל התעופה של זאגרב.

ממשלת קרואטיה מקווה, שביקורו של האפיפיור ימקד את תשומת הלב הבינלאומית בסבלה של המדינה, שאיבדה לטובת הסרבים כשליש משטחה במלחמת האזרחים המתנהלת מאז 1991.

האפיפיור נשא נאום בקרואטית דקות ספורות לאחר נחיתתו בזאגרב. בנאומו קרא האפיפיור לקרואטים, לסרבים ולמוסלמים לנטוש את דרך הלאומנות הקיצונית ולבחור בדרך השלום. הוא כינה עצמו "שליח של פיוס", והביע צער על שנאלץ לבטל את ביקורו המתוכנן בסרייבו.

האפיפיור שנראה חלוש, לאחר שבחמשת החודשים האחרונים סבל משבר חמור ברגלו, נעזר במקל הליכה, אמר: "כמה דם של חפים מפשע נשפך. כמה דמעות הציפו את עיניהם של אמהות ושל ילדים... אולם המאמץ להשגת השלום הוא חובה קדושה של כל מאמין".

חמישה מאנשי האיי־אר־אי ברחו מכלא אנגלי שמור היטב, ונתפסו

בריטניה מבהירה כי אינה רואה בניסיון הבריחה הפרה של הפסקת האש

מאת דפנה ורדי
סופרת "הארץ" בבריטניה

יוניוניסטים בצפון אירלנד האשימו אתמול את האיי־אר־אי בהפרת הפסקת האש עליה הכריז הארגון לפני כ־10 ימים, זאת לאחר ש־5 מאנשי הארגון שהורשעו בפעולות טרור באנגליה ונדונו לתקופות מאסר ממושכות ניסו לברוח מכלאם. האסירים השתמשו בנשק במהלך ניסיון הבריחה שסוכל. ממשלת בריטניה לא קיבלה את טיעוני היוניוניסטים והבהירה שהעניין לא ישפיע על שיקוליה בקשר להפסקת האש.

חמשת האסירים החזקו יחד באגף השמור ביותר של בית הכלא וייטמור, שבמחוז קיימברידג'שייר. זהו אחד מבתי הכלא החדישים ביותר בבריטניה, ונחשב על ידי שירות בתי הסוהר ושירותי הביטחון כבטוח ביותר. ניסיון הבריחה תוכנן יחד עם אסיר ששי שנדון ל־10 שנות מאסר על עבירות שונות ביניהן נסיון בריחה קודם.

ששת האסירים הצליחו בעזרת סרינים לטפס על החומה הפנימית המפרידה בין האגף השמור לשאר חלקי הכלא, ואף לעבור את החומה החיצונית של הכלא. בעת ניסיון הבריחה הם ירו פעם אחת או פעמיים מנשק שהוברח אליהם לכלא. סוהר אחד נפצע קל מהירי.

מיד לאחר שהאסירים חצו את החומה החיצונית, אחד הסוהרים האחראי על הטיפול בכלבי השמירה של הכלא הצליח ללכוד ארבעה מהנמלטים, ולהחזיק בהם עד שהגיעה למקום תגבורת. שניים מאנשי האיי־אר־אי הצליחו להימלט מהמקום. מסוק משטרתי שהוזעק כדי לסייע בחיפושים אחר האסירים הנמלטים איתר את השניים בתעלה שליד אחד הכבישים באזור, ושעתיים וחצי לאחר בריחתם, נעצרו שני האסירים.

שירות בתי הסוהר פתח מיד בחקירת נסיבות ניסיון הבריחה, ושר הפנים, מייקל האווארד, הורה על הקמת ועדת חקירה חיצונית שתבדוק את העניין בצורה עצמאית. השאלה המרכזית שתועלה על ידי ועדת החקירה היא איך הצליחו האסירים להבריח נשק לתוך האגף השמור ביותר בכלא.

"האירוע מוכיח טענותינו"

שניים מאנשי האיי־אר־אי שניסו להימלט הגישו בקשה לעבור לכלא בצפון אירלנד, ובקשתם אושרה, אך אישור זה בוטל מיד לאחר ניסיון הבריחה.

חברי פרלמנט יוניוניסטים, הן מהמפלגה הקיצונית יותר, "המפלגה היוניוניסטית הדמוקרטית" והן מהמפלגה המתונה יותר, "המפלגה היוניוניסטית הרשמית של אלסטר", העוקבים בחרדה אחר ההתפתחויות מאז הודעת האיי־אר־אי על הפסקת אש, ניצלו מיד את ההזדמנות כדי להטיל ספק בכוונות האמיתיות של הארגון.

חבר הפרלמנט פיטר רובינסון, אמר כי האסירים הם תחת פיקוחה של הזרוע הצבאית של האיי־אר־אי, ולא היו עושים דבר ללא אישור הארגון. לטענתו, אנשי שין־פיין טוענים שניסיון הבריחה אינו קשור כלל להפסקת האש. לרווחתם של אנשי שין־פיין, בריטניה הבהירה הפעם שניסיון הבריחה לא ישפיע על הדרך בה רואה הממשלה את הכרזת האיי־אר־אי על הפסקת אש.

ממשלת בריטניה גם הודיעה אתמול כי לא תביע התנגדות אם ארה"ב תחליט להעניק לנשיא שין־פיין, ג'רי אדאמס, אשרת כניסה לארה"ב. מאז הודעת האיי־אר־אי על הפסקת האש נשמעו הערכות על ביקור קרוב של אדאמס בארה"ב, כאחד הפרסים שהממשל האמריקאי יעניק לארגון על החלטתו להיענות ללחצים ולהפסיק את האלימות. בסוף השבוע נודע שהתוכנית היא שאדאמס ייפגש עם חברי ועדת החוץ של הסנאט בעת ביקורו, שייתכן כי יתחיל תוך זמן קצר.

יומן

לקראת שינוי בקובה

למרות שבוואשינגטון מנסים להציג את ההסכם עם קובה כחוזה הגירה בלבד, זהו ציון דרך ביחסים הסבוכים בין שתי המדינות. על־פי ההסכם הוואנה מחויבת לנקוט אמצעים כדי למנוע את יציאת אזרחיה. לאחר עשרות שנים של חרם והתקפות בלתי־פוסקות על "הכלא הקובני", קסטרו זכה בהסכם (וכן גם ארה"ב מתברכת) המעניק לגיטימציה אמריקאית לאיסור היציאה מקובה. ארה"ב אמנם הודיעה, כי היא מתכוונת להמשיך באמברגו, כל עוד לא יבוצעו רפורמות פוליטיות וכלכליות באי. ואולם לא ברור על שום מה דורשת וואשינגטון מקובה לבצע רפורמות בעוד היא עצמה אוסרת את הנמלטים משם, ודוחקת בקסטרו למנוע את יציאתם. קובה התחייבה לקלוט את אנשי הסירות שעזבו באחרונה את האי ומעוניינים לשוב, ואילו ארה"ב הסכימה לקבל מדי שנה 20 אלף קובנים בהגירה חוקית – דבר הפותח פתח להסדרת היחסים בין שתי המדינות. אין המדובר עוד בקליטת נמלטים אלא בהגירה תוך תיאום. כמובן שהבית הלבן אינו מעוניין להקל על המשטר הקומוניסטי. המטרה האמריקאית פשוטה: לשים קץ ליציאה ההמונית מהאי. עד כה נאספו על ידי ספינות משמר החופים כ־25 אלף אנשי סירות.

קובה ממהרת למלא את חלקה בהסכם: השלטונות שם פירסמו אולטימטום לאנשי הסירות, והחל מיום ג' בערב ימנעו את היציאה. עד תאריך זה ינסה המשטר "לשכנע" את המבקשים לצאת שלא לעשות זאת, ולאחר מכן ייעשה שימוש ב"אמצעים יעילים", כפי שקבע ההסכם. נאסר אמנם להשתמש באמצעי דיכוי, אולם רוח ההסכם ברורה מאוד לנוכח העובדה שכאלף איש יוצאים לים מדי יום.

סיכומו של דבר – ארה"ב לא תוכל להמשיך להתייחס לקובה כמו בעבר. עצם ההסכם הוא הכרה במשטר הקובני ובצורך לשתף עמו פעולה. קובה כמהה לנתק את כבלי החרם, ורואה בהסכם צעד חשוב לשיפור היחסים עם ארה"ב. כמובן שמהלך כזה על השלכותיו הכלכליות, עשוי להביא גם לשינוי פוליטי לאחר עידן מהפכני של 36 שנה.

ניצן הורוביץ

האיחוד האירופי דן בהצעת הרפורמה של מפלגת הנוצרים־דמוקרטים בגרמניה

שרי החוץ של גרמניה ואיטליה תקפו את רעיון "אירופה בשתי מהירויות"

באסין, גרמניה (רויטר). שרי החוץ של האיחוד האירופי שנפגשו אתמול באי בים הבאלטי כללו בסדר יומם דיון במחלוקת שהסעירה השבוע את מדינאי היבשת. מחלוקת זו מתמקדת ברעיון לשנות את מבנה האיחוד האירופי.

12 שרי האיחוד האירופי – שאליהם הצטרפו גם עמיתיהם מאוסטריה, מפינלנד, מנורווגיה ומשוודיה – דנו אתמול בארוכות במסמך שגובש על ידי חברים בכירים במפלגה הנוצרית־דמוקרטית של קאנצלר גרמניה, הלמוט קוהל, המציע כי האיחוד האירופי יחולק לשתי קבוצות, שיתקדמו לשיתוף פעולה במהירויות שונות. לפי ההצעה יורכב האיחוד האירופי העתידי מגרעין מרכזי ("הגרעין הקשה") – צרפת, גרמניה, בלגיה ולוקסמבורג – שיתקדם לקראת שיתוף פעולה מהיר, בעוד ששאר המדינות יתקדמו לשיתוף פעולה איטי יותר.

שר החוץ האיטלקי, אנטוניו מארטינו, אמר אתמול לכתבים, כי "אירופה בשתי מהירויות" תהיה מפולגת במקום מאוחדת. אני מאמין באירופה אחת". הוא הוסיף, כי ניתן למצוא דרכים להפוך את אירופה לגדולה יותר וחזקה יותר בו זמנית.

קינקל, שכבר הביע את הסתייגותו מהרעיונות שהובעו במסמך של מפלגתו, אמר כי הדיבורים בדבר "אירופה בשתי מהירויות" מבלבלים, ולכן יש להפסיקם. לדבריו, לעולם לא תהיה "אירופה בשתי מהירויות", ולא ניתן לומר למדינות מזרח אירופה המצפות להתרחבותו העתידית של האיחוד האירופי כי אין להן מקום.

שר החוץ הספרדי, חוויאר סולאנה, אמר כי "לעולם לא נוכל לקבל את הרעיון שעל מדינות מסויימות ייאסר להשתתף באחד מהתחומים בהם עוסק האיחוד". הוא הוסיף, כי כבר עתה קיימת "אירופה במהירויות שונות", כאשר כמה מדינות מתקדמות בקצב מהיר יותר מאחרות בתחומים צבאיים ומוניטריים למשל.

בין הנושאים השונים שיעלו לדיון בפגישה בת היומיים, אמר מארטינו כי הוא מקווה שיימצא פתרון מהיר לסכסוך בין יוון לבין אלבניה.

משטרת רוסיה עצרה 3 אנשים שניסו למכור 100 ק"ג אורניום 238

מוסקווה (ע"צ, ע"ד וע"י). שוטרים עצרו ביום רביעי שלושה בני אדם שניסו למכור 100 ק"ג של אורניום 238 ברפובליקה האוטונומית הרוסית של אודמורטיה, במרכז רוסיה, דיווחה ביום ששי סוכנות הידיעות אינטרפאקס, שציטטה מקורות במשטרה המקומית.

השלושה נעצרו בעיר גלאזוב, בצפון הרפובליקה, בעת שניסו למכור את החומר הרדיואקטיבי. על פי אינטרפאקס, ייתכן שמקור האורניום במפעל המייצר דלק לכורים גרעיניים הפועלים בעיר גלאזוב.

האורניום 238, שהוא איזוטופ טבעי שאינו מתאים לשימוש צבאי, משמש לייצור דלק זה. שלטונות המכס פתחו בחקירת המקרה, ושלושת העצורים צפויים, אם יורשעו, לעונשי מאסר שבין חמש לעשר שנים.

מושלם!
הדירה של נוה. האנשים של ל'!

רמות נוה יצירה מושלמת
דירות מפוארות של 5 חדרים בלב תכנית ל' תל-אביב.

- הבניין החדש. בן 12 קומות (הגבוה ביותר בשכונה), משקיף אל הים.
- הבניין מצופה באבן נסורה. ■ לובי כפול עם שתי כניסות.
- בכל דירה מערכת מיזוג אוויר מלאה.
- 2 מרפסות שיזוף פתוחות בכל דירה.
- בסלון ובמטבח מרצפות משיש מעובד.
- חניה תת-קרקעית כלולה במחיר. אפשרות למחסן.
- רמות נוה - עוד חוליה בשרשרת ההצלחות של נוה:

נוה אביבים, רמת נוה, פאר נוה, נוה אמירים ומרום נוה.

נוה
נוה חברת בנין (1956) בע"מ
חברה בת של החברה לנכסים ולבנין בע"מ
קבלן מבצע: סולל בונה מרחב תל אביב
■ משרד ראשי: רח' ארלוזורוב 53 תל-אביב טל' 03-5241166 ■ משרד באתר: רח' אשכול 56 טל' 03-6993074

מבזק

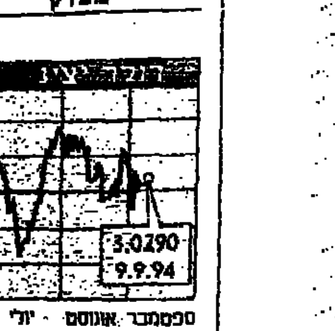

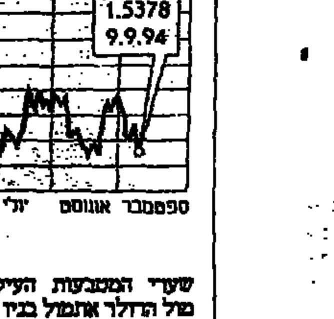

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר אתמול בניו יורק:
מארק: 1.5378 – 1.21%+
ליש"ט: 1.5535 – 0.54%+
ין: 99.22 – 0.43%+

נציג הליכוד ברשות השידור: הרשות חרגה ב-40 מיליון ש' מהתקציב – ולא דיווחה על כך (עמוד ג2).

חברה מכפר סבא פיתחה תוכנה להצפנת פקסים (עמוד ג2).

הוקם גוף לעידוד יזמות עסקית במושבים וקיבוצים (עמוד ג2).

צרכנות. על אף ההוזלות בתעריפי הפלאפון הם עדיין גבוהים מאוד ובעיקר, מסובכים להבנה (עמוד ג3).

שוק ההון. ליטו אפסטיין – גדילה מאוד כבר לפני ההנפקה (עמוד ג4).

עלייה של 16% ברווחי מבשלת הבירה היינקן במחצית הראשונה של השנה (עמוד ג8).

הדולר ירד לעומת המטבעות החשובים האחרים לאחר פרסום מדד גבוה מן הצפוי של המחירים היצרניים בארה"ב (עמוד ג9).

מדד דאו ג'ונס צלל ב-33.65 נקודות לרמה של 3,874.81 נקודות. גם מדד סטנדרד אנד פורס ירד ונסגר ברמה של 468.18 נקודות (עמוד ג9).

נדל"ן

דו"ח מיוחד שהזמין משרד הפנים קובע: יש ליקויים שורשיים במערכת התכנון (עמוד ג10)

גן יבנה תבנה 342 דירות בפרויקט נוה גן בפתח תקווה (עמוד ג10).

קראוס צפון תפרסם מכרז טנד לבניית 9,000 מ"ר במפרץ חיפה (עמוד ג10).

חמש דירות ב"גני העיר" בחיפה נמכרו ב-2 מיליון דולר (עמוד ג10).

תמ"א 14 – עוד לא רואים את הסוף (עמוד ג11).

הוועדה המחוזית מרכז אישרה הקמת שכונה חדשה באליכין (עמוד ג11).

תודג'מן תבנה 140 דירות בשני פרויקטים לחרדים בירושלים (עמוד ג11).

בנק ההשקעות ביר סטרנס מרחיב את שטח משרדיו (עמוד ג11).

מבני תעשייה תבנה 3,160 מ"ר להייטק בבאר שבע (עמוד ג11).

מייקל סטיינהרדט שוקל לפרוש מניהול קרנות הגידור שלו

מאת חיים הנדוורקר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). מנהל קרנות הגידור מייקל סטיינהרדט שוקל לפרוש מתפקידו; קרנותיו נתונות בקשיים מאז תחילת השנה.

סטיינהרדט (53) נחשב בעבר לאחד משלושת מלכי קרנות הגידור בוול סטריט. ב-93' ניהל קרנות בשווי 4.8 מיליארד ד' שהתשואה בהן עמדה על 57%. ואולם מתחילת 94', עקב התנודות בשוקי ההון בעולם, הצטמצמו קרנותיו לכ-3 מיליארד ד'. גם שווי הונו האישי ירד מ-700 מיליון ד' בסוף 93' לכ-500 מיליון היום.

בראיון ל"וול סטריט ג'ורנל" אמר סטיינהרדט כי איבד את התלהבותו: "בעבר נאבקתי על שמירת הנקודה. עכשיו גם רווח של 200 אלף דולר בעסקה לא מרגש אותי". עם זאת הביע חשש שאם יפרוש, אנשים ייחסו זאת לקשיים בקרנות. לדבריו, מסר בעבר למשקיעים כי הישארותו בתפקיד מובטחת רק עד דצמבר, אבל לא הבטיח דבר מעבר לכך.

סטיינהרדט מחזיק עם שמעון שוהד 47.5% מהשליטה בבנק הספנות מנובמבר 92'. לאחרונה פורסם כי קרנות נאמנות סגורות של הבנק, שהיו צינור השקעה בקרנות הגידור של סטיינהרדט, התכווצו ב-20 מיליון דולר, ל-160 מיליון דולר.

רבין יכריע היום במחלוקת על יבוא ירקות וביטול תקנים

הממשלה צפויה לאשר את התוכנית לבלימת האינפלציה

מאת גדרי מלץ וחיים באואר

ראש הממשלה, יצחק רבין, יכריע היום בשני העניינים העיקריים השנויים במחלוקת בתוכנית לבלימת האינפלציה: יבוא פירות וירקות וביטול תקנים המעכבים יבוא. בסוף השבוע נכשלו המאמצים להסיר את התנגדותם של כמה שרים לתוכנית האוצר. רבין יציג את החלטתו בישיבת הממשלה היום, ולאחריה תצביע הממשלה על התוכנית לבלימת האינפלציה.

בישיבת הממשלה המיוחדת שהתקיימה ביום חמישי הטיל על אילן פלאטו, יועצו הכלכלי של ראש הממשלה, לגבש פשרה בין משרדי האוצר והחקלאות בעניין יבוא פירות וירקות ובין משרד האוצר ומשרד התעשייה והמסחר בעניין התקינה. פלאטו נפגש עם נציגי שני המשרדים בשבוע שעבר, אך לא הצליח לגבש פשרה.

עוד התברר בישיבה, כי גם שר הקליטה, יאיר צבן, ושרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, מתנגדים לסעיפים בתוכנית. עם זאת, ההערכה היא כי הממשלה תאשר אותה היום.

שר האוצר, בייגה שוחט, הציע לאפשר, בתקופת מחסור, יבוא חופשי של פירות וירקות, בהיקף של עשרות אלפי טונות בשנה, ששווים עשרות מיליוני דולר. שר החקלאות, יעקב צור, לעומת זאת, היה מוכן לאפשר יבוא של אגסים ותפוחים בכמות מוגבלת.

בימים האחרונים נרשמה ירידה בשיעור ממוצע של 20% במחירי הירקות והפירות, כך מסר בסוף השבוע שעבר מנהל המחלקה לשיווק במשרד החקלאות, נוריאל שריג. בכירים במשרד החקלאות טענו, שירידת מחירי הירקות תימשך לאחר החגים.

צור מסר, שירידת מחירי הירקות והפירות מוכיחה את טענת משרדו לפיה עליית המחירים של מוצרים אלה זמנית, ועל כן אין כל טעם ביבוא. לדבריו, גם אם יאושר יבוא ירקות ופירות, ספק אם יהיו יבואנים שיסתכנו בתחרות על תוצרת חוץ והפסדים כבדים במקרה של ירידת מחירים.

בעניין התקינה, מציע האוצר לבטל כל התקנים המעכבים יבוא ולאמץ תקנים של מדינות מערביות. שר התעשייה והמסחר, מיכה חריש, התנגד לכך, בטענה שהדבר יפגע בכושר התחרות של התעשייה המקומית. גם בעניין זה, לא הצליח פלאטו לגבש פשרה המקובלת על שני הצדדים.

לאה פורת מוסיפה: הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות חוששת מפני צמצום תקני היבוא רק לתחומי בטיחות, בריאות ואיכות הסביבה, ולהוצאת תחום איכות המוצר מכלל התקינה המחייבת. לדבריה, בכך תינתן לגיטימציה לשווק בארץ מוצרים באיכות ירודה שיפגעו לא רק בכיסו של הצרכן אלא עלולים להוות סכנה לבריאותו ולבטיחותו.

המלצות האוצר עומדות בניגוד להמלצות ועדת סורק. הוועדה המליצה ששר התמ"ס יהיה חייב להכריז על תקן כרשמי בתחומים של בריאות, בטיחות ואיכות הסביבה, הגנה על הצרכן, ייעול המשק, והבטחת רמה נאותה של מוצרים הנמכרים בארץ.

צוות לענייני בנייה

ועדת השרים לעניין האצת הבנייה למגורים תקיים היום את פגישתה הראשונה, בה תחליט על הרכב הצוות שיתאם את פעולות משרדי הממשלה בתחומי התכנון, שיווק קרקעות ופיתוח תשתיות.

הצוות יפעל לזירוז אישורן של תוכניות בנייה, לרבות שינוי תוכניות מתאר, שינוי ייעוד של קרקעות, הרחבת שטחי השיפוט של הרשויות המקומיות, הגדלת הצפיפות המותרת לבנייה בהליך מזורז.

כמו כן יפעל הצוות לאיתור קרקעות לבנייה באזורי ביקוש, הפעלת מכרזים לשיווק קרקעות עם לוח זמנים קשיח להתחלה וסיום הבנייה, לרבות הסדרים לגבי תמריצים, ותיאום ענייני תחבורה, איכות הסביבה, עתיקות ופינוי משקעים לבנייה.

בוועדת השרים שבראשה עומד רבין, חברים שר האוצר, שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, שר המשפטים, דוד ליבאי, והשר לאיכות הסביבה, יוסי שריד.

הממשלה תצביע היום על החוק למיסוי הבורסה

מאת גדרי מלץ

הממשלה תצביע היום על הצעת החוק לעניין מיסוי ניירות ערך בבורסה. ההערכה היא כי הצעת החוק תתקבל פה אחד, לאחר שמשרד האוצר הסכים לפתוח מסלול לקיזוז הפסדים. במסגרת הצעת החוק שתונח על שולחן הממשלה, יוכלו המשקיעים לבחור בין שני מסלולי מס.

המסלול הראשון: מס של 10% על רווחים ריאליים בעת המכירה. החישוב ייעשה בידי חברי הבורסה, והמס ינוכה במקור על ידם ויועבר לרשויות המס. המס במסלול זה יהיה סופי והמשקיע לא יהיה זכאי לקיזוזים. המסלול השני: מס של 20% על רווחים ריאליים, עם מתן אפשרות לקיזוז הפסדים. קיזוז המס ייעשה באמצעות הגשת דו"ח שנתי לרשויות המס.

לגבי קרנות נאמנות, החליטו ראשי האוצר להטיל מס על תעודות השתתפות בקרנות במקום על הקרנות עצמן. מס של 15% יוטל על רווחי הון מפדיון יחידות השתתפות בקרנות נאמנות. שיעור המס ינוכה במקור על ידי חברי בורסה ויועבר לרשויות המס. אם למשקיע יש, בנוסף ליחידות בקרן נאמנות, ניירות ערך אחרים, הוא יוכל לבחור במסלול של קיזוז הפסדים, ולשלם מס של 20%. המס על רווחי הון יוטל רק על איגרות חוב חדשות שיונפקו החל מהראשון בינואר '95.

נשקלת פנייה לביהמ"ש להאריך את מצב הפירוק של אל על

במטרה להוציאה מפירוק רק במועד ההפרטה

מאת אילן שחורי

משרדי האוצר והתחבורה שוקלים לפנות בימים הקרובים לבית המשפט כדי לדחות בכמה חודשים את מועד יציאתה של חברת אל על ממצב פירוק. על פי החלטת בית המשפט מלפני כשנה, אמורה אל על לצאת ממצב פירוק ב-14 באוקטובר '94.

ועדת השרים לענייני הפרטה תתכנס ביום שלישי לדיון בהפרטת אל על. בישיבה יוחלט אם לבקש המשך מצב הפירוק של החברה, כדי שאל על תצא ממצב הפירוק רק במועד ההפרטה.

הממונה על התקציבים באוצר, דוד ברודט, המטפל בהפרטת החברה אמר אתמול ל"הארץ", כי ניתן להכין את תשקיף החברה תוך ארבעה עד ששה שבועות. לדבריו, רוב העניינים שהיו נתונים במחלוקת סוכמו ויובאו ביום שלישי לאישור השרים. "הצלחתי לסכם עם ראשי מערכת הביטחון את רוב ענייני מימון הוצאות הביטחון של אל על לאחר ההפרטה. החברה תתחייב לרמת הוצאות מסוימת לחמש ולעשר שנים, ובכל מקרה בשיעורים הנמוכים מהתחייבויותיה כיום. גם העניינים האחרים סוכמו, לפחות מבחינת האוצר", אמר ברודט.

נודע, כי באוצר חוששים כי אם תצא אל על ממצב פירוק, ומשרד התחבורה ימנה מועצת מנהלים לחברה, עשויים חבריה לפעול למניעת הפרטתה מתוך רצון להמשיך ולהחזיק בתפקידים.

שר התחבורה, ישראל קיסר, אמר אמש ל"הארץ" כי משרד התחבורה מוכן ליציאת אל על ממצב פירוק.

"אם יתברר שיש דרישה לדחות את היציאה ממצב הפירוק בגלל התקדמות מצב ההפרטה, לא נתנגד לכך. הפרש של כמה חודשים לא ישנה הרבה", אמר קיסר.

יומן

עצמאי בשטח

אליהו. מתנתק מאבנר

בראשית השבוע שעבר דחה בית המשפט המחוזי בת"א את בקשת תאגיד אבנר לביטוח נפגעי רכב, לאסור על חברת אליהו לבטל את החוזה עימו.

הפסיקה עוררה, בניגוד למצופה, מעט מאוד הדים – כנראה בשל חוסר הפירגון כלפי אליהו מצד חברות הביטוח האחרות. מאידך, היו בענף הביטוח מי שראו בפסיקה עוד מכה לאבנר, הכורע תחת גירעון מצטבר של כמיליארד ש'.

אליהו פרשה בפועל מתאגיד אבנר, שבו שותפות כל חברות הביטוח, ב-1 בינואר 94', לאחר התראה בכתב. היא נימקה את צעדה בחשש שאבנר לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו.

החוזה של אליהו עם אבנר שונה מזה של שאר חברות הביטוח: אליהו מתחלקת שווה בשווה עם אבנר בתקבולים מפרמיות ובתשלום התביעות, לעומת 70% לאבנר ו-30% לחברות הביטוח בהסכמים של אבנר עם שאר החברות. אליהו ביקשה להינתק מאבנר לאחר שצברה תיק מבוטחים טוב יותר מהממוצע, והשיגה ביטוחי משנה בתנאים מצוינים. הישגים אלה איפשרו לשלמה אליהו לנקוט צעד אמיץ – כחלק מהעצמאות שהוא מפגין בתחום הביטוח זה שנים ארוכות – ולהינתק מאבנר. מעכשיו אליהו לוקח על עצמו את מלוא הסיכון ולכן גם את מלוא הרווח הטמון בניהול מקצועי וסולידי של ביטוח הרכב.

הפסיקה, המעניקה לאליהו גושפנקה לביטול החד-צדדי של ההסכם עם אבנר, הפתיעה רבים בענף הביטוח, שהיו בטוחים כי אבנר יזכה במשפט. ואולם, בענף מיהרו להמעיט מחשיבות פסק הדין. "אין לפסיקה שום חשיבות", טען רימון בן-שאול, מנכ"ל כלל ביטוח: "אין חשש שחברות אחרות ילכו בעקבות אליהו", אמר שמואל גולומב, מנכ"ל איגוד חברות הביטוח.

בימים הקרובים יחליטו ראשי אבנר אם לערער על פסיקתו של השופט המחוזי, אורי שטרוזמן, לבית המשפט העליון. ואולם גם אם לא יתממש החשש שחברות ביטוח אחרות ילכו בעקבות אליהו, אין ספק שבפסק הדין ספגה תדמיתו של אבנר חבטה הגונה בעיני הציבור ובעיני הכנסת, שאמורה לתקן עבורו את החוק לפיצויי נפגעי תאונות דרכים. השופט שטרוזמן כינה את אבנר "אונייה טובעת". ואילו על אליהו אמר, כי היא דואגת למבוטחיה כמו בעל מטען, שאי אפשר לכפות עליו לשלוח את מטענו היקר באונייה – אבנר – שיש חשש סביר לטביעתה.

קביעת בית המשפט צורבת במיוחד לנוכח השיפור המסתמן בתוצאות העסקיות של אבנר בחודשים האחרונים, ולנוכח המאמצים הגדולים של אבנר לשפר את תדמיתו. את הנזק שנגרם מקביעת בית המשפט הגדיר אחד מראשי ענף הביטוח, באומרו כי גוש הרפש הקטן שזרקה אליהו לעבר אבנר התפזר לכל עבר ודבק בשוק ביטוח החובה כולו.

רונית מורגנשטרן

צווארון לבן / צבי הראל

נפצע בחו"ל, יתבע בארץ

ביהמ"ש העליון פסק כי ישראלי שנפצע במועדון הים התיכון בקורפו, רשאי להגיש תביעת פיצויים בארץ. השופט לוין: טענת החברה הישראלית שהיא רק סוכנת של החברה הצרפתית – מופרכת

במשך שלוש שנים מנהל עמיחי סנדלר (37) מהרצליה מאבק משפטי נגד שתי חברות המפעילות את מועדון הים התיכון. לפני כשבועיים, אחרי מאבק יקר ומתיש, קיבל בית המשפט העליון את ערעורו על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב, שקבע כי סנדלר אינו יכול להגיש בישראל את תביעת נזקי הגוף שלו נגד המועדון. הנתבעת האחת היא חברה ישראלית ושמה "לה קלוב מדיטראנה ישראל בע"מ" והשנייה – החברה הצרפתית "le club mediteranee s.a.". החברה הזרה מחזיקה בכל מניות החברה הישראלית זולת מניה אחת. כתובתן של שתי החברות זהה: כיכר מלכי ישראל 9 בתל-אביב.

סנדלר, קבלן גגות רעפים, לא נרתע גם כאשר בית המשפט העליון התנה את בירור ערעורו בהפקדת ערבות בנקאית של 5,000 דולר – למקרה שהערעור יידחה והוא יחויב בהוצאות משפט.

פסק הדין, שבו נקבע כי ניתן להגיש את התביעה נגד החברות בארץ, נכתב בידי השופט שלמה לוין ולקביעותיו הצטרפו המשנה לנשיא ביהמ"ש העליון, פרופ' אהרן ברק, והשופט אליהו מצא. שתי החברות חויבו בהוצאות משפט בסך 15 אלף שקל.

חשיבותו של פסק הדין רבה מפני שהוא נוגע לישראלים נוספים שהגישו תביעות נגד חברות הקשורות למועדון הים התיכון. זאת ועוד: פסיקתו האחרונה של בית המשפט העליון מחייבת: מעתה לא יוכלו שתי החברות הללו להתנער מאחריותן תוך העלאת טענות משפטיות פורמליות, ובחלקן מקוממות. על קו ההגנה של הנתבעות כתב השופט לוין כי טענת החברה הישראלית שאין היא אלא מתווך או סוכן נסיעות של החברה הצרפתית "מופרכת על פניה".

תביעת סנדלר, שיוצג בידי עורכי הדין יונה מרקוביץ ויעקב פישר, היתה בגין נזקי גוף. להלן גרסתו כפי שפורטה בתביעה.

לוין: להתאים את הכללים למציאות

בתביעה נטען כי אילו ניתן לסנדלר טיפול נכון על ידי הרופא מטעמן של הנתבעות, היה הנזק שנגרם לו קטן יותר

בספטמבר 1987 שהה סנדלר במועדון הים התיכון בקורפו שביוון, שבו מתקיימות בין היתר פעילות של משחקים בבריכת השחייה. את המקומות לכפר הנופש הזמין התובע באמצעות משרדן של שתי החברות בתל-אביב. לטענתו, בעת הזמנת המקום הובטח לו כי המדובר בכפר נופש בבעלות ובאחריות הנתבעות והוא יהיה מבוטח ללא תנאי בגין נזקי גוף ותאונות.

ב-21.9.87, בעת פעילות מאורגנת של המועדון, הוא קפץ קפיצת ראש לבריכה ונחבל בקרקעית. לדבריו, עומק המים היה נמוך (85 ס"מ), אך הוא לא הוזהר, וכן לא היה בבריכה שילוט בולט האוסר קפיצה למים ובמקום לא היה מציל. סנדלר נחבל קשות בראשו ונותר מוטמא עד הגולגולת. הוא איבד דם רב וחש כאבים חזקים בשתי הכתפיים ובגולגולת. לטענתו, משהגיע באמבולנס לבית חולים בקורפו, לא הרשה נציג של שתי הנתבעות לרופא בית החולים לטפל בו עד שיגיע רופא מטעמן, וכאשר הגיע רופא זה הוא לא עשה לו צילום גולגולת ולא צילומי גב ועמוד שדרה, אלא הסתפק בצילום הגוף בלבד. לגרסתו, הרופא של הנתבעות שלח אותו בחזרה למלון ואמר לו כי בקרוב יוכל לחזור לפעילות גופנית סדירה.

לאחר שובו של סנדלר לישראל, מסופר בכתב התביעה, הוא המשיך לסבול מכאבים עזים בכתפיים ובגב. בתום בדיקה מקיפה התגלה אצלו שבר עם פריקה של חוליות בעמוד השדרה הצווארי ושבר בעמוד השדרה הגבי. לדבריו, כתוצאה מהאבחנה הלא נכונה של הרופא מטעם הנתבעות, הוא התהלך עשרה ימים עם חוליה שבורה והיה עלול להישאר משותק כל חייו. עם גילוי השבר אושפז סנדלר בדחיפות בבית החולים מאיר בכפר-סבא, שם נותח. רק במאי 1988, שמונה חודשים אחרי פציעתו, היה מסוגל לחזור לעבודתו בהדרגה ובאופן מוגבל. נקבעה לו נכות של 40% לצמיתות.

עו"ד מרקוביץ טוען בין השאר, כי הטיפול הרפואי שנתן הרופא מטעם שתי החברות היה רשלני מאוד, וכי טיפול נכון בזמן היה יכול למנוע או להקטין את הנזק הבריאותי שנגרם לתובע. סנדלר העמיד את גובה התביעה על 1.4 מיליון שקל, מהם 700 אלף שקל בגין הפסדי השתכרות בעתיד.

בתחנה המשפטית הראשונה במאבק, בפני רשם בית המשפט המחוזי בתל אביב נסים ישעיה, צלחה דרכם של סנדלר ופרקליטיו. השופט ישעיה כתב, כי המענה לשאלה אם המצאת התביעה לחברה הזרה שמקום מושבה מחוץ לישראל היתה כדין – שאלה הנוגעת בפרשנות שיש לתת לתקנה 482(א) לתקנות סדר הדין האזרחי – הוא חיובי. הוא קבע, כי שתי הנתבעות הן גוף עסקי אחד למרות שהן פועלות כתאגידים שונים. ישעיה קבע כי "אין מדובר במקרה זה ב'סוכן מכירות' שקונה טובין מחברה זרה ומוכר אותם בארץ על חשבונו. במקרה זה אין כלל 'זכות קיום' למשיבה אחת (לחברה הישראלית) אלא לשם קידום עסקיה של המשיבה השנייה בישראל (החברה הצרפתית). משיבה אחת נרשמה כתאגיד בישראל לשם ניהול 'מועדוני הים התיכון' באותו אופן כפי שהם מנוהלים בעולם על-ידי המשיבה מס' 2, ולשם שיווק חבילות נופש לתושבי הארץ המבקשים לבקר במועדוני הים התיכון בחו"ל".

משרד עורכי הדין גד נשיץ, שייצג את הנתבעות, ערער על החלטתו של הרשם. הערעור התברר בפני השופטת המחוזית מרים פורת, שהפכה את הקערה על פיה ופסלה את המצאת כתב התביעה. השופטת קבעה כי אין בסמל (הלוגו בעל שלוש שיניים) ובאינטרס העסקי המשותף של שתי החברות כדי להוכיח זיקה מספקת ביניהן. מהחלטתה של השופטת עולה כי על התובע היה להגיש את תביעתו בצרפת, מקום מושבה של החברה הזרה.

בפתח נימוקיו כתב השופט לוין, כי אינו מסכים לפרשנות המצמצמת שנתנה השופטת פורת לתקנה 482(א), וכך כתב: "פרשנות זו שרווחה בעבר כבר אינה תואמת את המציאות של היום, כשמדובר ב'עולם קטן', בו קיימים קשרים הדוקים בין המדינות ובו מאפשרות התקשורת המודרנית העברת מידע סיטונית וזולה. אמת נכון הדבר, ששומה על בית המשפט שלא לחרוג מהמסגרת הדיונית המחייבת, אך עדיין נותר כר נרחב לפני בתי המשפט להתאים את כלליה, על דרך של פרשנות ראויה, למציאות החדשה". בסיום פסק הדין כתב השופט לוין, כי דרגת האינטנסיביות של הקשר בין שתי החברות היא כזו, שניתן להניח שמסמכי בית המשפט יגיעו לידי החברה הצרפתית באמצעות החברה הישראלית.

בכך לא תם מאבקו המשפטי של סנדלר. עתה, יחזור הדיון לבית המשפט המחוזי כדי לדון בתביעת הפיצויים לגופה.

לה נסיונל
חברה ישראלית
לבטוח בע"מ
MEMBER OF THE SWISS LIFE NETWORK
Swiss Life

הודעה לציבור המעסיקים והעובדים בישראל *

חברת הביטוח "לה נסיונל" מכריזה בזה
על תכנית פנסיה מקיפה, המיועדת
לכלל השכירים בישראל ואשר עקרונותיה הינם כדלקמן:

1. הפרשות עובד ומעביד – 17.5% מהשכר, המבוססות על הפרשות עובד 5.5% על חשבון תגמולים, 6% הפרשת מעביד על חשבון תגמולים, ו-6% הפרשת מעביד על חשבון פיצויים.
2. עובד עד גיל 40, יקבל פנסית זיקנה בגובה 2% לכל שנת חברות. שיטת החישוב תהיה על פי שיטת ממוצעי השכר. לעובדים מעל גיל 40 אחוז הפנסיה יחושב אקטוארית ואישית.
3. עובד יהיה זכאי לפנסית נכות מלאה ו/או חלקית בגובה פנסית הזיקנה הצפויה, ללא צורך בתקופת אכשרה. הגדרת הנכות ליברלית, ולעובד ייצוג נאות בוועדה הרפואית לקביעת נכות.
4. אלמנת עובד או אלמן עובדת, יהיו זכאים לפנסיה בגובה 40% "מהשכר המבוטח" לכל ימי חייהם, ללא צורך בתקופת אכשרה. יתום של עובד כנ"ל יהיה זכאי לפנסיה בגובה 20% מהשכר המבוטח. מקסימום פנסית שאירים – 80% מהשכר המבוטח.
5. במקרה מות עובד יהיו זכאים היורשים למענק ביטוח חיים בגובה 25 משכורות חודשיות.
6. רווקים יהנו מהפרשות מוגדלות לפנסית זיקנה עד מועד נישואיהם.
7. ניתן לרכוש ביטוח ימי מחלה וכיסויים נוספים בתעריף נמוך במיוחד.
8. התוכנית אינה ניתנת להרעה או לשינוי אלא במידה שאגרות החוב המונפקות לקרנות הפנסיה (אג"ח מיועדות) ישאו תשואה נמוכה מ-5.5% או במידה שרווחי ההשקעות של החברה ישאו תשואה רב שנתית נמוכה מ-2.5% לשנה.

* הודעה זו מיועדת גם לקבוצות עובדים שחל עליהם הסכם קיבוצי או צו הרחבה.

מעסיקים או וועדי עובדים או עובדים בודדים, מתבקשים להתקשר לטלפון 03-5176229 ולבקש את כרמלה.

מס' הטלפון הראשי של החברה הוחלף ל-03-511 5353 (50 קווים)

هكذا من الأصل

על בד – מרעננת ומתייעלת

החברה, שמנבה קו ייצור מגבונים לחים ליצוא, חשופה לסיכונים עקב שינויים בשערי המט"ח ופיתוחים חדשים מצד מתחרים בחו"ל

חברת על בד משואות יצחק בע"מ (להלן החברה) גייסה בתחילת ינואר 94' כ–30 מיליון שקל נטו בבורסה לניירות ערך בתל אביב, תמורת כ–17.5% מהון המניות שלה (לפני דילול בגין מימוש אופציות).

כפי שנאמר בתשקיף ההנפקה, ייעדה הנהלת החברה כ–60% מתמורת ההנפקה להחזר ופירעון הלוואות האשראי לזמן קצר בהיקף של כ–17 מיליון שקל, ובכך הסירה את נטל הוצאות המימון. מלבד זאת, החברה אף חסכה באמצעות כספי ההנפקה הפגר אלטרנטיווי נוסף מהשקעה אפשרית בתיק בטוחות סחירות, למרות שהשקיעה בתיק זה כ–5 מיליון שקל, ובמחצית הראשונה של 94' היא אף הפסידה כ–0.7 מיליון שקל.

החברה, שעיקר מניותיה מוחזקת בידי שותפות אחזקות משואות יצחק (1985) ושות' שהשותפים בה הם חברי מושב משואות יצחק, עוסקת בייצור ושיווק מטליות לחות תחת המותג "Fresh Ones".

בנוסף, החברה מייצרת ומשווקת בדים לא ארוגים כחומר גלם וכמוצר מוגמר לתעשיית המטליות הלחות ולתעשיית הטקסטיל, וכן עוסקת בשיווק עבור יצרנים אחרים בתחומים המשיקים לתחום פעילותה, וזאת תוך ניצול אפיקי השיווק של החברה בארץ ובחו"ל.

בימים אלה נמצאת החברה בתנופת השקעות. ביוני 94' הנבה על בד קו ייצור אוטומטי למטליות לחות בהשקעה של כ–650 אלף דולר. לדעת החברה, הדבר יביא לגידול של כ–30% בכושר הייצור של מטליות לחות בקופסאות עגולות, לחיסכון של כ–70% בעלות כוח אדם למוצר זה, ולקיצור זמני אספקת המוצר.

כמו כן, בכוונת החברה לצייד את המפעל עד סוף השנה בציוד אוטומטי נוסף בהיקף של כ–600 אלף דולר. בתחילת אוגוסט השנה החליטה הנהלת החברה להשקיע בקו ייצור חדש לבד לא ארוג מסיבי ויסקוזה בהיקף של 5 מיליון דולר.

קו ייצור חדש זה נדרש לאור שבחצי הראשון של 94' נפתחו בפני החברה שווקים חדשים, כמו רוסיה, צ'כיה, קוריאה וכן רשתות שיווק באירופה. דבר זה הביא לגידול בשיעור של כ–30% בהיקף המכירות ולניצול תפוקת קו הייצור הקיים עד תומה. יתרה מזאת, החברה אף נאלצה לייבא בדים מחו"ל כדי לענות על הדרישה.

לדעת הנהלת החברה, קו הייצור החדש צפוי להניב פירות באמצע 95', והיקף ההכנסות החזוי הוא כ–8 מיליון דולר לשנה, עם שיעור רווח גולמי של כ–50%.

ההשקעה תמומן ממקורות קיימים (בעיקר יתרת כספי ההנפקה) וכן מסיוע ממשלתי באמצעות מענק השקעה על פי חוק עידוד השקעות הון בהיקף של כ–20% מסך ההשקעה.

קו הייצור ימוקם במבנה שאותו תקים השותפות "אחזקות משואות יצחק 1985 ושות'" המחזיקה כחברה. המבנה, בגודל של כ–1,000 מ"ר, יושכר לחברה.

ניתוח תוצאות הפעילות

מתוך השוואת תוצאות הפעילות העסקית לששת החודשים שנסתיימו ב–30 ביוני 94', לתוצאות בתקופה המקבילה אשתקד (על בסיס פרופורמה, שכן החברה עדיין לא נוסדה ופעילות המפעל נכללה במסגרת השותפות "אחזקות משואות יצחק 1985 ושות'"), עולה כי מחזור הפעילות במחצית הראשונה של 94' גדל במונחים ריאליים יחסית לתקופה המקבילה אשתקד בכ–22%.

עם זאת, שיעור הרווח הגולמי ירד מ–29% במחצית הראשונה של 93' ל–24% במחצית הראשונה של 94'.

ההסבר לחוסר הסימטריה הזה נעוץ, לדברי הנהלת החברה, כפי שעולה מדו"ח הדירקטוריון שצורף לדו"חות הכספיים ל–30 ביוני 94', בארבעה גורמים עיקריים:

א. ירידות מחירים בעולם בכ–10% בממוצע. ירידה מעין זו היא דרמטית לחברה שמרכיב היצוא בסל המכירות שלה הוא יותר מ–65%.

ב. שחיקת הדולר בשיעור של כ–4% יחסית לשקל. לשחיקה זו השפעה מקוזזת, שכן גם בעלות המכר ישנו מרכיב של כ–30% מסך חומרי הגלם המיובאים מחו"ל. עם זאת, השפעת ההכנסה בחשיפה לשינויים בשערי החליפין של מטבע החוץ משמעותית יותר.

ג. כניסת המוצר המרובע לשיווק, שתרם 5.5% למחזור, אך לערמת זאת הוריד ב–1% את שיעור הרווח הגולמי.

ד. הגידול בהיקף ההזמנות בשיעור של כ–28% הביא לכך שהמפעל עבר לעבוד במשמרת שנייה ושלישית, דבר הכרוך בעלויות שכר נוספות.

מהשוואת הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות, בין התקציבים האמורים, ניתן לראות התייעלות מרשימת ב–94'. בעוד שבמחצית הראשונה של 93' שיעור ההוצאות הנ"ל היווה כ–13% מהמחזור, הרי שבמחצית הראשונה של 94' הוא היה כ–12%, ולקראת המחצית השנייה של השנה הנהלת החברה אף צופה התייעלות נוספת.

בהוצאות המימון ישנו שיפור למראית עין, והוא מתבטא בירידה של כ–12% בהיקף ההוצאות במחצית הראשונה של 94' לעומת התקופה המקבילה ב–93'.

ואולם, חשוב להבין כי במחצית הראשונה של 94' אין מקום להוצאות מימון בגין התחייבויות לבנקים. הסיבה לכך היא, שבעקבות ההנפקה לציבור (קצת לפני תחילת השנה) פרעה החברה את מלוא התחייבויותיה לזמן קצר לבנקים, כך שהיא לא שילמה את כל המרכיבים הכלולים בהוצאות ריבית בגין ההלוואות לזמן קצר לבנקים וכן מהשחיקה היחסית של בסיס הצמדה (דולר, מד"ג) יחסית לשינוי במדד המחירים לצרכן.

בסקירת הדו"חות הכספיים אומרים מנהלי החברה, כי עיקר הוצאות המימון נובע מהפסד בגין עסקות פרווארד במטבע האוסטרלי.

גם סעיף הכנסות/הוצאות אחרות עבר שינוי יחסית לתקופה המקבילה ב–93'. ב–93' היו הכנסות בהיקף של 54 אלף שקל, בעוד שבמחצית הראשונה של 94' יש הוצאות של כ–792 אלף שקל, שעיקרן הפסד מבטוחות סחירות. לחברה תיק בטוחות סחירות בהיקף של כ–4.5 מיליון שקל נכון ל–30 ביוני 94'. תיק זה נשחק בחודשים האחרונים בכ–14%.

שיעור המס האפקטיווי של החברה בתקופה המקבילה ב–93' היה 25%, ונבע מכך שהשקעות החברה והרחבותיה זכו למעמד של מפעל מאושר הזכה משיעור מס מופחת של 25%. עם זאת, במחצית הראשונה של 94' הגיע שיעור המס האפקטיווי ל–43%. הדבר נבע בעיקר מהפרשים בעיתוי החברה בהפסד בגין בטוחות סחירות שלא קיבלו ביטוי בעתודה למסים נדחים, ואת בשל האי הוצאות להיפך.

לחברה תזרים מזומנים חיובי מפעילות שוטפת של 1.8 מיליון שקל, שמימן במחצית הראשונה של 94' השקעות בבכסים קבועים בהיקף דומה.

יתרת המקורות נבעה מהנפקת ההון, והשימושים היו פירעון הלוואות לזמן קצר והשקעה בבטוחות סחירות.

יחסים פיננסיים מאוזנים

אמנם בדו"חות הביניים ל–30 ביוני 94' לא מפורט הרכב הזרים, דבר המקשה על ניתוח מחזור הלקוחות. אך בהנחה של פרופורציה דומה להרכב נכון ל–31 בדצמבר 93' ל–118 יום, המשמעות היא אחת מן השתיים – או שמדובר במגמת שינוי בתנאי האשראי ללקוחות, או שמסתמנת לחברה בעיה בגבייה אצל חלק מהלקוחות.

חשוב לציין שבשנת 93' הפרישה החברה לחובות מסופקים שיעור של 0.5% מיתרת הלקוחות. דבר זה מעיד על כך שהחברה, על פי ניסיון העבר והמידע המצוי בידיה, הם סמוך לסוף המשימה על הדו"חות הכספיים, מניחה הבטחת פירעון של לקוחותיה בהיקף כמעט מלא.

מחזור המלאי יציב יחסית לדצמבר 93' ועומד על ממוצע של כחמישה שבועות, שעיקרו מלאי חומרי גלם שכן מדיניות המפעל היא ייצור על פי הזמנה, ובמקביל החזקת מלאי חומרי גלם לייצור בדים לא ארוגים במשך כחודש וחצי וייצור של מטליות לחות במשך כשבוע.

בעקבות ההנפקה לציבור שבאמצעותה נפרעו ההתחייבויות לזמן קצר, נוצר שיפור משמעותי הן ביחס השוטף – שעמד בדצמבר 93' על 1, וביוני 94' על 4 – והן במנוף הפיננסי, שעבר מיחס של 3 בדצמבר 93' ליחס של 0.3 ביוני 94'.

יחסים אלה, המעידים על נזילות גבוהה ואיתנות פיננסית, יכולים להיות לרועץ לחברה שחלק עיקרי מהאמצעים הנזילים (יתרת הלקוחות) חשוף לשינויים בשערי חליפין של מט"ח וחלק אחר חשוף למצב הבורסה בתל אביב. תחברה מיישמת בפעילותה ניהול סיכונים, בעיקר באמצעות עסקות עתידיות (FORWARD) של רכישת דולרים של ארה"ב כנגד מטבעות אחרים, בעיקר מארק גרמני ודולר אוסטרלי. עסקות אלה הסבו לחברה במחצית הראשונה של 93' הפסדי מט"ח.

	לששה החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1994 (בלתי מבוקר)	לשלושה החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 1993 (בלתי מבוקר)	לשלושה החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 1993 (מבוקר)
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
הכנסות ממכירות	21,639	11,650	10,006
עלות המכירות והעיבוד	16,464	8,972	7,034
רווח גולמי	5,175	2,678	2,972
הוצאות מחקר ופיתוח	65	65	–
	5,110	2,613	2,972
הוצאות מכירה	1,819	995	1,025
הוצאות הנהלה וכלליות	862	445	483
	2,681	1,440	1,508
רווח תפעולי לפני מימון	2,429	1,173	1,464
הכנסות (הוצאות) מימון, נטו	(636)	(530)	57
רווח תפעולי לאחר מימון	1,793	643	1,521
הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו	(792)	(606)	14
רווח לפני מסים	1,001	37	1,535
מיסים על ההכנסה	428	163	387
רווח (הפסד) נקי לתקופה	573	(126)	1,148
רווח (הפסד) נקי למניה ל–1 ש"ח ע.נ.	0.11	(0.02)	0.25

תמצית דו"ח רווח והפסד מותאם לשקל של חודש יוני 1994

הנהלת החברה צופה עלייה ביחסים אלה בחודשים הקרובים, עקב גיוס הון נוסף לקראת השקעה בקו הייצור החדש. לדברי החברה, הסיכונים האמורים הם בגדר מעבר מצב. יתר על כן, בעתיד הקרוב החברה תשקיע את כספי ההנפקה בקו הייצור החדש, והשקעה זו תביא לשיפור הרווחיות.

יתרה מזאת, מכיוון שחלק משמעותי מפעילות החברה מבוצעת במטבע מקומי בעוד שעיקר ההכנסות הן במט"ח, הרי שבמידה ושער החליפין בין השקל לסל המטבעות לא יישמר ריאלית, עלולה להיות לדבר השפעה על תוצאות הפעילות.

לגבי שמירה ושיפור בתחום היתרון היחסי, נראה כי החברה אינה שוקטת על שמריה. יעידו על כך ההשקעות האחרונות והכוונה להקים קו ייצור נוסף כפי שצוין לעיל. השקעות אלה אמורות לשפר את יכולת הייצור ולהביא לשיפורי רווח גולמי טובים יותר.

הצלחת החברה בעתיד מותנית ביכולתה לשמור על השווקים הקיימים ולייצור נוספים, כדי לגרום לכך שמכלול גורמי הייצור שלה יועסקו ויופעלו באופן אופטימלי. חשוב גם שהחברה תהיה ערה לתחרות בחו"ל ולפיתוחים חדשים, ובמידת האפשר להיות זו שתוביל בתחום ההתחדשות, וזאת כדי לא לתת למתחרים דריסת רגל בשווקים שלה ובנוסף להגדיל את מגוון המוצרים המשווקים.

שונה של 94' הפסד בהיקף של כ–728 אלף שקל.

מבט לעתיד

תעשיית המגבונים הלחים בארץ הפכה להיות שם דבר בעולם. לחברת על בד יש חלק חשוב בכך בשל העובדה שהיא נחשבת לאחת משתי היצרניות המובילות בתחום זה בארץ. גופים בענף טוענים, כי המוצר לסוגיו עדיין לא מיצה את עצמו, וכי אנשים בימינו בוחרים בשירותים הקלים שחוסכים זמן.

לפיכך, למוצרי החברה, שבעיקרון מיועדים לשימוש תינוקות, ניתן למצוא שימוש גם אצל מבוגרים – כמו ניקוי אביזרי רכב או לצורכי קוסמטיקה. החברה אף פרצה לתחום הווטרינרי, המייצרת מטליות לניגוב עטיני הפרה לצורך הורדת רובד החיידקים מהם.

אך למרות כל אלו, החברה, שפונה אל היצוא ולמעשה לשוק אינטופי, חשופה לכמה סיכונים שהעיקריים ביניהם: החשיפה לשינויים בשערי החליפין של מט"ח (כאשר קיימת אי סימטריה הן בסוגי המטבע שבהן מתבצעות התשומות לבין סוגי המטבע בהן מתבצעות העסקות, והן בשל הפער בין אשראי הספקים לאשראי ללקוחות היוצר חשיפה בעיתוי). מעבר לכך, קיימת תחרות עם יצרנים בארץ ובחו"ל, כאשר המבחן המרכזי לזכות הקיום הוא כמובן היתרון היחסי הן באיכות המוצר, הן במגוון השווקים שאליו הוא פונה והן בעלותו.

החברה ערה לסיכונים האמורים. בראשון היא משתדלת לטפל באמצעות עסקות עתידיות של שערי המט"ח, המוגדרות חשבונאית כספקולטיביות, אך במהותן אינן יוצרות ביטוח כנגד השינוי בשער החליפין. באמצעות עסקות אלה מנסה החברה להביא לפיזור של פיזור הסיכון על ידי קביעת הפער בין התקבולים במטבעות השונים כנגד התשלומים במטבעות אחרים, ובאמצעות תו לרכוש דולרים באמצעות עסקה עתידית כנגד המטבעות האחרים.

הכותב הוא רואה חשבון

קית. מינוי בפולין

הרצוג. אורח בהרצליה

רמון. מחמיא להסתדרות

תע"א – הקשר הפולני

הנהלת התעשייה האווירית מינתה לפני זמן קצר את אריאל אריאב כסוכן שיווק בפולין. אריאב הוא בנו של שלום אריאב, המנכ"ל הקודם של תע"א ומידידיו הקרובים של מנכ"ל תע"א הנוכחי, משה קית. לדברי מקור בהנהלת תע"א, מינויו של אריאב נעשה על פי הכללים המקובלים והוא הופקד על קידום פעילותה האזרחית של תע"א במדינה זו. המקור הדגיש, כי אריאב לא יהיה סוכן בלעדי של תע"א בפולין, אלא יפעל לצד סוכנות מקומית ששכרה תע"א שם, הפועלת על בסיס עמלות מעסקות. תע"א מוצאת בפולין פוטנציאל עסקי רב בתחומים צבאיים ואזרחיים, ולפני כשנתיים אף פורסם כי מפעל מל"מ של תע"א זכה במכרז לביצוע פרויקט תקשורתי אזרחי רחב היקף במדינה זו.

שרון שרה

נוגסים באינפלציה

בכירי האוצר והמשק מצאו לעצמם זמן לשוחח באופן לא פורמלי על הצעות הממשלה למלחמה באינפלציה. הבכירים הוזמנו על ידי נשיא המדינה לשעבר, חיים הרצוג, לארוחת ערב בביתו שבהרצליה פיתוח, שבה הגגו את יום הולדתו ה–70 של המיליונר האמריקאי דן אברהמס. אברהמס, השולט בכמה חברות תרופות בעולם, ידוע כתומך במפלגת העבודה. בין האורחים ניתן היה למצוא את שר האוצר, אברהם שוחט, נגיד בנק ישראל, יעקב פרנקל; שר הבריאות, ד"ר אפרים סנה; ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט; נשיא התאחדות התעשיינים, דן פרופר; נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן ונשיא אוניברסיטת בן גוריון, ד"ר אביש' ברוזמן.

זהר בלומנקרנץ

מראה יווני

חברת "ויזואל – מאגרי שקופיות", הודיעה בסוף השבוע על פתיחת סניף ראשון מחוץ לישראל. "VISUAL HELLAS" ייפתח באתונה, והמנכ"ל ביוון הוא ניקוס אורך, שסיים באתונה השתלמות במשרד "ויזואל" בתל אביב. לדברי מנהל החברה בארץ, ארז מילר, "ההחלטה להקים את 'ויזואל הלס' באה בעקבות בדיקת שוק הפרסום המקומי ביוון, שהיקפו הגיע ל–800 מיליון דולר ב–93' – יותר מפי שניים מהיקף הפרסום בישראל". החברה בארץ מייצגת, מאז הקמתה ב–90', חברות בתחום מאגרי השקופיות בהן, THE STOCK MARKET ו־SUPERSTOCK (ארה"ב); THE TELEGRAPH WESTLIGHT (אנגליה); ZEFA (גרמניה). החברה הישראלית, שבבעלות מילר וריואקס מריה, מציעה כחצי מיליון שקופיות, כולל נופים ואתרים בארץ ועבודות של צלמים מקומיים. החברה דיווחה על עלייה ריאלית של 40% במכירות 94' על 93'.

זהר בלומנקרנץ

אפליה לרעה

חבר הנהגת ההסתדרות מטעם המפלגה הדמוקרטית הערבית, ראפאן מוקלשי, הגיש שאילתא ליו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, על כך שעשרות, אם לא מאות, עובדים בני ישראלים לא התקבלו לעבודה באתר של חברת השמשל באזור חדרה, הממצא בהקמה. לדבריו, גם מפעל הצמיגים אליאנס שבחדרה אינו מקבל ערבים לעבודה.

נציג רשימת חד"ש-המתקדמת, בנימין גונן, יעלה היום בישיבת הנהגת ההסתדרות את דרישתו לשינוי מנגנון תוספת היוקר, כך שהתוספת תפצה על 100% מההתייקרות במשק.

חיים ביאור

לשביעות רצון הלקוחות

מטורולה תקשורת ישראל תארח את התחרות השנתית "לשביעות רצון לקוחות" של מטורולה אירופה. התחרות, שנערכת בפעם הרביעית, תפגיש 15 קבוצות מגרמניה, אירלנד, אנגליה, איטליה, צרפת וישראל.

תחרות Total Consumer Satisfaction בוחנת את כל ההיבטים של הקשר בין הלקוח לחברה ובכל רמות הארגון. השנה ישתתפו בתחרות יותר מ–6,000 קבוצות מכל הסקטורים בחברה. הקבוצות עוסקות בשיפור האיכות והתהליכים בכל תחומי הפעילות בחברה, החל מפיתוח המוצר, הזמנת הלקוח, הגעת ההזמנה, הייצור, המשלוח והשירות ללקוח.

"מטורולה תקשורת ישראל נבחרה לארח את התחרות השנה כתוצאה מהצלחות הקבוצות של החברה בשנים האחרונות", אמר אלישע יאני, מנכ"ל מוטורולה תקשורת ישראל.

לדבריו, "קבוצות מהחברה הגיעו פעמיים לגמר העולמי, ובכל השנים הגיעו קבוצות לחצי הגמר".

אבי בליזובסקי

נשיא קפריסין לשעבר בביקור עסקים פרטי בישראל

מאת זהר בלומנקרנץ

נשיא קפריסין לשעבר, גורג וסיליו, יבוא היום לביקור פרטי בישראל, וייפגש עם ראשי המשק, הכלכלה וכן עם אנשי עסקים. הוא יודן עימם באפשרויות לפרויקטים משותפים במדינות ערב ובאוסטרליה. מצד יתארח וסיליו לארוחת צהריים אצל שר החוץ, שמעון פרס.

לוסיליו יש היום חברה לייעוץ כלכלי אחת מהגדולות במזרח התיכון, אשר יש לה קשרים הדוקים עם מדינות ערב, בכללן מדינות המפרץ. חוגי כלכלה העריכו אמש, כי וסיליו אף ישתתף בוועידה הבינלאומית לכלכלה שתתקיים בסוף החודש הבא בקזבלנקה שבמרוקו.

היום בבוקר יוועד וסיליו עם נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן. השניים ידונו בעיקר באפשרויות לשיתוף פעולה אזורי ובתיאום עמדות לקראת ועידת קזבלנקה, שבמהלכה ראשי מדינות, נגידים ושרי אוצר ישתתפו בה.

הוקם גוף לעידוד יזמות עסקית במושבים וקיבוצים

מאת זהר בלומנקרנץ

תנועות ההתיישבות הדרשות לעסקים קטנים הקימו גוף משותף לעידוד היזמות והקמת עסקים קטנים בהתיישבות העובדת. החלטה על כך התקבלה בישיבה שנערכה לפני כשבוע עם נציגי ארבע התנועות ההתיישבותיות – תנועת המושבים, התק"ם, הקיבוץ הארצי והקיבוץ הדתי.

הצורך בהקמת גוף נפרד עלה בשל נושאים ייחודיים שאינם קיימים בתחום היזמות העסקית העירונית. ברעיון דנו כבר לפני כמה חודשים עם גורמי ההתיישבות, ובישיבה האחרונה שנערכה כשבוע שעבר אישר הוועד המנהל של הרשות לעסקים קטנים את התוכנית.

"אחד הרעיונות היה להקים מרכז טיפוח יזמות (מט"י) מיוחד להתיישבות, לאחר שהתברר, להפתעתנו, כי אנשי ההתיישבות משתמשים מעט מאוד במט"ים שבקרבתם", אמר יו"ר הרשות לעסקים קטנים, שמואל בהט.

בהט ציין, כי "יוקם מרכז טיפוח יזמות מיוחד, שיתמחה בייעוץ לאנשי ההתיישבות. ההצעה שעומדת על הפרק היא להקים אותו עם שש מועצות אזוריות סמוכות בסביב במפעלי גרנות, בהשתתפות המפעלים האזוריים של עמק חפר".

יו"ר ישראם: משבר התיירות מארה"ב לישראל – בעיצומו

מאת אילן שחורי

גלבר. שינוי בגישה

עדי גלבר, יו"ר חברת התיירות האמריקאית ישראם ונשיאה, טוען כי המשבר בתיירות האמריקאית לישראל עדיין לא הסתיים, ולמעשה מצוי בעיצומו. ישראם היא סוכנות הנסיעות האמריקאית המביאה מדי שנה את מספר התיירים הגדול ביותר מארצות הברית לישראל. לדברי גלבר, המשבר בתיירות לישראל לא נוצר רק בגלל הרצח במערת המכפלה בחברון, שהיה רק ראשיתו של תהליך שהלך והחריף.

לדברי גלבר, איש אינו מצליח לאתר כיום את שורשי המשבר התיירותי מארצות הברית לישראל, ולפיכך גם לא נמצא לו פתרון. "הרצח שביצע גולדשטיין בחברון היה רק ההתחלה, אך למרות שהמצב הביטחוני התייצב המשבר הלך והחריף. מבחינת שיווקה של ישראל כאתר תיירות, אנו בארה"ב נמצאים בבעיה, אך אני מקווה שיהיה אפשר להתגבר על כך בקרוב", אמר.

לדבריו, רק הסכמי שלום בין ישראל לשכנותיה, פתיחת הגבולות ומתן אפשרות לתיירים לעבור למדינות האזור בקלות – יכולים להביא שינוי לטובה בתיירות האמריקאית לישראל. לדבריו, "מצב כזה יביא לישראל סוג חדש של תיירים, 'תיירות סקרנית', ולא רק תיירות יהודית. האמריקאים החיים באזורים הנידחים שמעו על ישראל מעט. אך כאשר יתאפשר לשלב טיול בישראל עם טיול בירדן וביתר מדינות האזור – סקרנותם של התיירים האמריקאים תגבר והם יגיעו". הוא ציין כי ישראם כבר משווקת חבילות תיור משותפות לישראל ולמצרים.

"רק 10% מהפוטנציאל ממומש"

גלבר, שהחברה שבראשה הוא עומד הביאה לישראל ב–93' כ–30 אלף תיירים אמריקאים בקבוצות, ציין כי מדי שנה מגיעים כ–350 אלף תיירים אמריקאים לישראל אך מספר זה הוא רק 10% מהפוטנציאל. לדבריו, "משרד התיירות הישראלי עובד נכון בארה"ב, אך אני מקווה שמעתה יפנו לאמריקאים לבקר בישראל לא מתוך גישה אמוציונאלית, המרכזת רק אל מגזרים מיוחדים, אלא לכלל האוכלוסייה ומתוך גישה עניינית. אין לי ספק שאם אכן יהיה שינוי בגישה, יהיה מהפך של ממש במספר התיירים האמריקאים המגיעים לישראל".

חברת ישראם השתייכה בעבר לחברת הנסיעות היסתדרות, ושימשה כזרוע האמריקאית של החברה שנשלטה על ידי בנק הפועלים. באחרונה הפכה ישראם לחברה עצמאית שמניותיה מוחזקות על ידי קונצרן תיעש.

ישראם פעילה בארה"ב זה 25 שנה, ובאחרונה הרחיבה את תחום עיסוקיה לתיירות אמריקאית לסין, הודו, אוסטרליה, ניו זילנד, מצרים, טורקיה ומזרח אירופה.

נציג הליכוד ברשות השידור: הרשות חרגה ב–40 מיליון ש' מהתקציב – ולא דיווחה על כך

מאת עידית רוזנבלום

"אבקש למחות ולהביע תמיהה על כך שרשות השידור חרגה מתקציבה השוטף ב–40 מיליון שקל, מבלי שמצאה לנכון ליידע את חברי המליאה ולהצדיק את החריגה הזורה התקציב". כך כתב חבר מליאת רשות השידור יוסי פרנקל (ליכוד) ליו"ר הוועד המנהל, עו"ד מיכה ינון.

לדברי פרנקל, אישור על החריגה נמסר לו על ידי אגף הכספים ברשות השידור, רק לאחר בקשתו. פרנקל מבקש לדעת אם החריגה נובעת בחלקה מה"פסטיבל" של הרשות בעקבות המגעים המדיניים באזור, איזה סכום הוצא מעבר לתקציב כדי לסקר את המגעים ומדוע לא מצאה הרשות לנכון להצדיק את החריגה בפני חברי המליאה.

עוד שואל פרנקל כמה עובדים חדשים נקלטו השנה ברשות השידור, ומדוע לא נעשה מאמץ לגייס בעלי תפקידים מתוך מצבת כוח האדם הענקית של הרשות.

פרנקל מבקש לדעת כיצד יתבכן שלמרות החריגה והנטל הכספי, שלוחה לאחרונה רשות השידור עשרה מעובדיה הבכירים וכן אנשי ציבור לסייר בעולם "ולברוק, לכאורה, דגמים המתאימים לבניית החדש של הרשות במתחם שערי צדק". פרנקל מבקש לדעת מי הם העובדים שטסו לסיור, כמה זמן נמשך הסיור, והאם יש לכך הצדקה מעשית בשעה שעל הרשות רובץ נטל כספי כבד.

בשאילתא שלו אומר פרנקל כי מאחר שלא נמסר למליאה על חריגות צפויות עד תום השנה, הוא מבקש דיון מחודש בתקציב בישיבת מליאת רשות השידור.

חברה מכפר סבא פיתחה תוכנה להצפנת פקסים

מאת אבי בליזובסקי

חברת אלידאו מכפר סבא פיתחה תוכנה לשמירת הסודיות והפרטיות בתקשורת פקסימלית. בניגוד לפתרונות קודמים שהוגנו על קו הטלפון מפני ציתותים, מציפינה התוכנה – "פריבסופט" (PRIVASOFT) – את המסמך לפני שליחתו, כך שגם אם מישהו מתחבר לקו הטלפון הוא אינו יכול לקלוט דבר.

מפתח התוכנה, רמי כהן, מסביר: "התוכנה מורכבת ממערבל וכפענח. שולח הפקס כותב אותו על מעבד תמלילים, ומעביר את התוכן דרך המערבל. בהדפסה שתישלח בפקס הרגיל או ישירות בפקס המחשב ייצא הפקס המעורבל. לאחר מכן המקבל יכול לסרוק את הפקס באמצעות תוכנת הפיענוח וסיסמה מתאימה, ואז יוכל לקרוא אותו, להדפיסו ולעבוד עליו כל פעולה".

לדברי כהן, כל מי שרוכש את התוכנה יכול לקנות כערכל אחד, ואילו את המפענח הוא יכול להפיץ באופן חופשי בין כל שהוא מעוניין בקשרי פקס איתו – כלומר אין צורך ששני הצדדים ירכשו את התוכנה.

מחיר הבסיס תוכנה כזו הוא כ–100 דולר, ולדברי מנכ"ל אלידאו, יצחק פומרנץ, הוא זול בכ–5% מעלות אמצעי ההצפנה הקיימים כיום בשוק.

לדברי אנשי החברה, המוצר קיבל באחרונה אישור ליצוא ולמכירה חופשית במסגרת חוק הצפנה הישראלי. לפי חוק זה יש לקבל אישור תנאים שהציב קצין קשר ראשי.

משלחת האוצר תגייס בארה"ב 560 מ' ד' בגיבוי הערבויות

מאת גדעון מלין

משלחת בראשות מנכ"ל האוצר, אהרון פוגל, יצאה אמש לניו יורק כדי לגייס 560 מיליון דולר בחסות הערבויות האמריקאיות. הכסף יגויס באמצעות הנפקת אג"ח ל–30 שנה, ומועד הגיוס יהיה יום שני או שלישי.

כזכור, הממשל האמריקאי החליט לנכות 437 מיליון דולר מהמכסה השנתית של הערבויות, המסתכמת ב–2 בילארד דולר, ב–94'. הסכום שנוכה שווה להשקעות ישראל בהתנחלויות ב–93'. ראשי האוצר החליטו לגייס את מלוא המכסת הערבויות השנה.

לפי ההערכה, שיעור הריבית על אג"ח שיונפקו יהיה גבוה בשיעור הריבית על אג"ח של משרד האוצר האמריקאי, וזאת עקב עליה בשיעורי הריבית בארה"ב.

עו"ד רוזה

שירותי המפעיל לשיווק
(1962 בע"מ)

בכל הקשור ברשם החברות
רשום חברות חדשות ראשים
בהתחשב חרשה • מידע מהשב
מרכז כלל הדור 703 מחנות
למשרדי רשם החברות ירושלים
טל' 02-248989
פקס 02-250202

קיטאל השקעות ופיתוח בינלאומי בע"מ

(להלן: "החברה")

הודעה למחזיקי המניות על החלטת דירקטוריון החברה בדבר הקצאה פרטית, בהתאם לתקנות ניירות ערך (הקצאת ניירות ערך בחברה רשומה שלא לציבור), התשנ"ב - 1992 (להלן: "התקנות").

1. **מבוא**

ביום 9.9.94 החליט דירקטוריון החברה, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של החברה, כי החברה תקצה 170,000 כתבי אופציה (סדרה 1), מתוכם 90,000 לאיכות שוקי הון בע"מ, 50,000 לזלר אבלגון חתמים בע"מ ו־30,000 לציון משאבים בע"מ (להלן: "כתבי האופציה") כתבי האופציה יוקצו בהתאם לאמור בתשקיף החברה מיום 11.8.94 בגין יועץ להנפקה.

2. **הניצעים**

כתבי האופציה יוקצו לשלושה ניצעים:

א. איכות שוקי הון בע"מ (להלן: "איכות"), חברה ציבורית שמניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ (להלן: "הבורסה"). למיטב ידיעת החברה, בעלי המניות העיקריים באיכות הם גלרן השקעות ופיתוח בע"מ כ־24%, תום אחזקות בע"מ כ־24%, הראל־המשמר השקעות בע"מ כ־20%, קומואל גביש כ־6% והציבור כ־26%.

ב. זלר אבלגון חתמים בע"מ (להלן: "זלר אבלגון") חברה פרטית הנשלטת ע"י זלר אבלגון בית השקעות בע"מ.

ג. ציון משאבים בע"מ (להלן: "ציון משאבים"), הינה חבר הבורסה. למיטב ידיעת החברה בעלי המניות העיקריים בציון משאבים הינם גליל מודה בע"מ - 50% ומשאבים מאוחדים (1981) בע"מ - 50%.

למיטב ידיעת הנהלת החברה, במועד פרסום הודעה זו הניצעים אינם מחזיקים בניירות ערך של החברה. לאחר ביצוע ההקצאה הפרטית תחזיק איכות ב־0.52% מזכויות ההון והשליטה בחברה בדילול מלא, זלר אבלגון תחזיק ב־0.29% מזכויות ההון והשליטה בחברה בדילול מלא וציון משאבים תחזיק ב־0.17% מזכויות ההון והשליטה בחברה בדילול מלא.

3. **ניירות הערך המוצעים ותמורתם**

3.1. לאיכות יוקצו 90,000 כתבי אופציה, לזלר אבלגון יוקצו 50,000 כתבי אופציה, ולציון משאבים יוקצו 30,000 כתבי אופציה (להלן: "כתבי האופציה המוצעים").

3.2. כתבי האופציה המוצעים יוקצו ללא תמורה במזומן בגין יעוץ להנפקה לציבור שהתקיימה בחודש אוגוסט 1994. הניצעים יגישו לחברה חשבונית מס בגין שווי כתבי האופציה שיוקצו להם.

170,000 כתבי האופציה (סדרה 1) שיוקצו הינם זהים ל־2,350,000 כתבי אופציה (סדרה 1) שהונפקו עפ"י תשקיפים קודמים של החברה, הניתנים למימוש בכל יום עסקים בנקאיים בשעות העבודה המקובלות החל מיום רישומם למסחר בבורסה ועד ליום 31.5.97 (כולל) למעט בין הימים ה־12 ל־16 של כל חודש במהלך התקופה הנ"ל, למניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ערך נקוב כך שכל כתב אופציה (סדרה 1) ניתן למימוש למניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ערך נקוב כנגד תשלום במזומן של מחיר מימוש בסך של 7.50 ש"ח לכל כתב אופציה, צמוד למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש אפריל 1992. בהתאם לכך מחיר המימוש לתאריך ההודעה (על בסיס המדד בגין חודש יולי 1994) הינו כ־9.46 ש"ח (כ־946%). כתב אופציה (סדרה 1) אשר לא ימומש עד ליום 31.5.97 יפקע, יהיה בטל ולא יקנה לבעליו זכות כלשהי.

3.3. טובת ההנאה שתהיה לכל אחד מהניצעים בגין כתבי האופציה שיוקצו לו המבוססת על מחיר כתב האופציה בבורסה ביום 8.9.94 (יום לפני החלטת הדירקטוריון) והיה 2.81 ש"ח לכל כתב אופציה, סה"כ 477,700 ש"ח, מתוכן 252,900 ש"ח לאיכות, 140,500 ש"ח לזלר אבלגון ו־84,300 ש"ח לציון משאבים.

4. **נימוקי הדירקטוריון בדבר עדיפות ההצעה הפרטית על פני הצעה לציבור**

בהחלטת הדירקטוריון צויין כדלהלן:

4.1. ההקצאה הפרטית מתבצעת כחלק מהתחייבויות החברה לניצעים בגין יעוץ שניתן לחברה בתשקיף מיום 11.8.1994, ופורט בתשקיף הנ"ל.

4.2. עלות ההקצאה הינה נמוכה מאשר תשלום במזומן לניצעים.

5. **הדירקטורים שהשתתפו באישור ההצעה הפרטית**

5.1. בדיון בועדת הביקורת בדבר אישור ההקצאה הפרטית השתתפו הדירקטורים חברי הועדה - יוסף עדולמי, אהרון אפיק (דמ"צ).

5.2. בדיון הדירקטוריון בדבר אישור ההצעה הפרטית השתתפו הדירקטורים הבאים: לוי קושניר (עפ"י יפוי כח), גרשון סקופ, עמיקם בן צבי, אהרון אפיק, יוסף עדולמי.

5.3. למיטב ידיעת החברה, אין לאף אחד מהדירקטורים של החברה ענין אישי בהצעה הפרטית.

6. **מועד ההקצאה**

כתבי האופציה המוצעים יוקצו לאיכות, לזלר אבלגון ולציון משאבים לאחר קבלת כל האישורים הדרושים כאמור בסעיף 7 להלן ובכפיפות לעיכוב העשוי לחול כאמור בסעיף 8 להלן, ובכל מקרה לא לפני חלוף 30 יום ממועד מתן הודעה זו.

7. **תנאים מוקדמים לביצוע ההקצאה הפרטית**

ההצעה הפרטית כפופה לקבלת האישורים הדרושים על פי כל דין ובכלל זה האישורים הבאים:

אישור של הבורסה לרישומן למסחר של כתבי האופציה (סדרה 1) שיוקצו לניצעים ושל המניות שינבעו ממימושן.

8. **סמכות רשות ניירות ערך**

עם פרסום מודעה זו מפרסמת החברה דו"ח מיידי המכיל את פרטי ההצעה הפרטית. על־פי התקנות מוסמכת רשות ניירות ערך להורות על תיקון פרט מן הפרטים המובאים בדו"ח המיידי, או על מתן הסבר, פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרט כאמור במשך 14 ימים ממועד הגשת הדו"ח המיידי. אם הורה רשות ניירות ערך כאמור, לא תבוצע ההקצאה לפני מילוי הוראותיה ועשוי לחול עיכוב במועד ביצוע ההקצאה הפרטית.

קיטאל השקעות ופיתוח בינלאומי בע"מ

ארכיון עיתונות

צרכנות

עורכת לאה פורת

סיפור יקר

באגף הפיקוח בזק והדואר במשרד התקשורת – כלב השמירה של צרכני בזק ורשות הדואר – טוע־נים שמבלבלים את הציבור בפרסומים שאין בהם כל האמת ביחס לתעריפי השימוש בטלפון הסלולא־רי (פלאפון). במכתב שהפנה באחרונה למנכ"ל בזק, יצחק קאול, ולמנכ"ל מוטורולה, יצחק אפשטיין, טוען מנהל אגף הפיקוח במשרד התקשורת, חיים חביב, שהפרסומים שבהם בישרו לציבור כי תעריפי השימוש מפלאפון לפלאפון (בעקבות ביטול החיוב בעבור יחידות מנייה) הוזלו בדקה הראשונה בתע־ריף הרגיל ב־24 אחוז, ובתעריף המוזל ב־38 אחוז, לא גילו גם שההוזלה הולכת ויורדת ככל שמדברים יותר זמן. כך, לדוגמה, אם משוחחים חמש דקות בתעריף רגיל ההוזלה היא רק 16 אחוז, ואם משוח־חים חמש דקות בתעריף מוזל ההוזלה היא 11 אחוז בלבד.

דין פרוטה / לאה פורת

עוד טוען חביב, כי לא סיפרו לציבור שהשיחות מטלפון רגיל לפלאפון (אזור חיוג 050) הוא יקר מאוד, ובשעות השיא, בשיחה של דקה, לדוגמה, יש חמש יחידות מנייה (פעימות מונה).

אמנם הצרכן הישראלי נחשב כמי שמתרשם מהוזלות, ממבצעים וממכירות מיוחדות יותר מאשר מהמוצרים עצמם. אבל כשחברות מפרסמות מידע על תעריפים, אין ספק, כפי שגורס חיים חביב, שעליהן לפרסם את כל המידע הרלוונטי, והיינו, את התעריפים המלאים – לכל סוגי המשתמשים ולכל שעות היום והלילה.

משיחות שקיימתי עם אנשי מוטורולה הבנתי שבפרסומים הבאים ישתדלו לתקן את הדבר, אבל לא כדאי לסמוך על כך יותר מדי. אחת הסיבות לכך היא שגם אם יפרסמו את טבלאות התעריפים המל־אות, צרכן רגיל יתקשה להבין. למדתי על כך מניסיוני (בהנחה שאני צרכן רגיל).

התקשרתי עם חברת מוטורולה וביקשתי לקבל את תעריפי השיחות. בתוך דקה הגיע אליי פאקס עם התעריפים. הם כל כך ממוחשבים בחברה, שדי בלי־חיצה על מקש התעריפים ובחיוג מספר הפאקס שלי כדי שהחומר הנדרש יהיה אצלי בזמן אמת, כמו שאומרים.

קיבלתי שלושה דפים של תעריפים והלכתי לאי־בוד: טבלאות שנשאו כותרות כמו זמן אוויר נטו, שירות רגיל, פלאפון ודיסקבר, פעימות מונה לשיחות יוצאות מפלא פון לטלפון קווי מטלפון קווי לפלא פון, שיחות מפלא פון לפלא פון – כל אלה לא נתנו לי תשובות פשוטות לשאלות פשוטות: מהו תעריף השיחות מפלאפון לטלפון רגיל, מהו התעריף מטל־פון רגיל לפלאפון, וכמה עולה לשוחח מפלאפון לפלאפון.

זהו מידע חשוב לא רק לבעלי המכשירים (שספק אם למדו לפענח את מבנה התעריפים), אלא דווקא למי שעוד אין להם מכשירי פלאפון ושוקלים רכיש־תם לכשיפתח העניין לתחרות.

שיחת הבהרה עם חנוך דומבק, מנהל מחלקת השיווק במוטורולה־פלאפון, סייעה לי להבין את מבנה התעריפים, ואני מקווה שאצליח להעבירה גם לקוראים. אבל אני חייבת להדגיש שהמבנה הוא מסובך, מורכב, לא הגיוני ומכביד ללא כל צורך על הלקוחות:

● תעריף השיחות היוצאות מפלאפון מורכב מש־ני גורמים – "זמן אוויר", שהתמורה בעדו משולמת לחברת הפלאפונים, ופעימות מונה, שהתמורה בעדן משולמת לבזק. זמן אוויר הוא זמן השימוש נטו בערכת בשיחה יוצאת מרגע שהצד מקבל השיחה עונה לשיחה ועד שהראשון מבין הצדדים מנתק.

התעריף לזמן אוויר נע בין 39.78 אגורות (כולל מע"מ) לדקה בתעריף מוזל (משעה 20:00 עד 8:00 בימי חול ומשעה 13:00 עד 8:00 בימי ו' עד יום א' ובערבי חג עד למחרת החג בבוקר) ל־78.39 אגורות (כולל מע"מ) לדקה בתעריף רגיל (מ־8:00 עד 20:00 בימי חול ומשעה 8:00 עד שעה 13:00 בימי שישי וערבי חג).

כדי להוסיף לבלבול, הודיעה מוטורולה כי במ־סגרת "מבצע", מנויים לא יחויבו בבין זמן אוויר חול משעה 21:00 ועד לשעה 7:00 בבוקר.

המרכיב השני של התשלום – יחידות מנייה (פעימות מונה) – חל רק על שיחות מפלאפון לטל־פון קווי (רגיל) והוא משתנה בהתאם לשעה שבה משוחחים, וכיום יש ארבעה תעריפים – תעריף שיא משעה 8:00 עד 13:00 שבו כל 72 שניות נחשבות לשיחה; תעריף ביניים (בין השעות 13:00 ל־20:00 שבו 144 שניות נחשבות לפעימת מונה; תעריף מוזל (בין 7:00 ל־8:00 בימים א'־ה' ובין השעות 20:00 ל־22:00 בימים א'־ה) שבו כל 432 שניות נחשבות לפעימת מונה; ותעריף מופחת (בין השעות 7:00–22:00 בימים א'־ה' ובין השעות 13:00 ל־7:00 בימים ו' עד א' ומערב חג עד למחרת החג) – כל 900 שניות.

תעריף זה של השיחות היוצאות נראה לי כל כך מסובך, ששום בן תמותה רגיל לא יהיה מסוגל

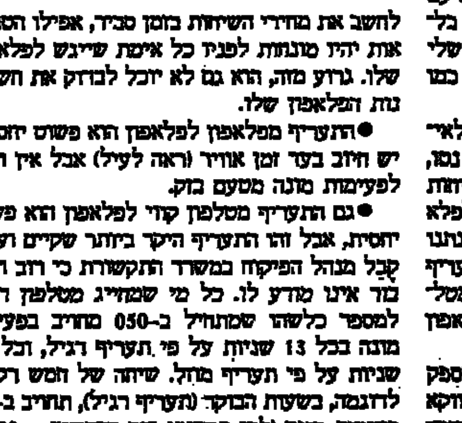

לחשב את מחירי השיחות בזמן סביר, אפילו הטבל־אות יהיו מונחות לפניו כל אימת שייגש לפלאפון שלו. גרוע מזה, הוא גם לא יוכל לבדוק את חשבו־נות הפלאפון שלו.

● התעריף מפלאפון לפלאפון הוא פשוט יחסית. יש חיוב בעד זמן אוויר (ראה לעיל) אבל אין חיוב לפעימות מונה מטעם בזק.

● גם התעריף מטלפון קווי לפלאפון הוא פשוט יחסית, אבל זהו התעריף היקר ביותר שקיים ועליו קבל מנהל הפיקוח במשרד התקשורת כי רוב הצי־בור אינו מודע לו. כל מי שמחייג מטלפון רגיל למספר כלשהו שמתחיל ב־050 מחויב בפעימת מונה בכל 13 שניות על פי תעריף רגיל, וכל 35 שניות על פי תעריף מוזל. שיחה של חמש דקות, לדוגמה, בשעות הבוקר (תעריף רגיל), תחויב ב־23 פעימות מונה (לפי תעריפי בזק החדשים – 26.20 אגורות לפעימה) ותעלה 6 שקלים. כל בעל פלאפון צריך גם לזכור (אם הוא עוד בכלל מסוגל לזכור) שחלים עליו גם תשלומים חד פעמיים בעת הרכבה (דמי חיבור ראשוני לקו – 445 שקל) ותשלומים קבועים, כמו: דמי שימוש (86.58 שקל לחודש), דמי אחזקה וביטוח (9.65 שקלים עד 21.23 לחודש בהת־אם לגיל המכשיר, והוצאות רישיון אלחוט (48 שקל לשנה).

בקיצור, זה סיפור יקר מאוד. הפלאפון לא יהיה מכשיר עממי אם רק יוזילו את מחיר המכשיר עצמו. צריך להוזיל גם את תעריפי השיחות, גם את התע־ריפים החד פעמיים והקבועים, ולא פחות חשוב – לפשט אותם.

בין הנזוק למשגיח

פיתוחים טכנולוגיים חדשים של אמצעי תקשורת מקילים על הקשר בין אוכלוסיות הזקוקות להשגחה לבין מוקדים או גורמים אחרים שאמורים להחיש להם עזרה

מאת אלעזרה שפי

איור: נעמה נגב

ההתפתחות הטכנולוגית של התקשורת הדו־כיוונית, שכוונה מלכתחילה למגזר העבודה, מסיי־עת כיום גם למגזר הפרטי, בעיקר לאוכלוסיות הזקוקות להשגחה, כמו זקנים החיים בגפם, או ילדים שהושארו בבית ללא מבוגר. ההמצאה הבולטת בתחום זה היא לחצן המצוקה שמחובר למוקד המאפשר קשר בין הנזקק להשג־חה לבין מי שאמור להשגיח עליו.

באחרונה יצאו לשוק שני חי־דושים המפשטים את יצירת הקשר הזה: קריאת מצוקה ללא מוקד באמצעות "קישורית", וק־ריאת מצוקה למוקד ללא צורך בהתקנת מערכת מיוחדת אלא בהרמת שפופרת בלבד באמצעות שירות "קודם קול". חידוש נוסף הוא ה"קוואק", שבניגוד לשני החידושים הקודמים הוא מכשיר זימון אלחוטי דו־כיווני.

הקישורית, המשווקת על ידי חברת רום פון, היא מערכת המו־רכבת ממכשיר שגודלו כשל משיבון, המחובר לארבעה מספרי טלפון ומלחצן־שעון שאותו עונ־דים על פרק היד. בעת מצוקה לוחץ בעל המערכת על הלחצן, והלחיצה מפעילה חיוג אוטומטי לארבעת מספרי הטלפון שתוכנ־תו מראש במכשיר. החיוג נעשה לסירוגין, וכאשר אחד עונה הוא נפסק מתנתק. אין צורך להרים שפופרת טלפון, או להימצא ליד מכשיר טלפון ולחייג. אם אחד המספרים תפוס, המכשיר ממשיך לחייג באופן אוטומטי למספר השני, השלישי והרביעי.

האדם שמספרו היה מתוכנת במכשיר מקבל סימן קולי המציין את מקור החיוג. כלומר, גם אם המנוי אינו מסוגל לדבר מסיבה כלשהי, יודע מקבל השיחה מי המתקשר. מקבל השיחה יכול לשוחח עם המנוי בלי שזה יצטרך להרים את השפופרת. השיחה נשמעת באמצעות מיקרופון. אפשר להשתמש במכשיר גם כבי־אינטרקום מבוקר, או במצב של דיבורית, כלומר האזנה ושמיעה. במקרה שאין תגובה מבית המנוי, יש אפשרות של התפרצות יזומה, כפי שהדבר מכונה, לבית המנוי, המאפשרת שמיעת הנעשה בבית המנוי. מטעמים של צנעת הפרט הדבר יכול להיעשות רק באמצ־עות קוד סודי.

מצב זה של המערכת מתאים גם לשמש כשמרטף. כאשר יוצ־אים ההורים מהבית הם יכולים לשמוע את הנעשה בתוך הבית. במקרה כזה, לפני שיוצאים את הבית מביאים את הקישורית למ־צב שלא תקבל שיחות טלפון כדי שהילד לא יתעורר. וגם כאשר ההורה יוזם את ההתפרצות היזו־מה ומחייג הביתה, אין שומעים את הצלצולים.

המכשיר מתוחכם ובעל אפשרויות הפעלה מגוונות, אך כל אדם בעל התמצאות טכנית בינונית, המסוגל להפעיל משי־בון, לתכנת מראש מכשיר וידיאו או תנור אפייה, יכול לחברו חי־בור ראשוני וכן להפעילו. חשוב לזכור כי עול הזכירה אינו מוטל על הקשיש או על הילד, אלא על מקבל השיחה השולט במכשיר ומפעיל אותו באמצעות הוראות פשוטות למדי. כדי להקל על השימוש מצורף למערכת כרטיס פלסטי קטן, ובו קיצור ההוראות למקרה שמקבל הקריאה אינו זו־כר את אופן ההפעלה. מחיר המ־ערכת הוא 1,290 שקל, ואין דמי מנוי חודשיים.

חידוש נוסף בשטח זה הוא שי־רות "קודם קול" של חברת סקיד טק בשיתוף עם חברת בזק. במקרה זה מדובר בשירות ללא מערכת מיוחדת. מנהל סקיטק, מוטי בר, אומר שהשירות פשוט ונוח לתפעול, וכל מה שנדרש הוא מכשיר טלפון. שירות זה פועל על עקרון הדיבור למוקד ואין צו־רך בלחצן מצוקה. המנוי המחובר למוקד צריך רק להרים את שפופרת הטלפון ובתוך עשר שניות נוצר חיבור למוקד. על צג המחשב במוקד עולים פרטיו של המתקשר והמוקדן יפעל לפי הצו־רך. אם המנוי מסוגל לדבר, יפעל המוקד בהתאם לדרישות: אם אין תגובה, יישלחו אמבולנס או ניי־דת משטרה לבית המנוי. נוסף על שירות חירום הקשור בפיקוח נפש, יש בשירות זה עזרה להת־קשר בתחומים נוספים, כמו הזמ־נת רופא. במקרה שהמנוי זקוק לרופא, מזמין המוקדן רופא והמ־נוי משלם 55 שקל לרופא. אם המנוי נזקק בדחיפות לבעל מק־צוע כמו חשמלאי, אינסטלטור, מנעולן וכדומה, המוקדן יזמין את בעל המלאכה המבוקש והתשלום בעבור הטיפול הראשוני הוא 25 שקלים.

השירות מתאים גם לאלה שנ־מצאים לבד בבית, כולל ילדים קטנים (לא תינוקות), אבל חסרונו הוא בכך שחייבים להיות ליד טל־פון, שלא כמו במקרה של לחצני מצוקה הנישאים על גוף המנוי. התשלום החודשי הוא 30 שקל, והוא משולם באמצעות חשבון הטלפון. יש אפשרות לחבר גם מכשיר המאפשר האזנה למה שקורה בבית. התקנת המכשיר כרוכה בתשלום של 100 שקלים, והתשלום בעבור השירות המיוחד הוא 39.50 שקלים לחודש.

עוד מכשיר חדש שהוא בקטי־גוריה אחרת, בגלל היותו דו־כי־ווני, הוא ה"קוואק" המיועד בעיקר לשימוש המגזר הביתי, לצורך קיום קשר בין בני המשפ־חה. המכשיר משווק על ידי חברת "ביפאקול", שבה מחזיקה חברת תדיראן ב־50% מהבעלות וחיים מר ב־50% האחרים. הקוואק דו־מה לאיתוריות המקבלות, אבל הוא בכל זאת שונה מהן. ההתקש־רות עם המכשיר יכולה להיעשות באמצעות כל טלפון (רגיל, אלחו־טי או סלולארי) ואין צורך לעבור דרך מוקד. ההודעה שנקלטת היא בספרות בלבד לאחר שקובעים, על פי הסכם מראש, קודים להוד־עות שונות. כל הודעה יכולה לכ־לול עד 24 ספרות. מספר הקודים הוא בלתי מוגבל. המכשיר מצויד גם בתיבה קולית שבה ניתן להש־איר הודעה קולית למנוי שיקבל איתות למכשיר ברגע הקלטת ההודעה בשבילו. אפשר להשאיר הודעות של עד 30 שניות, ואורך הזיכרון של התיבה הקולית הוא ארבע דקות.

אם המנוי חושב שחלק מההוד־עות נמחקו, או אם מסיבה כלשהי המכשיר לא נמצא לידו, הוא יכול להתקשר למאגר הממוחשב ולקבל את כל ההודעות שנמסרו בע־בורו. המאגר קולט הודעות גם אם המכשיר כבוי. המכשיר נמכר לצרכן ב־230 שקל, ודמי המנוי החודשיים הם 49 שקל (בחודש הראשון המנוי חינם). המנוי אינו מחויב בעד זמן אוויר, ואילו זה שמתקשר משלם על פי תעריפי טלפון רגילים.

כל החידושים הנזכרים באים בנוסף ללחצני המצוקה המוכרים המותקנים בבית המנוי. גדעון גד־לן, מנכ"ל חברת השמירה, אומר שהלחצנים פשוטים להפעלה ועקרון הפעלתם דומה ברוב החב־רות. יש לחצנים קבועים, המותק־נים בבית ליד המיטה או ענודים על פרק היד כמו שעון. הם גם עמידים למים, כך שהמנוי יכול לשאתם בכל עת, כולל בעת הרח־צה. כאשר המנוי לוחץ על הלח־צן, הוא מפעיל את הקלט במוקד של החברה שאליה הוא מחובר. על צג המחשב מופיעים פרטי המנוי, כתובתו, שמות אנ־שים הקרובים אליו, ובמקרים של בעיות רפואיות, גם פרטים רפו־איים רלוונטיים. אין צורך בדי־בור. בדרך כלל שולחת החברה המפעילה ניידת לבית המנוי, וב־עת ובעונה אחת מתקשרת לביתו כדי לעמוד על הבעיה שבגינה פנה המנוי לקבלת עזרה.

הקישורית, למשל, היא מכשיר מתוחכם ובעל אפשרויות הפעלה מגוונות, אך כל אדם בעל התמצאות טכנית בינונית, המסוגל להפעיל משיבון, לתכנת מראש מכשיר וידיאו או תנור אפייה, יכול לחברו חיבור ראשוני וכן להפעילו

באחדות מהחברות קיים סידור שהלחיצה על הלחצן מפעילה גם חיוג אוטומטי למספרי טלפון של אנשים קרובים. אפשרות נוספת היא פתיחת קו דיבור. עם הלחיצה על הלחצן נפתח קו דיבור עם המוקד, והמנוי מדבר עם אנשי המוקד באמצעות מיקרופון המותקן בדירתו. היתרון הוא שהמנוי הזקוק לעזרה אינו צריך להיות ליד טלפון.

האפשרויות מגוונות ותלויות במוקד עצמו. העלות נקבעת על פי מגוון השירותים שהמנוי בוחר בהם בעת ההתקשרות. קשה להש־וות את המחירים בין החברות השונות מאחר שהחברות מספקות שירותים דומים, אך לא זהים. התקנת הלחצנים כרוכה בתשלום חד פעמי של כ־500 שקל ובתש־לום חודשי הנע בין 50 ל־120 שקלים.

שירותים מסוג זה אפשר לקבל במחירים נמוכים יחסית בארגו־נים שנועדו לדאוג לקשישים ול־מוגבלים כמו יד שרה, עזר מציון ושירותי רווחה לקשיש ברשויות המקומיות. אלא שיש צורך לע־מוד באמות מידה מסוימות שרוב האוכלוסייה אינה עומדת בהן.

פגישה מחודשת עם ידידים ותיקים

טעמים / דניאל רוגוב

מאז טעמתי בראשונה את העגבני־ות המיובשות ואת הרטבים בסגנון כפרי של "אליביה" לפני כשלוש שנים, לא היתה לי סיבה להתחרט על המחמאות שהשפעתי על מפעל קטן זה. המוצרים האחרונים שהופיעו בש־וק מתוצרתם הם ממרחים מעגבניות מיובשות, זיתים ופסטו, שאותם ניתן לנצל גם כתוספת פיקנטיות למנות ראשונות ולמנות עיקריות.

ממרח העגבניות המיובשות מצטיין במרקם חלק ובטעם עשיר אך עדין, שאין בו כדי לעמעם את טעם המנה שעמה יוגש. ממרח הפסטו, העשיר עם ריחן, צנוברים, שמן זית וחמניות, שום, ועשבי תיבול, הוא מתובל יותר מעצם טבעו ומעוטר בפיסות עלי ריחן ושיני שום המוסיפות לטעם.

הטוב מבין המוצרים הוא ממרח הזיתים. בניגוד לכמה ממרחי זיתים המצויים בשוק, ממרח זה חלק ואינו מלוח מדי, וכך אפשר לעמוד על טעם הזיתים הירוקים שהיוו לו בסיס. המוצרים מבוססים כולם על מרכיבים טבעיים ללא תוספות מלאכותיות, והם מייצגים נאמנה קו של מוצרים בסגנון כפרי המוצאים להם עתה מקום במטבחים המתוחכמים ביותר של פריס וניו־יורק.

אפשר למרוח את הממרחים על קלי, להוסיפם לסלט, או למרוח אותם על פיצה. לדעתי, כל אחד מהם יכול גם להיות מרכיב במלית עופות (במיוחד תרנגולת או שליו), בציפוי דג מב־חוץ ומבפנים לפני צלייתו או טיגונו, וכליווי לאומצה או לצלעות טלה.

ממרח העגבניות וממרח הזיתים עו־לים 7.60 שקלים כל אחד, והפסטו – 8.30 שקלים. משקל כל צנצנת 190 גרם.

היישר מוורמונט

באחרונה יצאו לשוק חמישה שלג־נים חדשים של חברת "בן אנד ג'רי" תחת שם המותג "שלגוני השלום". הם מוצעים בחמישה טעמים, וטעם כולם חלק, עשיר ונפלא. חמשת הטעמים הם: בצק עוגיות, וניל צרפתי, טופי קרנצ', ניו יורק סופר, ויוגורט צ'רי גרסיה.

בשלב זה השלגונים מובאים ממפ־על האם בוורמונט, ארצות הברית, כדי לבחון אם יתקבלו על ידי הצרכן היש־ראלי. אם אמנם יקרה כך, מתכוונת החברה לייצרם בארץ. אבל כאן מת־עוררת בעיה קטנה – טעמם המשובח של השלגונים האמריקאיים נובע, בין השאר, מאיכות השמנת והחלב בוור־מונט, ובזה אין המפעל המקומי יכול להתחרות. 4.90 שקלים לשלגון, בג־לידריות של בן אנד ג'רי ובמרכולים מובחרים.

עוד על "בלו מון"

לפני כשנה דיווחתי במדור זה על אכזבתי מהגלידות והשרבטים של רשת בלו מון, שאותן מייצרת שטר־אוס, חברת האם. באחרונה ביקרתי שוב בגלידריות הרשת ומצאתי שיפו־רים רבים, הן באיכות הגלידות והן בשירות. הגלידות שטעמתי – שוקולד בלגי, שוקולד עם בראוניז, תות, וניל עם פקאן וניל טהור – מכילות אמנם צבע מאכל וחומרי טעם, אך כולן עשירות בשמנת, חלקות במרקמן וט־עימות מאוד. השרבטים שטעמתי – פסל, לימון, קמפרי ואשכולית – לא היו מתוקים מדי. אין ספק שבלו מון עלתה כיתה.

גם אחרי ראש השנה

סדרת מוצרים נוספת ששומרת על רמה גבוהה היא הקונפיטורות של בית העתר בכפר תבור. המפעל הוסיף באחרונה טעם נוסף, תפוחי עץ בדבש, ואף כי מוצר זה יצא לכבוד ראש הש־נה, הוא טוב גם לשאר חודשי השנה. כמו הקונפיטורות האחרות (פומלית או תאנים, למשל), גם קונפיטורה זו מצטיינת במרקם יציב וסמיך, אינה מתוקה יתר על המידה, וטעמה טבעי ונעים. היא עשויה מתפוחי עץ, מדבש לימונים ומדבש פרחי בר, ואינה מכי־לה ג'לטין או חומרים משמרים ומייצ־בים. בצד השימושים המסורתיים היא מצוינת גם כצ'טני עם אורז ומנות הודיות אחרות. 10.40 שקלים ל־320 גרם הוא אמנם מחיר גבוה, אך התמו־רה ראויה.

כמו באיטליה ובצרפת

שי ולצר, בעל מחלבה קטנה בהרי יהודה לא הרחק מירושלים, החל לשו־וק באחרונה כמה גבינות חדשות, ולא־חר שטעמתי מהן נוכחתי לדעת שכמו הגבינות הוותיקות שלו "תום" ו"שבר", גם החדשות משתוות לגבינות מיבוא האירופיות.

גורגונזולה, שמיוצרת בעיקר בלומברדיה שבאיטליה, היא לבטח אחת משש הגבינות הטובות בעולם, אך הניסיונות לייצרה מחוץ לאיטליה לא עלו בדרך כלל יפה. ולצר מייצר אותה מחלב עזים במקום מחלב פרה, שממנו היא מיוצרת באופן מסורתי, והגבינה שלו עומדת בכבוד בהשוואה עם המקור. זו גבינה קשה בעלת צבע שנהב חיוור, קליפה מקומטת ורידים כחולים, והיא מצטיינת בארומה של מושק. היא לחה וחלקה כמו המקור האיטלקי.

אחרים, ואני בתוכם, סבורים כי גבינת הרוקפור (מקור השם בכפר רוקפור־סיר־סולזון, שבו יוצרה ברא־שונה) היא הגבינה הכחולה הטובה בעולם. הגרסה המקומית של ולצר, שעשויה מחלב עזים במקום מחלב כבשים, יכולה להשתוות לטובה שב־גבינות הרוקפור הצרפתיות. חריפה ומוצקה יותר מהגורגונזולה, וזו גבי־נה קשה עתירת שומן עם ארומה ער־קצנית אך נעימה, וכמו הגורגונזולה אפשר להגישה עם כל יין, פרט ליינות מתוקים. ראוי לזכור שגבינות אלה נפגמות בקור עז, וכדאי לאחסן אותן בקופסאות עם מכסים הסינר לתת בוד לק הפחות קר של המקרר. צריך להוצ־יאן מן המקרר לפחות 45 דקות לפני ההגשה.

טעמתי גם מ"רעיה", גבינת עזים חצי־קשה בסגנון רונקל הספרדית, ו"שבר" עטוף בעלי גפן, ולטעמי שתי־הן מעולות. מאחר שולצר מייצר עדיין כמויות מוגבלות של גבינות, אפשר למצוא אותן רק במעדנייה "פותחים שולחן" בנס ציונה, ובכמה מעדניות אחרות בארץ. אפשר גם לרכוש ישי־רות מהיצרן, טל' 02-431419.

כמו לפני 20 שנה

לפני חודשים ספורים החלו לשווק בישראל את חטיפי הצ'יפס האמריק־איים "פרינגלס". חטיפים אלה משוו־קים בשלושה טעמים – הגרסה המקורית המתובלת במלח; בטעם שמ־נת ובצל; ובטעם ברביקיו. הם הזכירו לי את טעמם המצוין של הפרינגלס שטעמתי בראשונה לפני כעשרים שנה.

בניגוד לחטיפים אחרים מסוג זה, שנראים פריכים כשנוגעים בהם אך נהפכים למחית רכה כשלועסים אותם, חטיפי פרינגלס נותרים פריכים ללא קשר למשך הזמן שהם שוהים בחיך. הם מצטיינים בכמות נאותה של מלח וטעמם טעם תפוח אדמה.

הסכנה היחידה במוצר זה היא שאם פתחתם את הקופסה הסיכוי הוא שלא תניחו לה עד שתגמרו את תוכנה. מא־חר שכל קופסה של 198 גרם מכילה 1131 קלוריות, אני מציע לפתוח אח־תה רק בנוכחות ידידים שיחלקו עמכם את התענוג, וגם את הקלוריות. המ־חיר, 7.30 שקלים לקופסה, מתחרה במחיר של חטיפי צ'יפס מתוצרת המקומית.

בסגנון מרוקאי

"מעדני יהיעם" יצאו באחרונה עם נקניקיות מרגז (נקניקיות חריפות הנ־פוצות בארצות המגרב) תוצרת כתל־לבן. טעמן אינו משתווה לאלה שאני זוכר ממסעדות פאריס בבעלות משפ־חות מרוקאיות ואלג'יראיות, ויש גם הבדל בגודל – המרגז של צפון אפרי־קה אינן ארוכות מ־8 ס"מ, ואילו הנק־ניקיות של מעדני יהיעם מגיעות ל־30 ס"מ. גם סוג הבשר שונה. המרגז המקוריות מיוצרות מתערובת בקר וכ־בש, ואילו כאן עושים אותן מבקר והו־דו. למרות זאת, המוצר המקומי מתובל היטב, יש לו מרקם וטעם נע־ים, והוא יכול בהחלט להוות תחליף למקור. טוב כליווי לקוסקוס, או גם עם ביצים מקושקשות. 8.00–7.50 שקלים לחבילה בת 350 גרם.

בסגנון אמריקאי

העוגיות החדשות בסדרה "מאפה גלוריה" שיצאו זה עתה לשוק בשני טעמים, חמאת בוטנים עם שוקולד צ'יפס וחמאת בוטנים עם שיבולת שו־על ואגוזים, עונות על הציפיות שיש לנו מחברת היי־צור – גרנולה ירוש־לים. העוגיות עשויות מחומרים טבעי־ים – חמאת בוטנים, מרגרינה, סוכר חום, קמח מלא, ביצים ואגוזים, ומגו־לגלות בשיבולת שועל או בשוקולד צ'יפס – ללא חומרי טעם מלאכותיים או חומרים משמרים. עוגיות בסגנון אמריקאי אלה מצטיינות בפריכות ובטעם מושך. 7.50 שקלים לחבילה בת 300 גרם.

מתחרה לבמבה

מוצרים מעטים זכו לפופולריות כה רבה בקרב הילדים כמו "במבה" של אוסם. זאת הסיבה שבשנים האחרונות מוצף השוק בתואמי־במבה, המנסים לשבור את המונופול של המקור. התו־אם האחרון המצטרף עתה הוא "שוש" של חברת עלית, המתארת אותו כחט־יף תירס בטעם חמאת בוטנים.

אף שעברתי זה כבר את הגיל שלו נועדו מוצרים מעין אלה, איני רואה בהם כל פסול – קולינרי או תזונתי. "שוש", לדוגמה, עשוי מקמח תירס, מחמאת בוטנים, משומן צמחי וממלח. הוא מועשר בוויטמינים ואינו מכיל כולסטרול, סוכר, חומרים משמרים או צבע מאכל. גם המחיר, 1 שקל לחבי־לה של 20 גרם ו־2.80 שקל לחבילה של 80 גרם, סביר בהחלט.

בהתחשב בלויאליות של הצרכנים ל"במבה", יהיה מעניין לראות אם אמ־נם ילדים והוריהם (שאחרי הכל ממממ־נים את הרכישה) יערקו למחנה המתחרה.

ארוכה הדרך להנחה

תלונה

אף שחברת כרטיסי אשראי לישראל (ויזה) "העמידה את השירות ללקוח בראש מעייניה ועושה הכל כדי לשפר עוד ועוד", כפי שמ־צאנו בכמה ממכתבי החברה המיועדים לצ־רכנים מתלוננים, מתגלות מעת לעת חריקות לא נעימות. למשל, המקרה של בנימין בן יהודה מירושלים.

בן יהודה הוא כנראה לקוח נאמן של ויזה, מפני שהצליח לצבור די נקודות כדי לזכות בשובר המקנה לו הנחה בסכום של 80 דולר על רכישת כרטיס טיסה באל על. בהודעת הזכייה שקיבל בחודש אוגוסט בשנה שעברה, נאמר שהשובר יהיה בתוקף עד 31 בדצמבר 1993. בדברי ההסבר היה כתוב שהוא יוכל לקבל את ההנחה אצל כל סוכני הנסיעות. בן יהודה חשב כי הכוונה היא שיקבל החזר של 80 דולר לאחר שובו ארצה.

הוא נסע וחזר ב־13 באוקטובר, ומיד לא־חר מכן שלח מכתב לויזה בבקשה שיורו לו כיצד יקבל את ההנחה. הוא לא קיבל תשובה. במקביל פנתה סוכנות הנסיעות לאל על שהיתה שותפה למבצע, והתשובה המפתיעה היתה שלא יוכלו לזכות את הלקוח בסכום ההנחה מפני שהשובר היה בתוקף רק עד 30 באפריל 1993 (מה שלא היה נכון, כמובן). סוכנות הנסיעות פנתה לחברת ויזה, אך זו לא השיבה גם לסוכנות. הלקוח עצמו ניסה לקבל תשובה בטלפון, ורק לאחר ניסיונות רבים הצליח לדבר עם מישהו בדצמבר – כחודשיים לאחר שובו לארץ. התשובה שקיבל בוויזה היתה שיזוכה ב־350 נקודות. בן יהודה בדק בחוברת המתנות של ויזה וגילה שערכן של 350 נקודות הוא 30 שקל בלבד.

ב־2 בינואר השנה שלח בכתב למנכ"ל ויזה שאליו צירף את כל ההתכתבות שהיתה לו בעניין. גם על מכתב זה לא קיבל מענה, ואז החליט לפנות אלינו. העברנו את התלונה למנכ"ל ויזה, יעקב דיאור, שהעביר את הטי־פול בה למנהל הלשכה לפניות הציבור, אפ־רים רוזנברג. רוזנברג שוחח עם המתלונן בטלפון, ונראה כי ההדורים יושרו, כפי שהד־בר בא לביטוי גם במכתב ששלח למתלונן. מנהל הלשכה לפניות הציבור התנצל בשם חברת ויזה על שהיה על המתלונן לפנות לחברה יותר מפעם אחת. עם זאת, ציין שלא מצא שום מכתב קודם שלו. לגופו של עניין, כתב, ולאחר בדיקת פרטי המקרה, התברר לו שהקושי והאי הבנה שבהם נתקל המתלונן בבואו לממש את שובר ההנחה, נבעו מכך שהמימוש נעשה לאחר חזרתו לישראל, ולא כמקובל בעת רכישת הכרטיס. החברה המק־פידה על קיום הבטחותיה ללקוחות החליטה לזכות את חשבונו בבנק בסך 243.20 שקל, שהם שווי ערך (ביום הזיכוי) ל־80 דולר.

תגובות

אפשר גם בלי טיול מאורגן

בתגובה לכתבה על תלונותיהם של תיירים ישראלים שהשתתפו בטיולים מאורגנים בחו"ל ("הארץ", מדור צרכנות, 17.7) ברצוני להעיר: החל מגיל חמישים עד למעלה משמונים, בילינו עם אשתי את החודשים תמוז אוגוסט־ספטמבר באירופה. חרשנו את כל ארצות אירופה לאורך ולרוחב במכונית שכורה. כל ישראלי יכול לע־שות אותו דבר. יש ספרות, יש מפות, אפשר לתכנן טיול משפחתי יפה וליהנות, ולא להיות קשור לתוכניות של חברות נסיעה שבעיקר דוא־גות לכיס שלהן ולא למטיילים.

פעמיים נסענו בטיול מאורגן באנגליה, כי אינני מסוגל לנהוג בצד שמאל; ובספרד, כי אמרו לי ששם קשה להסתדר כאשר אינך מדבר ספרדית. בשני המקרים האלה החזרנו את המכו־נית השכורה בציריך וקנינו טיול מאורגן אצל חברה שוויצית ידועה, באוטובוס לספרד. היינו היהודים היחידים, ומדריך האוטובוס הסיע אותנו, כמחווה לנו, לטולדו, לקורדובה, ולעוד מק־מות שבהם יש בתי כנסת עתיקים ואתרים יהודיים. לא דרשו מאתנו תוספת כלשהי, מלבד כאשר המטיילים ביוזמתם ביקשו לצפות במופע פלמנקו שלא היה כלול בתוכנית הטיול.

בטיול לאנגליה, כשהמטיילים החליטו להשתתף בפסטיבל אדינבורו, הם אספו כסף לכרטיסים, הנהג נסע עם אחד מאתנו לקנות אותם, וללא תשלום מיוחד הסיע אותנו לפסטי־בל ובחזרה לבית המלון.

אני מוסר את הדברים כפשוטם, בלא שום כוונות. אני יותר מדי זקן (83) ויותר מדי שנים אני חי בארץ זו (62) מכדי שיהיו לי עוד אשליות שאני מסוגל לשנות כאן משהו.

ש. קרבס
בית יצחק

משטים בנו

מניסיוני האישי נוכחתי לדעת שהמבצע "משודרים דנונה" של שטראוס הוא ניצול תמי־מות הציבור. ב־15.8 צילצלתי במשך כל היום למספר הטלפון שנמסר להתקשר אליו, כדי להו־דיע שיש לי את ארבעת המספרים אשר זכו בהגרלה במוצאי שבת, 13.8. הטלפון לא הגיב לצלצולי במשך שעות שונות של היום. צילצ־לתי לחברת שטראוס בנתניה, ומזכירת המנכ"ל, פנינה, אמרה לי: "אנו מצטערים מאוד. יש תקלה בקו הטלפון שנמסר להתקשר אליו. אין גם באפשרותנו לשים הודעה על התקלה. מסרי לי את פרטייך ואכניס אותם למחשב כדי שתוכלי להשתתף בהגרלה". מסרתי את הפרטים, אולם מאז לא שמעתי דבר משטראוס.

ב־22.8 ניסיתי שוב להתקשר לשני הטלפו־נים שנמסרו במוצאי שבת, 20.8, בטלוויזיה. צליל החיוג בשני הטלפונים היה משונה, אבל מענה לא היה.

מסקנתי ומסקנת רבים ממכרי היא שחברת שטראוס עובדת על כולנו בעיניים. כאחת מקהל היעד שלהם אינני אוהבת להרגיש שמשטים בי.

רבקה בביוף
תל אביב

אריזה בשכבות

כבד עוף או הודו קפוא משווקים לצרכן בגוש אחד שמשקלו חצי ק"ג. בצורה זו אין אפשרות להשתמש בחלק מהכבדים, כי יש צורך להפשיר את הגוש כולו, וכידוע, לא רצוי להקפיא מצרכי מזון, במיוחד בשר, שהופשרו כבר. ניתן לשנות זאת על ידי אריזת המוצר בשכבות כשביניהן דף ניילון. כך יוכל הצרכן להפריד בין הכבדים בקלות ולהשתמש בכמות הדרושה לו.

אסתר רמתיסבא
תל אביב

בזק פעל במהירות

עקב פעולות הריסה ובנייה בחצי השני של הבית הדו־משפחתי שבו אני מתגוררת, נקרע מדי פעם חוט הטלפון והוא התגלגל על האדמה. מחשש שקו הטלפון שלי יותק (אני אלמנה בת 82), כתבתי מכתב לחברת "בזק" ברמת גן, וכע־בור ארבעה ימים, הגיעו עובדי בזק שתיקנו את הטעון תיקון, והכל בא על מקומו בשלום. "בזק" רמת גן הוכיח שהוא ראוי לשם הזה.

פנינה אופיר
רמת גן

هكذا من الأصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

הקרנות: התשואה הריאלית עדיין שלילית.
מסיכום כללי של קרנות הנאמנות שערכה חברת הברוקרים מיטב עולה, כי במהלך אוגוסט רשמו אמנם מרבית קרנות הנאמנות תשואה ריאלית חיובית, אלא שמתחילת השנה התמונה עדיין עגומה, ואף לא קרן אחת הציגה תשואה ריאלית חיובית.
בראש רשימת הקרנות הטובות של אוגוסט נמצאת קרן בלוך־רוטשטיין גמישה עם תשואה של 14.6%. אחריה מופיעות שתי קרנות המתמחות במניות ישראליות בחו"ל: פיא עולמית עם תשואה של 7% ולהק רום עם תשואה של 6.5%.
ברשימת הקרנות הגרועות של אוגוסט מובילה אוהרגיין גמישה עם תשואה שלילית של 4.9%. אחריה הון פקאן עם תשואה שלילית של 2.9% ואפיקים חו"ל עם תשואה שלילית של 2.5%.
בראש רשימת עשר הקרנות הגרועות ביותר מתחילת השנה נמצאת מיטב אופציות עם תשואה שלילית של 51.8%. שנייה ברשימת הגרועות – עמרה משולבת, קרן גמישה אגרסיבית של המזרחי, עם תשואה שלילית של 49.9%, ואחריה רמקו גמישה עם תשואה שלילית של 44.9%.
רק קבוצה אחת של קרנות, זו המתמחה באג"ח מדינה, הצליחה להשיג תשואה נומינלית חיובית של 3.5% מתחילת השנה.
בסיכום כללי ירד מדד קרנות הנאמנות בשיעור של 17.4% מתחילת השנה.

היום 2 הנפקות ראשונות של מניות לציבור.
אי־סי־אי תנסה לגייס היום 14.2 מיליון שקל, לפי מחיר המינימום. ליטו אופסט זיו תנפיק אף היא היום מניות בלבד, במטרה לגייס 8.9 מיליון שקל.
השוק הראשוני גילה סימני התאוששות בסוף השבוע שעבר, שהשתלבו היטב באווירה החיובית ששררה בזירות המסחר. ביום חמישי שעבר נסגרה הנפקת שיא עם חיתום יתר של פי 5 ומחיר העולה בכ-6% על מחיר המינימום. הצלחה נוספת רשמה חברת להנסיגל שהנפיקה באותו יום מניות בכורה. הנפקה זו נסגרה 11.6% מעל המינימום עם חיתום יתר של פי 2.8.
פתיחה מעודדת אמנם לשוק הראשוני, אלא שכדאי לתת את הדעת על כך ששתי ההנפקות היו הנפקות חוזרות של חברות נסחרות. יתרה מזאת, הגיוס (של כ-60 מיליון שקל), היה באמצעות הנפקת אג"ח להמרה ואופציות, במקרה של שיא, ובאמצעות מניות בכורה במקרה של להנסיגל.

מועדים בבורסה

11.9	אי.סי.איי	– הנפקה ראשונה לציבור של מניות.
	ליטו אופסט זיו	– הנפקה ראשונה לציבור של מניות.
	אלביט	– מסחר בזכויות.
	אשטרום תע' אג"ח 1	– אקס ריבית, תשלום 30.9.
	לוביק בנין אג"ח 2	– אקס ריבית, תשלום 30.9.
	כפרית	– אקס דיווידנד 14.865%, תשלום 2.10.
	ברן	– אקס דיווידנד 22.7%, תשלום 2.10.
	דיקה	– אקס דיווידנד 16.3%, תשלום 2.10.
	נמסא השקעות	– פתיחת מסחר באופ', שער יסודם.
12.9	אלגיסט	– הנפקה ראשונה של מניות.
	חוזן מחשבים	– הנפקה ראשונה של מניות.
	דליה	– מסחר בזכויות.
	אלרון	– מסחר בזכויות.
	הבנק הבינ"ל	– אקס דיווידנד 700%, תשלום 4.10.
	פ-בי	– אקס דיווידנד 1%, תשלום 4.10.
	בריש אג"ח להמרה 1	– אקס ריבית, תשלום 30.9.
	ישראלום אג"ח	– אקס ריבית, תשלום 30.9.
	שופרסל	– אקס דיווידנד 22%, תשלום 5.10.
	סידב	– אקס דיווידנד 10%, תשלום 10.10.
13.9	בריק פתוחי תוכנה	– הנפקה ראשונה של מניות.
	אלגתי אופ' 1	– יום מסחר אחרון, מימוש 21.9.
	שקם אופ' א	– יום מסחר אחרון, מימוש 21.9.
	מלי לייזרים	– אקס זכויות, מסחר בזכויות 25.9.
14.9	ערב יו"כ ויום כיפור	– 15-14.9 הבורסה סגורה.

* מקור: בנק המזרחי

ליטו אופסט זיו – נזילה מאוד כבר לפני ההנפקה

הנפקות על הכוונת

שלמה פרידמן

הנתון הבולט ביותר העולה מתשקיפה של ליטו־אופסט זיו היא הנזילות הגבוהה שיש לחברה, עוד לפני ההנפקה. המאזן ל-30 ביוני '94 מצביע על הון עצמי של 7.1 מיליון שקל, ש-3.3 מיליון שקל ממנו במזומנים ובניירות ערך סחירים. השלמת הון שביצעו בעלי מניותיה של ליטו ערב ההנפקה העלתה את ההון העצמי של החברה ל-9.5 מיליון שקל, כאשר 5.7 מיליון שקל ממנו הם אמצעים נזילים.
היום תנסה ליטו לגייס 8.9 מיליון שקל בברוטו, מתוכם ישארו בקופתה 7.5 מיליון שקל נטו. כלומר לאחר ההנפקה ייאלצו מנהלי החברה להתמודד עם מזומנים בהיקף של 13.2 מיליון שקל – הרבה מאוד כסף לחברה בסדר גודל שלה.
ליטו־אופסט זיו עוסקת בייצור אריזות מורכבות מקרטון לתעשיית הקוסמטיקה ולתעשיית הפרמצבטיקה. תחום האריזות לקוסמטיקה הוא התחום העיקרי של ליטו, כשברבעון הראשון של '94 היה היקף המכירות של תחום זה 75% מכלל המכירות. בשנת '93 החלה החברה לראשונה גם לייצא את מוצריה.

ליטו – תמצית תוצאות כספיות

(באלפי שקלים)

	מחצית I '94	מחצית I '93	רבעון II '94	רבעון II '93	שנת '93
מכירות	6,243	4,677	3,159	2,255	10,215
רווח גולמי	2,199	1,259	1,085	665	3,318
הוצאות	547	418	262	235	1,059
רווח תפעולי	1,652	841	824	430	2,259
הוצאות מימון	542	112	363	74	201
רווח נקי	745	457	325	222	1,581

נתונים נוספים

	לפני ההנפקה	אחרי ההנפקה
שווי החברה	14,280	23,174
הון עצמי	9,532	18,426
מכפיל	8.6	13.4

עד עתה היתה ליטו־אופסט זיו חברה משפחתית בבעלות משפחת ויינשטיין בירושלים. אבי המשפחה, יצחק ויינשטיין, משמש יו"ר הדירקטוריון והוא מחזיק לפני ההנפקה ב-20.5% מהמניות. הבנים, אביעד ומנשה ויינשטיין, משמשים מנכ"לים משותפים והם מחזיקים ב-21.2% וב-17.6% מהמניות, בהתאמה. כמו כן מחזיקים שני הלקוחות הגדולים של החברה – חברות קרליין ודנס ב-28.6% ממניות החברה, באמצעות חברת נסקר. קרליין ודנס מחזיקות כל אחת במחצית ממניות נסקר. ברבעון הראשון של '94 מכרה ליטו לקרליין 16.5% מכלל מכירותיה וללקוח נוסף, שדרכו מבצעת דנס את רכישותיה, מכרה ליטו 10.7% מכלל המכירות ברבעון. בעלי מניות נוספים הם רביב צולר (1.7%), מיכל שביט־ויינשטיין (8.2%) וחיה ויינשטיין (2.2%).
לאור הנזילות הגבוהה עולה השאלה מדוע מקיימת החברה את ההנפקה עכשיו? ליטו היתה עד עכשיו חברה רווחית, תזרים המזומנים שלה היה אף גבוה מהרווח, שוק ההנפקות אמנם מראה איתות כזה או אחר של התאוששות אך הוא בוודאי לא בטוח כבימים עברו ואת הכסף שיגייס אין החברה מייעדת למטרה ספציפית. על פניו לא נראה כי יש צורך דחוף בהנפקה דווקא היום. לכאורה היו יכולים בליטו להמתין לימים טובים יותר. רבות מהחברות שהתכוונו להנפיק בתחילת השנה ויתרו, ומנהליהן ממתינים להתאוששות ממשית יותר של השוק.
סיבה אחת להנפקה היא תוכנית השקעות שליטו הגישה לאישור מרכז ההשקעות. מפעל החברה ממוקם כיום במבנה שכור (מהחברה הכלכלית לירושלים). ליטו הגישה בקשה למינהל מקרקעי ישראל להקצאת קרקע באזור התעשייה עטרות, ואם ההקצאה תאושר היא מתכננת בניית מבנה חדש והשקעה בציוד. בסך הכל מתוכננת השקעה של 1.6 מיליון דולר. תוכנית ההשקעות לא אושרה עדיין. מנהלי החברה מאמינים כי התוכנית תאושר אולם תחילה עליהם להמתין להקצאת הקרקע.
סיבה נוספת להנפקה היא תוכנית התרחבות בכושר הייצור. בליטו מעריכים כי בתוך כמה שנים תמצה החברה את התרחבותה בארץ וצמיחתה לאחר מכן תוכל לבוא בעיקר מחו"ל. על כן מתכננת החברה לרכוש כושר ייצור נוסף בחו"ל.
בין אם המדובר בהקמת מפעלים בחו"ל ובין אם ברכישת חברות קיימות, בליטו מתכננים אסטרטגיה להפיכת החברה לחברה בינלאומית. עם זאת, המנהלים מציינים בתשקיף כי במפעל הקיים אפשר עדיין להגדיל את כושר הייצור ב-50% ללא השקעות משמעותיות.
אבל נראה כי שתי סיבות אלה אינן הסיבה העיקרית לדחיפות. הפטור הקיים ממס לבעלי חברות תעשייתיות על רווחי הון לאחר ההנפקה, פטור שככל הנראה יבוטל בשנה הבאה, הוא ככל הנראה הגורם העיקרי להנפקה דווקא היום.
נתוניה התוצאתיים של ליטו עד היום הם מרשימים. החברה הראתה בשנים האחרונות צמיחה נאה הן במכירות, הן ברווחיות הגולמית והן ברווח הנקי. הרווח הנקי של ליטו ב-'92 היה גבוה ב-14% מהרווח ב-'91 וב-'93 היה גדול ב-205% לעומת '92. במחצית הראשונה של '94 היה הרווח הנקי גבוה ב-63% לעומת המחצית המקבילה ב-'93, ואם מנטרלים את הפסדי הבורסה שספגה החברה במחצית זו אזי העלייה גבוהה עוד יותר.
הנתון היחיד שמעיב על הרווח הוא, כאמור, ההפסדים מניירות ערך. תיק ניירות הערך של החברה הסתכם בסוף יוני בכ-2 מיליון שקל. בסוף מארס היה סכום ההשקעה דומה, כאשר רבע מהתיק היה במניות, למעלה ממחצית התיק באיגרות חוב והשאר בקרנות נאמנות, שעליהן אין פירוט.
ליטו מונפקת לפי שווי של 14.3 מיליון שקל לפני ההנפקה ו-23.2 מיליון שקל אחריה. המכפילים הם 8.6 ו-13.4 (ללא נטרול הפסדי הבורסה) בהתאמה. ההבדל הגדול בין המכפילים נובע מהיקפה הגדול של ההנפקה. החברה מנפיקה היום 38% ממניותיה. אם הצמיחה שהראתה החברה בשנים האחרונות תימשך בקצב זה, מדובר על מכפילים נמוכים.
אבל הניסיון מלמד כי צמיחה בסדר גודל כזה לא יכולה להימשך לאורך שנים רבות. בתחום בו עוסקת החברה קיימת תחרות. היום קיימת בשוק רק מתחרה רצינית אחת – חברת יאה, השייכת לחברת רבלון.
עם זאת, בתשקיף מוזכרות כמה מתחרות נוספות, המוכרות להערכת הנהלת החברה אריזות לחברות קוסמטיקה בהיקפים קטנים. בגלוי הנפקות קודמים ראינו כבר כיצד הגברת התחרות הביאה לירידה תלולה ברווחיות החברות. לכך יש להוסיף את העובדה כי ההוצאות המשתנות של ליטו בייצור קטנות יחסית, ואילו ההוצאות הקבועות הן הדומיננטיות. אם תחול בעתיד ירידה במכירות, יביאו גורמים אלה לירידה משמעותית ברווחיות הגולמית.
נקודה מעניינת בתשקיף היא הוצאות השכר הנמוכות מאוד של מנהלי החברה. לפני כשנה חתמו מנהלי החברה על הסכם העסקה לחמש שנים. על פי ההסכם מסתכמת עלות השכר של יצחק ויינשטיין, יו"ר הדירקטוריון, ב-11.1 אלף שקל בחודש ועלות השכר של שני המנכ"לים המשותפים – אביעד ומנשה ויינשטיין – היא 15.1 ו-15.3 אלף שקל בהתאמה. בנוסף יקבלו השלושה בונוס של 2% על הרווחים לפני מס מעל 1.5 מיליון שקל.
לצד השכר הנמוך אימצו מנהלי החברה החל משנת '94 מדיניות חלוקת דיווידנד. על פיה תחלק החברה בכל שנה 50% מהרווח הנקי כדיווידנד במזומן.

זלר אבלגון – שתי מטרות להנפקה

היום מתקיים המסחר בזכויות של חברת זלר אבלגון, שבאמצעותן מקווים בחברה לגייס סכום של 21 מיליון שקל, נטו. הנפקה זו היא ההנפקה רביעית שמבצעת החברה. בהנפקה הראשונה, שהתקיימה במאי '93, גייסה החברה 6.6 מיליון שקל במניות ואופציות. ההנפקה השנייה היתה ב-12 ביולי '93. אז הנפיקה זלר אבלגון מניות בדרך של זכויות ואג"ח להמרה לציבור. בהנפקה זו גויסו 23.4 מיליון שקל. ההנפקה השלישית התבצעה בסוף '93. אז הנפיקה זלר אג"ח להמרה ואופציות וגייסה כ-30 מיליון שקל. בין ההנפקות הציבוריות ביצעה החברה גם כמה הנפקות פרטיות.
אבל ההון העצמי של זלר אבלגון לא מורכב רק מגיוסי הון אלא גם מרווחים. זלר, שהחלה פעילותה רק לפני כשנה וחצי, מראה מאז צמיחה נאה בעסקיה. החברה עוסקת בעיקר בהחכרה מימונית (ליסינג) של כלי רכב. תיק ההשקעות

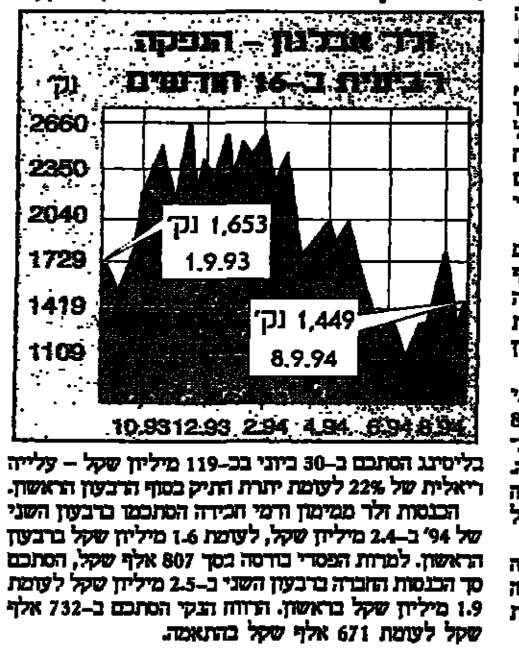

בליסינג הסתכם ב-30 ביוני בכ-119 מיליון שקל – עלייה ריאלית של 22% לעומת יתרת התיק בסוף הרבעון הראשון.
הכנסות זלר ממימון ודמי חכירה הסתכמו ברבעון השני של '94 ב-2.4 מיליון שקל, לעומת 1.6 מיליון שקל ברבעון הראשון. למרות הפסדי בורסה בסך 807 אלף שקל, הסתכם סך הכנסות החברה ברבעון השני ב-2.5 מיליון שקל לעומת 1.9 מיליון שקל בראשון. הרווח הנקי הסתכם ב-732 אלף שקל לעומת 671 אלף שקל בהתאמה.
לצד העיסוק בליסינג משקיעה זלר בעסקות החכרה תפעולית. ההשקעה בעסקות אלה הסתכמה ב-30 ביוני '94 ב-10.2 מיליון שקל. פעילות נוספת היא מתן הלוואות למימון רכישת ציוד וכלי רכב. יתרת ההלוואות שניתנו היתה ב-30 ביוני כ-67 מיליון שקל. עיסוק קטן נוסף הוא שירות ניכיונות של צ'קים ושטרות.
היות שכלפי המערכת הבנקאית התחייבה החברה על יחסים פיננסיים מסוימים, נזקקת עתה זלר אבלגון לגיוס הון מהציבור על מנת להמשיך וללוות כספים למימון פעילותה. כלומר, להנפקה יש שתי מטרות – גיוס הכסף עצמו והאפשרות להגדיל את קווי האשראי של החברה מהבנקים אחריה. לתמורת ההנפקה אין אמנם ייעוד מוגדר, אולם מנהלי החברה מציינים בתשקיף כי היא עשויה לפרוע בכספים שיתקבלו חובות לבנקים.
מחיר מניית זלר אבלגון ביום חמישי שעבר נסגר על 14.49 שקל מה שמייצג שווי שוק של 61.9 מיליון שקל.

מדד המשתנים: נפרץ מחסום התנגדות ארוך־טווח

מזווית טכנית

רפי פרסיץ

בשבוע ראש השנה, שבו היתה הבורסה בתל אביב פתוחה שתי יממות מסחר בלבד, העפיל מדד המשתנים ל-198.08 נקודות, עלייה שבועית ב-11.64 נקודות, שהן כ-6.25%. כך פרץ באחרון משבצע את הצלע העליונה של המשולש שבתחומו שייט שבועות אחדים.
משנפרץ, היה קו ההתנגדות ארוך־הטווח למחסום־תמיכה בעתיד, שאותו עשוי לבחון מדד המשתנים בימים הקרובים.
מחסומי־ההתנגדות המשמעותיים הבאים הניצבים בדרכו של מדד המשתנים בעתיד הקרוב מצויים ברמת 199 (פסגה כפולה, הנחשבת מחסום טכני) עד 203 נקודות, וברמת 215 נקודות.

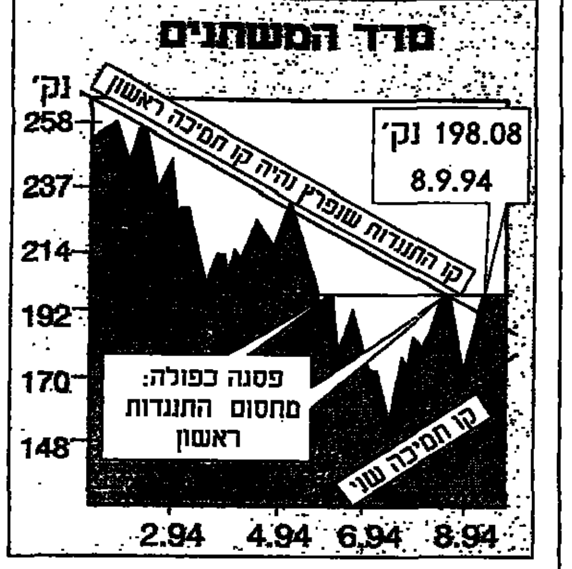

ההחטיאו גלי אליוט?

מה באשר לגלי־אליוט בהנחה שלא טעינו בספירת הגלים ("הארץ", 21 באוגוסט), שהיא תמיד בעייתית, אין בהתנהגות שוק המניות בחודש האחרון כדי לשנות את הערכתנו של הסידור תורת הגלים של אליוט, כי אחרי שתמה ספירת הגל הרביעי ברמה של 199 נקודות, אנו מצויים בעיצומו של גל הירידה החמישי והאחרון, שבמהלכו עשוי מדד המשתנים לסגת לפחות לרמה של 148 נקודות (התחתית שנרשמה בתום הגל השלישי).
רק הבקעה משמעותית, כלפי מעלה, של ציר הפסגה ברמה של 199 נקודות תגרום לאליוטיסטים לבחון מחדש את הערכתם: שכן רק השתלשלות כזו תמחיש כי הגל הרביעי (תיקון כלפי מעלה) טרם הגיע לקצו.
השבוע תהיה הבורסה פתוחה למסחר שלושה ימים בלבד.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העלייה ב-%	המניות הגרועות	הירידה ב-%
1. אוקי דוק	+32%	1. רציו	-35%
2. דובק מ	+27%	2. איתם	-17%
3. אוקטובה	+26%	3. יתניקורן 5	-15%
4. דובק ש	+25%	4. סולוג	-11%
5. ברוך 5	+24%	5. תקר	-11%
6. גבריאות	+21%	6. אמיטק	-10%
7. נחושתן 1	+21%	7. פרפן	-10%
8. ת.א.ת	+21%	8. יעצ"א	-10%
9. קרדן	+21%	9. גמא	-10%
10. עבודי	+21%	10. אמאיל	-10%

* מקור: בנק הפועלים

אינפלציה בארה"ב – ירידות באירופה

בורסות בעולם

שי אבנית

מדד מחירים סיטוני גבוה במיוחד בחודש אוגוסט הפיג את זחיחות הדעת והי מסחר הרגוע שהתנהל בוול סטריט בשבוע האחרון, ושילח ביום ו' את המדדים המובילים עד אחוז מטה. מי שנפגע במיוחד היו איגרות החוב הממשלתיות והבורסות באירופה, שהגיבו בחריפות לפרסום ההודעה, לפני סגירת המסחר שם.
הנתונים היבשים הראו עלייה של 0.6% במדד, מעל לתחזיות המומחים, שדיברו על 0.4%. זוהי העלייה הגדולה ביותר של מדד זה מאז אוקטובר '90. התגובה המיידית היתה בכל החזיתות: הדולר נפל ל-1.53 מארק, מדד דאו ג'ונס נשחק בכ-50 נקודות תוך חצי שעת המסחר הראשונה, התשואה על איגרות החוב הארוכות זינקה במהירות ל-7.71% – זינוק שלא נחזה בשוק מאז תחילת מאי.
התגובה החיובית הראשונה – ולמען האמת, גם האחרונה – הגיעה משוק המניות. המדדים החשובים התייצבו במהירות. סוחרים ואנליסטים אף הגיבו בהקלה.
התחושה היא שהשוק חייב לעבור תיקון טכני לפני שיתעבר על קו ה-4,000 נקודות. עומק התיקון תלוי בעיקר בפדרל ריזרב, והאם הוא יחליט על העלאת ריבית נוספת בכינוס הבא שלו בתחילת אוקטובר. המקצינים מדברים על נסיגה של 200–300 נקודות במדד דאו ג'ונס, לפני הפריצה מעלה. ומי יוביל את הפריצה? בינתיים המניות המחזוריות מספקות את התוצאות העסקיות הטובות ביותר, הן המועמדות לעשות זאת.
בשוק האג"ח קיבלו את הבשורות בפחות אופטימיות. מחירי האיגרות בשפל, וההערכות הן שימשיכו לרדת, כשפרסום מדד המחירים לצרכן מתרחיים עשוי לעצור אולי את ההידרדרות.

מדד	מחיר יום ו'	שינוי שבועי ב-%	שינוי מ-1.1.94 ב-%
דאו ג'ונס (ניו יורק)	3,874.8	-0.28	+3.22
אס אנד פי (ניו יורק)	468.2	-0.68	+0.36
אימקס (ניו יורק)	454.5	-0.22	-4.75
נסדק קומפוזיט (ניו יורק)	772.1	+0.63	-0.61
פיננשל טיימס (לונדון)	3,139.3	-2.59	-8.16
דקס (פרנקפורט)	2,185.1	-0.89	-3.60
סי.איי.סי (פאריס)	1,948.8	-3.54	-14.07
מיבטל (מילנו)	10,447	-4.46	+4.47
אס.אם.איי (ציריך)	2,642.1	-1.12	-10.68
איי.אי.אקס (אמסטרדם)	413.2	-1.42	-0.26
ניקיי (טוקיו)	19,898	-3.66	+14.24
האנג סנג (הונג קונג)	10,145	+2.46	-14.66

אירופה לא אהבה את הנתונים מארה"ב, שהגיעו לאחר כמה ימי מסחר שליליים עקב חולשה בשוקי האג"ח המקומיים. מדד פיננשל טיימס נסוג ב-40 נקודות למשבע הידיעה, וסגר את השבוע בירידה של 2.6%. בבורסה של פרנקפורט נפל המדד הלא רשמי לאחר ההגירה בכ-30 נקודות, ואילו בפאריס התם מדד סי־איי־סי את השבוע בירידה חדה של 3.54%.
את המהלומה הקשה ביותר ספגה הבורסה של מילנו. שם חוששים מאוד מהתקציב הגירעוני שאותו מתכוונת ממשלת ברלוסקוני להעביר בפרלמנט.
הנפקה לא מוצלחת של חברת הטלקומוניקציה הממשלתית, טלקום יפאן, הורידה בטוקיו את מדד ניקיי אל מתחת לקו ה-20 אלף נקודות, בפעם הראשונה מאז ה-10 במאי. המודעה המתבכת הקשורה בשער הין הגבוה, הידיעה כי אין סיכוי שהריבית האמריקנית תקצץ שוב, תרמו לירידות. עם זאת, נראה כי הן הסתיימו, וכי המדד ינוע כעת סביב קו ה-20 אלף נקודות.
הונג־קונג היתה הבורסה היחידה שבה סיימו המשקיעים את השבוע עם חיוך. מדד האנג סנג חצה את קו ה-10 נקודות, תוך פריחה משמעותית במיוחד למניות הקו השני הקשורות בפעילות עם סין. רק ביום ו' חלו מימושי רווחים למניות אלו.

הכותב הוא רואה חשבון

ניו־יורק / 10.9.1994

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	במיליוני דולרים: הון עצמי	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל רווח
מדד ישראליות	116 29/128	0.1	---	---	116 54/128	113 81/128	---	---	116 111/128	102 54/128	---	---	---	---	---	---
סאיטקס	21¾	3.0	21⅛	21⅜	21½	20	329,800	7,049,475	26⅞	15¼	-13	739.0	68.5	668.0	910.6	13
טבע	29¼	-2.1	29¼	29⅜	30	29⅛	142,100	4,156,425	34½	22 9/16	-3	738.0	68.5	542.0	1610.2	24
אי.סי.איי.	18¼	1.4	18	18¼	18¼	17⅞	265,900	4,852,675	28½	14¾	-24	283.0	62.0	340.0	1388.8	22
אריונקס	5	0	4¾	5¼	---	---	---	---	14	2¾	-62	15.8	-0.1	8.8	30.0	---
אריוטופ	12 5/16	2.6	12	12½	12 5/16	12	1,100	13,543	19	6¼	-17	15.3	1.6	9.6	48.1	30
אורבוטק	10	3.9	9¾	10¼	10	9⅝	2,600	26,000	14¾	7¼	-27	42.5	5.9	102.0	127.6	22
אי.איי.אס	4	4.9	3¾	4	4⅛	3¾	40,100	160,400	26	2⅝	-84	75.0	5.2	98.0	55.7	11
אי.אס.בי.	2 13/16	-19.6	2¾	3	2 13/16	2¾	2,600	7,312	11	2	-72	6.3	-3.3	4.4	14.1	---
אינטרפארם	18½	0	---	---	---	---	---	---	20¾	16	-57	28.2	5.1	50.1	115.4	23
אלביט	27	-2.7	27	27½	27¾	26½	4,400	118,800	44¼	17	-37	292.0	38.0	683.0	502.4	13
אלדין	8¼	1.5	8⅛	8⅝	8⅝	8¼	1,200	9,900	10¼	4	-3	10.3	1.8	5.5	35.3	20
אלסינט	2½	0	2⅜	2½	2½	2⅜	10,500	26,250	5	1¾	-49	170.0	16.0	230.0	190.7	12
אלרון	11⅞	0	11¼	11¾	11⅞	11⅞	2,700	32,062	21¼	8½	-44	162.0	8.0	216.0	214.7	27
אס. סיסטמס	3⅝	-9.4	3⅝	4	3⅝	3⅝	100	362	14	2⅝	-74	6.9	-3.1	2.4	20.3	---
ארית	2 44/128	0.6	2 7/16	2⅝	2 44/128	2 44/128	300	754	6¾	1⅜	-60	8.5	-3.5	17.3	20.4	---
אשד	13/16	-13.3	13/16	15/16	13/16	13/16	2,000	1,625	3¼	⅝	-75	10.5	-0.7	8.8	8.2	---
בי.וי.אר	5¼	7.9	4½	5¼	5⅛	4⅝	2,800	14,350	19⅝	3½	-73	11.6	-0.1	18.4	28.8	---
ביוטכנולוגיה	2 5/16	-5.1	2¼	2⅜	2 7/16	2¼	265,000	612,812	5⅞	2	-56	23.4	-17.4	14.1	90.5	---
גילת	13⅛	-1.9	12⅞	13½	13½	13⅛	79,600	1,044,750	15	8	-3	32.6	5.0	20.4	109.9	22
די.אס.אס.איי.	7½	9.1	7¼	7¾	7⅝	7	36,400	273,000	13¾	6⅛	-42	38.0	1.8	66.1	53.5	30
הכשרת ישוב	15	3.4	14½	15	15	14½	4,700	70,500	30¼	10¾	-49	124.1	3.8	156.0	132.3	35
הלת'קייר	2½	5.3	2⅜	2½	2½	2⅜	2,300	5,750	3¼	1¾	-20	10.5	0.1	6.6	36.3	363
מימד רביני	4 15/16	-9.2	4⅞	5¼	5½	4⅞	28,300	139,731	24½	3	-80	40.9	-2.3	23.6	55.2	-24
טי.וי.בי.	1¾	0	1¾	2	1¾	1¾	1,500	2,625	4⅝	1⅜	-80	7.0	-0.1	2.0	13.9	---
טכנוספיקס	6	-4.0	6	6¼	6¼	6	8,400	50,400	12¾	3⅛	-32	30.5	-1.0	19.0	47.7	---
טלגרף	4⅝	2.8	4¼	4⅝	4⅝	4½	2,500	11,562	10	1¼	-54	7.3	-4.9	2.4	17.6	---
טלדטה	10½	2.4	10¼	10½	10½	10⅛	67,500	708,750	18	8¼	-39	54.0	9.9	37.0	109.2	11
ישמק	9/16	12.5	½	9/16	9/16	½	10,000	5,625	2 9/16	7/16	-75	10.7	1.0	0.4	11.3	11
כרמל	8⅞	-1.4	8¾	9	8⅞	8⅞	200	1,775	11⅞	8⅛	-13	13.7	2.4	74.5	22.1	9
לן-נם	9½	0	9¼	9⅝	9¾	9¼	8,000	76,000	12¾	6	-20	74.4	5.4	59.7	101.4	19
לייזר	5¼	5.0	5⅛	5¼	5¼	5⅛	19,300	101,325	9¾	5	-45	9.0	3.3	36.0	31.1	9
לנאופטיקס	9¼	-0.7	9¼	9½	9½	9¼	11,400	105,450	18¾	5½	-49	33.2	2.9	20.2	55.0	19
מג'יק	10	0	10	10¼	10⅛	10	26,200	262,000	17¾	6	-27	15.7	2.0	18.3	40.5	20
מגל	5½	-6.4	5⅜	6	6	5½	1,800	9,900	9⅞	4½	-32	13.2	0.5	12.2	26.1	52
מדיס אל	4¾	0	4	4¾	---	---	---	---	13⅝	3¾	-60	5.8	-2.0	0.9	35.7	---
נייר חדרה	48½	0	---	---	---	---	---	---	52	36½	8	145.0	10.6	252.0	184.4	17
נקסוס	4⅝	0	4⅛	4⅜	4⅝	4⅛	5,000	23,125	4⅝	2¾	9	7.0	-0.6	0.4	32.6	---
סילקום	4¼	6.3	4¼	4½	4⅜	4 3/32	31,500	133,875	6	2⅝	---	6.2	0.1	1.3	17.0	170
עומ"פ	3⅛	0	3⅛	3½	3⅛	3⅛	3,000	9,375	6	2	-34	10.2	-1.4	20.1	21.4	---
עידן	17/32	-10.5	½	9/16	9/16	17/32	9,500	5,046	1 15/16	⅜	-68	14.5	-0.9	7.5	14.4	---
עץ לבוד	7⅜	1.7	7¼	7½	7⅜	7⅜	600	4,425	11⅞	5½	-29	25.0	2.9	97.1	23.7	8
פיברוניקס	1¼	-13.0	1¼	1 7/16	1¼	1¼	2,600	3,250	3	11/16	-60	1.7	-7.1	43.0	10.2	---
ראדא	4	0	3⅞	4⅛	4⅛	3⅞	13,500	54,000	10⅛	2½	-59	13.0	0.2	33.0	22.3	111
רבוטספיקס	2⅛	0	2	2 3/16	2 3/16	2⅛	21,100	44,837	8¼	1⅜	-73	0.5	-5.3	4.0	9.0	---
ת.א.פ.	3½	0	---	---	---	---	---	---	3⅞	2¼	-56	43.3	-3.7	123.7	86.8	---
תאת	3⅜	5.4	3¼	3⅝	3⅜	3¼	14,500	52,562	8⅝	2⅝	-54	11.0	4.7	16.2	32.1	7
תרו	5⅞	-2.1	5⅞	6⅜	6⅜	5⅞	15,600	91,650	8⅞	4½	-78	17.6	1.9	34.2	60.3	32
תדיראן	23⅛	-4.6	23	23¼	24	23	49,700	1,149,313	26½	14½	-11	208.0	28.2	783.0	453.5	16
אמפל	9¼	2.8	---	---	9⅜	9⅛	86,100	796,425	13⅛	6¾	-19	173.0	5.6	77.0	260.8	46
אלקטריק פיול	7	-1.8	6⅝	7	7⅛	6¾	14,200	99,400	14¼	5½	-38	23.5	-1.2	1.5	55.4	-46
אינדיגו	17½	-2.8	17½	17⅞	18½	17½	87,400	1,529,500	20¾	13	-13	29.0	-25.0	37.6	875.0	---
אמי	23	-1.1	22½	23	23½	22⅞	200,000	4,600,000	25	13¾	37	92.5	14.2	97.4	284.8	20
ג'אופק	10 9/16	-1.7	10⅜	10⅜	10¾	10¼	111,700	1,179,831	16	6⅛	-30	90.9	-63.0	61.5	507.0	---
די.אס.פי.	24	0	23	24	24	23	93,200	2,236,800	24½	12¼	52	---	---	---	207.1	---
ישראמקו	2 1/16	0	2	2⅛	2 3/16	2	45,800	94,462	2 11/16	1⅜	---	21.2	3.1	4.7	44.9	14
מרקורי	9¼	-4.9	9½	10	10	9½	23,000	224,250	21¾	7	-43	35.2	2.9	16.4	129.9	45
ספיאנס	4¾	26.7	4⅝	4¾	5⅛	3¾	479,200	2,276,200	23¼	2⅜	-75	28.9	-6.3	40.0	58.3	-9
פי.אי.טי.	28¾	0	28¾	29	29	28¾	6,900	198,375	34¾	23⅛	-7	307.0	48.4	65.2	540.5	11
קומברס	10⅛	0	9⅞	10⅛	10⅛	9⅞	60,900	616,612	15⅝	8	-30	93.3	12.7	77.3	207.3	16
קרן ישראל	14¾	0	---	---	14½	14¾	2,500	35,937	20¼	11	-1	---	---	---	---	---

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשומות מתחת לקו הוכיחים בכם.

הישראליות לא נגררו אחר הנפילות בארה"ב

וול סטריט

צבי רבין

מדד המחירים ליצרן, PPI אשר פורסם ביום שישי לפני פתיחת המסחר היה גבוה מהצפוי והסתכם בעלייה של 0.6% לעומת צפי למדד של 0.4% ואף פחות מכך. הנתון הפתיע את מרבית הפעילים, שקיוו כי החששות מהעלאת הריבית נמוגו. את עיקר הירידות הובילו איגרות החוב, אשר משכו אחריהן מיד את שוקי המניות. הדאו ג'ונס, שהחל לרדת מיד עם הפתיחה איבד למעלה מ-50 נקודות – שיעור ירידה בה מופסקת פעולת המחשב. מאוחר יותר התחזק מעט הדאו וסגר בירידה של 33 נקודות, כ-0.86%. אל הבורסות בארה"ב הצטרפו בירידות גם הבורסות הגדולות באירופה: לונדון ירדה ב-40 נקודות (1.28%) וצרפת איבדה 1.74%. ירידות היו גם בבורסות באיטליה ובשוויץ.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
סאיטקס	⇧	23.4	+3.0%	6.9
אי.סי.איי	⇧	18.3	+1.4%	4.8
סאפיאנס	⇧	4.8	+26.7%	2.2
תדיראן	⬇	23.2	-4.6%	1.1
גילת	⬇	13.2	-1.9%	1.0
מדד דאו ג'ונס	⬇	3874.8	-0.8%	
מדד נאסד"ק	⬇	772.0	-0.5%	

המסחר במניות הישראליות במעט ולא הושפע כלל מהאירועים הכלכליים מסביב, ומדד הישראליות, שפתח ברמה של 116 נקודות ונפל בהמשך ב-3%, התאושש וסגר בעלייה קלה. סאיטקס נטלה את ההובלה משבוע ובמהלך שלושת ימי המסחר האחרונים השלימה עלייה ממחיר של 19 דולר ל-21.375 דולר. העלייה מוסברת בשלוש עבודות חדשות של חברות ברוקרים על סאיטקס שביצעו אופנהיימר, פורמן סלז ופרודנשיאל.

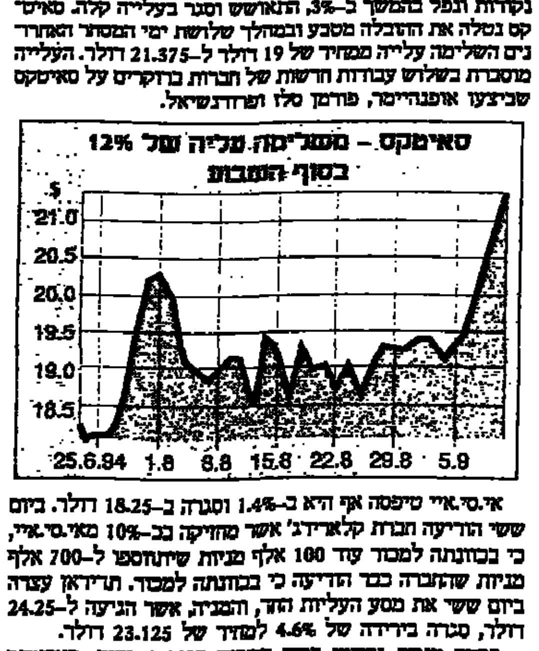

אי.סי.איי טיפסה אף היא ב-1.4% ונסגרה ב-18.25 דולר. ביום שישי הודיעה חברת קלארידג' אשר מחזיקה בכ-10% מאי.סי.איי, כי בכוונתה למכור עוד 100 אלף מניות שיתווספו ל-700 אלף מניות שהחברה כבר הודיעה כי בכוונתה למכור. תדיראן עצרה ביום שישי את מסע העליות הזה, המניה, אשר הגיעה ל-24.25 דולר, סגרה בירידה של 4.6% למחיר של 23.125 דולר.
בכמה מניות נרשמו בסוף השבוע תנודות חדות. סאפיאנס זינקה ב-26.7% למחיר של 4.7 דולר, והיא משלימה בכך עלייה רצופה ממחיר של 3.25 דולר. די.אס.אס.איי הגיעה ל-7.5 דולר בעלייה של 9%, איי.אס.בי נפלה ב-19.6% ומניית המימד הרביעי ירדה ב-9.2%.

אי.אס.אי – שיעורי רווחיות חריגים במכפיל 15

הנפקה על הכוונה

יורם גביון

שנה לא קלה עברה על רוני וולקו, מנחם דינברג ואלי מקבי, הבעלים והמנהלים של קבוצת דנבאר טכנולוגיות. הפסד של 15.3 מיליון שקל במחצית הראשונה של '94 שנגרם בחלקו על ידי ההשקעה הכושלת באיי.איי.אס והפרשה של 300 אלף שקל נוספים לירידת ערך השקעותיה הלא סחירות של דנבאר טכנולוגיה, מחק 55% מההון העצמי של החברה שהנפקה בתחילת '93.

שבוע לאחר פרסום המאזן הגרוע עשוי לעלות חיוך על פניהם של בעלי השליטה בדנבאר טכנולוגיות. מקבי, וולקו ודינברג, שהשקיעו באי.אס.אי באמצעות החברה הפרטית מאגם 1.3 מיליון שקל תמורת 5.25% ממניותיה, עשויים לרשום רווח הון נאה בעקבות הנפקה הבוקר. אי.אס.אי מוצעת לציבור במחיר של 7.1 שקל למניה ואילו משלימי ההון שאיפשרו את ה-EXIT הבורסאי קיבלו נתח תמורת מחיר משוקלל של 4.04 שקל למניה. גם אם תנהג אי אס אי כחברות אחרות שהנפיקו השנה והתמוטטו בעשרות אחוזים לאחר הנפקה, עדיין מרווח בבית ביטחון סביר – מה גם שוולקו, דינברג ומקבי יקבלו עמלת ייעוץ של 120 אלף שקל בכובעם כבעלי השליטה בחברת מגור. אי.אס.אי לא הסתפקה בשירותי הייעוץ של מגור. החברה המציגה רווחיות מרשימה רתמה למשימה גם את קווי אשראי וחיתום, העומדת בראש קונסורציום החתמים, ו.ש.פ חיתום ובכורה, שיקבלו 442 אלף שקל נוספים. בסך הכל תשלם אי.אס.אי עבור הוצאות החיתום, הייעוץ, הריכוז וההפצה 13.7% מתמורת ההנפקה – עדות לכך שלפחות אצל החתמים לא נסכמה הטראומה שעבר השוק הראשוני במחצית הראשונה של '94.

בזמנים אחרים ייתכן שאי.אס.אי לא הייתה נדרשת להפריש אחוזים ניכרים מתמורת ההנפקה לחתמיה ויועציה, שכן על פני הדברים נראה שהחברה העוסקת בהפעלת בתי ספר צומחת, רווחית וגדלה. אי.אס.אי מפעילה בשלוש השנים האחרונות בתי ספר שמתמחים במתן קורסים בתחומים שונים כגון רפואה משלימה, מינהל עסקים, אופטיקה ומזכירות רפואית. בימים אלה מנהלת אי.אס.אי מו"מ עם האוניברסיטה הפתוחה למתן קורסים על ידי סגל האו"פ במסגרת החברה, שיוכר בתואר ראשון. אי.אס.אי צפויה לקבל 7.4% משכר הלימוד שיתקבל, כך שמחזורה יגדל ומעמדה ישתפר, אך רווחיותה תקטן.

לעת עתה מעניקים בתי הספר של אי.אס.אי לבוגריהם תעודות סיום לימודים, ולבוגרי בית הספר לאופטיקה תעודת גמר המאפשרת להם לגשת לבחינות של משרד העבודה והרווחה לקבלת תעודה מקצועית. תעודות הגמר של יתר הקורסים של אי.אס.אי אינן מקנות הכרה מקצועית מטעם משרדים ממשלתיים כלשהם.

העובדה שלבתי הספר של אי.אס.אי אין מעמד אקדמי מעמידה אותם בעמדת נחיתות כלפי מוסדות כמו אוניברסיטת תל-אביב או המכללה למינהל בתחום מינהל העסקים, שהיווה 17% מהכנסותיה ברבעון הראשון של '94. ענף הפעילות העיקרי של החברה היה עד סוף '93 הפעלת בית ספר לרפואה משלימה שנרכש לפני שנתיים וחצי מתנועת הצמחונים והטבעונים. בית הספר והקליניקה למתן שירותי רפואה משלימה סיפק 61.3% מההכנסות ב-'93 ו-36% מהן ברבעון הראשון של '94. הסיבה לירידת חלקה של הרפואה המשלימה במחזורה של החברה היא גידול בהכנסות מקורס דו שנתי במינהל עסקים ועלייה בחלקם של קורסים דו שנתיים באופטיקה, שהגיעו ל-38% מהמכירות ברבעון הראשון של '94.

מחזורה של אי.אס.אי תפח במהירות מ-1.5 מיליון שקל ב-'91 ל-3.6 מיליון שקל ב-'92, 10.3 מיליון שקל ב-'93 ו-4.2 מיליון שקל ברבעון הראשון של '94, ו-4.9 מיליון שקל ברבעון השני של '94. רווחיה של החברה עלו ל-1.5 מיליון שקל בכל אחד משני הרבעונים הראשונים של '94, לעומת 515 אלף קל ברבעון הראשון של '93 ו-780 אלף שקל ברבעון השני של '93, רווח של 2.2 מיליון שקל ב-'93 והפסד של 240 אלף שקל ב-'92.

השיפור ברווחיות של אי.אס.אי נובע מפתיחת מגמות לימוד חדשות – למשל מינהל עסקים ב-'93, ועלייה חדה בתפוסה בכיתות הלימוד מ-40% עד 50% ב-'91 עד לתפוסה של מלאה של 40 תלמידים בכיתה, אותה רואה החברה כאופטימלית. לא בטוח שהתלמיד הנדרש לבחור באחד ממסלולי הלימוד הרבים המוצעים לו יהיה שותף להגדרה זו. הרחבת הפעילות והעלייה בתפוסה שיפרו את הרווח הגולמי של אי.אס.אי עד ל-73.3% ברבעון השני של '94 לעומת 64% ב-'93 ו-41.3% ב-'92. ירידה תלולה בהוצאות הפרסום של החברה מ-35% מההכנסות ב-'92 ל-3.6% ברבעון הראשון של '94 לא פגמה בצמיחת החברה אך סייעה לגידול ברווח התפעולי שלה.

על פי הרווח הנקי של אי.אס.אי למחצית הראשונה של '94 מונפקת החברה במכפיל 10.8 אחרי ההנפקה, ואילו על פי ארבעת הרבעונים האחרונים מונפקת אי.אס.אי במכפיל 15.3. השאלה איזה מכפיל רלוונטי יותר תלויה כמובן בציפיות להמשך הצמיחה ושיעורי הרווחיות העתידיים של החברה. מבט במודעות המתפרסמות בעיתונים מלמד שאי.אס.אי היא אחת השחקניות בשוק רווי, ונסיון העבר הראה ששיעורי רווחיות חריגים לא נשמרים לאורך זמן – במיוחד בענף שבו מחסומי הכניסה אינם גבוהים.

אי.אס.אי מציינת כי בכל תחומי פעילותה קיימים גופים מתחרים, אך להערכתה, בתחום לימודי הרפואה המשלימה והאופטומטריה היא מנהלת את בית הספר הגדול בארץ, זאת בניגוד למינהל העסקים וההשתלמויות העסקיות.

כדאי לזכור שכל הזכויות הכרוכות בבית הספר לרפואה משלימה נקנו תמורת 216 אלף שקל – לא סכום בלתי סביר. גם את גורם הייצור העיקרי של החברה – דהיינו כוח ההוראה שלה, ניתן לפתות במשכורות גבוהות יותר. אם בעקבות אי.אס.אי יפתחו בתי ספר נוספים – כפי שקרה בענפים אחרים, יעמדו לרשות מתחריה של החברה סכומים גבוהים שיחריפו את התחרות על כוח הוראה זה.

אי.אס.אי תגייס 11.9 מיליון שקל נטו, סכום גדול מהונה העצמי – 9 מיליון שקל. החברה אינה מייעדת את תמורת ההנפקה ולאור עודף של 5 מיליון שקל בהון החוזר והיעדר התחייבויות מהותיות, אין לה צורך מיידי בנזילות נוספת. מעניין יהיה לראות אם תנצל אי.אס.אי את הכסף שתגייס להתרחבות על ידי פתיחת מגמות חדשות ורכישת בתי ספר נוספים, או שתשקיע את עודפי המזומנים בבורסה כפי שעשתה בעבר הלא רחוק.

המפגש האחרון של אי.אס.אי עם שוק ההון הסתיים בהפסד של 691 אלף שקל נכון לסוף יוני '94, וזאת על השקעה של מיליון שקל בפברואר '94. שלושה מבעלי העניין בחברה חתמו על הסכם העסקה לפיו יקבלו משכורת של 8,100 שקל כל אחד וכן 3% מההפרש בין הרווח לפני מס במחצית השנייה של '93 לרווח לפני מס בששת החודשים האחרונים של '94.

אי.אס.אי – נתונים כספיים
(באלפי שקלים)

	רבעון II	רבעון I	שנת '93
הכנסות	4,860	4,159	10,331
רווח גולמי	3,565	5,024	6,614
רווח תפעולי	2,937	2,512	3,808
רווח נקי	1,268	1,349	2,290

נתונים נוספים

	לפני הנפקה	אחרי הנפקה
שווי שוק	42,600	56,800
הון עצמי	21,000	9,100
מכפיל	11.5	15.3

שוק האג"ח: בין אינפלציה גבוהה לתשואות מתגמדות

מחיר הכסף

מרית גילת

התשואות נשחקות, אבל הקופות ממשיכות לקנות צמודים מתוך חשש שהלמ"ס יכה שוב בחוזאי המדד

בשוק הסולידי, כמו בשוק ההון כולו, נפתחה שנת תשנ"ה באותה נימה חיובית שבה הסתיימה קודמתה. ביום חמישי האחרון עלו צמודי המדד ב-0.5% נוספים, בעיקר בזכות ביקושים בטווח הבינוני-הארוך של העקום. גם למדד צמודי המט"ח נוספו ארבעה פרומיל, הגילונים טיפסו בשליש האחוז, והמק"מ ב-0.17%.

הרומן המתארך שמנהלים השחקנים עם האג"ח הצמודים הוריד את התשואות לאורך מרבית עקום התשואות לפדיון מתחת לרמה של 3% – אותה רמה שהתרגלנו לראות בה נקודת שיווי משקל. גם בטווח הארוך ביותר, שבו רק לפני כמה חודשים נסקו התשואות ל-4%, הן השתופפו בינתיים לרמה של 3.1%-3.2%.

תשואות שכאלה אינן בגדר אטרקציה כלל ועיקר. עליית השערים הנמשכת מובילה איפוא למסקנה שגורמים אחרים מאפילים על האפקט של התשואות המתגמדות. את רשימת המניעים החלקית פירטנו בשבוע שעבר:

עדיפות במס של האג"ח בשוק המשני על-פני אלה שיונפקו החל ב-'95; רגיעה בשוק המשכנתאות, ובעקבותיו גם בגיוס פיקדונות צמודים, בתקופת החגים; הערכה כי לאחר העלאה הניכרת של 1.5% שביצע בנק ישראל בריבית השקלית הוא יקפא על שמריו לתקופה של חודשיים-שלושה; הציפייה כי היתרונות המיסויים של קופות הגמל יבלמו את בריחת הכספים האיטית שאיפיינה אותן מאז ראשית '94; ההתייחסות הכמעט מיסטית לעובדה שבשנים האחרונות שוק ההון נטה להתעורר לקראת הרבעון האחרון.

אבל הסיבה העיקרית היא, כרגיל, שאלת האינפלציה. כמה מנהלי תיקים אמרו לנו בסוף השבוע כי לנוכח התשואות הנמוכות הם קונים סחורה רק מתוך ברירה, לפיזור סיכונים בתיקים של לקוחות חדשים. אבל בשל הפחד מפני האצה בקצב עליית המחירים – מרביתם אינם מעיזים למכור.

כמה ברוקרים – ויש בכך משום הפתעה – דיברו אתנו על מגמה של הארכת תיק האג"ח. אחרי תקופה ארוכה שבה התבצרו בטווח הקצר, השילוב בין אינפלציה גואה, ריבית סטטית בטווח הקצר ויתרונות המס העתידיים של האג"ח הקיימות כשוק – דוחף אותם לטווח הבינוני של העקום.

אירוניה ניתן למצוא בעובדה שדווקא בקופות הגמל – המלכות הבלתי מעורערות של האג"ח הארוך – פועלים הפוך, לקיצור התיק. רוב רובן של קופות הגמל נשמעות בשבועות האחרונים בקניות, אבל עם העדפה לטווח הבינוני-הקצר.

גם נטייה זו הוסברה על ידי אחד ממנהלי הקופות המרכזיות במשק בשילוב בין ההשפעות המנוגדות של רמת התשואות ורמת האינפלציה. לדבריו, כאשר הצמודים מבטיחים תשואה של פחות מ-3%, עדיף שלא להסתבך בחיפוש אחרי מנוף. ועם זאת, בשעה שהאינפלציה מאיימת להתפרץ קניית אג"ח היא מחויבת המציאות.

החזאים במרבית הגופים בשוק ההון צופים עלייה של 1.2% במדד אוגוסט – כחצי אחוז מעל התחזית המוקדמת שהסתובבה בשוק לפני כמה חודשים, אך כשני פרומיל בלבד מעל מדד אוגוסט '93.

אוגוסט מסמל את ראשית תקופת הסתיו, המאופיינת בדרך כלל במדדים גבוהים יותר מאלה המתקבלים בקיץ. קיץ '94 היה יוצא דופן במדדים הגבוהים שלו. אבל אם המדדים ימשיכו לעלות באותו הקצב ממש גם בשלושת החודשים הבאים, התנהגות זו תהיה יותר נורמטיבית.

ואולם, כפי שהגדיר זאת מנהל בכיר במערכת קופות הגמל, תחזיות לחוד ואינפלציה לחוד. כל הכלכלנים למיניהם טעו בהערכות המדד במחצית השנה האחרונה. לכן, כאשר הם מגיעים למסקנה המאוחדת שמדד אוגוסט וספטמבר יעלו ב-1.2% כל אחד, הרבה שחקנים מטילים בכך ספק.

"המחלקה הכלכלית הוציאה תחזית. מי שמאמין בה, בסדר. אחרים חושבים שהמדד יהיה קצת יותר גבוה", הוא מסביר. לדבריו, הוא חושש מפני השפעה של הציפיות האינפלציוניות. מי שמסתובב בסופרמרקט ובין סוחרים אחרים, הוא אומר, לא יכול שלא להתרשם כי האצת קצב האינפלציה כבר הובילה בשוליים לעליות מחירים.

ומה לגבי האינפלציה שנה קדימה? נזכיר כי היעד הרשמי של האוצר ובנק ישראל הוא 8%-11%. כיצד נבנה יעד זה לא קשה לנחש. הטווח התחתון, של 8%, מאפשר להימנע משינוי שיפוע האלכסון של שע"ח, שכמוכר נקבע אשתקד בהסתמך על היעד של 8% שהוכרז לגבי '94. הטווח העליון מבטא את שאיפת קברניטי המשק לחזור לרמת האינפלציה של '92-'93.

יונתן כץ, כלכלן ראשי בחברת קפיטל הולדינגס – ואחד מחזאי האינפלציה שהשמצו לעיל – טוען שכן. ראשית, הוא אומר, אין סיבה להניח כי התוואי החם של שנה זו יחזור על עצמו גם ב-'95. אם יבול הפירות יהיה השנה רגיל, מחיריהם יהפכו מגורם אינפלציוני לדיפלציוני.

עליית הריבית גם היא אמורה לעשות את שלה. על הצפת המשק בכסף זול במחצית השנייה של '93 שילם המשק את המחיר ב-'94. בחודשים האחרונים, הנתונים לגבי בסיס הכסף מעידים על התמתנות ניכרת בקצב הגידול; הנתונים לגבי M-2 קצת פחות ורודים, ובכל זאת אומר כץ כי האיום מההיבט המוניטארי נוטרל.

באשר לדיור, הוא חושש להתנבא. למרות זאת הוא מציין כי הנתונים לגבי ששת החודשים הראשונים מצביעים על 19 אלף התחלות דיור, רובן ברבעון השני. זהו קצב שנתי של כ-40 אלף התחלות דיור, המעיד על התאמה לרמת הביקוש (כ-45-50 אלף דירות נוספות לשנה).

לכן, הוא מסכם, אם לא יהיו הפתעות כמו עליית מחירי הקומודיטיס בעולם, כפי שקרה ב-'93, ואם שר האוצר לא יתעלל בנו שוב, "יש סיבה להאמין שהאינפלציה ב-'95 תתקרב לזו של '92-'93".

שני דברים עשויים, לדבריו, להשפיע על הבחנה זו: מחד גיסא, תוכנית הממשלה להורדת האינפלציה. אם, למשל, תגיע הממשלה להסכם עם ההסתדרות על עיקור חלק מתוספת היוקר, תהיה לזה השפעה ברורה על קצב עליית המחירים; מאידך גיסא, הטלת המס על הבורסה, שהיא למעשה אפיק השקעה, העשויה לגרום להסטה של חלק מהכספים לצריכה ישירה, או – וזה החשש הגדול מכולם – לענף הנדל"ן. בינתיים, אם לשפוט על פי האווירה החיובית בבורסה, החשש לא התממש.

ריבית בנק ישראל	
מכרז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	14.00%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	13.55%
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	14.35%
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	16.10%
חח"ד – חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	20.40%
ריבית קרדיטורית	
פח"ק ליום – 50 עד 100 אלף ש"ח	11.25%
פח"ק ליום – חצי מליון ש"ח	11.50%
פק"מ לחודש – 50 עד 100 אלף ש"ח	12.25%
פק"מ לחודשיים	13.00%
פק"מ לשנה	14.78%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	0.30%
אג"ח צמוד מדד ל-5 שנים (נטו)	1.20%
אג"ח צמוד מדד ל-10 שנים (נטו)	1.60%
ריבית בינלאומית	
דולר – ליבור – ל-3 חודשים	5.000%
שטרלינג – ליבור – ל-3 חודשים	5.521%
מארק – ליבור – ל-3 חודשים	5.031%

מה עשתה הבורסה מתחילת השנה

	נומינלי	ריאלי
מניות הבנקים	-38.03%	-43.41%
מניות המשתנים	-20.02%	-26.97%
אג"ח צמוד מדד	10.20%	-0.63%
אג"ח צמוד מט"ח	-2.20%	-6.68%

(מדד המחירים לצרכן עלה מתחילת השנה ועד היום (הערכה) ב-9.51%)

מירג' – הפסדים כבדים בבורסה ושיפור קל בתפעולי

דו"חות כספיים

צבי רבין

חברת מירג', כמו חברות בורסאיות רבות אחרות, סיימה את הרבעון השני בהפסד גדול של 1.92 מיליון שקל. הסיבה העיקרית להפסד היתה הוצאות מימון גבוהות, שכללו בעיקר הפסדים בבורסה. גם בשאר הפעילויות של החברה, שעיקרן הכנסות מהפעלת בית חולים, נרשמה ירידה לעומת הרבעון הראשון של '94. ההכנסות ברבעון השני של השנה הסתכמו ב-9.9 מיליון שקל, לעומת כ-9 מיליון שקל ברבעון הראשון, אולם הרווח הגולמי ירד מרמה של 2.5 מיליון שקל ל-1.6 מיליון שקל.

בהשוואה לרבעון הראשון השתפרו התוצאות התפעוליות של מירג' ברבעון השני, בעיקר בשל ההפרשות לתשלומי שכר רטרואקטיביים באלישע, שנעשו ברבעון הראשון.

השיפור בהוצאות המימון, שירדו מ-1.7 מיליון שקל ל-1.4 מיליון שקל, משקף השפעה מקוזזת בעיקר של גידול בשווקת תיק ניירות הערך של החברה. בסעיף הכנסות אחרות, שהסתכמו ב-53 אלף שקל ברבעון השני של '94 לעומת 2.5 מיליון שקל ברבעון המקביל ב-'93, נכללו מכירות קרקע באלרום בניכוי מחיקת המקדמה לפרויקט מודיעין. חלק המיעוט ברווחים נוגע לרווחים של אלישע ואלרום. סכום זה גבוה משמעותית בהשוואה לרבעון הראשון, עקב חלקו של המיעוט באלרום ברווח ההון ממכירת הקרקע.

חברת מירג' עוסקת בהשקעות ובייזום פרויקטים בתחום הנדל"ן. החברה רכשה את עיקר השקעות בסוף הרבעון השני של '93, ולכן ההשוואה לרבעון המקביל אינה נכונה.

החברה ביצעה השנה כמה השקעות בחברות שונות. בתחילת '94 רכשה מירג' 26% מחברת פלקסס בסך של 105 אלף דולר. החברה קיבלה גם אופציה להגדלת חלקה בפלקסס עד סכום של 200 אלף דולר. חברה זו תעסוק במחזור אשפה.

בסוף פברואר רכשה החברה 49% משותפות מוגבלת בטקסס. זו רכשה נכס נדל"ן מניב של 400 יחידות דיור בארלינגטון, טקסס, ובעלות של 6.5 מיליון דולר.

מירג' (באלפי שקלים)

	'94	'93
הרבעון השני		
הכנסות	8,982	–
הוצאות הנהלה	2,298	318
הפסד תפעולי	682	318
הוצאות מימון	1,482	39
הכנסות אחרות	53	28
הפסד נקי	1,921	251
המחצית הראשונה		
הכנסות	18,017	–
הוצאות הנהלה	4,031	591
הפסד תפעולי	1,534	591
הוצאות מימון	3,186	31
הכנסות אחרות	2,634	18
הפסד נקי	2,376	604
הפסד למניה (ש"ח)	0.06	0.04
מחיר המניה (ש"ח)	1.32	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.05	
הון עצמי	36,100	
שווי שוק	57,900	

אשלד – גידול חד בהפסדים

הגידול בהוצאות מימון הוא הסעיף העיקרי שגרם לירידה ברווח של החברה, שהסתכם ב-431 אלף שקל לעומת 1.4 מיליון שקל ברבעון הראשון. בנוסף רשמה החברה הוצאות אחרות בסך 2.4 מיליון שקל שגרמו אף הן לירידה ברווח.

הכנסות החברה מבנייה למגורים הסתכמו במחצית ב-15 מיליון שקל לעומת 40 מיליון שקל במחצית המקבילה. עלות העבודה הסתכמה 13.6 מיליון שקל לעומת 32.6 מיליון שקל בתקופה המקבילה. ירידה זו נובעת מירידה בהיקף הפעילות בשל סיום מסגרת הפרוגרמה של משרד הבינוי והשיכון. ההכנסות מדמי שכירות הסתכמו במחצית ב-3.4 מיליון שקל ו-1.4 מיליון שקל ברבעון השני. הכנסות אלה הן מהשכרת מבני תעשייה, ובאלה חל גידול בשל השלמת מבני השכרה חדשים. החברה צופה גידול של 28% בדמי שכירות, וזאת על סמך חוזי שכירות חדשים שנחתמו.

ההכנסות ממכירת מבנים הסתכמו ב-6 מיליון שקל ועלותם היתה 3.9 מיליון שקל. במכירת חממות, כיסאות ומוצרי אלומיניום נרשם לחברה הפסד גולמי של 300 אלף שקל בשל קיטון בהיקף הפעילות. לאחר התאריך הושלמה עסקה של 1.7 מיליון שקל.

החברה הפסידה בבורסה 2.8 מיליון שקל במחצית הראשונה – 1.4 מיליון שקל מהם ברבעון השני. חלק החברה ברווחי חברות בנות הסתכם במחצית הראשונה ב-800 אלף שקל והכל ברבעון השני רווח הון של 200 אלף שקל.

אשלד (באלפי שקלים)

	'94	'93
הרבעון השני		
הכנסות	8,055	3,948
- מבניה	7,287	11,383
רווח גולמי	3,542	2,553
רווח תפעולי	1,677	1,152
הוצאות אחרות	2,426	(1,976)
רווח נקי	(2,189)	(665)
המחצית הראשונה		
הכנסות	11,257	6,536
- מבניה	14,948	39,395
רווח גולמי	5,920	9,433
רווח תפעולי	2,323	5,950
הוצאות אחרות	3,687	1,130
רווח נקי	(3,772)	1,332
רווח למניה (ש"ח)	(0.23)	0.12
מחיר המניה (ש"ח)	6.27	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	3.754	
הון עצמי	51,700	
שווי שוק	817,900	

ברוש – ירידה בגולמי ומעבר להפסד

החברה מציגה יציבות במכירות לעומת הרבעון המקביל, וירידה לעומת הרבעון הראשון. ברווח הגולמי, לעומת זאת, חלה ירידה חדה לעומת שני הרבעונים, וברוש מסיימת את השני בהפסד מול רווח ברבעון המקביל וברבעון הראשון. הסיבה העיקרית לכך היא ירידה בשורת הרווח התפעולי, והוצאות מימון גבוהות.

החברה סיימה את המחצית הראשונה של '94 ברווח נקי של כ-400 אלף שקל לעומת כ-700 אלף שקל בתקופה המקבילה. הרווח למחצית השנה הראשונה כולל הפסד מירידת שווי של ניירות ערך סחירים בסך של כ-410 אלף שקל. לעומת זאת, בתקופה המקבילה אשתקד כלל הרווח עלייה של כ-70 אלף שקל בשווי ניירות ערך סחירים. בנוסף למפולת בבורסה תרמה גם האינפלציה להוצאות המימון, עקב שחיקת הנכסים הכספיים הלא צמודים של החברה.

הפעילות של הקבוצה במחצית הראשונה כללה את העברת קווי הייצור של "מלפי" מהמפעל בחולון לשטח החברה ביבנה. בתקופה הנ"ל השקיעה החברה תשומות בסך של כ-300 אלף שקל בהשבחת קווי הייצור שנרכשו מחברת "מלפי" ומאמקור, על מנת לשפרם ולהתאימם לצרכי השוק כיום.

התשואה נטו על ההון בגילום שנתי מגיעה בתקופת הדו"ח לכ-3.6% לעומת 3% בשנת '93 כולה. מקורות המימון של הקבוצה נובעים מההון העצמי ומהלוואות לזמן קצר מהבנקים. ההלוואות אינן צמודות למדד וחייבות בריבית שנתית של 12%-14%. חברת ברוש עוסקת בתכנון, ייצור ושיווק תנורי אפייה ביתיים ומכונות כביסה וצגי אוטומטיות לשוק המקומי. כמו כן מייבאת הקבוצה ומשווקת מוצרים חשמליים כגון מייבשי כביסה, קולטי אדים ותנורי בישול ואפייה ביתיים מסוגים שאינם מיוצרים על ידה.

מצבה הפיננסי של החברה, כפי שמשתקף בדו"חות הכספיים, איתן. בסוף '93 רכשה החברה את חברת מלפי מוצרי חשמל בתמורה לכיסוי גירעונה של "מלפי". הגידול נטו ברכוש הקבוע כתוצאה מהרכישה הנ"ל הגיע ל-3.2 מיליון שקל – וזאת במקביל לגידול בהתחייבות החברה. הרכישה מומנה ממקורות עצמיים.

היחס השוטף הוא 1.45 לעומת 1.7 בגמר השנה הקודמת. הירידה נובעת מהפניית כספים למימון הרכוש הקבוע וההשקעות. לאחר הפחתת הרכישה הנ"ל אין שינוי ביחסים הפיננסים של החברה בהשוואה לתקופה המקבילה.

ברוש (באלפי שקלים)

	'94	'93
הרבעון השני		
הכנסות	3,463	3,479
רווח גולמי	1,140	1,501
הוצאות הנהלה	343	424
רווח תפעולי	552	862
הוצאות מימון	805	525
רווח חב' קשורה	112	–
רווח נקי	(115)	291
המחצית הראשונה		
הכנסות	8,276	7,166
רווח גולמי	2,459	2,783
הוצאות הנהלה	793	817
רווח תפעולי	1,195	1,457
הוצאות מימון	1,319	810
רווח חב' קשורה	488	–
רווח נקי	397	692
רווח למניה (ש"ח)	0.08	0.17
מחיר המניה (ש"ח)	4.94	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.08	
הון עצמי	22,300	
שווי שוק	25,400	

חמישה יוד – הפסדים גבוהים בבורסה

המחצית הראשונה של '94 והרבעון השני התאפיינו במשבר הירידות החדות שפקדו את שוק ההון, בירידה ריאלית במחיר הזהב ובשחיקה ריאלית של הדולר, וכן בהחרפת התחרות עם יצרנים מאיטליה, ישראל וארה"ב. כתוצאה מכך חלה במחצית הראשונה של '94 הרעה בתוצאות העסקיות של החברה.

את הרבעון מסיימת חמישה יוד בהפסד חד של 3.5 מיליון שקל לעומת רווח של 428 אלף שקל ברבעון המקביל והפסד של 1.5 מיליון שקל ברבעון הראשון. עיקר ההפסדים נרשמו בבורסה. במחצית הראשונה איבדה החברה בשוק ההון 5 מיליוני שקלים – 3.2 מיליון מהם ברבעון השני, וזאת לעומת רווח של כ-100 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות החברה קטנו במחצית הראשונה ב-21.8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מ-52.9 מיליון שקל ל-41.3 מיליון שקל. עיקר הירידה היה ברבעון הראשון של השנה. הגורם העיקרי לה הוא התחרות הגוברת עם יצרנים אחרים שלוותה במיתון בביקושים בארה"ב – מה שהכתיב הורדת מחירים וגידול במשך האשראי ללקוחות.

הרווח הגולמי ירד ברבעון השני ל-2.8% לעומת 9.4% ברבעון המקביל אשתקד, עקב תנאי השוק וירידה ריאלית של 2.6% במחיר הזהב ברבעון לעומת עלייה ריאלית של 11.3% ברבעון המקביל אשתקד. תרמה לירידה בגולמי גם שחיקה ריאלית של הדולר בשיעור של 5.3%. הרווח הגולמי המחושב במונחים דולריים הגיע ברבעון השני ל-0.4 מיליון דולר – כפול מהרווח הגולמי ברבעון בדו"ח הכספי בשקלים מותאמים.

הרווח התפעולי הסתכם ב-8,000 שקל לעומת 1.6 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השני אף נרשם הפסד תפעולי של 367 אלף שקל לעומת רווח של 433 אלף שקל במקביל. במהלך הרבעון השני רכשה חברה מאוחדת אג"ח (סדרה 2) של חמישה יוד בעלות של כ-2.8 מליון שקל ובמחירים נמוכים משווי האג"ח לחברה. התוספת להון העצמי של החברה כתוצאה מכך היתה 65 אלף שקל ל-30.6.94 ועוד כ-200 אלף שקל בתקופה שמ-30.6.94 ועד סמוך לפרסום הדו"ח.

בסוף יולי הוגשה נגד החברה והדירקטורים שלה תובענה בסכום של 19 אלף שקל בצירוף בקשה להכיר בתובענה כייצוגית בטענה של הימנעות מכיתוב מריווח על קיטון בהון העצמי והרווח כתוצאה מטעות בדו"חות הכספיים ל-30.6.93 ובגין נזקים עקב רכישת מניות ואופציות של החברה בין התאריכים 9.8.93 ו-28.11.93.

החברה לא כללה בדו"חות הכספיים שלה לרבעון הפרשה בגין התובענה, כיוון שלדעת יועציה המשפטיים אין צורך לעשות כן, טרם החלטת בית המשפט בבקשה אם להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית. ברבעון השני של '94 חלה ירידה בהוצאות המימון בסך של כ-1 מיליון שקל לעומת הרבעון המקביל אשתקד – בעיקר עקב השחיקה הריאלית באג"ח (סדרה 1) לעומת עלייה ריאלית בערכן ברבעון המקביל אשתקד.

חמישה יוד (באלפי שקלים)

	'94	'93
הרבעון השני		
הכנסות	20,056	24,014
רווח גולמי	559	2,258
הוצאות הנהלה	452	439
רווח תפעולי	(198)	1,556
הוצאות מימון	169	1,123
רווח נקי	(3,581)	428
המחצית הראשונה		
הכנסות	41,325	52,867
רווח גולמי	2,052	4,651
הוצאות הנהלה	856	956
רווח תפעולי	520	2,960
הוצאות מימון	512	1,341
רווח נקי	(5,085)	1,260
רווח למניה (ש"ח)	(1.20)	0.31
מחיר המניה (ש"ח)	3.55	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.74	
הון עצמי	20,467	
שווי שוק	14,700	

איתם – שחיקה חזקה בגולמי ובתפעולי

שינוי בהרכב המכירות וירידה ברווח הגולמי כתוצאה מעלייה במחירי חומרי הגלם, הם ההסברים המובאים למעבר של איתם מרווח נקי של כ-150 מיליון שקל ברבעון הראשון של השנה להפסד של כ-95 מיליון שקל. במקרה של איתם אי אפשר אפילו להתנחם כי מדובר בהפסדי הון שרשמה מהשקעות בני"ע.

ברבעון השני של השנה היה שיעור הרווח הגולמי כ-24% ממחזור המכירות לעומת 29% במחצית כולה וכ-37% ב-'93 כולה. שיעור הרווח התפעולי היה ברבעון השני של השנה כ-22%, לעומת 27% מתחילת השנה ו-30% ב-'93 כולה.

אם משווים את תוצאותיה הכספיות של החברה במחצית הראשונה של השנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ניכר אמנם שיפור משמעותי במחזור המכירות. אלא ששיפור זה מקורו באיחוד תוצאותיה של חברת אורליל בתחילת יוני '93 לתוצאותיה הכספיות של איתם. כתוצאה מאיחוד זה חל שיפור משמעותי בהיקפי הפעילות של החברה במחצית האחרונה של '93, אלא שתרומת האיחוד התמתנה במחצית הראשונה של '94.

ובאשר לרווחיות שמציגה החברה ברבעון השני של '93, זו נובעת בעיקר מהקטנת עתודות להפסדים וערבויות שרשמה החברה בגין שתי חברות מוחזקות.

איתם, העוסקת באמצעות חברות בנות בייצור, תכנון ופיתוח מכשירים לראיית לילה למטרות צבאיות ואזרחיות בארץ ובחו"ל, הורידה במהלך התקופה את הוצאות ההנהלה הכלליות ואת הוצאות המו"פ באופן משמעותי. במהלך התקופה השקיעה איתם 690 אלף שקל להרחבת קווי הייצור ושיפור המוצרים הקיימים של אורליל, והעבירה 200 אלף שקל למיקרושב, חברה מוחזקת בשליטה של 43%.

מיקרושב ממשיכה בפעילותה, אולם בשל ההפסדים שחזו לה הפחיתה איתם את השקעותיה במיקרושב, ואין בכוונתה להשקיע או להלוות לחברה סכומים נוספים בעתיד. חברה נוספת בשליטתה של איתם, רז-קרן, הפסיקה במהלך '93 את פעילותה העסקית, ומונה לה כונס נכסים.

נכון להיום עיקר הכנסותיה של איתם הן מאורליל, ומחברה הבת של אורליל, נוגה לייט, המשווקת את מוצריה של אורליל. אלא שפעילותה של אורליל מלווה בגורמי סיכון מאחר ומרבית מכירותיה הן לשני לקוחות. במחצית הראשונה של '94 היווה לקוח אחד 35% מהיקף מכירותיה של אורליל, ולקוח שני היווה 23% מהיקף המכירות. לנוגה היה לקוח אחד שרכש ממנה מוצרים בתמורה ל-29% ממחזור מכירותיה בתקופה זו.

איתם הגישה את דו"חותיה למחצית הראשונה של השנה ב-31 באוגוסט, ובשבוע האחרון רשמו מניותיה של החברה ירידה של 17%.

איתם (באלפי שקלים)

	'94	'93
הרבעון השני		
הכנסות	5,233	25
רווח גולמי	1,231	25
הוצאות הנהלה	1,058	173
רווח תפעולי	115	(182)
הכנסות מימון	(8)	36
רווח נקי	(94)	332
המחצית הראשונה		
הכנסות	10,603	51
רווח גולמי	3,140	51
הוצאות הנהלה	1,941	481
רווח תפעולי	918	(488)
הכנסות מימון	(118)	(5)
רווח נקי	54	(200)
רווח למניה (ש"ח)	0.015	(0.04)
מחיר המניה (ש"ח)	2.70	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.32	
הון עצמי	7,229	
שווי שוק	19,200	

גלית חזמי

ל.ה.ב.
לימודי הכשרה בניהול
אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לניהול
ביה"ס למוסמכים במינהל עסקים
ע"ש ליאון רקנאטי

מנהלים מוכשרים בל.ה.ב.

תוכניות סתיו/חורף תשנ"ה

1. תל"מ – תוכנית מקיפה במינהל עסקים –
מסתיימת ההרשמה למכינה 28.9.94
2. קורס לקריאה וניתוח דוחות פיננסיים – פרופ' סוארי ופרופ' אמיר ברנע.
3. השתלמות לדירקטורים בחברות ממשלתיות בשיתוף עם משרד התחבורה ורשות החברות הממשלתיות. מרכז – פרופ' יוסף גרוס. פתיחה ב-2.11.94.
4. ניהול פרויקטים – פרופ' ש. גלוברזון ופרופ' א. שטוב
5. השתלמות דירקטורים לנשים בשיתוף עם נעמ"ת. פתיחה ב-1.11.94.
6. השלכות אסטרטגיות של הקשר בין שיווק, תפעול ותמחיר בחברות תעשייתיות – (סדנא עם סימולציות מחשב) – פרופ' בועז רונן.
7. ניהול תפעול וייצור תעשייתי – (סדנא עם סימולציות מחשב) – מר אלי שרגנהיים.
8. השתלמות מנהלי תיקים ויועצי ניירות ערך – פרופ' יוסף גרוס.
9. קורס ניהול עסקי בכיר – בימי ה' בערב וימי ו'. כ-360 שעות אקדמיות – חשבונאות, מימון, ייצור, תפעול, שיווק, יזמות, משאבי אנוש, דיני עסקים עבודה ועוד.

בית הספר למוסמכים במינהל עסקים של אוניברסיטת תל-אביב, הנמנה על טובי בתי הספר מסוגו בעולם, פותח בפניך אפשרות להצטרף אל השורה הקדמית של המנהלים הבכירים. תפקידי ההוראה ב-ל.ה.ב מאויישים ע"י בכירי המרצים של הפקולטה לניהול – רובם ככולם בעלי מוניטין בינלאומי בתחום המחקר והמעשה. התוכנית מיועדת למנהלים מהדרג הגבוה והתיכון, אשר מאחוריהם כברת דרך בתחום הניהול. לכל בוגר מוענקת תעודת גמר של ל.ה.ב הנחשבת, בעולם העסקים, לתעודה של יוקרה וכבוד. הלימודים מעניקים גמול השתלמות.

לייעוץ, לפרטים, ולקבלת פרוספקט וטופסי הרשמה:
לה"ב, לימודי הכשרה בניהול, אוניברסיטת ת"א, רמת אביב 69978,
טל' 6415123, 6417122, 6426985, 6427078, 6408794, 03-6408375. פקס' 03-6423587.

לכבוד לה"ב – לימודי הכשרה בניהול, אוניברסיטת תל-אביב, בנין רקנאטי, רח' חיים לבנון רמת-אביב 69978 (פקס. 03-6423587).
כן, אני מעוניין לקבל פרטים וטופסי הרשמה לקורס מס' ______
הכתובת למשלוח הפרוספקט–
שם משפחה ______ שם פרטי ______
כתובת ______ טלפון ______

هكذا من الأصل

בעולם

"נחזיר לך צלצול"

איי־טי־אנד־טי וכמה מחברות בל עתידות להצליח בשוק הטלפונים של בריטניה. פיטר פורמן מ"פורבס" מסביר מדוע

Forbes

אחד מהשגיה הגדולים ביותר של מרגרט תאצ'ר היה לעשות את בריטניה למדינה היחידה באירופה שבה יש ענף טלפון תחרותי. מונופול הטלפונים שבבעלות המדינה, בריטיש טלקום, הופרט ב־1984. חברה חדשה, מרקיורי טלקומוניקיישנס, קיבלה רישיון להציע שירותי טלפון מתחרים ללקוחות עסקיים. באחרונה נתנו הרשויות רישיונות לאיי־טי־אנד־טי ול־3 חברות בל אזוריות (נינקס, יו־אס וסט ופאסיפיק בל) להתחרות עם מרקיורי ובריטיש טלקום.

התחרות העניקה לבריטים את תעריפי הטלפון הנמוכים ביותר באירופה. אבל אם לשפוט מניסיוני כאשר ניסיתי להשיג טלפון, החברות האמריקאיות עתידות לדרוס את מרקיורי ואת בריטיש טלקום. הנה מה שקרה:

בחמש השנים האחרונות היה המשרד האירופי של "פורבס" בלונדון לקוח של מרקיורי. באחרונה החלטנו להעביר את המשרד לבניין חדש, מרחק של 80 מטר, והחלטנו להישאר עם מרקיורי.

3 חודשים לפני המעבר המתוכנן טילפנתי למרקיורי כדי לבקש מהם לבצע את ההעברה. החברה אישרה שיש לה כבל סיבי אופטי מתחת למדרכה 5 מטרים מן הבניין החדש. אבל היתה בעיה. "בשנה שעברה הגיע החשבון שלכם ל־7,500 לישׂ"ט (11,200 דולר)" אמר המהנדס של מרקיורי. "אנחנו מחברים בניין חדש רק אם יש לנו התחייבות להוציא לפחות 15,000 לישׂ"ט לשנה".

טילפנתי אל סוכן הנדל"ן האחראי על הבניין, הודע לי שקומה אחרת בבניין הושכרה זה עתה לחברה שגם היא לקוח של מרקיורי. יחד עברנו את המשוכה של 15,000 לישׂ"ט. טילפנתי אל מרקיורי לוודא שעכשיו הם יחברו את המשרד החדש שלנו. "אנחנו נחזיר לך צלצול עד סוף השבוע", הבטיח האיש של מרקיורי.

שבוע עבר. אחריו עוד שבוע, וגם שבוע שלישי.

לבסוף התקשרה אלי אישה ממרקיורי. "מצטערת. יש לנו עומס של הזמנות. נזדקק ל־80 יום לשם ביצוע ההזמנה".

אחר צלצלתי לחברות בל. חברות אלו, יעילות מאוד לפי אמות מידה בריטיות, כבר מתחימות לקוחות במהירות שבה הן מסוגלות להניח כבלים.

אבל עד מהרה גיליתי שחברות בל הוצאו מן השוק של מרכז לונדון. הן קיבלו בתחילה רישיון לספק רק שירותי טלוויזיה בכבלים. מאוחר יותר הרשו להן להציע גם שירותי טלפון, אבל רק באזור השירות של הטלוויזיה בכבלים.

נותרה רק תקווה אחת: איי־טי־אנד־טי. בחודש שעבר היא קיבלה רישיון בבריטניה להפעיל רשת כלל ארצית שבבעלותה.

לרוע המזל איי־טי־אנד־טי מרוחקת שנה מהתחלת הפעלת שירותיה בבריטניה. מדוע האיחור? במרוצת השנה האחרונה היו לחברה שיחות סודיות מפורטות להשתלט על מרקיורי באמצעות רכישת החברה האם שלה, קייבל אנד ויירלס. בעת השיחות נמנעה איי־טי־אנד־טי מהפעלת השירות.

לפני חודשיים נטשה איי־טי־אנד־טי את שיחות ההשתלטות. "אחרי שהסתכלנו היטב במרקיורי ובשירות שלה", אמר לי פקיד בכיר של איי־טי־אנד־טי, "החלטנו שנוכל להרוויח יותר בתחרות איתם מאשר אם נרכוש אותם".

את זה יכולתי לומר להם קודם.

אלדוס ואדובי: מו"לות דיגיטלית מאוחדת

המיזוג בין שתי החברות עשוי להניב הצלחה בעסקי ההוצאה לאור האלקטרונית הדומה לזו שבעסקי ההוצאה לאור השולחנית

New York Times

כל מי שזוכר את הימים הראשונים של המחשבים האישיים זוכר מתי טבע פול בריינרד, המייסד והיו"ר של אלדוס, את המונח "הוצאה לאור שולחנית" ועזר להפוך כל עוזר שיווק, מנהל כספים ותלמיד אוניברסיטה למו"ל עצמאי. 10 שנים מאוחר יותר הוצאה לאור שולחנית היא עסק של 2 מיליארד דולר בשנה.

עכשיו, כאשר אלדוס השלימה מיזוג בסך 500 מיליון דולר בהחלפת מניות עם חברה אחרת המובילה בשטח זה, אדובי סיסטמס, מקוות החברות להשיג יותר הצלחה דומה בשוק המתעורר של "הוצאה לאור אלקטרונית".

שתי החברות, המפורסמות במוצרן של טכניקות שיאפשרו למשתמשים במחשבים ליצור, לערוך ולהפיץ מסמכים דרך רשתות, רוצות לעשות את התוכנה שלהן לשיטה הסטנדרטית למו"לים ליצור מידע הראוי לכביש המהיר למידע.

המיזוג, שייצור את החברה הרביעית בגודלה לתוכנה למחשבים אישיים, יעניק לאדובי "את הכלים הדרושים לעזור ללקוחותינו לעבור מתשתית המידע של ימינו, המבוססת על נייר, אל העולם הדיגיטלי של המחר", אומר היו"ר של אדובי, ג'ון וורנוק, שינהל את החברות שמוזגו תחת השם אדובי סיסטמס.

וורנוק צופה עידן לא רחוק שבו הפצת פרסומות, קטלוגים של מכירות ומסמכים אחרים על גבי אינטרנט או רשתות מחשבים אחרות תהיה משימה שגרתית לחברות כמו שמשלוח המגזין בדואר של תומר של החברה שגרתי היום. עיתונים וכתבי עת, הנכנסים אף הם לעולם המקוון, עשויים להיות מועמדים אחרים למוצרים של אדובי.

אדובי כבר נכנסה להפצה מקוונת עם תוכנה בשם אקרובט, הנכנסה לפתור את הבעיה המציקה של החלפת מסמכים בין מערכות מחשבים בלתי תואמות, ואלדוס היא ספק מוביל של התוכנה שבה משתמשים ליצירת מסמכים על המסך.

אבל הצלחתו של המיזוג בין שתי החברות אינה מובטחת. אקרובט זכתה רק להצלחה מעורבת מאז נכנסה לשוק לפני מעט יותר משנה, והשוק כולו לא התפתח במהירות שלה קיוו אדובי ומתחרותיה. הבכורה של אלדוס ביצירת מסמכים נתונה לאתגר רציני בשנים האחרונות מצד מוצרים כמו קוואַרק אקספרס של חברת קוואַרק. יותר על כן, מרבית חברות התוכנה האחרות מכינות גם הן את עצמן לעידן החדש של הפצה אלקטרונית, המשמעות היא שאדובי לא תהיה לבדה בשטח זה.

"כל מי שיש לו ראש על הכתפיים בוחן ברצינות את ההוצאה לאור האלקטרונית", אומר ג'ונתן סייבולד. "אדובי מהמרת הרבה בשטח זה, ועשתה את אקרובט למרכז תוכניותיה לעתיד".

המיזוג, שאותו אישרו בעלי המניות של אדובי ואלדוס באסיפות נפרדות בשבוע שעבר, ייצור חברה שבשנה שעברה, אילו היתה מאוחדת, היתה משיגה רווח בסך 66.8 מיליון דולר על הכנסות בסך 520.2 מיליון דולר. המפתחות הגדולות יותר ממנה של תוכנה למחשבים אישיים יהיו מיקרוסופט, לוטוס ונובל, שרכשה רק באחרונה את חברת וורדפרפקט.

אף שלא נמסר כמה מבין 2,100 עובדי שתי החברות יאבדו את משרותיהם, צופים אנליסטים במכוד שהמספר יהיה גבוה מן הצפיה של 200–400 שמסרו אדובי ואלדוס לעובדים. אדובי מתכננת להעביר את הייצור ושירות התמיכה בלקוחות שלה לסיאטל.

בעוד אלדוס ואדובי עדיין מובילות בקטגוריות השונות של התוכנה שלהן, המיזוג ביניהן מתרחש בשוק הוצאה לאור שולחנית שהגיע כמעט לשיאו – ושבו קשה יותר להשיג צמיחה.

אדובי ממאונטיין ויו, קליפורניה, היא המפתחת של פוסטסקריפט. מאז הכנסתה לשוק ב־1985 הפכה פוסטסקריפט להיות השיטה הסטנדרטית לאפשר למחשב אישי להדפיס מסמכים ודמויות בדיוק כפי שהם מופיעים על מסך המחשב. החברה מוכרת גם ספריות של פונטים המשמשים לגיוון המסמכים ותוכנות כמו פוטושופ ופרימייר, הפופולריות אצל מאיירים וגרפיקאים.

אקרובט, התוכנה החדשה ביותר של אדובי, הוכנסה לשוק בתוך פרסומת רבה מצד תעשייה שראתה צורך נואש במוצר תואם כזה בשביל העתיד האלקטרוני.

אבל בעוד שהשמועות של אקרובט העלתה ומבית את מחיר המניה של אדובי – הוא הגיע לשיא של 34.75 דולר ביוני 1993 – ירד המחיר, יחד עם התלהבות הענף, בשל מכירות מאכזבות.

לדברי ברוס לופסקין, אנליסט בחברת ההשקעות המברכט את קוויסט מסן פרנסיסקו, אדובי מכרה פחות מ־6 מיליון עותקים של אקרובט – הרבה פחות מתחזיות החברה. אבל לדבריו המכירות צריכות לעלות ככל שאדובי תמשיך לשפר את אקרובט ולקוחות פוטנציאליים יבינו טוב יותר את תפקיד התוכנה.

אחת מן המטרות העיקריות של אדובי היא לאחד את אקרובט עם מוצר הדגל של אלדוס, פייג'מייקר, תוכנת "כלי מו"לות" להפקת מסמכים ופרסומים מקצועיים למראה. פייג'מייקר מסוגלת לעשות את הקריאה של מסמך אלקטרוני דומה לקריאת מסמך או נייר, כשהוא מניח לקורא "לקפוץ" מעמוד לעמוד.

המיזוג הגיע בדיוק בזמן לאלדוס שמרכזה בסיאטל, שקו המוצרים שלה כולל גם תוכנות גרפיקה לשוקי המו"לות והווידיאו המקצועיים, וכן תוכנית בשם פרסאיישן ליצירת הצגות עסקיות.

אחרי שנהנתה משנים ללא תחרות כמעט לפייג'מייקר אחרי הכרזתה ב־1985, גילתה באחרונה אלדוס שקיים איום על שליטתה בשוק המו"לות השולחנית. בשוק המקצועי היא נלחצה על ידי קוואַרק מדנבר, ובחלק הנמוך של השוק פגעו בה תוכנות עיבוד תמלילים כמו וורדפרפקט ומיקרוסופט וורד, המציעות יכולת בסיסית של הוצאה לאור שולחנית.

אפילו בשנותיה הטובות ביותר היו לאלדוס לעתים קרובות בעיות עם משלוח המוצרים בזמן.

אבל כאשר התחילו השיחות על המיזוג עם אדובי בסוף דצמבר האחרון, כבר התחילה אלדוס להתאושש מן השפל שלה, שבו ירדו הרווחים מ־23 מיליון דולר ב־1991 ל־6.8 מיליון דולר ב־1992. משיא של כמעט 60 דולר ברבעון השני של 1991 ירד מחיר המניה של אלדוס לשפל של 10.25 דולר ברבעון האחרון של 1992.

מאז השתפרו המכירות של מוצרי אלדוס, הרווח הנקי בששת החודשים הראשונים של 1994 הגיע ל־7 מיליון דולר, על מכירות בסך 119.9 מיליון דולר, שבעזר בשיפוץ שכבר מזמן הגיע זמנו של פייג'מייקר. אבל אלדוס, חברה של מוצר אחד בלבד, עדיין עומדת בפני תחרות עזה ולחצים לגוון את מוצריה.

"מנקודת המבט של אלדוס, הרכישה בידי אדובי היא קרוב לוודאי הדבר הטוב ביותר שיכול היה לקרות לה", אומר ג'ונתן סייבולד, הנחשב לאנליסט בעל ההשפעה הגדולה ביותר בענף ההוצאה לאור השולחנית. "אדובי, אפילו עם התרבות השונה שלה, היא לפחות תואמת ואוהדת לאלדוס".

לגבי אדובי, שהכנסותיה מרישיונות של פוסטסקריפט הצטמצמו בשל התחרות מצד מוצרים כמו תוכנת PLC של היולט־פקארד, המשמעות של רכישת אלדוס תהיה הפצה טובה יותר באירופה, שם אלדוס מבוססת יותר.

יתר על כן, אדובי שמה תמיד דגש גדול יותר על תוכנות בשביל מחשבי מקינטוש של אפל, המועדפים על ידי מרבית אנשי הגרפיקה. החברה תוכל להרוויח מיכולתה של אלדוס לשרת באותה המידה את השווקים של מחשבי מקינטוש ואת העולם הגדול הרבה יותר של מכונות הפועלות על תוכנת מערכות ההפעלה חלונות של מיקרוסופט.

אנליסטים רבים חוששים שמן המיזוג תצא חברה חזקה יותר מן הסך של חלקיה, למרות ההבדלים הגדולים בתרבות בשתי החברות.

הן וורנוק והן צ'אק גשקה, הנשיא של אדובי, עבדו בראשית הקריירה שלהם במרכז המחקר של זירוקס בעמק הסיליקון, שהוציא רבים מן היזמים המצליחים של ענף המחשבים. אלדוס, ובעיקר בריינארד, נוקטים בגישה עסקית מסורתית יותר.

"הם הרבה יותר חברה לשיווק והפצה ואנחנו הרבה יותר חברת טכנולוגיה", אומר וורנוק. "שלא כאלדוס, שהיתה מוכנה למכור מוצר חיצוני כמו פריהנד, למשל, אדובי עומדת על שליטה מלאה בכל תהליכי פיתוח התוכנה. "אנחנו ממוקדים יותר במחזור ההמצאה", אומר וורנוק.

סיאול מחליפה את טוקיו

סכסוך סחר חדש בין דרום קוריאה לארצות הברית

אין כניסה לרכב זר. פועלי המכוניות של דרום קוריאה מפגינים ליד השגרירות האמריקאית

Newsweek

זו היתה תמונה יפה. שר המסחר, התעשייה והאנרגיה של קוריאה הדרומית, קים צ'ולסו, עמד בגינת ביתו של השגריר האמריקני בסיאול ליד אנדרו קארד, נשיא התאחדות יצרני המכוניות האמריקנים. קים חייך אל המצלמות כאשר השגריר ג'יימס לני מתבונן בו, לנוכח משלוח נוצץ מדטרויט שכלל מכונית ביואיק פארק אווניו, מכונית מרקורי סייבל וג'יפ גרנד צ'רוקי חדשים.

הופעתו הבלתי רגילה של קים ביוני האחרון היתה חלק ממסע להבליט את תמיכתו בשווקים חופשיים ופתוחים – וללא ספק גם לקדם את ניסיונו להתמנות לתפקיד המנכ"ל הראשון של ארגון הסחר העולמי, שיחליף בשנה הבאה את האמנה הכללית למסים ומכסים (גאט"ט).

אבל מבצע הצילומים של קים הוא עכשיו מוצג מספר אחת בהתפרצות ציבורית זועמת נגד מאמציה של ארצות הברית לפתוח את דרום קוריאה ליבוא של מכוניות אמריקאיות. הוא הוכיח שוב שבעניינים של מוצרי צריכה אין הרבה דברים הפתוחים או חופשיים בכלכלתה של דרום קוריאה. בשבוע שעבר נאבקו כ־40 נציגים של פועלי המכוניות המקומיים עם השוטרים ליד פתח השגרירות האמריקאית, השמיעו קריאות אנטי אמריקאיות. זה היה בעקבות הפגנה ביולי מצד סטודנטים רדיקליים ואקטיביסטים אחרים ומתקפה במשך כל הקיץ באמצעי התקשורת המקומיים.

הנושא המיידי של כל הכעס הזה היה מכתב ששלח ביולי נציג הסחר האמריקני, מיקי קנטור, לקים. המכתב דוחק בממשלת דרום קוריאה לשפר את התפיסה הציבורית לגבי יבוא מכוניות ולהרחיב את הגישה לשוק באמצעות, בין היתר, רכישת מכוניות זרות לשימוש רשמי. בשביל קנטור אלה הם דברים פשוטים ביותר. אבל ייתכן שלא ידע שהוא נכנס לפינה של לאומנות כלכלית העושה את השוק היפאני פתוח לרווחה בהשוואה אליה.

מכסים גבוהים, איומים בחקירות מסים ממשלתיות נגד בעלי מכוניות מיובאות ורגשות ציבוריים נגד כל דבר זר עזרו לקיים רק מינימום של יבוא מכוניות זרות לדרום קוריאה. מיותר ממיליון מכוניות נוסעים הנמכרות מדי שנה בדרום קוריאה, רק פחות מ־2,000 הן מתוצרת זרה – חלק שוק של 0.2%.

וזה נראה רע בצורה בולטת במדינה המייצאת כ־700,000 מכוניות לשנה ותהיה עד מהרה ליצרנית המכוניות החמישית בגודלה בעולם. זו גם מבוכה קשה לממשלתו הרפורמיסטית של הנשיא קים יונג סאם, המתכוון להכניס את המדינה בתוך שנתיים לארגון לשיתוף פעולה כלכלי ולפיתוח (OECD), מועדון המדינות העשירות.

קוריאה הדרומית, התקועה מבחינה גיאוגרפית וכלכלית בין סין לבין יפאן, אינה עומדת בראש רשימת פושעי הסחר של וושינגטון. עד סוף אוגוסט היה השנה לדרום קוריאה גירעון מסחרי בסך 396 מיליון דולר עם ארצות הברית. אבל אחדים ממחסומי הסחר בולטים מכדי שאפשר יהיה להתעלם מהם. מכסים ומסים אחרים הקשורים במכוניות, למשל, מכפילים את מחירה של מכונית ביואיק פארק אווניו, הנמכרת בארצות הברית תמורת פחות מ־35,000 דולר.

ממשלת סיאול, החשה לאן נושבת רוח הסחר, אומרת שתוריד בשנה הבאה את המכס על מכוניות מ־10% היום ל־8%, תצמצם אחרים מן המסים ותקל על ההגבלות לגבי שיווק ופרסום. אבל מסים ומחסומים אחרים יישארו.

יצרני רכב זרים רואים בדרום קוריאה שוק של 100,000 מכוניות עד שנת 2000, שיעניק להם חלק שוק של 5%. אבל בקצב העכשווי של השינויים נראית מטרה זו בלתי אפשרית כמעט כמו רצונו של קים צ'ולסו לעמוד בראש ארגון הסחר העולמי.

חלום בלהות בוול סטריט

המורשת של ג'ק ולש מג'נרל אלקטריק תישא צלקת מן הכישלון הניהולי בקידר פיבודי. זהו לקח ברוטלי לג'נרל אלקטריק איך לא לנהל עסק

FORTUNE

עד כמה שמנהליה הבכירים של ג'נרל אלקטריק רוצים לתלות את הבעיות שלהם בקידר פיבודי בעובד אחד שסרח, ג'וזף ג'ט, ובפיקוח רופף מעט, זה פשוט אינו כך. עובדה אחת בולטת מן הדו"ח של חקירתה של החברה בפרשה: הבעיה בקידר פיבודי – וזו בעיה קשה – היתה קיימת הרבה לפני שג'ט הצטרף לחברה.

באשר לג'ק ולש, אחד מן המנכ"לים הנערצים ביותר בארצות הברית, הסיפור המתברר הוא ללא ספק חלום בלהות. הוא מכיל גם חומר שבו יכולים מבקריו של ולש למצוא סיפוק מסוים. אין ספק שיש שעושים זאת. בנאום שנשא באחרונה בטקס בניו יורק גילה ולש שעמיתיו למשחק הגולף הורסים את ריכוזו כשהם שואלים אותו, לפני חבטות מכריעות, מה שלומו של ג'ט.

ולש כבר עשה צעדים גדולים כדי להחזיר את המוניטין של ג'נרל אלקטריק, ואפשר שגם את משחק הגולף שלו. הצעד החשוב ביותר היה מינוי ועדת החקירה שפירסמה את דו"ח ליינץ' המפורסם ונקיטת צעדים נגד אלה שהוועדה ראתה בהם אשמים במחדל. אבל ייתכן שהבעיות בקידר קשורות פחות באלה שפוטרו מאשר בתורה העסקית שהאמינו בה, תורה שנביאה הוא ולש עצמו.

ראשית, מעט פרספקטיבה. למרות כל הדיבורים על רווח מזויף בסך 350 מיליון דולר שגרם ג'ט, הסוחר הראשי לשעבר של קידר באג"ח ממשלתיות, ההפסד לג'נרל אלקטריק זעום. על רקע פיננסי כללי של החברה – רווח שנתי של 4 מיליארד דולר, או 2.03 דולר למניה – ההפרשה בסך 210 מיליון דולר שהפרישה החברה ברבעון הראשון כדי לטפל ברווח מזויף זה היתה רק 12 סנט למניה. ולש מתאר את הפרשה כ"שום דבר, בוטנים".

אבל משמעות הבעיות בקידר פיבודי מרחיקה הרבה מעבר לדו"ח הרווח וההפסד של ג'נרל אלקטריק. הדרך המובילה לשערורייה אחרונה זו מייצגת כרונולוגיה של החלטות עסקיות רעות וביטול שיטתי של נהלים מקובלים בחיפוש אחר רווחים. דו"ח ליינץ', אף שהתמקד בתקופת זמן אחת ובמחלקה אחת, נוגע בנקודות אלו. הוא אומר: "שוב ושוב נענו שאלות בדבר הרווחים יוצאי הדופן של ג'ט מעסקאותיו בתשובות לא נכונות, או שהתעלמו מהן". סיבה חשובה אחת לכך, מציין הדו"ח, היתה חשיבותו של ג'ט למאזנה של קידר. "ככל שרווחיותו גדלה, הספקנות לגבי ג'ט נדחתה או לא באה בגלוי".

הדבר המעורר דאגה הוא שמעשיו של ג'ט אינם מקרה בודד בג'נרל אלקטריק. כאשר מצרפים את המקרה של ג'ט לעבירות אחרות שהכתימו את שמה של החברה בעשור האחרון, מתחילים לקבל תחושה שבמשהו כלשהו בתרבותה המצליחה של ג'נרל אלקטריק משהו לא כשורה.

> מתחיל להתברר איך יכול היה סוחר לצבור רווחים מזויפים בסך 350 מיליון דולר בתוך 28 חודשים, ואיך אפשר היה לרמות כל כך בקלות את כל המפקחים בזה אחר זה. זה מוסיף גם הבנה גדולה יותר לתופעה המוזרה והמדאיגה של טעויות ושגיאות בג'נרל אלקטריק

בתגובה לאירועים האחרונים ביצעה הנהלת ג'נרל אלקטריק שורה של שינויים אישיים בקידר פיבודי. מייקל קרפנטר, 47, מנכ"ל החברה בשנים 1989–1994 וידיד אישי של ולש, נאלץ להתפטר ביולי. שבועיים לאחר מכן סולק גם אדוארד סרולו, 44, מנהלו הישיר של ג'ט. במקומם הגיע דניס דאמרמן, 48, מנהל הכספים הראשי של ג'נרל אלקטריק, המחליף לעת עתה את קרפנטר. לצדו של דאמרמן עובד דניס ניידן, 40, המיועד לקבל לידיו את ניהול החברה לאחר התייצבותה, שהיה קודם לכן סגן נשיא בחברת שירותי המימון של ג'נרל אלקטריק.

הדבר שיעמוד בפני שני אלה דומה במידה רבה לחברת הברוקרים שירש קרפנטר כאשר שלח אותו ולש ב־1989 לבנות מחדש את קידר. האתגר העומד בפניהם קשה באותה המידה. אם ייישמו את אותן אמות מידה של ג'נרל אלקטריק וינסו להפיק רווחים בדרך שבה מפעלים אחרים של ג'נרל אלקטריק מייצרים מכשירים חשמליים, עשויה תקופתם בוול סטריט להסתיים באותה צורה לא טובה.

כאשר קרפנטר קיבל את ניהול קידר, כבר היו חברות הברוקרים מזועזעות מן ההפסדים הקשים שהיו להן בעת התמוטטות הבורסה ב־1987. אבל קידר התאמצה גם להתאושש משערורייה, שבה היה מעורב אחד מבנקאי ההשקעות שלה לשעבר, מרטין סיגל, שהיה מעורב בפרשת הסחר באמצעות מידע פנים של איבן בויסקי ב־1986. פעילותו הבלתי חוקית של סיגל בוצעה בקידר לפני שג'נרל אלקטריק רכשה אותה, אף שמעשיו עירבו את החברה, משום שלפי האשמות הרשות לניירות ערך חלק מן הסחר באמצעות מידע פנים בוצע על ידי צוות הארביטראז' של קידר. כחלק מן ההסדר סגרה קידר את מחלקת ארביטראז' הסיכונים הרווחית שלה.

עסקיה האחרים של קידר היו בינוניים בלבד. היה לה שם ידוע בענף הקמעונאות, אבל הוא סבל מעלויות גבוהות וברוקרים בלתי פרודוקטיביים רבים. מחצית ממשרדי הקמעונאות של החברה לא הפיקו כל רווח. בבנקאות ההשקעות הרוויחה כסף, אבל העסקות שבהן זכתה קידר היו קטנות בדרך כלל. חלק מעושי העסקאות עזבו ב־1989, אחרי שקידר העניקה מענקים מאכזבים. אחרי סגירת מחלקת הארביטראז' התייבשו גם רווחי הסחר של קידר. בסך הכל היתה החברה בדרכה להפסד בסך 53 מיליון דולר ב־1989.

קרפנטר הגיע מחברת המימון של ג'נרל אלקטריק, ג'נרל אלקטריק קפיטל, קיבל את האתגר ועד מהרה ניסה לכפות את מוסר העסקים החזק של ג'נרל אלקטריק על הצוות של קידר, שעדיין לא התאושש.

למרות דיבוריו על מוסר גבוה, ניהל קרפנטר במשך 4 שנים את קידר ללא רישיון של ברוקר, דבר שמותר אולי מבחינה טכנית, אבל אינו תואם שאיפות מוסריות. והוא לא היה היחיד בקידר. צ'רלס שיהאן, שניהל את המכירות הקמעונאיות מ־1989 עד 1991, לא היה בעל הרישיון הדרוש לעמדה זאת. שיהאן, מנהל לשעבר בג'נרל אלקטריק, לא הצליח לעמוד בדרישות הבסיסיות ביותר של ברוקר, ולא עבר את הבחינות.

תחת ניהולו של קרפנטר היתה בדרך כלל הרווחיות של קידר גרועה. ב־1993, שנה גדולה בוול סטריט, ירדו הרווחים לפני מס של קידר, אם מוציאים מהם את "רווחיו" של ג'ט, ב־6%, מ־258 ל־243 מיליון דולר. במלים אחרות, בשנה שבה היו לחברות בוול סטריט רווחי שיא, ירד הרווח של קידר.

השינויים שביצע קרפנטר בקידר לא עזרו לסגור את הפער בשולי הרווח שהיה קיים בין קידר לבין מתחרותיה. במקום זאת הוא הימר על הגדלת ההכנסות כדי ליצור צמיחה גדולה ברווחים, מן הסוג שולש מבקש שעסקיה של ג'נרל אלקטריק אמורים להשיג. כדי להשיג את מטרתו יצא קרפנטר להעלות את החברה למעמד דומיננטי בשווקים של הכנסה קבועה, בעיקר ניירות ערך מגובי משכנתאות. לשם כך הוא הרשה למלאי האג"ח של קידר לגדול בצורה דרמאטית.

בעסקי ניירות הערך מגובי המשכנתאות מרוויחות החברות בוול סטריט חלק גדול מרווחיהן מחתמות של הנפקות חדשות של ניירות ערך כאלה. חברות המחפשות עסקים כאלה בצורה אגרסיבית חייבות להיות מוכנות להחזיק במלאי כמויות גדולות של ניירות מסוג זה, השאריות של הנפקות חדשות שאינן נמכרות. כמו הבעיה הנצחית של החזקת מלאי אצל כל קמעונאי, זו בדרך כלל הוצאה בלתי רצויה. מלאי גדול מהווה גם סיכון ששערי הסחורה, שבדרך כלל ממומנת באמצעות הלוואות, עלולים לרדת לפתע ולמחוק את הונה של החברה. קרפנטר ידע את הסיכונים הללו, אבל ידע גם שאם קידר תהיה מוכנה לקבל על עצמה מלאי גבוה הרבה יותר של ניירות ערך מגובי משכנתאות מזה של חברות אחרות, היא תוכל לתפוס חלק גדול יותר מעסקי החתמה. הוא גם חשב שהחברה תוכל לגדר חלק מן המלאי הזה ושבידיהם של סוחריה הטובים ביותר יוכל המלאי להיות מקור לרווחי סחר ענקיים.

חברות השקעות הסומכות אך ורק על ההון שלהן לרכישת ניירות ערך זהירות יותר לגבי הכנסת אג"ח למאזנים שלהן. אבל עם הגיבוי הפיננסי של ג'נרל אלקטריק העמיסה קידר יותר ויותר נכסים על בסיס ההון הזעיר שלה. הדחיפה הגדולה באמת היתה ב־1990, כאשר היחס האגרסיבי של החברה עזר להעלות את המלאי ב־41%, מ־6.4 ל־9.1 מיליארד דולר. בסוף 1993 תמך כל דולר מן ההון העצמי של קידר בנכסים בסך 93 דולר, בהשוואה למנוף הרגיל של הענף, העומד על 27 ל־1.

משום שההון העצמי של קידר היה באותה התקופה רק 283 מיליון דולר, הציב התיק המורחב סכנה משמעותית משום שהפסדים בניירות ערך יכלו להנחית מכה קשה להון החברה. באורח תיאורטי ירידה של 3.2% בלבד בשווי התיק שלה יכולה היתה למחוק את כל השווי הנקי של קידר. אבל עם ג'נרל אלקטריק החזקה מאחורי הקלעים יכלה קידר לקחת על עצמה את הסיכון הזה. כל צבירת המלאי הזאת גרמה עד מהרה לכך שקידר היתה לאחד מן השחקנים הראשיים בשטח האדיר של ניירות ערך מגובי משכנתאות. ולש אישר את תוכניתו של קרפנטר לבנות את הרווחים מסחר וחיתום. לדבריו: "האסטרטגיה של מייק היתה להשתמש ברווחים אלה לבניית עסקים אחרים".

אחרי הפסדים בסך 54 מיליון דולר ב־1990 עלו הרווחים ב־1991 ו־1992 והגיעו לשיא של 258 מיליון דולר. אבל לסוחרים נוחמרים רבים על מנוף גבוה יש גם צד לא כל כך נחמד. היום, בתקופה של עליית שיעורי הריבית, מצויה קידר עם מלאי גדול של אג"ח, חשופה לתנודות.

התוצאה של אסטרטגיה זו נראתה היטב ברבעון השני של השנה, כאשר קידר הפסידה יותר מ־25 מיליון דולר. דאמרמן אמר שהוא מצפה שקידר תרוויח כ־50 מיליון דולר ב־1994. זה משאיר הרבה שטח לכסות, מאחר שעד עתה השנה דיווחה קידר על הפסדים של כ־200 מיליון דולר אחרי מס, התוצאה של הפרשות הקשורות בג'ט והפסדים גדולים בשוק האג"ח.

> לג'ק ולש, אחד מן המנכ"לים הנערצים ביותר בארצות הברית, הסיפור המתברר הוא ללא ספק חלום בלהות. הוא מכיל גם חומר שבו יכולים מבקריו של ולש למצוא סיפוק מסוים. אין ספק שיש שעושים זאת

אם מביאים בחשבון את ההפסדים הקשורים בג'ט, נראית התחזית הנוכחית תפנית גדולה מאוד לעומת 1993. זו בדיוק התנודתיות ברווחים שולש שונא והדבר מעודד את האפשרות שלמרות כל מאמציה של קידר למצוא חן בעיני ולש, היא תוצא לבסוף למכירה.

מאמצים רבים לשפר את עסקיה של קידר סבלו מלכתחילה משיפוט גרוע, או לפחות מתזמון רע. חלק גדול מזה נובע מהחלטתו של ולש למנות איש של ג'נרל אלקטריק לנהל את קידר. כאשר הגיע קרפנטר פרשו רבים מאנשי המפתח בבנקאות ההשקעות, הבנקאות המסחרית והמיזוגים והרכישות של החברה. רבים אחרים פשוט התייאשו מן המחויבות של ג'נרל אלקטריק כלפי קידר. קרפנטר מצא את עצמו עם פחות ופחות אנשים המכירים את השוק. התחילו שמועות שג'נרל אלקטריק תמכור את קידר אם המחיר יתאים לה. עם שמועות כאלה לא היה קרפנטר מסוגל לייצב את עסקי בנקאות ההשקעות של החברה.

כאשר הוא עשה זאת, זה היה מאוחר מדי. בתזמון גרוע במידה בלתי רגילה הרחיב קרפנטר את עסקי בנקאות ההשקעות של קידר בדיוק כאשר שוק המיזוגים והרכישות התחיל להתייבש. עד מהרה פשטו שמועות שקידר תימכר, קרוב לוודאי לנומורה, שם היה המנהל מקס צ'פמן מנהל בקידר לשעבר. ב־1992 הוסיף קרפנטר עצמו לרוחשת השמועות, כאשר סיפר למקורביו שיש מאמצים למכור את החברה לסמית' בארני ... [illegible] / לפריימריקה.

רבים מבנקאי ההשקעות של קידר ראו בשמועות אות לכך שג'נרל אלקטריק שוב אינה מעוניינת בבנייתם של עסקי בנקאות ההשקעות של קידר, ורבים מהם עזבו את החברה.

היום, כאשר עסקי המיזוגים והרכישות שבו לתחייה, שוב אין מספיק אנשים בקידר, הדבר זה מקשה על התאוששותה. אומר ולש המתוסכל: "הם לא גדלו מספיק במהירות מספקת". האם זו הבעיה?

גם השגת סינרגיה בין קידר לבין ג'י־אי קפיטל לא הצליחה. כפי שיודע כל מי שעובד במרכזה של ג'נרל אלקטריק בקונטיקט, מייקל קרפנטר וגרי ונדט, המנכ"ל של ג'י־אי קפיטל, אינם מסתדרים ביניהם. העוינות היתה כה גדולה וחריפה שלקוחות שרצו שג'י־אי קפיטל תספק להם כספים לעסקה נמנעו מלהשתמש בקידר כבנקאי ההשקעות שלהם. דוגמה אחרת: קידר, שמרבית עוצמתה בניירות ערך מגובי משכנתאות, אינה כלולה בשלושת החתמים לניירות הערך מגובי המשכנתאות שהנפיקה ג'י־אי קפיטל השנה.

במקום לתבוע יחסי עבודה תקינים בין השניים סידר ולש שקרפנטר ידווח לו ישירות, אף שמבחינה טכנית קידר היא חברה בת של ג'י־אי קפיטל.

כאשר הוא נשאל מדוע השאיר את שני האנשים הללו בתפקידם במשך כל הזמן הזה, אף שהדבר הקשה על קבלת רווחים מכל מאמץ משולב שהוא, מציין ולש שההזדמנות לסינרגיה אבדה כאשר קידר התפתחה לדבר הקרוב יותר לחברת סחר, עסק שאין לו קשר רב עם פעילותה של ג'י־אי קפיטל. אבל הוא מודה שקרפנטר וונדט מעולם לא הסתדרו ביניהם. אומר ולש: "הסינרגיה היחידה בין קידר לבין ג'י־אי קפיטל היא דירוג האשראי המצוין של חברה זאת".

זו היתה האווירה – של תחלופה גבוהה ומורל נמוך, של מנהלים ללא רישיון וללא ידע, של הימורים ממונפים בשוק האג"ח – שבה שיחקו ג'ט והמפקחים עליו את משחקם. בעוד ההאשמות נגד ג'ט מדברות על מעילה חמורה באמון ועשויות אפילו לגרום לו לשבת בכלא, מתחיל להתברר יותר איך יכול היה סוחר לצבור רווחים מזויפים בסך 350 מיליון דולר בתוך 28 חודשים, ואיך אפשר היה לרמות כל כך בקלות את כל המפקחים בזה אחר זה. זה מוסיף גם הבנה גדולה יותר לתופעה המוזרה והמדאיגה של טעויות ושגיאות בג'נרל אלקטריק.

דבקים בעבר

דינוזאורים כמו מפעל הפלדה של שנחאי מחזיקים מעמד משום שמנהיגי סין חוששים מרפורמות נוספות

Newsweek

כמו המדינה עצמה, יוצאת כלכלתה של סין מכלל שליטה. מנהיגי סין מבוהלים – וגם המשקיעים הזרים צריכים להיות מבוהלים. "שחיתות... מאיימת על הרפורמות, הליברליזציה וכלכלת השוק הסוציאליסטית", הזהיר בשבוע שעבר ליאן גואוקין, תובע מיוחד. מספר מקרי השחיתות עלה ב־81% לעומת 1993.

לדברי לי פנג דוחפת האינפלציה את סבלנותה של האוכלוסייה עד לקצה יכולתה, והוא הזהיר מפני אי שקט חברתי. כאשר המחירים ביולי עולים ב־24% על אלה של יולי אשתקד, אומר ראש הממשלה שריסון המחירים הוא "המשימה העיקרית עד סוף השנה".

רק רגע. האם לא היתה המשימה העיקרית ל־1994 להקים את המסגרת לשינוי הכלכלי בסין? זה כלל לא רק ריסון מוניטרי כדי לצנן את הכלכלה המתחממת יתר על המידה, אלא גם חוקי מסים פדרליים כדי לספק הכנסות לממשלה המרכזית, מערכת בנקאות בסגנון מערבי כדי לעזור לנהל את הכלכלה, פחות פיקוח על המחירים כדי להניח לשוק לבצע את מלאכת הקצאת המשאבים ולחץ על מפעלים ממשלתיים מפסידים להתייעל או להיסגר.

כבר בעבר דיכאה מנהיגותה של סין את הנטייה הזאת בעת כינוס הוועד הפועל של המפלגה לדיון בכלכלה. כאן איבדה בייג'ין את אומץ לבה – בעיקר משום שגם איבדה את השליטה במחירים. אחרי הפסקה מוקדם יותר השנה שוב נעים המחירים בדרך מסלולם בחיפזון אחר הכסף. כאשר כלכלתה של סין מתחממת בשיעור צמיחה שנתי של 12% יש כבר אותות מהחודשים – בעיקר העלייה בהשקעה בנכסים קבועים והאינפלציה – שהכלכלה מתחממת שוב. סגן ראש הממשלה זו רונג'י, צאר הכלכלה של המדינה, אומר שהתשובה היא להיאחז בדרך הנוכחית. אבל ידידים כמו לי רוצים להחזיר את הפיקוח על המחירים והתכנון המרכזי – שני המקסמים שהסיטו את הכלכלה מן הכיוון שהעניק לה דנג שיאופינג. נראה שבייג'ין מוכנה יותר ויותר להיפטר מן הרפורמות כדי להימנע מהתרסקות.

האינפלציה היא החשש הגדול ביותר. ביטול הפיקוח על המחירים עשה מוצרי יסוד כמו חיטה ודשנים כימיים יקרים ב־50% מכפי שהיו בתחילת השנה. זו הסכנה שלו הגעו פעם שוק מעבר מהיר לשיטת מחירים הנוססת על השוק נותן תקווה כלשהי ליציבות המחירים בטווח הארוך. אבל זה אינו הטון של בייג'ין בימים אלה. בחודש שעבר עיכבה מועצת המדינה כל ביטול נוסף של פיקוח על המחירים בשנה זאת. "הבעיה היא שללא רפורמה במחירים, איך נוכל לארגן מחדש את המפעלים הממשלתיים ולממן את השוק?" שואל הכלכלן צ'ן יו.

למשל כותנה, אפשר שהמוצר החקלאי החשוב ביותר של סין. בשנה שעברה, בצעד לקראת פתיחת השוק המקומי, הכינה בייג'ין תוכניות לאפשר למגדלי הכותנה חירות גדולה יותר לייצא את תוצרתם. אבל כאשר מזג אוויר רע ותולעת הזיפית פגעו בחלק גדול מן היבולים במרכז סין, דרשו המגדלים במחוז סינג'יאן הגירה מחירים גבוהים יותר ליבול שלהם, שעדיין לא נפגע. בעומדם בפני מחסור עצום ובתוך אי רצון להניח לשוק לקבוע את המחירים, טסו פקידי רכש לסינג'יאן, דחפו הצדה בנהלי מסורת כותנה גרמנים(?) שהעלו את מחיר הכותנה בשוק השחור, והורו להעמיס את הכותנה על רכבות ולהוציאה מן המחוז. השנה מפקחים אנשי התכנון המרכזי ביתר קפידה. "לא נוכל לפתוח עכשיו את שוק הכותנה משום שההיצע מפגר באור אחר הביקוש", אומר סגן ראש הממשלה לי לנקין. כך הסתיימה הרפורמה במחירי הסחורות.

רפורמה אחרת שנשכחה נוגעת ל־140,000 המפעלים הממשלתיים בסין, ששני שלישים מהם לא הרוויחו בשנה שעברה. הענקים המחלידים – בעלי כוח עבודה גדול מדי, בלתי פרודוקטיביים ונתמכים על ידי הלוואות בלתי פוסקות מבנקים ממשלתיים – היו אמורים לעבור מסע ממשלתי לפתוח לשוק את אלה השווים הצלה ולהכריח את האחרים לפשוט את הרגל.

אבל משום שלפי ההערכה היו 30 מיליון עובדים עתידים לאבד את מקומות העבודה שלהם, התברר שהתוכנית מסוכנת מבחינה פוליטית. שיא של 3,104 סכסוכי עבודה בשלושת החודשים הראשונים של 1994, עלייה של 66% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, החלישו עוד יותר את נחישותם של פקידי הממשלה.

כישלון זה חיבל בהגבלות על הלוואות הבנקים. הקווים המנחים של תוכנית הצנע היו אמורים להיות מיושמים בכל מקום, אבל עכשיו מוותרים עליהם אם מפעל נזקק כדי חוקי להצלה. התוצאה: האשראי למפעלים שאפשר לקיים נשאר הדוק, ואילו המפעלים המפסידים טובעים בכסף. עניינים כאלה יכולים רק להעיסה גרועים יותר. בחודש שעבר הבטיחה בייג'ין להזרים סכום בלתי ידוע לשם "חידושים טכניים" במפעלים כושלים ב־18 ערים, ואנליסטים צופים שמה שמכונה חובות שרשרת – כספים שחייבים מפעלים ממשלתיים זה לזה – יחייבו הצלות נוספות מאוחר יותר השנה. הנשיא ג'יאנג זמין רמז על נסיגה אחרונה זו ברפורמה כאשר אמר ביוני: "אסור לנו לאבד את האמון במפעלים הממשלתיים ולראות בהם מעמסה על המדינה". תרגום: קערת האורז העשויה ברזל נשארת על מכונה.

גם תוכנית הרפורמה השאפתנית של סין בבנקאות נעלמה מסדר היום. בשנה שעברה דיבר משרד האוצר על תוכניות להכריח את ארבעת הבנקים הממשלתיים המפלצתיים בגודלם של סין להתחיל להתנהל כעסקים לפי אמות מידה מסחריות. שלושה חוקרים של הבנק לאשראי ארוך טווח היפאני יהיו היועצים החדשים של הבנק הממשלתי, ואילו הבנק העממי של סין יקבל על עצמו את הכישורים של בנק מרכזי בסגנון מערבי. כאשר המנהיגים יצאו בסוף החודש שעבר להופעתם השנתית באתר נופש לחוף הים, לא אוזכרו כמעט התוכניות הללו. ובעוד חוקי המס הפדרליים הגדילו מעט את הכנסות הממשלה המרכזית, מרבית הכספים שנאספו בשביל בייג'ין נותרו בפרובינציות.

המנהיגים טוענים שהתנאים הבסיסיים של כלכלת סין חיוביים. הם צופים שהצמיחה תאט את הקצב למטרה של 10% עד סוף השנה – שיעור הרבה יותר בריא מאשר ההתרחבות הלוהטת של 13% ב־1993. התפוקה התעשייתית ירדה מן השיא של השנה שעברה. הצמיחה בחוזי הבנייה יציבה. הגירעון המסחרי התחיל להצטמצם כאשר התקררות הביקוש הפנימי משחררת סחורות ליצוא, והפיקוח על ההשקעות הקטין את התאבון למוצרי יבוא. אבל לא כל אזורי המדינה חשים את ההאטה הזאת במידה שווה.

התוצאות החברתיות של מצב זה הן הגורמות לנסיגה ברפורמה – ובעיקר לחיפוש אחר הכלים הישנים של תכנון ממשלתי כדי לשלוט באינפלציה ולתמוך במפעלים הממשלתיים.

זה רק מחזק את בעלי האינטרסים המיוחדים באשמת הרפורמה ועושה קשה יותר לוודאי את העובדה שההחלטות בבחירות הרעשה קשה יותר כדי לעקוף את הפיקוח הדרוש. אנשי עסקים ומשקיעים זרים המבקשים עדיין בשוק הסיני הזדמנויות צריכים להקשיב היטב לאזהרתו של התובע ליאן גואוקין.

בעולם

עם מעט עזרה מידידי

שני מיליונרים הצליחו בעסקים אחדים משום שקיבלו עצות ממדריכים מבוגרים יותר – ואחד מן השני

FORTUNE

נפלא לעבוד עם ידידך הטוב ביותר, מישהו השותף במטרות ובחזון שלך – ועוזר לך להרוויח מיליון דולר בגיל 23. זה מה שר־אג בקר, בן 28 היום וכריס היד־סאריק, בן 32 היום, עשו זה לזה. אחרי שנפגשו כבני עשרה כשעב־דו באותה חנות של קומפיוטרלנד באזור בולטימור, הם היום הנשיא והסגן־נשיא, בהתאמה, של סילבן לרנינג סיסטמס, חברה לשירותי לימוד והכוונה בקולומביה, מרי־לנד.

לחברת שירותי הלימוד הזאת, בעלת מכירות בסך 19 מיליון דו־לר ב–1993, יש שלושה סוגי עס־קים. אחד הוא מרכזי למידה המסחריים בזיכיון, המוכרים להו־רים שיעורי עזר לילדיהם. השני הוא שירותים לפי חוזה. מחלקה זו, במימונה של הממשלה, מספקת מורים לילדים מקופחים ב–10 בתי ספר בבולטימור ו–4 במחוז קולומביה, תוכנית שתעבור בעוד זמן קצר גם לפסדינה. העסק הש־לישי, וקרוב לוודאי שבעל הפוטנ־ציאל הגבוה ביותר, הוא בחינות ממוחשבות לשואפים לסיים תואר שני באוניברסיטאות ולהגיע לב־תי ספר לאחיות. הם מבצעים את בחינות הכניסה והרישוי שלהם על רשת מחשבים שהקימה סילבן.

שני אנשי חינוך אלה לא למדו בבית ספר פשוט. שניהם למדו בגילמן, בית ספר פרטי לנערים בבולטימור שבו מגיע עכשיו שכר הלימוד ל–9,700 דולר לשנה. הר־עיון העסקי הראשון שלהם, שאו־תו תכננו בעזרתו של אחיו הבכור של בקר, אריק, וידידו סטיבן סאסלין, היה להעלות מידע על כרטיס מחשב. כמו כל הילדים המחוננים, הם עשו את שיעורי הבית שלהם. "חקרנו את הדברים", אומר ראג בקר. "חשבנו שמוצר יכול להיות תחליף לניסיון".

הצוות גילה יישומים אחדים, כולל יישום לבתי חולים, יישום אחר לבתי מלון, ואפילו יישום לרשת של תחנות סיכה. אחר הם השתמשו בניסיונם של אחרים כדי לראות איזה מן היישומים הללו עשוי להצליח. הטירונים שטחו את רעיונם כרבר כרטיס לטעט המתמיד בפני מנהל של הייאט בשם דאריל הארטלי־לאונארד (שהיה אז סגן הנשיא והיום הוא יו"ר הרשת). הוא הציע שבמקום זאת יתעסקו עם יישום הגיליון הרפואי שלהם.

לכן אנשי העסקים המתחילים המציאו את לייפקארד, דרך לאגד מן מסמכים רפואיים על כרטיס ממוחשב בגודל של כרטיס אשר־אי. פרדריק האנסן, רופא שאותו פגש ראג בקר כשעבד במשרה חלקית כשהיה בגיל העשרה, הביא את צוות הצעירים אל חברת הבי־טוח הרפואי בלו קרוס, ששילמה להם כדי שיכתבו תוכנית עסקית. ראג מתלוצץ לגבי האנסן. "הוא היה בן 56. הוא העלה את הגיל הממוצע שלנו". אחרי שתי שנות עבודה על הפרויקט מכרו ארבעת הממציאים, שהיו אז בגילי 19–26, את הכרטיס לבלו קרוס ונעשו מיליונרים.

בקר והיד־סאריק עברו לעס־קים אחרים. קנו ומכרו קבוצה של תחנות רדיו והרוויחו כסף, ואחר רכשו את KEE, חברת תוכנה שבה השתמשו מאוחר יותר כדי לרכוש ב–1991 את סילבן.

שלוש שנים קודם לכן, כאשר ניהלו את חברת התוכנה, נעשו לפתע החיים קשים מאוד למיל־יונרים הצעירים. הם עבדו מסביב לשעון כדי לעמוד בחוזים ולמנוע את קריסת העסק. "במשך כחוד־שיים", נזכר היד־סאריק, "ישנו אנשים במשרד בשקי שינה", כאשר החברה מיהרה להבין הצעה ליבם. "אני זוכר שלא עזבתי את המשרד מראשית דצמבר ועד ינו־אר. בסוף התקופה הזאת היינו אנשים בעלי ריח לא נעים".

ברגע שהחברה הפריחה ריחות לא נעימים וכמה בחוזה מיכם, הם היו במצב שבו יכלו לקבל עצה של מורה אחר, פיליפ סמפר, היום הנשיא של סאן מיקרוסיסטמס וחבר בדירקטוריון של סילבן. "פיל היה זה שאמר, 'אתם צריכים לעש־ות משהו עם סילבן'", מאשר בקר. "אנחנו זכינו מבכורתם של כמה מנהלים בכירים לתת לנו עצות".

השניים היו גם חכמים מספיק לבקש עצות זה מזה. כאשר התב־קשו בנפרד לתאר זה את זה, השתמשו שניהם באותן המלים – "זהה בדיוק". "זה כאילו עשו מאיתנו העתקים", אומר בקר. חלק מן הדמיון, מוסיף היד־סאריק, הוא "שאנחנו התגדלנו באותו המקום, התגדלנו עם רצון משותף להצליח, היה לנו ניסיון משותף". החזון המ־שותף שלהם הוא שעזר להם לנהל את העסק הצומח במהירות. (לחל־קי הכנסות החזויים של סילבן יש צמיחה של יותר מ–100% לשנה).

כמו עסקים צעירים רבים, הפ־סידה סילבן כסף במשך שנים. הד־בר שהחזיק את מנהליה הצעירים במשך שנות הרזון היה חזון חזק של חברה לשירותי חינוך. "חשבנו שהחינוך הוא ענף העובר שינויים דרמטיים למדי", אומר היד־סאר־יק. "ראינו הקבלה בין מצבו של החינוך לבין מצבו של ביטוח הב־ריאות, שלמגזר הפרטי יהיה בו תפקיד גדול יותר בעתיד". הע־קשנות השתלמה. חזוים המומ־נים צריך להיות חיובי השנה.

יש חרטות לגבי סיכונים שלא נלקחו: אומר בקר: "אני פחדתי שהורי יפסידו כסף ולא המלצתי בפניהם על המניות לפני שהנפק־נו לציבור. הם יכלו לקנות אותן ב–25 סנט למניה". מחיר המניה באחרונה: 15 דולר.

מכירת המאה?

מדוע כמהים ענקי בידור כמו טיים וורנר להיות הבעלים של אחת משלוש רשתות הטלוויזיה הגדולות?

Newsweek

סינרגיה, סינרגיה, סינרגיה. לוין מטיים וורנר מחזר אחרי אן־בי־סי

רוצים לקנות רשת טלוויזיה? קחו מספר והמתינו בתור. לפני שנים אחדות הייתם בודדים בער־כתה. איש לא רצה לגעת בדי־נוזאורים הללו. נתחים גדולים מקהל הצופים עברו בעיקר לטל־וויזיה בכבלים ולמכשירי וידי־או ונראה היה שערכן של הרשתות כאמצעי תקשורת להמונים הולך ופוחת.

אבל בינתיים התברר יותר ויותר שהרשתות שומרות על יכולת שאין דומה לה להשיג מיליוני צופים במכה אחת. ובש־בוע שעבר אותתה הוליווד, הח־ששת שתישאר מאחור, שגם היא רוצה נתח מרשתות השידור הגדולות.

בסדרה של הדלפות שגרמו לטלפונים סלולאריים לצלצל בכל מקום על פני כדור הארץ, התגלה שטיים וורנר, ענק המדי־ה, הטלוויזיה בכבלים וההוצ־אה לאור, התחילה בשיחות גישוש לרכישת רשת אן־בי־סי. ודיסני, אמרו מקורות אחרים, מרחרחת הן באן־בי־סי והן בסי־בי־אס. הדיווח על דיסני לא הפתיע איש. השמועות על כוונ־תה של החברה לרכוש רשת שי־דור נשמעות באותה התדירות שילד בן 5 צופה בסרטי הווידיאו שלה.

השיחות בין טיים וורנר לבין אן־בי־סי גרמו לחששות חדשים לגבי המיזוגים בענף אמצעי התקשורת. השיחות, שהחלו רק לפני שבועות אחדים, התנהלו ברמות הגבוהות ביותר והיו מעורבים בהן ג'רלד לוין, היו"ר של טיים וורנר, רוברט רייט, נשיא אן־בי־סי וג'ק ולש, היו"ר של ג'נרל אלקטריק, הבעלים של אן־בי־סי.

למרות שהסכם בין שני הצד־דים קלוש במקרה הטוב ביותר, השיחות מתמקדות בעסקה שבה תרכוש טיים וורנר את רשת הטל־וויזיה של אן־בי־סי, הכוללת יותר מ–200 תחנות קשורות, וחשוב עוד יותר – שידור מובטח של תוכניות הטלוויזיה שלה.

מדוע דבר זה חשוב? כמו מר־בית האולפנים בהוליווד, מוכר אולפן האחים וורנר תוכניות לרשתות הטלוויזיה, כולל סד־רות מצליחות כמו "מרפי בר־און". אבל וורנר ואולפנים אחרים (כמו דיסני) חוששים לג־בי השנה הבאה, כאשר הרשתות יורשו להפיק ולהיות הבעלים של הרבה יותר תוכניות.

הרשתות יוכלו גם למכור את תוכניותיהן לשידורים חוזרים וירוויחו בכך את רווחי הסינדיק־ציה הנכנסים היום לכיסיהם של האולפנים. טיים וורנר, החוששת שחלק השוק שלה יצטמצם, רו־צה לשלוט בהפצה של מוצריה – במקרה זה, רשת טלוויזיה. (לנש־יא אולפן דיסני ג'פרי קצנברג היה טיעון דומה, שייתכן שעזר לגרום לסילוקו לפני שבועות אחדים בידי מייקל אייזנר, הבוס בגישה אטית יותר.)

מנהל של טיים וורנר אומר שלשליטה יש יתרונות בכספים עצומים. "ככל שאתה שולט ברצ־ועות ארוכות יותר לתוך ההפצה, כך אתה שולט יותר בגורלך", הוא אומר. טיים וורנר כבר ניס־תה, יחד עם טריביון קמפני, לפ־תח רשת שידור נוספת. אבל לדברי אנליסטים קל יותר לר־כוש רשת מאשר לפתוח אותה מן ההתחלה.

לגבי ג'נרל אלקטריק, זו לא תהיה הפעם הראשונה שבה ניס־תה למכור את אן־בי־סי. מבקרים כינו לעתים קרובות את הרשת התאמה גרועה לענק התעשייתי. הרייטינג שלה ירדו מן המקום הראשון לשלישי מאז רכשה או־תה ג'נרל אלקטריק ב–1985. אבל העסקה תאפשר לג'נרל אלקטריק לשמור על החלק הר־ווחי ביותר של אן־בי־סי – שש התחנות המקומיות שבבעלותה.

כך לפחות אומרת התיאוריה. מכשולים רבים מספור עלולים לגרום לרעיון להתמוטט באותה המהירות שבה התמוטט ביולי המיזוג המוצע בין סי־בי־אס לבין רשת הקנייה באמצעות הטלוויזיה QVC, ימים אחדים אחרי הכרזתו. לא ברור גם אם רשתות השידור האחרות ישמחו לשלם לטיים וורנר דמי היכון תמורת תוכניות כמו "מרפי בר־און".

קיימת גם השאלה הנוספת אם טיים וורנר, העמוסה כבר בחובות בסך 9 מיליארד דולר, יכולה להרשות לעצמה את העסקה, המוערכת ב–2.5 מיליאר־ד דולר. לבסוף, על טיים וורנר מוטלות מגבלות פיקוחיות שנועדו למנוע מבעל רשת כב־לים להיות הבעלים של רשת שידור.

בהתחשב בגודלן העצום של שתי החברות יבדקו קרוב לווד־אי את ההסכם רשויות הפיקוח נגד מונופולים. העסקה רק תחזק את מעמדה של טיים וורנר כע־נק של אמצעי התקשורת. היא מפעילת הכבלים השנייה בגוד־לה במדינה ובבעלותה רשת הסרטים בכבלים HBO וחלק מרשת השידור של טד טרנר. חברת האחים וורנר היא מפיקת תוכניות הטלוויזיה הגדולה ביו־תר.

אבל כאן טמונה האירוניה. הרשויות הפדרליות חשבו שרשו־תות השידור יוכלו להתחרות טוב יותר באילי האולפנים וה־כבלים אם ישוחררו ממגבלות של הפקת תוכניות. הצרה היא שכפי שפני הדברים נראים עכשיו, הכוונות הטובות הללו עשויות לגרום במקום זאת לדיסני ולטיים וורנר לבלוע את רשתות השידור.

אמנזיה כלכלית

אלן בלינדר שוכח את סכנות האינפלציה

Newsweek

אלן בלינדר נכשל בג'קסון הול. בדרך כלל זה לא היה מתחזה הרשות. בלינדר הוא כלכלן שלי־מד בפרינסטון ועד לאחרונה שי־רת במועצת היועצים הכלכליים של הנשיא קלינטון. אילו זה היה הכל, נאומו בוועידה בג'קסון הול, ויומינג, לא היה חשוב.

אבל בלינדר התמנה לתפקיד סגן היו"ר של מועצת הפדרל ריז־רב, ויש שמועות שהוא יחליף את אלן גרינספן, שתקופת כהונתו מסתיימת בראשית 1996. בהתב־סס על נאומו של בלינדר בג'קסון הול, האפשרות הזאת מדאיגה. הוא פשוט אינו מתאים לתפקיד.

זה חשוב. גישותיו של בלינדר – בין אם יתמנה לתפקיד יו"ר הפד ובין אם אתן השקפות הן מנת חלקם של אחרים שיתמנו בעתיד למועצת הפד בת 7 החב־רים – מייצגות גישה עצמה. בפשטות אפשר לומר שבלינדר "רך" לגבי האינפלציה. אף שהוא הכחיש זאת בשימוע שלו בסנאט לאישור מינויו, ההכחשות אינן מתאימות היטב להשקפות שהביע בג'קסון הול. אלה מייצגות שיפוץ של הרעיון של שנות ה–60 של "כוונון": שעל הפד להעלות או להוריד את שיעורי הריבית כדי להחזיק את המשק במצב של "תעסוקה מלאה" בלי להגיע לאינפל־ציה קשה יותר.

באופן אידיאלי זה יכול לקרות, אבל לרוע המזל אנחנו לא חיים באוטופיה. במעשה עומד הפד מדי פעם בפעם בפני הדימוי המסוכן של ניסיון לעודד צמיחה כלכלית מהירה קצת יותר (באמצעות מדי־ניות של אשראי וכסף קלים יותר), תוך הסתכנות בקצת יותר אינפל־ציה. נראה שכל הנטייה הפוליטית והאינטלקטואלית של בלינדר היא לצד ההסתכנות באינפלציה גדולה יותר. גישה זו בדיוק היא שגרמה לאמריקה בעיות בשנות ה–60 וה–70, משום שהתוצאות הסופיות – האינפלציוניות בפו־טנציה – של מדיניות של כסף קל אינן מתבררות בדרך כלל במשך שנה או שנתיים.

כדי להיות הוגנים יש לומר שבכל הנראה הסכים בלינדר למ־דיניותו הנוכחית של גרינספן של העלאת שיעורי הריבית כדי לג־דוע באיבם לחצים אינפלציוניים מוקדמים. (מאז פברואר העלה הפד 5 פעמים את שיעורי הריבית לזמן קצר, מ–3% ל–4.75%. בלינ־דר היה בפד רק בהעלאה האחרו־נה.) אבל אין תשובה לשאלה האם בלינדר עצמו היה פועל בצורה כה אגרסיבית או האם, כמו כלשהו בעתיד, והאם היה מקדם אשראי קל בצורה קיצונית כדי למנוע או לה־פך מיתון.

למעשה השקפותיו של בלינדר אינן בגדר סוד. הן מפורטות בה־רחבה בספרו מ–1987 "ראשים קשים, לבבות רכים: כלכלה קשו־חה לחברה צודקת". בספר הוא טו־ען ש"הנזק שמזיקה האינפלציה למשק מתואר לעתים קרובות בצורה מוגזמת" ושהממשלה צרי־כה לדאוג "פחות מן האינפלציה ויותר לניהול כלכלה בלחץ גבוה שיש בה משרות רבות". בלינדר המעיט בערכן של השקפות אלו בעת השימוע לאישור מינויו, אבל הנאום בג'קסון הול בשלהי אוגו־סט מראה שחשיבתו לא השתנתה.

המלחמה באינפלציה, כותב בלינדר בספרו, יוצרת אבטלה "מיותרת" והפסד של תפוקה. הוא מציג טבלה המראה את המשרות והתפוקה הנוספות שהיו מושגות אילו נשאר שיעור האבטלה על 5.8% (מסדרתו באותה העת ל"תעסוקה מלאה") בין 1975 ו־1986, במקום השיעור למעשה של 7.6%. בממוצע היו יכולים להיות למשק באותה השנה 3.2 מיליון משרות נוספות. במשך כל התקו־פה היתה התפוקה גדולה יותר ב־1.5 טריליון דולר. "מדיניות נכו־נה לא היתה מרשה לעולם בזבוז בסדר גודל כזה", כתב בלינדר.

זה טיעון פשטני ולא נכון משתי סיבות. ראשית, הוא מניח בצו־רה בלתי מציאותית שהממשלה יכולה בקלות לשמור על רמת אבטלה של 5.8% או 6%. אלה הם תעתועי דמיון. בשנות ה–60 הא־מינו כמה כלכלנים שהם יודעים מספיק כדי לבטל את המחזור העסקי. עכשיו רק מעטים חושבים כך, כפי שבלינדר עצמו מודה בהז־דמנויות אחרות. ההתנגדות השנייה היא שבלינדר מאשים בטעות את מדיניות האבטלה והתפוקה האבודה ב"מלחמה באינפלציה" כאשר היה צריך לייחס את מדיניות ל"מתן חופש לאינפלציה להשתולל".

כפי שמרמז שם ספרו של בלינדר, המטרה הסופית היא לקדם צדק חברתי ולעזור לעניים. בלינדר הוא אדם הגון, ואלה מטרות חשובות. אבל הן אינן מתפקידו של הפד

רק משום שהפדרל ריזרב אי־פשר לאינפלציה לעלות לרמות כה גבוהות (12.3% ב–1974 ו־13.3% ב–1979) היו המיתונים – והאבטלה – של אמצע שנות ה־70 וראשית שנות ה–80 חמורים כל כך. הפד יכול היה להסל את הספירלה העולה של העלאות שכר ומחירים רק באמצעות העל־את חדות של שיעורי הריבית כדי ליצור עודף גדול של עובדים ומוצרים. מיתונים הם בלתי נמנ־עים, אבל חומרתם של מיתונים אלה לא היתה בלתי נמנעת.

בלינדר התעלם גם מעלויות אחרות של האינפלציה. משבר הבנקים להלוואה וחיסכון, משבר חוות החקלאים ומשבר החובות של העולם השלישי בשנות ה–80 נבעו כולם ממדיניות אשראי מתי־רה (אינפלציונית) של שלהי שנות ה–70. כך גם התנודות החד־דות בשערי החליפין, שהרסו חב־רות יצרניות רבות. לבסוף, אינפלציה גבוהה יותר פגעה במ־עט לבטח בתפוקה ובצמיחת הה־כנסות בעודדה ספקולציות והשקעות גרועות. נניח שאובדן הצמיחה בתפוקה הוא רק 0.1% לשנה. במשך שני עשורים הפסד שנתי זעיר זה מצטבר עד שהתפו־קה השנתית הנוכחית תהיה ב–2% פחותה מכפי שיכלה להיות. במשק של 6.7 טריליון דולר, זה מסתכם בכ–130 מיליארד דולר של תפוקה אבודה בשנה.

במובן, בלינדר אינו אוהב אינ־פלציה. אבל הפד חייב לקבל החל־טות ללא הדר, וטעויות הן דבר בלתי נמנע – מדיניות עלולה להיות "מרסנת מדי" או "מתירה מדי". כל מי שמפחית בסכנות האינפלציה ובעלותה הריאלית יעשה קרוב לוודאי טעויות אינפ־לציוניות. זה נכון במיוחד אם צריך לעתים, כפי שהדבר קורה, לסבול צמיחה נמוכה או מיתון כתרופת נגד ללחצים על המחי־רים. הפד אינו יכול להעז להיות בלתי פופולרי בשל ריסון האשר־אי, אלא אם הוא מאמין באמת בסכנות האינפלציה לטווח הארוך.

"אתה חייב להתחיל כשאתה משוכנע שיציבות מחירים טובה יותר מאינפלציה, ושהמשמעות של טובה יותר היא טובה יותר לצמיחה כלכלית וליציבות ובטו־וח הארוך טובה יותר בשביל כו־לם", כפי שאמר יו"ר הפד לשעבר, פול וולקר.

ללא שכנוע זה חסרות לבלינ־דר התכונות המוסריות והאינט־לקטואליות הדרושות לאדם העומד בראש הפד. נראה שהוא שכח את הלקח הבסיסי של 20 השנים האחרונות: שצמיחה כלכ־לית ויצירת משרות נובעות מן המשק הפרטי ושהממשלה – לטוב או לרע – יוצרת בדרך כלל את האווירה לצמיחה. בלינדר והדו־מים לו רואים בעצמם מהנדסים כלכליים המסוגלים לבצע מני־פולציות בכל התהליך. כפי שכבר מן השם של ספרו, המטרה הסופית היא לקדם צדק חברתי ולעזור לע־ניים. בלינדר הוא אדם הגון, ואלה מטרות חשובות. אבל הן אינן מתפקידו של הפד.

בחזרה ליסודות ביפאן

יצרני המכוניות מגלים מחדש דגמים קטנים ופשוטים יותר

New York Times

חברת טויוטה נוהגה לדרוש, כחלק מבדיקות האיכות שלה, שהגגות הנפתחים במכוניות שלה ייפתחו וייסגרו 1,500 פעם בחדר שקורר לטמפרטורה של 5 מעלות. אחר עלה במוחם של המנהלים שרק אנשים מעטים פותחים את הגג אפילו פעם אחת כאשר כל כך קר בחוץ.

כדי לקצץ בעלויות, צומצמה הבדיקה ל–500 פתיחות וסגירות בטמפרטורה של 12 מעלות.

השינוי עשוי להיראות זניח, אבל הוא חלק משינוי נרחב יותר של תפיסה מחשבתית העובר בחברה היפאנית הגדולה ביותר לייצור מכוניות, ובכל מגזר הרכב במדינה. אחרי שנים של ייצור מכוניות מפוארות ויקרות יותר ויותר, נאלצים יצרני הרכב היפא־נים לסגת לכלי רכב זולים יותר, בעלי פחות תוספות ותשומת לב קטנה יותר לפרטים, תפנית שלטע־נתם לא תפגע באיכות ובאמינות הבסיסיות.

"בשל אמת מידה מופרזת אנחנו ייצרנו מכוניות מתוכננות מדי", אומר אקיהירו הארה, מנהל בכיר בטויוטה. לפני שנים אחדות, אמר, "היתה לנו פילוסופיה שכל עוד נייצר כלי רכב באיכות גבו־הה, ואין זה משנה מה יהיה מחירם, אנשים יהיו מרוצים".

אבל עכשיו הדברים הראשונים שעשוי מנהל בחברת ייצור מכוני־ות להוציא מפיו יכולים להיות "שווי תמורת כסף". במידה מסוי־מת חברות המכוניות של יפאן, שהצליחו בתחילה עם כלי רכב זולים אבל אמינים, חוזרות לשור־שיהן.

הפילוסופיה החדשה מוצאת את ביטויה בסדרה של כלי רכב לא יקרים יחסית שהוצגה ביפאן בחודשים האחרונים והצליחה הי־טב.

כלי הרכב הספורטיבי־שימושי החדש של טויוטה, הידוע בשם 4 RAV ומיוצר בקו ייצור אוטומ־טי במידה מעטה בטויוטה סיטי, נחשב להתגלמות הראשונה של הגישה החדשה מצד חברת המכו־ניות הגדולה ביותר. מכוניות זו־לות אחרות שיצאו באחרונה לשוק כוללות את מזדה פמיליה, המוכ־רת בארצות הברית בשם פרוטג'ה, וכמה גרסאות של סאני של ניסאן, המוכרת בארצות הברית בשם סנטרה.

חברות המכוניות מגיבות על שינויים בשוק המכוניות היפאני. המכירות של מכוניות חדשות ביפאן ירדו במשך שלוש שנים רצופות, אף שיש סימנים שהיר־ידה מתחילה להיפסק. משום שיפ־אן מצויה עדיין במיתון כלכלי, הלקוחות מחפשים מכוניות לא כל כך יקרות מכפי שחיפשו בשנות השגשוג של כלכלת הבועה בסוף שנות ה–80.

אבל אותם לקחים יישמו גם לאותם הדגמים המכסים מחוץ ליפאן, שם המכוניות היפאניות, ביחוד הזולות בהן, נעשו בשנתי־ים האחרונות פחות תחרותיות, בחלקו משום שהין היפאני התחזק לעומת הדולר. הקיצוץ בעלויות עשוי להיראות כבר בדגמים שהו־כנו מחדש, מזדה פרוטג'ה של 1995 והונדה סיביק של 1996.

לדברי כריס סודגן, סגן נשיא בכיר בחברת הייעוץ אוטו פסיפיק מסנטה אנה, קליפורניה, הרי שב־עוד המכוניות היפאניות הזולות יקרות ב–1,500 דולר לפחות מדג־מים אמריקניים דומים, הדגמים החדשים שייכנסו לשוק הזה בש־נה הבאה ימחקו את הפער הזה.

בשוק האמריקני הסיטו היצר־נים היפאנים את עיניהם מחלק הנמוך של השוק כאשר עברו למ־כוניות יוקרה וספורט. זה היה בחלקו משום שמגבלות מרצון על היבוא היפאני לארצות הברית בשנות ה–80 עודדו את החברות לנצל את המכסות שלהן למכירת מכוניות יקרות יותר.

אבל עכשיו השווקים למכוניות מסוג זה חלשים, והדטרויט, בעזרת הין החזק ובשיפורים שביצעה בפ־עילויותיה, פתחה במתקפה חדשה על חלק השוק הנמוך עם מכוניות כמו ניאון של קרייזלר.

"היה לנו מה שאפשר לכנות 'הלם ניאון'", אומר לוק בירנס, מהנדס בטויוטה סיטי, בה מצויים מרכזה של חברת טויוטה והמפעל המייצר את מכונית 4 RAV. לדבריו כאשר המהנדסים פירקו את המכונית החדשה של קרייזלר הם גילו שטויוטה משתמשת בכ־10 דיבלים במקום שקרייזלר משתמשת בבורג אחד.

סיבה אחרת לשיבה לשורשים היא שחלק גדול מן הביקוש החדש לכלי רכב יגיע ממדינות מתפת־חות באסיה ובאמריקה הלטינית, שם מרבית האנשים אינם יכולים להרשות לעצמם מכוניות יקרות.

לשאלה אם יפאן מסוגלת עדיי־ן להתחרות בחלקו התחתון של השוק אין עדיין תשובה. אחדות מן המכוניות הקטנות והזולות משי־גות את מחיריהן הזולים לא רק באמצעות קיצוץ בעלויות, אלא גם באמצעות ביטול תוספות פו־פולריות כמו מיזוג אוויר או מכ־שירי רדיו.

מנהלים ואנליסטים רבים ביפ־אן אומרים שיהיה קשה עד בלתי אפשרי לקצץ בעלויות במידה מספקת כדי לעשות את היצוא הי־פאני לתחרותי בשער ין של 100 או 95 לדולר, בעיקר עם המסורת היפאנית של עבודה לכל החיים. משמעות הדבר היא שהיצרנים ימשיכו להעביר את הייצור לאר־צות הברית ולמקומות אחרים.

יתר על כן, קיים סיכון שחיס־כון גדול מדי עלול לערער את הנכס החשוב ביותר של תעשיית המכוניות היפאנית: המוניטין של אמינות שהעניקו למכוניות היפא־ניות את יתרונן בארצות הברית.

מנהלים בתעשיית המכוניות טוענים שהם ישמרו על האיכות. "אנחנו לא מורידים את הסטנדרד ללקוח", אומר הארה. "אנחנו רק מורידים את ההפרזות".

כדי לקצץ בעלויות מצמצמות החברות את מספר הדגמים שהן מציעות ואת מספר הווריאציות לכל דגם. יצרניות המכוניות הי־פאניות מציעות עשרות סוגים שונים של גלגלי הגה בשוקי הבית שלהן במאמץ לספק את העדפתו של הקונה, ועכשיו הן מגבילות את האופציה הזאת.

למשל, בקאמרי החדשה שהוצ־גה השנה ביפאן מציעה טויוטה רק 44 וריאציות אפשריות של דגמים וציוד בסיסי, בהשוואה ל–66 בק־אמרי הקודמת. המספר הכולל של חלקים במכונית החדשה ירד מ־3,900 ל–2,300.

חסכונות אחרים בעלויות יושגו באמצעות חלקים משותפים לדג־מים שונים, במקום לתכנן כל חלק מן ההתחלה, משיפור תהליכי המחקר הפיתוח ומלחץ על יצרני החלקים להוריד את מחיריהם.

משום שנדרשות 4 שנים לפתח ולייצר דגם חדש, והמאמצים לק־צץ בעלויות היו רציניים רק בשנ־תיים האחרונות, התוצאות המלאות עדיין לא נראו. אבל אח־דים מן הדגמים החדשים של שנה זו כבר משיגים חיסכון חלקי בעלו־יות.

למזדה פמיליה החדשה יש מחיר בסיסי של 970,000 ין, או 9,700 דולר, שביפאן אינו יקר. מחירן של המכוניות החדשות נמוך בכ–300 עד 900 דולר ממחיר הדור הקודם של פמיליות. החברה השיגה את המחיר הנמוך הזה בא־מצעות צמצום מספר הדגמים, שי־תוף בחלקים בין דגמים שונים וביטול כמה תוספות, כמו רדיו, בדגם הבסיסי.

ניסאן פיתחה גרסת שתי דל־תות חדשה לסאני הזולה שלה, עם מחיר בסיסי של פחות מ–900,000 ין. ב–24 באוגוסט היא הציגה מכונית ספורט חדשה, המיועדת לשוק הבינוני, במחיר הנמוך ב־5% מזה של הדור הקודם.

הדגם הבסיסי של ניסאן מקסי־מה החדשה, שהוצג השנה, עולה לפחות 6% פחות מן המחיר של המקסימה הקודמת, למרות העוב־דה שהיא מיובאת מיפאן כאשר הין חזק.

כמה מבקרים אמריקנים טוע־נים שניסאן מוכרת מכוניות במ־חיר הפסד – מוכרת אותן מתחת לעלות כדי להשיג חלק שוק. ניס־אן טוענת שקיצצה בעלויות בכך שייצרה את המקסימה יחד עם דגם אחר, עברה למערכת מתלה פשוטה יותר וביטלה מותרות כמו מערכת נעילה ללא מפתחות.

זאב בבגדים צרפתיים

כריסטיאן בלאן, היו"ר החדש של אייר פראנס, לוקח אליו מעט מומחיות אמריקנית

Newsweek

זה היה האחרון בניסיונות רבים להוציא את אייר פראנס מצלילה הרסנית. היו"ר החדש של אייר פראנס, כריסטיאן בלאן, כינס בשבוע שעבר 225 ממנהליה הבכי־רים באחוזה מן המאה ה–18 מחוץ לפאריס, וחשף בפניהם פרטים של תוכנית הרה־ארגון שלו לחברה הסובלת מגירעונות חמורים. לבל־אן היתה גם הפתעה. הוא הודיע שגייס לתפקיד יועץ מיוחד לקי־צוץ בעלויות, את סטפן וולף, מנ־הל ותיק בענף חברות התעופה בארצות הברית, שארגן מוקדם יו־תר השנה את רכישת חברת התעו־פה יונייטד איירליינס בידי עובדיה. באמצעות התמנות וולף מקווה בלאן לשלוח מסרים אח־דים: שאייר פראנס רצינית בדבר התכוננות להפרטה ב–1997, ושע־ובדיה הסרבנים של החברה צרי־כים ללמוד מן הדוגמה של עובדי יונייטד איירליינס ולהסכים לקבל קיצוצים בשכר בתמורה למניות בחברה.

העיתונות הצרפתית שיבחה את החלטתו של בלאן להביא את וולף לחברה כסגן המשנה שלו. השבועון "לה פיגארו־אקונומיק" כינה את וולף "האיש שהציל את יונייטד איירליינס". "לה מונד" השקט בדרך כלל, שיבח אותו כ"מומחה לתחבורה אווירית ואו־סף של 'יגוארים'". מנהיגי איגודי העובדים הצרפתיים היו פחות נלהבים. CFDT, אחד מאיגודי העובדים הגדולים של אייר פרא־נס, מתח על וולף ביקורת כ"התגלמות מדיניות הליברליזציה". "הסיסמה שלו", הזהיר האי־גוד, "היא להוריד את העלויות באמצעות פיטורים והתעמרות בעובדים".

אבל אייר פראנס זקוקה לני־תוח גדול ואין ספק שוולף יודע היכן וכיצד להשתמש באזמל המנ־תחים. ביותר מ–23 שנותיו בעס־קי התעופה הוא עבד בשש חברות תעופה אמריקניות גדולות. הוא עזר בשנות ה–80 לשכנע את נו־רתווסט איירליינס לרכוש את רפבליק אוויאיישן ואת פדרל אקספרס לקנות את טייגר אינטרנשנל. ב–7 השנים שלו ביונייטד הוא הוציא את החברה מצרות רבות, מכר את עסקי השכרת המכוניות ובתי המלון שלה, בנה נתיבים רווחיים יותר וחידש את צי המטוסים המיושן של החברה.

בהשוואה לוולף, בלאן הוא טי־רון בעולם הקשוח של התעופה המסחרית. תפקידו הקודם היה כמנהל המטרו של פאריס – כמו אייר פראנס מונופול ממשלתי מסורבל. באוגוסט, לפי הדיווחים, הזמין בלאן את וולף בפגישה בפאריס לעזור לו להציל את חב־רת התעופה הממשלתית הצרפ־תית, שהפסידה מאז 1991 יותר מ–2.5 מיליארד דולר, כמעט 1.57 מיליארד דולר בשנה שעברה בל־בד.

בלאן מונה לתפקיד מנהל חב־רת התעופה בסתיו האחרון, אחרי ניסיון כושל של הממשלה להש־ליט תוכנית הבראה דראקונית. האיגודים המקצועיים של אייר פראנס הגיבו בשביתה שארכה שבוע ועלתה לחברה מיליונים בהכנסות שאבדו – ולקודמו של בלאן, ברנאר אטאלי, במשרתו. תוכנית הרה־ארגון של אטאלי, שקראה לבטל 4,000 משרות, הור־דה מעל הפרק.

ממשלתו השמרנית של אדואר באלאדור הסכימה להזרים לחברה 3.7 מיליארד דולר במזומן. בתמו־רה הקפיא בלאן את השכר והקי־דום ל–42,000 עובדי אייר פראנס למשך שלוש השנים הבאות, והת־ווה תוכניות לבטל 5,000 מש־רות עד 1997 באמצעות שחיקה – הכל חלק מתוכנית להחזיר את החברה לרווחיות, כהכנה להפרט־תה בסופו של דבר.

כאשר עמד בפני האופציה של קיצוצים חדים ביונייטד איירליינס תמך וולף בשינויים בכללי העבודה ובתנאים הנלווים שבסופו של דבר הביאו לבעלותם של העובדים. הוא כינה את השתתפות העובדים "מחיר ההישרדות"

ביוני חשף בלאן תוכניות לרה־ארגון גדול באייר פראנס. אייר פראנס והחברה הבת שלה, אייר אינטר, יישלטו בידי חברת אחזקות אחת בשם גרופ אייר פראנס. חברת האחזקות – שהדירקטוריון שלה התכנס בפעם הראשונה בש־בוע שעבר – תשלוט ב–79.3% מהון המניות של אייר פראנס, כשהיתרה תישאר בידי ממשלת צרפת, וב–72.3% מהון המניות של אייר אינטר. יתר על כן, אייר פראנס הריכוזית מאוד, תפוצל ל"מרכזי רווח" אוטונומיים. אחד יהיה אחראי על התחבורה המסח־רית וארבעה אחרים יטפלו במחל־קות התמיכה הטכנית. יהיו חמש מחלקות תובלה (אמריקה הצפו־נית והדרומית, אפריקה, אירופה, אסיה־האוקיינוס השקט והים הקא־ריבי), שכל אחת מהן תהיה אחר־אית ללוחות הזמנים של הטיסות, לניהול כוח האדם, לצי המטוסים ולמאזנים שלה. בתיאוריה תהיה כל מחלקה חופשית יותר להגיב ללחצים תחרותיים.

בלאן כבר קיצץ בשומן בהנה־לת אייר פראנס. אחרי פגישתו הראשונה עם הנהלת החברה באוקטובר, הוא התלונן ש"יש יו־תר מדי אנשים סביבי", ומיד צמ־צם את מספר הדירקטורים מ–43 ל–20. הוא החדיר דם חדש לכל רחבי החברה, ויכולים להיות צעדים נוספים כתוצאה מידית של מינוי וולף כ"יועץ לנשיא". מקורבים לענף חוששים שבין יתר הצעדים עשויה אייר אינטר להיות מצור־פת למחלקת אירופה החדשה.

האם זה יספיק? מסיבות רבות אייר פראנס כבר צריכה היתה להיות מקורקעת. ביולי אישר האיחוד האירופי, למרות מחאות מצד אחדות מן המדינות, את הזר־מת המזומנים בסך 3.7 מיליארד דולר של הממשלה לחברה, במשך שלוש השנים הבאות. כדי לבצע את הרה־ארגון במשך אותה התקו־פה יהיה על בלאן לקצץ בעלויות העבודה ולהסתכן באותו אי שקט שגרם לפיטורי קודמו. לפני הח־פשות הקיץ כבר רטנו העובדים על שלא מכניסים אותם בסוד הרה־ארגון. איגוד CGT הקומו־ניסטי כבר דחה את התוכנית כ"בנויה בצורה חד צדדית, ללא כל ניהול משא ומתן על הנקודות החיוניות".

עכשיו צריכים וולף ובלאן למ־צוא דרך לשכנע את עובדי אייר פראנס לבלוע את הגלולה המרה של הרה־ארגון. אם העבר משמש תקדים, יש לאיגודים המקצועיים פחות ממה לחשוש מכפי שהם חושבים. כאשר עמד בפני האופ־ציה של קיצוצים חדים ביונייטד איירליינס תמך וולף בשינויים בכללי העבודה ובתנאים הנלווים שבסופו של דבר הביאו לבעלותם של העובדים. הוא כינה את הש־תתפות העובדים "מחיר ההישר־דות" של חברת תעופה בענף התעופה של ימינו. זו עשויה להי־ות גם התשובה להישרדותה של אייר פראנס.

תשע הנשמות של ברוקרים

כאשר חברת ברוקרים מפוקפקת נסגרת, מוצאים מרבית הברוקרים עבודה בחברות אחרות

New York Times

כאשר חברת ברוקרים שנויה במחלוקת נסגרת או נמכרת, רק מעטים מן הברוקרים העובדים בה חוזרים למכור מכוניות משו־משות. מרביתם פשוט מוצאים להם בית חדש בחברת ברוקרים אחרת.

אבל מי ייקח לעבודה איש מכירות מחברת ברוקרים מפו־קפקת? נראה שבוול סטריט יש תמיד מקום לברוקר חסר בית, ואין זה משנה מה המוניטין שלו או שלה.

למשל הדוגמה האחרונה של היבארד בראון, חברת המניות בפרוטה מניו יורק שעסקי הב־רוקרים בקמעונות שלה נסגרו בחודש שעבר על ידי רשויות הפיקוח על ניירות הערך. הב־רוקרים של היבארד כבר מצאו בית בפיין ובר וחברות ברוקרים קטנות יותר מדנבר ועד לרוצ'סטר.

שני הברוקרים של היבארד שעברו לפיין ובר היו בעלי עבר "צח כשלג", אמר דובר של חב־רת הברוקרים. כנ"ל גם מרבית 39 הברוקרים ששכרה קבוצת קורפורייט סקיוריטיס מפלורי־דה, שם ל–70% מ–39 הברוקרים של היבארד היה עבר נקי, לדב־רי ג'ואל מאיקס, מנהל כספים ראשי של חברת האחזקות של הקבוצה.

ג'רי סלברג, פרקליט חיצוני של אל־סי וגאוד, חברה מניו יורק ששכרה "כמה ברוקרים של היבארד בשבועות האחרונים", אמר שאינו מסוגל לקבוע בו במקום אם לאנשים שנשכרו מהיבארד יש בעיות בעברם. אבל, לדבריו, "אנחנו שכרנו את הברוקרים שעמדו בסטנדרטים שלנו".

תודה לאל על כך.

לחברות ברוקרים אחרות שע־נו על שאלות לגבי ברוקרים מהיבארד היו תשובות דומות לאלו של סלברג, אבל ההבט־חות שלברוקר או לברוקרית אין כתמים בעבר אינן צריכות בהכ־רח להפיג את חששותיהם של משקיעים.

ההתאחדות הלאומית של סוחרים בניירות ערך, למשל, אמרה שהברוקרים של היבארד אומנו למכור מניות "בתוספות מחירים מוגזמות" – מה שגרם להתאחדות לסלק משורותיה את היבארד.

מנהלים בכירים בכמה חברות ברוקרים טוענים שלא ידעו שקיבלו באחרונה עובדים מחברות שהיו בין חברות הברוקרים בעלות המכירות האגרסיביות והבלתי חוקיות ביותר בארצות הברית

בפעולה נפרדת אמרה בשנה שעברה מדינת מסצ'וסטס ש־2,600 משקיעים מאותה מדינה רומו ב–8.1 מיליון דולר רק בסניף אחד של היבארד. התלונה של מסצ'וסטס כללה תיאור מפורט של התמליל שהברוקרים של היבארד אומנו להשתמש בו בשיחותיהם האגרסיביות עם משקיעים, כדי למכור מניות של חברות שבחלקן היו בבעלותו של רוברט ברנאן, המייסד של פירסט ג'רזי סקיוריטיס שפשט את הרגל.

משפטו של ברנאן על מרמה בניירות ערך ייפתח החודש בניו יורק. במשפט זה טוענת הרשות לניירות ערך שחברתו של ברנ־אן הרוויחה רווח בלתי חוקי של 27 מיליון דולר באמצעות מני־פולציות במחיריהן של מניות בפרוטה. אחרי שפירסט ג'רזי נסגר עברו חלק ממנהליו לשע־בר אל היבארד בראון.

כמה מנהלים בענף חברות הברוקרים שנשכרו מחברות פליליות אמרו בשבוע שעבר שברוקרים הנקיים לחלוטין עלו־לים להגיע למעסיקים "לא נקי־ים". "כמה אנשים טובים התחילו בפירסט ג'רזי משום שהיו זקוקים להתחלה", אומר ג'ון מורגן, מנהל אזור המזרח באוראודרס אנד סנס, חברת ברוקרים מסט לואיס שיש לה מוניטין טובים בציבור.

אבל אפילו מורגן, שהיה באו־ראודרס ב–1988 כאשר החברה לקחה משרד אזורי מאויש כמעט כולו באנשי פירסט ג'רזי לשע־בר, מודה שצריך לחול שינוי גדול בגישה כאשר פעילות של מכירה אגרסיבית עוברת לחברת ברוקרים מסורתית יותר.

מי ייקח לעבודה איש מכירות מחברת ברוקרים מפוקפקת? נראה שבוול סטריט יש תמיד מקום לברוקר חסר בית, ואין זה משנה מה המוניטין שלו או שלה

ב–1988 קנתה אוראודרס את סניף מארלטון, ניו ג'רזי, של פי־ליפס, אפל את וולדן, שכלל שני מנהלים שעבדו קודם לכן בפיר־סט ג'רזי, ויותר מ–20 ברוקרים לשעבר של פירסט ג'רזי. לדברי מורגן פוטרו אחדים מן הברוק־רים של פירסט ג'רזי, ואלה שנשארו עברו הכשרה מחדש כדי שיכירו את התרבות של אוראודרס. היום נותרו במשרד זה 11 מאנשי פירסט ג'רזי לשעבר.

מנהלים בכירים בכמה חברות ברוקרים ששכרו ברוקרים מהי־בארד או מפירסט ג'רזי טוענים שלא ידעו שהם קיבלו באחרונה עובדים מחברות שהיו בין חב־רות הברוקרים בעלות המכירות האגרסיביות והבלתי חוקיות ביותר בארצות הברית.

אבל סינתיה מקדונלד, הפ־רקליטה המפקחת על מחלקת הרישום של מחלק ניירות הערך של מסצ'וסטס, אומרת שהיא יכולה למצוא את מקומם של עשרות מעובדי היבארד לשע־בר, משום שהם ביקשו רישיון עבודה במדינה שלה.

וסטפילד פיננשל, חברת ברוקרים מניו יורק, שכרה 31 ברוקרים של היבארד שמקדונ־לד מכירה. חברה מדנבר שכרה ברוקר אחד וביקשה רישיון עבו־דה במסצ'וסטס. תומס ג'יימס, מרוצ'סטר שכרה עד עכשיו 46 ברוקרים של היבארד.

האם אפשר לשכור עובדים מחברה שאינה פועלת לפי החו־קים וללמד את הברוקרים לעש־ות עסקים בצורה שונה? ייתכן. אבל חשוב לדעת לפחות היכן קיבל ברוקר את הכשרתו הרא־שונית לפני שמפקידים בידיו כספים. ייתכן שמורגן ניסה לה־כשיר מחדש את הברוקרים שה־גיעו למשרדיה של אוראודרס במארלטון. אבל בסוף ספטמבר הגישה משקיעה תביעת בוררות נגד אחד מהם, בטענה שהוא השתמש לרעה בכספה בחשבון אופציות. חודשיים קודם לכן עזב הברוקר ועבר לחברת ברוק־רים אחרת. ברוקר רוחזי יכול תמיד למצוא לו בית.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בעולם

בקצרה

מנהל הפעילות האירופית של יכם התפטר לפתע ואי־מר שהוא מקבל משרה חדשה בגרמניה מולדתו. מומחים במגזר אומרים שהנקל נאלץ להתפטר אח־רי אי הסכמה עם היו"ר של יכם, לו גרסטנר.

קירד פיבודי האשמה כי לא הסכימה לבקשתו של ג'וזף ג'ט למסור לו מסמ־כים לשם הגנתו בתביעה בבוררות. לחברה היה באוג־וסט הפסד לפני מס בסך 30 מיליון דולר.

מאלזיה ביטלה איסור בן 7 חודשים על מסירת חוזים לחברות בריטיות. קואלה לומפור הודיעה גם כי לא תבקש עוד מענקים או סיוע כספי אחר מממשלת בריט־ניה.

הרווח הנקי של חברת הנפט טוטאל עלה מעט במחצית הראשונה של הש־נה, למרות תנאים קשים, אבל יו"ר החברה אמר כי הוא אינו אופטימי לגבי התוצאות בעתיד.

אלקטל־אלסתום זכתה בחלק משמעותי מן העס־קים שהוענקו להברות צרפ־תיות בסין, בסכב של חוזים שהוערך ב־478.5 מיליון דולר.

דאו ג'ונס מתכננת לפ־תוח באירופה ערוץ חדשות טלוויזיוני שיפעל 24 שעות ביממה בשיתוף חברת פל־קסטק מלונדון. החברה גם תרחיב את ההוצאה לאור של כתב העת שלה באירו־פה ל־10 גיליונות בשנה.

עלייה של 57% ברווחי קומפיוסרב ברבעון השני

מאת אבי בליזובסקי

חברת קומפיוסרב העולמית, החברה הגדולה בעולם בתחום מאגרי המידע ושירותי התקשורת, הציגה עלייה של 57% ברווחים ברבעון השני של '94, שהסתיים בסוף יולי. הכנסות החברה בתקו־פה זו הסתכמו ב־127.9 מיליון דולר – עלייה של 39.2% – לעו־מת 91.9 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון האח־רון הרוויחה קומפיוסרב 33.9 מי־ליון דולר, לעומת 21.6 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

כיום יש לקומפיוסרב כ־2.2 מיליון מנויים ביותר מ־120 מדי־נות. מדי חודש נוספים לרשת כ־80 אלף מנויים חדשים.

הסכם בין אליטליה לבריטיש מידלנד

מאת חולדה ליברמנט

ב־14 בספטמבר ייחתם הסכם מסחרי בין אליטליה שבשליטת IRI, חברת האחזקות הממלכתית האיטלקית, ובין בריטיש מידלנד ש־40% מהון המניות שלה נמצ־אים בשליטת SAS, חברת התעו־פה הסקנדינבית.

בריטיש מידלנד היא החברה הבריטית השנייה בגודלה בבריט־ניה, עם 45 מטוסים ו־3,700 עוב־דים.

תאגיד השקעות הודי וחברת סימנס הצטרפו לפרויקט התקשורת "אירידיום"

התאגיד ההודי ישקיע 32 מיליון דולר ויהיה חבר בדירקטוריון

מאת אבי בליזובסקי

תאגיד השקעות הודי הבנוק לפיתוח בהודו רכשו את זכויות ההפצה של מוצרי אירידיום בהו־דו, בבנגלדש, בבוטן, בנפאל, בסרי לנקה ובעוד מדינות. כתמורה לר־כישת הזכויות ישלם התאגיד 32 מיליון דולר ויהיה חבר במועצת המנהלים של חברת אירידיום.

מערכת התקשורת אירידיום תספק תקשורת נישאת אלחוטית עולמית, באמצעות 66 לוויינים הטסים במסלול נמוך מעל כדור הארץ. המערכת תהיה רשת תק־שורת אלחוטית גלובלית, שתאפ־שר למשתמש לקבל שיחות טל־פון ולטלפן בציוד נישא לכל מקום ברחבי העולם. מערכת התק־שורת תאפשר לותקשר לרשתות סלולריות בכל העולם ותעביר נתונים, קול, פקס ויימון. המערכת תהיה זמינה למשתמשים בסוף 1998.

"המשקיעים ההודים הם נדבך חשוב בקבוצת אירידיום והם מה־ווים תוספת כוח משמעותית לחב־רה", אומר רוברט קינזי, נשיא אירידיום. "אנו רואים בהודו שוק חשוב למוצרי תקשורת, פרט למוצרי אירידיום הנוכחיים", הו־סיף.

עוד הודיעה מוטורולה על חתי־מת הסכם לייצור מערכות מיתוג למערכות האירידיום, עם חברת סימנס הגרמנית. הטכנולוגיות של סימנס יעמדו במרכז מוקדי השי־דור העולמיים של פרויקט איר־דיום.

אירידיום היא תאגיד תקשורת גלובלי של מספר רב של חברות תקשורת ותעשייה בכל עולמיות, שהתאגדו כדי לממן את פרויקט אירידיום. 80 מדינות קיבלו על עצמן עד כה את תקני אירידיום. בין החברות בתאגיד ניתן למצוא את מוטורולה ארה"ב, רייתאון ולוקהיד.

עלייה של 16% ברווחי מבשלת הבירה היינקן במחצית הראשונה של השנה

צופה עלייה דומה גם במחצית השנה השנייה

אמסטרדם (רויטר). היינקן, מבשלת השיכר השנייה בגודלה בעולם, דיווחה שלשום על עלי־יה של 16% ברווחיה במחצית הראשונה של השנה.

"אנו מצפים שהגידול ברווח הנקי על פעולות רגילות יימשך בקצב דומה, פחות או יותר, גם במחצית השנייה של השנה", הודיעה היינקן.

הרווח הנקי של היינקן על פעולות רגילות במחצית הראשונה של השנה עלה ל־254.5 מיליון גילדן (146.4 מיליון דו־לר), לעומת 220.1 מיליון גילדן (126.6 מיליון דולר) בשנה הקודמת. העלייה ברווחים היא תוצאה של הגידול ביצוא, בעי־קר לארה"ב, לסין ולהונג קונג.

היצוא לסין עלה בתקופה זו ב־50%, ובירת היינקן היתה הבירה המיובאת הנמכרת ביותר בסין, אמר יו"ר הקבוצה, קארל וודסטין, במסיבת עיתונאים.

היינקן – שבאפריל הודיעה על תוכניות להשקיע יותר מ־800 מיליון גילדן (457.1 מיליון דולר) באסיה – מצפה להודיע לפני סוף השנה הנוכחית על הרחבת עסקיה במזרח הרחוק, אמר וודסטין. "אנו מקווים לס־פק מידע נוסף בנושא הרחבת העסקים למזרח הרחוק עד סוף השנה", אמר.

באירופה לא נרשם בסיכום הכללי שינוי משמעותי במכי־רות הבירה של היינקן. המכי־רות באיטליה, בצרפת ובהולנד ירדו, אך המכירות ביוון ובספ־רד עלו ואיזנו את הירידה הזו.

בנוסף לרווחים הרגילים במחצית הראשונה היו להיינקן רווחים חד פעמיים של 58.6 מי־ליון גילדן (33.72 מיליון דולר) ממכירת מניותיה בפרויקט משותף עם המוקפה ההלנדית בולס.

רווחי היינקן עלו על תחזית האנליסטים הביאו לעליית שער מניותיה ל־244.50 גילדן – עלייה של 7 גילדן – בבורסה של אמסטרדם.

עלייה של 23% ברווחי קדברי שוופס במחצית הראשונה

לונדון (בלומברג). הרווח לפני מס של קדברי שוופס עלה במח־צית הראשונה של השנה ב־23%, בעקבות קיצוץ בהוצאותיה ועלי־יה בביקוש העולמי לממתקים ול־משקאות קלים.

יצרנית השוקולדים והמשקאות הקלים, שמרכזה בלונדון, דיווחה על רווח לפני מס של 204.8 מילי־ון ליש"ט (313.3 מיליון דולר) בששת החודשים שהסתיימו ב־30 ביוני. באותה תקופה אשתקד הדי־ווחה החברה רווח לפני מס של 166.2 מיליון ליש"ט.

לדברי החברה, העלייה ברוו־חים הוכיחה כי הקיצוץ בהוצאות וההתרחבות הבינלאומית, בעיקר בשווקים מתפתחים, משתלמות. "אנו בטוחים שנמשיך לראות גי־דול ברווחים במחצית השנייה של השנה, מאותן סיבות שבגללן נרשם גידול במחצית הראשונה", אמר יו"ר החברה, דומיניק קדברי.

מכירותיה של החברה עלו ב־3.5%, ל־1.77 מיליארד ליש"ט. היקף מכירות הממתקים עלה ב־8.7%, והיקף מכירות המשקאות עלה ב־14%. לדברי החברה, הגי־דול ברווחים במחצית הראשונה נבע מגידול ברווח השולי, מ־10% בשנה הקודמת ל־12.1% השנה.

לדברי יו"ר החברה, מכירות מפעליה ברוסיה ובמזרח אירופה עלו בתקופה זו באופן חד.

מקדונל דגלאס קיבלה הזמנה ל־4 מטוסי אם־די 80

לונג ביץ', קליפורניה (בלומב־רג). מקדונל דגלאס הודיעה שלשום, כי AOM French Airlines הזמינה ארבעה מטוסי סילון דו מנועיים מדגמי MD-80. המ־טוסים יסופקו לחברה הצרפתית בחודשים הקרובים.

AOM תקנה את מודל MD-83, שיכול להטיס עד 165 נוסעים ולטוס עד 2,880 מייל ללא תדלוק. מטוסי הסילון הד־שים ישמשו את החברה לטיסות ברחבי אירופה, הים התיכון ואפ־ריקה.

מקדונל דגלאס איירקרפט, שמרכזה בלונג ביץ', קליפורניה – יחידה של מקדונל דגלאס שמרכ־זה בסנט לואיס – תספק ל־AOM את שני המטוסים הראשונים באוקטובר, ואת שני הנותרים בנו־במבר ובדצמבר. בכל מטוס יותקנו שני מנועים של פראט אנד וויטני JT8D-219.

AOM, שמרכזה בפאריס, הו־סיפה אופציות לקניית ארבעה מטוסים נוספים מדגמי MD-80.

בריטיש איירוויס לא תמכור את חלקה ביו־אס־אייר

לונדון (בלומברג). יו"ר בריטיש איירוויס, קולין מרשל, אמר שלשום כי לחברתו אין כל תוכני־ת למכור את חלקה ביו־אס־אייר בעקבות התרסקות מטוס של החב־רה ביום חמישי שעבר. כך דיווח העיתון "דיילי טלגרף". בהתרס־קות נספו כל 132 הנוסעים.

בעוד החוקרים מנסים לגלות את הסיבה להתרסקותו של מטוס הבואינג 737-300 בפרבר של פי־טסבורג, ירדו מניות יו־אס־אייר בעשר נקודה, והגיעו לשפל שנתי של 6⅛ דולר למניה. לפי השער הנוכחי שווה חלקה של בריטיש איירוויס בחברת התעופה האמ־ריקאית 75 מיליון ליש"ט (114 מיליון דולר), דיווח העיתון. בשנה שעברה שילמה בריטיש איירוויס 270 מיליון ליש"ט, או 22 דולר למניה, כדי לרכוש מניות ביו־אס־איר, במאמץ להתרחב לתוך שוק התעופה האמריקאי.

העיתון ציטט דובר של בריטיש איירוויס, שאמר כי יו"ר החברה מאמין שיו־אס־אייר "בטוחה בכל תנאי הבטיחות והתחזוקה הלגו־ניים", וכי הוא אינו חושב שהתר־סקות תפגע במוניטין של בריטיש איירוויס.

סגה תעקוף את המתווכים ותמכור ישירות לקמעונאים

טוקיו (בלומברג). יצרנית משחקי הווידאו, סגה אנטרפרייזס, תהיה יצרנית המשחקים האלקט־רוניים היפאנית הראשונה שתמ־כור את מכונותיה ישירות לקמעונאים, במקום דרך רשתות הפצה כבוכות. אנליסטים מעריכים, כי צעד זה עלול להוביל למ־לחמת מחירים בשוק משחקי הווידאו הרווחי של יפאן.

פקיד בכיר בחברה אמר שלש־ום, כי סגה תקים מאוחר יותר החו־דש חברה שתמכור את מכונת משחקי הווידאו החדשה שלה ישי־רות לקמעונאים יפאנים – צעד שעלול להוביל לזרם של המפי־צים. הפקיד אמר, כי הורדת המפיצים הקיימים של סגה על ידי בפיצים זעמים "אפשרית בהוד לכ", אך הוסיף כי החברה תוכל לעמוד בהפסד הכנסות זמני, בשו־עה שתתכונן למכור את כל מוצ־ריה האחרים ישירות לקמעונאים.

יצרנים יפאנים קשורים באופן מסורתי לשיטת הפצה גבוהה של מוצריהם. השיטה הובילה לכך שמחירי המוצרים הם בין הגבוהים ביותר בעולם, כיוון שכל תוליה בשרשרת לוקחת לעצמה חלק מה־רווח.

בענף הצעצועים המשווקים מעלים הסיטונאים את מחיר המוצרים ב־20% בטרם ימכרים אותם לקמעונאים, והקמעונאים מעלים את המחיר בכ־20% נוס־פים. לעתים עלול הצעצוע לעבור דרך שני סיטונאים, ואז יחכה עלייה נוספת במחיר.

עבר שבוע / רפי פרסיץ

דחליל האינפלציה הולם שוב

עלייה חודשית ב־0.6% במדד תשומות הייצור בארה"ב דרדרה את שערי איגרות החוב, המניות והדולר

שבוע־מסחר רגוע למדי נהיה סוער וקודח עם פתיחת השוו־קים בארה"ב ביום ששי בבוקר (שעון ארה"ב), כשנודע שמדד התשומות לייצור קיפץ ב־0.6% בחישוב חודשי: העלייה החודשי־ת התלולה [illegible] בארה"ב בארבע שנים.

נתון מאכזב זה ליבה מחדש חששות להתלקחות אינפלציו־נית, ששככו במקצת בעת האח־רונה.

בתום יום־המסחר באירו־פית, איבדו איגרות החוב הדולי־ריות ארוכות הטווח 1.6% משווין ונסחרו בתשואה שנ־תית של 7.71%; מדד הדאו־ג'ונס נסוג בכ־1% (0.3%- בחישוב שבועי); והדולר צנח ב־2.30 פניג לעומת המארק ויתר המ־טבעות האירופיים המובילים (כ־1.5% בחישוב יומי, 0.3%- בחישוב שבועי) וירידה פחו־תה, לעומת הליש"ט והין.

תעתועי אינפלציה

שווקים צודקים תמיד: גם כשהם טועים: גם כשהם "יוד־עים": שכן בהם, ורק בהם, נקב־עת רמת השערים. עם זאת, אין מנוס מן השאלה אם יש להתחשב [illegible] של תחזית אינפלציונית, כפי שנגלתה ביום ששי, על מה לסמוך. בהקשר זה [illegible] ההערות הבאות:

● אף שעלייה חודשית בשיע־ור של 0.6% באמד במדד האינפלציה המובילים [illegible] דאגה לבאות, ראוי לזכור כי בחישוב שנתי, מתבטאת העלי־יה בתשומות הייצור בארה"ב ב־2%: שיעור סביר למדי במשק צומח.

● [illegible]

תסמונת חג העבודה?

[illegible]

ההרות יותר (בחישוב שבועי) שהיו בנת־זולקו של מדדי־מני־ות במרכזים אחרים. להוציא מדד האנג־סנג בהונג־קונג, שהעפיל בשבוע שעבר ב־2.5%, והילך על סף 10,000 נקודות, נרשמה ירידה של 4% בטוקיו, שבה ננעל מדד־ניקיי, לראשונה מאז מאי, כפחות מ־20,000 נקודות. בפאריס התבטאה הירי־דה ב־3.5%, בלונדון ב־3.2%, במילאנו ב־3.1%, בסידני ב־1.7%, ובסינגפור ב־1.5%.

מחול הכלים השלובים

העוקב אחרי התנהגות השוו־קים בארה"ב, ובמרכזים פיננסי־ים אחרים, אינו יכול שלא להבחין ביחסי־הגומלין ההדו־קים המאפיינים את מטוטלת־תנודותיהם של איגרות־חוב, מניות ומטבעות: כשעולים שע־ריהן של איגרות־חוב דולריות, מאבדים מדדי־מניות ומתעצם מעמדו של הדולר בשוקי החלי־פין; כשנסוגים שעריהן של איג־רות־חוב דולריות, נשחקים שעריהן של מדדי־מניות בארה"ב והדולר מאבד מערכו.

תופעה זו מעוררת שתי תהי־ות בהתיות, המשוועות לליבון: תהייה 1: מדוע אין העליות בתשואות הדולריות מחזקות את מעמדו של המטבע האמ־ריקאי? – משני טעמים:

● בגלל חששות לעלייה בשיעור האינפלציה – שאם יתי־נסבו, יובילו להצטמקותן של התשואות הריאליות (הפער בין ריבית נומינלית לשיעור האינפלציה) שמניבות איגרות החוב בהתחשב בתשואה.

● בגלל נטייתם של משקי־עים לחסל השקעות דולריות קיימות ולהימנע מהיכנסן של השקעות דולריות חדשות) בין באיגרות־חוב, בין במניות. [illegible] מחיסול השקעות אלה נובעת לאפיקי־השקעה נקו־בים במטבעות אחרים.

[illegible]

שיקולי משקיעים

[illegible]

האחרונה נפילה בשעריהן של איגרות־חוב ומכשירים פיננסי־ים מניבי ריבית גבוהה, כל אי־מת שנרשמות ירידות במדדי־מניות?

● משום שרבים של חששות אינפלציוניים (בין מבוססים, בין דימיוניים) להיזון מעצמם ול־האדיר ציפיות להאמרות נוס־פות בתשואות – שפירושן שחיקה מקבילה ומתמשכת בשעריהן של איגרות־חוב.

● כבריחה מן הדולר, מעיקה בריחה מנכסים דולריים על שו־וים. כך קורה שבעימות בין תשואות דולריות נומינליות גבוהות לחששות אינפלציוניים, מכריע השיקול האחרון את הר־אשון.

בשוקי הסחורות

במקביל לנסיגה בשעריהן של איגרות־החוב הדולריות, שהנסיקה את התשואה השנתית שהן מניבות מ־7.49% ל־7.71%, עלתה התשואה השב־תית על איגרת החוב המארקית הארוכה מ־7.35% ל־7.59% ועל הליש"טית מ־8.59% ל־8.81%.

בעוד המסחר בשוקי הנפט והדלקים ובשוקי המתכות התע־שייתיות מתנהל על מי־מנוחות, עם תנודות צנועות לכאן ולכאן, התייקרו המתכות האצי־לות: פלטינה מ־415.25 ל־419.25 דולר לאונקייה, זהב מ־387.15 ל־391.25 דולר לאונ־קייה, וכסף מ־5.43 ל־5.51 דו־לר לאונקייה.

בשוקי התבואות נרשמה רגי־עה במחירי התירס והסויה, בעוד שחיטה למסירה בדצמבר האמי־רה מ־3.82 ל־3.90 דולר לבו־של.

בשוקי "הרכות", התייקר סו־כר למסירה באוקטובר מ־12.04 ל־12.26 סנט לליברה, וקפה למסירה בנובמבר מ־2.10 ל־2.17 דולר לליברה. סבירות, דו־מה ששער הקפה נכון לחדש את מגמת־עלייתו. לעומתם, נשחק שערו של רכז התפוזים למסירה בנובמבר, שחתם את השבוע ב־87.35 סנט לליברה, ירידה ב־7.65 סנט לליברה (8%-).

שערי התה, כפי שנקבעו בלונדון על פי איכותם, עמדו על 2.00, 1.45, 1.35 ו־1.07 ליש"ט לק"ג.

שער הבקר למסירה באוקטו־בר התכרסם מ־71.675 ל־70.60 סנט לליברה. שער הבוו־נה למסירה בדצמבר התאושש מ־69.04 ל־71.13 סנט לליברה (3%+ בחישוב שבועי).

תיקון טעות

המגמה שקבע הדולר כול המארק בשנה זו, 1.7685 מארק לדולר, נרשמה ב־8 בפברואר, לא באחד באוגוסט, כפי שצוין בטעות ברישום העליון במדור הקודם.

אי.אס.אי. יעוץ והכוונה בע"מ

ניתנת בזה הודעה בדבר פרסום תשקיף לפי סעיף 23 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח־1968

תשקיף

הצעה של

2,000,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בערך נקוב של 2,000,000 ש"ח.

הצעה לציבור

של **2,000,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח** ערך נקוב כל אחת המוצעות בדרך של מכרז ב־500,000 יחידות הכוללות כל אחת 4 מניות רגילות בנות 1 ש"ח. היחידות האמורות מוצעות במחיר אשר יקבע במכרז ואשר בכל מקרה לא יפחת מ־28.4 ש"ח ליחידה.

בחודש ינואר 1994 הקצתה החברה לצדדים שלישיים [שהפכו בעקבות ההקצאה האמורה לבעלי ענין בחברה], מניות של החברה שהיוו לאחר הקצאתן 15% מהונה המונפק של החברה. המחיר האפקטיבי בגין כל 1 ש"ח ערך נקוב הון מניות בהקצאה האמורה (מותאם לחלוקת מניות הטבה בחודש אוגוסט 1994) היה 4.48 ש"ח.
בחודש אוגוסט 1994 הקצתה החברה לאותם צדדים שלישיים מניות של החברה שהיוו לאחר הקצאתן 2.85% מהונה המונפק של החברה. המחיר האפקטיבי בגין כל 1 ש"ח ערך נקוב הון מניות בהקצאה האמורה (מותאם לחלוקת מניות הטבה בחודש אוגוסט 1994) היה 1.56 ש"ח.
בחודש אוגוסט 1994 הקצתה החברה לצד שלישי מניות המהוות 1.15% מהונה המונפק של החברה. המחיר האפקטיבי של 1 ש"ח ערך נקוב הון מניות בהקצאה האמורה (מותאם לחלוקת מניות הטבה בחודש אוגוסט 1994) היה 4.36 ש"ח. לפרטים אודות ההקצאות האמורות - ראה סעיף 6.1.2 לתשקיף.
המחיר המזערי למניה בהנפקה לציבור על־פי תשקיף זה הינו 7.10 ש"ח.
בין בעלי המניות בחברה קיימים הסדרים בקשר עם שחרור מניות של הצדדים מתחולת הוראות החסימה של הבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ - ראה סעיף 3.5 לתשקיף.

הצעה זו היא הצעה ראשונה לציבור של ניירות ערך של החברה.
בין החברה ובעלי ענין בה מתקיימות עסקאות. לפרטים - ראה פרק 8 לתשקיף.

החברה תיאמה למפרע, בדרך של הצגה מחדש (RESTATEMENT) את הדו"חות הכספיים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993, ולשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 1994 וזאת על מנת לשקף בהם את תיקון הטיפול החשבונאי ברכישת חברת בת מבעל ענין בה - ראה חוות דעת המבקרים, דו"ח הסקירה וביאור 2 טו' לדו"חות הכספיים.

בין בעלי המניות העיקריים בחברה נחתם הסכם לתיאום אופן ההצבעה באסיפות כלליות של בעלי המניות בחברה, לרבות בכל הקשור למינוי דירקטורים - ראה סעיף 3.3.2 לתשקיף.
מניות החברה יסחרו בבורסה במסגרת הרשימה המקבילה.

בחודש דצמבר 1993 רכשה החברה מבעלי ענין מניות אשר היוו את כל הונה המונפק של חברת הבת מודום יעוץ והכוונה בע"מ. בעלי הענין האמורים לא התחייבו לשפות את החברה או את חברת הבת האמורה בגין תביעות נגד חברת הבת שעילתן קודמה למועד רכישת המניות כאמור - ראה סעיפים 6.1.3 ו־6.10.1 לתשקיף.

לכספי תמורת ההנפקה לא נקבע יעוד מסויים והם ישמשו למימון פעילות החברה בהתאם להחלטות הדירקטוריון כפי שיהיו מפעם לפעם.
ניתן להשיג עותקים מהתשקיף ולהגיש הצעות לרכישת היחידות המוצעות אצל החתמים, בסניפי הבנקים ואצל חברים אחרים בבורסה.
עותק מהתשקיף ומההיתר לפרסומו יוגשו לרשם החברות ביום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.
המכרז בשלב א' יפתח ביום 11 בספטמבר 1994 בשעה 08.30 ויסגר בשעה 13.30 באותו יום.
יחידות שלא תמכרנה בשלב א' תוצענה בדרך של מכרז בשלב ב'. המכרז בשלב ב' יתקיים ביום 13 בספטמבר 1994.
הנפקת המניות לציבור מובטחת בחיתום. סך כל עמלות החיתום, הייעוץ, הריכוז, ההפצה וההוצאות האחרות הכרוכות בהנפקה זו צפויות להגיע לכ־17.82% מתמורת ההנפקה המזערית. לענין התחייבות החברה לשיפוי החתמים בקשר לתשקיף זה - ראה סעיף 2.4 לתשקיף.

מנהל קונסורציום החתמים:

קווי אשראי לישראל חיתום בע"מ

תאריך: 31 באוגוסט 1994

עדיף בקידמת הטכנולוגיה

לראשונה, עדיף מחשבים בע"מ מציגה מחשב PC הכולל שני מעבדים בשיטת Symmetric Multi Processing
המחשב מבוסס על מעבדי Pentium P54C במהירות עיבוד של 90MHz ו־100MHz.
פריצת דרך גם במחשבי 486. מחשבי VISION 486DX4 במהירות עיבוד של 100MHz [illegible]

אמינות ומקצוענות
VISION עדיף מחשבים בע"מ
טלפון: 400699 (08)

ח י י ג

02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7

ואתה מנוי על הארץ

שווקים

ירידות לדולר ולדאו ג'ונס

הירידות בארה"ב גררו מטה את שוקי אירופה והמזרח הרחוק

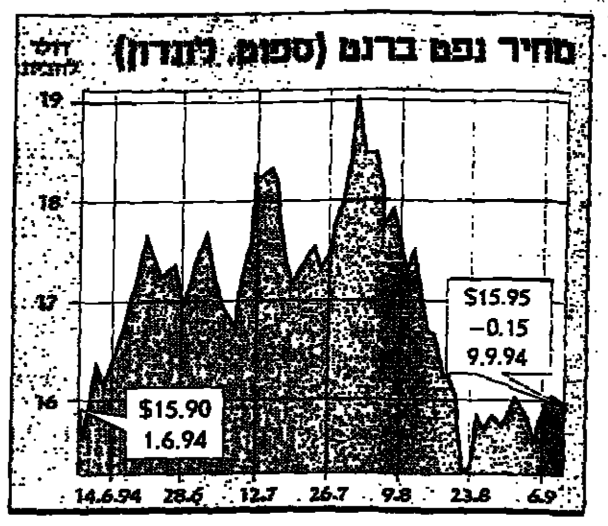

מאת אריה חשביה

וול סטריט

ירידות חדות נרשמו בסוף שבוע המסחר, לאחר פרסום הנתונים בדבר מדד המחירים היצרניים שעלה באוגוסט ב-0.6% – השיעור הגבוה ביותר זה ארבע שנים, בקירוב. נתונים אלה, שהיו הרבה יותר גבוהים מן התחזיות שעמדו על 0.4% לאחר עלייה של 0.5% ביולי, חידשו את החששות שהאינפלציה בארצות הברית עדיין לא הוסרה וכי פדרל ריזרב ישוב ויעלה את שיעורי הריבית על הדולר במסגרת מאבקו באינפלציה.

מדד דאו ג'ונס איבד 34 נקודות ונסגר ברמה של 3,875 נקודות. מדד סטנדרד אנד פורס ירד ב-4.96 נקודות ונסגר ברמה של 468.18 נקודות. במדד נסד"ק היתה ירידה של 5.91 נקודות והוא נסגר ברמה של 394.84 נקודות.

נפח המסחר היה 294.3 מיליון מניות. 570 מניות עלו, 1,653 מניות ירדו.

ירדו גם שעריהן של מניות החשמל והטלפון: הונג קונג אלקטריק נסוגה ב-15 סנט ל-26.65 דולרים של הונג קונג.

מניות סיניות שהיו מבוקשות מאוד בהונג קונג בעת האחרונה, ירדו בגלל מימוש רווחים. מדד המניות הללו (H) ירד בשל כך ב-2.54%.

שנחאי פטרוכמיקל ירדה ב-9 סנטים ל-2.82 דולרים של הונג קונג.

חברת הדפוס הסינית ביידן ירדה ב-10 סנטים ל-4.65 דולרים מקומיים.

אירופה

הירידות החדות בניו יורק, בעקבות פרסום הנתונים על אודות מדד גבוה מן החזוי של המחירים היצרניים בארצות הברית, גרמו ירידות חדות בבורסה של פרנקפורט. הירידות צברו תאוצה כאשר התברר שגם הדולר צונח מול המטבעות החשובים האחרים. סוחרים בגרמניה היו להוטים למכור את אחזקותיהם לקראת סוף השבוע, למקרה שהירידות יימשכו גם בתחילת השבוע החדש, בעוד השווקים באירופה סגורים.

כלכלנים אמרו כי הירידות בימים האחרונים אינן מייצגות את המצב האידיאלי בשוק וכי השערים הנוכחיים נמוכים מדי.

מניית מטאלגזלשאפט ירדה לרמה קרובה לנקודת השפל של השנה – 175.50 מארק – אחרי שפורסמה ידיעה בעיתונות כי עלויות הרה־ארגון שחקו חלק מהונה של החברה.

דובר של מטאלגזלשאפט הודה כי רוב הנתונים שפורסמו בעיתונות נכונים, אבל הוסיף שנעימת הידיעה היתה פסימית מדי.

בפאריס היו ירידות חדות אחרי פתיחה בסימן עלייה. גם כאן זקפו סוחרים את הירידות לחובת הירידות בוול סטריט. נמכרו במיוחד המניות הכבדות הכלולות במדד סי.איי.אס. כתוצאה, ירד המדד הזה ב-1.74%. גם המדד השני, SBF, ירד – ב-1.38%.

נפח המסחר היה 4.06 מיליארד פרנק.

מניית יורודיסני המשיכה וצנחה, בעוד השוק ממתין לפרסום נתונים בדבר מספר המבקרים בפארק השעשועים הגדול שליד פאריס.

גם מניית שניידר ממשיכה להילחץ כלפי מטה לאחר שבית משפט בלגי הוציא צו מעצר לצרכי חקירה, נגד המנכ"ל שלה.

מניית דוקס דה פראנס עלתה הודות לביקשים ספקולטיביים. כ-8% מהון החברה החליף ידיים ב-28 ימי מסחר. מקורות בשוק אמרו כי גוש של 300,000 מניות (2.5% מן ההון) נמכר על ידי אוני־ון דה אסודאנס דה פארי במחיר 800 פרנק המניה. ההיצע נרכש בידי משקיעים מוסדיים.

ירידות היו גם במילנו. גם הבורסה הזאת נפתחה בעליות, אך השפעה מן הירידות בשווקים האחרים בעולם. לעצבנות בבורסה האיטלקית תרמה גם היעדרותו של ראש הממשלה, סילוויו ברלוסקוני, מישיבת הקבינט ביום שישי.

מדד מיבטל ירד ב-1.77%. המדד השני, BCI, ירד ב-0.02%.

מניית אוליבטי ירדה ב-3.21% לאחר שחוקרי המשטרה הודיעו במשרד האוצר מסמכים הקשורים למכרז שבו זכתה יצרנית המחשבים האיטלקית הגדולה – לאספקת מחשבים למשרדי הממשלה. חקירת המשטרה קשורה לחשדות בדבר שחיתות בצמרת.

מניית גנרלי ירדה ב-1.05% ופינינפארינה ירדה ב-0.45%.

מזרח רחוק

המגמה במזרח היתה דומה לזו של שוקי המערב. בטוקיו איבדו המניות את מה שהשיגו בתחילת המסחר, ונסגרו בשערים נמוכים משערי הפתיחה בעקבות עסקות ארביטראז' היצעים לקראת סוף השבוע.

בהונג קונג היה מימוש רווחים בשורש הירידות.

ברוקרים מקומיים אמרו כי משקיעים זרים, וכמיוחד מוסדיים, החליטו למכור כאשר מדד האנג סנג הגיע לרמה של 10,200 נקודות, אבל הם הוסיפו וציינו כי ההיצעים היו סלקטיביים בעיקרם והתרכזו במניות בנקאיות.

המניה של חברת האחזקות HS-BC ירדה במחצית הדולר ונסחרה בשער של 93.25 דולרים של הונג קונג, ואילו מניית בנק האנג סנג ירדה ב-1.25 דולר ל-56 דולרים מקומיים.

מטבעות

בניו יורק צלל הדולר ביותר מפני: לאחר פרסום המדד הגבוה מן החזוי של המחירים היצרניים. שער החליפין היה 1.5377 מארק, בהשוואה ל-1.5612 מארק בשעת הפתיחה ו-1.5570 מארק ביום חמישי. שער החליפין של הין היה 99.21 לדולר, בהשוואה ל-99.57 בפתיחת המסחר ו-99.65 ביום חמישי.

במערכת המטבע האירופית התחזק המארק מול כל המטבעות האחרים, אבל בשיעור נמוך מזה שאליו היה יכול להגיע, להערכתם של סוחרים, וזאת בעקבות הערותיהם של חברים במועצת המנהלים של הבונדסבנק, שייתכנו קיצוצים נוספים בשיעורי הריבית על המארק. המטבע הגרמני עלה לשער של 4.9255 כתרים שוודיים במהלך יום המסחר האחרון בשבוע שעבר, אבל נסגר בשער של 4.9095 כתרים.

הפזטה הספרדית נסחרה בשער של 83.18 למארק, לעומת 83.17 למארק ביום חמישי.

הלירה האיטלקית המגוידת החליפה ידיים בשער של 1,019 למארק, בהשוואה ל-1,016.25 למארק ביום חמישי.

שער החליפין של הפרנק הצרפתי היה 3.4264 למארק, לעומת 3.4259 למארק ביום חמישי.

סחורות

במחיר הנפט מהים הצפוני (סוג ברנט) היתה ירידה, לרמה של 15.95 דולר לחבית בשוק הספוט – קרוב לרמה של תחילת יוני והרבה מתחת ל-19 דולר לחבית בסוף יולי. ביום חמישי היה המחיר 16.10 דולר לחבית. מחירי אקטובר בנעו סביב 16.40 דולר לחבית – 10 סנטים פחות מאשר ביום חמישי.

סוחרים בלונדון אמרו כי השוק מתוח לקראת גודל ההזמנה של סוחר אמריקאי גדול. אם ההזמנה תהיה בהתאם להערכה הגבוהה, כמעט יחוסל המלאי של ספטמבר. אם תהיה בהתאם להערכה הנמוכה, עשויים המחירים לרדת ירידה נוספת.

שוק המתכות היקרות בלונדון הגיב תגובה מעורבת על מדד המחירים היצרניים הגבוה מן החזוי בארצות הברית. מחיר הזהב עלה ב-80 סנט לאונקייה שהחליפה ידיים תמורת 392 דולר לאונקייה. לעומת זאת, כמעט לא היה שינוי במחיר הכסף. הפלטינה ירדה ב-1.25 דולר והפלדיום איבדה 1.50 דולר.

סוחרים בלונדון אמרו כי גם לזהב וגם לכסף היה ביקוש־יתר בעת האחרונה ויש לצפות לתיקון.

בניו יורק עלה הזהב ב-1.20 דולר ל-391.70 דולר האונקייה. הכסף עלה ב-5 סנטים לאונקייה ל-550 סנט לאונקייה. הפלטינה עלתה ב-1.20 דולר לאונקייה ל-420.50 דולר האונקייה.

הקפה עלה בלונדון בעקבות עליות בניו יורק. גם בקקאו נרשמה עלייה.

במתכות התעשייתיות היו עליות על יסוד הערכות כי בשבוע הבא יסתמן ביקוש לאלומיניום ולנחושת. סוחרים בלונדון אמרו כי יש ביקושים ספקולטיוויים באלומיניום. מחיר המתכת הזאת למסירה בעוד שלושה חודשים היה 1,584 דולר לטונה, בהשוואה ל-1,577 דולר לטונה ביום חמישי.

הנחושת מצאה תמיכה ברמה של 2,500 דולר לטונה, לאחר ירידה למחיר של 1,480 דולר לטונה. ביקוש באירופה הביא לעליית המחירים האחרונה וסוחרים מעריכים כי צפוי ביקוש ער מצד צרכנים ברבעון האחרון של השנה. הערכה זו מולידה ביקשים ספק-לסיחיים.

עלייה היתה גם במחיר הניקל, שהגיעו לרמה של 6,440 דולר לטונה לפני שירדו מעט.

גם האבץ והבדיל נהנו מעליות. הבדיל הגיע לשיא של שנתיים ברמה של 625 דולר לטונה.

רכז תפוזים עלה בניו יורק אחרי ירידות בימי המסחר הקודמים. אנליסטים מעריכים כי נקודת התמיכה בסחורה הזאת תהיה השבוע ב-82.50 סנט לליברה.

בסוכר היתה מגמה מעורבת. במחירי מארס היתה ירידה של 0.05 סנט לליברה.

מגמה מעורבת איפיינה גם את המסחר בסויה בשיקגו, שם מצפים סוחרים לפרסום – מחר – של נתוני היבול בארצות הברית. מזג האוויר במערב התיכון של ארצות הברית אידיאלי להבשלת הסויה וזה מבשר יבול גדול. גודל היבול יקבע את גובה המחיר, כמובן.

ביקוש מצד קרנות ותחזיות שמדברות על מלאי מוגבל של חיטה בעולם, הביאו לעליית מחירים בשיקגו. סוחר גדול בשיקגו אמר: "מדברים על יבולים קטנים בסין, ברוסיה ובאוסטרליה".

שר החקלאות האמריקאי אספי אמר כי משרדו שוקל מתן אשראי לרוסיה לרכישת חיטה אמריקאית. אם יינתן אישור כזה, יגרום הדבר לעליית מחירים.

א.ח. הרפז בע"מ
ח.פ. 51-189418-0

ניתנת בזה הודעה כי באסיפה כללית שלא מן המניין של החברה הנ"ל שנועדה ונתכנסה כהלכה ביום 17.7.94 נתקבלה החלטה מיוחדת לשנות את תזכיר ההתאגדות באופן שיתווסף לתזכיר סעיף 2(ג) כדלקמן:
"2 (ג) כל מטרה מסחרית אחרת".

דניאל בצלאלי, עו"ד,
ב"כ החברה.

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הסטיות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.1211	5.68
פרנק בלגי	20.59	5.34
מארק גרמני	1	5.16
לירה אירית	2.358	3.04
פרנק צרפתי	3.4255	2.89
אסקודו פורטוגלי	102.05	1.93
כתר דני	3.9545	1.45
פזטה ספרדית	83.27	0

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	פורוורד 3 חודשים קניה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.5378	1.5368	1.5375
פרנק שווייצרי	1.2815	1.2805	1.2780
ליש"ט*	1.5535	1.5525	1.5516
ין	99.22	99.15	99.18
דולר קנדי	1.3685	1.368	1.3707
פרנק צרפתי	5.268	5.265	5.2745
אקו*	1.2388	1.2378	1.2357
ד' אוסטרלי*	0.7456	0.7451	0.7440
ד' סינגפור	1.4965	1.4955	1.4946
לירטה	1566	1564	1565.15

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	5.000%	5.313%	5.813%
שטרלינג	5.438%	5.875%	6.771%
ין	2.375%	2.488%	2.750%
פר"ש	4.156%	4.406%	4.750%
מארק	5.000%	5.125%	5.496%
אקו	5.875%	6.188%	6.797%
פר"צ	5.625%	5.910%	6.375%
גילדן	5.020%	5.150%	5.490%
ד' קנדי	5.750%	6.310%	7.250%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 7.75%

יורודולר – פרנקפורט

תקופות	דולר	מארק
3 חודשים	5.060%	5.030%
6 חודשים	5.370%	5.150%
1 שנה	5.930%	5.520%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	4.68%
שנה	5.66%
10 שנים	7.43%
30 שנה	7.71%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-30.12.93
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3874.81	-33.65	-0.86%	3902.06	3844.2	3.22%
	S&P 500	468.18	-4.96	-1.05%	473.14	466.55	0.36%
טוקיו	ניקיי 225	19897.88	-19.9	-0.10%	20150.93	19853.17	14.24%
הונג קונג	האנג סנג	10145.02	-5.96	-0.06%	10280.46	10142.35	-14.66%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2299.96	-4.27	-0.19%	2311.2	2294.03	-5.18%
לונדון	FTSE 100	3139.3	-40.7	-1.28%	3193.0	3134	-8.16%
פרנקפורט	דקס	2185.15	12.78	0.59%	2192.05	2177.79	-3.60%
פאריס	CAC 40	1948.83	-34.57	-1.74%	1993.47	1945.4	-14.07%
מילנו	MIBTEL	10447	-188	-1.77%	10700	10447	4.47%
ציריך	SMI	2642.1	-22	-0.83%	2678.8	2635.4	-10.68%
אמסטרדם	EOE	413.19	-2.65	-0.64%	418.48	412.57	-0.26%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב ספט' (דולר לאונקייה)	391.7	0.6
כסף ספט' (סנט לאונקייה)	550.2	4.8
פלטינה אוקט' (דולר לאונקייה)	421.5	1.2

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	392
כסף (סנט לאונקייה)	5.5
פלטינה (דולר לאונקייה)	420
פלדיום (דולר לאונקייה)	152.75

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים נוב'	87.35	8.8
כותנה אוקט'	72.3	-0.35
קפה דצמ'	217	1.45
קקאו דצמ' (דולר לטונה)	1348	17
סוכר אוקט'	12.26	

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה נובמ' (סנט לבושל)	575.5	-0.25
חיטה דצמ' (סנט לבושל)	390.5	5.25
תירס דצמ' (סנט לבושל)	224	-1.75
בקר חי אוקט' (סנט לליברה)	70.6	0.05

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2479
בדיל ספוט (דולר לטונה)	609
עופרת ספוט (דולר לטונה)	689
אבץ ספוט (דולר לטונה)	972.5
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1562
ניקל ספוט (דולר לטונה)	6326

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	15.95
ברנט נובמ'	16.55
דובאי ספוט	15.15
מארין ספוט	14.3
טקסס קרוד ספוט	17.54
נפט לחימום ספוט	46.6

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)
איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להזורה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	191
נפטא פר"ב	151

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה נובמ' (דולר לטונה)	3955	37
קקאו דצמ' (ליש"ט לטונה)	1080	15
גומי אוקט' (דולר לקילו)	126.25	1.5

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)

סגירה	שינוי	שינוי ב-%
232.94	0.24	0.10%

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

שערי מטבע חוץ / 9.9.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת החודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.95	3.09	2.96	3.10	2.96	3.09	3.0055	3.0478	3.0059	3.0484	3.0111	3.0529	3.0290	0.17%	-0.10%	1.44%	-7.40%
1 מארק גרמני	1.89	1.98	1.91	1.99	1.91	2.01	1.9282	1.9553	1.9305	1.9578	1.9289	1.9557	1.9435	-0.35%	1.20%	12.93%	3.06%
1 לירה שטרלינג	4.54	4.75	4.58	4.79	4.62	4.84	4.6363	4.7015	4.6382	4.7037	4.6515	4.7162	4.6715	-0.07%	0.34%	5.85%	-3.38%
1 פרנק צרפתי	0.54	0.58	0.55	0.58	0.55	0.58	0.5631	0.5711	0.5628	0.5708	0.5646	0.5725	0.5673	-0.32%	1.25%	11.98%	2.22%
100 ין יפני	2.97	3.11	2.98	3.12	2.97	3.11	3.0252	3.0677	3.0271	3.0698	3.0228	3.0649	3.0458	0.03%	0.55%	14.07%	4.13%
1 גילדן הולנדי	1.69	1.77	1.69	1.77	1.71	1.79	1.7209	1.7451	1.7216	1.7460	1.7210	1.7449	1.7341	-0.31%	1.37%	12.72%	2.69%
1 פרנק שווייצרי	2.26	2.37	2.28	2.38	2.30	2.41	2.3075	2.3400	2.3078	2.3404	2.3139	2.3461	2.3237	-0.31%	2.05%	15.25%	5.20%
1 כתר שוודי	0.39	0.40	0.39	0.41	0.39	0.41	0.3929	0.3984	0.3926	0.3982	0.3941	0.3996	0.3958	-0.60%	1.12%	10.40%	0.78%
1 כתר נורבגי	0.43	0.45	0.43	0.45	0.43	0.46	0.4390	0.4451	0.4389	0.4452	0.4391	0.4452	0.4422	-0.34%	0.98%	11.33%	1.62%
1 כתר דני	0.48	0.50	0.48	0.50	0.48	0.51	0.4879	0.4948	0.4876	0.4946	0.4892	0.4961	0.4914	-0.32%	0.99%	11.38%	1.67%
1 מארק פיני	0.58	0.61	0.58	0.61	0.58	0.61	0.5951	0.6034	0.5945	0.6030	0.5947	0.6030	0.5991	-0.32%	0.93%	15.99%	5.88%
1 דולר קנדי	2.15	2.25	2.16	2.26	2.15	2.26	2.1909	2.2218	2.1918	2.2228	2.1922	2.2227	2.2089	-0.05%	-0.12%	-1.72%	-10.29%
1 דולר אוסטרלי	2.17	2.30	2.16	2.32	2.18	2.31	2.2415	2.2730	2.2379	2.2695	2.2408	2.2720	2.2568	0.41%	0.35%	11.55%	1.82%
1 ראנד דרא"פ	0.68	0.86	0.61	0.86	0.68	0.86	0.8449	0.8568	0.8449	0.8569	0.8476	0.8594	0.8513	0.29%	0.75%	-3.12%	-11.56%
10 פרנק בלגי	0.92	0.96	0.91	0.97	0.93	0.98	0.9369	0.9501	0.9364	0.9497	0.9398	0.9529	0.9438	-0.33%	1.20%	14.16%	4.21%
10 שילינג אוסטרי	2.69	2.82	2.70	2.82	2.73	2.86	2.7400	2.7786	2.7408	2.7795	2.7499	2.7882	2.7620	-0.32%	1.21%	12.83%	3.00%
1000 לירטה איטל'	1.85	1.95	1.86	1.98	1.88	1.97	1.8914	1.9181	1.8965	1.9233	1.8989	1.9253	1.9053	-0.69%	-0.09%	9.17%	-0.34%
100 פזטה ספרדית	2.26	2.41	2.30	2.45	2.31	2.42	2.3208	2.3535	2.3188	2.3516	2.3274	2.3598	2.3372	-0.25%	1.18%	11.66%	1.92%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.6721	3.7238	3.6703	3.7221	3.6864	3.7377	3.7025	-0.33%	1.14%	11.06%	1.38%
1 דינר ירדני	4.21	4.47	4.18	4.47	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3163	0.16%	-0.10%	3.25%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0181	1.69%	1.69%	2.84%	---
1 לירה מצרית	0.86	0.91	0.86	0.92	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9693	-0.61%	-0.87%	3.05%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3440	3.3910	3.3448	3.3921	3.3484	3.3949	3.3693	-0.02%	0.38%	5.83%	-3.40%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 9.9.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6484	1.5585	0.9945	1.3035	5.3393	1.7467	1.5898	3.2094
1 לירה שטרלינג	1.5423	---	2.4037	1.5338	2.0104	8.2346	2.6939	2.4518	4.9497
1 מארק גרמני	0.6416	0.4160	---	0.6381	0.8364	3.4259	1.1208	1.0200	2.0592
100 ין יפני	1.0055	0.6520	1.5672	---	1.3108	5.3689	1.7564	1.5986	3.2272
1 פרנק שווייצרי	0.7672	0.4974	1.1956	0.7629	---	4.0961	1.3400	1.2196	2.4621
1 פרנק צרפתי	0.1873	0.1214	0.2919	0.1863	0.2441	---	0.3271	0.2977	0.6011
1 גילדן הולנדי	0.5725	0.3712	0.8923	0.5693	0.7463	3.0568	---	0.9101	1.8374
1000 לירטה איטל'	0.6290	0.4079	0.9803	0.6255	0.8199	3.3585	1.0987	---	2.0188
10 פרנק בלגי	0.3116	0.2020	0.4856	0.3099	0.4062	1.6637	0.5443	0.4954	---

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
תל-אביב · 03-6917211
השמים פתוחים
ELAL אל על
CARGO מטענים

ליטו־אופסט "זיו" בע"מ
(להלן - "החברה")
בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ניתנת בזאת הודעה על פרסום
תשקיף הנפקה
של
1,868,500 מניות רגילות רשומות על־שם בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א בערך נקוב כולל של 1,868,500 ש"ח
המניות הנזכרות לעיל, מוצעות לציבור כדלקמן:
1,868,500 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א, מוצעות לציבור ב־10,100 יחידות, כאשר הרכב כל יחידה ומחירה המינימלי הם כדלקמן:
185 מניות רגילות במחיר של 4.76 ש"ח (476%) לכל מניה ובמחיר כולל של - 880.6 ש"ח
סה"כ מחיר מינימלי ליחידה - 880.6 ש"ח
היחידות תוצענה בדרך של מכרז על מחיר היחידה, שלא יפחת מהמחיר המינימלי בסך של 880.6 ש"ח ליחידה, אשר יתקיים ביום 11.9.94 וייסגר באותו יום.
הנפקה זו הינה הנפקה ראשונה לציבור על־ידי החברה.
ביום 14.10.93 הקצתה החברה לנסקר (NESCARE) בע"מ (להלן: "נסקר") - חברה בבעלותם של קרליין (פרמאגיס) בע"מ (להלן: "קרליין") ושל זנס קוסמטיקס פריז בע"מ (להלן: "זנס") בחלקים שווים - 111,399 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א אשר היוו לאחר ההקצאה 29.2% מהון המניות הנפרע בחברה. המחיר ל־1 ש"ח ע.נ. שהוקצו לנסקר הוא כ־19.57 ש"ח (1957%) (בחישוב המחיר הנ"ל נלקח בחשבון סך של 181,040 ש"ח שחולק כדיבידנד לנסקר ונסקר החזירה והשקיעה בהון החברה כתוספת פרמיה בגין המניות שהוקצו לה כאמור). ביום 21.12.93 הקצתה החברה לרביב צולר 8,355 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א בתמורה לסך של 150,000 ש"ח. המחיר ל־1 ש"ח ע.נ. שהוקצו לרביב צולר בהקצאה הנ"ל הוא כ־17.9 ש"ח (1790%).
מכירות החברה במישרין ובעקיפין ללקוחות שהם בעלי ענין (קרליין וזנס) בשנים 1991, 1992, 1993, וברבעון הראשון של שנת 1994, היו בשיעור של 13.9%, 21.0%, 24.1% ו־24.1% מכלל הכנסותיה של החברה, בהתאמה. המכירות ללקוחות שהם בעלי ענין כאמור, נעשות בתנאים המסחריים הרגילים המקובלים בחברה. ראה סעיפים 11.2.4 ו־11.2.5 לתשקיף.
לתמורת ההנפקה על פי תשקיף זה לא נקבע ייעוד מוגדר והיא תשמש לפעילות עיסקית כפי שיחליט דירקטוריון החברה מעת לעת.
בין ה. זיו חברה לאחזקות בע"מ לבין נסקר, קיים הסכם בדבר זכות סירוב ראשון במכירת מניותיהם בחברה ובדבר תיאום אופן ההצבעה שלהם ביחס לבחירת דירקטורים בחברה. ראה סעיף 6.5.1 לתשקיף.
בדבר עיסקאות בין החברה לבין בעלי ענין בה - ראה 11.2 לתשקיף.
החברה תיאמה בדרך של הצגה מחדש (restatement) את הדוחות הכספיים ליום 31.12.90, 31.12.91 וליום 31.12.92 על מנת לשקף בהם למפרע תיקון הטיפול החשבונאי בהפרשות לחופשה והבראה, הוצאות הנפקת הון, שיעורי הפחת והוצאות מס. ראה דו"ח רואי החשבון וביאור 2(ח) לדוחות הכספיים.
בעניין התחייבות שיפוי של החברה כלפי החותמים לפי הסכם החיתום בקשר עם התשקיף ראה סעיף 5.5 לתשקיף.
ההנפקה לציבור על פי תשקיף זה מובטחת בחיתום. סך כל עמלות החיתום, ההפצה, הניהול, הריכוז וההוצאות האחרות של הנפקה זו, צפויות להגיע לכ־15.55% מהתמורה המיידית ברוטו, לפי המחיר המינימלי ליחידה.
מנהלי קונסורציום החתמים: הבינלאומי הראשון ושותי חיתום והשקעות בע"מ, איפקס־ישאי ניהול הון בע"מ, רקיע חיתום (1993) בע"מ, מרכזית חיתום וקידום עסקים בע"מ, אינגר ברנע ושות' - חיתום והנפקות בע"מ, מעוף חיתום בע"מ, י.א.צ. השקעות ונכסים בע"מ, להבה חתמים בע"מ, רבבות חיתום בע"מ ואינטרסט־פרדייאום וקידום הנפקות (1993) בע"מ.
תאריך התשקיף: 31.8.94

חברת רשף מחשבים
וציוד היקפי (1982) בע"מ
הודעה לציבור מחזיקי אגרות חוב (סדרה א')
בהתאם לתנאי תשקיף ההנפקה מיום 12.8.91 ושטר נאמנות לאג"ח שנחתם ביום 11.8.91 בין החברה והחברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ (להלן הנאמן) ובהמשך להודעת הנאמן מיום 31.8.94 הננו מתכבדים להודיעכם כי הריבית שתשאנה אגרות חוב (סדרה א') צמודות לשער היציג של דולר ארה"ב מיום 8.8.91, לתקופה 1.9.93 ועד 31.8.95 הינה בשיעור 7.8125%.
מאיר עשת,
מזכיר החברה

מודעה

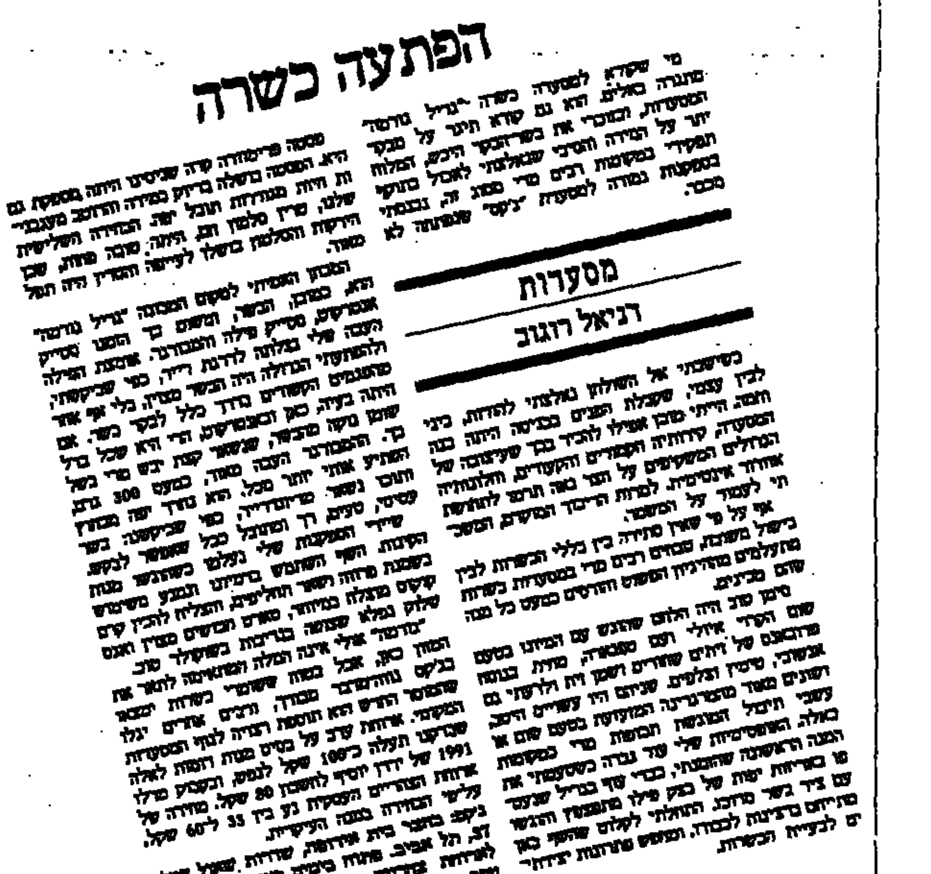

פורסם ב הארץ ב- 31.3.94

המרכז הישראלי לניהול
בית-הספר למנהלים
קורס
ניהול פרוייקטים
למהנדסים ולמנהלים
הקורס מיועד למנהלים ולמהנדסים המופקדים על תכנון פרוייקטים מורכבים בארגוניהם, או למי שמיועד לתפקידים אלו.
מטרות הקורס:
- להקנות למשתתפים ידע תיאורטי שיטתי ומקיף על תהליך ניהול פרוייקטים - לאורך כל מחזור החיים של הפרוייקט.
- הקניית כלים יישומיים לתכנון, ניהול ובקרת פרוייקטים.
- לפתח אצל המשתתפים גישה מערכתית הקושרת את הפרוייקט עם גורמים שונים בארגון ובסביבה הרחבה.
(הקורס מוכח לגמול השתלמות).
מועד פתיחה:
30.10.94
ימי א' בשבוע במשך כארבעה חודשים (130 שעות לימוד) במלון רמת אביב.
פרטים והרשמה:
בית- הספר למנהלים
טל. 03-6990234, 6995134,
פקס. 03-6994516, 03-6995207
המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-6957202,
פקס. 03-6953104

هكذا من الأصل

נדל"ן

ליקויים שורשיים במערכת התכנון

כך נקבע בדו"ח מיוחד שהוזמן על ידי משרד הפנים, לבחינת השפעת הניסיונות לזירוז הליכי אישור תוכניות לבנייה

מאת נעה וסרמן

משך הזמן הנדרש לאישור תוכניות במחוזות הצפון, חיפה ותל אביב הוא בלתי סביר – כך עולה מדו"ח שכותרתו "זירוז הליכים", אשר חובר בהזמנת מינהל התכנון שבמשרד הפנים.

לטענת מחברי הדו"ח, פרופסור רחל אלתרמן מהטכניון והארכיטקטית מיכל ספיר, אישור תוכניות במחוזות אלה, משלב ההפקדה ועד האישור, נמשך יותר משנתיים וחצי בממוצע. בנוסף, ניכרת במחוזות אלה תופעה של השהיית תוכניות: 40% מהתוכניות המופקדות אינן מקבלות אישור, אך גם אינן נדחות באופן מפורש. הדו"ח מציין, כי בתל אביב ובחיפה מתעכבים האישורים, על אף שהעומס במחוזות אלו אינו רב.

> הדו"ח מציין, כי בתל אביב ובחיפה מתעכבים האישורים, על אף שהעומס במחוזות אלו אינו רב

מחברי הדו"ח מצאו עוד, כי במחוזות ירושלים, הדרום והמרכז האישורים מתקבלים בפרק זמן סביר. הוועדה המחוזית ירושלים נמצאה כוועדה היעילה ביותר: אישור תוכנית בוועדה זו נמשך תשעה חודשים בממוצע – פרק הזמן בו מאושרות כיום תוכניות באמצעות הליך האישור המקוצר (ול"ל).

עיכובים באישור התוכניות בוועדות השונות משפיעים על מחירי הדיור. המחסור החמור בקרקעות זמינות לבנייה למגורים תרם, לדעת מומחי נדל"ן, לעליית מחירי הדיור בשנים האחרונות. המחסור, כמו גם הליכי האישור המסורבלים והעומס המוטל על הוועדות השונות, הובילו את הממשלה לאשר ביולי השנה תוספת תקציב למשרד הפנים ולזרז את הכנת תיקון 40 לחוק התכנון והבנייה והגשתו לאישור.

לגרסת בנק ישראל ומשרד האוצר, הליכי התכנון משפיעים על האינפלציה. זאת, כיוון שבמסגרת התוכנית למלחמה באינפלציה שהוגשה לראש הממשלה, כלולה ההצעה לביטול טבלת הצפיפויות בתוכנית המיתאר הארצית האישור פעולת צוות מיוחד בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, לשיפור עבודת ועדות התכנון.

בימים אלה דנים בממשלה בהקמת ועדת שרים מיוחדת לענייני דיור בשבראשה יעמוד ראש הממשלה יצחק רבין, בתוקף תפקידו כשר הפנים. ועדה זו תטפל בין היתר בזירוז הליכי התכנון.

דו"ח "זירוז הליכים" בוחן את מידת הצלחתם של הניסיונות לקיצור פרק הזמן באישור תוכניות. בדו"ח נבחנה בעיקר את מידת השפעתו של תיקון 26 לחוק התכנון והבנייה, שנחקק בשנת 89' והשפעת חוק הול"ל (ועדה לבנייה למגורים) שנחקק בשנת 90'. תיקון 26 כלל צמצום בסמכויות שר הפנים, הקמת ועדה להשלמת תוכניות וניסיון לקצוב פרקי זמן מירביים להליכי אישור שונים.

נתונים על 16 חודשים

מדגם שערכו מחברי הדו"ח כלל בדיקת משך אישור תוכניות, משלב ההפקדה ועד אישורה או דחייתה בארבעה חודשים, במשך השנים 86' ועד סוף 92'. החודשים שנבחרו לצורך המדגם היו מאי-יוני, ונובמבר-דצמבר – חודשים שבהם אין חגים או חופשות.

בסך הכל נאספו נתונים על 16 חודשים, בשבע שנים, המהווים כחמישית ממשך הזמן הנבדק. לגבי כל אחת מקבוצות הנתונים נאספו בין 150 ל-600 פרסומים על הפקדות ובסך הכל מדובר ב-3,000 פרסומים על הפקדת תוכניות, מהם כ-1,400 פרסומים על אישור או דחיית תוכניות.

מממצאי הדו"ח עולה, כי 97% מהתוכניות שנבדקו, אושרו. שיעור זה מצביע על כך שלפני הפקדת התוכנית מתקיימים הליכי דיון ואישור מקדימים, פורמליים ובלתי-פורמליים. ממצאי הדו"ח אינם כוללים את משך הזמן בו מתקיימים דיונים לגבי התוכניות טרם הפקדתן.

עוד עולה מהדו"ח, כי תיקון 26 לחוק התכנון והבנייה הביא לגידול בשיעור התוכניות שאושרו בתוך פרק זמן של שנה עד שנה וחצי, ב-15%-25%.

ממוצע זמן אישור תוכניות נקודתיות – המתייחסות לאתרים המורכבים מחלקה אחת עד חמש חלקות, בשטח כולל של עד 25 דונם ומיועד למגורים בלבד, שימושים מעורבים הכוללים מגורים ושימושים כלליים – קוצר מפרק זמן של שנה וחצי לשנה בלבד. תיקון 26 הביא גם לקיצור של שלושה חודשים באישור תוכניות השינוי, שהן עיקר התוכניות בגין ביטול החובה לקבלת אישור משר הפנים לאישור תוכניות מסוג זה.

יחד עם זאת קובע הדו"ח, כי תיקון 26 לא הביא לצמצום מספר התוכניות אשר אישורן התעכב. אישורן של חמישית מהתוכניות נמשך יותר משנתיים ואישורן של 5% מהתוכניות נמשך יותר מחמש שנים.

עוד נמצא, כי כשליש מהתוכניות שנדונו היו מופקדות טרם דחייתן לתקופה של חמש שנים. לדעת מחברי הדו"ח ממצא זה מעלה את החשש שהיתרונות הגלומים במצב של הפקדה מנוצלים לרעה על ידי הוועדות וגורמים להארכת שלב זה ללא צורך תכנוני. עוד קבעו מחברי הדו"ח כי תיקון 26 לא הביא לשינוי בשיעור התוכניות שמשך אישורן ארוך במיוחד.

כמו כן, מציין הדו"ח, לא הצליח תיקון 26 להביא לקיצור פרק הזמן לאישור תוכניות החלות על שטח של 12 מגרשים ויותר, מקטע עירוני או תחום יישוב שלם. פרק הזמן לאישור תוכנית מסוג זה התייצב על שנתיים בממוצע ואולי אפילו הוארך. מאידך גיסא, הביא תיקון 26 לקיצור פרק הזמן באישור תוכניות ספציפיות, החלות על אתר אחד.

מחברי הדו"ח משערים, כי בתוכניות נקודתיות קל להשיג קיצור בלוח הזמנים, שכן התוכנית מופקדת ביוזמת יזם המעוניין לממש את הקרקע. זאת, בעוד שהשהיית אישור תוכנית כוללנית נובעת מקשיים שורשיים, הקשורים בין היתר באופן קבלת ההחלטות ובמספר הדרגים המאשרים את התוכנית.

ול"ל – חצי הזמן

הדו"ח קובע גם, כי פרק הזמן לאישור תוכניות לבנייה למגורים החלות על אתר אחד, הוארך בארבעה חודשים ממשך הזמן שהוקצב בתיקון 26 והוא עומד כיום על שנה אחת. לטענת מחברי הדו"ח, התארכות פרק הזמן, למרות שמדובר ברבע מהתוכניות המקבלות אישור, מלמדת על ליקויים שורשיים במערכת התכנון, בעיקר עקב העמסת יתר על הוועדות המחוזיות.

עוד נטען בדו"ח, כי ההבדל בין משך הזמן לאישור תוכניות בין הוועדות המחוזיות השונות, משקף בעיה משפטית שיצר תיקון 26, לפיו פרקי הזמן לאישור תוכניות הם בגדר המלצה בלבד, והצלחת התיקון נשענת על הרשויות אשר השתנו בעבר בהפעלת החוק.

מן הדו"ח עולה גם, כי אישור תוכניות בהליך המקוצר (ול"ל) אורך בממוצע כרבע מפרק הזמן לאישור במסלול הרגיל. אולם, מאז חוקק החוק בשנת 90' הוכפל זמן האישור מחמישה חודשים לעשרה חודשים בממוצע – כך שפרק הזמן הממוצע כיום לאישור באמצעות ול"ל הוא, למעשה, חצי הזמן לעומת זמן אישור רגיל.

> הוועדה המחוזית ירושלים נמצאה כיעילה ביותר: אישור תוכנית בוועדה זו נמשך תשעה חודשים

בהתאם לממצאי הדו"ח, הבעיקר על סמך פעילות הוועדה המחוזית ירושלים שנמצאה כוועדה היעילה ביותר, מציינים המחברים את העובדה כי ניתן לייעל את הליך אישורי התוכניות באמצעות שיפור בגורם האנושי. עוד טוענים מחברי הדו"ח, כי אין די בקביעת פרקי זמן קצרים ומוגדרים לאישור תוכניות בחוק, שכן הניסיון שהצטבר מיישום החקיקה המהירה מלמד שגם כאשר נקובים בחוק פרקי זמן קצרים, הם אינם מיושמים הלכה למעשה בכל הוועדות.

לדעת מחברי הדו"ח, נוסח תיקון 40 לחוק התכנון והבנייה שהוגש לממשלה באוגוסט 94', את הקו הנכון לקיצור ההליכים. זאת, כיוון שהוא כולל הטלת אישור תוכניות מצומצמות והקלות על ידי ועדות מקומיות ולא על ידי ועדות מחוזיות. עם זאת – קובעים מחברי הדו"ח שהוזמן משרד הפנים – יש לבחון הצעות נוספות לקיצור הליכים, ובמקביל לבחון דרכים לתמרוץ מינהלי והעשרת כוח האדם המקצועי במערכת התכנון.

קר"אופ צפון תפרסם מכרז סגור לבניית 9,000 מ"ר במפרץ חיפה

הרשת תבצע עסקת קומבינציה לבניית שטחי מגורים ומסחר בכרמל בפרויקט ששוויו 35 מיליון דולר

מאת נעה וסרמן

רשת קר"אופ צפון תפרסם בקרוב הצעה לקבלת הצעות לביצוע פרויקט בשטח 9,000 מ"ר למסחר ותעשייה במפרץ חיפה. הפרויקט יוקם על קרקע פנויה בשטח של 6 דונם שבבעלות קר"אופ צפון. השטחים בפרויקט יהנו מניצול מלא של 150% הבנייה המותרים במגרש, והם מיועדים למסחר ותעשייה. עלות בניית הפרויקט מוערכת ב-10 מיליון דולר.

רשת קר"אופ צפון תגיש בקרוב בקשה לשינוי תב"ע נקודתית בשטח של 4 דונם, הנמצא בבעלות הרשת והמועצת פועלי חיפה בהסתדרות במרכז הכרמל.

על פי תוכנית בניין עיר הנוכחית, ניתן לבנות על ארבעת הדונמים 6,000 מ"ר, שעיקרם למגורים ומיעוטם מיועדים לשטחים מסחריים. כיום ממוקם על הקרקע סניף של רשת קר"אופ צפון.

הרשת תבקש להגדיל את אחוזי הבנייה על הקרקע לכ-11 אלף מ"ר, ולבנות במקום בעיקר דירות למגורים. הרשת והמועצת פועלי חיפה ישקלו אם לשלב את שטחי המסחר הקיימים על הקרקע בפרויקט החדש, או להרוס ולבנות שטחי מסחר חדשים.

בניית הפרויקט תבוצע בעסקת קומבינציה עם קבלן בעל יכולת ביצוע מוכחת בפרויקטים גדולים. בין היתר יפנו בעלי הקרקע לחברות הקבלניות: ארגמן, פריצקר, רוזי, מושקוביץ ודנקנר.

שווי הכלכלי של הפרויקט בערכי מכירה מוערך בכ-35 מיליון דולר. בעבר התקיימה מחלוקת בין מועצת פועלי חיפה ורשת קר"אופ צפון לגבי הבעלות על הקרקע שעליה יוקם פרויקט המגורים והמסחר. באחרונה נפסק, באמצעות בורר מוסכם, כי 55% מהקרקע שייכים למועצת פועלי חיפה ו-45% לרשת קר"אופ צפון.

רשת קר"אופ צפון תחנך בשנה הקרובה שלושה סניפים חדשים בשטחים מסחריים אשר הושכרו בחוזים ארוכי טווח, לפי אחוזים ממחזור המכירות. הסניפים נמצאים ברמות ספיר, כרמיאל ומעלות. ברמות ספיר ייפתח סניף בשטח של 1,000 מ"ר, שהושכר מחברת מבני תעשייה. בכרמיאל ייפתח סניף בשטח של 1,500 מ"ר, שהושכר מהקבלן זאב ויניק ובמעלות ייפתח סניף בשטח 1,800 מ"ר אשר הושכר מחברת מריו לזניק.

קו נדל"ן

משך זמן בנייה ממוצע לדירה בבנייה פרטית

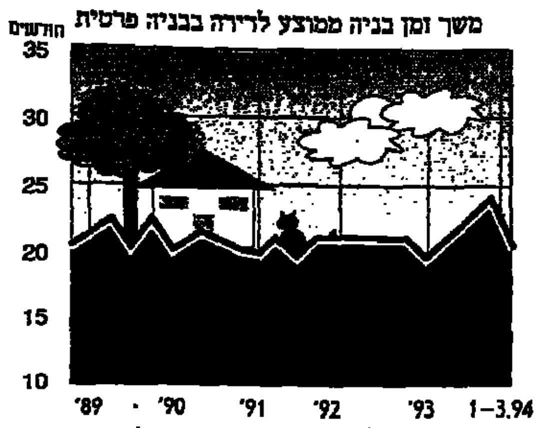

ברבעון הראשון של השנה הגיע משך הבנייה הפרטית ל-20.2 חודשים בממוצע. זוהי ירידה של 13.7% לעומת הרבעון הקודם. ירידה זו באה לאחר שב-93' נרשמה מגמה של התארכות במשך הבנייה – עד ל-23.4 חודשים בממוצע, ברבעון האחרון של השנה. משך הבנייה בראשית 1994 הוא בדומה שאפיינה את השנים 1990–1992. "משך הבנייה" מבטא את הפרש הזמן שבין "התחלת הבנייה" לבין סיום בניית המבנה. מועד זה אינו תואם בהכרח את המועד שבו ניתן לאכלס את הדירה – התלוי במידת השלמת הפיתוח או התשתיות.

תעשייה ומשרדים

רונית מורגנשטרן

ת.ג.י.י. – מקווה לעסקים עם עקבה

קבוצת ת.ג.י.י. מקימה באזור התעשייה אילת, על שטח של 4 דונם, את מרכז הבנייה הגדול באזור. המרכז ישתרע על פני 3,000 מ"ר בנויים בשתי קומות. הקבוצה תשקיע בבנייה כ-1.6 מיליון דולר. מרכז הבנייה החדש ישמש לפעילות השוטפת של קבוצת ת.ג.י.י. – שיווק מוצרי בנייה ("עשה זאת בעצמך" ורשת סופר-קרמיק שבבעלותה. המרכז באילת יהווה גם זרוע שיווקית של מרבית המפעלים המייצרים תשומות לבנייה ולבית שבאזור, כולל אספקת מוצרים מתחום הבנייה לעיר השכנה עקבה, עם פתיחת הגבולות עם ירדן לפעילות מסחרית. משה רוזנברג, מנכ"ל קבוצת ת.ג.י.י. מעריך את שווי הפרויקט לאחר השלמתו בב-2.5 – 3 מיליון דולר.

אשלד – מתכשיטים בשדרות ועד דיסקוטק בכרמיאל

קבוצת אשלד, שבשליטת ליהו וייסר, השלימה לאחרונה כמה עסקות השכרה של מבני תעשייה באזורי פיתוח, בשטח כולל של כ-17 אלף מ"ר, תמורת דמי שכירות שנתיים של כ-600 אלף ד'. המבנים שהושכרו הם בשטחים של 550–4,000 מ"ר.

בשדרות השכרו ארבעה מבני תעשייה בשטח כולל של 6,675 מ"ר: מפעל אורליין שכר 2,700 מ"ר ב-2.96 דולר למ"ר; מפעל תכשיטי רויש – 2,025 מ"ר ב-2.71 דולר למ"ר; מפעל אקספנצבלס שכר 1,125 מ"ר ב-2.5 דולר למ"ר; חב' סוד – 825 מ"ר ב-3 דולר למ"ר. בבאר שבע השכירה חברת אשלד שני מבני תעשייה: לחברת פריסטנגר השכרו 4,000 מ"ר ב-3.25 דולר למ"ר, ולמפעלי ים המלח השכרו 500 מ"ר ב-3.7 דולר למ"ר. בבית שמש – מלניר סחר שכר 650 מ"ר ב-3 דולר למ"ר ועדית ניהול (מקבוצת קרדן) – 960 מ"ר ב-2.8 דולר למ"ר.

שטחים נוספים של מבני תעשייה שהושכרו על ידי הקבוצה הם: 1,350 מ"ר בדימונה למתפרת דניאל ב-1.83 דולר למ"ר; 80 מ"ר בטבריה לפיטנגו יבנה (יבנה ציור משרדי) ב-3.2 דולר למ"ר; 675 מ"ר בנתיבות למיסוך תעשיות מזון ב-3 דולר למ"ר, ו-1,300 מ"ר בכרמיאל לדיסקוטק בבעלות אברהם ריש ב-2 דולר למ"ר.

2,100 ד' למ"ר ב"עמיאל סנטר"

בבית עמיאל סנטר הממוקם ברחוב קיבוץ גלויות בתל אביב נותרו עוד כ-1,000 מ"ר למכירה. המחיר הנדרש למ"ר מגיע עד 2,100 דולר. כזכור, לפני כחצי שנה, בתחילת השיווק, נמכרו במקום שטחים במחיר 1,450 דולר למ"ר.

היחידות המוצעות למכירה הן: בקומה שנייה – שתי יחידות בנות 450 מ"ר לפי 1,850 דולר למ"ר. בקומה השלישית – שתי יחידות – אחת בת כ-60 מ"ר במחיר 2,000 דולר למ"ר, והשנייה (יחידה פינתית עם חלון גדול) לפי 2,100 דולר למ"ר.

באחרונה בוצעו בבית עמיאל סנטר כמה עסקות על ידי אנגלו-סכסון תל אביב, המשווק הבלעדי של הפרויקט: מושב ליד נתניה רכש 193 מ"ר בקומה השלישית לצורכי השקעה בכ-360 אלף דולר, לפי מחיר של 1,850 דולר למ"ר. המושב רכש גם שלושה מקומות חניה בבניין תמורת 15 אלף דולר; סוכנות ביטוח רכשה 85 מ"ר בקומה השלישית לשימוש עצמי בכ-157 אלף דולר, במחיר 1,850 דולר למ"ר. בשתי עסקות קודמות נמכרו כ-400 מ"ר בקומה השנייה לסוכנות הביטוח "גלשן" לפי 1,800 דולר למ"ר. 600 מ"ר נוספים נמכרו באותו מחיר לאיש עסקים פרטי, שרכש את השטח לצורכי השקעה. בית עמיאל סנטר, המשתרע על פני כ-17 אלף מ"ר בנויים בשטח של כ-4.3 דונם, נבנה על ידי חברת אבידור נכסים ומשווק בלעדית על ידי אנגלו-סכסון, הסוכנות הארצית לנדל"ן עסקי-מסחרי.

בית עמיאל סנטר. נותרו 1,000 מ"ר למכירה

כלל-פארם בקניון אורות

רשת כלל פארם שכרה בקניון אורות בבאר עקיבא שטח של כ-330 מ"ר שעליו תקים סניף של הרשת. הרשת תשלם לבעלי הקניון, חברת אגגל מרכזי מסחר, כ-6,000 דולר לחודש, לפי 18 דולר למ"ר.

אל-קל תציג ב"יחד רהיטי ישראל"

חברת אל-קל, ותיקת יבואניות הרהיטים הקלאסיים בישראל, רכשה שטח של 286 מ"ר במרכז הרהיטים הבינלאומי "יחד רהיטי ישראל", הנוקם באזור התעשייה החדש של ראשון לציון על ידי חברת א.ר.פ. החברה נמצאת בבעלותו ובניהולו של איש העסקים אמיליו פלוס. אל-קל שילמה כ-400 אלף דולר עבור השטח שרכשה. המחיר המקובל למ"ר ב"יחד רהיטי ישראל" הוא 1,440 דולר. בשטח שנרכש תקים חברת אל-קל אולם תצוגה. החברה היא יבואנית בלעדית של רהיטים מבלגיה, העשויים עץ אלון. שטחי מרכז הרהיטים של אמיליו פלוס משתרעים על פני כ-8,000 מ"ר והיקף המכירות שלהם מוערך בכ-11 מיליון דולר.

חברת גן תבנה 342 דירות בפרויקט נוה גן בפתח תקוה

מאת נעה וסרמן

חברת גן תבנה 342 דירות בפרויקט נוה גן בפתח תקוה. הפרויקט, על קרקע בשטח של 58 דונם, ייבנה בכניסה לעיר מכיוון תל אביב. הקרקע נרכשה על ידי חברת גן בשנת 73' כאשר ייעודה היה עדיין לחקלאות, אולם החברה שילמה מחיר של קרקע לבנייה למגורים, בעקבות הבטחת הרשויות לשנות את ייעודה.

פרויקט נוה גן. החברה שילמה מחיר של קרקע למגורים

שינוי הייעוד נעשה בינואר 92', כחלק משינוי ייעוד של 500 דונם מקרקע חקלאית לבנייה למגורים. היתרי הבנייה התקבלו בסוף ינואר 94' ולאחרונה החלה החברה בבניית שלב א' של הפרויקט, הכולל 56 דירות.

שטח הפרויקט כולל 32 דונם, שהופקעו לטובת שטחים ירוקים ודרכים הולנדיים. בפרויקט ייבנו בניינים בני שש עד שמונה קומות, שיכללו דירות שבהן שלושה וחצי חדרים בשטח של 110 מ"ר, דירות בנות ארבעה חדרים בשטח של 140 מ"ר ודירות בנות חמישה חדרים בשטח של 160 מ"ר. בנוסף יכלול הפרויקט דירות פנטהאוז בנות שישה ושבעה חדרים, בשטח של 240 עד 290 מ"ר.

מו"מ למכירת 6 קוטג'ים בירושלים ב-3.5 מ' ד'

מאת זיו מאור

חברת אסף גולן, בבעלות אסף גולן, בונה בבית הכרם בירושלים פרויקט של 6 קוטג'ים. הפרויקט נבנה על מגרש בן 1.3 דונם שנרכש משתי משפחות.

הקוטג'ים, שגודלם כ-250 מ"ר בנוי, ישווקו במחיר של כ-600 אלף דולר. הפרויקט יאוכלס בתוך 15 חודשים. בימים אלה מנהל גולן משא ומתן עם שלושה גורמים, למכירת הפרויקט כולו.

אסף גולן עוסק בעיקר בפרויקטים של בנייה ציבורית. בין היתר זכה במכרז לבניית 700 מ"ר של משרדים למסוף אגד החדש בירושלים, שייבנה ליד איצטדיון טדי. חברת גולן תבנה בפרויקט גם את תחנת הדלק ואת המוסך.

5 דירות ב"גני העיר" בחיפה נמכרו ב-2 מיליון דולר

מאת סופר "הארץ"

הקבלן ישראל ורנסקי מכר לאחרונה 5 דירות בפרויקט "גני העיר" בחיפה ב-2 מיליון דולר. הפרויקט – ברחוב יאנוש קורצ'אק בשכונת אחוזה, בסמוך למרכז חורב – נבנה על קרקע בשטח של 6 דונם על אדמות שהיו בבעלות משפחת אפרים איילין. 50% בקרקע נמכרו בעיסקת קומבינציה ו-50% במזומן.

בפרויקט 48 דירות גן בהן דירות 3 חדרים בשטח של 95 מ"ר, הנמכרות תמורת 310 אלף דולר, דירות 4 חדרים בשטח של 107 מ"ר, הנמכרות תמורת 400 אלף דולר, דירות 5 חדרים בשטח של 120 מ"ר הנמכרות תמורת 450 אלף דולר ודירות 6 חדרים בשטח של 190 מ"ר הנמכרות תמורת 680 אלף דולר. לכל הדירות מרפסות גן בשטח של 36 מ"ר.

היקף ההשקעה בפרויקט מוערך ב-11 מיליון דולר, כולל מחיר הקרקע. היקף התקבולים הכולל יגיע להערכת הקבלן ל-14 מיליון דולר. בניית הפרויקט החלה בחודש אפריל השנה והמתגיים בדצמבר 1995. הפרויקט תוכנן על ידי האדריכל רם כרמי, שנבחר לאחר מכרז.

עיריית תל־אביב־יפו מגישה: בברכת ראש העיר רוני מילוא

לשריון באהבה

פסטיבל מופעים ענק עם חיל השריון בכיכר מלכי ישראל

תל־אביב־יפו מאמצת את חיל השריון

חוויה לכל המשפחה • תצוגה מרהיבה של טנקים, רכב משוריין וכלים הנדסיים מתקדמים

עזרי אימון למערך השריון • תערוכת מורשת הקרב של עוצבות השריון

הפתיחה במוצאי חג הסוכות, יום ג' 20.9.94 בשעה 20:00 במעמד ראש העיר רוני מילוא וקצין שריון ראשי תא"ל אמי פלנט

כיכר מלכי ישראל, חוה"מ סוכות, 20-27 בספטמבר, הכניסה חופשית

תמ"א 14 – עוד לא רואים את הסוף

תוכנית מתאר ארצית לשטחי כרייה וחציבה נדונה בוועדה לתכנון ובנייה כבר 10 שנים. הגופים הירוקים מגישים שוב ושוב התנגדויות

מאת זיו מאור

הוועדה הארצית לתכנון ובנייה דנה בימים אלה באישור תמ"א 14, תוכנית מתאר ארצית לשטחי כרייה וחציבה. לראשונה, הוגשה התוכנית ב-'84 ואושרה ב-'89, לאחר שהוכנסו בה תיקונים שדרשו למרות אישורה, הוחלט ברשויות המופקדות על התוכנית להגישה לאישור נוסף, בעיקר בשל התנגדות הלובי הירוק הכולל את נציגי החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע. אלה טוענים כי התוכנית מיושנת ומבוססת על נתונים שנבדקו בראשית שנות ה-80.

תמ"א 14 קובעת את מיקומם של אתרי הכרייה והמחצבות העתידיים. מטרת התוכנית היא הבטחת עתודות חומרי גלם לבנייה ולסלילה באיכות נאותה, שתענה על הביקוש הצפוי עד שנת 2020. זאת, על פי התפרסות אתרים המותאמת למוקדי הביקוש, תוך התחשבות באיכות הסביבה. בתוכנית מופיעים שטחים לניצול ושטחי חיפוש, שיהפכו לשטחי ניצול לאחר עריכת סקר גיאולוגי.

שטח התוכנית כולל 480 אלף דונם, במאות אתרים, מתוכם 77.7 אלף דונם למחצבות דולומיט, גיר ובזלת לאגרגטים, למלט ולסיד; 83.8 אלף דונם לכריית חול ולקט אבני בזלת; 51.3 אלף דונם למחצבות אבן לשיש ולמוזאיקה, מרפורות, כורכר, חרסית, בזלת, בלוזיה וגבס; ו-27.1 אלף דונם לשטחי חיפוש לשיש ואבן לבנייה.

בתמ"א 14 מעורבים מינהל התכנון של משרד הפנים, האחראי על תוכניות המתאר הארציות, משרד המסחר והתעשייה (המחצבים הם חומר גלם לתעשייה) ומינהל מקרקעי ישראל, בבעלותו הקרקעות המיועדות למחצבות. המתנגדים העיקריים הם בנ"כ רשות שמורות הטבע והחברה להגנת הטבע, הטוענות שהמחצבות פוגעות בנוף, בצמחייה ובחי בסביבתן, ומשרד התיירות ומשרד השיכון, המעוניינים להפשיר קרקעות לבנייה באזור המחצבות.

לתמ"א 14 אין עדיין מעמד סטטוטורי, שכן התוכנית לא אושרה סופית. למרות זאת פנה מינהל התכנון שבמשרד הפנים לוועדות המחוזיות, בבקשה שיתחשבו בתוכנית בעת קבלת ההחלטות, ובמידת האפשר לא יאשרו קרקע המיועדת לפי התמ"א לשטחי מחצבות, לשימושים אחרים.

לאישור הקמת מחצבה או כל שטח אחר לכרייה, נדרשים הכנת תוכנית בניין עיר מפורטת על ידי מתכנן פרטי, בצירוף סקר גיאולוגי ותסקיר השפעה על הסביבה. חוק התכנון והבנייה מחייב את המתכננים לנקוט את כל האמצעים למניעת או צמצום מטרדים סביבתיים, כפיצוצים, אבק ורעש.

על פי תמ"א 14, יקוצרו הליכי אישור הקמת מחצבה, כיוון שהתוכנית כוללת את האזורים בהם אמורות לקום מחצבות, אשר יקבלו אישור מתוקף התמ"א כתוכנית בניין העיר.

המתנגדים לתוכנית כפי שאושרה ב-'89 דרשו בעבר הכנת סקר מפורט וערכי שיקח בחשבון את תחזית הבנייה העתידית למגורים ושטחים לשימושים אחרים, כדי למנוע מפגעים סביבתיים הנוצרים מפעילות מחצבה, בקרבת אזורי מגורים. הסקר הוכן על ידי חברת ת.ה.ל מהנדסים, במימון מינהל התכנון במשרד הפנים. על פי הסקר, מסתמן מחסור שנתי ממוצע של בין 2.5 ל-3 מיליון טונות חומרי מחצבה באזור גוש דן. זהו האזור הבעייתי ביותר, בו פעילות כיום מחצבות המסוקמות בפתח תקווה, כפר קאסם ובאזור כביש ראש העין-נחשולים.

לאחרונה הועברה תמ"א 14 לאישור נוסף בוועדה הארצית לתכנון ובנייה. אולם להערכת המעורבים בתוכנית והשלכותיה, גם שלב זה אינו מסמן את סוף עידן ההתנגדויות לתוכנית.

הגאולוג שמוה שילוני, ממינהל התכנון במשרד הפנים, טוען כי הסיבה העיקרית לעיכוב אישור התמ"א ותוכניות בניין עיר למחצבות בודדות, היא העובדה שאותם גופים מגישים התנגדויות לתוכנית פעם אחר פעם. זאת, בנוסף לזמן הארוך ממילא הדרוש לאישור תוכנית כזו בוועדות השונות. גם בשלב זה של הליכי אישור

לפי סקר של ת.ה.ל, מסתמן מחסור שנתי ממוצע של 3–2.5 מ' טונות חומרי מחצבה באזור גוש דן

התוכנית, מובעת התנגדות מצד הלובי הירוק. הפעם, בטענה שתוקפו של הסקר עליו מבוססים התיקונים לתוכנית המקורית יפוג ב-'97 וכי בהכנת תוכנית מתאר כוללת מסוג זה, יש להכין סקר מקיף שיתייחס ל-20 שנה לפחות.

בעקבות ההתנגדויות הוחלט במשרד הפנים להכין סקר ארוך טווח. מומחים במשרד מעריכים את עלותו של סקר כזה בכ-200 אלף שקל. במשרד הפנים טוענים, כי יתקשו לממן סקר כזה מתקציב המשרד בלבד, ולפיכך פנו באוגוסט השנה למנכ"ל משרד המסחר והתעשייה, יוסי שניר, בבקשה להשתתף בעלות הסקר.

בנוסף, מתנגדים הגופים הירוקים למיקום המחצבות במרכז הארץ ובאזורים המיועדים לשימור, בשל ערכם כאתרי טבע ונוף. גם יישובים מתנגדים פעמים רבות להקמת מחצבה באזורם, אפילו אם מדובר במרחק של קילומטרים מהיישוב, לעיתים בגלל כוונה להתרחבות בעתיד.

שילוני, המופקד על תמ"א 14 מטעם מינהל התכנון במשרד הפנים, אומר בתגובה כי התוכנית מבוססת בין היתר על צפי אזורי לביקושים לחומרי מחצבה, כיוון שיוקר ההובלה של חומרי מחצבה הוא מרכיב חשוב ברווחיות המחצבות ובשמירה על התשתית.

עמית שפירא, מנהל האגף לשימור סביבה וטבע, בחברה להגנת הטבע, טוען כי נציגי הירוקים בוועדה הארצית לתכנון ובנייה אינם מתנגדים באופן עקרוני לתמ"א 14. שפירא סבור כי יש חשיבות רבה לקיומה של תוכנית מתאר למחצבות. את התנגדות הירוקים לתוכנית המוצעת הוא מסביר במיקום המוצע של המחצבות, הפוגע בערכי טבע ונוף ואינו עולה בקנה אחד עם אזורי מגורים סמוכים. לדבריו, תקנון תמ"א 14 אינו מתחשב מספיק במפגעים.

עוד טוען שפירא כי חלק גדול מהמחצבות מופעלות כיום ללא אישורים מתאימים ומבלי שמפעליהן הכינו תסקיר לבחינת השפעת המחצבה על הסביבה. שפירא תולה את התופעה במנ"י המעניק, לדבריו, אישורים חריגים לשימוש בקרקע למחצבות.

יו"ר איגוד יצרני חומרי מחצבה, רן גורן, טוען שמדובר בבעיה לאומית. "שטחי הכרייה והחציבה הולכים ומצטמצמים". לדבריו, הצעה שהועלתה בעבר לפיה יש לייבא מחצבים מחו"ל, או למקם את שטחי המחצבות ביהודה ושומרון, אינה רצויה כיוון שחשוב להותיר משאב חיוני בידי המדינה.

אי אישורה של תמ"א 14, מוסיף גורן, גרם לנגיסה מתמדת בשטחים המיועדים לחציבה על ידי גורמים אחרים, כמו גנים לאומיים או יישובים שחדרו לשטח, לטענת שהיו להם חלופות. לדבריו, חשוב לאשר במהירות את התוכנית, כדי לחלק נכון את המשאבים הלאומיים.

גורן סותר את הטענה שניתן להסתפק במחצבות בכמה נקודות מרוכזות, במרחק רב מאזורי הביקוש, בשל חוסר כדאיות כלכלית. לדבריו, עלות הובלת האבן גבוהה במיוחד, ביחס למחיר השיווק של המחצב. כך, הובלה, למרחק של 30 ק"מ משווה את עלות ההובלה למחיר המחצב. הובלה מהנגב לאזור המרכז יכולה להעלות את המחיר פי 2 או 3, דבר שעשוי לתרום להאמרת עלויות הבנייה למגורים ותשתית ויאמיר את מחירי הדיור.

בנוסף, מציין גורן את הנזק שייגרם לתשתית הכבישים בארץ כתוצאה מתנועה של עשרות משאיות ענק המובילות מחצבים לכוון מרכז הארץ. פתרון הרכבת שהוצע, מוסיף גורן, טוב רק לבעלות נקודתיות בודדות, כי פתרון כזה מחייב הקמת תחנות רכבת בסמוך לאזורי הכרייה ולאזורי הביקוש, במקביל.

כל הגורמים המעורבים אינם רואים פתרון קרוב. את הבעייתיות ממחישה הדוגמה של נחל שילה, בסמוך לראש העין; באזור פועלות ארבע מחצבות המספקות את רוב הביקוש לאזור המרכז, אך רק מחצבת מודיעין תוכל להמשיך בפעילותה בשנים הקרובות. בנחל שילה, סמוך למחצבות, הגישה חברת רוזיכמן בקשה להקמת מחצבה נוספת. החברה להגנת הטבע התנגדה עקב הפגיעה בנוף ומשרד השיכון הצטרף למתנגדים. המשרד מתכנן להקים את הפרברים הצפוניים של ראש העין מצפון למחצבה וכן היישוב אלעד מדרום.

אתרי מחצבות

אתר	סוג יעוד	שטח	תחום השפעה	סיווג
כפר גלעדי	קיימת	690	2,700	חציבת דולומיט ו/או גיר
נחשונים	ניצול+קיימת	6,750	8,250	חציבת דולומיט ו/או גיר
פלמחים	ניצול	1,320	-	כריית כורכר
כפר הנגיד	ניצול זמני	3,400	-	כריית חול
דרום אשדוד	ניצול זמני	8,500	-	כריית חול
זיקים דרום	ניצול זמני	5,000	-	כריית חול
דימונה	ניצול זמני	8,200	-	כריית חול
המכתש הגדול צפון	ניצול זמני	950	-	כריית חול זכוכית
מצפה רמון	חיפוש	3,500	-	חציבת שיש ואבן לבניה
מעלה אילת	ניצול	1,150	2,900	חציבת דולומיט ו/או גיר

קיימת: מחצבה פעילה; ניצול: שטחי כריית מחצבים, למעט חול ובזלת; ניצול זמני: שטחים לכריית חול ובזלת; חיפוש: שטחים לבדיקת ממצא גיאולוגי חלקי.

שטחים מסחריים ברוטו ונטו

הערת אזהרה

רונית מורגנשטרן

מחירה של דירה, אם במכירה ואם בהשכרה, מבוסס, בדרך כלל, על מספר החדרים שבה. לא כך הדבר כאשר מדובר בשטח מסחרי (משרד, מבנה תעשייה, חנות וכו') במקרה זה הרכישה או השכירות מחושבים לפי מ"ר.

כשבאים לחשב גודל במ"ר של שטח מסחרי על מנת לתמחר – לוקחים בחשבון לא רק את גודל השטח, שינוצל בפועל למטרה שלה נועד (בין אם זה משרד, מפעל או חנות) כלומר, את השטח נטו – אלא גם שטחים ציבוריים המשמשים את באי המקום, כגון: חדר מדרגות, שירותים בקומה, ממ"ק ומרחב מוגן קומתי, לובי בקומה התחתונה וכו'. בחישוב מחיר הנכס הסופי נלקחים בחשבון השטח נטו בתוספת החלק היחסי של רוכש או שוכר השטח בשטחים הציבוריים – השטח ברוטו.

כך למשל, אם מדובר בשטח משרדים נטו לניצול של כ-800 מ"ר: השטח ברוטו הוא כ-1,000 מ"ר (כולל כ-200 מ"ר שטחים ציבוריים), והמחיר למ"ר שכירות הוא 15 דולר לחודש – הרי שדמי השכירות החודשיים שישלם השוכר יהיו 15 אלף דולר. כלומר, בהתאם לשטח ברוטו. במקרה זה, הפער בין הברוטו לנטו הוא כ-20% – פער מקובל בשטחי משרדים.

הפער אינו שרירותי, והוא נקבע על ידי האדריכל בתוכנית המבנה. אם, לדוגמה, יושכרו באותה קומה 300 מ"ר נטו, הרי שלחישוב המחיר הסופי של השטח, יהיה צריך להוסיף 20% לשטח נטו ולהכפיל במחיר למ"ר.

לדברי יצחק קליירה, מנהל אנגלרסכסון תל אביב, הפער המקובל בבנייני משרדים בין שטח ברוטו לשטח נטו נע בין 15% ל-23%; בשטחים מסחריים הפער המקובל הוא 5%-10%. בקניונים הפער מגיע לעתים ליותר מ-30% עקב המעברים הרחבים. אולם, במקרים אלו לא נלקח בחשבון הפער בפועל, אלא מקדם כלשהו – בדרך כלל 15% – שאותו מוסיפים לשטח נטו. בשטחים תעשייתיים הפער הוא מזערי, וכמעט שאינו משמעותי לחישוב.

אגב, את ההיגיון המנחה את שיטת תמחור השטח המסחרי לפי הברוטו, ולא לפי הנטו, מסבירים בכך שהקבלן עצמו בונה את השטח ברוטו – כולל השטחים הציבוריים. ולכן, כל העלויות, כולל האגרות השונות שהוא משלם, הן לפי השטח ברוטו.

ועצה לסיום: הפער בין השטח ברוטו לשטח נטו אינו שרירותי, כאמור. מי שרוכש או שוכר שטח מסחרי, כדאי שיבצע מדידה של השטחים בעצמו, או אפילו על ידי מודד מוסמך. לא פעם זה כדאי בחשבון הסופי. בענף, אגב, מקובלת סטייה של 3%-5% מהצהרת הקבלן, אך לא יותר מכך.

קו נדל"ן

מועסקים בענף הבנייה

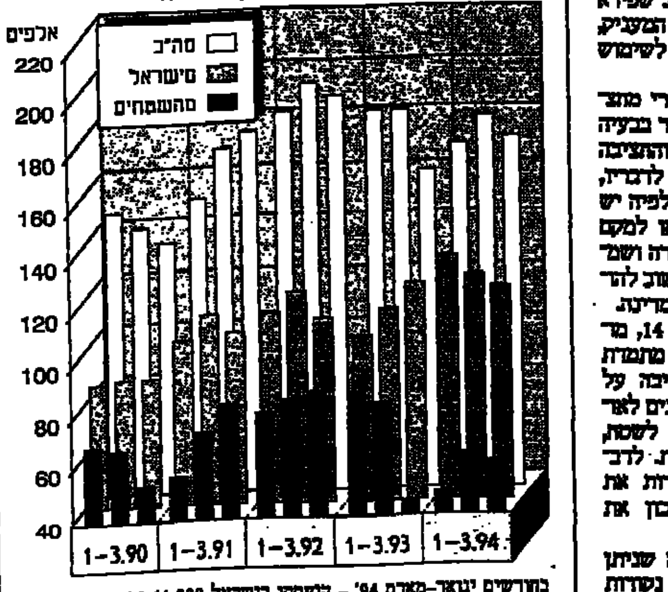

בחודשים ינואר-מארס '94 – הועסקו בישראל 61,000 עובדי שטחים זאת לעומת 64,700 ברבעון הקודם. יש לזכור כי בתקופה זו היה סגר בשטחים ולכן מספרים אלה נוטים כלפי מעלה. זאת, מעצם ההגדרה של "מועסקים", שכוללת גם עובדים שנעדרו עד חודש ימים ממקום עבודתם ונחשבים כ"נעדרים זמנית". מספר המועסקים הישראלים בענף הבנייה ירד ברבעון הראשון של '94 ל-121,900, לעומת 121,900 בסוף שנת '93 (-5.7%). למרות ירידה זו מספר תושבי ישראל (יהודים ולא יהודים) המועסקים בענף גבוה משמעותית בהשוואה לשנים קודמות. חשוב לציין כי באמצע אוגוסט '94, הערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את מספר הפועלים מחו"ל המועסקים בענף הבנייה ב-23,500.

ניו יורק

חיים הנדוורקר

בנק ההשקעות ביר סטרנס מרחיב את שטח משרדיו

בנק ההשקעות ביר סטרנס שכר באחרונה שטח של 13,500 מ"ר בחמש קומות בבניין בשדרות לקסינגטון מספר 575 ורחוב 51. בנק ההשקעות שכר בנוסף, שטח של כ-4,000 מ"ר המשתרע על פני שתי קומות בבניין בפארק אווניו, אזור בו נמצאים משרדיו המרכזיים של הבנק.

בנק ההשקעות וחברת הברוקרים ביקשו להרחיב את השטח המושכר על ידם מעבר ל-13 הקומות אותן הם שוכרים כיום בבניין שבבעלות אולימפיה אנד יורק. ואולם ביר סטרנס ובעלי הבניין לא הצליחו להגיע להסכמה בנוגע למחיר ובנק ההשקעות החליט לחפש אתר חליפי.

לא נמסרו פרטים על חילוקי הדיעות, אך נודע כי בעלי לקסינגטון 575 הגישו הצעה מפתה, המסתכמת ב-29 מיליון דולר ל-10 שנים. ביר סטרנס מוליך את סיטיבנק וכן משרד פרסום ועובדיו יאכלסו את המשרדים, ללא שיפוצים. עתה, יהיה הבניין מאוכלס ב-80% משטחו.

והחזרה לבניין מספר 245 בשדירות פארק. אולימפיה אנד יורק השכירו בו שטח של 2000 מ"ר לניפון קרדיט בנק. בכך יגיע השטח המושכר על ידי ניפון קרדיט בנק ל-6500 מ"ר. לא נמסרו פרטים על הסכום שישולם. התפוסה של בניין מספר 245 בפארק אבניו מגיעה בכך ל-98%.

גלרי לה פאייט נסגרת; מכוני הכושר פורחים

בית הכלבו הצרפתי "גלרי לה פאייט" סוגר את שעריו במנהטן. בית הכלבו שוכן בשדרה החמישית ורחוב 57. זהו אזור הנחשב לעילית השטח המסחרי של העיר, אולם ככל הנראה, הצרכנים בניו יורק לא התרשמו מיוקרתו של המותג הצרפתי.

את מקומה של הרשת הצרפתית תתפוס חברת נייקי, אשר תמכור מוצרי ספורט וככל הנראה גם תקים במקום מכון ספורט. גם בבניין המילניום, העומד להיפתח בחודשים הקרובים לא הרחק מלינקולן סנטר, תיפתח חנות ענק למוצרי ספורט וכן מכון כושר רחב ידיים.

ואם לא די בכך, "גולד'ס", מכון הכושר המפורסם של לוס אנג'לס, מגיע גם לניו יורק. בחודשים הקרובים יפתח גולד'ס את שעריו בשדרה השלישית ורחוב 91. שטח המכון, שהושכר ל-15 שנה, ישתרע על שטח של 2,800 מ"ר. ההשקעה הראשונית בעסק נאמדת ב-3 מיליון דולר ואולם לא נמסרו פרטים לגבי הסכום שישולם על השכירות.

בחוגי הנדל"ן בעיר מעריכים, כי צפויה התלקחות של תחרות עזה בין מכוני הספורט הרבים של ניו יורק, אשר תשפיע בהכרח על שוק הנדל"ן. ייתכן אף, כי מועדוני כושר וספורט יצטרכו לסגור את שעריהם מול המתחרים החדשים.

ניו־מארק רכשה מג'נרל אלקטריק שני בניינים בברודווי

ג'נרל אלקטריק מכרה באחרונה שני בניינים בברודווי לחברת הנדל"ן ניו־מארק בסכום שלא פורסם לפי שעה. שני הבניינים נמצאים בברודווי 111 ובברודווי 115. ג'י־אי רכשה את הבניינים במכירה פומבית בחודש יוני 1994 ועתה החליטה החברה למכור אותם.

לשני הבניינים היסטוריה פעילה ביותר של העברת בעלות: הארי מקלו שהיה בעל הנכסים במשך שנה בלבד מכר אותם בעת נפילת הבורסה של שנת 1987, בסכום של 93 מיליון דולר למשקיע ג'ז נרימן. מקלו קנה את שני הבניינים מהאחים מילר, שנה לפני כן, תמורת 83 מיליון דולר.

עסקות אחרונות

● מנהטן – בשדירה החמישית ורחוב 56, 130 מ"ר בבניין בן 11 שנים. בבניין, המשקיף על הנהר, שלושה חדרים, חדר אוכל, שני חדרי שירותים. דמי האחזקה החודשיים – 1,400 דולר. הבעלים ביקשו 1.2 מיליון דולר וכעבור שנה וחצי נמכרה הדירה במחיר של מיליון דולר.

● מנהטן – דירה המשקיפה על הנהר בשטח של 1,500 מ"ר. בחלק המערבי של העיר. בדירה ארבעה חדרים, שני חדרי שירותים והבניין קראוס סמוך. הבעלים ביקשו 425 אלף דולר וכעבור שבוע נמכרה הדירה במחיר של 391 אלף דולר.

● קווינס – בית המיועד לשתי משפחות הכולל ארבעה חדרים, מטבח גדול וחניה למכונית אחת. הבעלים ביקשו 209 אלף דולר. לאחר כחצי שנה נמכר הבית בסכום של 185 אלף דולר.

● ברונקס – בית של חמש קומות המיועד לארבע משפחות. בשתיים מהדירות שלושה חדרי שינה, בשתי הדירות האחרות שני חדרים. בתחילה ביקשו הבעלים 560 אלף דולר והבית נמכר כעבור כארבעה חודשים בסכום של 540 אלף דולר.

מבני תעשייה תבנה 3,160 מ"ר להיי־טק בבאר שבע

החברה הכלכלית לירושלים בונה 30 אלף מ"ר בקריית עתידים; עלות הפרויקט – 25 מ' ד'

מאת זיו מאור

חברת מבני תעשייה, שבשליטת אליעזר פישמן, תבנה בבאר שבע פרויקט להיי־טק, בהיקף בנייה של 3,160 מ"ר. ברחוב יהדע הצורף בבאר שבע, בסמוך לאוניברסיטה, תבנה החברה מבנה לתעשיית היי־טק, בשטח כולל של 3,160 מ"ר ברוטו.

בפרויקט יהיו אולמות תצוגה, משרדים ומפעלי היי־טק. הבניין יהיה בן 3 קומות והחברה מקווים להתחיל בבנייה באוקטובר השנה. הפרויקט נמצא בשלב ההיתרים הסופיים והוא יאוכלס בתוך שנה מתחילת הבנייה.

בעמק שרה בונה החברה, שבשליטת אליעזר פישמן, פרויקט בן 4 מבנים לתעשייה קלה. הפרויקט ישתרע על שטח של 15 אלף מ"ר ובו שני מבנים בני קומה אחת ושניים בני שתי קומות.

הפרויקט משתרע על כ-14.5 דונם והוא נמצא בשלב בניית קירות תומכים לשני המבנים הראשונים. החברה המבצעת את הפרויקט היא חברת אשבת והוא נמצא בעמק שרה ב', בסמוך לכביש החדש. עלות הפרויקט מוערכת בכ-8.3 מיליון דולר, כולל פיתוח. שני המבנים הראשונים יאוכלסו במאי '95.

3 מבנים בקריית עתידים

בקריית עתידים בעיר, בונה החברה הכלכלית לירושלים בניין דו קומתי לתעשייה, בשטח 6,000 מ"ר שיהיה הראשון בפרויקט של שלושה מבנים בשטח של 30 אלף מ"ר ברוטו. עלות הפרויקט מוערכת בכ-25 מיליון דולר.

התקרה בקומת הקרקע בבניין היא בגובה של 5 מטרים והקומה מחולקת לתאים בשטח של 150–154 מ"ר, המיועדים לבעלי מלאכה ולתעשייה זעירה. בקומה השנייה יהיו אולמי שמחות ומשרדים.

בפרויקט שערי כניסה עם דלתות פח מתרוממות, חלונות אלומיניום נגררים, מדרגות שרצו ומעלית בכל מבנה. הפרויקט ממוקם בדרך חברון.

הוועדה המחוזית מרכז אישרה הקמת שכונה חדשה באליכין

מאת נעה וסרמן

הוועדה המחוזית מרכז אישרה לאחרונה תוכנית לבניית שכונה בת 110 דירות בדרום אליכין. בתוכנית 80 דירות צמודות קרקע דו־משפחתיות ו-30 דירות צמודות קרקע דו־משפחתיות.

התוכנית המקורית כללה בניית 110 דירות דו־משפחתיות, אולם בעקבות התנגדות התושבים שונתה התוכנית והיא כוללת כיום בעיקר דירות דו־משפחתיות. השטח צמוד לכביש העוקף, המחבר את אליכין עם חרב לאת, והשכונה מתוכננת כשכונה סגורה.

התוכנית הוכנה על ידי האדריכל נחום שרץ ופיתוח השכונה ושיווק המגרשים נעשה על ידי חברת עריים.

תורג'מן בונה 140 דירות בשני פרויקטים לחרדים בירושלים

מאת זיו מאור

חברת תורג'מן, שבבעלות האחים אבי ומשה תורג'מן, בונה 140 דירות בשני פרויקטים נפרדים ברכס שועפט בירושלים, לאוכלוסייה חרדית. עלות הפרויקטים מוערכת על ידי אבי תורג'מן בכ-12.5 מיליון דולר.

החברה בונה עבור עמותת "רמת שפט" 80 דירות, בעלות של כ-6.5 מיליון דולר. עבור עמותת "עטרה ליושנה", בונה תורג'מן 60 דירות בעלות של כ-6 מיליון דולר. הפרויקט נבנה בבתים בני שלוש וחמש קומות והוא כולל דירות של ארבעה וחמישה חדרים. שני הפרויקטים נמצאים בשלב גמר שלד והאיכלוס המשוער הוא בסוף '95.

מושב אדרת יפרסם מכרז לבניית 49 דירות

מאת סופר "הארץ"

מושב אדרת יבנה 49 דירות על מתחם של כ-70 דונם בהיקף עלויות בנייה המוערך בכ-5 מיליון דולר. המושב יפרסם בתוך כחודשיים מכרז לביצוע הבנייה. ההרחבה נעשית ביוזמת המושב תוך שיתוף פעולה עם הסוכנות היהודית ומשרד השיכון, על פי התוכנית להרחבת יישובים חקלאיים, שאושרה באוקטובר '93, שבה ניתן לרוכשים היתר לחכור מגרשים לבנייה, ישירות מהמינהל.

את הרחבת היישוב תיכנן האדריכל גרשון שבח מתל אביב. בהתאם לתוכנית מוצעים במושב ארבעה דגמי בתים הכוללים יחידות בנות 3 חדרים (90 מ"ר); 4 חדרים (165 מ"ר); 5 חדרים (190 מ"ר) ו-6 (215 מ"ר) – על מגרשים אחידים בשטח חצי דונם. היחידות מוצעות למכירה במחיר של 112 אלף דולר ליחידה הקטנה ו-206 אלף דולר עבור הגדולה ביותר. בנוסף, ישלמו הרוכשים למושב סכום חד־פעמי של 2,000 דולר עבור התשתיות הקיימות במקום.

אלוטון – עבודות אלומיניום ב-4 מ' ד' בחדרה

מאת זיו מאור

אלוטון, שהיא חברת אלומיניום מקרית אתא, בבעלותו של ארמונד ביטון, חתמה על חוזה עם חברת בני בנימין לקרן, לאספקה וביצוע כל עבודות האלומיניום בפרויקט אחוזת דניה, שבונה בני בנימין בחדרה. עלות העסקה מוערכת ב-4 מיליון ד'. במסגרת ההסכם תספק אלוטון פרופילי אלומיניום ותבצע את העבודות להתקנת תריסי טרס ורשתות בכל חלונות הבתים. באחוזת דניה נבנות 550 דירות, בהיקף מכירות של 60 מיליון ד'.

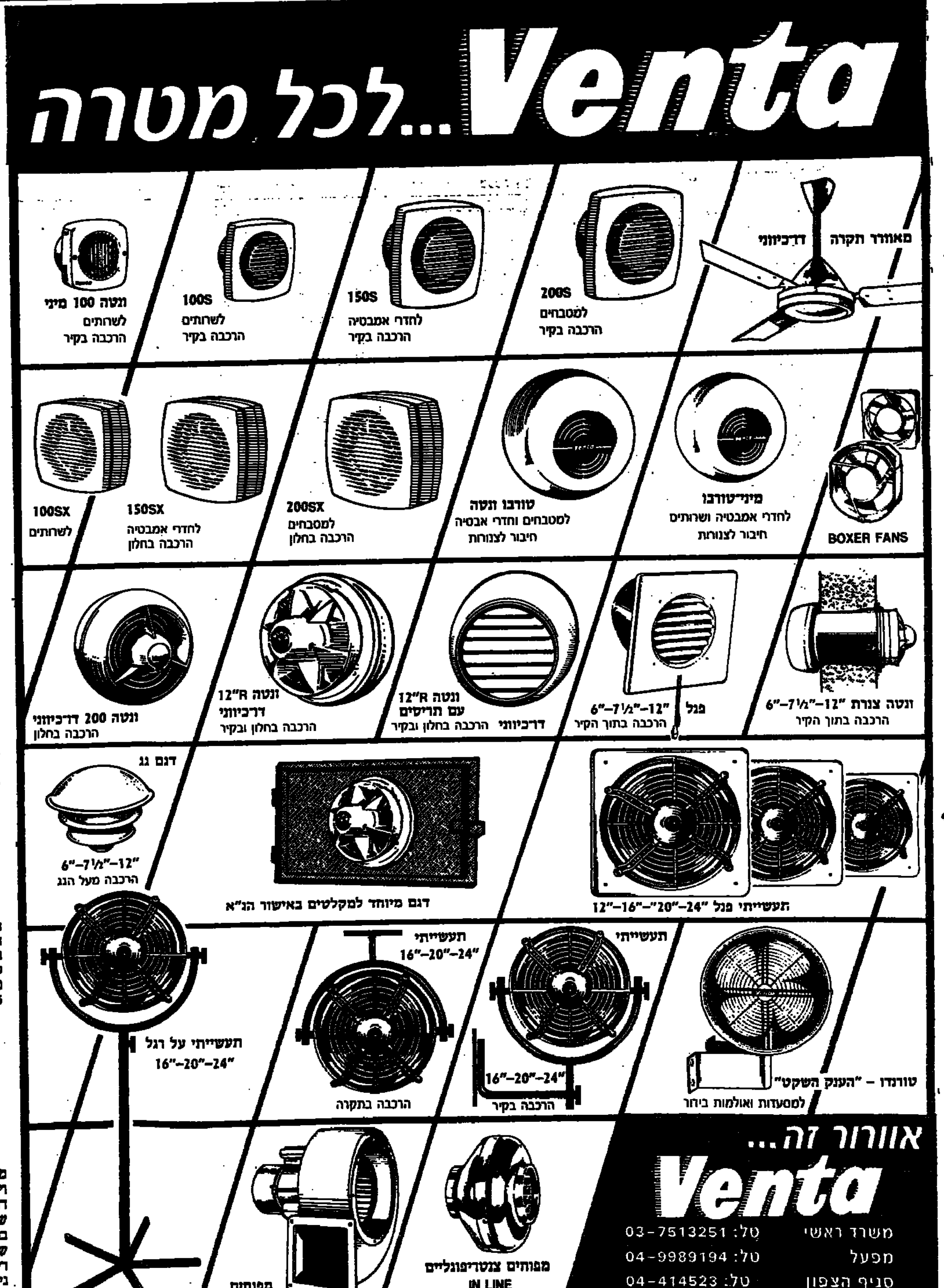

هكذا من الأصل

هكذ | من الأصل

פוגל לוין

עתודות הקרקע ברמת אביב ג', נוצלו עד תום. 'טוף אביב' הוא הפרוייקט האחרון בשטח שנותר לבנייה.

טוף אביב - הזוג הכי יפה [illegible] ברמת אביב ג'

את 'טוף אביב' עיצב ותיכנן חתן פרס ישראל - האדריכל אברהם יסקי. זוג יפהפה, בן 12 קומות, בתכנון חדשני ועיצוב חיצוני מרשים. בכל מגדל קומת ביניים לרווחת הדיירים, עם חדר כושר וחדרים לפעילויות שונות. 'טוף אביב' נמצא ברחוב קשאני קרוב למרכז המסחרי, מוקף פארק מטופח וכולל מגרש משחקים לילדים. כך גרים היום בטוף.

טוף אביב - הזוג המושלם של רמת אביב ג'

בשופ מקפידים על כל פרט ופרט. הבניינים מצופים באבן מיוחדת, הלובי מפואר עם דלפק לשוער ומערכת טלוויזיה במעגל סגור, החניה מקורה ושתי מעליות מובילות אתכם לדירות 3.5, 4.5 ו-5 חדרים או דופלקס בן 4 ו-5 חדרים. בדירות עצמן שיפורים ברמה בינלאומית, הנדירה אפילו ברמת אביב ג'. בקיצור, זוג מושלם.

שופ - [illegible] בטופ

כשעוברים לגור בדירה של שופ - עוברים לגור בטופ. שופ, עם מאות פרוייקטים מאחוריה, בונה עכשיו פרוייקטים של יוקרה, ומציבה סטנדרטים חדשים של בנייה, עיצוב ושירות.

שופ

לגור בטופ

שיכון ופיתוח לישראל

משרד מכירות ראשי: רח' חשמונאים 121 תל אביב. טלפון: 03-5632710.

הדירה לדוגמא ומשרד מכירות באתר: רח' קשאני 8, רמת אביב ג', תל אביב. טלפון: 03-6422559, פתוח בימים א' - ה' בשעות 11:00-19:00, ו' 10:00-13:00.

הארץ

יום ראשון ו' בתשרי התשנ"ה
11 בספטמבר 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים תל אביב, רחוב שלמה שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות
ירושלים: רחוב המלכה 2, טל' 02-254245, ת"ד 273 י-ם 91002 פקס' 02-254249
חיפה: רחוב הנמל 28, טל' 04-6231667, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715
שירות הלקוח למנויים 03-5121333, 03-5121344 מודעות לזה הדושים 03-6382020

הוצ"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב שלמה שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939-1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Fax 6810012

מציאות בכבלי המצע

יוזמת קבוצת חברי הכנסת מאגף הנצי במפלגת העבודה להביא לחקיקת חוקים שיגבילו את הממשלה במו"מ עם סוריה – שריון חוק הגולן עד לרוב מיוחס של 70 חברי הכנסת וקביעה כי במשאל העם יידרש לממשלה רוב של 65% לאישור החלטתה לנסיגה משמעותית מהגולן – יוצרת משבר פנימי במפלגת העבודה, החמור מאז חזרתה לשלטון. מאבקים פנימיים בין הנצים והיונים במפלגה ליוו אותה מאז מלחמת ששת הימים והיו אחד הגורמים המרכזיים לחוסר יכולתה להזיז את התהליכים המדיניים, עד לאובדן השלטון במהפך 1977. גם אם אינם מכריזים על כך בפומבי, מטרת חברי הקבוצה בראשותו של ח"כ אביגדור קהלני היא להחזיר את המפלגה למצב של לפני המהפך.

אלא שהפעם אין זו בעיה פנימית של מפלגת העבודה ואין מדובר בחזרה לעמדות מעורפלות שאיפשרו למפלגה זו את "הקונצנזוס הרחב" בנושאים שנראו אז היפותטיים ורחוקים מביצוע. מאז הקמת ממשלת יצחק רבין, ולא מעט תודות ליוזמותיה, חלו שינויים ברורים במצב המדיני וביחסינו עם המדינות השכנות אותנו ועם הפלסטינאים תושבי השטחים. אין פלא שלאור התפתחויות אלה נותרו סעיפים רבים במשנתה המדינית של המפלגה מיושנים – שלא לומר מאובנים – והתאמתם למציאות החדשה הכרחית. בולט בין הסעיפים האלה היחס של המפלגה לנסיגה ברמת הגולן.

אין זו אלא איוולת פוליטית לדרוש שינוי במדיניות הממשלה רק משום שמצע המפלגה אשר עומדת בראשה מפגר אחרי המציאות בשטח. הגיוני יותר לשנות את אותם סעיפי המצע אשר אינם מתאימים לעובדות החיים – ולהתאימם למציאות שמבקשים לבנות קברניטי המפלגה. נראה שמפלגת העבודה לא תוכל להתחמק מהצורך בבדיקה של כל אותן עמדות מדיניות שאבד עליהן הכלח. כך, לדוגמה, יחסה של המפלגה לאש"ף, שעמו לא רק שממשלת ישראל מנהלת דו שיח גלוי אלא גם רואה בו שותף לביצוע הסכמים שעליהם חתמה.

עתה עומדת מפלגת העבודה בפני הכרעה בכל הקשור לסעיפי המצע שלה בעניין הנסיגה ברמת הגולן, כולל אפשרות של הורדת היישובים שהוקמו בחלקם ביוזמת ממשלות שהמפלגה עמדה בראשן. אין אלה החלטות קלות, אך ברור שהממשלה אינה יכולה להתעלם מהן אם ברצונה להשלים את תהליך השלום עם סוריה ולבנון. ואם הממשלה לא תוכל להתעלם מהן – אז גם המפלגה העומדת במרכזה הממשלה לא תוכל שלא לקבל הכרעה ברורה בעניין זה.

יש להניח שהפורום שיידרש להכריע בעניין זה הוא מרכז מפלגת העבודה, ונראה כי יהיה הדיון בפורום הרחב הזה דרמטי ככל שיהיה – המרכז יחליט בסופו של דבר למחוק את הסעיפים המגבילים את הממשלה במו"מ המדיני. החלטה כזאת, אם תתקבל, תאפשר לרבין ולרוב בסיעת העבודה בכנסת, לדרוש מחבריה שלא לחבל במדיניות באמצעות פעילות פרלמנטרית מהסוג שמכינים עתה קהלני וחבריו לשדולת הגולן.

המשטר הפרלמנטרי בישראל מבוסס על בחירות לפי רשימות של מפלגות ועל המשמעת שחברי הכנסת מחויבים בה למפלגתם. מותר להניח שאם מפלגת העבודה תקבל החלטות ברורות במוסדותיה המוסמכים, לא תיתכן הפרעה מבית לפעילות הממשלה.

הלמות תופי הטם־טם

מאת עוזי בנזימן

יש שתי דרכים להגיע להכרעות לאומיות גורליות: האחת – להכריע בכבדי מלחמה, להכות בתופי הטם־טם, להעיק את בני העם ולשלוף הניתות אלה כבגד אלה; השנייה – ללבוש חליפות, לשאת נאומים, לכתוב מאמרים וללחוץ על כפתורי הצבעות. השיעות הראשונות של הויכוח הגדול על עתיד רמת הגולן מוכיחות דמיון לפולקלור אפריקאי יותר מאשר למגון דיון מערבי. האויל והמולקת הציבורית החושבת האשת עוד לפנינו, לא מיותר לקרוא למי שישאל בה חלק לשמור על כללי המשחק ולהקפיד על כך שתנוהל ברוח שבה הכרעות מסודרות מסדירות את עניינים.

טלת המשנה היא לגיטימית: הדיון על תנאי השלום עם סוריה ושיטת ההכרעה בו צריכים להתקיים בהתאם לנורמות ציבוריות וחוקתיות ראויות. אמנם מה שלגיטימי בעיני האחד עלול להיות פסול בעיני זולתו, אבל המורשת החוקתית והפרלמנטרית שהתגבשה בארץ, ככל שהיא קצרה וחסרה בה לתגוביות, יצרה, יש לקוות, מסגרת מוסכמת מחייבת שהכל שותפים להכרה שיש להיזהר מלפרוץ אותה.

כך, למשל, לא לגיטימי להגיע לשריון ברוב מיוחס שינוי של חוק שהתקבל ברוב רגיל, כפי שיוזמים כמה ח"כים מהעבודה והליכוד בנוגע לחוק שהחיל את השלטון הישראלי על רמת הגולן. הניסיון הזה אינו לגיטימי גם משום שלחוק הגולן אין מעמד של חוק יסוד ושאותו, או לפחות אחרים מסעיפיו, אפשר לשנות רק ברוב ביוד הם) וגם משום שפסול עצם הניסיון לשרבב לתוך המסגרת המיוחדת של חוקי יסוד – הנהנים ממעמד של הוראות על שיש להן הסכמה רחבה – נושא שנוי במחלוקת כמו עתיד הגולן. מי שמבקש לכפות על כלל הציבור באמצעים שירותיים עמדה שרק מיעוט תומך בה – עושה מעשה לא לגיטימי.

מסיבה זו בלתי לגיטימי גם לתבוע שהכרעה בשאלה עם, אם תהיה, על הבילת ההסדר עם סוריה תתקבל ברוב של 65%, ולא ברוב רגיל של 51%. הדרישות האלה נשמעות כמתחכמות ולא כמענה טבעי לצרכים חוקתיים לגיטימיים, הן באות לשפר באופן מלאכותי על מאזני ההכרעה את מצבו של מחנה בעל דעה אחת בציבור הישראלי על פני מצבו של המחנה בעל הדעה ההפוכה. הן מזכירות את תביעתה של דניאלה וייס, כאשר נבחנה שדרת הקהל שב אינה תומכת בהמשך האחיזה הישראלית בכל הגדה הרצועה, שבה ישראל "לרהותיר" הוא שיכריע בשאלת הנסיגה משטחים אלה.

ועוד לא לגיטימי ששרים בממשלה יפעלו מאחורי גבו של ראש הממשלה וייזמו מהלכים תחיקתיים או משפטיים שתפקידם לבטל את ידיו במו"מ עם סוריה. לאלה פתוחה הדרך לנהל בממשלה ויכוח על כיווניו של רבין או, לחלופין, להתפטר.

יש לתת את הדעת גם על סבבת הויכוח. השדולה למניעת הנסיגה מרמת הגולן התארגנה תחת הסיסמה "עוז 94". הדגל המילולי הזה מכשר מלחמה לחיים ולמוות והוא נועד להחדיר בזיכרון את קרב הבלימה ההירואי שניהל צבא את הגולן במלחמת יום הכיפורים בדרך השריון עוז 77. ואכן מי שבחר להשמיע את זעקת הקרב הזאת הוכה, מודיל על הזיון הציבורי באשר לתנאי השלום עם סוריה מעשים של חזיונות אפופות עשן ואש: פעילים נגד הנסיגה בגולן הכריזו בסוף השבוע "פעולה קשוחה"; אלי מלכא, יו"ר הוועד נגד נסיגה, הודיע כי הוא הבריח יטלטלו את המדינה וכי הטלטלה תפיל את רבין; יהודה הרלמן, ראש המועצה האזורית של רמת הגולן, בישר: נגמרו עם הסטיקרים, הצעדים והשרידי השירות, צריך להחריף את המאבק; חבר הכנסת משה פלד קרא למרי אזרחי; אבי פרחן, שמתגייס לכל פעולת התנגדות נגד נסיגה כלשהי מאזור כלשהו, דיבר במונחים של "מלך מה שבה מותר לעשות הכל"; מקורות במשטרת הצפון, שצוטטו בעיתונות, הביעו חשש מפני פעולות מזוינת של מתיישבים בגולן וציינו כי ברשותם נשק רב.

הויכוח הגדול, הראוי, על מחיר השלום עם סוריה, מצדיק כמובן פעולות מחאה ומבצעים פומביים שתכליתם לנסות להסות את דעת הקהל. צריך רק להתוד לכך שהדעשים יהיו בעוצמה נסבלת ושהדיון יתנהל במגנון והבימה שלא ישבשו את הכלים שבאמצעותם מקבלת חברה מתוקנת את הכרעותיה הלאומיות הגורליות. איכות האנשים הנחים ברמת הגולן, המגע הפוליטי של פעיליהם והלקחים שהסכנה מהשלכות הקטלניות שהיו לאלימות המילולית אשר היתה נהוגה עד כה בוויכוחים על הסכם אוסלו – כל אלה מעוררים תקוה שהפנייה לריסון ולשמירה על כללי המשחק בדיון על עתיד הגולן לא תישמע צריך בית ולא תהיה מיותרת.

חוף ים תל אביב, ספטמבר '94 / צילום: אלבס ליבק

הסכמה לקראת הסכם

מאת צבי בראל

משחק הילדים "זוזו שניקה", שבו מי שמדבר ראשון מפסיד, התחיים בין אסד לרבין. שניהם כבר אמרו את כל מה שצריך לומר כדי שלצד השני לא יהיה עוד תירוץ לשתוק. רבין מוכן עכשיו לנסיגה מלאה בתוך שלוש שנים, וסוריה מוכנה לתת "שלום חם", הכולל יחסים דיפלומטיים. תת הניסוח שבו משתמש רבין, ואפילו חילוקי הדעות באשר לקו הנסיגה הסופי – קו שביתת הנשק, או קו הגבול שהיה ב־5 ביוני 1967 – אינם משנים את העובדה כי מדובר בנסיגה מכל רמת הגולן הכוללת עקירת יישובים. סוריה, מצדה, אומר שר החוץ שלה, מוכנה לשלום מלא הכולל יחסים דיפלומטיים, גם אם "אין היא יכולה לכפות יחסי סחר". כל היתר הוא עניין למשא ומתן קפדני ומהיר.

האיגוטות העיתונאיים, זה של רבין וזה של א־שרע, לא נולדו בחלל ריק ואינם נוסה של רגע. מאחוריהם עומדת פעלתנות אמריקאית, מצרית, מרוקאית, ואפילו סעודית, עומנית. גם עיתונים אינם מקרי. סדרה של פגישות בין נציגי המדינות הללו ואולי גם מפגשים חשאיים בין נציגים ישראלים לסורים יצרו עכשיו את הנוסחה, ואולי אפילו את נוסח הדברים שיאמרו השניים.

השאלה איננה עוד אם סוריה מוכנה לשלום, אלא כיצד עושים את השלום הזה, במיוחד כאשר מדובר בהרכב משולב סורי־לבנוני. מה הם מבחני הביניים שעל ממשלת ישראל להציג כדי שתוכל להיווכח שהשלום הזה הוא בר קיימא? האם פתיחת שגרירויות היא עדיפה בישתנוצות? האם סידורי ביטחון, ואפילו בפיקוח אמריקאי, יכולים לבוא במקום תנועה חופשית של אזרחים וסחורות?

יחסי ישראל־סוריה אינם יחסים של מלחמה, גם אם הם עדיין מוגדרים כך. מאז הסכמי ההפרדה לא נרשמו הפרות בוטות, שלא לדבר על חילופי אש בקו הגבול הסורי. אף חייל ישראלי לא נהרג בגבול הזה. האש הסורית היחידה שנורתה על כוחות ישראליים היתה אש נגד מטוסים בלבנון. יחסים אלה בנויים על עקרון ההרתעה ההדדית, כאשר גם בעניין זה ויתרה סוריה בעל כורחה על עקרון השוויון. צבא סוריה ונשקו האסטרטגי נופלים מאלה של ישראל, גם אם יש בידיה טילים המסוגלים לפגוע במטרות אסטרטגיות ישראליות ולגרום נזק אדיר במרכזי אוכלוסייה. לסוריה אבד השותף האסטרטגי שלה כאשר ברית המועצות התמוטטה, והשותף הערבי התפרק כאשר הפלסטינאים וירדן חתמו על הסכמים עם ישראל ונפתח משרד אינטרסים מרוקאי בארץ. הסעיף בהסכם שחתמה ישראל עם ירדן, שלפיו לא תאפשר ירדן הצבת כוחות עוינים לישראל בשטחה, פירק למעשה את החזית המזרחית, וישראל, לפחות על פי נימוקיה לרכוש מטוסי הקרב החדישים, אינה רואה עוד בסוריה איום ממשי, ואת מקומה תפסו עכשיו איראן ועיראק.

אבל סוריה מחזיקה חזית נוספת ושדה קרב פעיל המטריד מאוד את ישראל. זוהי רצועת הביטחון בלבנון שממנה מוכנה עכשיו ישראל להיפטר. הניסיון לשכנע את לבנון ללכת להסכם נפרד עם ישראל, ולו על רצועת הביטחון, לא הצליח, ולא יכול להצליח ללא הסכמה סורית. ההסבר שנתן פארוק א־שרע לדחיית ההצעה הישראלית ללבנון אינו יכול להתקבל על הדעת. לדבריו, שילובם של אנשי צד"ל בצבא לבנון עלול לגרום למלחמת אזרחים, כאשר צבא לבנון יהיה חשוד או כצבא הנתון לשליטת ישראל. הרי אין שום הכרח לשלב את אנשי צד"ל בצבא לבנון. אפשר לשלם לכל חייל פיצויים הולמים ולשלוח אותו הביתה.

שקט לבנוני הוא קלף סורי. הנה גם כאן מחדשת סוריה חידוש חשוב ומודיעה את רף המבחן לישראל. לבנון וסוריה אינן עומדות עוד על נסיגה ישראלית לפני הסכם. הן מוכנות להצהרת כוונות ישראלית לנסיגה מלאה בדרום לבנון כדי להתחיל בפירוק נשקו של חיזבאללה. סוריה קובעת בכך, גם בעבור לבנון, פרמטרים זהים לשלה כתנאי לכריתת הסכמים: נכונות להסתפק בהצהרה על נסיגה ישראלית בשלב זה כתנאי למו"מ.

אם הסכם עם סוריה זקוק למבחן, מבחנו צריך להיות בלבנון. כי לבנון היא הכדוניה והתוצר. נחוצה יותר מביקור עיתונאים ישראלים בסוריה, ואפילו מביקורו של שר התיירות הישראלי בעיירת הנופש בלודאן. שקט בלבנון הוא רווחה לאלפי אנשים שיצטרכו להשיב על משאל העם או לבחור שוב ברבין. בלבנון טמון רווח מיידי ומעשי. כאשר רבין מדבר על תקופת המבחן להסכמים עם סוריה, לא ברמת הגולן הם ייבחנו כי אם בחבל תוכאת, בקטיושות על הגליל, ובקץ ההלוויות.

משרוליק ועד המנגל

דרך ארוכה עשה הדימוי הישראלי מאז ציירוהו כחובש כובע גרב בפלמ"ח ועד גלגולו בבעל כרס שמעליה משתלשלת שרשרת ח"י ענקית

מאת גדעון לוי

עיתוני ראש השנה ושידורי הרדיו והטלוויזיה הביאו אותנו למפגש התקופתי עם הדיוקן הקיבוצי שניבט אלינו במראה. הדיוקן העצמי הזה נראה בתמונות הנופשים בטורקיה ובפקקים בכבישי הארץ. מאנטליה הגיעו הדיווחים על הברים שנוספו לרשימת הישגים של הישראלים, חידוש עולמי, ומהכנרת הגיעו הדיווחים על הלילה הגדולה של מנפנפי המנגל.

בצד הדיווחים הללו באו גם הדיונים הסיכומים המלומדים, שהרי אין כמו ראש השנה זמן הולם לכך. הדיוקן שניבט מכל אלה היה מכוער בתכלית. דרך ארוכה עשה הדימוי הישראלי מאז ציירוהו מחובש כובע גרב בפלמ"ח, כ"שרוליק" של דוש, וכשמשדד הכותל ששולח זוג עיניים תמימות השמיימה. בקשו עכשיו מצייר מצוי לצייר ישראלי ממוצע, והוא יצייר לכם כרס שעירה שמעליה משתלשלת שרשרת ח"י ענקית. השרטוט הזה משקף במידה רבה את השינוי שחל בנו.

בחצי יובל השנים האחרון ירקה החברה הישראלית שינויים מפליגים: עם קטן וחכם הפך לעם גדול ושבע. רמת החיים בארץ עולה על זו שבכמה ממדינות אירופה, והדיונים מתנהלים בה בין עליות בבורסה לירידות תעריפי הנופשונים – עוד מונח שחזר בשנים האחרונות להוויתנו הקיבוצית. סקרי סוף השנה האין ספור הראו שבסך הכל עברה עלינו שנה טובה. עובדה, רוב הישראלים מגדירים את עצמם כשבעי רצון בדרך כלל.

על שביעות הרצון הזאת מאיים רק מוטיב אחד, שממשיך ללוות אותנו למרות המהפך שחל בנו – מוטיב המוות שאופף אותנו מכל עברינו. בעידודים של הצהרתנים, שמטפחים את המוטיב הזה לממדים של סחר ברים כמעט, להוטים כאן היצרים הקולקטיוויים רק מול הדם שממשיך להישפך. בכל שאר תחומי חיינו – נסיגה או לא נסיגה, חינוך טוב או רע לילדינו, מצוקת הדיור וקליטת העלייה – מסתמנת אדישות ציבורית גדולה והולכת. איש לגורלו. אין כל רע בהתפרצות הזאת לכשעצמה – היא מקפיצה אותנו באחת אל עבר הנורמליות שלה ייחלנו. הצרפתי שעסוק כל השנה בוואקאנס הבא שלו היה מאז והעולם מושא לקנאתנו. אין הלילה גם כל רע בשביעות הרצון העצמית הזאת. אבל העובדה שבד בבד עם כל אלה הפך שרוליק היפה לכרסתן דוחה, מציקה מאוד.

קשה לדעת אל נכון מתי החל בנו השינוי. בדרך כלל נוהג לציין את נקודת השבר בתחילת הכיבוש. אבל הכיבוש הוא לא כל הסיפור. גם השינויים הדמוגרפיים והכלכליים הביאו עלינו את השינוי. ואולם אין עכשיו כל טעם להביט אחורה בזעם. בין כסה לעשות, כמו שנהוג לומר, צריך לשאול אם השינוי הזה נגזר עלינו לנצח. ימי השלום שעומדים בפתח מצטיירים כהבטחה גדולה שאת ממדיה קשה אפילו לדמיין.

אבל דווקא ההבטחה הזאת עוד עלולה להתגלות כחרב פיפיות שתנחית מכת מוות על התקוה האחרונה להיות שונים. קיצור ימי המילואים והשירות הצבאי יביאו, יחד עם סוף השחיתה שבכיבוש, גם לצמצומה של אחת החוויות הקולקטיוויות האחרונות שעוד נותרו לנו.

השלום שמצטייר עכשיו בעיקר כהבטחה כלכלית עצומה, עלול עוד להפוך את הכרס הקיבוצית לגדולה ודוחה עוד יותר. אם הכניסה לעידן אורזי חדש תתורגם אצלנו למציאת שוקי ניצול חדשים – ואין קל מזאת לנוכח הדרך שבה ניהלנו את חיי הכלכלה בשטחים – עלולה הבוגנה הנגדה לה להיות בעוכרינו. ערב השלום צריך לצפות עכשיו לשינוי פנימי עמוק בתוכנו. לא מספיק לרצות שלום, מבלי לרדת לפשרו. לא מספיק לזכות על סיום הכיבוש, צריך גם לחשוב על הפיסה החדשה של הערבי. לא די לתכנן אפשרויות כלכליות שמציעות את הרמיה, צריך גם לחשוב במונחים חדשים על יחסי הכלכלה בינינו לבין שכנינו.

התפקיד הזה מוטל כמובן בראש ובראשונה על ההנהגה. בניגוד לדיוקן הזמן, זו עדיין מצטיירת באור אחר. ראש הממשלה הנוכחי הוא בכלל חובש כובע גרב בדימוס. עליו ועל שריו מוטל עכשיו התפקיד לא רק להביא את השינויים המדיניים, אלא גם להתחיל, בו בזמן, לדבר ולפעול במונחים אחרים. בינתיים אין לכך כל זכר.

באף אחד מראיונות ראש השנה הרבים שפקדו אותנו, לא דיבר יצחק רבין על כל אלה. מה היה קורה אילו למשל היה ראש הממשלה מגנה את גזענות הבגדים, את ניצול הערבים במקלאות, ואת ניצול העולים הרוסים בשירותים. הוא וממשלתו רואים רק את היעד המדיני ולא מקדישים כל תשומת לב למה שמתרחש בינתיים בקרבנו. לא מדובר אפילו בתוספת יוקר לשכבות החלשות ולא במחלפים שיקלו את התנועה. מדובר בציון אחרון אולי לעצור את הסחף, רגע לפני שהכרס עם החי"י מאיימת להתפוצץ עלינו.

קובה אחרי קסטרו

מאת פלורה לואיס

ניו־יורק טיימס

פאריס

העולם ההפך שמצאה עליסה לאחר שעברה דרך המראה הוא כאין וכאפס לעומת היחסים הסוריאליסטיים שהצרות בין וואשינגטון והוואנה. דיקטטור קומוניסטי מאיים לאפשר לבני עמו לברוח אם לא תיתן להם אמריקה אשרות פליטים. וואשינגטון נהגה לקרוא להם עריקים ולקבל אותם בברכה כגיבורים. ואז, מסיבות המניסיריות, מסכים הדיקטטור למנוע מילדים ונשים לסכן את חייהם ברפסודות רעועות הסיכלות להיתפס או לא בידי משמר החופים האמריקאי שמחזיר את הפליטים לקובה – למובלעת האמריקאית בגואנטנמו, המוקפת בגדרות תיל. שני הצדדים מגבילים את המגעים ביניהם ל"שיחות טכניות" על אנשים אלה.

כרגיל במקרים כאלה, קיימת מתחת לרובד הסוריאליסטי מציאות כהוויתה. קובה היא ללא ספק מדינה זרה, אבל לכל אותם דברים אין שום קשר למדיניות החוץ האמריקאית. תקופה זו חלפה. הפלישה למפרץ החזירים היתה ללא ספק יוזמת מדיניות חוץ. משבר הטילים ב־1962 היה השלב המסוכן ביותר במלחמה הקרה. כאשר הבטיח צ'ה גווארה "וייטנאם אחת, שתי וייטנאם, שלוש ויותר" באמריקה הלטינית, וכאשר שיגר קסטרו את צבאו כדי לעזור למשטרים באתיופיה ובאנגולה, היו מעורבים אינטרסים אמריקאיים אסטרטגיים.

עכשיו אין למוסקווה פנאי וחשק לקובה. וואשינגטון מפתחת יחסים עם רוסיה וסין ומתקרבת בזהירות לוייטנאם ולצפון קוריאה. קובה עדיין חשובה לוואשינגטון אבל מסיבה קצרת ראות אחת ויחידה: הפוליטיקה האמריקאית הפנימית. בעיות מדיניות חוץ נדחקו הצדה.

זו תולדה של תכנון לטווח ארוך של הימנים העומדים בראש הקהילה הקובנית־אמריקאית. לפני עשור שאלתי את חורחה מס קאנוסה, ראש הקהילה הקובנית (הרשמית) במיאמי, מה היא האסטרטגיה שלו. הוא אמר: "לחקות את השדולה היהודית".

הגולים הקובנים הראשונים באו בידיים ריקות, אבל הם היו בני מעמד בינוני ורבים מהם אנשי מקצועות חופשיים. הם התבססו במהירות, הלכו לעשות כסף, ולמדו איך להשתמש בשיטה הפוליטית האמריקאית. הם פנו לרפובליקאים שקיבלו אותם בשמחה. הדמוקרטים, שעדיין היו שקועים במאמצים להוכיח שהם אנשי קומוניסטים אמיצים, כמעט שלא הבינו מה קרה.

קבוצת הפעולה הפוליטית הזאת היא שדרשה ללא הרף לאמץ קו נוקשה ביותר כלפי קובה ולהמשיך את האמברגו האמריקאי, ואפילו להקשיח אותו. עם זאת, במשך יותר מ־30 שנה היא לא הצליחה להפיל את קסטרו.

ביטול האמברגו כעת כבר לא יפיל את קסטרו. בני עמו סובלים יותר מתמיד, בראש ובראשונה בגלל אובדן הסובסידיות מהגוש המזרחי. זו מדיניות אמריקאית נלוזה בעבור מדינה המכריזה על שיקולים הומניטריים ושאיפה לקדם דמוקרטיה. גודלו של קסטרו נערץ הכל יודעים זאת, אך גודלו לא נערץ בגלל מדיניותה של וואשינגטון. הבעיה האמיתית כעת היא כיצד ייפול ומה יקרה אז.

הגולה במיאמי יודעת מה היא רוצה – לחזור הרה, להקים משטר משלה, וכמירת האפשר, לאלץ את ארה"ב לתמוך בה, בכוח צבאי אם יעלה הצורך. בפרספקטיווה זו עדיפות מהלומות ותהפוכות, אפילו אלימות, על "תהפוכת קטיפה" העלולה להעלות לשלטון כוחות דמוקרטיים מקומיים חדשים. מה שרוצה להשיג הגולה במיאמי עומד בניגוד לאינטרסים הלאומיים האמריקאיים ועלול להצמיח תקופה ארוכה נוספת של יחסים מתוחים, אולי דיקטטורה נוספת. הפעם ימנית, שתסבך את ארה"ב במגנוני מדיניות חוץ. ככל שהמעבר של קובה לכלכלת שוק ודמוקרטיה יצריך יהיה חלק יותר, כן ייטב לארה"ב, כמו גם לקובה עצמה.

אין שום סיבה לא לדבר עם קסטרו על בעיות ספציפיות התלויות ועומדות בין ממשלות ארה"ב וקובה, ויש סיבה טובה מאוד להשתמש בכל המגעים הדמיגים עם קובנים ממודרים כדי לעזור בקידום הבנת לבחירות חופשיות ולמשטר קובני חדש שיצמח מבית, כפי שהיה אפשרי לעשות במצב של יחסים נורמליים. בדיוק התפתחות זו מנסה הגולה במיאמי למנוע. מצב זה עלול למנוע ממנה את השלטון.

הכלי שלהם הוא פוליטיקה אמריקאית ושיטת השדולה האמריקאית. אנשים רבים יותר ויותר בממסד האמריקאי, מימין עד השמאל, מבינים זאת כעת ורואים שהדבר יתבל בצורכי מדיניות החוץ האמריקאית. גם הם מעונינים בפוליטיקה פנימית, אך הם מכירים בכך שזה מחיר גבוה מדי כדי לקבל כמה קולות בחבר האלקטורים. הגיע הזמן לממשל בוואשינגטון לזכור שקובה היא מדינה זרה, לא סוגיה פוליטית פנימית, ולהעמיד את צורכי מדיניות החוץ במקום הראשון.

לא רק פתיחות, גם אהבה

מאת מנחם פרומן

בימים אלה, ימי תשובה, מנהג הוא בישראל לערוך חשבון נפש ולהתוודות על חטאים. אישה לעצמי אישא גם אני וידוי אישי.

במשך שנים פעל כותב דברים אלה למען פתיחות של הימין כלפי השמאל בישראל. עד לפני כשנתיים ורבע היה זה בישראל שלטה בה ממשלת ימין – או ממשלה שבה היה לימין כוח מכריע (ממשלות האחדות לצנויקה). על כך קיבלתי את המגיע לי: מאבקים לא פשוטים ולאו דווקא קלים עם חברים לדרך. בין השאר פנו גורמים פוליטיים נכבדים לאנשי תקוע בתביעה להדיח אותי מן התפקיד של רב היישוב (אגבי כמה אסיפות דחתה קהילת תקוע ברוב גדול את התביעה).

אפשר לטעון שההתנגדות מצד חוגים בימין לפתיחות כלפי רעיונות של השמאל אופייניות למהותו הרעיונית של הימין. אפשר לחשוב שפתיחות איננה הצד החזק של הימין. בדרך כלל אנחנו מבודים שפתיחות לאפשרויות אחרות ומגוונות מעדיפות שורשיות חדקה או אהבה תמימה. לכן, בעוד שבאוזנו של השמאל היא על דגל הפתיחות שהוא נושא (אם כי במקרים רבים אין אנשיו עומדים כלל במימוש אידיאל זה שלהם, כדרך בני אדם) – בימין יש אנשים שאינם מחזיקים ברעיון הפתיחות באופן עקרוני. וממילא אלו אינם מוצאים טעם לגלות פתיחות לערכים של מתנגדיהם, ויתנגדו לכל מי שיש לו חולשה לשמאל.

על מה היה כל המאבק? סברתי, ועודני סבור, שאפילו יש ביד הימין הכוח הפוליטי לקבוע דרך פתרון על פי הבנתו וערכיו, צריך הוא להתחשב בהבנתו ובערכיו של השמאל. גם בימי שלטון הימין הסדרתי את מצב הכוחות ימין־שמאל כתיקו. הסכמתי עם כמה מדוברי השמאל – עמוס עוז, למשל – שאין לצד אחד צידוק לקבוע באופן חד צדדי את דרכה של החברה הישראלית בעודו נשען על רוב קטן ובעיקר על מניפולציות עם המפלגות החרדיות.

ברוח של הספרות ההלכתית על הכרעת הרוב בקהילה מפורסמת דעתו של אחד מגדולי ההלכה, רבנו תם, שכל החלטה צריכה להתקבל על דעת כולם: יישבו וידונו אלו כנגד אלו עד שיגיעו לדעה אחת, ואם כי הלכה למעשה לא ראו רוב פוסקי הלכה אפשרות להגשים אידיאל זה ופסקו שאפשר להכריע על פי רוב, בעיני הוא היה ראוי להשפיע על הימין השולט שלא להכריע כדעתו לפחות כל עוד אין לו רוב גדול (למשל שלושה רבעים או שני שלישים, כנהוג בכמה חוקות בנוגע לנושאים עקרוניים). ואם מתשים טרמינולוגיה ציונית ישנה וטובה מן הימים שלפני הקמת המדינה "היישוב" (כך קראו לאחדות המודרכת של הציבור הציוני) הוא הבסיס ליישוב הארץ. ובטרמינולוגיה תורנית: הלכה פסלה את כיבושיו של דוד המלך בסוריה משום שליכיבוש יחיד – שלא על דעת רוב ישראל – לאו שמו כיבוש.

התשובה בזד ובשונה בדעותיו היא עצמה עניין חשוב, אבל לא היא לבדה הביאה אותי למאבק ארוך ולמאבק לשלב בדרכו של הימין גם את העניינים החשובים לשמאל. העיקר הוא העוך העניין שהימין יכול למצוא בערכיו של השמאל. לא רק "שלום בית" אתנו, אלא גם אהבה.

בוכן שעמדה זו נעוצה באמונה שסינתזה כזאת היא אפשרית: שאפשר למעשה לחבר שורשיות עם פתיחות, שבני זוג יכולים להוליד דור חדש אשר יעלה על שני הוריו. בכמה במות הצעתי בשנים האחרונות דגם למבנה פוליטי של יהודים וערבים בארץ – "המדינה האנושית" – העשוי להתקבל על דעתם של השמאל והימין. אין זה המקום לדון בפרטיו, אולם בבסיסו עומדת האמונה שהפתיחות איננה רק סיסמה אלא עניין שכדאי להיאבק עליו למעשה.

השאלה היא אם השמאל השולט כיום מאמין בכך. ברור שממשלה – ימנית או שמאלנית – צריכה להתמודד עם בעיות קשות, לגבש מדיניות וכו'. אבל מה שהימין יכול אולי להרשות לעצמו בלי לפגוע בתפיסתו הבסיסית – השמאל אינו יכול. בשאלת השמלה, אם הממשלה הזאת תנסה להתמודד עם הקשיים הרבים תוך כדי גילוי פתיחות. אם נשכבים כן המערכת הסלסה קולות אסובים הכופרים בעצם הצורך בהידברות עם הימין, יוצא שגם בשמאל יש שאינם פועלים על פי האידיאל שלהם (או שסבורים כי הפתיחות ניתנת להלוקה), זהו קיצורן הנערדינזיני שהממשלה יושבת עליו.

מי שחשים בריקבון עוד לפני שתוצאותיו נראות בעין, כאשר הוא עדיין בצדי בשורשים הרעיוניים, הם אנשי הרוח. כיום יש בארץ שני עולמות ערכיים יריבים, ויש להניח שאנחנו עומדים לפני תקופה של מאבק אינטנסיבי בין השמאל לימין. השאלה היא אם ייבצאו אנשי רוח שיאבקו גם למען מיצוי האפשרויות החיוביות שבמצב הזיהה זה מאבק פורה שיקום הלאה את הרוח או מאבק שישתק את התנועה (ברהבנה הראשים של ירושלים, בתהליך הכיתי, בתהליכים הרוחניים של החברה הישראלית? האם יגתה ארתו האידיאל של רבנו תם, שעל הצדדים לשבת זה מול זה ולדון עד שתתקבל תוצאה מניחה את הדעת, או שיתברר כי דווקא השמאל אינו מאמין בהידברות?

הכותב הוא הרב של תקוע

אזהרה-משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

هكذا من الأصل

לצלילי מחיאות כפיים מנומסות ושריקות מחאה ממרחק

49 שנים אחרי שנורתה בברלין הירייה האחרונה קיפלו חיילים אמריקאים, בריטים וצרפתים את דגליהם וצעדו דרך שער ברנדנבורג – ביחד עם עמיתיהם הגרמנים. גרמניה קיבלה את ברלין בחזרה, אבל הברלינאים נותרו אדישים

מאת יהודית וינקלר

ברלין

גרמניה קיבלה את ברלין בחזרה. 49 שנים לאחר שנורתה בעיר הירייה האחרונה, האמריקאים, הצרפתים והבריטים הורידו את דגליהם מתורניהם באזורי הכיבוש שנקבעו במסמך המכונה "הפרוטוקול של לונדון". בכיכר פאריס, מעברו המזרחי של שער ברנדנבורג – הכיכר שסימלה יותר מכל לא רק את העיר המחולקת אלא גם את חלוקתה של אירופה למזרח ומערב – נערך ביום חמישי מצעד צבאי.

שלושת צבאות הברית המערביים צעדו, ביחד עם הצבא הגרמני, לעבר סיומו של פרק בהיסטוריה של גרמניה, אירופה והעולם כולו. זאת היתה הפעם הראשונה מאז המלחמה שצבא גרמני צועד דרך שער ברנדנבורג. הטקס והמצעד נבחרו בקפידה כדי לא לעורר אסוציאציות לאירועים שהתרחשו במקום זה בתקופת הרייך השלישי. במאי הטקס בחר במסדר מסורתי מהמאה ה-19, שנערך לראשונה בברלין ב-1838 ובמהלכו מושמעת תפילה, הנוכחים מסירים את כובעיהם ועומדים בדומייה בין קטע לקטע.

התפאורה היתה מושלמת. במרחק קטן משער ברנדנבורג, שהואר בזרקורים, הזדקרו לשמי ברלין מגדליו המפויחים עדיין של בניין הרייכסטאג, ששריפתו שימשה בידי היטלר עילה לליל הבדולח ולראשית הרדיפה וההשמדה של היהודים ברחבי היבשת. דגלי ארצות הברית, בריטניה, צרפת וגרמניה – שהתנופפו משני צדיו של השער – צבעו אותו בצבעי ההיסטוריה.

אינך יכול לעמוד מול השער הזה מבלי להיזכר ביומני מלחמה, שבהם נראו גייסותיו של היטלר על סמליהם ורגליהם שועטים דרכו; אינך יכול שלא לשמוע את קולו של הפיהרר עולה מרחבת הרייכסטאג הסמוך מול ים הקסדות של הגייסות שיצאו משם לזרוע הרס וחורבן דרך פולין ועבר המזרחיים בכל אירופה, בשם האינטרס העליון וה"צדק" של האומה הגרמנית.

ביום חמישי בלילה לא נשמעו נאומים בכיכר פאריס. הקנצלר הלמוט קוהל, נשיא צרפת פרנסואה מיטראן, ראש ממשלת בריטניה ג'ון מייג'ור ושר החוץ האמריקאי, וורן כריסטופר, הגיעו מעברו המערבי של השער, צעדו בצעדים אטיים דרכו אל רחבת הכיכר ותפסו את מקומותיהם על בימת הכבוד. מחיאות כפיים עצורות ומנומסות קידמו אותם. קצינים בכירים משלושת צבאות הכיבוש ונציגי הצבא הגרמני תפסו את מקומותיהם לידם.

צ'רצ'יל, סטלין, אייזנהאואר ודה־גול לא ערכו, עם צבאותיהם מפגן ניצחון בכיכר פאריס. ברלין של אז – אי חורבות שבמרכזו היו מוטלות גופותיהם של הפיהרר ושל אהובתו אווה בראון בבונקר המפקדה – היתה עיר שאיש מהם לא ביקש להפגין בה את ניצחונו. הרוסים קבעו על בניין הרייכסטאג את הדגל האדום. החייל הרוסי שעלה עם הדגל אל מגדל הבניין מת לפני שנה בשיבה טובה בכפר קטן, ורק קומץ מחבריו לנשק ליוו אותו בדרכו האחרונה.

הרוסים לא היו ביום חמישי בלילה בכיכר פאריס. הגרמנים – וכמותם האמריקאים, הצרפתים והבריטים – לא רצו לערוך טקסי פרידה משותפים אתם. שבוע קודם לכן הגיע לברלין הנשיא בוריס ילצין כדי להוביל הביתה את נכדיהם ונינותיהם של גיבורי הקרב על ברלין. האופוזיציה בגרמניה האשימה את קוהל בכך שהוא ערך לרוסים פרידה מסוג ב'. השמאל תיכנן לערוך בשל כך הפגנת מחאה בזמן המצעד הצבאי ליד שער ברנדנבורג, אולם בית משפט בברלין פסק שעות אחדות לפני הטקס שהמשטרה רשאית להרחיק את מפגיני השמאל מהמקום.

אף על פי כן, בטרם נשמעו צלילי המצעדים, פילחו את שמי העיר שריקותיהם של מפגיני השמאל וקריאות המחאה שלהם. אלה הזכירו לא רק את המציאות הפוליטית בגרמניה של היום, אלא גם את העובדה שהטקסים ונאומי הפרידה משרתים היטב את הקנצלר קוהל ואת מפלגתו לקראת הבחירות לפרלמנט הגרמני שיתקיימו בחודש הבא.

קוהל קיבל שעות מסך חינם בשפע. 1,600 עיתונאים מגרמניה ומרחבי העולם באו לסקר את האירועים הטקסיים ואת סעודות הפרידה החגיגיות בארמון שרלוטנבורג ובמקומות שהיו אזורי הכיבוש. בנמל התעופה טמפלהוף, שממטוסי המטען של חילות האוויר המערביים נחתו בו בשנה שבה פעל הגשר האווירי, דיבר ג'ון מייג'ור, ראש ממשלת בריטניה, על הבריטים שנפלו אז. אולם איש מראשי המדינות לא הצליח להוציא את הברלינאים משלוותם ולהעביר בהם רטט כפי שעשה בשעתו נשיא ארצות הברית, ג'ון קנדי, כשאמר את המשפט הנודע "אני ברלינאי".

כך או כך, ברלין וגרמניה לא נפרדו ביום חמישי מצבאות כיבוש, כי אם מהצבאות שהקימו ב-1948, למשך שנה, את הגשר האווירי הגדול ביותר בהיסטוריה. 277 אלף טיסות של חילות האוויר המערביים הביאו לברלין הנצורה על ידי ברית המועצות מים, מזון ואת שאר צרכיה. באורח פרדוקסלי, בכל טקסי הפרידה הרבים שנערכו ברחבי העיר, אוזכרו מעט מאוד כיבושה מידי הנאצים וכניעת גרמניה. לעומת זאת, דובר רבות על הברית ההיסטורית בין גרמניה לבין "בעלות הברית", שבלעדיהן לא היה לה סיכוי לשרוד תחת המצור הסובייטי מבית מדרשו של סטלין וחרושצ'וב.

הקנצלר קוהל אמר באחד מנאומיו הרבים באותו יום, כי צבאות הברית הגיעו לברלין כמנצחים ועוזבים אותה כידידים. הוא הבטיח שגרמניה לא תשכח, שהיא חייבת לזכור את הלקח – וכך תעשה.

עקבותיה של העיר המחולקת הולכים ונמחקים. צ'ק פוינט צ'ארלי – שהיה במשך 45 שנה נקודת המעבר ממערב ברלין למזרחה – הוסר ממקומו והוקם מחדש במוזיאון "בעלות הברית" שנחנך בשבוע שעבר על ידי הקנצלר קוהל. בשטח המפורז לשעבר – בין חומת ברלין לשער ברנדנבורג – נבנה מרכז מסחרי ענקי, שבחלקו יכסה לדורות נוספים את משרדי המטה הכללי הנאצי, הקבור שמונה קומות מתחת לפני הקרקע.

ניסיונותיהם של היסטוריונים גרמנים להביא לכך שהממשלה ועיריית ברלין יחשפו את המבנה התת קרקעי ויהפכו אותו לאתר נוסף שיאזכר את תקופת הרייך השלישי – נכשלו כולם. ברלין, כך נראה, מפנה את גבה למה שהתרחש בה עד 1945. התושבים קובלים, כי מאז התקבלה ההחלטה העקרונית להעביר לברלין את משרדי הממשלה הפדרלית, העיר הופכת יותר ויותר סטרילית. קבצנים, מסוממים ורוכלים מורחקים מרחובותיה, סיסמאות נמחקות והכרזות מוסרות. למעשה, ברלין עדיין רחוקה מלהיות בירה.

עלות המעבר, הנאמדת בעשרות מיליארדי מארקים, מבטיחה לבון הקטנה את המשך הבכורה לפחות עד סוף המאה. ברלין תהיה בירה טקסית, שתארח בהזדמנויות מיוחדות אורחים רמי מעלה. כך למשל חוסיין מלך ירדן פתח את ביקורו בגרמניה לפני שבועיים בביקור של כמחצית היום בברלין.

ביציאת הצבאות המערביים מברלין לא מסתיימת נוכחותם על אדמת גרמניה. בהסכם איחודה של גרמניה, ששם קץ לשלטונות הכיבוש כפי שנקבעו בתום מלחמת העולם השנייה, נקבע כי אלה יוסיפו לחנות בחלקים המערביים של המדינה במסגרת נאט"ו ובמסגרת הכוח שאמור להוות את הגרעין לכוח הצבאי האירופי, שיוקם ברבות השנים כחלק ממסגרת האיחוד. קוהל ואחרים בצמרת הפוליטית הגרמנית חוזרים השכם והערב על הקביעה כי גרמניה היא כיום חלק אינטגרלי של אירופה, וכי בדעתם לפעול לשימור המצב הזה גם בעתיד.

יציאת צבאות הברית מברלין תשנה את אופיה של העיר, שהיתה עד כה הקוסמופוליטית מבין ערי גרמניה. רבעים שלמים אוכלסו על ידי עשרות אלפי חיילים ובני משפחותיהם, קשרים אנושיים נרקמו בין התושבים לבין האמריקאים, הצרפתים והבריטים, ונוכחותם של אלה הביאה גם שגשוג כלכלי לעיר.

אולם תהיה זו הגזמה לקבוע כי יציאת הצבאות מסיימת את הקשרים ההדוקים שנרקמו. חברות אמריקאיות, צרפתיות ובריטיות מקימות בימים אלה בברלין את מרכזיהן החדשים, האמורים לפעול ברחבי היבשת האירופית. עיריית ברלין, ממשלת גרמניה וחברת הנאמנות טרויהנד, שהוקמה כדי לסייע בשיקום מזרח גרמניה וברלין, מעניקות ליזמים אלה הטבות והקלות למכביר.

מזרח ברלין, הקודרת והאפורה עדיין בהשוואה לחלקים המערביים של העיר, הולכת ופושטת צורה. מבנים שאיכלסו את משרדי הממשלה הקומוניסטית משופצים בקצב מהיר, משילים מעליהם את סמלי המשטר ואת סגנונו. החומה בחלקיה הגדולים הוסרה לאורך עשרות הקילומטרים שחצצו בין מזרח ברלין למערבה, ורק קטעים ממנה נשארו למזכרת ולתיירים המוסיפים עדיין להנציח אותה במצלמותיהם.

טקסי הפרידה מצבאות הברית לא היו בבחינת חגיגה עממית. למצעד החגיגי בשער ברנדנבורג הורשו לבוא רק מוזמנים; קבלות הפנים לראשי המדינות נשאו אופי מצומצם יוקרתי; ואולי המעניין מכל, הברלינאים עצמם נשארו אדישים למדי.

נראה כי אחרי נפילת החומה וטקס האיחוד ב-3 באוקטובר 1990, שום מאורע לא יכול עוד לרגש ולעורר את ההמונים לצאת לרחובות. ברלין חוזרת להיות עיר גרמנית גדולה, מודרנית. אבל אותה "רוח ברלין" של פעם עדיין נושבת לאורך רחוב קורפירסטנדם, וחולפת אט אט דרך שער ברנדנבורג לאורך "השדרה שתחת עצי התרזה" מזרחה – לעבר האזור שעד לפני ארבע שנים רק מעטים האמינו כי יהיה אפשר להגיע אליו עוד בדור הזה.

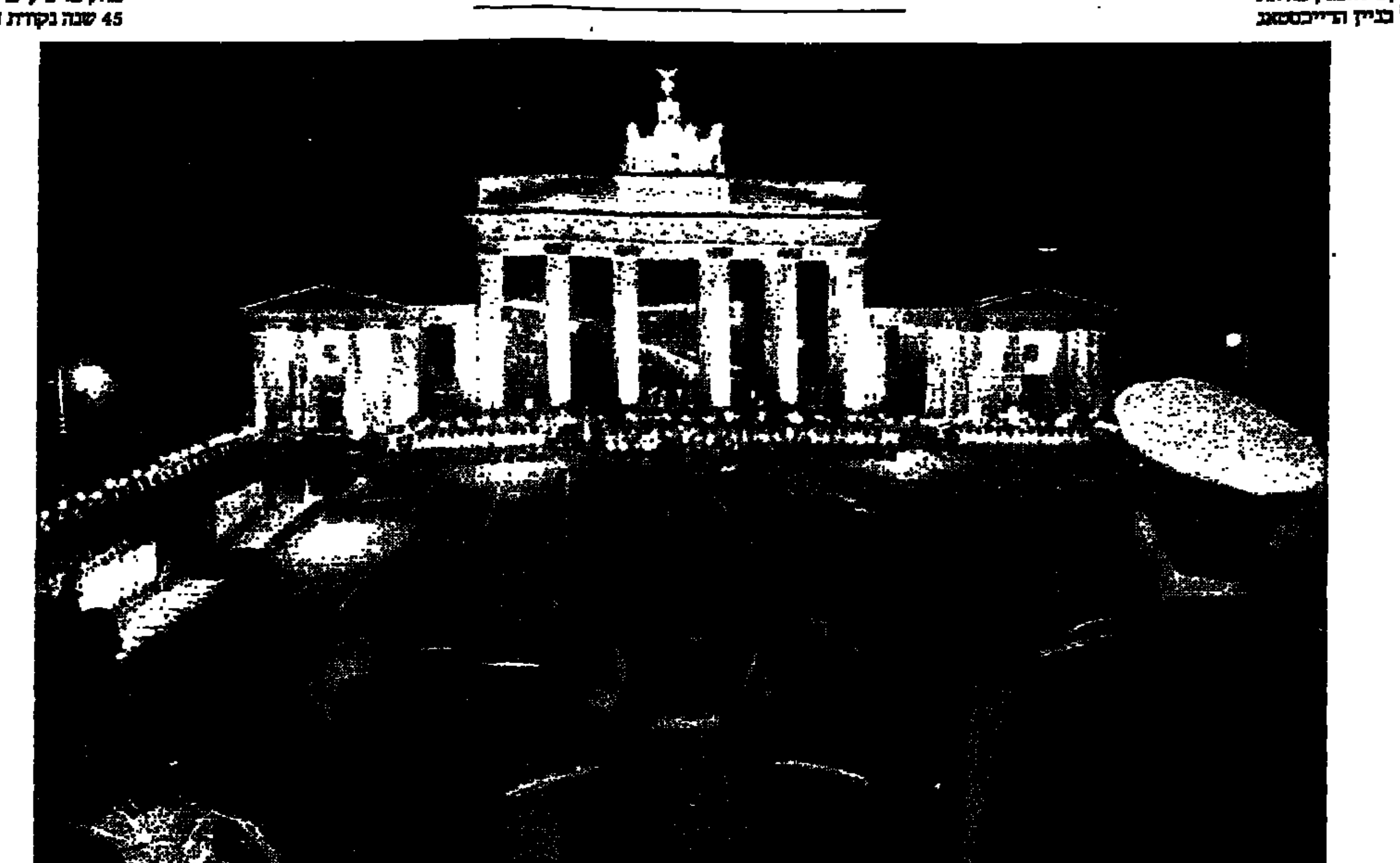

מצעד הפרידה בכיכר פאריס. תוכנן בקפידה כדי לא לעורר אסוציאציות

תצלום: איי־פי

הפוג'ידרמה הבלתי גמורה

אשתו של נשיא פרו, ש"פוטרה" מתפקידה, זוכה לאהדת הפמיניסטיות, הטוענות כי זכויות האדם שלה הופרו. אך הסכסוך המשפחתי לא גרע בהרבה מהאהדה לבעלה

מאת תומס ווגל

"וול סטריט ג'ורנל"

לימה

באחרונה נפרדו בני זוג בפרו. הגבר מחזיק כעת בילדים, בצבא ובשירותי הביטחון של המדינה – ורק באגף אחד של ארמון הנשיאות. האשה מחזיקה באגף השני, ונראה שהיא גם יכולה להשתמש ללא הגבלה בטלפון או שניים. היא אומרת שהוא "אוטוריטרי". הוא אומר שהיא "לא יציבה" ו"לא נאמנה".

ריב בין בעל לאשה הוא בעייתי מבחינתם של כל המעורבים. אבל הסכסוך בין נשיא פרו, אלברטו פוג'ימורי, בן 56, לאשתו סוזנה היגוצ'י, בת 44, נפרש כאופרת סבון, והפרואנים מתבוננים מרותקים במתרחש. "שניהם מטורפים וכל העולם מסתכל", אמר קרלוס סילבסטרה, בעל בית קפה השוכן מול ארמון הנשיאות ורוב הידיים במרכז המסחרי של לימה. "זה פוגע בתדמית של פרו".

פוג'ימורי, שביקורתה הפומבית של אשתו על ממשלתו היתה לו לזרא, "פיטר" אותה בסוף אוגוסט מתפקידה כגבירה הראשונה של המדינה – פיטורים שפרואנים רבים לא סברו שהם אפשריים, שכן אין זו משרה רשמית ומוכרת. "מעתה יכולה הגברת היגוצ'י לנהל את פעילויותיה הפוליטיות תוך כדי התנגדות גלויה לממשלה כל אימת שתרצה והיכן שתרצה, כמו כל אזרח, אך לא בתורת הגברת הראשונה", אמר פוג'ימורי בנאום לאומה בטלוויזיה. לפני כן העביר הנשיא את ילדי הזוג מהארמון למטה שירותי הביון. הוא בא כעת לארמון רק כתוקף תפקידו.

בינתיים התבצרה הגברת הראשונה המודחת באגפה בארמון וסירבה לעזוב, אף שהמים, החשמל והטלפונים נותקו. "אני אשה ללא פחד", הכריזה הגברת היגוצ'י בראיון טלפוני. "אני אפילו לא פוחדת מהמוות". היא אמרה כי יהיה צריך לגרור אותה מהארמון "בכוח". חיילים חמושים הושבו מוצבים מחוץ לארמון כדי להרתיע עיתונאים ופוליטיקאים מלנסות להיכנס. זמן מה היתה הדלת לאגף מגוריה מרותכת וסגורה. לאחר שהטלפון שלה נותק היא השתמשה בפלאפון כדי להתלונן בתחנת רדיו. הטלפון חובר מחדש והדלת נפתחה. קבוצת פמיניסטיות קיימה אסיפה מחוץ לדלתה. אחת מהן קראה "תחי סוזנה" ואחרות הגישו לה שני זרי פרחים. היגוצ'י אמרה להן ש"דמוקרטיה מתחילה מבית".

העימות שלא הסתיים, שכונה בעגה הפרואנית "פוג'ידרמה", תופס מקום מרכזי בכותרות עיתונים, מגזינים ותוכניות טלוויזיה במדינה. "הוא מפר את זכויות האדם שלה, כמו הזכות לאדם להיות בעל דעה משלו", אמרה לאורה בוזו, שהקדישה חמישה לילות בתוכנית הטלוויזיה שלה "זכות הדיבור לנשים" לסכסוך בין השניים. ריב זה גם הסיט את אחד הזרקורים ממערכת הבחירות לנשיאות של חבייאר פרז דה קוויאר, מזכיר האו"ם לשעבר, שיתמודד מול פוג'ימורי בבחירות לנשיאות המיועדות לחודש אפריל.

מתי והיכן החלו הדברים להשתבש? עד לפני שנתיים לא נראו כל סימנים חיצוניים לבעיות בחיי בני הזוג. היגוצ'י זנחה קריירה מצליחה כדי לתמוך במערכת הבחירות לנשיאות שניהל בעלה ב-1990, שבה ניצח בניגוד לתחזיות. ייתכן שהיו מתחים בין השניים מאז תחילת הנישואין, אומר לואיס יהמוביץ', מחבר ביוגרפיה לא רשמית של הנשיא. נראה שמשפחתה של היגוצ'י התנגדה לנישואין, כיוון שפוג'ימורי היה פרופסור למתמטיקה, שסיכוייו להתעשר בכך היו מועטים. אבל לפחות עד 1992 נראה היה שהיחסים טובים בין המשפחות. הנשיא ואשתו נהגו לבקר בבית אביה של היגוצ'י בימי ראשון לארוחה משפחתית, אומר יהמוביץ'.

במשך מרבית תקופת הנישואין היה עסק קבלנות הבניין של היגוצ'י מקור ההכנסה העיקרי של בני הזוג. שניהם עבדו בעסק – הקמת יחידות דיור ומבני חינוך – אף שפוג'ימורי הקדיש את רוב זמנו להוראה. אבל המצב השתנה ב-1992. פוג'ימורי, שבדומה לאשתו הוא בן למהגרים יפאנים, ערך ביקור אצל הקיסר אקיהיטו ביפאן והותיר את אשתו בבית. ההסבר הרשמי היה שהיגוצ'י חלתה. יהמוביץ' אומר כי היגוצ'י הרגישה נטושה, כמי שנדחקה הצדה. זמן קצר לאחר הנסיעה האשימה את אחותו ואת גיסתו של הנשיא כי נטלו לעצמן פריטים נבחרים מביגוד שתרמה יפאן לעניי פרו.

הקריירה העסקית של היגוצ'י דעכה, בעוד זו של בעלה צברה תאוצה. יתר על כן, כמה מבני משפחת פוג'ימורי מחזיקים במשרות בממשל. אף אחד ממשפחת היגוצ'י לא זכה בגמול דומה. כאשר פוג'ימורי ביצע "הפיכה עצמית" ב-1992, פיזר את הפרלמנט והכריז על עצמו כבעל סמכויות דיקטטוריות, הוא ניתק לחלוטין את אשתו מכל קשר לשלטון. היגוצ'י אמרה כי נודע לה על החלטת בעלה לפזר את הקונגרס מהטלוויזיה, בדומה לפרואנים אחרים. (מאז כבר נבחר קונגרס חדש).

בשנה שלאחר מכן היגוצ'י נראתה ונשמעה מעט מאוד בפרו. בחודש דצמבר דיווחו עיתונים כי הזוג הגיש בקשה להפרדת רכוש. בתחילת אוגוסט יצאה היגוצ'י בזעם מהארמון כדי למחות על החוק האוסר על בני משפחה של הנשיא להתמודד על תפקידי הנשיאות, סגנות הנשיא או מושב בקונגרס. היא ראתה בחוק זה את טביעת ידו של הנשיא. העיתונות כינתה את החוק "חוק סוזנה". היגוצ'י אמרה באוגוסט כי עדיין לא החליטה אם היא רוצה להתמודד על תפקיד רשמי. היא נשארה בבית ידידה יותר משבוע לפני שחזרה לארמון וגילתה כי בעלה הוציא משם את הילדים. זמן קצר לאחר מכן הודיע פוג'ימורי כי הוא מפטר אותה מתפקיד הגברת הראשונה.

היגוצ'י אומרת כי בעלה השתנה מאז נבחר לנשיאות, וכי כיום הוא מאוהב מדי בשלטון. "הייתי חייבת להראות שלא נעשה שום צדק" בפרו, אפילו לא עם אשת הנשיא, אמרה. לשכת פוג'ימורי, שהתבקשה להגיב, נמנעה מכך. עד כה נראה שפרואנים חשים תהייה וסקרנות יותר מאשר דאגה. משאלים שנערכו באחרונה מראים כי הפופולריות של פוג'ימורי, שהיתה גבוהה מאז ההפיכה שלו, ירדה רק במקצת לאחר נאומו בטלוויזיה. פרואנים רבים נרתעים מהדרך הפומבית שנקט לשם טיפול בעניינו הפרטי, אך הם סבורים כי הדבר היה כמעט בלתי נמנע, בשל דברי הביקורת הפומביים שהטיחה היגוצ'י.

לפי שעה לא נראה כל סוף באופק לדרמה במשפחת הנשיא. היגוצ'י חזרה לחיי שגרה משלה. היא עושה חמישה ק"מ ביום ברכיבה על אופני כושר נייחים, והיא אומרת שלא תתגרש מבעלה, כיוון שהיא קתולית. לדבריה, היא צופה שהמצב יגיע לפתרונו "בתוך חודשיים". פרואנים רבים אמרו כי הקרע יסב נזק פוליטי מועט לפוג'ימורי, אלא אם כן תוכל היגוצ'י לאשש כמה מהאשמות השחיתות שלה. עד כה היא לא סיפקה הוכחות, ואפילו הודתה כי השחיתות בפרו אינה בסדר גודל של השערוריות שפרצו בשנים האחרונות בארגנטינה, בברזיל ובוונצואלה.

אבל כמה אנשים שסייעו בידה פגועים. רנה גוואדו דה אורדיה, הידידה שבביתה התגוררה היגוצ'י לאחר שיצאה בסערה מהארמון, לא ישנה במשך לילות שלמים. היא אמרה כי קיבלה איומים על חייה וכי בכוונתה לעזוב את המדינה עם בעלה ובנה. גם מריה דה אוסורין אינה מרוצה מהמצב. חנות הנעליים שלה נמצאת מול פתח האגף של היגוצ'י בארמון, ונוכחותם של חיילים מרתיעה לקוחות. "היא התחילה בזה, היא קילקלה הכל", אמרה בעלת החנות.

המשפחה הנשיאותית בימים שהיתה מאוחדת. עכשיו הילדים נמצאים במטה שירותי הביון

תצלום: איי־פי

פחדים של מיעוטים

יש המשווים את ג'רי אדמס למנדלה ולערפאת ומותחים קווים מקבילים בין הסכסוכים ההולכים ונפתרים. אלא שבצפון אירלנד נתוני האי ודאות רבים יותר

מאת דפנה ורדי

לונדון

בצפון אירלנד נהגו מאז ומתמיד להשוות את "הצרות" שלהם לבעיות במקומות אחרים בעולם, בעיקר במזרח התיכון. ולאנשי האקדמיה יש הסבר לניסיונות ההשוואה האלה. הפרוטסטנטים והקתולים, הם אומרים, רוצים להקנות למאבק המקומי שלהם ממד גלובלי. ואם כבר עורכים השוואות – אומרים במגדלי השן – יש מקום להשוות את הסכסוך בצפון אירלנד לא רק לסכסוך הישראלי־הפלסטיני אלא גם לסכסוך בדרום אפריקה.

עכשיו, עשרה ימים אחרי הצהרת האי־אר־איי על הפסקת האלימות, ניכרת בצפון אירלנד ציפייה להסדר שלום לסכסוך הנמשך יותר ממאה שנה – כפי שקרה בישראל ובדרום אפריקה. כל עורכי ההשוואות מסכימים לטענה שההתפתחויות של השנה האחרונה במזרח התיכון ובדרום אפריקה תרמו לשינוי האווירה בעולם ועודדו את המנהיגים בצפון אירלנד לעשות את התפנית ממאבק אלים למאבק פוליטי.

לדעת טום הרטלי, יו"ר הסין פיין, הזרוע המדינית של האי־אר־איי, מרבית האנשים בצפון אירלנד אכן מתייחסים אל הנושא מנקודת מבט גלובלית ורואים את נלסון מנדלה, יאסר ערפאת וג'רי אדאמס, נשיא הסין פיין, כמנהיגים אשר במשך תקופה ממושכת היו שקועים במאבק אנטי־אימפריאליסטי, וסיום המלחמה הקרה שינה את מצב הדברים בארצותיהם. אחד בן המאפיינים המשותפים לשלושת הסכסוכים, אומר הרטלי, הוא "שיש כאן שלושה מנהיגים חזקים המספקים לעמיהם מנהיגות וחזון".

הבסיס ההיסטורי להשוואה בין דרום אפריקה למזרח התיכון ולצפון אירלנד הוא לדעת הרטלי המעורבות הבריטית. בחלק מהאירועים אפילו היו מעורבים אותם אנשים – כמו הפקידים הבריטים אשר השתתפו במשא ומתן בסיומה של מלחמת הבורים בדרום אפריקה, ובאותו דור עברו לשאת ולתת על מעמד אירלנד. הרטלי מציין שלפחות במקרה אחד המאבק בצפון אירלנד שימש השראה לאנשי אצ"ל. "כאשר הם לחמו בבריטים, הם שאבו עידוד מספרו של דן בריין על המאבקים שלנו – אנשים כמו בגין שמעו בשנות הארבעים על המאבקים באירלנד בשנות העשרים".

פרופ' קווין בויל, העומד בראש המרכז לזכויות האדם באוניברסיטת אסקס, סבור כי לפנייתו של אש"ף לנתיב המדיני השפעה ברורה על האי־אר־איי והשין פיין. "למרות השוני בין שני המצבים", אומר בויל, "היו שם וכאן שתי דרכים לפתרון הסכסוך, והעובדה שאש"ף בחר בדרך המדינית עודדה את אלה בשין פיין שתמכו בדרך זו". בויל סבור כי הן אש"ף והן האי־אר־איי הבינו בכך שאמנם צבא סדיר (של בריטניה או ישראל) אינו יכול להביס אותם, אך גם אין ביכולתם לנחול ניצחון מלא.

לעומתם, דודי אפלטון, מפיק סרטים יהודי אירי, רואה בערפאת ובאדמס "טרוריסטים מזדקנים", שהבינו כי בשלב זה יוכלו להבטיח לעצמם עמדת כוח רק הודות לארגונים מדיניים. הוא גם רואה חזות קודרת הרבה יותר לצפון אירלנד. "כאשר רבין וערפאת התמו על הסכם", אמר, "התחושה היתה שידוע כי זה עשוי להיות ההסכם העתידי – גם אם מדובר באותה מבנה אפשרויות. כאן פעורה תהום בין עמדות הצדדים – אין אפשרות של חלוקה, והפסקת האש רק הבהישה את חוסר הבהירות שבמצב".

עריכת השוואה בין הפלגים יריבים בצפון אירלנד לפלגים הקיצוניים בישראל ולפלסטינאים נעשית בהתאם לקו הפוליטי של בעלי ההשוואות. אפלטון משווה בין אנשי תנועת "כך" לקיצונים במחנה היוניוניסטי בצפון אירלנד, אולם מדגיש כי מנהיג המפלגה הדמוקרטית היוניוניסטית, ד"ר איאן פייזלי, אינו דוגל באלימות, בניגוד לאנשי "כך". במחנה זו רב יותר הדמיון בין "כך" לסין פיין, אף על פי שהבסיס של "כך" הוא אידיאולוגי־דתי ואילו של הסין פיין – לאומני. לדעת בויל, קווי הדמיון בין הקיצונים הימנים בישראל לבין היוניוניסטים הקיצונים בצפון אירלנד מתבססים על כך שהם "רוצים ניצחון רק בתנאיהם, ואינם מוכנים לקבל שלום של פשרה". לטענתו, בשני הסכסוכים הקנאים הדתיים הם הסמן הקיצוני. עם זאת, אף שבצפון אירלנד הגרם הדתי הקיצוני אינו תומך, לפחות לא בגלוי, באלימות, דבריו משמשים עידוד לחוגים ממעמד הפועלים הפונים לטרור. הרטלי סבור שגם פייזלי וגם הקיצונים הישראלים מהימין הם פרי הבאושים של הקהילה והשלטון המקומי, והם נוצלו כאשר השעה היתה נוחה לכך. ואולם, בצפון אירלנד קיים גם היסוד המעמדי. קשה למצוא שם אנשים מן המעמד הבינוני הקשורים בחוגים הקיצוניים. ואם בעבר היה פער כלכלי בין הקתולים לפרוטסטנטים בני מעמד הפועלים, בשנים האחרונות הצטמצמו הפערים.

ד"ר סטיבן האו, אשר ספרו על תרבות, לאומנות ופוסטקולוניאליזם באירלנד, עומד לצאת לאור בלונדון, מאתר בצפון אירלנד ובמזרח התיכון מרכיב כפול של מיעוט. בצפון אירלנד הקתולים הם מיעוט החושש לעתידו כמיעוט באזור, בעוד הפרוטסטנטים, הרוב בפרובינציה, יודעים שאם שני חלקי האי יאוחדו הם יהיו מיעוט באירלנד הקתולית. כה במידה, טוען האו, במזרח התיכון הפלסטינאים מונעים על ידי פחדים של מיעוט החי בצלה של ישראל, והישראלים – על ידי פחדים של מיעוט באזור שהוא ברובו ערבי. האו רואה את אחד משורשי הפחד והדעות הקדומות במערכת החינוך. "בבתי ספר קתוליים ופרוטסטנטיים", כתב האו, "לימדו שתי גרסאות שונות של ההיסטוריה, בדיוק כפי שעשו בבתי ספר יהודיים ומוסלמיים במשך שנים".

המעורבות האמריקאית היא עוד אחד מקווי הדמיון הפועלים כאן. הרטלי מייחס חשיבות לסיוע שהאמריקאים מוסיפים לתהליך השלום בצפון אירלנד, ולדבריו, העובדה שהשדולה האירית בארה"ב פועלת באחרונה בבגרות יותר מאורגנת, אם כי עדיין לא ברמת התחכום והיעילות של השדולה הפרו־ישראלית, השפיעה על התייחסותו של הממשל האמריקאי לבעיית צפון אירלנד ועל העלאת הבעיה על סדר יומו, בדומה למה שנעשה במזרח התיכון. אולם הקיצונים בין היוניוניסטים רואים את המעורבות האמריקאית בחשדנות לא פחותה מזו של הקיצונים הימנים בישראל.

פרופ' בויל מצביע על חלקן של תנועות השלום בצפון אירלנד, שליוו את התפכחות הסכסוך. אולם בניגוד למה שקרה בישראל, הוא אינו גורס שהיתה להן השפעה על ההתקרבות ויצירת הבנה בין הצדדים. ד"ר האו, לעומתו, מוצא דווקא צד שווה בין התנועות הקומוניסטיות בקרב הפלסטינאים ובצפון אירלנד, שיצאו נגד מעשי האלימות וסייעו בבניית גשר בין הקהילות.

העתיד הוא כמובן התעלומה הגדולה. רק מעטים בצפון אירלנד מאמינים כי תהליך השלום אצלם יתקדם בקצב מהיר כמו זה שבמזרח התיכון. פרופ' בויל סבור כי בישראל ובצפון אירלנד יכולים האינטלקטואלים וארגוני השלום לשמש הגורם המגשר, המפרה דיאלוג בין הצדדים. לדעתו של ד"ר האו, קבוצה כזאת היא קבוצת ההיסטוריונים הרוויזיוניסטים "המטילים ספק במיתוסים הלאומיים ויכולים למלא תפקיד חשוב בתהליך הארוך בשינוי הגישה הפופולרית". הוא מציין כי כמעט שאין היסטוריונים רוויזיוניסטים במחנה הפלסטיני.

חייל בריטי מוקף ילדים קתולים בבלפאסט. בבתי הספר לימדו שתי גרסאות שונות של ההיסטוריה

תצלום: איי־פי

ראיתי שמעתי / אמנון ברזילי

כך דחף העם את רבין

מכל ראיונות ראש השנה שהעניק ראש הממשלה לתקשורת, זכו דווקא מראייני גלי צה"ל, מיכה פריידמן ואודי סגל, לסיפור החם. ביום שלישי שעבר, מתחנת הרדיו הצבאית, בישר יצחק רבין בפומבי, בפעם הראשונה, על הכוונות להשלים את הנסיגה בגולן בתוך שלוש שנים, משלב "הנסיגה המזערית" ועד שלב הנסיגה הסופית.

העובדה שרבין אמר לאנשי גלי צה"ל דברים שלא אמר בראיונות שהעניק ל"ידיעות אחרונות" ול"מעריב" נראתה תמוהה, והחל עיסוק נמרץ בשאלה מה השתנה ביחסי ישראל־סוריה בארבעת הימים שחלפו בין הראיונות שניתנו לעיתונות ולרדיו. התשובה דרמטית פחות מהשאלה. התברר שהחלטתו של רבין לחשוף את אחד הקלפים הנסתרים לו לתוה קשורה לממצאי סקרי דעת קהל שבדקו את נכונות הציבור לנסיגה מרמת הגולן תמורת שלום מלא, והתפרסמו בעיתוני החג. רבין קרא ונדהם. רוב מוחץ של הציבור תומך בנסיגה מהרמה, תמורת הסכם שלום מלא עם סוריה.

מאז ומתמיד סבר ראש הממשלה כי הצלחת המו"מ הענייני לשלום מותנית בתמיכת הציבור במהלכי הממשלה. בעיקר עכשיו, בהיעדר בסיס קואליציוני רחב, ולאחר שבישר על קיום משאל עם לפני נסיגה משמעותית מהרמה. אחרי שקרא את הסקרים החליט רבין, כנראה, שהוא צועד על גשר יציב, דבר המאפשר לו לעשות צעד נוסף בגילוי קלפיו במו"מ עם סוריה. התוצאות נשמעו בראיון בגלי צה"ל, וביתר הרחבה בישיבת הממשלה ביום חמישי.

כשראש הממשלה זועף

"אם אני שואל את עצמי מה קרה בימים האחרונים", אמר לי אתמול רבין, "הרי שבעיקר התעוררה פאניקה של מתנגדי השלום עם סוריה בעקבות תוצאות הסקרים. הם מפחדים ממשאל עם, ולכן מחפשים דרך להקים חוק מיוחס בכנסת".

הקרב על דעת הקהל נמצא בעיצומו גם בישראל וגם בסוריה, כדברי שר החוץ הסורי פארוק א־שרע בראיון שנתן לטלוויזיה הלבנונית ביום חמישי האחרון. עמדות הציבור ישפיעו על קצב ההתקדמות של מהלכי השלום, וסביבתו של רבין צפו את חוסר השקט של מתיישבי רמת הגולן שהלך וגבר בשבועות האחרונים.

שלשום, אחרי שנפגש עם ראשי המתיישבים ברמת הגולן, טילפן סגן השר מיכה גולדמן לרבין, ודיווח לו על רשמיו. בין השאר סיפר לו על בקשתם של ראשי המתיישבים להיפגש עמו. "תומכי הגולן והמתיישבים נבהלו, ומחפשים את החוק שלא יאפשר לעם להחליט", סבור רבין ששקל להיענות בחיוב להצעת המפגש. "אני בטוח שאני הולך בדרך הנכונה", אמר לי.

להבדיל מרבין, נשמע בסוף השבוע מזכ"ל העבודה, ח"כ ניסים זווילי, קצת מודאג, בעיקר בגלל אי הוודאות בנוגע להרחבת הבסיס הקואליציוני. לדעת זווילי, הציפיות להתפתחויות בחזית הסורית כמעט חותמות את הגולל על האפשרות שש"ס תצטרף לממשלה. אמנם הרב עובדיה יוסף נתן את ברכתו, אבל עכשיו תחושו ש"ס מתקפות של האגף הימני, שיאשים אותה בכך שהיא נכנסת לממשלה כדי לתמוך בנסיגה ברמת הגולן.

בסיעת העבודה שתתכנס מחר ישמעו חברי הכנסת התבטאויות קשות של ראש הממשלה. את עיקר זעמו הוא מפנה אל הח"כים שחתמו ביוזמתו של ח"כ אביגדור קהלני על הצעת חוק שממליצה כי שינוי חוק רמת הגולן יתקבל ברוב מיוחס של 70 ח"כים, ושרק רוב של 65% במשאל העם יאשר הסכם שלום עם סוריה במקרה של נסיגה עמוקה ברמת הגולן.

רבין: "ח"כים מהעבודה שמשמיעים עמדה כזאת אומרים בעצם שאנחנו מעבירים את סמכות ההחלטה לליכוד. זו שערורייה שלמפלגה יש חברים כאלה. לא יעלה על הדעת שמפלגה פוליטית שלא תגיע אף פעם ל־70 חברי כנסת תגיד שתהליך מדיני יהיה תלוי בהסכמת הליכוד או הימין הקיצוני. זה פשוט מבזה".

ראש הממשלה לא מזכיר שמות, אבל תוהה איך מעלים כמה ח"כים על דעתם "חקיקה מטומטמת שאין לה תקדים במדינת ישראל. מה, בגין היה מסכים לחקיקה שתגביל אותו במו"מ מדיני, מסכים לרוב מיוחס? הוא היה מוכן כמוני למשאל עם?"

"אני לא רוצה להעריך מתי ייערך משאל העם", אמר ראש הממשלה, "אני רוצה חופש מלא. ממשלה שמצטיירת כמסונדלת לא יכולה לעשות מהלכים מדיניים". רבין, אמר אדם שמקורב אליו, סבור כי ההסכם עם סוריה ייחתם בשנה הקרובה, ויהיה מותנה בקבלתן של שתי נוסחאות. אם האסד אמור יקבל את נוסחת נשיא מצרים אנואר סאדאת, רבין יהיה מוכן לקבל עליו את נוסחת בגין.

מה צה"ל יעשה בהאיטי

ביום חמישי בלילה טילפן נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, לראש הממשלה יצחק רבין. שלום יצחק, אמר הנשיא האמריקאי, הייתי רוצה שחיילי צה"ל ישתתפו בכוח הבינלאומי שאני מתכוון לשלוח להאיטי. רבין לא היה מוכן לפנייה ישירה כזאת מהנשיא האמריקאי. אמנם אפשר לפרש אותה כצעד של הערכה לישראל וחיזוק מעמדה הבינלאומי, אבל הרעיון לשלוח את חיילי צה"ל להרפתקאות צבאיות בהאיטי כנראה לא מלהיב את ראש הממשלה.

רבין ביקש עוד פרטים. קלינטון הסביר שהוא רוצה שחיילי צה"ל יבצעו תפקידי שיטור ובקרה. הוא ביקש שהכוח שישלח רבין להאיטי יפקח על השמירה על זכויות האדם. נראה שהניסיון שצברה ישראל בגדה המערבית וברצועת עזה הפך את חיילי צה"ל, בעיניו של קלינטון, לכתובת אידיאלית לכוח שיטור.

רבין לא הסכים להתחייב. בלי להתייחס למקרה דרום לבנון ולפרשיות עלומות אחרות הוא הסביר לקלינטון, כי "עד היום לא שלחנו אנשים לפתור בעיות של מדינות אחרות". לגופו של עניין הוא אמר לנשיא כי הוא חייב לבדוק את ההצעה מבחינה משפטית, מעשית ופוליטית, לפני שהוא שולח חיילים לחוות רחוקה.

תצלום: איי־פי

המשחק שקיץ בלעדיו הוא כמו קיץ בלי מזגן בתל אביב. מה לקלינטון ולסכסוך בין קומץ שחקני בייסבול, שלא די להם במיליונים שהם גורפים, ובין בעלי הקבוצות?

באמריקה / עקיבא אלדר

חופש מעיתונות

מצלמות הטלוויזיה היו זה כבר לרהיט של קבע באולמות בתי המשפט באמריקה, אבל הוויכוח אם אכן מקומן הוא בין ספסל הנאשמים לדוכן השופטים לא הסתיים. חילוקי הדעות בעניין "זכות הציבור לדעת" מוצו לעייפה. ערב פתיחת משפט העשור, אם לא המאה – משפטו של או־ג'יי סימפסון – עוסקים באמריקה, כמו באמריקה, ב"זכות לעשות כסף", הרבה כסף.

התקשורת מבקשת לספק לצופים את הסחורה שהם רוצים כיוון שאחוזי צפייה הם כסף. עם "זכות הציבור לדעת" אין בעלי המניות של רשתות הטלוויזיה והעיתונים יכולים לשלם במכולת. אילו רצחה לורנה באביט את בעלה וזה היה עוד רצח במשפחה – ובייחוד אילו היתה זו משפחה שחורה בהארלם – לא היתה רשת סי־אן־אן מבזבזת עשרים שניות על מימוש זכותו של הציבור לדעת מה הביא את האשה האומללה לשסף את בעלה. המצלמות מובאות אל האולמות כדי לספק את יצר המציצנות הקולקטיבי, תכונה דומיננטית בקרב צופי הטלוויזיה וקוראי העיתונים רבי התפוצה.

אחוזי הצפייה של הרשת המיוחדת המשדרת מבתי משפט (קורט טי־וי) עלו פי חמישה בימי השידורים החיים מקדם־המשפט של סימפסון. סי־אן־אן הכפילה את מספר צופיה. לארי קינג הקצה עשרים תוכניות לפרשה. עד חג המולד לא יחמיצו מצלמות הרשת שום שנייה ממשפט הרצח הכפול. אף שסיקור מפורט מבית המשפט מבטיח רגעים "מתים" לא מעטים, לדברי המפיקים הניסיון מלמד שיש קסם מיוחד בפענוח המתמשך של הדרמה. 300 סיפורי סימפסון הוסיפו את המספר 150,000 לנתוני התפוצה היומית של העיתון רב התפוצה "יו־אס־איי טודיי". עורך העיתון סיפר שביומיים היחידים שאו־ג'יי נעדר מעמודיו התקשרו מנהלי התפוצה מהשטח כדי לנזוף בהנהלה. "אתם אולי התעייפתם מהסיפור", אמרו, "אך לא הקוראים".

כל שאר ענייני המשפט – למשל, השפעתם של דיווחי התקשורת על החלטתם של עקרות בית ושרברבים שנבחרו לגזור את דינו של סימפסון לחיים או למוות – מעסיקים רק את משתתפיהן של תוכניות המלל דלות הצופים של יום ראשון בבוקר. כתב סי־אן־אן בלונדון דיווח לא מזמן בנימה של לעג על המנהג הבריטי המוזר הקרוי "סוביודיצה". איזו מין דמוקרטיה היא זו הסותמת את פיה של העיתונות. באמריקה יודע עיתונאי שחשוב לדווח כי קו ההגנה של סימפסון יהיה שניקול סימפסון ורון גולדמן היו מעורבים בעסקת סמים ונפלו קורבן לסוחרי סמים קולומביאנים. פרשני המשפט, שימלאו את המסכים בין הדיווח הישיר מבית המשפט בלוס אנג'לס לפרסומות לטמפונים, אומרים שכבר עכשיו קשה להם להבחין בין עובדות לשמועות.

הוויכוח על זכותו של הציבור לדעת מה בדיוק עשתה לורנה באביט באבר מינו של ג'ון הסתיים. עכשיו מתברר שלזכות הזאת יש מחיר. למשל, זכותו של האזרח לשמוע את העדויות המלאות על היחסים המסובכים בין הזוג סימפסון תפגום בזכותו לדעת אילו זכויות יקנה לו ביטוח הבריאות, שהקונגרס יכשל בשבילו בחודשים הבאים. מי יצפה בתשדירים של מועמדים אלמוניים לקונגרס ולמשרות מושלים, שופטים, תובעים, שריפים – וכיוצא באלה משרות מקומיות שיעמדו לבחירה בראשית נובמבר – שעה שסימפסון ממלא את המסך? מה זכותו לדעת? בסי־אן־אן אומרים שהרשת שילמה השנה את חובה לאנושות בשידורים מיוחדים מסומליה, בוסניה ורואנדה. באיי־בי־סי הבטיחו כי לא יניחו לסימפסון לבעוט החוצה את שאר העולם. אן־בי־סי יספקו את התמונה לתחנות המקומיות וישאירו לעורכים את זכות הבחירה.

הזכות לדעת מה מתרחש בבית המשפט – או נכון יותר, הזכות להרוויח כסף מהצצה לשם – אינה נמסרת בחינם. תחנות הטלוויזיה ישלמו 700 אלף דולר תמורת חיבור ניידות השידור שלהן לקווי החשמל, בצמת השידור ובתי השימוש המיטלטלים. העיתונות תישא גם בהוצאות העתקתו של מרכז התקשורת לקומה אחרת, הרחק מן המושבעים. המחיר: 14 אלף דולר לתחנת טלוויזיה, 7,000 לרדיו, 1,250 לעיתון.

ההיבט החיובי של כל זה הוא שבשולי העסק המסחרי יש עיסוק זמני בסוגיות רציניות ומעניינות, כמו אלימות במשפחה, יחסה של החברה לנשים מוכות, תסכוליה של הקהילה השחורה, ולמי נתונה הזכות לקבוע מה הציבור יידע.

האפט נגד האפט

רשת חנויות הספרים "קראון בוקס" נחשבת לגן עדן לחובבי ספרים טובים וזולים. מעניין אם מדפיהן יארחו ביום מן הימים ספר עב כרס על הסאגה של משפחת האפט, בעלי הרשת, שבבעלותם עוד חברות רבות, בהן רשת הסופרמרקטים הידועה "שופרס פוד". אמריקה מכירה לא מעט סיפורים על מהגרים יהודים שהחלו את דרכם בחנות מכולת שכונתית וסיימו אותה כשבבעלותם רשת סופרמרקטים, ארמונות קיץ, יאכטה ותואר כבוד בפדרציה היהודית. משפחת האפט תורמת תרומה לעמודים הראשונים של העיתונות בארה"ב סיפור בהמשכים על מלחמת איש באשתו, בן באמו, אב בבנו, אח באחותו.

זה החל כאשר אבא האפט, הרברט, היום בן 74, חבר אל בנו, רונלד (34), נגד האשה והאם, גלוריה, הבן והאח רוברט, הבת והאחות, לינדה, כדי לנשלם מנכסי המשפחה. על ידי העברת מניות השליטה לבן הבכור, ביקש אבא הרברט להבטיח כי לא יפסיד את הבכורה לאשתו, מחיים של גירושין מאוחרים.

אבל הקואליציה המשפחתית הזאת לא החזיקה מעמד. רונלד הכין לאביו הפתעה. בשבת שעברה הוא פיתה חברים במועצת המנהלים של אחת החברות, שאינם מבני המשפחה, להדיח את אביו מתפקיד היושב ראש ולהושיב אותו עצמו על כיסאו. בהודעה שפירסמה החברה בתום הישיבה נאמר כי הרברט האפט הודח מתפקידו, "מחמת פעולות הנוגדות את האינטרסים של החברה ואלימות מילולית כלפי העובדים". על פי השמועה, מבקש עכשיו רונלד לחבור לאחיו רוברט (שהגיש לבית המשפט תביעה נגד אביו בשל פיטוריו מהחברה, בניגוד לחוזה העסקתו), לאחותו ולאמו, על מנת לנשל את אבא מכל עמדת שליטה בחברות המשפחתיות.

כדור הבייסבול אצל הנשיא

אם יתמזל מזלו של ג'ימי קרטר, הוא יקבל את תפקיד חייו, לראשונה מאז הפסיד את הנשיאות לפני 12 שנה. עם שובו מחופשת יום העבודה שוקל הנשיא ביל קלינטון, כך דווח, למנות את קרטר לבורר בסכסוך העבודה בין איגוד שחקני הבייסבול לאגודות הספורט.

בינתיים נדמה שקשה יותר להחזיר את השחקנים למגרשים מאשר לשכנע את שליט צפון קוריאה, קים איל סונג, להקפיא את תוכנית הגרעין שלו או את מנחם בגין לוותר על כל סיני. השחקנים אינם מסתפקים לפי שעה בהצעת פשרה, לשלשל לכיסיהם חמישים אחוז מהכנסות המשחקים. בעלי הקבוצות טוענים כי סיפוק תיאבונם של השחקנים יחסל את הענף והדורשים להציב גג למשכורות (השכר הממוצע הוא 1.2 מיליון דולר לעונה). על פי הנתונים שבידיהם הפסיד הענף בעונה שעברה 47 מיליון דולר. איגוד השחקנים עומד על דרישתו לקיים שוק חופשי ושולף מחקר מטעם אוניברסיטת סטנפורד, המגלה כי 28 מועדונים גדולים גזרפו את רווחי הכנסות העונה הקודמת ב־500 מיליון דולר ואת תחזית ההכנסות בעונה זו ב־50 עד 140 מיליון.

באמריקה קיץ בלי בייסבול הוא כמו קיץ בלי מזגן בתל אביב. השביתה נמשכת כבר ארבעה שבועות, ואם לא יימצא פתרון בימים הקרובים, תירשם עונת 1994 כעונת הבייסבול הראשונה שבוטלה זה 90 שנה. מיליוני אמריקאים מוציאים בכל שבוע את מרצם וכספם במגרשי הבייסבול ובדוכני הבירה והנקניקיות המקיפים את היציעים. מה לקלינטון ולסכסוך בין קומץ שחקנים, שלא די להם במיליוני הדולרים שהם גורפים, ובין בעלי הקבוצות שרוצים לשמור על רווחיהם? על פי הלכי הרוח כלפי הפוליטיקאים בארה"ב, הנשיא אשם בכל, אפילו במזג האוויר.

אין תימה שקלינטון ייחד לבייסבול פרק נרחב בנאום יום העבודה שלו. הוא הבטיח שאילו כיהן ג'ורג' מיטשל כמפקח הכללי של ליגת הבייסבול, "הם היו משחקים מזמן". מיטשל פורש מעמדת מנהיג הרוב הדמוקרטי בסנאט, ועתיד להתמודד על תפקיד המפקח.

חגיגות מחול, תיאטרון ומוסיקה
לציון 5 שנות פעילות מרכז סוזן דלל.
תחרות המחול הבינלאומית סוזן דלל, תל-אביב
בהשתתפות 14 להקות מחול מרחבי העולם
בדואטים, שלישיות ורביעיות.
תל-אביב
1994 באוקטובר 13-19
קרן משפחת דלל
עיריית תל אביב-יפו
קרן תל אביב לפיתוח
משרד החוץ
משרד המדע והאמנויות
מנהל התרבות והאמנות
משפחת ירושלמי
שקן
העיר
Diners Club International
Dr. Fischer
להזמנת כרטיסים טל. 03-5105656
DELTA AIR LINES
YOU'LL LOVE THE WAY WE FLY
Daily Flight To Paris and U.S.A

هكذا من الأصل

טירוף מערכות

מאת אהרן מגד

בכל שעות היממה, בין ביום בין בלילה, אין בעיר הגדולה תל אביב חמש דקות של מנוחה מיללות של מערכות אזעקה של מכוניות המופעלות מאלף ואחת סיבות שאינן קשורות בכלל לניסיון של פריצה. היללות האלה, משבעים ושבעה סוגים – יללות מסולסלות ויללות מרוסקות ויללות מאותתות ויללות מצפצפות ויללות צרוציות, וכו' וכו' – נשמעות מקרוב ומרחוק באתנחתות של שלוש שניות בין יללה ליללה ממכוניות החונות ליד המדרכה ועל המדרכה, מאלה שחונות במקומות מותרים ומאלה שחונות במקומות אסורים, ועוד יותר מכן – מאלה שחונות במגרשי חנייה. הן משגעות דיירי רחובות ברדיוס של מאה או מאתיים מטר, הורסות להם את העצבים, מוציאות אותם מדעתם – ואין מציל.

אין מציל – מפני שבעליהן של מכוניות אלה יושבים לבטח באיזה משרד או בית קפה שלושה קילומטר מן המקום שבו החנו אותן, והם היחידים שיכולים להפסיק את היללה הצורחת – ואין דרך לאתר אותם. אם אתה משרש בסביבה ומגלה סוף סוף, אחרי חיפושים נואשים, את מקור הצרה – לא יועיל לך אם תגער במכונית או תקלל אותה בשצף־קצף, אם תחבוט בה או תבעט בה – היא לא תשתתק. היא תמשיך לשגע. לא יועיל לך גם אם תרשום את מספרה ותצלצל למשטרה. בתחנת המשטרה יאמרו לך שגם הם אין באפשרותם לאתר את בעל המכונית, ואם הם מאתרים את כתובתו, הרי הוא לא בביתו ולך תבוא בעקבותיו לכל רוחות השמים. אם שיחק לך מזלך – אכן תבוא ניידת ותרשום גם היא את המספר, אלא שהשוטר יאמר לך שאין הוא רשאי לפרוץ את המכונית ולשתק את אזעקת השווא המבקבקת את האוזניים ללא הרף.

לעתים קרובות קורה שמערכת אזעקה כזאת מתחילה לפעול במלוא הגרון בלילה, ולא מתעייפת במשך שעות רבות. אלפי דיירים מתעוררים משנתם, תינוקות פורצים בבכי, חולים וזקנים סובלים – ואין מושיע. ניידת באה, לאחר שרבים מזעיקים אותה, השוטרים מסובבים את המכונית מכל צד, בוחנים אותה, טופחים לה על הכתפיים ועל השכם, וכאין לאל ידם להושיע, פונים למשימות דחופות יותר. ובו־בזמן, שימו לב, יושב לו בעל המכונית בפאב, לוגם בירה, בוזה משיחה בטלה, מנסה לפלרטט עם מישהי – ומה אכפת לו אם אי־שם הרכוש היקר שלו מזעזע את עצביהם של אלף איש, שלאחר לילה ללא שינה, הולך להם לעזאזל גם יום העבודה שלמחרת.

וראה זה אבסורד: רושמים דו"חות וקנסים במאות שקלים מכוניות החונות באדום לבן, או ליד סימן אדום במקום ליד סימן כחול, ואינן מפריעות לאיש – ושום דו"ח לא נרשם, ושום קנס לא מוטל על בעלי מכוניות המערערים את עצביהם של מאות ואלפי אזרחים שלא חטאו.

לשם מה בכלל קיימים מתקנים אלה אם ממילא הם לא מועילים את בעליהם, וממילא, ברוב המקרים, הם פורצים בצווחות כשאין שום פורץ?

הגיעה השעה שיחוק חוק: כל בעל מכונית שיש בה מערכת אזעקה חייב לנתק אותה בכל עת שהוא חונה במקום שאינו סמוך לביתו או למקום העבודה שלו. ואת כל העובר על חוק זה יש לקנוס בקנס כבד, כשיעור הנזק שהוא גורם לציבור.

לתשומת לבך, השר לאיכות הסביבה! לתשומת לבך, ראש עיריית תל אביב!

הכותב הוא סופר

בימה

בעוד שמכוניות החונות בניגוד לתקנות נקנסות במאות שקלים, בעלי מכוניות שאזעקותיהן מערערות את עצביהם של מאות אזרחים שלווים פטורים מכל עונש

שכיות חמדה בסכנת כליה

ארכיאולוגיה

מאיר בן דב

עשרות רצפות פסיפס מרהיבות קדומות שהתגלו ברחבי הארץ עומדות בפני סכנת כליה אם לא יימצא פתרון מקיף להגנתן

פסיפס, המלה העברית לרצפת מוזאיקה, היא במקורה מלה יוונית שפירושה חלוק נחל. ואכן, רצפות הפסיפס הראשונות היו עשויות מחלוקי נחל בשחור ולבן. מולדת הפסיפס היא בערי היוונים במערב־מרכז טורקיה של היום, או יוניה, מקום מושבם של השבטים היוונים שפלשו אליה מיוון ומאיה במאות ה־9–8 לפנה"ס. מלב יוניה התפשטה אמנות הפסיפס לכל ארצות הים התיכון, וגם לארץ ישראל הגיעה. ברומא השתמשו במלה אחרת למלאכה זו: "מוזאיקה", על שם המוזות, אלות האמנויות במיתולוגיה היוונית.

תחת שלטון רומא, ובמיוחד תחת השלטון הביזאנטי, הפכה התקנת רצפת פסיפס לנחלת הכלל. בתי ציבור, בתי כנסת, כנסיות ובעצורים, מדרכות ברחובות הערים, וכן בתים פרטיים, רוצפו ברצפות פסיפס, ומקצתן עוצבו ברמה אמנותית גבוהה.

כבר בימי קדם נשדדו רצפות הפסיפס, חלקם בידי רצפים שחיפשו חומר גלם להתקנת רצפות חדשות. לאחר הכיבוש הערבי נגזרה כליה על הפסיפס האמנותי מאחר שהאיסלאם ראה בו סכנה לעבודת אלילים.

אבל למרות מלחמת החורמה באמנות הפסיפסים היו מבנים, ציבוריים כפרטיים, שנהרסו עוד טרם לכן, אם בידי אדם ואם בידי שמים, שבהם נותרו מתחת לאיי ההריסות רצפות שלמות ועתירות ציורים בשלל צבעים ששמרו על יופיין גם אחרי 1,500 שנה שחלפו מאז התקנתן.

עשירה ברצפות פסיפס מרהיבות היא צפורי, בירת הגליל. רק באחרונה ראה אור בהוצאת החברה לחקירת א"י ועתיקותיה ורשות הגנים הלאומיים ספרון קטן, פרי ידיהם של זאב וייס ואהוד נצר, חופרי האתר בשנים האחרונות, ובו מופיע מיטב הרצפות שנחשפו במקום. רצפות רבות נחשפות בבית שאן ובקיסריה, וכמובן גם באתרים קטנים, הן בערים העתיקות והן במבנים בודדים.

אחת הבעיות המרכזיות בארכיאולוגיה היא שימורן של רצפות הפסיפס, וכמובן הצגתן בפני הציבור. מאז קום המדינה היתה הזנחה חמורה בתחום הזה, ורק באחרונה נראים סימנים של שינוי בגישה לבעיה, אך עדיין לא בצורה מספקת. אחד הקשיים האובייקטיביים בטיפול ברצפות הפסיפס היא בעיית המקום, שכן מדובר ברצפות ששטחן גדול מדי להעתיקן למוזיאונים. בעיה נוספת היא עלות הטיפול הגבוהה בהן.

יש הסבורים שיש לשמור את הרצפות באתרים שבהם התגלו. הדבר אפשרי באתרים מסודרים ומוגנים כמו מצדה, בית אלפא והרודיון, אבל הוא משמש כבית קברות לרצפות באתרים רחוקים ולא שמורים. כך, למשל, רצפה יפה בבית הכנסת של מעון, בימינו ליד קיבוץ נירים, אף שהוקפה בגדר ונבנה גג מעליה, נמצאת כיום במצב גרוע: אבני פסיפס נלקטו ממנה והצורה נפגמה. רצפת בית כנסת שנחשפה בקיסריה, ובה כתובת הקדשה, הושמדה לחלוטין. רצפת הכנסייה בשבי־ציון עומדת בפני סכנת כליה, וכמוה עשרות רצפות אחרות במקומות שונים בארץ.

היו רצפות שנחשפו לאור השמש ולגשמי החורף, ואלו תרמו לכלייתן. לאחר מאמצים רבים הוקמה סככת מגן מעל פסיפס בית הכנסת בחמת טבריה. מדור זה התריע פעמים רבות על הצורך בקירוי רצפות פסיפס כדי להגן עליהן מפגעי הטבע. כך הוקמה סוף כל סוף סככת המגן שמשפרת מאוד את שמירת הפסיפס החשוב של אותו בית־כנסת בציפורי, ובעת עוסקים בפתרון בעיות לשאר הרצפות. בבאר שמע, ליד נחל הבשור, נחשפה רצפת פסיפס מהיפות שנמצאו בארץ. אבל מאחר שאין תקציב להקמת סככת מגן עליה, היא כוסתה בעפר ואיש אינו יכול לחזות בה. רצפה מעין זו היתה צריכה למצוא מקום בין כותלי מוזיאון ישראל, שכן בשל ריחוקה ממרכז הארץ איש לא יטריח את עצמו אליה אפילו אם היא תקורה בגג מגן.

קשה הוא מצבן של כמה רצפות פסיפס ובהן את החשובות שנחשפו בארץ עוד בזמן המנדט, בבית גוברין. רצפה עשירה בצבע ובדמויות זו הועתקה לגן מוזיאון הארץ, ועם עוד ארבע רצפות אחרות היא חשופה בלא מגן למליחות ולשמש הבוהקת. דבר זה חמור במיוחד, שכן מדובר במוזיאון שנועד להגן על שכיות חמדה ולא להשחיתן. אף שהובטח לרשות העתיקות לפני שנים לדאוג לבניית סככות מגן על הרצפות, טרם נעשה דבר.

ניסיון אחר, אף הוא חשוב, נעשה על ידי חלוקת רצפות פסיפס שנשמרו במחסני רשות העתיקות למוסדות ציבור. כך מוצגת בבניין בית המשפט העליון בירושלים רצפת פסיפס מבית הכנסת בחמת גדר, ובכך הצילו רצפה שעמדה על סף כליה. הצגתה באולם הכניסה מוסיפה הוד לבית המשפט, וגם מאפשרת לציבור גדול של מבקרים לצפות בה.

ראוי היה לתת רצפות פסיפס לבנייני ציבור נוספים, ובכך לסייע לשמירה על הרצפות מפני גניבה, ולאפשר לקהל רחב לצפות בהן מאידך גיסא.

במוזיאון ישראל נעשה ניסיון לשמור רצפות פסיפס תלויות תחת כיפת השמים והפנייתן לצד צפון כדי למנוע במידת האפשר את חשיפתן לשמש. ניסיון זה לא הצליח, ויש למצוא פתרונות טובים יותר.

75 שנות הארץ / 11 בספטמבר

1919
כתבות
מלחמיה

השעורה עלתה יפה, אבל החטה לא עלתה. לא היו גשמים במדה מספקת. מצב האכרים מדוכא. צרכי החיים נתיקרו, מחיר החטה נפל והיא גם איננה...

בינבאל המסוכה לנו קנו האכרים לפני זמן מה מכונת דישה אירופית. באלף לי"ש עלתה מכונה זו לינבאל ולבית גן. מפני תנאי הדרכים עלתה הבאתה למושבה בקשי גדול, וכאשר הובאה – היה חג למושבה; תלמידי ביה"ס לבשו מחלצות, הקיפו את מכונת הדישה ושרו "ברנה יקצורו". כל ילד נגע במכונה בהדרת כבוד... ולבסוף – לא שתה המכונה כמעט כל קציר, הלבישו האכרים אבל. י.צ.

1943
הקצר בנאומי היטלר

ניו יורק 11 (יו פי). העולם עשה אתמול אזנו כאפרכסת לשמוע את היטלר מדבר אחרי 6 חדשים של שתיקה גמורה. אך המשקיפים מציינים כמה שדפים וזיקים בדבריו... הנאום נמשך רק 15 דקה. הוא הקצר מכל נאומי היטלר עד כה, ונשמעה בו נימה שאינה עשויה להוסיף עידוד לעם הגרמני. היה רושם כי היטלר קורא את נאומו מכתב יד. רק בהזכירו את הסכנה הבולשביסטית התנשא קולו אל השיא ההיסטרי של ימים מקדם.

1947
16 נהרגו על ידי כוחות הבטחון

5 יהודים נהרגו על ידי הצבא מאז ה־1 ביולי, 8 ערבים נהרגו באותה תקופה על ידי המשטרה ו־3 ערבים נהרגו על ידי הצבא – הודיע אתמול מ"מ מנהל לשכת המודיעין הממשלתית.

1955
אספקת קרפיונים לחג

כמויות מספיקות של קרפיונים מקומיים למכירה חפשית מתכוננות לקראת החג לכל דרש – הודיע משרד המסחר והתעשייה. כדי למנוע דחוק בחנויות הדגים בערב החג, מתבקשים הצרכנים לקנות את הקרפיונים כבר בימים הראשונים של השבוע. המחיר לצרכן: בירושלים 1.525 ל"י הק"ג בחיפה 1.1520 ל"י הק"ג.

1970
מחמיר מצב החטופים

מצבם של 302 החטופים הנמצאים תחת שמש המדבר הלוהטת במדבר הירדני מחמיר...בידיעות מאוחרות נמסר, כי בשלושת המטוסים החטופים בזרקה הוטענו כמויות גדולות של חומר נפץ "מוכנות לפיצוץ בכל רגע".

קברניט המטוס הבריטי בי.או.אי.סי. שנחטף שלשום, קפטן סיריל גודווין, אמר לכתבים שנפגשו עמו בזרקה, כי אתמול הורגש מחסור במים ובמזון במטוס. לדבריו לא אכלו נוסעי המטוס 24 שעות תמימות "להוציא חבילת ביסקויטים שסופקה לנו".

כל הציטוטים נלקחו מגיליונות "הארץ" בתאריך המצוין ומובאים כלשונם בעת הפרסום

עורך: אוריאל רייכבלר

מתווך לרצח

כיצד מחליטה המערכת החיסונית אילו כוחות להטיל לקרב? מה עושה שליח כימי "זוטר" בישיבות המפקדה? התשובות לשאלות האלה מעלות אפשרויות טיפול חדשות בזיהומים, בסרטן ובאיידס

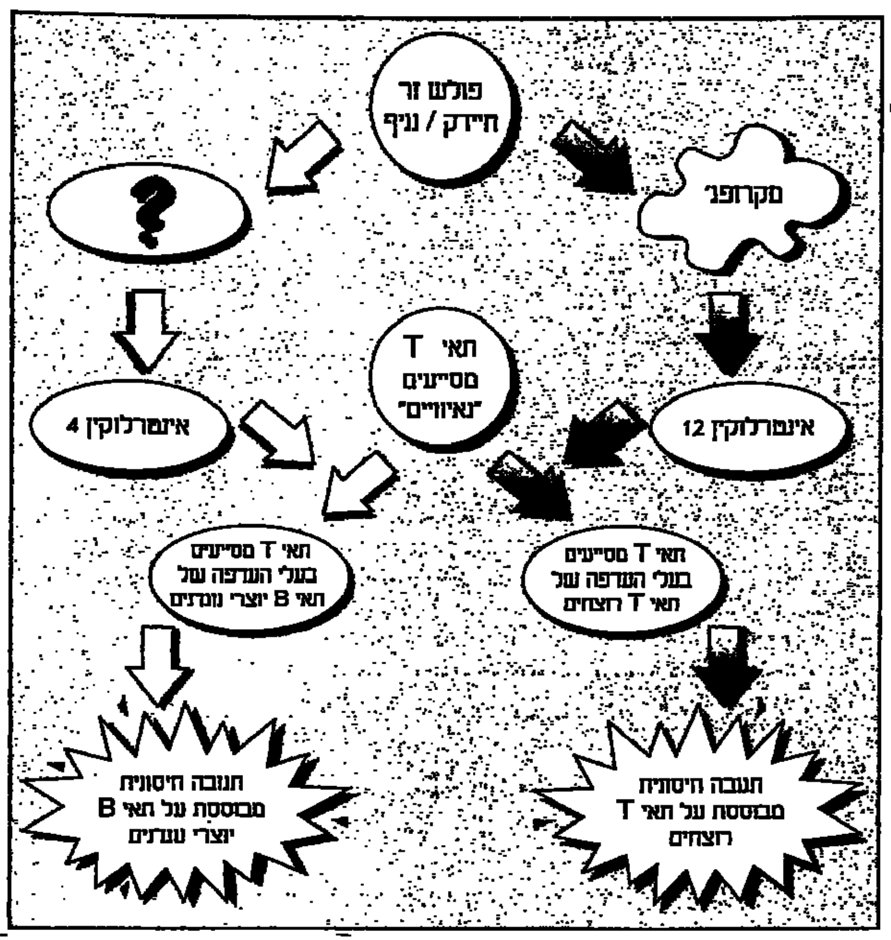

תרשים: חנה רודיך

כמו כדור כדורת שהוטל ביד אמונה כדי שיפיל את כל ה"פינים" שבקצה המסלול, כך עשוי מתווך חיסוני שהתגלה באחרונה לשמש לטיפול במחלות ולבלימת מחלות רבות שבמבט ראשון נראה שאין כל קשר ביניהן. מדובר במתווך החיסוני אינטרלוקין 12. מתוצאותיהם של מחקרים רבים שבוצעו באחרונה עולה האפשרות שהמתווך הזה יוכל להביא הקלה לסובלים מזיהומים כרוניים הנגרמים על ידי טפילים, מסרטן, ואפילו מאיידס.

אינטרלוקין 12 אינו תרופת פלא שנרקחה במעבדה. למעשה, זהו חומר המיוצר בגוף, שייעודו העברת מסרים ומידע בין אגפיה השונים של המערכת החיסונית. אבל כמו בארגונים אחרים, גם בתוך גוף האדם המידע מעניק עוצמה למי שמחזיק בו או שולט על הפצתו. כפי שהדברים נראים עכשיו, לאינטרלוקין 12 יש סיכויים טובים מאוד לקיים את ההבטחות שהבטיחו בעבר קודמיו, אינטרפרון ואינטרלוקין 2.

האינטרלוקינים, האינטרפרונים וחומרים נוספים מתפקדים כשליחים כימיים, או מתווכים חיסוניים, המופרשים על ידי תאים מסוימים של המערכת החיסונית. כל אחד מהם – כשהוא מופרש – גורם להתמיינות ולהתרבות של תאי דם לבנים מסוג מסוים. סוג תאי הדם הלבנים המתרבים מכתיב למעשה את אופי התגובה של המערכת החיסונית לנוכחותו של גורם זר כלשהו.

ייחודו של אינטרלוקין 12 נובע בין השאר מהעובדה שהוא מורכב משתי שרשרות מולקולריות שכל אחת מהן מקודדת בגן נפרד. כלומר, בייצורו מעורבים ומשתתפים, למעשה, שני גנים שונים. עובדה זו בולטת במיוחד מכיוון שכל אחד מהשליחים הכימיים האחרים מסוגו מקודד בגן יחיד (גם אם הוא בנוי משתי שרשרות מולקולריות). תגלית זו עלתה במחקריהם של מגלי האינטרלוקין 12, מוריס גטלי ממעבדות חברת הופמן לה־רוש בנטלי, וג'ורג'ו טרינצ'רי מאוניברסיטת פנסילווניה, בשיתוף עם סטנלי וולף ממכון "ג'נטיקס" בקיימבריג' שבמסצ'וסטס.

משמעות הדבר היא, שכדי שייוצר בגוף אינטרלוקין 12, חייבות שתי השרשרות המולקולריות העצמאיות המרכיבות אותו (P35, ו־P40), לשוטט בחלל התא ולחפש ולמצוא זו את רעותה. אם לא די בכך, מתברר ששרשרת P35 מופקת בתאים מסוגים רבים יחסית, בעוד השרשרת השנייה, P40, מופקת במספר מצומצם יותר של סוגי תאים (גם זה, רק כאשר מתקיימים תנאים מסוימים). כל אלה מפחיתים, כמובן, את סיכויי ההפקה של האינטרלוקין 12 "במלואו". והלא, גטלי וטרינצ'רי הראו באחרונה שתהליך הפקתן של שתי השרשרות המולקולריות גם יחד מבוצע ומושלם בתאי מקרופאג'ים (תאים הבולעים ומרסקים חיידקים וגופים פולשים ולאחר מכן מציגים את "שבריהם" על קרומם החיצוני).

כאמור, הפקתו והפרשתו של מתווך חיסוני כלשהו עשויה לגרום להתרבותם של תאים מסוימים במערכת החיסונית. אחת האפשרויות הבולטות ביותר בהקשר זה היא התפתחות מהירה של תאי דם לבנים מסוג T. למעשה, איש אינו יודע כמה סוגים של תאי T יכולים להתקיים בגוף, אבל כללית אפשר לחלק את התאים האלה לשתי קבוצות עיקריות. תאי ה־T המסייעים מתפקדים למעשה כמעין מפקדות גיוס: הם מפעילים ומפקחים על התפתחותם של תאי ה־T האחרים, וכמו גם תאים רוצחים, המשוטטים בזרם הדם ומחפשים פולשים זרים. כאשר התאים הרוצחים מאתרים תא פולש כזה (או תא של הגוף שהשתלט עליו פולש זר), הם נצמדים אליו והורגים אותו (בדרך של הפעלת מנגנון השמדה עצמית המצוי בתאים).

דרכון מולקולרי

יכולתם של התאים הרוצחים לזהות את הפולשים מבוססת על התאמה מבנית בין מולקולות של קולטנים המצויות על קרומיהם לבין מה שאפשר לכנות דרכונים מולקולריים (אנטיגנים) שמציגים לפניהם התאים השונים הנקרים על דרכם. כאשר מתגלה התאמה (הדומה להתאמה שבין שני חלקי תצריף) בין הקולטן של תא ה־T לדרכון של התא הנבדק, מצלצלים פעמוני האזעקה של התא הרוצח, הוא מזהה את התא הנבדק כאויב, ומשמיד אותו.

התאים הרוצחים מצויים בגוף עוד בתקופתו העוברית. למעשה, המערכת החיסונית המתפתחת בגופו של עובר כוללת תאי T רוצחים בעלי קולטנים המזהים וקושרים דרכונים מולקולריים רבים מאוד, ובהם גם חומרים המצויים בתאי הגוף "בריישון", ואף כאלה החיוניים לפעולתו. אבל לפני הלידה ולאחריה מנטרלת המערכת החיסונית את תאי ה־T העלולים לזהות ולתקוף את חומריו ותאיו של הגוף עצמו. כך, למעשה, אם קולטני תאי ה־T מוצאים חומר שמתאים להם, משמעות הדבר היא שלפניהם חומר זר. אם החומר הזר הזה מוצג על קרומו של תא כלשהו, אזי הוא שזהו תא זר, או שזהו תא של הגוף שנכבש ושועבד על ידי פולש ואין ברירה אלא להמיתו לטובת הכלל.

תאי ה־T המסייעים, הלומדים על קיומו של האויב בגוף בדרכים שונות, מפיקים מתווכים חיסוניים הגורמים להתרבות מהירה של תאי ה־T בעלי הקולטן המתאים לדרכון המולקולרי של האויב שורה. אבל במקרים אחרים תאי ה־T המסייעים עשויים להעדיף ולהזעיק גייסות וחיילים אחרים אל שדה המערכה. אלה הם תאי דם לבנים מסוג B, המפיקים נוגדנים, שהם מעין מבנים חלבוניים המופרשים אל זרם הדם. הנוגדנים פועלים בדרך שונה בתכלית מדרך פעולתם של תאי ה־T הרוצחים. הם נצמדים אל הפולש הזר, חוסמים את האתרים שבאמצעותם הוא נצמד אל תאי הגוף, ובכך הם מונעים מגע ו"חילוף חומרים" בינו לבין תאי הגוף. כלומר, בעוד תאי ה־T הורגים ללא רחם את הפולשים, הנוגדנים מסתפקים בנטרולם. הם לוקחים שבויים.

דרך פעולתם של תאי ה־T הרוצחים יעילה במיוחד נגד תאים זרים או נגד תאים כבושים של הגוף. לעומת זאת, דרך פעולתם של הנוגדנים יעילה יותר ומתאימה יותר לנטרולם של פולשים כימיים עירומים, כמו נגיפים מסוימים, טרם חדירתם לתאי הגוף.

יעילותה של המלחמה בפולש תלויה איפוא ביכולתה של המערכת החיסונית לזהות נכונה את אופיו של הפולש, והדבר יתבטא בהפעלת הנשק המתאים והיעיל ביותר נגדו. הפעלת נשק אחר תגרור השגה חלקית בלבד של המטרה (סילוק הפולש מהגוף). למשל, הפעלת תאי T רוצחים לא תהיה יעילה נגד נגיפים עירומים. באותה מידה לא יהיה זה "נבון" מבחינת המערכת החיסונית להפעיל נוגדנים נגד חיידקים, או נגד תאי גוף שנגיפים כבר חדרו לתוכם, השתלטו עליהם ושיעבדו אותם. מצד שני, הפולש הנבון עשוי דווקא להיות מעוניין בהפעלה שגויה של המערכת החיסונית נגדו. לפיכך הוא עשוי לנסות להסוות את עצמו, כך שהמערכת תטעה בזיהויו ותפעיל נגדו את הנשק הלא מתאים, דבר שיאפשר לו לשרוד בגוף.

ההחלטה על בחירת הנשק שיופעל נגד כל פולש היא, אם כן, שלב מכריע בניהולו של הגוף להתמודד עם פולשים שונים. כיצד מתקבלת ההחלטה הזאת? כיצד "מחליטים" תאי ה־T המסייעים אילו חיילים להזעיק לשדה הקרב? התשובה לשאלה הזו ניתנה בשלבים. בתחילה, לפני שנים אחדות, התברר שלמעשה קיימים שני סוגים של תאי T מסייעים. הסוג הראשון מעדיף להזעיק תאים רוצחים, ואילו תאי ה־T המסייעים מהסוג השני מעדיפים להזעיק תאי B היוצרים נוגדנים.

נאיוויות בסיסית

כיוון שתאי ה־T המסייעים "נולדים עם השקפת עולם נאיווית", כלומר, הם עדיין לא גיבשו שום דעה, לא בעד תאי ה־T הרוצחים ולא בעד תאי ה־B מייצרי הנוגדנים, עלתה השאלה, כיצד נקבעת השקפת עולמו, או נטייתו, או העדפתו, של תא T מסייע? התשובה לשאלה הזאת עדיין לא ידועה בבירור, אך סימנים ומחקרים מחזקים את ההשערה שריכוזי של שליחים כימיים מסוימים במערכת משפיע על תאי ה־T המסייעים הצעירים וקובע את אופיים. כך, למשל, ריכוז של השליח הכימי אינטרלוקין 4 גורם לכך שיותר תאי T מסייעים נעשים לחסידיהם של תאי ה־B מייצרי הנוגדנים. לעומת זאת, ריכוז של שליחים כימיים כמו אינטרלוקין 12 ואינטרפרון גאמה גורם ליותר תאי T מסייעים להעדיף כחיל תגבורת את תאי ה־T הרוצחים.

מכאן, שאם מבקשים לגרום למערכת החיסונית להשתמש בכלי הנשק המתאימים למלחמה בפולשים תאיים (למשל, חיידקים, או תאי גוף שפולשים השתלטו עליהם, כמו תאי גוף שנכבשו בידי נגיפי HIV הגורמים איידס), יש להגדיל את כמות האינטרלוקין 12 ואת כמות האינטרפרון גאמה המצויות במערכת. הבעיה היא, שאיש אינו יודע היכן, מתי ומדוע נוצר בגוף אינטרפרון גאמה. לעומת זאת, באחרונה התברר שייצורו של אינטרלוקין 12 קשור לפעילותם של מקרופאג'ים.

תרחיש אפשרי לאופן פעולתו של האינטרלוקין 12 במערכת החיסונית מתחיל איפוא כאשר תא המקרופאג' פוגש חיידק או נגיף – ובולע ומרסק אותו. בשלב זה מבצע המקרופאג' שתי פעולות. הוא מציג את שברי הפולש על קרומו החיצוני, כדי לאפשר לתאים אחרים של המערכת החיסונית ללמוד על מאפייני הפולש ולהתכונן לקראתו. במקביל – כנראה – הוא מפיק ומפריש כמויות גדולות יחסית של אינטרלוקין 12. האינטרלוקין 12 גורם לכך שיותר תאי T מסייעים יפתחו העדפה ברורה להזעקת תאי T רוצחים לשדה המערכה. ריבוי תאי T רוצחים בשטח עשוי להעלות במידה ניכרת את כושר ההתגוננות של הגוף בפני פולשים תאיים. רשת צפופה יותר של תאי T רוצחים עשויה גם לעצור ולהשמיד תאים סרטניים, שכתוצאה מהתהליך הסרטני חל שיבוש בדרכון המולקולרי שלהם הגורם לכך שהם ייראו למערכת החיסונית כזרים פולשים (מדובר גם בתאי סרטן המצויים בגידולים וגם באלה הנסחפים בזרם הדם, בדרכם להקמת גרורות חדשות).

ניסויים שבמסגרתם הוזרקו לעכברים נגיפים מלאכותיים שקידדו את האינטרלוקין 12 (בגרסתו ה"עכברית") הראו תוצאות טובות בבלימת גידולים סרטניים. בימים אלה מתבצע במרכז לחקר הסרטן בפיטסבורג שבארה"ב ניסוי קליני ראשוני שנועד לבחון את מידת הבטיחות שבשימוש באינטרלוקין 12 למטרת טיפול רפואי. נוסף על כך, לפני שבועות אחדים אישרה ועדה מיוחדת של המכון האמריקאי הלאומי לבריאות (NIH) לבצע בפיטסבורג ניסויי ריפוי גנטי בבני אדם, שתכליתו הגברת ייצורו של האינטרלוקין 12 בתאי הגוף.

עם התקוות המלוות את הניסויים האלה, עולים גם חששות מתוצאות לא צפויות. לדוגמה, הגברת הפקתם של תאי ה־T הרוצחים מלווה בדיכוי ייצורם של הנוגדנים בגוף. איש אינו יודע מה עלולה להיות המשמעות ארוכת הטווח של הדיכוי הזה. בינתיים, ככל הידוע, התרחיש האפשרי הזה לא קרה במציאות (במסגרת הניסויים הקליניים המבוצעים). לפיכך, נכון לעכשיו האינטרלוקין 12 הוא אחת מהתקוות הגדולות של הרפואה העתידית.

מה שיותר עמוק

צוללת מחקר מאוישת תנסה בקרוב לרדת לחקרו של השקע העמוק בעולם

טבילת מים ראשונה ל"טיסה עמוקה"

כמעט 11 אלף מטרים מתחת לפני המים – זהו עומקו של השקע העמוק ביותר באוקיינוסים של כדור הארץ (להשוואה: גובהו של האוורסט הוא 8,840 מטרים). השקע קרוי "האתגר" והוא מרוחק כ־320 קילומטרים מדרום־מזרח לאי גואם שבאוקיינוס השקט. צוללנים אמריקאים וצרפתים ירדו כבר לעומקו של השקע הזה באמצעות פעמוני צלילה. אך צוללת המחקר העתידה "טיסה עמוקה" היא הכלי המבצעי המאויש הראשון שמתוכנן להתעמת עם הלחץ האדיר (כ־1,100 אטמוספירות) השורר בקרבת קרקע הים בתחתית השקע.

"טיסה עמוקה" נבנית בימים אלה בידי המהנדס האמריקאי גרהם הוקס, שמתכוון להפעיל אותה בעצמו בצלילת הבכורה שלה אל שקע האתגר. אב־טיפוס ראשון של הצוללת נבחן באחרונה בבריכה מיוחדת שהוקמה למטרה זו. הצוללת תישא אדם אחד בלבד, ובמערכות ההיגוי והניווט שלה יושמו עקרונות אחדים מתחום האווירונאוטיקה. לצדי גוף הצוללת נבנו מעין כנפיים קצרות, והחלקה האחורית עוצב מעין "זנב מטוס". בקדמת הצוללת מותקנת כיפה שקופה שדרכה יוכל המפעיל להתבונן החוצה. הניווט יבוצע באמצעות מוטות היגוי זעירים הדומים למתקני השליטה במשחקי מחשב. המוטות ישלטו בפעולת המנועים ובזוויות הכנפיים וה"זנב" (בדומה לשינוי הזוויות בהגאי הגובה והכיוון של מטוס).

תקציב המבצע כולו ממומן על ידי חברות פרטיות המקוות לנצל באופן מסחרי את התגליות שאולי יתגלו בצלילות המחקר של "טיסה עמוקה". לפי התוכנית, תקציב הפיתוח והבנייה כולו לא יעלה על 10 מיליון דולר. להשוואה, צוללת רובוטית יפאנית שמתוכננת בימים אלה לאותה מטרה (ירידה למעמקי שקע האתגר), תעלה ככל הנראה יותר מ־50 מיליון דולר. חלק גדול מההפרש בין התקציבים נובע מהעובדה שהצוללת היפאנית תכלול מערכת ממוחשבת מתקדמת ויקרה, ואילו "טיסה עמוקה" תישלט בעיקר על ידי המחשב הטוב ביותר בעולם: מוח האדם (מוחו של המפעיל הנוסע).

חלקים ניכרים מהמפרט הטכני המתוכנן של "טיסה עמוקה" עדיין מצויים בשלבי פיתוח. לדוגמה, הוקס אומר שגוף הצוללת ייבנה מחומרים קרמיים מתקדמים, שהתנגדותם ללחץ תהיה רבה יותר מזו שיכולות לספק מתכות.

קרמיקה במקום מתכת

חומרים קרמיים מסוג זה נוסו עד כה רק להגנת גופים קטנים, כמו מצלמות תת־מימיות, ולא ברור אם הם אכן מתאימים לבניית גופים גדולים יחסית, כמו צוללת שלמה. הוקס מקווה להניע את הצוללת באמצעות מצברים חשמליים חזקים וקלים, שכבר כיום בשלבי פיתוח (לצורך הפעלתן של מכוניות קרקע חשמליות בעתיד). אם פיתוח המצברים האלה לא יושלם עד לסיום בנייתה של הצוללת בעוד כשנה, הוא ישתמש כנראה במצברי כסף־אבץ שהם יקרים וכבדים יותר. התקשורת בין הצוללת לספינה המלווה תתבסס גם היא על טכנולוגיה חדישה. מדובר ב[illegible] כבל של סיבים אופטיים. הכבל הזה, שהוא קל מאוד ובעל נפח זעיר בהשוואה לכבלים החשמליים שבהם השתמשו למטרות אלה בעבר, יאפשר להסתפק בספינה מלווה קטנה, במקום האוניות הגדולות שנדרשו לשמש גיבוי למבצעי צלילה קודמים.

החוקרים מקווים ש"טיסה עמוקה" תגלה בדרכה אל מעמקי שקע האתגר מינים של בעלי חיים שאי אפשר היה להכירם עד כה. מינים אלה עשויים לסייע במחקרים שונים בתחום הביולוגיה. בנוסף לכך, עשויה הצלילה לספק מידע גיאולוגי חשוב. שקע האתגר מצוי בדיוק במקום המגע בין שני לוחות טקטוניים (לוחות הסלע הענקיים הנושאים את היבשות והאוקיינוסים). הדעת נותנת שבדיקות שונות שיבוצעו במקום זה עשויות ללמד רבות על הפעילות הוולקנית הנובעת מחיכוך והתנגשות בין לוחות טקטוניים במקומות שונים בעולם.

מפת הגנום העכברי

מפה חדשה של גנום העכבר הוצגה לפני ימים אחדים על ידי פרופ' אריק לאנדר ואנשי צוותו במכון וייטהד שליד המכון לטכנולוגיה של מסצ'וסטס, MIT. המפה כוללת יותר משני שלישים מהכרומוזומים הכוללים את החומר הגנטי האצור בגרעיני כל התאים בגוף העכבר. זו המפה המפורטת ביותר בתחומה (פי 12 מהמפה שהיתה קיימת עד כה).

בתהליך המיפוי חילקו החוקרים את הרצף הגנטי של כרומוזומי העכבר לרצפי משנה קצרים יחסית (שכל אחד מהם מכיל גנים אחדים). לאחר מכן ועל פי סמנים שונים, אירגנו את המקטעים הגנטיים ובנו את הכרומוזומים מחדש. המפה הגנטית החדשה כוללת 4,006 סמנים גנטיים. לאנדר ועמיתיו מתכוונים להשלים בקרוב מפה מלאה של גנום העכבר, שתכלול 6,000 סמנים גנטיים.

כאמור, מדובר במיפוי כרומוזומים (ולא במיפוי של גנים בודדים), תהליך שעתיד להימשך עוד זמן רב למדי. מפה כרומוזומלית דומה של הגנום האנושי הוצגה לפני חודשים אחדים על ידי דניאל כהן ממרכזו לחקר הפולימורפיזם האנושי, בפאריס. השוואות בין המפות הגנטיות האלה עשויות לסייע באיתור ובמיפוי גנים בודדים (באדם ובעכבר). זיהוי דמיון בין גנים עכבריים לגנים אנושיים עשוי לאפשר מחקרים שתכליתם פיתוח שיטות לריפוי גנטי בבני אדם.

הבימה — העלמות רוזנצוויג; רוקדים בלונאסה; שלוש אחיות; הפלמה הנצחית
הקאמרי של תל אביב — המטמורפוזה; כנסייה למסטנר; שיינדלה
חיפה — בביצוע האופרה הקאמרית; שלמה מלכה
תיאטרון באר שבע — גולים ואוהבים; המגלה מנדרים; התצפית
בית ליסין — ארכיטקט סמנסון; דואט לאחת; אמנים עולים על הבימות
האופרה הישראלית-ת"א — 03-6927777

גלריה

התעמלות בוקר

1. מה הוא "בית ספר נורמלי"?
2. מי הוא הכוכב ההוליוודי ששמו פאלו?

(התשובות בעמ' 7ב)

סערות בממלכת הקסם

היה היו לחברת דיסני שלושה מנהלים: קצנברג, וולס ואייזנר. באביב ניספה מנכ"ל דיסני, פרנק וולס, בתאונת סקי; באוגוסט עזב ג'פרי קצנברג, המנהל היצירתי, לאחר מאבק על נשיאות החברה; ולפני שישה שבועות הובהל מייקל אייזנר לבית החולים לניתוח לב. עתה על אייזנר להחליט כיצד תתפתח האגדה

"ניוזוויק"

חברת וולט דיסני, שבעשור האחרון נהנתה מפריחה בעסקיה, היא לא יותר ממכונה שטווה אגדות ומוכרת אותן. במשך זמן רב נדמה היה שגם אגדת דיסני לא תסתיים לעולם. סיפור הצמיחה שלה דומה לעלילה אפית, כמעט ברוח אגדותיה: שלושה מנהלים צעירים, מבריקים ונמרצים, נטלו לידם את ניהול החברה בתקופה של משבר, והביאו אותה למעמד של אימפריה השווה 22 מיליארד דולר.

בשנים האלה הפיקה החברה סרטי־קופה ולהיטים מצוירים, החל ב"שלושה גברים ותינוקת", דרך "היפה והחיה" ו"אלדין", וכלה ב"מלך האריות" (שמעריכים כי יגרוף מיליארד דולר). היא בנתה גני שעשועים, בתי מלון, קבוצות ספורט, ועיצבה עצמה מחדש כסמל של התרבות האמריקאית. ואת כל זה עשו מנהליה ברוח טובה ובאווירה מעודדת קבוצה. אפילו מעסיקיהם קראו להם בשמותיהם הפרטיים: מייקל, ג'פרי ופרנק.

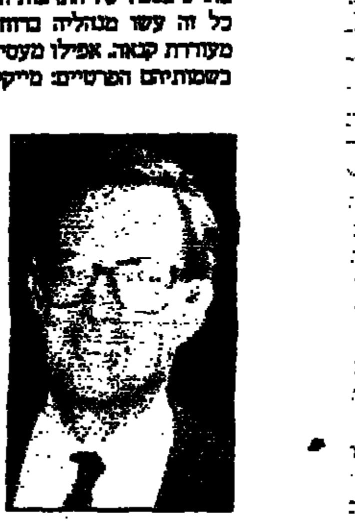

פרנק וולס

מייקל אייזנר

ג'פרי קצנברג

אלא שבאחרונה החלה מתגנבת הציניות אל ממלכת האגדות. זה שנתיים ש"יורו דיסני" בפאריס מפסיד כסף. בגני השעשועים בארצות הברית הולך ופוחת מספר המבקרים, ו"אמריקה של דיסני", גן השעשועים ההיסטורי שהחברה מקווה לבנות בווירג'יניה, נתקל בהתנגדות מצד בעלי המניות בחברה, שהחליטו בשבוע שעבר להעמיד להצבעה (באסיפה השנתית שלהם בפברואר הבא) את המשך בנייתו.

אבל נראה שכל אלה מחווירים אל מול העובדה שהשלישייה שניהלה את דיסני באושר זמן רב כל כך – התפרקה. באביב השנה ניספה מנכ"ל דיסני, פרנק וולס, בתאונת סקי בנוואדה. ובסוף אוגוסט עזב ג'פרי קצנברג, המנהל היצירתי של אולפני וולט דיסני, לאחר מאבק ממושך על נשיאות החברה. מן השלישייה נותר רק המנכ"ל, מייקל אייזנר, שהובהל לפני שישה שבועות לבית החולים כדי לעבור ניתוח לב. על אייזנר יהיה להחליט בקרוב לבדו על עתיד החברה.

לפני כשבועיים הזמין אייזנר את קצנברג, שהיה בן טיפוחיו, למשרדו בקומה השישית בבניין ההנהלה של החברה בבורבנק. במשך 19 שנה עבדו השניים יחד, הפיקו סרטים ותוכניות טלוויזיה, תחילה בפרמונט ואחר כך בדיסני. אבל בשנה שעברה דרש קצנברג להגדיל את סמכויותיו, ולאחר מותו של וולס ביקש להחליפו. קצנברג חשב שזה מגיע לו, אחרי הכל הוא עומד בראש חטיבת הבידור של דיסני, שאחראית ל־43% מהכנסות החברה. "ג'פרי רצה בהכרה ובמעמד שלדעתו היה זכאי להם בחברה", אומר ידיד קרוב. קצנברג, איש חסר מנוחה ושאפתן, אמר כי אם לא יזכה במעמד שאליו הוא שואף, יפרוש. אשתקד אף ויתר על אופציות בשווי של כמאה מיליון דולר, כאילו הכין את הקרקע לאפשרות שיסיים את התקשרותו שלו עם החברה בטרם עת.

אייזנר הדף אותו. הוא ומועצת המנהלים פקפקו בגלוי ביכולתו של קצנברג למלא את כהונת הנשיא. וולס הותיר אחריו "חלל ריק שלא ניתן למלאו", אמר אייזנר. קצנברג היה צעיר שאפתן, ואילו וולס בן ה־62 היה בעל ניסיון רב בניהול משא ומתן, משפטן ואיש כספים, שניהל את החברה בצורה הטובה ביותר, ושיחרר את אייזנר לעסוק ביצירה ובמיקומה של דיסני במקום טוב בתעשיית הבידור. השניים היו קרובים מאוד, והתייעצו זה עם זה כמעט על כל דבר, עד כדי כך שכאשר הכין אייזנר את טקס הלוויה של וולס, אומרים שהרים בלי משים את שפופרת הטלפון כדי להיוועץ בוולס בנושא הזה. ולהבדיל מקצנברג, וולס נשאר ברקע, עשה את המוטל עליו והשאיר את התהילה לאייזנר.

בעוד אייזנר מדבר עם קצנברג, פעלה מחלקת יחסי הציבור של דיסני במלוא המרץ. קצנברג נדהם כאשר נודע לו שהודעה לעיתונות על "פרישתו" נכתבה עוד לפני שאייזנר הודיע לו על כך. שעתיים קודם לפגישתו עם קצנברג טילפן אייזנר לג'ו רות, שנשכר על ידי דיסני ב־1992 מחברת פוקס המאה העשרים, וביקש לקבל לידיו את ניהול אולפני הסרטים. איש לא אמר דבר לקצנברג עד לבוקר שלמחרת, כאשר הודיע לו אייזנר על החלטתו. במשפטים בודדים ומנוסחים בקפדנות, האופייניים כל כך לתאגיד אמריקאי גדול ("בהתחה מקרב לב ובצער רב"), הודיע זאת אייזנר לציבור הרחב, איחל ל"ג'פרי" הצלחה "בדרכו בעתיד" – ונפרד ממנו לשלום.

האווירה בחברה בעשור האחרון היתה כה טובה שאפילו מעסיקיהם קראו להם בשמותיהם הפרטיים: מייקל, ג'פרי ופרנק

איש בדיסני אינו חולק על כך שקצנברג הוא נמרץ ויצירתי מאוד. הוא עבד שבעה ימים בשבוע וניהל כמאה שיחות טלפון ביום, ידע להריח כוכבים חדשים ולהמציא נושאים לסרטי־קופה להיטים. קצנברג הוביל את האולפן לכיוונים חדשים, כמו רכישת מיראמאקס, חברה צעירה שהפיקה בין היתר את "משחק הדמעות" השונה כל כך מסרטי דיסני, ויצר שותפות עם מרצ'נט־אייבורי, המפיקים של "שאריות היום" ו"דיוקנאות מאחוזת הווארד".

קצנברג גם חתם על הסכם עם יצרנית משחקי הווידיאו סגה, וקשר קשרי טלוויזיה אינטראקטיביות עם שלוש חברות טלפון של "בל", במגמה לעלות על אוטוסטרדת המידע בבוא היום. יודעי דבר אומרים כי בשעה שהודחק מדיסני, הפציר בהנהלת החברה לקנות רשת טלוויזיה ולהיכנס במרץ רב יותר לעסקי המוסיקה. קצנברג האמין שכדי להמשיך את התנופה של העשור הקודם, צריכה דיסני לחדור לשווקים חדשים תוך שהיא מנצלת את שמה.

אייזנר לא חלק על דעתו, אלא שקצנברג, הידוע כיום נמרץ וצעיר ממנו, רצה להתקדם מהר יותר. אבל אייזנר, שממלא תפקיד מטבעו, כפוף למועצת מנהלים שלא כל הדירקטורים שבה אוהבים את קצנברג.

לדברי קצנברג, לפני שנה דחה הצעה להצטרף למועצת המנהלים ולקבל תואר של סמנכ"ל, כנראה משום שאילו עשה זאת היה נאלץ, על פי החוק, לחשוף את הכנסתו – שהסתכמה במיליונים רבים לשנה – בשעה שקיצץ בשכרם של תסריטאים, שחקנים ומפיקים כחלק מתוכנית ההתייעלות של החברה. בעת האחרונה, כך אומרים, הוא הרגיז את רוי דיסני, סמנכ"ל החברה ואחיינו של המייסד, שהוא הרוח החיה בחידוש חטיבת הסרטים המצוירים. ככל הנראה הרגיזה אותו העובדה שקצנברג נטל לעצמו את כל התהילה. לאחר הרחקתו של קצנברג, יטול רוי דיסני את חטיבת הסרטים המצוירים – יחד עם אייזנר, כמובן.

קצנברג מודה שהוא עדיין רוחש חיבה לאייזנר. יום לאחר פרישתו, אמר קצנברג ל"ניוזוויק", הם נפגשו לשיחה ידידותית שנמשכה שעה. האווירה היתה נינוחה וחברית. קצנברג, שנשאר הבן המסור, הודה לאייזנר על כל "ההזדמנויות" ו"האתגרים" שהעמיד בפניו. אבל שב והסביר כי הוא זקוק ליותר מזה.

השאלה כמובן היא מה יקרה עכשיו. בשיחה עם "ניוזוויק" בתחילת הקיץ אמר אייזנר שהמודל שלו לניהול החברה הוא "ניוז קורפוריישן" של רופרט מרדוק. כלומר, מנהל יחיד, חזק, שמסתייע בעוזרים מוכשרים המנהלים חטיבות עצמאיות. אחרי פרישתו של קצנברג נראית דיסני קרובה יותר לאידיאל הזה. במועצת המנהלים של דיסני יש מי שמתנבא שרות, בן 46, מנהל אולפנים מנוסה ובוודאי הטוב ביותר בתחום הזה, שבין השאר הפיק את הסרטים "שכחו אותי בבית", "גברת דאוטפייר" ו"מת לחיות 2", יצליח יותר מקצנברג, בייחוד בהפקת סרטי עלילה.

באשר לקצנברג, עתידו בטוח לא פחות מעתידו של אייזנר. "הוא מבוקש מאוד", אומר הבמאי סטיבן ספילברג, ידיד אישי שלו. הוליווד מצפה בדריכות להחלטתו: האם יחתום על הסכם עם איל המוסיקה המיליארדר דייוויד גפן, או יקים אולפן משלו להפקת סרטים מצוירים, או אולי ירכוש את אולפני יוניברסל. נראה שהוא נושא את עיניו לראשות תאגיד כלשהו, עם סמכויות מלאות. אולם קצנברג אומר שלפי שעה אין לו תוכניות ברורות.

ברגע זה קצנברג ואייזנר עדיין מנסחים את הסכם הפרישה, ונראה שקצנברג יפרוש מדיסני עם צ'ק רזה. אף על פי שכמה ימים לפני שפורסמה ההודעה בדבר פרישתו, הוא סיים לכתוב מזכר שהתכוון למסור לאייזנר כמאמץ אחרון לקבל את התפקיד שאליו נשא את עיניו. המזכר ארוך ומפורט, ובו הוא מצביע על חולשותיה של דיסני, ומציע דרכים לשיפור. המזכר מונח במעטפה חתומה בתיקו של קצנברג, ואולי לא יגלה את תוכנו לעולם. אבל אם יתערער אי פעם מעמדה של דיסני, יהיה מעניין לעיין בו.

בוטלו מופעי "אנאפאוזה" של בת שבע במשכן האמנויות בתל אביב

מופעי המחול "אנאפאוזה" של להקת בת שבע, שיועדו למשכן האמנויות החדש בבית גולדה בתל אביב, בוטלו. רק לאחר שנמכרו כ־1,500 מנויים לסדרת המחול במשכן התברר שהבמה שם אינה מתאימה למופע הזה.

מבדיקה התברר שמפתח הבמה במשכן האמנויות – 14 מטר לפי גרסת להקת בת שבע; 16 מטר לפי הנהלת המשכן – הוא צר מדי. כדי להתאים את הבמה להפקה, או את ההפקה לבמה, יש צורך בהשקעה כספית גדולה שתהפוך את העניין ללא משתלם מבחינה כלכלית.

בתגובה לשאלה מדוע התברר העניין הזה רק בעת, כשמסע השיווק של סדרת המחול במשכן נמצא בעיצומו אמרה אתמול מירה אידלס, מנכ"ל להקת בת שבע: "הסיכומים עם המשכן נעשו כשבניית הבמה טרם הסתיימה והיה נדמה שמדובר במרחב עצום. היום מתברר שהבמה היא כמו קופסה צרה מדי, וכדי להתאימה לצורכי ההפקה צריך להשקיע סכומים גדולים". כל הפתרונות שהוצעו ללהקה, ובכלל זה ביטול השורות הראשונות על מנת לאפשר לצופים לראות טוב יותר, נדחו בנימוק שאינם משתלמים מבחינה כספית.

גודל הבמה ישפיע לא רק על להקת בת שבע, אלא גם על הופעות מחול של להקות אחרות הדורשות במה גדולה. אורי עופר, מנכ"ל המשכן, אמר אתמול בתגובה שבמת המשכן נבנתה כפי שמקובל בבמות בבתי האופרה הגדולים המפורסמים ביותר בעולם. לדבריו, רוחב של 16.2 מטר יענה על רוב צורכי להקות מחול, אבל הוא הודה שמופע הזקוק למפתח במה גדול יותר יתקל בבעיה.

בינתיים הועברו ההופעות של "אנאפאוזה" שיועדו למשכן האמנויות בחודש פברואר לסינרמה בתל אביב. ככל הידוע תופיע הלהקה עד יוני עם שני מופעים נוספים – "פרפטום" ויצירה חדשה הנמצאת כעת בעבודה. לרוכשי המנויים לסדרת המחול במשכן יוצע לראות את המופע בסינרמה או להסתפק במופע אחר של הלהקה. לדברי עופר, מי שלא יבחר באחת מהאפשרויות האלה יוכל לקבל את כספו בחזרה.

ציפי שוחט

הקליפ "בוכה" של אירוסמית' זכה בפרסים העיקריים בתחרות אם־טי־וי

בטקס חלוקת פרסי אם־טי־וי, שנערך ביום חמישי בערב ברדיו סיטי מיוזיק הול בניו יורק, חולקו פרסים לקליפים ב־14 קטגוריות. את הטקס הנחתה רוזאן בר, והוא עמד בסימן הצדעה לזמרים בני 40–50 – הוכחה נוספת לכך ש"אם־טי־וי" ארה"ב היא תחנה שמרנית אף יותר מהממסד ההוליוודי.

את עיקר הפרסים גרפה להקת "אירוסמית" עם הקליפ "בוכה". הלהקה זכתה בקטגוריות: הקליפ הטוב ביותר השנה, הקליפ הטוב ביותר ללהקה והקליפ הטוב ביותר לפי בחירת הצופים. ה"רולינג סטונס" זכו בפרס על מפעל חיים, וטום פטי ו"שוברי הלבבות" זכו בשתי קטגוריות: הקליפ הטוב ביותר לזמר, והפקת קליפים מעניינים במהלך הקריירה המוסיקלית. ("ב־77 צילמתי את הקליפ הראשון, וכבר אז אהבתי את התהליך", אמר פטי).

בקטגוריית הקליפ הטוב ביותר לזמרת זכתה ג'נט ג'קסון בשיר "אם", ובקטגוריית הפעלולים הטכניים המשוכללים ביותר זכה "כל אחד כואב" של "אר־אי־אם". ("תודה לתושבי סאן דייגו, שאיפשרו לנו לסתום להם את האוטוסטרדה לשלושה ימים", הודה סולן הלהקה, מייקל סטייפ).

בראיון שנתנו חברי הלהקה לפני תחילת הטקס בניידת השידור של אם־טי־וי, הם מסרו כי רק בשבוע הבא יודיעו מתי יתחילו את סיבוב ההופעות שלהם. לקוראי השבועונים הבריטיים רווח זה כבר שסיבוב ההופעות יפתח בינואר באירופה.

בקטגוריית קליפ הראפ הטוב ביותר זכה השיר "איזה גבר" של "סאלט אנ פפה", שאירחו בשיר הזה את "אן ווג". את הפרס העניקה ביורק, שהקליפ שלה "התנהגות אנושית" היה מועמד לפחות בשלוש קטגוריות – אבל לא זכה אף לא באחת. מפסידנים נוספים בערב הזה הם ה"ביסטי בויז", ששירם "חבלה" היה מועמד בשלוש קטגוריות לפחות, ולא זכה באף אחת מהן.

בפרס הקליפ הטוב ביותר מתוך סרט זכה ברוס ספרינגסטין עם "ברחובות פילדלפיה", ומיד לאחר מכן עלו ה"רולינג סטונס" לשני שירים. ("כמה פעמים יצא לכם לומר את המשפט: 'גבירותי ורבותי, הרולינג סטונס'", צעקה רוזאן). בקטגוריית האמן הצעיר הטוב ביותר זכו ה"קאונטינג קרואוז" עם השיר "מיסטר ג'ונס", ובפרס הבימוי לקליפ הטוב ביותר זכה שוב "כל אחד כואב" של "אר־אי־אם".

את פרס הקליפ הטוב ביותר בקטגוריית המטאל/רוק הגישו נעמי קמפבל ודניס ליר, וזכתה בו "סאונדגרדן" עם הקליפ "בלק הול סאן". בפרס הקליפ הטוב ביותר בקטגוריית הראפ זכה "סנופ דוגי דוג" בקליפ "דוגי דוג וורלד". בפרס הקליפ האלטרנטיבי הטוב ביותר זכה "לב בצורת קופסה" של "נירוואנה" ובהמשך הערב הוצג גם אוסף של קטעי קליפים ביתיים על קוביין, כמחווה אחרונה ל"נירוואנה" שחדלה מלהתקיים עם התאבדותו של הסולן.

אחת מנקודות האור הבודדות בטקס היתה הנוכחות של רוזאן בר, שכבר בראיון מוקדם לסינדי קרופורד הכריזה כי היא שנונה לפחות כמו הדמות הטלוויזיונית שהיא מגלמת. "הייתי רוצה שבקליפים של הרולינג סטונס יופיעו נשים בגילם, ולא ילדות בנות 14" אמרה. וכשנשאלה: "היית רוצה להופיע בקליפ של הסטונס?" ענתה: "אני לא זקנה עד כדי כך, לא".

מיכל פלטי

מרים עציוני מתיאטרון יובל מעוניינת לרכוש את אולם נגה

מתנהל משא ומתן בין מרים עציוני, מנהלת תיאטרון יובל, לבין בעלי אולם נגה ביפו לרכישת האולם. במשא ומתן מעורבת גם עיריית תל אביב, שיש לה עניין להיות שותפה בהפעלת האולם. במשך ארבע שנים שימש אולם נגה כמשכנה של האופרה הישראלית החדשה, ששילמה דמי שכירות חודשיים, אבל עם מעבר האופרה למשכן האמנויות החדש, יאלצו הבעלים, הזוג סבאג ויהושע הלפרין, להפעיל את הבניין בעצמם.

ספר חדש של נטליה גינצבורג. "קולות הערב", ספר מאת הסופרת האיטלקייה נטליה גינצבורג, יראה אור החודש בהוצאת הספרייה החדשה. הספר כולל שלושה סיפורים שיצאו באיטלקית בנפרד: "הדרך אל העיר", "כך זה קרה" ו"קולות הערב". גינצבורג עצמה כינתה את השלושה "רומנים קצרים". באחד מסופר על משולש אהבה עגום, שמתחיל ברצח הבעל בידי אשתו. בשני על נערה שמאוהבת בבן הדוד, אבל נאלצת להתחתן עם בנו של הרופא המקומי; ובסיפור השלישי מסופר על שקיעתה של האהבה של שני צעירים, בתום מלחמת העולם השנייה. את הספר תרגם מירון רפופורט.

סדרה על בעיות האקולוגיה. בחול המועד סוכות תשודר "שימותו הדגים", סדרה תיעודית שהופקה על ידי חברת הכבלים מת"ב בחיפה ועוסקת בבעיות אקולוגיות בחיפה והסביבה. הסדרה מורכבת משלושה סרטים, שאת כל אחד מהם ביים במאי אחר. "קישון או פישון", בבימויו של אירז סלע, מתעד את מסען של שתי ילדות לאורך נחל הקישון, החל ממקורותיו ועד לשפך הנחל בנמל המזוהם. "האם חיפה נושמת", בבימויה של אמי לי, עוקב אחר מקור האבק, העשן והזיהום האוויר שמהם סובלים דרך קבע תושבי אזור חיפה. "אפשר לישון בשקט", בבימויו של אמנון צביק על הסכנות הטמונות במפעלים באזור. עורך ומפיק הסדרה הוא מיכה לבנה, והיא תשודר בחול המועד סוכות, בערוץ 9 של מת"ב.

ילדים ישראלים ופלשתינאים ישתתפו בקונצרט חגיגי באוסלו

מקהלת מורן בשיתוף 40 ילדים פלשתינאים תופיע ביום שלישי הקרוב באוסלו בקונצרט חגיגי לציון שנה לחתימת הסכם השלום. השיר שנכתב במיוחד לאירוע זה הוא "זמן שלום" (מילים: יאיר דלל, לחן: אמנון אבוטבול, עיבוד תזמורתי: אילן מרכוס). השיר יבוצע בשלוש שפות – עברית, ערבית ואנגלית – עם התזמורת הפילהרמונית של אוסלו, בניצוחו של זובין מהטה. הילדים הפלשתינאים קובצו לרגל האירוע מכמה ערים בשטחים על ידי משרד החינוך הפלשתיני. אל המקהלה מישראל תצטרף גם מקהלת ילדים מנורווגיה.

התוכנית האמנותית כוללת גם הופעות של הפסנתרן איוו פוגורליץ', להקת "ג'יפסי קינג", הרי בלפונטה, הזמרת הטוניסאית אמינה והלהקה הפלשתינית "אל בארא". רשימת הדיפלומטים שישתתפו באירוע טרם פורסמה, וכן עוד לא ברור אם שר החוץ שמעון פרס ישתתף באירוע.

לא מדובר באירוע רשמי של הממשלה, אלא ביוזמה פרטית של ארגון אונסקו וחברת סינית בשם אריה. ממשרד החוץ נמסר אתמול כי על אף שהאירוע לא נעשה ביוזמתו, הוא נתן לו גיבוי ותמיכה. בתחילה החליט השר שלא להשתתף, אבל לאחר שהופעלו עליו לחצים – בעיקר מצד שר החוץ הנורווגי – נבדקת אפשרות כי בכל זאת יסע לשם לזמן קצר.

ציפי שוחט

מת הבמאי הבריטי טרנס יאנג

הבמאי הבריטי טרנס יאנג, שעשה את סרטי ג'יימס בונד הראשונים, מת בשבוע שעבר בקאן מהתקף לב. יאנג התפרסם כאביו הקולנועי של ג'יימס בונד. בשנות השישים ביים כמה מסרטי בונד הראשונים, ובהם "ד"ר נו" (1962), "מרוסיה באהבה" (1963) ו"כדור הרעם" (1965). יאנג מעולם לא הסתיר את סלידתו מדמותו של בונד: "הוא טיפוס איום, סאדיסט, חזיר ופרא אדם", נהג לומר. פרט לסרטי בונד הוא ביים קרוב ל־40 סרטים, בהשתתפותם של אודרי הפבורן, אנתוני קווין, אווה גרדנר, לי מארווין, ריצ'רד ברטון ואני ג'יראדו.

הבמאי, שהעיד על עצמו כ"איש ללא חוש פוליטי מפותח", מתח בשנה שעברה ביקורת חריפה על ממשלות אירופה, בשל אוזלת היד שהן מגלות בטיפול במלחמה ביוגוסלוויה לשעבר. בין השאר, אמר כי "מגוחך לראות עד כמה חסרה אירופה את הרצון והאומץ להתערב כדי לשים קץ לסכסוך בלבה של היבשת".

עתי"ם

כי פרח הוא פרח

לפני כשנתיים התחילו בחורים אמריקאים להסתובב עם תספורת קארה, בשנה שעברה הוא הופיעו בחצאיות סקוטיות ורגליים מגולחות. עכשיו, אחרי שנודע שהם גונבים לבנות גם את הבושם, יוצאים המעצבים עם בשמי יוניסקס

גיל חובב

סן פרנסיסקו

פעם, אם בחורה היתה רוצה להיות נועזת, היא היתה מולי־פה על עצמה כמה טיפות מהפארנהייט או האיטרניטי של החבר שלה. היום היא כבר צריכה לצעוק עליו שלא יעיז לגמור לה את הבושם. כן, סוזן פאלודי צדקה, הפמיניזם אכן עורר גל נגד – עכשיו הגברים מחרימים את האופנה מהנשים.

לפני כשנתיים התחילו בחורים אמריקאים להסתובב עם תספורת קארה. בשנה שעברה הלהיט החם בקרב הצעירים היה חצאיות סקוטיות שחשפו באותה הזדמנות את העובדה שאחוז משמעותי מהגברים האמריקאים נוטים לגלח את רגליהם (יחד עם בתי השחי, הזרוע, הגב ובמקרים חמורים גם הזרועות). ועכשיו, ברוח היוניסקס הכללית המשתוללת, החליטו מעצבים שגברים ובחורות צריכים ללכת עם אותו בושם.

CK One, בושם היוניסקס הראשון של קלווין קליין, אמור להגיע לדוכנים החודש. מסע הפרסום, שהחל כבר לפני כמה שבועות, מכוון אל כאלה שהם בני עשרים ומשהו קשישים. הבושם החדש והמרשים ישווק בבתי הכלבו וגם ברשת חנויות המוסיקה טאוור רקורדס, כדי לצוד את קהל היעד בתחום הגידול הטבעי שלו.

קליין הוא לא הראשון שעלה על התופעה הזאת. באופן מפתיע, בושם היוניסקס הראשון הופיע ברשת חנויות התכשיטים עתירת הסנוב־אפיל Bulgari, תחת השם Eau Parfumee. ההצלחה היתה כה מסחררת, עד שבסניף הרשת בסן פרנסיסקו נאלצו לכונן רשימת המתנה, ממש כמו בימיו הטובים של "פסק זמן" האגדי של עלית. גם מעצב העל ריצ'ארד דייהוף, העובד בשיקגו, הצטרף לחגיגה, ובשבועות הקרובים אמור לצאת "דייהוף" שלו, בושם אחד לגברים ונשים. "תמיד חשבתי שבשמים שונים לשני המינים זה רעיון מגוחך", שוטח דייהוף את פילוסופיית הריח שלו, "הרי פרח הוא פרח ולימון הוא פשוט לימון. זה לא זכר ולא נקבה".

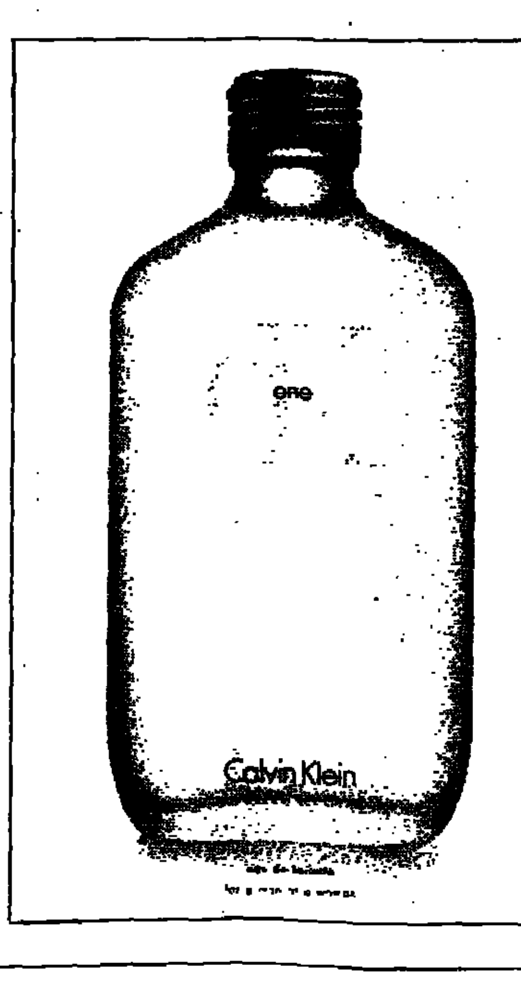

יחד עם זאת, טוען דייהוף, שכשגברים משתמשים בבושם שלו, הריח המודגש הנודף מהם הוא ריח יערות ומושק, ואצל נשים, לעומת זאת, מה שמודגש הוא ניחוח חבצלת העמקים. דייהוף מסביר את ההבדל ב"כימיה השונה של גוף הגבר והאשה", והאמריקאים אפילו מאמינים לו. חוץ מיערות, חבצלות ומושק, מבוסס הבושם של דייהוף על תערובות הדרים (בעיקר לימון ומנדרינה) ואפילו קצת אננס. קלווין קליין הולך על פפאיה, אננס, הל, יסמין ומושק. הבושם של בולגארי מבוסס על תה ירוק ועץ מעושן.

כל המעצבים מדגישים שמדובר בבושם אחד לשני המינים ולא בטריק של שנות השמונים, בעיקר כמו "אובססן" ו"איטרניטי", שבעצם הציעו בושם נשי שקיבל ספין־אוף גברי. הפעם הבקבוק הוא אחד ומשותף (ולכן גם גדול יותר, בהשראת הבקבוק המשפחתי). כיוון שהאגו הגברי פריך עד עונג, מעוצבים הבקבוקים כך שהם לא יעניקו, חלילה, גוון נשי לארון שמעל לכיור – אצל קלווין קליין זה נראה כמו בקבוק מים מינרליים, אצל דייהוף מדובר במשהו רבוע וצנוע ובבולגארי התחכמו ויצאו עם בקבוק שבכלל נראה כמו פסל.

هكذا من الأصل

גלריה

קלינוקיו

ד"ר ספוק למפקד מעבודות החלל האנטרפרייז: "מעניין המפקד, נראה שגזע זה של יצורים אינו מסוגל לומר את האמת"

כל בדיחות הנשיא

הלהיט האמריקאי האחרון: כרטיסי ברכה מנייר ממוחזר עם בדיחות על קלינטון ורעייתו

נכון שהנשיא ביל קלינטון משמש זה זמן רב מטרה נוחה למגוון תוכניות אירוח ואמני סטנד־אפ שונים, אבל אחד מדוברי הבית הלבן טוען שהבדיחות הכי מצחיקות הן אלה שהנשיא מספר על עצמו. אם אכן הוא צודק, מעניין יהיה לראות איך יקבל קלינטון את הבדיחות החדשות המופצות על גבי כרטיסי ברכה, מנייר ממוחזר, שבהם מככבים הנשיא ורעייתו הילארי. רוב הבדיחות האלה מתמקדות בקושי של קלינטון לומר את האמת ("לא לקחתי לריאות"), ובעובדה שאשתו היא בעלת הכוח האמיתי בבית הלבן. הכרטיס הנמכר ביותר מראה ציור של הזוג הנשיאותי עם הכיתוב, "אתם רואים, יש דברים יותר מפחידים מלהזדקן. יום הולדת שמח".

ומה תגובתו של הנשיא? מהבית הלבן נמסר, מבלי שראו את הכרטיסים, שקלינטון היה רוצה לדעת אם החברה המפיקה רווחים מהכרטיסים האלה מאמנת זאת בשירות חיובי לציבור, כמו מתן עבודות לצעירים בקיץ. בתגובה אמר בעל החברה, פיל פרידמן, שחברתו אכן מעסיקה שני צעירים בחודשי הקיץ במשרדים בשיקגו, "ורשימת התרומות שלהם לקהילה ארוכה יותר מרשימת הפגישות של הנשיא עם ג'ניפר פלאוורס", הוסיף.

שירות הארץ

לא בהכרח מיוחדים

מקובל שיקב ייצא לעתים בסדרה מוגבלת של יין שנחשב בעיניו ליין מיוחד. עם זאת, יש גבול לכמות היינות המיוחדים שיקב אחד יכול לייצר בתקופה מסוימת. בהתחשב בכך שכרמל מזרחי הוציאה לשוק לא פחות משש גרסאות של קברנה סוביניון בתשעה החודשים האחרונים, עולה החשד שתוצרה סובלת ממשבר זהות כלשהו.

יין

דניאל רוגוב

בכרמל טוענים שהיינות בסדרת רוטשילד הם יינות הדגל של היקב. אבל כל אחד מהיינות "המיוחדים" מן הקברנה סוביניון עולה במחיר על הקברנה סוביניון של סדרת רוטשילד, והדבר מעלה את השאלה אם סדרת רוטשילד היא באמת כה מיוחדת.

היינות שיצאו לשוק בתקופה זו לא הצליחו במידה שווה. היחיד שהיה זכאי לתואר "מיוחד" הוא ה"פרייווט קולקשן" 1988, שיצא לשוק לפני תשעה חודשים. זהו, לטעמי, אחד היינות הטובים ביותר שיוצרו אי פעם בכרמל מזרחי, ואחד הטובים בכלל בשוק המקומי. לעומת זאת, הקברנה 1990 בסדרה הבינונית במחירה, סדרת סלקטד, עולה על הקברנה 1989 בסדרת רוטשילד, שנמכר במחיר יקר יותר. היין "המיוחד" שיצא לשוק באביב לכבוד פסטיבל ירושלים, שהוא בעצם זהה לקברנה סוביניון בסדרת רוטשילד, נמכר תחת תווית מיוחדת במחיר גבוה יותר, וזאת מדיניות שיווק לא הוגנת. גם הקברנה 1991 שכרמל ייצרה לכבוד חגיגות הבאוהאוס תחת תווית מיוחדת, איכזב.

הקברנה "המיוחד" האחרון של כרמל מגיע עתה לחנויות תחת השם "No. 1". ישראל פלאם, היינן הבכיר של היקב, אומר שהיין, המשווק בסדרה מוגבלת של 7,000 בקבוקים, מיוצר על טהרת הקברנה סוביניון מבציר 1991 שנבצר ברמת עזה. על הבקבוק מבשרים לנו שהיין מיוצר במסורת היין שזכה במדליית הזהב בתערוכה בפריס, בשנת 1900.

שני דברים יוצאי דופן בולטים ביחס ליין החדש. החשוב שבהם הוא שהיין עבר רק סינון אחד לפני שבוקבק. פירוש הדבר שאין הוא יין צלול לגמרי, ואפשר למצוא בבקבוק חלקיקים שנותרו מתהליך הייצור. על אף שבשלושים השנים האחרונות המגמה ביקבים ברחבי העולם היתה להעביר את מספר הסינונים שהיין עובר בתהליך ייצורו כדי להגיע לצלילות מרבית, היינבים בכרמל מזרחי אינם היחידים שחשים כי סינון יתר עשוי לפגום יותר מאשר לסייע. היינן הקליפורני רוברט מונדבי, למשל, סבור שסינון יתר הוא ממש בגדר חטא והיינות הטובים ביותר שלו – וחלקם יינות נפלאים – לא עוברים כלל תהליך של סינון. הדבר השני היוצא דופן ביין הזה קשור בבקבוק – זהו הקברנה סוביניון הראשון מתוצרת מקומית שמשווק כולו בבקבוקי מגנום, כלומר, בקבוקים בסגנון בורדו שמכילים ליטר וחצי, במקום שלושת רבעי ליטר כמקובל.

היין עצמו מוצלח לאחר שיושן בחביות חדשות של עץ אלון צרפתי למשך שנה אחת, הוא הועבר למרתפי היקב ושם המשיך להתפתח בבקבוקים. בנוסף לצבעו האדום הרענן, הוא מצטיין בארומה נעימה ובסיקה עם רמזים לדומדמניות שחורות ואדומות הלבנות. הוא גם ניחן באיזון טוב בין חמציות, רמת כוהל וטאנין. עם זאת, חסר לו טעם הפרי הטיפוסי בדרך כלל ליין צעיר. הדבר מעיד על כך שאף על פי שהיין מוכן לשתייה, הוא לא יפתח את העומק המצופה מיין שאמור להתבגר במשך תקופה ארוכה. העובדה שהיין לא ממש צלול לא פוגמת בו. ייתכן שיהיה מי שיבכרו להעביר אותו מהבקבוק לקנקן לפני השתייה, אבל לדעתי זה לא יהיה נחוץ לפני שיחלפו עוד שלוש־ארבע שנים.

יש לי שתי הסתייגויות הקשורות ביין זה, ושתיהן מתייחסות לדרך שבה הוא משווק. ראשית, מאחר שסביר להניח שאיש מאתנו לא טעם את היין משנת 1900, המשמש דגם ליין הנוכחי, מעניין מדוע החליטו להשוות ביניהם. שנית, בעוד שבקבוקי מגנום הולמים יינות האמורים להתיישן במשך כמה עשרות שנים, אני לא סבור שהיין הזה ניחן בפוטנציאל התבגרות של יותר מחמש או שש שנים. ולכן נדמה לי שביקבוק היין בבקבוקי מגנום הוא לא יותר מגימיק שיווקי.

למרות ההסתייגויות, אני סבור שזהו יין טוב שיהלום בשר ציד, נתחי בקר מעולים, בשר טלה או הודו. הוא מתאים מאוד גם כליווי לגבינות חריפות. המחיר – 150 שקלים לבקבוק – הוא גבוה, אפילו בהתחשב בבקבוקי המגנום, אבל בכל זאת כדאי לנסות. אפשר לרכוש אותו בחנויות יין מובחרות, כמו "יואב סופר־דרינק" ברמת השרון, "נפתלי" ברמת גן ו"ראבי בר" בירושלים.

קורס במצוינות ישראלית

אני חייב להקדים ולומר שהמוסיקה של ריטה אינה חלק מתרבות ההאזנה שלי. זה אינו שיפוט ערכי לגבי ריטה עצמה, שהיא, על פי כל הקריטריונים המוכרים לי, זמרת מצוינת. אבל סוג המוסיקה

אלבום

אורי לוטן

שהיא עושה לא עושה לי כלום. השאלה היא אם הוא אמור לעשות לי משהו. שאלה נוספת, ולא פחות חשובה, היא למה זה בכלל רלוונטי, שהרי אי אפשר לצפות שכל אלבום יעשה משהו לנשמתו של המבקר (בהנחה שיש לו נשמה), ואפשר – אפילו רצוי – להעביר ביקורת גם בלי לערב רגשות.

אבל ריטה היא לא סתם זמרת. היא זמרת חשובה ומצליחה, והמוסיקה שלה עושה הרבה מאוד להרבה מאוד אנשים. אף אחד לא יכול לפטור אלבום חדש שלה ב"הוא לא עושה לי כלום" בלי להסביר את עצמו. בפרט לא כאשר כל כך הרבה אנשים מרכינים על באר המתוקים בתורת קודש כמעט. להתעלם מריטה זה כמעט כמו להתעלם מהכבנות או מרן שילון. לא לאהוב אותה זה אקט אנטי קונפורמיסטי ממדרגה ראשונה, מה גם שהאלבום החדש נקרא "אהבה גדולה".

אני יכול לתרץ את הפריג'ידיות שלי כלפי המוסיקה של ריטה בכך שאני בעצם לא ממש מכיר אותה לעומק. את השנים היפות ביותר שלה בילינו בניכר, אבל יש לי הרגשה שגם לו הייתי כאן, עדיין הייתי מאזין מרצוני החופשי למוסיקה אחרת.

אם אחרי כל אלה אני עדיין מסוגל לשמוע את האלבום, ושמעתי אותו כמה פעמים, זה משום שהוא באמת עשוי ללא רבב. אם להשוות אותו למכונית (כנהוג באחרונה בין מבקרים) הוא מרצדס על כביש ריק. לא שמהירות היא דווקא הצד החזק שלה. כל חלק מורכב היטב במקומו, וכשהחלקים צריכים לנוע הם עושים את זה בדייקנות. הקלטה מעולה, עיבודים מבריקים, קול נהדר, מוסיקאים מצוינים. אין זיופים.

ובאמת איזה זיוף יכול להיות באלבום שמעורבים בו שלום חנוך, יעקב רוטבליט, מאיר אריאל, רחל שפירא, עדן צור, שלמה יידוב, יהושע סובול, יאיר לפיד, שלמה ארצי, צרויה להב, וריטה ורמי קלינשטיין, כמובן? אולי בגלל זה האלבום הזה משאיר אותי אדיש. הוא נשמע כמו קורס במצוינות ישראלית, ורשימת הקרדיטים נראית כמו יוזמה עילית במפקדת קצין חינוך ראשי. לאן שלא מביטים, רואים עומד תותח או גיבור תרבות. רק יוסי שריד ואריק קלפטון חסרים, וזה עוד עשוי להזיק לזכר־תם.

מסגרת / יואלה פטרון

תפוחי עץ מעץ

בתוך סלסלה מקש טבעי אפשר לשים תפוחי עץ אמיתיים ולהוסיף לקישוט תפוחי עץ מגולפים מעץ. יבוא מהמזרח הרחוק.

שתי גדות לסיין / יורם ברונובסקי

קץ המאה בשישים גושי בזלת

"כל אדם הוא אמן, ובהפצת ההכרה בכך אני רואה את עיקר תרומתי לאמנות המאה העשרים". ציטוט זה, מדברי יוזף בויס, מעטר את כריכת הפרסום של התערוכה הגדולה מעבודותיו של האמן הגרמני הזה הנערכת בחודשים אלה במרכז פומפידו.

התערוכה הזאת, בנוסף למעט שידיעתי על בויס, הביאה אותי להחלטה לא לבקר בתערוכה שהעיתונות הפאריסאית לא הרבה לעסוק בה כבר שבועות רבים. באופן עקרוני אני מבין את הצורך, כמעט ההכרח, שבאמנות הקונספטואלית – האמנות שבה הרעיון חשוב מן הביצוע, שבה הגילום החומרי הוא רק רמז לתשלובת האידיאית שמאחוריו, ושאותה צריך הגילום לעורר. הרקע הפילוסופי של הקונספטואליזם האמנותי מסובך למדי. אגב, אין הוא כה חדש כפי שמדמים רבים – יסודותיו נעוצים בתורת אפלטון.

אבל האמנם צריך אדם להטריח עצמו למרכז פומפידו המכוער, שהוא עצמו קונספטואלי יתר על המידה, בימי קיץ לוהטים אלה כדי לראות גילומים של אידיאות שעליהן הוא יכול לקרוא, בשעת הירום, בכיסא הנוח מול המאוורר?

הצגה ספקנית שלי ברוח זו לא התקבלה על בני משפחתי, הכוללת מגרת חוג לתולדות האמנות, והוחלט להראות לי את נפלאות בויס, הגדול, או לפחות, המהולל שבין הקונספטואליסטים החדשים (הוא מת לפני שמונה שנים) התקבלה ברוב קולות, ברוח הדמוקרטיה שבויס דגל בה. הוא הבגיד את הרוח הדמוקרטית של יצירתו לרעיון המתיק יותר, לפיו האמנות היא אריסטוקרטית מטבעה ולא כל אדם יכול לשמש בה. זאת ועוד: האם באמת לא הגיעה העת לנטוש את השמרנות האיומה שלי וללמוד כמה יסודות על "שפתה של האמנות המודרנית"? מטרות חשובות אלה היוו אותי בדרכי לתערוכה של בויס במרכז פומפידו.

מיתר יוזף בויס (1921–1986) "אני עובד כמו פסל, אבל בחומר אחר", הוא הכריז על עצמו בכרזה המודפסת על גב הקטלוג האדיר של התערוכה. אבל ספק אם ההכרזה הזאת אינה חוטאת בצניעות יתר. החומר שבו עובד בויס הוא בהחלט שונה מכל חומר המקובל בפיסול, מלבד העץ אשר לו הוא נזקק לעתים קרובות. החומר האמיתי של בויס היא האידיאה, הרעיון הרוחני המורכב העומד מאחורי כל פסל שלו. אם הוא תולה על וו סמרטוט של לבד, שבאחד מקרעיו משולב צלב אדום, וקורא ליצירה "העור" (1984), נדמה שאין קושי מיוחד להבין את הכוונה: הלבד מציג, או מגלם בדרך הייצור, בהתמרדתו המבוגרת, המרופטת, את עורו של אדם זקן או סובל, והצלב האדום עשוי לרמז לייסוריו של האדם המוטבעים על העור הזה, ספק מצע מבצעיו של ישו. מידע על נעוריו הקתוליים האדוקים של בויס עשוי להועיל להבנת הפסל הזה, אבל אינו הכרחי.

"העור" (1984). הלבד מגלם בהתמרדותו המרופטת את עורו של זקן והצלב האדום עשוי לרמז לייסורי האדם

פסלים אחרים דורשים העמקות רבה יותר ומידע חיצוני רב יותר. אבל הכניסה לתערוכה מובילה את אחת מעבודותיו המפורסמות ביותר של בויס – "סוף המאה העשרים". שישים גושים של בזלת, שבקצוותיהם תקוע עיגול עץ, בבחינת עין, "המעניקה למוטלים הינם אנתרופומורפי", כדברי המסבר בקטלוג. אחד הגושים מונח עדיין על המריצה שבה הובא. הקטלוג מוסיף ומסביר שהבולה מרמזת לנבכי הארכה.

עכשיו נשאר לנסות למצוא את הקשר בין שישים גושי הבזלת המאר־נסים משהו הללו, המונחים זה ליד זה (מלבד האחד המונח על המריצה) לבין השם ההיסטוריוסופי שהעניק בויס ליצירתו. כאן אפשרויות הפרשנות הן אינסופיות, וכולן חסרות תוחלת באותה מידה.

הצטרפתי לקבוצה מודרכת של אנשים המבקשים ללמוד את שפתה של האמנות המודרנית, המדריכה שאלה את המשתתפים בקבוצה מה הפסל מדבר להם ומדוע הם סבורים שהוא מגלם את רעיון קץ המאה העשרים. התשובות היו שונות ומבולבלות למדי. המדריכה טענה שכל הפרשנויות המתוססות האלה נכונות – כל אדם הוא אמן, כל אדם הוא פרשן. הכל לגיטימי, הכל נכון. אני אמרתי בביישנות שגושי הבזלת לא מדברים לי דבר ואני לא רואה שום קשר בינם לבין רעיון קץ המאה העשרים. המדריכה ציינה את תשובתי כטובה ביותר. הרגשתי שאני מבין יותר ויותר את לשון האמנות של בויס. המדריכה לא תרמה שום פירוש של עצמה, ובכך היתה אל נכון נציגתו האידיאלית של האמן המת.

פסל נוסף, "גביש ועסק" (1985), מציג שכבת חומר המתקה בצורתה, ככל הנראה, יערות דבש מונחות על כיסא. הפירוש הקטלוגי נשען על דברי בויס שטען כי "מה שמעניין אותי אצל הדברים, או נכון יותר בשיטת ההזיה הייחודית לזמן, זהו ארגון החום הגלובלי של האורגניזם הזה והרי בתוך הארגון הקולרי הזה מצויות צורות פלאסטיות. בהחלט". את הרעיון המעניין הזה בא לגלם הרכב של יערות הדבש עם הכיסא, אבל למה השם "גביש ועסק"? שוב, הפרשנות לפי כוחו של המתבונן, כלומר ההוגה ההפך לאמן.

וכך זה נמשך, חדר אחרי חדר בקומה החמישית של מרכז פומפידו, עד הפסל המונומנטלי האחרון התופס אולם שלם, ענק: 43 גלילי לבד אדירים סדורים לאורך הקירות, ובאמצע החדר פסנתר כנף הדור. השהייה בחדר המלובד הזה – על "הלבד ביצירת יוזף בויס" נכתבו כבר כמה עבודות דוקטורט – היא קשה כי הלבד מקרין אובך. ואמנם זאת הכוונה – שהמתבונן יעיף מבט וייצא מיד. זאת אולי יצירת האמנות הראשונה בהיסטוריה שיוצרה אינו רוצה שיסתכלו בה יותר מדי, ושמעתי ודאי עמו. שם המיצג האדיר "פלייט", כלומר ה"לא אנגלית המציינת מצוקה, בקשת עזרה וכיוצא בזה – ריבוי המשמעויות השוב, גם הפסנתר חשוב. "זאת יצירתו המונומנטלית האחרונה של בויס, סיכום האסתטיקה שלו", על פי הקטלוג.

אף שלא אחת מובילה הכתיבה, אולי מחמת ההיגיון הלא ויזואלי של המלים, למעין הלעגה על יצירותיו של בויס, הרי זה באמת מיותר וטיפשי ללעוג ליצירות בעייתיות אלה. "יש מאחוריהן משהו" – זאת יכול היה להרגיש גם שכמוני, אף שעדיין נראה כי רוב המלאכה צריכה להיעשות, ואולי אפילו להיעשות, שלא לנוכח היצירה, אלא אחרי הצפייה בה, או שמא לפניה, ובכל מקרה בלעדיה.

לא הצטערתי על שנגררתי לבסוף לתערוכה האופנתית הזאת, על האלבמים המעוררים אינטלקטואלית הצעירים בה. עובדה היא, בכל מקרה, שהתערוכה פופולרית להפליא, על אף הקושי הגדול בהבנת המיצגים, ונדמה שהקהל זוקק כמו תמיד ל"סטירות בזה לטעמו האמנותי", כמו שניסחו זאת הפוטוריסטים.

התזמורת הקאמרית הישראלית
מיסודו של גארי ברתיני
"קצת אחרת"
סדרת קונצרטים קאמריים
1
[illegible] מצו-סופרן
[illegible] פסנתר
וסולני התזמורת
27.9.94
2
[illegible] (ארה"ב)
וסולני התזמורת
31.12.94 יום ד'
3
י.ס.באך: 6 קונצרטים ברנדנבורגים
ג'וזף סוונסן (ארה"ב), מנצח
מאסאקו סונה (יפן), צ'מבלו
וסולני התזמורת
יום ב' 24.4.95
4
פיליפ אנטרמון (צרפת), פסנתר
וסולני התזמורת
יום ד' 7.6.95
+1 בונוס
קונצרט סולנים ישראלים צעירים
מנחם נבנצל, מנצח
שלומי שבן, פסנתרן
גבי ליפקינד, צ'לן
גיא בנציוני, ויולן
אריאל צוקרמן, חלילן
בקונצרט יבוצעו קונצרטים לסולן ותזמורת
יום א' 11.12.94
נמשכת מכירת המנויים לסדרות
"קולות" ● "גונים" ● "לכל המשפחה"
ו"המנוי הפתוח"-לבחירתך
משרדי התזמורת: בית אסם, שד' שאול המלך 8, ת"א
טל. 03-6961167
לרשותכם טלפון להזמנות 24 שעות, פלכל: 03-5368888

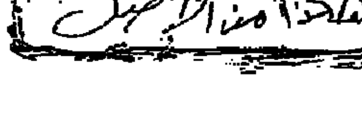

גלריה

עדיף להיות בבית

מאת הילה קומם

מחקר של פרופ' מני קוסלובסקי מבר אילן מוכיח שיש קשר בין נסיעה ממושכת לעבודה ליחס של העובד למקום עבודתו. בין השאר הוא מצא שנסיעה באוטובוס יכולה להוריד את רמת המתחים

שנים רבות נהג פרופ' מני קוסלובסקי לנסוע שעה ארוכה מביתו בפרוורי ניו יורק למקום עבודתו שבמנהטן. גם אחרי שעלה לישראל ב-83' והמיר את אוניברסיטת קולומביה בבר אילן, לא התקצרו הנסיעות, שכן בחר להתגורר בירושלים.

קוסלובסקי הוא מרצה וחוקר במגמה לפסיכולוגיה חברתית-תעשייתית, שאחד מנושאיה העיקריים הוא עבודה בארגונים גדולים. בדרך לאוניברסיטה וממנה חשב על כך שהנסיעות הן מרכיב חשוב ביחס העובדים למקום עבודתם. לאישוש תחושה זו מצא מחקרים המורים על קשר בין נסיעה ארוכה לעבודה לבין מתח, איחורים והיעדרויות. קוסלובסקי שיער שאין יחס ישיר בין הנסיעה עצמה לשביעות רצונו של העובד. בעקבות מחקר שערך בשנת 91' עם ד"ר משה קראוס מבר אילן על קבוצת אחיות, הגדיר משתנה סובייקטיבי שמתווך בין השניים – "תחושת לחץ בנסיעה". הבדיקה של קבוצת האחיות העלתה כי אלה שנסעו לעבודה ברכב פרטי חשו בשעת הנסיעה מתח שהשפיע על יחסן לעבודה.

נסיעה ארוכה לעבודה משתנה מיום ליום בשל עיכובים שונים: פקקי תנועה, קשיים במציאת מקום חנייה, במקרה גרוע יותר תקלה ברכב המבטלת אותו לכמה שעות, ובמקרה ממש נורא – תאונת דרכים. תחושת המתח של הנהג מתעוררת בין אם אכן נקלע לאחד העיכובים האלה או שהוא רק חושש מפניהם.

מתברר שתחושת המתח הסובייקטיבית – הפחד שמא לא אעמוד במסע התלאות הצפוי לי הבוקר – משפיע על שביעות הרצון ועל שחיקה בעבודה יותר מ[illegible]ים אובייקטיביים של זמן הנסיעה, מהירות, מספר הצמתים המרומזרים בדרך, שגם להם יש השפעה על תחושת הנוסע. ממצא זה הניב מחקר רחב שערך קוסלובסקי בשנים 1992-4 בקרב קבוצה של 200 עובדים בארגון שלא למטרות רווח בישראל ובקרב כמה מאות עובדים שנוסעים מדי יום נסיעה ממושכת למקום עבודתם בניו יורק. בבדיקת הנוסעים הניו יורקים סייע ד"ר אבי קלוגר מהמגמה למינהל עסקים באוניברסיטה העברית בירושלים.

מהמחקר עלה שהוודאות באשר לזמן הנסיעה הוא משתנה חשוב לגבי העובד. מי שנוסע ברכבת תחתית מכיר את לוח הזמנים המדויק, אבל הנוסעים בכביש, בין אם ברכב פרטי או באוטובוס, לא יכולים לדעת כמה זמן תיארך הנסיעה. זמן הנסיעה המשוער משתנה לפי היום בשבוע והשעה ביום. קוסלובסקי מצא שתחושת הלחץ גדלה כאשר הפער בין זמני ההגעה במועדים שונים גדל.

ממצא נוסף הוא שנשים מרגישות לחוצות יותר מגברים בנהיגה לעבודה וממנה (הבדל כזה לא נמצא בקרב הנוסעים בתחבורה ציבורית). קוסלובסקי משער שהסיבה לכך היא פונקציונלית, ולא ביולוגית: "מחקר שנערך בקליפורניה מצא שלנשים יש יותר פעולות בנסיעה אל העבודה וממנה, גם כששני בני הזוג ממעמד סוציו-אקונומי גבוה. נשים מרגישות לחוצות יותר משום שהנסיעה שלהן אינה ישירה", הוא אומר. "אבל אשה שיש לה תחנות רבות בדרך לא תוותר על הנוחות והחיסכון בזמן שמעניק הרכב הפרטי, גם אם תרגיש רגועה יותר באוטובוס".

גם מי שנוסע בתחבורה ציבורית למקום עבודתו נתון ללחצים. אחד הסטרסורים (גירויים מלחיצים) בנסיעה בין-עירונית באוטובוס הוא ריבוי השלבים בדרך: ראשית יש להגיע אל התחנה המרכזית בעיר המגורים, ממנה לקחת אוטובוס לתחנה המרכזית בעיר העבודה ומשם לקחת אוטובוס עירוני אל מקום העבודה. לכל אחד משלושת (או יותר) האוטובוסים האלה יש לחכות פרק זמן לא קבוע, ואי הוודאות לגבי הזמן המתבזבז ברכיבים גורמת למתח בכל פעם שנוסעים אל העבודה או ממנה. אוטובוס יכול להיות עמוס, צפוף, מדיף ריחות לא נעימים וקולני, וגם הוא אינו פטור מפקקים. אוטובוסים עירוניים כמעט לעולם אינם נוסעים בדרך הישירה ביותר, יש להם תחנה כל כמה מאות מטרים והם איטיים יותר ממכונית פרטית.

אף שנמצאו סימני מתח גם אצל נוסעים בתחבורה ציבורית וגם אצל המשתמשים ברכב פרטי, קוסלובסקי מצא שאלה שנסעו ברכב פרטי סבלו מלחץ רב יותר. "כשנהג נתקע בפקק הוא יכול להרגיש שלא יצליח להגיע ליעד שלו, או שיגיע אליו מאוחר מאוד", הוא מסביר. "ההרגשה בפקק היא של אובדן שליטה. במחקרים פסיכולוגיים רבים נמצא קשר בין תחושה זו לתחושה של לחץ. נוסע באוטובוס יכול להיות מתוח בפקק כי הוא חושש לאחר, אבל לא יהיה כאן פרמטר נוסף של מתח מפני שאת האחריות על הרכב הוא מסר לידי הנהג ברגע ששילם את מחיר כרטיס הנסיעה".

בקרב שתי קבוצות המחקר נמצא גם מיעוט שהנסיעה הממושכת מרגיעה אותו: "מדובר באנשים שהנהיגה במכונית היא האפשרות היחידה שלהם במשך היום להיות לבד עם עצמם, ולכן ירגישו פחות לחוצים ברכב מאשר בתחבורה ציבורית", אומר קוסלובסקי.

בחודש הבא ייצא בארצות הברית, בהוצאת Plenum, ספר של קוסלובסקי על תופעת הנסיעה הממושכת לעבודה. בכתיבת הספר עזרו ד"ר אבי קלוגר והפסיכולוג ד"ר מרדכי רייך. קוסלובסקי ריכז עבודות של יותר ממאה חוקרים בנושא הנסיעה הארוכה לעבודה. באחד הפרקים, שמיועד בעיקר לעוסקים בארגון כוח אדם, ממליץ קוסלובסקי להנהיג עבודה בשעות גמישות כדי להקל על העומס בכבישים בשעות הבוקר ואחר הצהריים. המלצה נוספת היא להעסיק עובדים מבתיהם, מאחר שהיום אפשר להעביר חומר באמצעות מודם או מכשיר פקסימיליה. עבודה בבית מונעת את הנסיעה הארוכה ותורמת לארגון עובד רענן הרבה יותר לפני העבודה ומרוצה יותר אחריה (מחקר אחד מצא שהמתח רב יותר בדרך מן העבודה ולא אליה. "אז הנוסע מרגיש שהזמן המבוזבז בפקק בא על חשבון הפנאי שלו, ולא על חשבון העבודה").

לנוסעים ממליץ הספר להאזין לרדיו ולקבל מידע באשר למצב הפקקים בכבישים או לעקוב אחר השילוט האלקטרוני שמוצב בחלק מהצמתים בארצות הברית. שלטים אלו מעודכנים בזמן אמת ומורים אם כדאי להמשיך ישר בצומת או לקחת כביש עוקף. בארצות הברית אפשר לרכוש תוכנות מחשב המציעות דרכים חלופיות מנקודת מוצא אל נקודת יעד, שהמשתמש מקיש אל המחשב. היום מנסים להזין את המחשבים ברכב למרכזי מידע תחבורתי שיעדכנו, בזמן אמת, את המשתמש על מצב הפקקים.

במקרה שבו כל הניסיונות להימנע מפקקים עלו בתוהו, אפשר לנצל את הזמן לעשיית דבר מה בפקק, כמו לדבר בפלאפון או ללמוד שפות זרות באמצעות קלטות המיועדות לכך. הנוסעים באוטובוס יכולים לנצל את כל זמן הנסיעה, ולא רק את השהייה בפקק. קוסלובסקי, למשל, קורא באוטובוס את ההרצאות שלו לאותו היום. הוא העדיף לנסוע באוטובוס שנים לפני שתוצאות מחקרו אישרו את תחושותיו לפיהן הנסיעה באוטובוס מרגיעה יותר.

עיצוב / אריה ברקוביץ

מדברי סידקית ועד מיני תה

תצלומים: אייל [illegible]

אחד הפיתרונות המוצלחים לבעיית המתנות לחגים, שבהם נתקלתי, היו קופסאות במגוון גדלים ומחומרים שונים. נכון שלא תמיד יש בהן שימוש, אבל לא פעם קונים דבר מה רק בגלל שהוא מושך ומעניין.

הקופסאות הקטנות משמשות בעיקר לאחסון דברים קטנים – מדברי סידקית ועד סוכריות ומיני תה.

בין הקופסאות המעניינות המעודכנות יש לציין את קופסאות העץ עם רגליות וידיות יצוקות אלומיניום, שילוב חומרים ערכני, שאפשר להשיג בגלריה לעיצוב "קורדוברד 5" בהנהגת "פיק אפ" בתל אביב. וכן קופסאות עשויות יציקת פוליאסטר צבעוניות וסגנוניות שאפשר להשיג אצל אורנה לאלו ברחוב בעלי מלאכה בתל אביב.

יש גם קופסאות מעוגלות בסגנון הישן, עשויות אלומיניום טבעי, ב"תפוח", רחוב שבזי 33, תל אביב.

רדיו

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית.
07.07 שחרית מוסיקלית. שעה שנייה: מוסיקה לבלט של מלחינים צרפתיים. מסנה: "לה סיד". מסאז'ה: "שתי היונים" – מבחר. סן-סנס: תמונות ממשפחה, מתוך "שמשון ודלילה"
08.05 שחרית מוסיקלית. שעה שלישית. "קרייזלריאנה". מיצירותיו ועיבודיו של פריץ קרייזלר
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. הנדל: קונצ'רטו גרוסו בסי-במול מז'ור, אופ. 3 מס' 2. ויולה דה פגו: סונטה מס' 3 במי-מינור לאבוב ולקונטינואו. י.ב. אלברכטסברגר: קונצ'רטו בדו-מז'ור לנבל ולתז.
09.45 היידן: סימפוניה מס' 102 בסי-במול מז'ור. מוצרט: קונצ'רטו מס' 5 בלה-מז'ור לכינור ולתז. ק. 219. בטהובן: סונטה מס' 3 בדו-מז'ור לפסנתר, אופ. 2 מס' 3. ברהמס: שלישייה לפסנתר בדו-מז'ור, אופ. 87
11.45 יאנאצ'ק: "טאראס בולבה", רפסודיה לתז. מאהלר: "קרן הפלא של הנער", למצו-סופרן, בריטון ותז. ר. שטראוס: סונטה בפה-מז'ור לצ'לו ולפסנתר, אופ. 6. מאיאקובסקי: קונצ'רטינו ליר בפה-מז'ור, אופ. 32
14.06 מוסיקה לשעת צהריים. שומאן: חמישייה במי-במול מז'ור לפסנתר ולכלי מיתר, אופ. 44. ל. שפור: קונצ'רטו מס' 1 בדו-מינור לקלרינית ולתז. אופ. 26. מנדלסון: המוסיקה ל"חלום ליל קיץ". קפלנה: "סימפונית מחול"
16.00 מוסיקה ליום ראשון. בלן בראון: "סנטאות כאשר". מוצרט: "אקסולטאטה יובילאטה", מוטט ק. 165. היידן: מיסת העוגב הקטנה. ברהמס: רקוויאם גרמני, אופ. 45
18.00 מאולפן ההקלטות. יוסי ארנהיים – חליל, אירית רובליק – פסנתר. משה קילוף: "הרהור פוגה". [illegible] אופ. 16. אברהם אמזלג: "תקסים" לחליל סולו. [illegible] סקיצות. שומאן: "תמונות ילדות" לפסנתר, אופ. 15
19.05 צלילים בין ערביים. פורה: סיציליין, מתוך "פלאס ומליסנדה". [illegible] אלבניז: [illegible] קטעים [illegible] לחליל ולפסנתר. [illegible] שלושה אטיודים לפסנתר [illegible] פורה: הפוואנה "דולי", אופ. 56
20.00 בימת שיר. נתן אלתרמן – מנחת אהבה מפי יוסי בנאי
20.05 מצלולי הקונצרטים שלנו. מהקלטות מפסטיבל ישראל-ירושלים '91-'93. מוצרט: "אפלו והיאקינטוס" [illegible] סימפ. ים [illegible] שלישיית קונטרה. [illegible] "סכנה של הנוס" ו"גלגלה של פורטונה". קטעים מתוך באולף
23.00 צלילים לסיומו של יום

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שורשים
09.05 פותח, חיסכון השקעות
10.05 סלודיה, שירות מידע
11.05 חיים, בריאות, רווחה ופנאי
12.05 שירים עבריים
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.05 פנים אל פנים
16.05 מה קרה לי. סיפורים
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 קול המצוריות לקראת עם. פגישות עם אבות המשתתפים בפסטיבל עד להיאסוף אחד – 94. יובל מסקין
18.05 מנחת ערב
19.05 בין הזמנים
19.45 שיעור ביהדות
20.00 מבט לחדשות
20.50 פרקי היום בתנ"ך
21.00 כלים שלובים. ייעוץ משפחתי עפ"י המסורת
22.05 אומר בשקט
23.05 עיתונות בסוף (ש.ח)

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
09.05 שירים עבריים
10.05 הכל דיבורים
12.05 חצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. [illegible]
17.05 שירים עבריים
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 שירים עבריים
23.05 אהבה עברית
01.05 לתוך הלילה

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אייקון ב'
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית קשר
11.05 [illegible]. יוסי סיאס
13.05 [illegible]. שוש עטרי
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]. דידי הררי
17.05 [illegible]
21.05 [illegible]
22.05 [illegible]
23.05 [illegible]

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב [illegible]
06.05 [illegible]. שירים
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 [illegible]
12.50 [illegible]
13.15 [illegible]
15.05 [illegible]
16.00 [illegible]
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 [illegible]
18.30 [illegible]
20.00 מבט לחדשות
20.30 [illegible]
23.05 24 – היום שהיה
24.00 יומן הצות
24.10 [illegible]
02.00 [illegible]

גלגל"צ

07.05 [illegible]
09.05 [illegible]
11.05 [illegible]
13.05 [illegible]
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]
18.05 [illegible]
20.05 [illegible]
22.05 [illegible]

קולנוע

תל אביב

גן העיר – קיקה. 17.00, 19.30, 21.45
גת – ארבע חתונות ולוויה אחת. 14.30, 17.00, 19.25, 21.55
דיזנגוף 1 – אורנה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2 – ברכה – עולם מושלם. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 3 – הבריחה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דקל – סיפור מרובע ברונקס. 19.30, 21.50
הוד 1 – הלקוח. 14.00, 16.45, 19.15, 22.00
הוד 2 – החיים שלי. 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 3 – מציאות נושכת. 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 4 – הפלינטסטונס. 14.00, 17.00, 19.30
חן 1 – אהבה של גבר ואשה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – מלך האריות. (אנ') 19.30, 21.50 (עב') 17.00
חן 3 – ספיד. 11.30, 14.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – איים ונמורה – בלב בבניק. 11.00, 14.00, 17.00, 19.30, 21.50
חן 5 – המסיכה. 11.30, 14.00, 17.00, 19.30, 21.50
מילת 1 – הלקוח. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2 – מציאות נושכת. 17.00, 19.30, 22.00
מילת 3 – החיים שלי. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 – בשם של אבינו. 12.00, 14.00, 17.15, 19.40, 22.00
לב 2 – הקפיצה הגדולה. 19.30, 22.00. החיים בהמונה. 12.15, 14.15, 17.20
לב 3 – החיים בהמונה. 19.45. הקפיצה הגדולה. 12.05, 17.30. עירום. 14.05, 22.00
לב 4 – בר פיש. 12.05, 18.10, 20.00, 22.00. קליפורניה. 14.00, 16.05
מקסים – האח של הריקה. 17.00, 19.30, 21.40
צפון – אשה מסוכנת. 17.00, 19.30, 21.50
רב-אור 1 – אמא סדרתית. 17.00, 19.30, 21.50
רב-אור 2 – המסיכה. 17.00, 19.30, 21.50
רב-אור 3 – [illegible]. 16.45, 19.20, 21.50
רב-אור 4 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00
רב-אור 5 – סיפור מרובע ברונקס. 17.00, 19.25, 21.55
שחף 1 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15, 22.15
שחף 2 – בשם האב. 16.30, 19.15, 22.15
תל-אביב 1 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15, 22.15
תל-אביב 2 – השומר מבוורלי הילס 3. 17.00, 19.30, 22.15
תל-אביב 3 – הלקוח. 16.15, 19.30, 22.15

ירושלים

אור – [illegible]. 17.00, 19.20, 21.30
ג'יל 1 – שקרים אמיתיים. 13.30, 16.15, 19.00, 22.00
ג'יל 2 – מציאות נושכת. 13.00, 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 3 – מטר השבון עם אבא. 13.00, 17.00, 19.30. מהריק. 22.00
ג'יל 4 – הפלינטסטונס. 13.00, 17.00, 19.30, 21.45
ג'יל 5 – החיים שלי. 13.00, 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 6 – השומר מבוורלי הילס 3. 17.00, 19.30, 21.45. לשחרר את ווילי. 13.00
ג'יל 7 – אצבעוניה. 13.00, 17.00. הלקוח. 19.00, 21.45
ג'יל 8 – הלקוח. 13.00, 16.30, 19.00, 21.45
חן 1 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 3 – ספיד. 17.00, 19.25, 21.55
חן 4 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.25, 21.55
חן 5 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 19.30, 21.55. איים ונמורה. 17.00
חן 6 – סיפור מרובע ברונקס. 17.00, 19.25, 21.50
חן 7 – מסיכה. 17.00, 19.30, 21.50
רון 1 – ספיד. 17.00, 19.30, 21.45
רון 2 – תעקבו את העיר פעם שנייה. 17.00, 19.30, 21.45

חיפה

אורלי – סיפור מרובע ברונקס. 19.00, 21.15
סינמה קפה מוריה – בשם של אבינו. 19.30, 21.30
סינמה קפה עמט 1 – רשימת שינדלר. 18.15. הקפיצה הגדולה. 21.30
סינמה קפה עמט 2 – קיקה. 21.15. קוראים לי בטהובן 2. 19.15
עצמון 1 – שקרים אמיתיים. 16.15, 18.45, 21.30
עצמון 2 – הלקוח. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 3 – מהריק. 16.20, 18.50, 21.20
עצמון 4 – החיים שלי. 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5 – השומר מבוורלי הילס 3. 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1 – מציאות נושכת. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2 – אורנה. 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3 – בשם האב. 19.00, 21.30. פלינטסטונס. 16.30
רב אור 1 – אהבה של גבר לאשה. 16.40, 19.00, 21.30
רב אור 2 – המסיכה. 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 3 – מלך האריות. 17.00, 19.00,
21.20
רב גת 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.45, 19.00, 21.20
רב גת 2 – ספיד. 16.30, 19.00, 21.20
רב מור 1 – ספיד. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 2 – מלך האריות. (אנגלית) 19.00, 21.30 (עברית) 17.00
רב מור 3 – איים ונמורה. 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 4 – אהבה של גבר לאשה. 16.45, 19.00, 21.30
רב מור 5 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 6 – סיפור מרובע ברונקס. 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 7 – המסיכה. 16.40, 19.00, 21.30

אור-יהודה

ג'יל 1 – השומר מבוורלי הילס 3. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 2 – צ'ק פתוח. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 3 – מטר השבון עם אבא. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 4 – הפלינטסטונס. 17.00, 19.30, 22.00

אשדוד

ג'יל 1 – אהבה של גבר לאשה. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 2 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
ג'יל 3 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 4 – המסיכה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 5 – מלך האריות. 17.00. ספיד. 19.30, 22.00

אשקלון

ג'יל 1 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
ג'יל 2 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 3 – הפלינטסטונס. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 4 – מטר השבון עם אבא. 17.00. בשם האב. 19.30, 22.00
ג'יל 5 – החיים שלי. 19.30, 22.00. לשחרר את ווילי. 17.00
חן 1 – ספיד. 17.00, 19.30, 21.50
חן 2 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 4 – תמונות קצרות. 17.30, 21.00
חן 5 – המסיכה. 17.00, 19.30, 21.50

באר-שבע

ג'יל 1 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 2 – הלקוח. 19.15, 22.00. הפלינטסטונס. 17.00
ג'יל 3 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
ג'יל 4 – החיים שלי. 17.00, 19.15, 22.00
רב נגב 1 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.55
רב נגב 2 – המסיכה. 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 3 – ספיד. 19.30, 21.50, 21.50. מלך האריות. 17.00
רב נגב 4 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.25, 21.55

בת-ים

חן 1 – המסיכה. 17.00, 19.00, 21.50
חן 2 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – הלקוח. 17.00, 19.30, 21.55
חן 4 – שקרים אמיתיים. 16.35, 19.10, 21.50
חן 5 – ספיד. 17.00, 19.25, 21.50
חן 6 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 21.50
חן 7 – השומר מבוורלי הילס 3. 17.00, 19.30, 21.50

הוד-השרון

סופה – ספיד. 19.00, 21.30

הרצליה

מודרן 1 – שלושת הצבעים – אדום. 19.30, 22.00
מודרן 2 – הקפיצה הגדולה. 19.30, 22.00
סטאר 1 – הלקוח. 19.40, 21.50
סטאר 2 – ספיד. 19.45, 22.00
סטאר 3 – שקרים אמיתיים. 19.30, 22.00

חדרה

לב 1 – שקרים אמיתיים. 19.15, 21.45. מלך האריות. 17.00
לב 2 – ספיד. 19.40, 22.00. החיים בהמונה. 17.15
לב 3 – הלקוח. 17.00, 19.40, 22.00
לב 4 – המסיכה. 17.00, 19.45. הקפיצה הגדולה. 22.00

חולון

ג'יל 1 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 2 – מציאות נושכת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 3 – אהבה של גבר ואשה. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 4 – המסיכה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 5 – מלך האריות. 17.00, 19.30, 22.00

כפר-סבא

ג'יל 1 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 2 – מלך האריות. 17.00. אהבה של גבר לאשה. 19.30, 21.15
ג'יל 3 – המסיכה. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 4 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
ג'יל 5 – ספיד. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 6 – מציאות נושכת. 17.00, 19.30,
22.00
ג'יל 7 – החיים שלי. 19.30, 22.00. הפלינטסטונס. 17.00

מגדל-העמק

רב חן 1 – סיפור מרובע ברונקס. 19.00, 21.30
רב חן 2 – המסיכה. 19.00, 21.30
רב חן 3 – ספיד. 19.00, 21.30

נס-ציונה

ג'יל 1 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 2 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
ג'יל 3 – החיים שלי. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 4 – הלקוח. 15.15, 22.00. הפלינטסטונס. 17.00

נצרת עילית

ג'יל 1 – הפלינטסטונס. 16.45, 19.00, 21.30
ג'יל 2 – ספיד. 16.45, 19.00, 21.30
ג'יל 3 – הלקוח. 16.45, 19.00, 21.30
ג'יל 4 – אמא סדרתית. 16.45, 19.00, 21.30
ג'יל 5 – מטר השבון עם אבא. 16.45, 19.00, 21.30
ג'יל 6 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
ג'יל 7 – החיים שלי. 16.45, 19.00, 21.30

נתניה

ג'יל 1 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.15, 22.00
ג'יל 2 – מציאות נושכת. 17.00, 19.30, 22.00
ג'יל 3 – הלקוח. 19.15, 22.00. לשחרר את ווילי. 17.00
ג'יל 4 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
ג'יל 5 – החיים שלי. 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.25, 21.55
חן 2 – ספיד. 19.30, 21.50. מלך האריות. 17.00
חן 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.25, 21.55
חן 4 – המסיכה. 17.00, 19.30, 21.50

פתח-תקווה

היכל 1 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.30, 22.15
היכל 2 – מלך האריות. 17.00. ספיד. 19.30, 22.00
היכל 3 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
רם 1 – מלך האריות. 17.00, 20.00, 22.00
רם 2 – הפלינטסטונס. 17.00, 19.45, 22.00
רם 3 – איים ונמורה – בלב בבניק. 17.00, 19.30, 22.00

קריות

קריון 1 – הלקוח. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2 – שקרים אמיתיים. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3 – מטר השבון עם אבא. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4 – הפלינטסטונס. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 5 – מלך האריות. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 6 – צ'ק פתוח. 16.45, 19.00
קריון 7 – לשחרר את ווילי. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8 – השומר מבוורלי הילס 3. 16.45, 19.00, 21.30
קריון 9 – מציאות נושכת. 16.45, 19.00, 21.30

ראשון-לציון

הזהב 1 – הלקוח. 16.45, 19.15, 22.00
הזהב 2 – הפלינטסטונס. 17.00. הלקוח. 19.15, 22.00
הזהב 3 – החיים שלי. 17.00, 19.30, 22.00
סטאר 1 – ספיד. 19.30, 22.00
סטאר 2 – סיפור מרובע ברונקס. 22.00. הקפיצה הגדולה. 19.30
סטאר 3 – בר פיש. 19.45, 22.00
סטאר 4 – [illegible]. 19.30, 22.00
חן 1 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.50, 21.55
חן 2 – המסיכה. 17.00, 19.30, 21.50
חן 3 – ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.25, 21.55
חן 4 – ספיד. 19.30, 21.50. מלך האריות. 17.00
רון – [illegible]. 19.30, 21.30. איים ונמורה. 19.30, 21.30

רחובות

חן 1 – אהבה של גבר לאשה. 16.30, 19.00, 21.40
חן 2 – שקרים אמיתיים. 19.00, 21.40. מלך האריות. 17.00
חן 3 – ספיד. 19.30, 21.55
חן 4 – הלקוח. 16.40, 19.10, 21.45

ר"ג-גבעתיים

אואזיס 1 – שקרים אמיתיים. 16.30, 19.10, 21.50
אואזיס 2 – הלקוח. 17.00, 19.25, 21.50
אואזיס 3 – ספיד. 17.00, 19.30, 21.55
רבגן 1 – אהבה של גבר לאשה. 17.00, 19.30, 21.55
רבגן 2 – מלך האריות. (אנ') 19.30, 21.50. מלך האריות. 17.00
רבגן 3 – החיים שלי. 19.30, 21.50. הפלינטסטונס. 17.00
רבגן 4 – המסיכה. 17.00, 19.30, 21.55

תשובות
1. עיתון למורים שהוציא לאור פייר לארוס, ב-1859.
2. בלב קולי זכר ששמו פאל גילם ב-1946 את דמותה של לאסי, ששבה הביתה.

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור
מנהל מוסיקלי: דוד שלון · העונה ה-57 תשנ"ה

קונצרט חגיגי מיוחד לפתיחת העונה 1994/95
בנוכחות מר אהוד אולמרט, ראש העיר ירושלים
דוד שלון, מנצח ■ אולאף בר, באריטון
פרטוש פרקים סימפוניים
מאהלר שירי שוליה נודד
ברליוז סימפוניה פנטסטית
יום חמישי, 13.10, ב-8 בערב, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון

"המנוי הפופולארי" קונצרט מס' 1
דוד שלון, מנצח ■ אולאף בר, באריטון
צ'ייקובסקי סויטה מס' 4 ("מוצארטיאנה")
אריות מתוך אופרות של מוצרט ורוסיני
בריטן עפ"י רוסיני "שחריות מוסיקליות" ו"ערביות מוסיקליות"
יום שלישי, 18.10 (סדרה ז) יום רביעי, 19.10 (סדרה ה)

"רסיטלים גדולים בירושלים" קונצרט מס' 2
אולאף בר, באריטון ■ קאמילו ראדיקה, פסנתר
שוברט "מסע החורף"
מוצ"ש, 22.10, ב-8 בערב, באולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון

נמשכת מכירת המנויים לעונת 1994/95
לסדרות הרגילות ו"לילדים ולמשפחה"

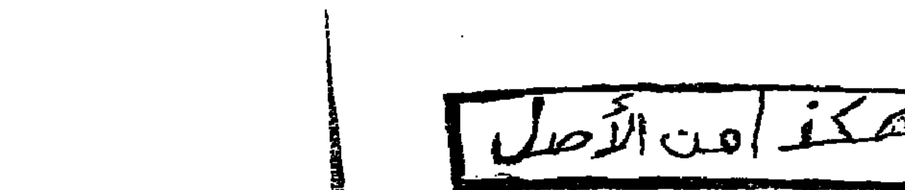

קופת התזמורת טל. 611498-02 ימים א-ה 16-19 שישי 10-13

הסינפונייטה

קונצרט חגיגי לפתיחת העונה 94/95

הסווינגל סינגרס (אנגליה)
אורי מאיר מנצח

מיצירות: ובר, ברהמס, ווהן ויליאמס, יצירות א-קאפלה

ירושלים, תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון
מוצאי-שבת, 1 באוקטובר 1994, בשעה 20:30

יפו, אולם "נגה"
יום ג', 4 באוקטובר 1994, בשעה 20:30

ירושלים: "קלעים" – שמאי 12 ירושלים 02-256869
"בימות" – שמאי 8 ירושלים 02-240896
קופת התיאטרון טל' 02-610293/610011

תל-אביב: "הדרן" – אבן גבירול 90 טל' 5279797
"רוקפר" – דיזנגוף 93 טל' 5248824
"השרון" סוקולוב 86 טל' 5400551,2

10% הנחה לבעלי "ויזה זהב" ברכישת כרטיסים בודדים בקופה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

ואף על פי כן, ולמרות הכל

בתגובה על מכתב למערכת "מעולם לא קראתי לקנות מניות בקופיות" ("הארץ", 23.8)

בעקבות הכחשותיו של יורם ארידור הריני לציין, שארידור הופיע בשידור טלוויזיוני לפני מפולת המניות ב-1983 ואמר: "אני כשר האוצר אסור לי לקנות מניות, אחרת הייתי בהחלט עושה כך".

רפאל אלידין
תל אביב

תרומות לעשירים במרכז

בתגובה על הידיעה "הותר האיסור לקבל תרומות מהורים העשירים מכיתות ה'-ח' ועוד, שרנה בגיוס כספים לביה"ס" מאת אור קשתי ("הארץ", 24.8)

בכותרת המשנה לידיעה נכתב כי מיליונר תרם ארבעה מיליוני דולר לבית ספר לאמנויות בתל אביב, שבו לומדת נכדתו. בשנה האחרונה הועלו הצעות רבות על ידי גורמים אחרים להפריט את מערכת החינוך בארץ. ההפרטה יכולה אמנם לגרום למשובים חיוביים מבחינת תרומות וגיוס משאבים לבתי הספר, אבל השאלה היא, לאילו בתי ספר יזרמו התרומות והתמיכות הפרטיות? האם גם לעיירות הפיתוח, שאותן צריך לעודד?

האם החינוך ייתן שוויון הזדמנויות לכל תלמיד ותלמידה? או אולי תעמיק המדינה את הפער בחינוך בין אלה שיש להם תורמים לבין אלה שייאלצו להסתפק בתקציבים הייעודיים של משרד החינוך?

מדינה הקולטת עלייה ומנסה ליצור אינטגרציה חברתית וחינוכית של כל שכבות הציבור הישראלי חייבת לתת את הדעת על ההשלכות השליליות שיכולות להיות להפרטת מערכת החינוך. עליה לתגבר במשאבים ממלכתיים אזורי פיתוח – כדי שנמצא באוניברסיטאות ובמוסדות להשכלה גבוהה יותר תלמידים מאזורי הפיתוח.

ביתן שושנה
יו"ר ויצ"ו דימונה

התקפות לא מוצדקות על הרמטכ"ל

בתגובה על "רב אלוף ההתחכמות" מאת דליה רביקוביץ ("הארץ", 29.8)

עיסוקה הרווח של דליה רביקוביץ בנושא צה"ל ותאונות האימונים מוכיח כי הנושא, בצדק, בוער בעצמותיה. עם זאת בדבריה היא גורמת נזק לדרישתה המרכזית לחקור בלא משוא פנים את הנעשה בצה"ל בעניין זה. היא גם טועה בכך שהיא ממקדת את הבעיה באהוד ברק ובכך שהיא מערבת דעות פוליטיות בנושא התאונות.

בתקופתו של ברק חלה ירידה בשיעור תאונות האימונים, אם כי ההקפדה בנושא החלה רק לאחר פרסום ברבים של תאונות, שאחדות מהן קרו בטרם היה לרמטכ"ל. גם אין לכרוך עם נושא התאונות את שאלת שחרורו של אחמד יאסין מהכלא, ולא את הקמת יחידת המסתערבים. יכול אדם מהימין לצדד בפעילות המסתערבים ובאי שחרורו של יאסין מן הכלא ואף לתמוך בחטיפת מנהיגי חיזבאללה והבאתם ארצה, ובה בשעה לתבוע מצה"ל לחקור בלא משוא פנים את התאונות המכממות בצה"ל.

התאונות בצה"ל קורות למכרינו, לשכנינו, לידידנו. אין פה אנשים רעים ואנשים טובים. גבול דק מפריד בין משפחת הקורבן למשפחת הפועל בשגגה. החייל שנפל קורבן לתאונה, עם כל הצער והכאב שיש באמירה זו, היה יכול בנסיבות אחרות להיות הפועל בשגגה, ולהיפך.

האם אין לבדוק את חברתנו ואת היחס הקיים בה למשמעת בכלל? בעיית התאונות בתחילה כנראה טרם הגיוס, ואי אפשר למקדה באדם אחד, ברק. דבריה של רביקוביץ נקראים יותר כבעין מסע אישי נגד ברק ונגד האפשרות לראותו בעתיד, עת יפרוש מצה"ל, בתפקיד ממלכתי כלשהו – ולא כתחינה להגברת המשמעת בצבא ובדיקה מעמיקה של הסיבות לתאונות: חבל.

אורי פלשבסקי
תל אביב

•

דליה רביקוביץ העלתה סדרת טענות קשות, אשר אף אחת מהן אינה קשורה למציאות ולעובדות. פריווילגיה זו שמורה לסופרים ולמשוררים, ולכן טוב שציינה שהיא משוררת. היא כותבת, כי "המשפט המהותי ביותר לקיומנו ולקיום ילדינו הוא משפט צאלים", תוקפת את הרמטכ"ל ומעלה האשמה עקיפה בפעולה לא מוסרית ולא הכנה בעצם התרגיל ובפעולה שקמה באחריו. היא מאשימה את אהוד ברק בהקמת יחידת המסתערבים ובכך שיחידות אלה הן שגרמו להסיפה ולרצח של ישראלים, וגם אומרת שהבטיח שיבנה צבא רזה וחכם, ולא קיים את דבריו.

אלא שייעוד התרגיל בצאלים היה על פי הנחי־ תם הסכמתם של הדרגים הפוליטיים במדינת ישראל, כלומר שר הביטחון וראש הממשלה. לכן כל רמיזה למוסריות ולכראויות הפעולה המתוכננת – יש להפנותה לדרג הפוליטי. בקשר לתרגיל זה ולתאונות דומות, הרי משמעות המושג "ראש גדול" היא מתן אחריות. לא ייתכן שקצין או מנהל ייברך לפרטי פרסים על מעשים שעשו הכפופים לו. הדבר גם סותר את ההתנהגות וחלוקת התפקידים. כמו כן לא היה רמטכ"ל שפעל בנחרצות והשיג תוצאות חיוביות כפי שעשה ברק בנושא התאונות.

באשר להקמת צבא רזה וחכם, לשם כך יש לשנות ואף לבטל את חוק גיוס חובה. הסיבה פשוטה: מחזורי הגיוס הולכים וגדלים והמשימות הביטחוניות הולכות ומצטמצמות. היחידות הקרביות ויחידות העורף נותרו בהיקפן הקודם, וגדלה רק תנורת השומר; המפקדים ויחידות הטיפול והשירותים בחיילים המיותרים. הפתרון היחידי האמיתי הוא צבא קבע, המבוסס על התנדבות וגיוס לסירוגין בסיסית של עד שנה. בכל מקרה, אין הדבר בסמכותו של הרמטכ"ל.

אין ספק שיחידות המסתערבים צימצמו את היקף הפיגועים בחיילי צה"ל ובאזרחי המדינה. הראיה הטובה ביותר היא עדותם של חברי חוליות הרצח (לרביקוביץ הם לוחמי חופש פלשתינאים), אשר הסגירו את עצמם עקב פעילותם של המסתערבים. מובן שפעולות המסתערבים והשב"כ, אין בהן ולא היה בהן כדי למנוע במאת האחוזים את פעולות הרצח של הפלשתינאים. מפקדים בכירים בצה"ל ואנשים פוליטיים רבים שבו וטענו שיש לשלב את הפתרון הפוליטי, וכך נעשה, לשמחתנו.

אך שוב, על הדרג המבצעי לתת פתרונות בתחום שלו בלבד. רביקוביץ אינה מעוניינת משום מה להפריד בין תחומי האחריות.

ואת ועוד, התחפשות היא טכניקה עתיקת יומין ומקובלת על כל צבאות העולם. אין זו המצאה של ברק, והערבים לא חיכו לו. אם מחפשים אילן להיתלות בו, הרי אפשר למצוא את ארגון "השומר", וגם בפלמ"ח נקטו שיטות אלה. מדוע איפוא משתלחת רביקוביץ בברק?

ראובן גרשים
רחובות

מס הוגן על רווחי הון

הממשלה חייבת להביא לאישורם של חברי ועדת הכספים של הכנסת נוסח של חוק צודק להטלת מס על רווחי הון בבורסה, ואת לפני הבאת נוסח זה להצבעה במליאת הכנסת. חוק כזה אינו צריך להתעלם, למען נוחות טכנית, מהעלות של נייר ערך מסוים למשקיע, ואין לקבוע תאריך פיקטיבי כמו 31 בדצמבר '94 כבסיס להתחשבנות עם רשות המס.

להלן דוגמה טיפוסית: המדינה מכרה לציבור הרחב במאי 1993 את מניות בנק הפועלים במחיר של 465 נקודות. היום מחירן 328 נקודות. כלומר, 30% פחות בערכים נומינליים או כ-40% פחות בערכים ריאליים. נניח, שבסוף שנת 1994 יעלה המחיר ויהיה 350 נקודות, המחיר זה ירצה המחוקק לראות "מחיר קובע" לצורכי המס על רווחי הון. אם ירצה המשקיע לממש את השקעתו במשך שנת 1995, נניח במחיר של 400 נקודות, אז למרות ההפסד שנצבר יצטרך לשלם גם מס רווחי הון על "רווח" שלא היה לו.

דוגמה זו ממחישה את מצבו של משקיע שהאמין כי הממשלה מוכרת לו נייר ערך סולידי במחיר הוגן. על פי הצעת החוק המוצע, המחיר הקובע צריך להיות איפוא מחיר העלות של נייר הערך, או המחיר של 31 בדצמבר '94 – הגבוה שבהם.

שלמה שוקר
רמת אפעל

עברו כבר כ–170 טונה ירקות מזוהמים

בתגובה על הידיעה "ירקות מעזה נמצאו מזוהמים; כנראה הושקו במי ביוב" מאת עמירם כהן ("הארץ", 30.8)

בידיעה צוין כי מותמר אל ראיס, הממונה על החקלאות באוטונומיה בעזה, מודיע שהירקות אינם מושקים במי ביוב וכי מקורו של הזיהום במים הרגילים של עזה, המזוהמים מחדירת מי ביוב.

רק מכתבים שלי והופעותי בקול ישראל, בטלויזיה ובעיתונים הביאו לכך שמשרד הבריאות החל להתייחס לבעיה. עד אז עברו במחסום ארז כ–170 טונה ירקות, בלי כל התייחסות לזיהומים בקטריאליים מסוכנים.

קשה לי להאמין שאל ראיס או שליחיו יוצאים ממשרדיהם אל השדות וקובעים לאחר מכן על סמך בדיקה, שהירקות אינם מושקים במי ביוב.

בכל מקרה, היכן מצוין בפקודת בריאות העם, שלקביעתו של פקיד במדינה זרה (אוטונומיה?) יש משקל ענייני או חוקי בישראל? ובכן את מי מעניין מה סיבת הזיהום? עובדה שהוא קיים, ומסוכן.

עמיאל גרייצר
אשקלון

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 המשמרים מהמשדרים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 הדי הפסגה באוסטרליה. חיות הפורש
08.30 חינוך חברתי. סיפורים מן החיים. עסקת חליפין, הבן היהודי
08.50 הכנות הכקרא. בגוד העבריים
09.10 טבע. בממלכת בעלי החיים. הצרון
09.25 הכל הדך. פרפר נחמד. חגי תשרי
09.50 פשוט אפור לא. הארנק הגבור
09.55 טוב לדעת. מבזק חדשות בנושא חינוך
10.00 קשר משפחתי. ימים ראשונים בגן
10.30 היסטוריה כללית. המהפכה הצרפתית: הכתר
10.45 לא מתם פרח
11.00 אנגלית ד'
11.10 מתמטיקה. חשבון פשוט
11.35 יהדות. תשב"ע. הגליוה
11.55 מבזק חדשות בנושא חינוך
12.00 מדעי החיים. עולם היצורים החיים. תאים
12.10 מתמטיקה. גיאומטריה אנליטית
12.20 מדעים. בנק הפרדע. רבייה האדם
12.45 צרפתית
13.00 מוסיקה. קלאסיקה לילדים. ספר הזהב
13.30 שעת כושר
13.55 טוב לדעת. מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
14.00 אהובתי (ש.ח)
14.30 בממלכת הים עם דלפי. פרק 28. רווי הצד לארכיאולוג
15.00 זומבים
15.30 "הבשר השמיימי". '85. במאי צעיר נדרש בעירון מבנייית בשנות ה-60 ולא יכול להבנס לבי־עון עד אשר יבצע כמה משימות על כדור הארץ של שנות ה-80. עם לואיס סמית. במאי: קפרי מרווי
16.00 חדשות
16.05 "הבשר השמיימי". המשך
17.00 ערב חדש. אבגון לך
17.30 אם לא למעלה מזה – עפ"י י"ל פרץ. תוכנית ליום כיפור, בהשתתפות הפרדה שלום, ארבע, חכם וחצי. עם ישראל גוריון, שרי צוריאל ואחרים
17.58 מגדל בבל. מופע תיאטרון של מקהלה המשתמשת בהפעלה בכלים של תיאטרון. עם שלמה גרונך ומקהלת "עודף"
18.15 חדשות באנגלית
18.30 כמו שאמר. סדרת משלים מצוירים
18.45 חידושים והמצאות
19.00 חדשות
19.30 אהבה ממבט ראשון. בעין הצופה
20.00 מבט; שבשבת
21.00 האיש שאהב את באדי לינקר. סרט תיעודי על החיים בתקופת השלטון הסובייטי באלבניה. הסרט מתאר את סיפור חייו של ויילי חסני, רופא כפרי
22.05 כדורגל עולמי
23.00 שעה להסתם. חדשות
23.35 הבלשים. חלק אחרון
24.25 פסוקו של מקום. מבט אל אבנה

ערוץ 2 (22)

14.00 פלגספה. עידן אלתרמן ואבי בריניק
14.05 מבט בין כוכבים – הדור הבא
15.00 אמת או חובה. שקר לבן
15.30 שיק וגיזג'. סדרה מצוירת
16.00 הימים האמצעיים
17.00 קו לחדשות
17.30 מוקש – אולפנים על האש
18.00 חלום עליכם. עזר חיסמן
18.30 חופי פרדיים
19.00 סטיק. שעשועון עם אבי אבור
19.30 ככה לא מתנהגים
20.00 חדשות
20.30 חגו חגוג. חגן גולדבלום וחגן נתנזון
21.00 בשידור חי. דן שילון
22.30 אין עם מי לדבר. יאיר ניצני
23.30 חדשות
23.35 מקום קטן
24.00 הנעזה

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי. הכבידה הצעירה
09.00 לחיות את החיים. פרק 63 (ש.ח)
09.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1139 (ש.ח)
10.30 אוהדים בסלון
11.00 לוסי אהובתי
11.30 אבנחולה. פרק 139 (ש.ח)
12.15 מרפי בראון
12.40 פלקון קרסט. פרק 92 (ש.ח)
13.30 המאגן
14.10 שלושים ומשהו
15.00 שושו. פרק 71
15.50 בוסם לטריגג
16.40 שלושה בדירה אחת
17.05 ספינת האהבה
18.00 לחיות את החיים. פרק 64
18.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1140
19.30 שידור מקומי. בין אספיש
20.00 אבנחולה. פרק 140
20.50 פלקון קרסט. פרק 93
21.40 חופשי על הבר
22.10 אדוות
22.55 סיכנים
23.45 בזן היקף
24.10 קנבי וליסי
01.00 מלחמת העולמות

סרטים (04)

10.30 "פרטי האבודה". אנגליה '92
12.05 "הנסיכה העליונה". פרט קפר
12.50 "הברזאה האמלה". ארה"ב '46
14.15 "נורק 182". ארה"ב '85
15.50 "הנלול קולבי ג'". ארה"ב '91
17.35 "שערוריית הנדושון". ארה"ב '90. סיפור נישואין וגירושין המותרים של הצו"ל העשיר פולינגר. עם פרי קיננג, קודסבי קיקס וג'ייניה פיליפס. במאי: ריצ'רד קלה. 91 ד'
19.15 "סחק סחף". ארה"ב '85. עקרת בית צעירה ומשועממת נקלעת להרפתקה מסוכנת, בחברתה של פנקיסטית הורת רסן, בעקבות מודעה קטנה בעיתון. עם מדונה ורוזנה ארקט. במאית: סוזן [illegible]

דיילמן. 99 ד'
21.00 "הקוקים בטבע". ארה"ב '88. נופש משפחתי מדיק הטבע בהרים כאשר בניע הבן רוד הצוד ומשפחתו. עם דן אקרויד, ג'ון קנדי, אנט בנינג וסטפני פאראסי. במאי: האוורד דויטש. 86 ד'
22.30 "האב הבן והדומן המסוכן". ארה"ב '91. שוטר משיקגו נאלץ להיפרד מאמו האהובה לטובת נחירת ליבו. עם ג'ון קנדי, מורין אוהרה, אלי שידי, ג'יימס בלושי, אנתוני קווין ומשלי קלקה. במאי: כריס קולומבוס. 100 ד'
24.15 "זמרה ומתנשקת". ארה"ב '83
02.00 "המתשגר". ארה"ב '89. 101 ד'

ספורט (05)

08.30 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.00 גוף בתנועה. התעמלות אירובית
16.30 כדורגל ישראלי מהליגה הלאומית
18.00 ליגת סקה סלה בשידור ישיר. הפועל גליל עליון נגד הפועל חולון
19.45 ספורט מסודק
20.15 WWF. "האוטוסלאם 1994"
23.00 ליגת סקה סלה (ש.ח)
24.45 פוטבול אמריקאי מליגת ה-NFL

ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
09.00 המחנן של כוילד
09.35 חבורת פינג. פרק 2
10.00 הצ'יפמאנקס. פרק 2
10.35 בחזרה לעתיד. פרק 25 (ש.ח)
11.00 בית ספר הילסייד. פרק 5 (ש.ח)
11.30 להתבגר ולהתגבר. פרק 18 (ש.ח)
11.55 הבלגול הנואל. פרק 14 (ש.ח)
12.20 בוורלי הילס 90210. פרק 108 (ש.ח)
13.05 אבא מבגל. פרק 12 (ש.ח)
13.30 המחנן של כוילד
14.05 מנחונק. פרק 22
14.30 עולמם הקסום של הדינוזאורים
15.05 בחזרה לעתיד. פרק 26
15.30 בית ספר הילסייד. פרק 6
16.00 מלך הביוזת. פרק 79
16.30 הבלגול הנואל. פרק 15
17.00 שנות הקסם. פרק 18
17.30 אבא מבגל. פרק 13
18.00 המחנן של כוילד
18.35 חבורת פינג. פרק 2
19.00 הצ'יפמאנקס. פרק 2
19.30 שכנים, שכנים
19.55 נשארים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האוגר

הצגה שניה (06)

22.00 "השפעת קרני הגמא על ציפורני החתול". ארה"ב 72. אישה קשת יום וחולמת על עתיד טוב יותר לה ולבנותיה – האחת אפילפטית ומפוחדת, והשניה מתפנקת ומתבגרת [illegible]. עם ג'ואן וודוורד. במאי: פול ניומן. 100 ד'
23.45 "קאן קאן". ארה"ב 60'. עם פרנק סינטרה, שירלי מקליין ומוריס שבלייה. שירים מאת קול פורטר. במאי: וולטר לנג. 125 ד'

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אנציקלופדיה פתוחה. תרבות ואמנות
11.00 דיסקברי. שטבע של הנאבים (ש.ח)
12.00 העולם תחת ימי. הצי מאבא
13.05 סילים בימי הביניים
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)
16.00 דיסקברי. שטבע של הנאבים (ש.ח)
17.00 העולם תחת ימי. הצי מאבא
18.05 המבורגנים. צייד האורב
18.20 שיקים אחרונה. האמת
18.50 מבליות האלמוריה בציבור הצבר
19.20 אנציקלופדיה פתוחה. הלווי
19.35 ציירים בכבבולו של קיטינג
20.05 בפרחבי הפסיפיק. החפשה בגן עדן
20.30 נתיב הזקוקים. תעלומת הקודים
21.00 דיסקברי. אנחה חייב לזכור את זה
22.00 דיסקברי. מעבר לאלפיים. פרק 330
23.00 סילים בימי הביניים (ש.ח)
23.50 אנציקלופדיה פתוחה (ש.ח)

הום סינמה (41)

הדיים עפ"י אגטא. 06.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00, 24.00, 02.00, 04.00
הנבלים. 06.30

הום סינמה (42)

הדיים עפ"י אגטא. 07.45, 16.30, 24.30
הדיקה. 09.45, 22.30
הנועש ה-57. 11.45, 20.30
גיזות אישה. 13.45
להגן חיי בני. 16.30
אישה לשניים. 02.30

הום סינמה (43)

סלינר. 09.00, 21.00, 05.00
אמונה בגורדס. 11.00, 23.00
איש המסמר. 13.00
הגניבה הנוזה. 15.00
גרוסי. 17.00, 01.00
הבר ושמו אהבה. 19.00

הום סינמה (44)

הלילה הכלוני בשבת. 09.30, 17.30, 23.30
שוטר וחצי. 11.30, 15.30, 03.30
יחושה במחלוקת. 13.30, 21.30
עין ציבורית. 19.30, 01.30

הארץ ממליץ

◆ שלוש אחיות. מחזהו הקלאסי של צ'כוב בבימוי רגיש וחכם של עומר סגל, עם להקת שחקנים מעולה: יעל פרל, סטיאנה קלייס־אר־ליאר ונילי בן אזולאי (האחיות), יוסף אברודה (ורשינין), יוסף מילוא (הרופא צ'יבוטיקין) ואחרים. הבימה, תל אביב, 20.30

Nestlé של NESPRESSO.

אצולת האספרסו

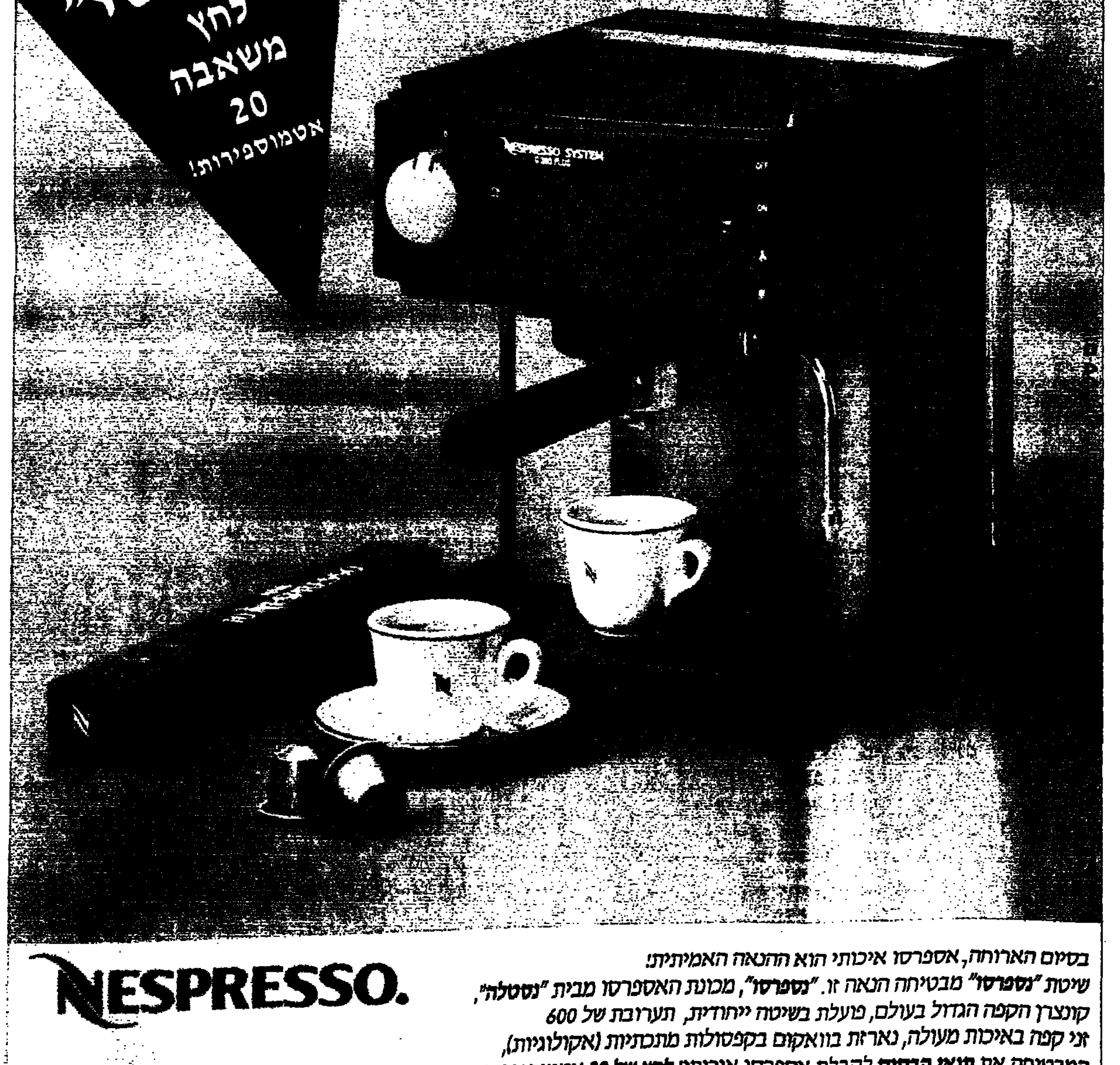

בסיום הארוחה, אספרסו איכותי הוא ההנאה האמיתית!
שיטת "נספרסו" מבטיחה הנאה זו. "נספרסו", מכונת האספרסו מבית "נסטלה",
קונצרן הקפה הגדול בעולם, פועלת בשיטה ייחודית, תערובת של 600
זני קפה באיכות מעולה, נארזת בוואקום בקפסולות מתכתיות (אקולוגיות),
המבטיחה את **תנאי הבסיס** לקבלת אספרסו איכותי: **לחץ של 20 אטמוספירות, תערובת קפה איכותית וטריה, קליה מבוקרת, וכמות מדויקת.**
לבחירתכם קיימים 6 טעמים מובחרים- קפריציו, רומא, טוסקנה, קוזי, ונטו ונטול קפאין.
מכונת ה"נספרסו" קלה להפעלה, אסתטית, ידידותית ונקיה.

NESPRESSO.

Nestlé

1,390 ש"ח בלבד (לא כולל מע"מ)

בתוספת שי הכולל 4 ספלי אספרסו (עם תחתיות), 50 קפסולות קפה וכמובן שרות אישי לבית הלקוח ותנאי אחריות מיוחדים במינם.

נספרסו - טלפן עוד היום ותוכל להנות מחוויה של אספרסו אמיתי.

מרכז הזמנות נספרסו טל. 03-9241334-7

יבוא: פרומדיקו בלטימור 4 פ"ת

בתי חולים

תל אביב – איכילוב, טל' 6974504 (ילדים), איכילוב, טל' 6974444 (פנימית, כירורגיה)
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111 (פנימית, א.א.ג, [illegible]) 701111 [illegible] 427427 [illegible] 618111 [illegible]
באר שבע – [illegible] 400111

בתי מרקחת

תל אביב – [illegible] 142, 5225535 [illegible] 6413750 [illegible]
ירושלים – [illegible] 706660
חיפה – [illegible] 371472 [illegible]
[illegible]

הורים

[illegible]

עזרה ראשונה

מד"א – עזרה ראשונה ופתוחת 24 שעות ביממה. ירושלים 610503 תל אביב 5461111. ילדים ונוער 6961115 חיפה 3.672222 נתניה 625110 באר שבע 281128 בני ישראל 988410 כפר סבא 974555 חדרה 335453
ערן קשבת לילדים ולבני נוער במצוקה: תל אביב 03-621515 [illegible]
[illegible] 03-5400672, 03-5494899, 04-326727 [illegible] 13.00-09.00 [illegible] 18.00-15.00
[illegible] 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 [illegible] 14.00-09.00 [illegible] 11.00-09.00
[illegible] 02-256099
[illegible] 23.30-19.30 [illegible] 03-292797
[illegible] 5234819 [illegible] 5449191 [illegible] 22.00-18.00 [illegible] 514455 [illegible] 392611 [illegible] 1991
[illegible] 12.00-08.30 [illegible] 19.00-16.00 [illegible] 03-5461133, 08-550506 [illegible] 07-376310, 02-514111 [illegible] 09-505728 [illegible] 14.00-09.00

03-5421791
קו אל"י – האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות, טל' 03-6961078, 03-6956763 א'-ה' 22.00-08.00. פניות בכתיבה ביום ו' 22.00-18.00
מרכז סיוע למצבי לחץ מטעם "מעגלים" א'-ה' 13.00-11.00, ב'-ו' 18.00-16.00 טל' 03-5220031
מרים – משפחות ופצועי פעולות. מתן סיוע ומידע. בימים א'-ה' 14.00-09.00 טל' 03-5170789/0 ירושלים 11
האגודה לנפגעות אלכוהול 24 שעות 724128
האגודה לנפגעי [illegible] 22.30-19.30 טל' 5660580, 5604576 ת.ד. 33682, ת"א
האגודה למלחמה באיידס בישראל: תל אביב ביאליק 12, טל' 5254162/3 ירושלים טל' 243984/5 חיפה טל' 348217 באר שבע טל' 239094. בימים א'-ה' 14.00-09.00

שיניים

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל אביב: איכילוב, מרפאת שיניים לטיפול חירום, רח' ויצמן 6. בימים א'-ה' 24.00-19.00. ביום שישי מ-15.00 עד 24.00. בשבת 24.00-08.00; ירושלים: הדסה עין כרם 22.00-16.00

24 שעות

חיוג חשמל ירושלים: 513188 תל אביב: 5633777 חיפה: 647647
מודיעין אגד 03-5375555, 03-3045555, 04-5495555
מודיעין דן 03-6394444
מטוסים מחברות עבריים 03-9731111, אנגלית 03-9731122
רכבות: מידע [illegible] 04-303133, 03-5652200
תחנת בת האחד 03-9668855